

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УСТАВНИ СУД

Б И Л Т Е Н
Број 1/2006

БЕОГРАД, 2006. године

БИЛТЕН УСТАВНОГ СУДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ 1/2006

**Судска пракса
Уставни суд Републике Србије
тел: 011/363-1252
011/363-1618
Београд, Немањина број 26**

ПРИРЕДИЛА:

Светлана Стојковић, саветник Уставног суда,

уз учешће приправника Ненада Вуковића

број примерака: 130

САДРЖАЈ

I ИЗБОР ОДЛУКА, РЕШЕЊА И ЗАКЉУЧАКА ДОНЕТИХ У ПЕРИОДУ ОД 1. ЈАНУАРА 2006. ГОДИНЕ ДО 31. ЈУЛА 2006. ГОДИНЕ	1
1. ЗАКони и други акти Народне скупштине	1
2. Уредбе и други акти Владе Републике Србије	155
3. Акти Министарства и других Републичких органа и Организација	199
4. Прописи Општина и градова	229
а) Општина и град	231
б) Месне заједнице	243
в) Планирање и изградња простора и насеља, локални јавни приходи	254
г) Грађевинско земљиште	259
д) Комунална делатност	266
ђ) Самодопринос	288
5. Општи акти предузећа, јавних предузећа, установа и Организација	295
а) Радни односи	297
б) Стамбени односи	326
в) Предузећа, јавна предузећа и установе	333
г) Удружења грађана	354
6. Решења о покретању поступка	359
7. Извршење одлука Уставног суда	373
8. Остали акти	379
а) Није општи правни акт	381
б) Оцена у односу на закон који је престао да важи	395
в) Ненадлежност Уставног суда	400
г) Остало	419
II ПИСМА НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ	435
III ПРАВНИ СТАВОВИ УСТАВНОГ СУДА	441
IV ПРЕДМЕТНИ РЕГИСТАР	447

**I ИЗБОР ОДЛУКА, РЕШЕЊА И ЗАКЉУЧАКА ДОНЕТИХ У
ПЕРИОДУ ОД 1. ЈАНУАРА 2006. ГОДИНЕ ДО 31. ЈУЛА 2006.
ГОДИНЕ**

1. ЗАКони И ДРУГИ АКТИ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

- Одлуке

Закон о адвокатури ("Службени гласник РС", бр. 24/98...72/02) - члан 6.

Уставно је овлашћење законодавца да законом утврди услове за бављење адвокатуром, односно обавезу подносиоца захтева да сноси трошкове уписа у именик адвоката, као и да утврди начин одређивања висине трошкова тог уписа, одређивањем највећег износа ових трошкова који обавезује адвокатску комору републике при доношењу конкретне одлуке о висини уписнине. Одређивање највишег износа уписнине који се одлуком адвокатске коморе може утврдити, из домена је целисходности законодавне политике, о чему Уставни суд није надлежан да одлучује.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Одбија се предлог за утврђивање неуставности одредбе члана 6. Закона о адвокатури ("Службени лист СРЈ", бр. 24/98, 26/98, 69/00, 11/02 и 72/02) у делу који гласи: «и то највише до износа три просечне нето месечне зараде у републици остварене у месецу који претходи подношењу захтева за упис, према званичним подацима републичког органа надлежног за послове статистике».

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом Републике Србије покренут је поступак за утврђивање неуставности одредбе члана 6. Закона о адвокатури («Службени лист СРЈ» бр. 24/98, 26/98, 69/2000, 11/02 и 72/02) у делу у којем је утврђен највиши износ уписнине за упис у именик адвоката. Предлагач сматра да је наведена одредба неуставна, јер одређивање висине уписнине не спада у домен јавних овлашћења за чије се вршење законом унапред одређују претпоставке. Према наводима предлагача, овом одредбом Закона ограничава се самоуправа адвокатске коморе, а одлуке њеног овлашћеног органа условљавају «спољашњим фактором», што је супротно «Основним принципима о улози адвоката усвојеним на VIII конгресу Уједињених нација о превенцији криминала и поступању према учиниоцима кривичних дела (Хавана 1990. година)«, као и препоруци Комитета министара Савета Европе под називом «Слобода обављања адвокатске професије», од 25. октобра 2000. године, и општеприхваћеним правилима међународног права која имају предност над унутрашњим правом држава чланица.

Уставни суд је предлог доставио Народној скупштини Републике Србије на одговор, те с обзиром на то да Народна скупштина у остављеном року није доставила одговор, то је, на основу члана 16. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука («Службени гласник РС» бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд наставио поступак.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да су Законом о адвокатури прописани услови за бављење адвокатуром, те да је Адвокатској комори Србије, поред осталог, поверено и јавно овлашћење да одлучује о захтеву за упис у именик адвоката. Одредбом члана 6. Закона одређено је да

подносилац захтева сноси трошкове уписа чију висину утврђује адвокатска комора републике, и то највише до износа три просечне нето месечне зараде у републици остварене у месецу који претходи подношењу захтева за упис, према званичним подацима републичког органа надлежног за послове статистике.

Уставом Републике Србије утврђено је: да је свакоме под једнаким условима доступно радно место и функција (члан 35. став 2.); да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима у складу с Уставом и законом (члан 57. став 1.); да се законом утврђују услови и начин обављања делатности, односно послова за које се образују јавне службе (члан 65.); да Република Србија уређује и обезбеђује остваривање и заштиту слобода и права човека и грађанина, уставност и законитост, правни положај предузећа и других организација, њихових удружења и комора и друге економске и социјалне односе од општег интереса, систем јавних служби (члан 72. став. 1. тач. 2, 4. и 7.), те да се одређена управна овлашћења законом могу поверити предузећима и другим организацијама (члан 94. став 6.).

Полазећи од наведених одредаба Устава, Уставни суд је оценио да се одредбом члана 6. Закона о адвокатури, у оспореном делу не ограничава самосталност и независност адвокатуре и самоуправа адвокатске коморе, те да уређивање питања на начин како је то учињено овом одредбом закона, представља реализацију наведених уставних овлашћења. Наиме, из наведених одредаба Устава произлази овлашћење законодавца да оспореном одредбом Закона утврди услове за бављење адвокатуром, односно обавезу подносиоца захтева да сноси трошкове уписа у именик адвоката, као и да утврди начин одређивања висине трошкова тог уписа, одређивањем највишег износа ових трошкова који обавезује адвокатску комору републике при доношењу конкретне одлуке о висини уписнине. Одређивање највишег износа висине уписнине који се одлуком адвокатске коморе републике може утврдити, из домена је целисходности законодавне политике, о чему Уставни суд у смислу члана 125. Устава није надлежан да одлучује.

Оцена сагласности републичког закона са општеприхваћеним правилима међународног права, сагласно члану 125. Устава, није у надлежности Уставног суда Србије.

На основу изложеног и члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 38/2006)
 IY-239/2005 од 23. марта 2006.

Закон о буџетском систему ("Службени гласник РС", бр. 9/02 и 87/02) - члан 8. став 8. и члан 78а ст. 2. и 3.

Законодавац се кретао у оквиру својих уставних овлашћења да уређује буџетски систем Републике, када је Законом о буџетском систему утврдио да обезбеђивање управљања финансијским системом Републике Србије подразумева и управљање преко институције трезора готовином из наплаћених јавних прихода у оквиру јединственог буџетског система, чији саставни део чине средства која се обезбеђују из законом утврђених доприноса за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања, односно када је уредио начин коришћења и располагања

средствима која се остварују убирањем доприноса за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања, те приходима организација обавезног социјалног осигурања који остају по измирењу обавеза утврђених законом и међународним уговорима у овој области. Питања законског уређивања статуса организација обавезног социјалног осигурања и начина управљања и располагања средствима организација обавезног социјалног осигурања, у домену су законодавне политике у уређивању система у областима социјалног осигурања и финансијског система, а Уставни суд није надлежан да о томе одлучује.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Одбија се предлог за утврђивање неуставности одредаба члана 8. став 8. и члана 78а ст. 2. и 3. Закона о буџетском систему ("Службени гласник РС", бр. 9/02 и 87/02).

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачног акта, односно радње предузете на основу одредаба Закона из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом Републике Србије покренут је поступак за оцену уставности одредаба члана 8. став 8. и члана 78а ст. 2. и 3. Закона о буџетском систему. Оспоривајући уставност одредбе члана 8. став 8. Закона, предлагач истиче да је у супротности са чланом 68. став 2. Устава Републике Србије, којим је "гарантовано право осигураника и корисника (пензионера) по основу обавезног социјалног осигурања да управљају организацијом за осигурање." Будући да се средства за остваривање права по основу овог осигурања обезбеђују из доприноса који плаћају, у складу са законом, осигураници и њихови послодавци, предлагач сматра да је оспореним одредбама Закона о буџетском систему ограничено право располагања Фонда пензијског и инвалидског осигурања овим средствима. Наиме, с обзиром на то да је оспореном одредбом члана 8. став 8. Закона предвиђено да министар, односно лице које он овласти, може новчана средства на консолидованом рачуну трезора Републике инвестирати на домаћем или иностраном финансијском тржишту новца или капитала, предлагач наводи да се ова одредба односи и на средства која су остварена по основу доприноса за пензијско и инвалидско осигурање и да се, на тај начин ограничава могућност располагања овим средствима од стране осигураника, односно "у потпуности искључује могућност да средства на домаћем или иностраном финансијском тржишту новца или капитала инвестирају они који би то требало да чине, у оквиру овлашћења која произлазе из Устава, а то је управљање организацијом за осигурање (Фондом пензијског и инвалидског осигурања)." Уставност одредаба члана 78а ст. 2. и 3. Закона предлагач оспорава са становишта одредбе члана 68. став 2. Устава, јер сматра да наведене одредбе Закона ограничавају Уставом гарантована права организацији за социјално осигурање да располаже средствима која се обезбеђују плаћањем доприноса, укључујући и пласман (орочавање) тих средстава код пословних банака. Предлагач истиче да оспорене одредбе Закона у потпуности дерогирају надлежност управног одбора фонда

пензијског и инвалидског осигурања који, у складу са чланом 160. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", број 34/2003), одлучује о пословању фонда. Поред тога, предлагач указује и на одредбу члана 172. Закона о пензијском и инвалидском осигурању којом је прописано да се средства Фонда, која остају по извршеној исплати пензија и новчаних накнада и других обавеза из члана 171. овог закона, користе за улагање у хартије од вредности, пласман код пословних банака и друге намене, ради остваривања добити. Предлагач је затражио од Уставног суда обуставу извршења појединачног акта, односно радње предузете на основу оспорених одредаба Закона.

Предлог је достављен Народној скупштини Републике Србије ради давања одговора, али како одговор није добијен, Суд је наставио поступак, на основу одредбе члана 16. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05).

Оспореном одредбом члана 8. став 8. Закона о буџетском систему прописано је да министар, односно лице које он овласти, може новчана средства на консолидованом рачуну трезора Републике, осим сопствених прихода из става 4. тачка 2) овог члана, као и средстава за која је у посебном закону, односно међународном уговору утврђена намена која ограничава употребу тих средстава, инвестирати на домаћем или иностраном финансијском тржишту новца или капитала на начин из члана 53. став 7. овог закона. Чланом 53. став 4. тачка 2. Закона прописано је да се у оквиру подрачуна организација обавезног социјалног осигурања посебно воде сопствени приходи које ова организација остварује у складу са законом, а одредбом члана 53. став 7. Закона предвиђено је да се задуживање и давање гаранције Републике спроводи на начин који ризик по финансијске позиције Републике своди на најмању меру. Оспореним одредбама члана 78а ст. 2. и 3. Закона прописано је да ће новчана средства директних и индиректних корисника буџета Републике и организација обавезног социјалног осигурања која су, на дан ступања на снагу овог закона, орочена код пословних банака, министар депоновати на консолидован рачун трезора, по истеку рока орочења, а најкасније до 31. децембра 2003. године (став 2.), те да се од дана ступања на снагу овог закона, новчана средства наведених корисника и организација не могу орочити код пословних банака (став 3.). Уставни суд је констатовао да су у току поступка пред Судом престале да важе одредбе чл. 52. и 53. Закона о буџетском систему, ступањем на снагу Закона о јавном дугу ("Службени гласник РС", број 31/05), тј. 26. јула 2005. године, на основу члана 53. тог закона.

Одредбом члана 40. став 1. Устава утврђено је да обавезним социјалним осигурањем запослени, у складу са законом, обезбеђују себи право на здравствену заштиту и друга права за случај болести, права за случај трудноће, порођаја, смањења или губитка радне способности, незапослености и старости и права на друге облике социјалног осигурања, а за чланове своје породице - право на здравствену заштиту, право на породичну пензију, као и друга права по основу социјалног осигурања. Чланом 52. Устава прописано је да је свако дужан да плаћа порезе и друге дажбине утврђене законом. Према члану 68. став 2. Устава, средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања и за случај привремене незапослености обезбеђују запослени, други осигураници и послодавци, преко организације којом управљају осигураници и корисници, у складу са законом. Одредбом члана 71.

став 1. тач. 4. и 8. Устава утврђено је да Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, финансијски систем и систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности, контролу законитости располагања средствима правних лица, финансијску ревизију јавних расхода и начин јединственог организовања тих послова.

Уставни суд је утврдио да на основу члана 72. став 1. тач. 4. и 8. Устава проистиче овлашћење законодавца да, у оквиру уређивања финансијског система и система у области социјалних односа, уреди материју која се тиче управљања средствима која се обезбеђују за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања. Суд сматра да су доприноси за пензијско и инвалидско осигурање, по својој правној природи јавни приходи (уводе се законом, на основу критеријума о економској снази обвезника, законом се одређује круг обвезника, стопа доприноса и други битни елементи доприноса, а држава је гарант обавезе), те да као такви могу бити део јединственог буџетског система Републике, којим се управља преко институције трезора. Према оцени Суда, из одредбе члана 68. став 2. Устава следи да осигураници и корисници управљају организацијом обавезног социјалног осигурања на начин како је то прописано законом, при чему се тим организацијама Уставом не гарантује право искључивог управљања и располагања средствима која се остварују по основу доприноса за обавезно социјално осигурање. Наиме, када је у питању управљање организацијом обавезног социјалног осигурања, као и управљање средствима доприноса за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања, Устав није непосредно уредио ове односе, већ је њихово уређивање препустио законодавцу. Сагласно наведеном, Уставни суд сматра да оспорене одредбе Закона о буџетском систему нису несагласне с Уставом, јер је законодавац Уставом овлашћен да на јединствен начин уреди буџетски систем Републике, дакле и да утврди шта чини буџетски систем Републике, те да ли он обухвата и средства која се убирају по основу обавезног социјалног осигурања, како се обезбеђује интегритет буџетског система и његово извршење, државне дугове и државне гаранције, буџетску контролу и ревизију, као и да установи институцију трезора и да уреди друга питања буџетског система. Стога Суд сматра да се законодавац кретао у оквиру својих уставних овлашћења када је Законом о буџетском систему утврдио да обезбеђивање управљања финансијским системом Републике Србије подразумева и управљање преко институције трезора готовином из наплаћених јавних прихода у оквиру јединственог буџетског система, чији саставни део чине и средства која се обезбеђују из законом утврђених доприноса за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања, односно када је уредио начин коришћења и располагања средствима која се остварују убирањем доприноса за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања, те приходима организација обавезног социјалног осигурања који остају по измирењу обавеза утврђених законом и међународним уговорима у овој области.

Какав ће правни статус организација обавезног социјалног осигурања законом бити установљен и на који начин ће бити уређена питања управљања тим организацијама, односно питања управљања и располагања средствима организација обавезног социјалног осигурања (у зависности од тога да ли се ради о средствима за остваривање права из обавезног социјалног осигурања, или о слободним средствима као приходима тих организација), у домену је законодавне политике коју креира Народна скупштина уређујући

систем у областима социјалног осигурања и финансијски систем, а Уставни суд, у смислу члана 125. Устава, није надлежан да о томе одлучује.

У погледу навода предлагача да постоји несагласност оспорених одредаба Закона о буџетском систему с наведеним одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/04, 85/05 и 101/05) Уставни суд, у смислу члана 125. Устава, није надлежан да оцењује међусобну сагласност републичких закона, односно појединих њихових одредаба, јер се ради о општим актима исте правне снаге.

С обзиром на то да је Суд донео коначну одлуку у овој правној ствари, захтев за обуставу извршења појединачног акта, односно радње предузете на основу оспорених одредаба Закона о буџетском систему Суд је одбацио, на основу одредбе члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука.

На основу изнетог, члана 46. тачка 9) и члана 47. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 63/2006)
 ГУ-395/2003 од 22. јуна 2006.

Закон о висини стопе затезне камате ("Службени лист СРЈ", број 9/01) - чл. 2. до 4.

Прописивање обавезе дужника на плаћање затезне камате у случају доцње са испуњењем новчане обавезе, као и одређивање висине затезне камате законом, у складу је с уставним овлашћењима законодавца да уређује облигационе односе, а у оквиру тога и затезну камату коју дугује дужник који задолжни са испуњењем новчане обавезе.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Одбија се предлог за утврђивање неуставности одредаба чл. 2. до 4. Закона о висини стопе затезне камате ("Службени лист СРЈ", број 9/01).
2. Одбацује се захтев за оцену сагласности одредаба чл. 2. до 4. Закона из тачке 1. са Законом о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", бр. 29/78, 39/85, 45/89 и 57/89 и "Службени лист СРЈ", број 31/93).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднет је предлог за оцену уставности и законитости одредаба чл. 2. до 4. Закона наведеног у изреци. Предлагач сматра да оспорене одредбе Закона нису сагласне с Уставом, јер се обрачуном камате на начин одређен тим одредбама Закона дужник кажњава, а поверилац без основа добија већу вредност дуга од оног који му припада. Из истих разлога оспорене одредбе Закона, по мишљењу предлагача, нису сагласне ни са Законом о облигационим односима.

Уставни суд је на основу члана 64. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) предлог за оцену уставности доставио на одговор Народној скупштини Републике Србије, а како Народна скупштина у

остављеном року није доставила одговор, Уставни суд је на основу члана 16. став 3. Закона наставио поступак.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је Закон о висини стопе затезне камате ("Службени лист СРЈ", број 9/01) донет као закон Савезне Републике Југославије и да се на основу члана 64. став 2. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора, од дана ступања на снагу Уставне повеље, примењује као републички закон.

Оспореним одредбама чл. 2. до 4. Закона о висини стопе затезне камате прописано је: да се стопа затезне камате састоји од месечне стопе раста цена на мало и фиксне стопе од 0,5% месечно (члан 2.); да се обрачун дуга увећаног за затезну камату врши применом комфорне методе, да се за месец за који није позната стопа раста цена на мало примењује последња објављена месечна стопа, а да је за месец у коме је та стопа једнака нули или негативна, стопа затезне камате једнака фиксној стопи (члан 3.); да се за месеце у којима је због једнократне корекције цена, стопа раста цена на мало најмање за 10 процентних поена већа од есконтне стопе Народне банке Југославије, као стопа за обрачун узима аритметичка средина између есконтне стопе Народне банке Југославије и стопе раста цена на мало (члан 4.).

Уставом Републике Србије утврђено је да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине; финансијски систем, као и друге економске и социјалне односе од општег интереса (члан 72. став 1. тачка 4.).

Законом о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", бр. 29/78...57/89 и "Службени лист СРЈ", број 31/93) уређени су облигациони односи који настају из уговора, проузроковања штете, стицања без основа, пословодства без налога, једностране изјаве воље и других законом утврђених чињеница (члан 1.). Стране у облигационим односима, према том Закону, могу бити физичка и правна лица (члан 2.), и слободне су да у границама принудних прописа, јавног поретка и добрих обичаја своје односе уреде по својој вољи (члан 10.). Затезна камата уређена је одредбама чл. 277. до 279. Закона о облигационим односима тако што је, поред осталог, прописано да дужник који задолжни са испуњењем новчане обавезе дугује, поред главнице, и затезну камату по стопи утврђеној (савезним) законом (члан 277. став 1.).

Прописивање обавезе дужника на плаћање затезне камате у случају доцње са испуњењем новчане обавезе, као и одређивање висине затезне камате законом, по оцени Суда, у складу је са уставним овлашћењем законодавца да уређује облигационе односе, а у оквиру тога и затезну камату коју дугује дужник који задолжни са испуњењем новчане обавезе. Уређивање висине затезне камате, односно елемената за њено одређивање и обрачунавање на начин уређен оспореним одредбама Закона о висини стопе затезне камате, по оцени Суда, ствар је законодавне политике, за чију оцену Уставни суд, на основу члана 125. Устава није надлежан. Уставни суд није надлежан да оцењује примену закона, те указивање предлагача да се "применом оспорених одредаба дужник неосновано кажњава, а поверилац богати без основа", по оцени Суда, није од значаја за одлучивање о уставности наведеног закона. Такође, Уставни суд, на основу члана 125. Устава, није надлежан да оцењује међусобну сагласност републичких прописа исте правне снаге, па ни закона који се, сагласно члану 64. став 2. Уставне повеље, примењују као републички, те је стога захтев за оцену сагласности оспорених одредаба Закона о висини стопе затезне камате са Законом о облигационим односима одбацио.

Полазећи од изложеног, Уставни суд је на основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 48/2006)
IY-371/2004 од 20. априла 2006.

Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање ("Службени гласник РС", бр. 84/2004 и 61/2005) - члан 7. став 1. тачка 6), члан 8. став 1. тачка 6), члан 9. став 1. тачка 6), члан 12. став 2., чл. 14. и 44. и члан 45. став 1.

Уређујући оспореним одредбама Закона основицу доприноса за упућене раднике, као и за послодавце, износ зараде коју ти радници остварују за време рада у иностранству, у случају када нису обавезно осигурани по прописима државе у коју су упућени или ако међународним уговором није другачије одређено, уз истовремено одређивање упућеног радника као осигураника-запосленог који је обвезник доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, доприноса за здравствено осигурање и доприноса за осигурање за случај незапослености, законодавац је поступио сагласно одредбама члана 40., члана 68. ст. 2. и 3. и члана 72. став 1. тачка 4. Устава. Уређивање круга обавезно осигураних лица, тј. лица која обавезним социјалним осигурањем обезбеђују права из пензијског и инвалидског осигурања, права из здравственог осигурања и права за случај незапослености, као и обвезника доприноса за обавезно социјално осигурање и у оквиру тога и предузетника као једне од категорија осигураника, сагласно је са чланом 68. став 2. Устава, према коме средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања и за случај привремене незапослености обезбеђују запослени, други осигураници и корисници, у складу са законом.

Нису несагласне с Уставом ни одредбе Закона: којима се утврђује олакшица, која има за циљ обезбеђивање бољих услова за развој пољопривреде као општег интереса, као изузетак од правила према коме се у случају када осигураник остварује приходе по више основа допринос за обавезно пензијско и инвалидско осигурање обрачунава и плаћа по свим тим основима, тако што се искључује обавеза плаћања доприноса на приходе од пољопривреде; којима се утврђују стопе за обрачунавање и плаћање доприноса за обавезно социјално осигурање; којима се утврђују олакшице, односно ослобађања плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање за послодавце који запосле одређене категорије лица. Наиме, те законске одредбе засноване су на уставним овлашћењима законодавца и односе се једнако на све грађане који се налазе у истој правној ситуацији прописаној тим одредбама, не стварајући неједнакост грађана с обзиром на њихова лична својства.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Одбија се предлог за утврђивање неуставности одредбе члана 14. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање ("Службени гласник РС", бр. 84/2004 и 61/2005).

2. Не прихватају се иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 7. став 1. тачка 6), члана 8. став 1. тачка 6), члана 9. став 1. тачка 6), члана 12. став 2., члана 44. и члана 45. став 1. Закона из тачке 1.

3. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачног акта, односно радње предузете на основу одредаба члана 7. став 1. тачка 6), члана 8. став 1. тачка 6) и члана 9. став 1. тачка 6) Закона из тачке 1.

4. Одбацују се иницијативе за оцену уставности Закона из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом Републике Србије покренут је поступак за оцену уставности одредбе члана 14. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање. У предлогу се наводи да одредба члана 14. Закона има за последицу повећано издвајање на име доприноса, а смањење реалне нето зараде запослених и да су зараде запослених са мањим примањима више оптерећене од зарада запослених са вишим примањима. Тиме се, супротно члану 69. став 3. Устава Републике Србије и члану 11. Међународног пакта о економским, социјалним и културним правима, угрожава принцип по коме зарада треба да омогући сваком лицу право на животни стандард довољан за њега самога и његову породицу. Даље се наводи да су оспореном одредбом највише погођена предузећа која изводе грађевинске радове у иностранству, јер су та предузећа "калкулације својих трошкова по основу уговора закључених до дана ступања на снагу оспореног Закона, радила на бази тада важећих закона". Предлагач сматра да се оспореном одредбом ограничава слобода кретања капитала и радника, ограничава тржиште и ремети равноправност у погледу општих услова привређивања и тиме повређују одредбе члана 64. став 1. и члана 66. Устава. Такође, оспорена одредба Закона, по мишљењу предлагача, супротно одредби члана 61. Законом о спољнотрговинском пословању, не унапређује извоз роба и услуга већ исте "гаси".

Уставном суду поднете су и иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 7. став 1. тачка 6), члана 8. став 1. тачка 6), члана 9. став 1. тачка 6), члана 12. став 2, члана 44. и члана 45. став 1. Закона. У иницијативама се наводи да су одредбе члана 7. став 1. тачка 6), члана 8. став 1. тачка 6), члана 9. став 1. тачка 6) Закона несагласне с Уставом, јер се корисницима старосне пензије који су у радном односу, односно који обављају самосталну делатност, утврђује обавеза да допринос за обавезно социјално осигурање плаћају два пута: као корисници старосне пензије и као запослени, односно као лица која обављају самосталну делатност. Такође, чланом 8. Закона, чији је став 1. тачка 6) оспорен, није утврђено да су обвезници уплате доприноса за здравствено осигурање и "пензионери паушалци", што ову оспорену одредбу, по мишљењу иницијатора, чини неуставном. У односу на оспорени члан 9. став 1. тачка 6) Закона, наводи се да је предузетник који је и корисник старосне пензије, дужан да плаћа доприносе, чиме му се, по мишљењу иницијатора, "укида право на пензију и право на здравствено осигурање". Оспорене одредбе члана 12. став 2. и члана 45. став 1. Закона, сматра иницијатор, кориснике старосне пензије доводе у неравноправан положај у односу на лица наведена у тим одредбама, док оспорена одредба члана 44. Закона ускраћује кориснике старосне пензије у коришћењу стечених права на пензију и права из здравственог осигурања, јер су стопе доприноса утврђене без

обзира на то да ли се делатност обавља у оквиру пуног радног времена или у оквиру времена краће од пуног радног времена. Предлаже се и да Уставни суд обустави извршење појединачног акта, односно радње предузете на основу оспорених одредаба члана 7. став 1. тачка б), члана 8. став 1. тачка б) и члана 9. став 1. тачка б) Закона. Остале иницијативе, у којима се наводи да је Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање земљорадницима утврђена обавеза плаћања доприноса за здравствено осигурање мимо њихове воље и без ограничења у погледу старости осигураника - земљорадника, чиме су повређена основна права човека – грађанина утврђена Уставом Републике Србије, Европском повељом и Повељом ОУН, а земљорадник – осигураник доведен у неравноправан положај у односу на запослене, као и да оспорени Закон, супротно члану 121. Устава, има повратно дејство, јер се примењује за претходну 2004. годину, непотпуне су с обзиром да не садрже податке о одредбама Закона које се оспоравају.

Уставни суд је предлог доставио Народној скупштини Републике Србије на одговор, а како Народна скупштина у остављеном року није доставила тражени одговор, то је Уставни суд, сагласно одредби члана 16. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), наставио поступак.

Уставни суд је, у спроведеном поступку, утврдио да је оспореним одредбама члана 7. став 1. тачка б), члана 8. став 1. тачка б) и члана 9. став 1. тачка б) Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање прописано да су осигураници - предузетници обвезници доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, доприноса за здравствено осигурање и доприноса за осигурање за случај незапослености, у складу са законом који уређује систем обавезног пензијског и инвалидског осигурања, законом који уређује систем обавезног здравственог осигурања и законом који уређује систем обавезног осигурања за случај незапослености. Оспореним одредбама члана 12. став 2. Закона утврђено је да изузетно од одредбе става 1. овог члана, обавеза обрачунавања и плаћања доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање по основу запослења, односно по основу самосталне делатности искључује обавезу плаћања доприноса по основу пољопривредне делатности. Оспореном одредбом члана 14. Закона било је утврђено да је основица доприноса за упућене раднике, ако нису обавезно осигурани по прописима државе у коју су упућени или ако међународним уговором није другачије одређено, као и за послодавце, износ зараде коју ти радници остварују за време рада у иностранству. Оспореним одредбама члана 44. Закона утврђено је да стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси јесу: 1) за обавезно пензијско и инвалидско осигурање – 22%; 2) за обавезно здравствено осигурање – 12,3%; 3) за осигурање за случај незапослености – 1,5% (став 1.), као и када се доприноси плаћају истовремено из основице и на основицу, да се обрачун доприноса врши по следећим стопама: 1) за обавезно пензијско и инвалидско осигурање – 11%; 2) за обавезно здравствено осигурање – 6,15%; 3) за осигурање за случај незапослености – 0,75% (став 2.). Оспореним чланом 45. став 1. Закона утврђено је да се послодавац који запосли лице које је на дан закључивања уговора о раду старије од 50 година и које код Националне службе за запошљавање има статус корисника новчане накнаде за време незапослености или је код те службе пријављено као незапослено најмање годину дана без прекида, ослобађа обавезу плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање који се плаћају на основицу, односно на терет средстава послодавца.

Уставом Републике Србије је утврђено: да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да обавезним осигурањем, запослени, у складу са законом, обезбеђују себи право на здравствену заштиту и друга права за случај болести, права за случај трудноће, порођаја, смањења или губитка радне способности, незапослености и старости и права на друге облике социјалног осигурања, а за чланове своје породице – право на здравствену заштиту, право на породичну пензију, као и друга права по основу социјалног осигурања (члан 40. став 1.); да држава, мерама развојне, економске и социјалне политике, под једнаким условима, подстиче повећање економског и социјалног благостања грађана (члан 55. став 2.); да средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања и за случај привремене незапослености обезбеђују запослени, други осигураници и корисници, у складу са законом (члан 68. став 2.); да се обавеза плаћања пореза и других дажбина утврђује према економској снази обвезника (члан 69. став 2.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, и систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности (члан 72. став 1. тачка 4.).

Оспорена одредба члана 14. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање је измењена одредбом члана 3. Закона о изменама и допунама Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање ("Службени гласник РС", број 61/2005), који је, сагласно одредби члана 23. Закона, ступио на снагу 26. јула 2005. године. Сагласно Уставу, обавезним осигурањем, запослени, у складу са законом, обезбеђују себи и члановима своје породице одговарајућа права по овом основу. Стога су запослени обавезно социјално осигурани и дужни су да обезбеђују средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања, а ту обавезу Устав утврђује и за послодавце и друге осигуранике. Полазећи од наведеног, оспореном одредбом члана 14. Закона било је утврђено да је основица доприноса за упућене раднике, као и за послодавце, износ зараде коју ти радници остварују за време рада у иностранству, али само у случају да нису обавезно осигурани по прописима државе у коју су упућени или ако међународним уговором није другачије одређено. Упућени радник је осигураник-запослени који је, сагласно члану 7. став 1. тачка 1), члану 8. став 1. тачка 1) и члану 9. став 1. тачка 1) Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, обавезник доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, доприноса за здравствено осигурање и доприноса за осигурање за случај незапослености. Утврђујући оспореном одредбом Закона основицу доприноса за упућене раднике, законодавац је, по оцени Уставног суда, поступио у оквиру овлашћења из члана 72. став 1. тачка 4. Устава. Оспорена одредба Закона није ускраћивала нити ограничавала права утврђена чланом 40. став 1. Устава, а основица доприноса за упућеног радника, као посебне категорије осигураника-запосленог, утврђена оспореном одредбом, била је у сагласности с чланом 68. став 2. Устава према коме средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања обезбеђују, у складу са законом, поред осталих, и запослени. Оспорена одредба Закона, по оцени Суда, била је сагласна и са чланом 69. став 3. Устава, јер је основица доприноса утврђена том одредбом успостављена у сагласности са принципом плаћања дажбина према економској снази обвезника. Одређивање основице доприноса за упућене раднике на начин утврђен оспореном одредбом Закона

ствар је законодавне политике коју Уставни суд, сагласно одредби члана 125. Устава, није надлежан да оцењује.

Одредбе члана 64. став 1. и члана 66. Устава нису, по оцени Уставног суда, од значаја за оцену уставности оспорене одредбе члана 14. Закона, јер се тим одредбама Устава уређују питања слободне размене роба и услуга и кретање капитала и радника, односно обављања делатности и улагања предузећа и других организација у иностранству, а не питања из области обавезног социјалног осигурања.

Уставни суд, сагласно одредби члана 125. Устава, није надлежан да оцењује сагласност закона и других општих правних аката са међународним актима нити да оцењује међусобну сагласност двају закона.

Полазећи од наведених одредаба Устава, Суд је утврдио да је социјално осигурање обавезно за запослене, а да средства за остваривање права по том основу обезбеђују запослени, други осигураници и послодавци. Устав ближе не одређује ко су "други осигураници", већ то чине: Закон о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/04, 84/04, 85/05 и 101/05), утврђујући чланом 10. став 1. да су обавезно осигурана лица, поред запослених (осигураник запослени) и пољопривредника (осигураник пољопривредник), и лица која самостално обављају делатност (осигураник самосталних делатности); Закон о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", број 107/05), утврђујући чланом 17. став 1. тачка 18) да су осигураници физичка лица која су обавезно осигурана у складу са овим законом, и то, поред осталих, предузетници који су регистровани за обављање законом дозвољене делатности у виду занимања ради самосталног обављања делатности, обављања делатности слободне професије, као и самостални уметници, у складу са законом (у даљем тексту: предузетници), и Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености ("Службени гласник РС", бр. 71/03 и 84/04), утврђујући чланом 105. тачка 4) да је обавезно осигурано лице за случај незапослености код Националне службе, поред осталих, и физичко лице (предузетник) које у складу са законом самостално обавља привредну и другу делатност као основно занимање. Тиме је утврђен, у наведеном делу, круг обавезно осигураних лица, тј. лица која обавезним социјалним осигурањем обезбеђују права из пензијског и инвалидског осигурања, права из здравственог осигурања и права за случај незапослености, а оспореним одредбама члана 7. став 1. тачка 6), члана 8. став 1. тачка 6), члана 9. став 1. тачка 6) Закона утврђени су обвезници доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, здравствено осигурање и осигурање за случај незапослености и то тако да су као обвезници тих доприноса, сагласно наведеним одредбама Закона, одређени предузетници као једна од категорија осигураника. Утврђивање предузетника као обвезника плаћања доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, здравствено осигурање и осигурање за случај незапослености, по оцени Уставног суда, у сагласности је са чланом 68. став 2. Устава према коме средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања и за случај привремене незапослености обезбеђују запослени, други осигураници и корисници, у складу са законом.

Оспореном одредбом члана 12. став 2. Закона утврђује се, као олакшица која за циљ има обезбеђење бољих услова за развој пољопривреде, као општег интереса, изузетак од правила утврђеног ставом 1. тог члана, према коме се, у случају када осигураник остварује приходе по више различитих основа, допринос за обавезно пензијско и инвалидско осигурање обрачунава и

плаћа по свим тим основима, уз максимирање износа основице, тако што се искључује обавеза плаћања доприноса на приходе од пољопривреде за обвезнике који доприносе плаћају по основу запослења или по основу самосталне делатности. Полазећи од наведеног, по оцени Уставног суда, законодавац није оспореном одредбом Закона, изашао из оквира овлашћења утврђених одредбама чл. 40. и 72. Устава. Оспореном одредбом Закона не повређује се принцип једнакости грађана из члана 13. Устава, јер се та одредба односи једнако на све грађане који се налазе у истој правној ситуацији прописаној том одредбом и не ствара неједнакост грађана с обзиром на њихова својства утврђена наведеном одредбом Устава, укључујући и лична својства. Оспореном одредбом Закона не ограничава се нити ускраћује право за случај смањења или губитка радне способности, односно старости утврђено одредбом члана 40. став 1. Устава.

Оспореним одредбама члана 44. Закона утврђене су стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање из основице и на основицу, као и стопе за случај када се доприноси плаћају истовремено из основице и на основицу. Одређивање стопа по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање на начин утврђен оспореним одредбама Закона, по оцени Уставног суда, у оквиру је уставних овлашћења законодавца да уреди систем у области социјалног осигурања, дакле, и обавезно пензијско и инвалидско осигурање, здравствено осигурање и осигурање за случај незапослености, те да утврди, поред осталог, и стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за сваку поједину врсту обавезног социјалног осигурања. Оспореним одредбама Закона не повређује се принцип једнакости грађана из члана 13. Устава, јер се те одредбе односе једнако на све грађане који се налазе у истој правној ситуацији прописаној тим одредбама и не стварају неједнакост грађана с обзиром на њихова лична својства. Такође, оспореним одредбама Закона не ограничавају се нити ускраћују права утврђена чланом 40. став 1. Устава. Одређивање висине стопе за одређене видове обавезног социјалног осигурања ствар је законодавне политике коју Уставни суд, сагласно члану 125. Устава, није надлежан да оцењује.

Оспореном одредбом члана 45. став 1. Закона утврђују се олакшице, у виду ослобађања плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање, за послодавце који запосле одређене категорије лица наведене у тој одредби, а не уређују се права и обавезе грађана по основу обавезног социјалног осигурања. Полазећи од наведеног, законодавац није, по оцени Уставног суда, изашао из оквира овлашћења утврђених Уставом, нити се оспореном одредбом Закона корисници старосне пензије доводе у неравноправан положај у односу на лица обухваћена том одредбом. Оспорена одредба Закона у сагласности је са чланом 55. став 2. Устава, према коме држава, мерама развојне, економске и социјалне политике, под једнаким условима, подстиче повећање економског и социјалног благостања грађана, као и члана 68. став 2. Устава, према коме средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања и за случај привремене незапослености обезбеђују запослени, други осигураници и корисници, у складу са законом.

Захтев за обуставу извршења појединачног акта, односно радње предузете на основу оспорених одредаба члана 7. став 1. тачка б), члана 8. став 1. тачка б) и члана 9. став 1. тачка б) Закона, Уставни суд је одбацио, на основу

одредбе члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, јер је донео коначну одлуку.

Уставни суд је, на основу члана 19. став 1. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, непотпуне иницијативе одбацио због немогућности поступања по тим иницијативама.

На основу изложеног и члана 19. став 1. тачка 3), члана 46. тачка 9) и члана 47. тач. 2) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 38/2006)
 У-363/2004 од 16. марта 2006.

**Закон о играма на срећу ("Службени гласник РС", бр. 84/04 и 85/05) - члан
 40. став 4.**

Није несагласно с Уставом давање овлашћења Влади Републике Србије оспореном одредбом Закона да утврђује ближе услове за издавање дозволе за приређивање посебних игара на срећу у играчницама, јер прописивање ближих услова у поступку издавања дозволе нема значење утврђивања услова за обављање делатности приређивања посебних игара на срећу у играчницама у целини, већ представља разраду једног односа уређеног законом, у складу са сврхом и циљем закона.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Одбија се предлог за утврђивање неуставности одредбе члана 40. став 4. Закона о играма на срећу ("Службени гласник РС", бр. 84/04 и 85/05).

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачних аката или радњи предузетих на основу одредбе Закона из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом покренут је поступак за утврђивање неуставности одредбе члана 40. став 4. Закона о играма на срећу којом је прописано овлашћење Владе Републике Србије за утврђивање ближих услова за издавање дозвола за приређивање посебних игара на срећу у играчницама. У предлогу се наводи да, имајући у виду садржај пријаве на јавни позив за дозволу за приређивање посебних игара на срећу у играчницама, Влада није овлашћена да ближим условима за издавање дозволе из оспореног члана 40. став 4. Закона, подзаконским актом утврди нове услове за издавање дозвола. Такође се наводи да законодавац није имао овлашћење да пренесе ову надлежност на Владу, будући да се, према Уставу Републике Србије, законом утврђују начин и услови обављања привредне делатности. Затражено је да Суд донесе привремену меру обуставе извршења појединачних аката или радњи предузетих на основу члана 40. став 4. Закона.

Народна скупштина Републике Србије није доставила одговор на наводе из предлога, па је, сагласно члану 16. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), поступак пред Уставним судом настављен.

У спроведеном поступку Суд је утврдио да су одредбама чл. 36. до 58. Закона о играма на срећу утврђени општи и посебни услови и начин приређивања посебних игара на срећу у играчницама. Приређивање посебних игара на срећу у играчницама, у смислу Закона, врши се на основу дозволе чији је број, услови и поступак издавања, као и рок важења, такође утврђен Законом. Чланом 40. Закона уређен је поступак давања дозволе за приређивање посебних игара на срећу, тако што је одређено да се дозвола даје на основу јавног позива објављеног у дневној штампи на начин и по поступку који одреди Влада (став 1.), те да се уз пријаву на јавни позив достављају и други прописани подаци и потврде из тач. 1. до 9. (став 2.); одређен је минимум накнаде у динарској противвредности који се прилаже на дан пријаве на јавни позив (став 3.); прописано је овлашћење Владе да утврђује ближе услове за издавање дозволе (оспорени став 4.), а обављање стручних послова у вези са јавним позивом поверено је Управи за игре на срећу образованој чланом 11. Закона (став 5.).

Уставом Републике Србије утврђена је подела власти тако што је чланом 9. ст. 1. и 3. прописано да уставотворна и законодавна власт припада Народној скупштини, а извршна власт припада Влади. Према одредби члана 73. став 1. тачка 2. Устава, Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте, а надлежност Владе Републике Србије утврђена је одредбом члана 90. тач. 1. и 2. Устава, којом је прописано да Влада води политику Републике Србије, извршава законе, друге прописе и опште акте Народне скупштине у складу с Уставом, и доноси уредбе, одлуке и друге акте за извршавање закона. Иста надлежност Владе прописана је одредбом члана 2. Закона о Влади ("Службени гласник РС", број 55/05), а одредбом члана 42. став 1. Закона, прописано је да Влада уредбом подробније разрађује однос уређен законом, у складу са сврхом и циљем закона. Имајући у виду да према Уставу, Народна скупштина доноси законе којима се регулишу односи од интереса за Републику Србију, Суд је оценио да је оспорена одредба члана 40. став 4. Закона која се односи на поступак давања дозвола, а којом је прописано да ближе услове за издавање дозволе доноси Влада, у сагласности с Уставом прописаним овлашћењима за законодавни и извршни орган Републике Србије. Наиме, прописивање ближих услова у поступку издавања дозволе из члана 40. став 4. Закона које утврђује Влада, по оцени Суда, нема значење утврђивања услова за обављање делатности приређивања посебних игара на срећу у играчницама у целини, већ представља разраду једног односа уређеног законом, у складу са сврхом и циљем закона. Будући да је Закон о играма на срећу утврдио услове и начин приређивања посебних игара на срећу у играчницама одредбама чл. 36. до 58., као и да су Законом утврђени услови, поступак издавања, рок важења и број дозвола који се може издати за приређивање посебних игара на срећу у играчницама, те имајући у виду чињеницу да дозвола представља један од услова за приређивање посебних игара на срећу у играчницама, Суд је оценио да не стоје наводи предлагача да је законодавац, одредбом која се односи на поступак издавања дозволе, пренео на Владу овлашћење за утврђивање услова за обављање ове делатности.

Како је Суд донео коначну одлуку, захтев за обуставу извршења аката или радњи предузетих на основу одредбе члана 40. став 4. Закона је одбацио, сагласно члану 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука.

Сходно изложеном, Уставни суд је, на основу члана 46. тачка 9) и члана 47. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 64/2006)
IУ-389/2005 од 6. јула 2006.

Закон о коморама здравствених радника ("Службени гласник РС", број 107/2005) – чл. 2. и 4., члан 6. став 4., чл. 16. и 21.

Уставно је овлашћење законодавца да уреди систем здравствене заштите и услове и начин обављања здравствене делатности као јавне службе, а у оквиру тога и да предвиди постојање комора здравствених радника који професионално обављају ту делатност и повери им вршење одређених јавних овлашћења.

Није несагласно с Уством законско прописивање обавезног чланства у коморама здравствених радника за здравствене раднике, јер се тиме уређују услови за обављање здравствене делатности, који се једнако односе на сва лица која професионално обављају ову делатност.

Законодавни орган има уставно овлашћење да, уређујући систем здравствене заштите и услове за обављање здравствене делатности, уреди и врсте и састав комора здравствених радника. Ствар је законодавне политике у уређивању система здравства и услова обављања здравствене делатности да ли ће законодавац предвидети постојање једне или више комора и какав ће бити њихов састав.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Одбија се предлог и не прихвата се иницијатива за утврђивање неуставности одредаба чл. 2. и 4, члана 6. став 4. и чл. 16. и 21. Закона о коморама здравствених радника ("Службени гласник РС", број 107/2005).

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачних аката или радњи донетих, односно предузетих на основу одредаба Закона из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом покренут је поступак за оцену уставности одредаба чл. 4, 16. и 21. Закона о коморама здравствених радника. По мишљењу предлагача, оспорене одредбе члана 4. Закона, којима је утврђена обавеза чланства здравствених радника који професионално обављају здравствену делатност у коморама здравствених радника, у супротности су с одредбом члана 57. став 1. Устава Републике Србије, "јер законодавац нема право да уводи обавезност чланства само у коморама које припадају једној области – здравству". Уставност одредаба члана 16. Закона, које се односе на органе комора здравствених радника, предлагач оспорава из разлога што тим одредбама није предвиђено да скупштину коморе сачињавају веће здравствених радника у здравственим установама и веће здравствених радника који обављају приватну праксу, чиме би се, по мишљењу предлагача, "спречило да здравствени радници из државног сектора, који су у коморама заступљени у огромној већини, уређују све односе како они желе". Оспорене одредбе члана 21. Закона, којима је предвиђено да скупштина коморе може образовати

скупштинска већа, скупштинске одборе и стална радна тела, по мишљењу предлагача, неуставне су, с обзиром на то да због "факултативног карактера тих одредаба, до формирања наведених тела не мора доћи".

Уставном суду поднета је и иницијатива за покретање поступка за оцену уставности одредаба чл. 2. и 4. и члана 6. став 4. Закона. По мишљењу иницијатора, одредбе чл. 2. и 4. Закона у супротности су с одредбама члана 56. ст. 1. и 2; члана 57. и члана 58. став 1. Устава, "с обзиром да законодавац нема право да путем закона намеће обавезност чланства у одређеним коморама ни у једној струци, па ни у односу на лица која као професију обављају послове здравствене делатности". У иницијативи се даље наводи да се оспореном одредбом члана 6. став 4. Закона "доктори медицине специјалисти клиничке биохемије сврставају у Комору биохемичара Србије, заједно са дипломираним фармацеутима специјалистима медицинске биохемије и дипломираним фармацеутима биохемије", чиме су "суспендовани из своје основне коморе којој би струковно и професионално требало да припадају, а то је Лекарска комора Србије". Иницијативом је затражено да Уставни суд донесе "привремену меру којом ће бити одложени избори за органе у коморама", до доношења одлуке Суда о уставности оспорених одредаба Закона.

Уставни суд је, на основу члана 64. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), предлог за оцену уставности одредаба чл. 4, 16. и 21. Закона доставио на одговор Народној скупштини Републике Србије, а како Народна скупштина у остављеном року није доставила одговор, Уставни суд је, на основу члана 16. став 3. Закона, наставио поступак.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је оспореним одредбама Закона прописано: да се ради унапређивања услова за обављање професије доктора медицине, доктора стоматологије, дипломираних фармацеута, дипломираних фармацеута медицинске биохемије, доктора медицине специјалиста клиничке биохемије, медицинских сестара и здравствених техничара, заштите њихових професионалних интереса, организованог учешћа на унапређивању и спровођењу здравствене заштите и заштите интереса грађана у остваривању права на здравствену заштиту – оснивају: 1) Лекарска комора Србије; 2) Стоматолошка комора Србије; 3) Фармацеутска комора Србије; 4) Комора биохемичара Србије; 5) Комора медицинских сестара и здравствених техничара Србије (члан 2.); да је чланство у комори обавезно за све докторе медицине, докторе стоматологије, дипломиране фармацеуте, дипломиране фармацеуте медицинске биохемије, дипломиране фармацеуте специјалисте медицинске биохемије и докторе медицине специјалисте клиничке биохемије, медицинске сестре и здравствене техничаре, који као професију у Републици Србији обављају послове здравствене делатности у здравственим установама и у другим облицима здравствене службе (у даљем тексту: приватна пракса), као и да је чланство у комори обавезно и за здравствене раднике који као професију обављају послове здравствене делатности у установама социјалне заштите, заводима за извршење заводских санкција, у државним органима, на факултетима, односно школама здравствене струке, амбулантама медицине рада које образују послодавци и у другим установама у којима се обавља здравствена делатност у складу са законом, а да се под обављањем професије, у смислу овог закона, подразумева непосредно обављање здравствене делатности од стране здравствених радника који имају одговарајуће стручно образовање здравствене струке и који своју

делатност обављају у здравственим установама и приватној пракси, као и код послодавца, под условима прописаним законом којим се уређује здравствена заштита (члан 4.); да су чланови Коморе биохемичара Србије дипломирани фармацеути медицинске биохемије, дипломирани фармацеути специјалисти медицинске биохемије и доктори медицине специјалисти клиничке биохемије, који као професију у Републици Србији обављају послове биохемије у здравственим установама и приватној пракси, односно код другог послодавца (члан 6. став 4.); да су органи коморе: 1) скупштина; 2) управни одбор; 3) надзорни одбор; 4) директор; 5) етички одбор коморе; 6) комисија за посредовање; 7) суд части првог степена; 8) суд части другог степена; 9) одбори коморе; 10) друга тела утврђена статутом коморе; да мандат чланова коморе траје четири године, а да се овлашћења и начин рада органа коморе ближе уређују статутом коморе, у складу са законом (члан 16.); да скупштина може образовати скупштинска већа, скупштинске одборе, стална и повремена тела ради боље организације рада коморе, разматрања појединих питања из свог делокруга, у складу са статутом, и да се статутом ближе уређују овлашћења, начин рада и избора скупштинских већа, скупштинских одбора, односно радних тела, као и друга питања од значаја за њихов рад (члан 21.).

Уставом Републике Србије утврђено је: да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да свако има право на заштиту здравља (члан 30. став 1.); да се јамчи друштвена, државна, приватна и задружна својина и други облици својине, као и да сви облици својине имају једнаку правну заштиту (члан 56. ст. 1. и 2.); да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима, у складу с Уставом и законом (члан 57. став 1.); да су својина и рад основе управљања и учешћа у одлучивању (члан 58. став 1.); да се законом уређују услови и начин обављања делатности, односно послова за које се образују јавне службе (члан 65.); да републички органи доносе и извршавају законе, друге прописе и опште акте, а да се другим органима и организацијама у Републици Србији може поверити извршавање закона и осталих прописа и општих аката из оквира права и дужности Републике Србије (члан 71.); да Република Србија уређује и обезбеђује систем у области здравства (члан 72. став 1. тачка 6.); да се одређена управна овлашћења законом могу поверити предузећима и другим организацијама (члан 94. став 6.).

Полазећи од наведених одредаба Устава, Уставни суд је оценио да је законодавац овлашћен да уреди систем здравствене заштите (члан 72. став 1. тачка 6.), као и услове и начин обављања здравствене делатности као јавне службе (члан 65.), а у оквиру тога и да предвиди постојање комора здравствених радника који професионално обављају ту делатност и повери им вршење одређених јавних овлашћења. Стога су оспорене одредбе члана 2. Закона, по схватању Уставног суда, у сагласности с Уставом.

Прописивањем обавезног чланства у коморама здравствених радника за здравствене раднике који професионално обављају здравствену делатност у Републици, на начин утврђен оспореним одредбама члана 4. Закона, по оцени Уставног суда, не угрожава се Уставом зајемчена слобода рада, избора занимања и запослења, као ни једнакост услова под којима је свакоме доступно радно место и функција (члан 35. став 2.), нити се доводи у питање остваривање уставног принципа према коме се обављање привредних и других делатности

врши слободно и под једнаким условима, већ се законом, сагласно Уставу (члан 57. став. 1.), уређују услови за обављање здравствене делатности, који се једнако односе на сва лица која професионално обављају ову делатност. Такође, у вези са оспореном одредбом члана 6. став 4. Закона, којом је уређено питање чланства у Комори биохемичара Србије, Уставни суд је оценио да је законодавац овлашћен да, уређујући систем здравствене заштите и услове за обављање здравствене делатности, уреди и врсте и састав комора здравствених радника. Да ли ће законодавац предвидети постојање једне или више комора и какав ће бити њихов састав, ствар је законодавне политике у уређивању система здравства и услова за обављање здравствене делатности, о којој Уставни суд, сагласно члану 125. Устава, није надлежан да одлучује, као ни о целисходности наведеног решења.

У погледу оцене уставности оспорених одредаба чл. 16. и 21. Закона, којима су уређена питања органа комора и могућност образовања радних тела у оквиру органа комора, Уставни суд сматра да нису основани наводи предлагача да се тим одредбама угрожавају права мањинских чланова комора у оквиру органа комора, јер је Законом прописано да се овлашћења и начин рада органа коморе ближе уређују статутом коморе, у складу са законом (члан 16. став 3.), и то тако да се органи коморе организују на начин којим се обезбеђује равноправна заступљеност свих огранака коморе, као и равноправано учешће у раду и одлучивању чланова коморе који професију здравствених радника обављају у здравственим установама или у приватној пракси (члан 18.). Такође, Уставом су утврђени механизми заштите права и на закону заснованих интереса грађана о којима се одлучује појединачним актом државног органа и организације која врши јавна овлашћења, у виду могућности изјављивања жалбе (члан 122.), покретања управног спора (члан 124.), односно поступка пред Уставним судом (члан 125.), а тиме и за случај да органи коморе, приликом одлучивања у вршењу поверених овлашћења, својим актом повреде законом утврђена права чланова коморе. Стога је Уставни суд оценио да оспорене одредбе Закона нису несагласне с Уставом.

У вези са наводима из иницијативе у којима се указује на несагласност оспорених одредаба Закона са одредбама члана 56. ст. 1. и 2. и члана 58. став 1. Устава, Суд је утврдио да су тим одредбама Устава уређена питања облика својине и учешћа у управљању и одлучивању по основу својине и рада у предузећима и другим организацијама, а не питања која су предмет уређивања Закона о коморама здравствених радника, те стога наведене одредбе Устава нису од значаја за оцену уставности одредаба Закона.

С обзиром да је донео коначну одлуку о уставности оспорених одредаба Закона, Суд је, сагласно одредби члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, одбацио захтев из иницијативе за обуставу извршења појединачних аката или радњи, предузетих на основу ових одредаба Закона.

Имајући у виду изнето, а на основу члана 46. тачка 9) и члана 47. тач. 2) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда
IV-423/2005 од 15. јуна 2006.

("Службени гласник РС", број 63/2006)

Закон о допуни Закона о Народној банци Републике Србије ("Службени гласник РС", број 55/04) - члан 1.

Законско одређивање Народне банке Србије за вршење послова надзора и контроле над обављањем делатности осигурања, односно других послова у складу са законом којим се уређује осигурање, засновано је на уставним овлашћењима законодавног органа да уређује односе у погледу услова и начина обављања делатности осигурања, положаја привредних субјеката који обављају делатност осигурања и контроле законитости њиховог пословања, те да уређује надлежност и рад републичких органа, односно статус, организацију, управљање и пословање Народне банке.

Уставни суд није надлежан да одлучује о захтеву за оцену сагласности оспореног Закона са другим законима, јер, према члану 125. Устава, овај Суд не одлучује о међусобној сагласности републичких закона.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Одбија се предлог за утврђивање неуставности одредбе члана 1. Закона о допуни Закона о Народној банци Србије ("Службени гласник РС", број 55/04).

2. Одбацује се захтев за оцену сагласности Закона из тачке 1. са другим законима.

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом Републике Србије покренут је поступак за оцену уставности члана 1. Закона о допуни Закона о Народној банци Србије ("Службени гласник РС", број 55/04), као и поступак за оцену сагласности ове одредбе Закона с одредбама Закона о предузећима, Закона о банкама и другим финансијским организацијама и Закона о министарствима. У предлогу се наводи да је оспореном одредбом Закона, противно Уставу Републике Србије, као и наведеним законима, Народној банци "...дат легитимитет да врши надзор и директну контролу управљања у осигуравајућим друштвима".

Уставни суд је предлог овлашћеног предлагача доставио Народној скупштини Републике Србије на одговор. Како Народна скупштина није доставила одговор, Суд је, на основу члана 16. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), наставио поступак.

Уставни суд је утврдио да Закон о допуни Закона о Народној банци Србије, оспореном одредбом члана 1. прописује да се у Закону о Народној банци Србије ("Службени гласник РС", број 72/03), у члану 4. који утврђује функције Народне банке, додаје нова тачка која гласи: "ба) издаје и одузима дозволе, односно овлашћења за обављање делатности осигурања, врши контролу, односно надзор над обављањем те делатности и обавља друге послове у складу са законом којим се уређује осигурање".

Устав Републике Србије утврђује: да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима, у складу с Уставом и

законом (члан 57. став 1.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, правни положај предузећа и других организација, финансијски систем, контролу законитости располагања средствима правних лица, организацију, надлежност и рад републичких органа (члан 72. став 1. тач. 4, 8. и 11.); да Република Србија има Народну банку, чији се статус, организација, управљање и пословање уређују законом (члан 107.).

Из наведених одредаба Устава, по оцени Уставног суда, произлази овлашћење законодавног органа да уређује односе у погледу услова и начина обављања делатности осигурања и положаја привредних субјеката који обављају делатност осигурања, као и да уређује и обезбеђује контролу законитости њиховог пословања. Суд је такође оценио, да је законско одређивање Народне банке Србије за вршење послова надзора и контроле над обављањем делатности осигурања, односно других послова у складу са законом којим се уређује осигурање, засновано на уставним овлашћењима законодавног органа да уређује надлежности и рад републичких органа, односно статус, организацију, управљање и пословање Народне банке.

Захтев за оцену сагласности Закона о допуни Закона о Народној банци Србије са Законом о предузећима, Законом о банкама и другим финансијским организацијама и Законом о министарствима, Суд је одбацио, јер према члану 125. Устава, Уставни суд није надлежан да одлучује о међусобној сагласности републичких закона.

Уставни суд је на основу изложеног и члана 19. став 1. тачка 1) и члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда

("Службени гласник РС", број 20/2006)

IУ-42/2005 од 9. фебруара 2006.

Закон о осигурању ("Службени гласник РС", број 55/2004) - чл. 34. и 35. , члан 39. став 2. тачка 4) подтач. (4) и (5), тачка 8) подтач. (1), (3) и (4) и тачка 10) подтач. (2), (3), (5) и (6), члан 41., члан 44. став 1. тач. 1), 2), 4) и 7), чл. 46, 48. и 57., члан 78. став 2. тач. 5), 6) и 8), чл. 89, 165, 166, 178, 179. и чл. 229. до 232.

Законско прописивање услова за издавање дозволе за обављање послова осигурања и послова реосигурања друштву за осигурање и услова за издавање дозволе за обављање послова посредовања у осигурању (који се односе на садржину захтева за добијање дозволе и документацију која се прилаже уз те захтеве), као и услова за обављање послова заступања у осигурању (који се односе на ограничења у заступању друштва за осигурање), засновано је на овлашћењима законодавног органа из чл. 57. и 72. Устава у уређивању услова обављања послова који чине делатност осигурања и правног положаја лица која обављају поједине од тих послова. Такође, приписивање мера надзора које може, под утврђеним условима, предузети Народна банка у вршењу надзора над пословањем друштва за осигурање, и то - преузимање контроле над пословањем друштва за осигурање, у временски ограниченом трајању, изрицање привремених мера ограничења у пословању друштва, те мера према члановима управе, надзорног одбора, лицима са посебним овлашћењима и квалификованим имаоцима, у границама је овлашћења законодавног органа садржаног у

одредбама чл. 57, 72. и 107. Устава, према којима се питања правног положаја предузећа и других организација које обављају одређену делатност, услова обављања те делатности и контроле законитости располагања средствима тих правних лица, уређују законом.

Оспорене прелазне одредбе Закона, којима је законодавац уредио временско важење и примену Закона након његовог ступања на снагу на оне организације за осигурање које су основане до тог момента, прописујући њихово настављање са радом под условима под којима су уписане у регистар и добиле дозволу за рад од стране надлежног органа по претходном закону, уз обавезу да изврше усклађивање својих аката и организације с одредбама овог закона у погледу прописаних услова обављања делатности осигурања, донете су у оквиру уставних овлашћења законодавца из члана 72. Устава да уређује и обезбеђује правни положај предузећа и других облика организовања ради обављања привредне делатности, а ове одредбе нису несагласне ни с одредбом члана 121. став 1. Устава, јер немају повратно дејство, будући да уводе обавезе које имају дејство на затечене правне ситуације и делују убудуће - од дана ступања на снагу Закона о осигурању.

О уставности осталих оспорених одредаба Закона, Уставни суд је већ одлучивао Одлуком број ГУ-40/2005 ("Службени гласник РС", број 16/2006), којом је одбио предлог и није прихватио иницијативе за утврђивање неуставности, поред осталих и одредаба чл. 34, 35, 41, 44, 48, 57. и 165. Закона о осигурању, а наводи садржани у предлозима не дају основа за поновно, односно другачије одлучивање.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Одбијају се предлози и не прихвата се иницијатива за утврђивање неуставности одредаба члана 39. став 2. тачка 4), тачка 7) подтач. (4) и (5), тачка 8) подтач. (1), (3) и (4) и тачка 10) подтач. (2), (3), (5) и (6), члана 46., члана 78. став 2. тач. 5), 6) и 8), чл. 89, 166, 178, 179. и чл. 229. до 232. Закона о осигурању ("Службени гласник РС", број 55/2004).

2. Одбацује се захтев за оцењивање уставности одредаба чл. 34, 35, 41., члана 44. став 1. тач. 1), 2), 4) и 7) и чл. 48, 57. и 165. Закона из тачке 1.

3. Одбацују се захтеви за оцену сагласности Закона из тачке 1. са другим законима.

4. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачног акта или радње предузете на основу одредаба Закона из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом Републике Србије покренут је поступак за оцену уставности одредаба Закона о осигурању наведених у изреци. У предлозима се наводи: да су оспорене одредбе чл. 34, 35, 39, 41, 44, 46, 48, 57. и 78. Закона несагласне с одредбама чл. 34, 35, 55, 58. и 70. Устава Републике Србије, због тога што, по схватању предлагача, Народној банци Србије дају овлашћења којима се "непосредно или посредно ...угрожава право управљања по основу својине, ограничава тржиште и предузећа доводе у неравноправан

положај на јединственом тржишту", односно која "непосредно утичу на управљање сваког предузећа појединачно у области осигурања, ...излазе из оквира надзора и улазе у оквиру управљања и монополске контроле укупног тржишта осигурања"; да одредбе члана 89. Закона, противно члану 64. Устава, дискриминишу друштва за заступање у осигурању у односу на остале организације за осигурање, због тога што прописују да делатност могу обављати само за једно друштво за осигурање; да одредбе чл. 165, 166, 178. и 179. Закона дају право Народној банци да "преузме контролу над пословањем друштва за осигурање, да без судских одлука уводи привремене мере, како према организацијама за осигурање, тако и према оснивачима и члановима управе", чиме се крше Уставом гарантована права својине, управљања и самосталности предузећа, као и принцип из члана 70. Устава који одређује да су самосталност и једнакост предузећа и других организација основ и мера овлашћења републичких органа, дакле и Народне банке Србије; да одредбе чл. 178. и 179. и члана 229. став 3. Закона дају овлашћење Народној банци да врши комплетан надзор и контролу пословања друштава за осигурање и њихових органа и, самим тим, право управљања овим привредним друштвима, иако није власник њиховог капитала, чиме се доводи у питање остваривање принципа из чл. 55. до 59. Устава који се односе на слободно привређивање свим облицима својине и самосталност привредних субјеката у обављању делатности, јемства друштвене и других облика својине, управљање и учешће у одлучивању по основу својине и рада и законско уређивање својинских права и обавеза на средствима у друштвеној својини; да одредбе чл. 229. до 232. Закона имају за последицу да се у поступку усаглашавања делатности, постојеће организације за осигурање поново региструју по одредбама овог закона, чиме Закон добија повратно дејство, те да Народна банка "позива постојеће агенције за пружање других услуга у осигурању да измене своју регистровану делатност", чиме се "поништавају" важећа решења Савезног министарства финансија и домаћа лица доводе у неповољан положај у односу на страна лица, а што је противно и одредбама Закона о привредним друштвима и Закона о страним улагањима. У предлозима је тражена и оцена сагласности оспорених одредаба Закона о осигурању с одредбама Закона о предузећима, Закона о банкама и другим финансијским организацијама и Закона о министарствима, због тога што је Народна банка "преузела компетенције супротно одредбама тих закона и дат јој је доминантан положај у односу на друге државне органе". Предложено је да Уставни суд донесе "привремену меру и наложи да се обустави извршавање свих појединачних радњи или аката који би били предузети на основу оспорених одредби Закона о осигурању".

Уставном суду поднета је и иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 230. Закона, из разлога што, по мишљењу иницијатора, нису у сагласности с одредбама чл. 55. и 58. Устава, као и с одредбама чл. 58, 60. и 261. Закона о предузећима које утврђују да су својина и рад основе управљања у предузећима и да се органи управљања образују према структури капитала, а што треба применити и на управљачка права у друштвима за осигурање.

На основу члана 64. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/2005), Суд је наведене предлоге за оцену уставности доставио Народној скупштини Републике Србије на одговор, а како Народна скупштина

није доставила одговор, поступак је настављен, сагласно члану 16. став 3. Закона.

Уставни суд је утврдио да је део оспорених одредаба оспореног Закона о осигурању ("Службени гласник РС", број 55/2004), у току поступка пред овим Судом измењен и допуњен Законом о изменама и допунама Закона о осигурању ("Службени гласник РС", број 61/2005) (чл. 34, 35., члан. 39. став 2., чл. 166. и 179.).

У спроведеном поступку утврђено је и то да је о уставности појединих оспорених одредаба Закона, Уставни суд одлучивао у раније вођеном поступку. Наиме, Одлуком број IY-40/2005 ("Службени гласник РС", број 16/2006), Уставни суд је одбио предлог и није прихватио иницијативе за утврђивање неуставности, поред осталих и одредаба чл. 34, 35, 41, 44, 48, 57. и 165. Закона о осигурању ("Службени гласник РС", број 55/2004). По оцени Суда, наведене одредбе Закона, којима се уређују услови обављања делатности друштва за осигурање, а који се односе на услове за добијање сагласности за стицање квалификованог учешћа у капиталу друштва (чл. 34. и 35.), услове за издавање дозволе за обављање послова осигурања (чл. 41. и 44.), услове за добијање сагласности за обављање функције чланова управе и надзорног одбора (члан 48.) и услове за добијање сагласности за промену фирме и седишта друштва (члан 57.), као и услове под којима Народна банка може наложити друштву за осигурање да свој портфељ осигурања, тј. уговоре о осигурању са средствима техничких резерви, пренесе на друго друштво за осигурање које има дозволу за обављање послова осигурања који се преносе (члан 165.), у границама су овлашћења законодавног органа садржаних у одредабама чл. 57. и 72. став 1. тачка 4. Устава, из којих следи да се услови обављања привредних и других делатности, правни положај предузећа и других организација и контрола законитости располагања средствима правних лица која обављају одређену делатност уређују законом. Суд је оценио да ова уставна овлашћења подразумевају право законодавца да законом уреди посебне услове обављања делатности осигурања, услове и облике контроле испуњености законом прописаних услова за обављање те делатности, као и надлежност државних органа у спровођењу те контроле, како у време издавања дозволе за рад, тако и у току обављања делатности. У том смислу, по оцени Суда, и овлашћење Народне банке из члана 165. Закона да под условима и у поступку који су прописани законом наложи пренос портфеља осигурања, јесте, као једна од мера надзора, засновано на одредбама члана 70. став 1. и чл. 72. и 107. Устава.

Имајући у виду да је Уставни суд већ одлучивао о уставности одредаба чл. 34, 35. и 41., члана 44. став 1. тач. 1), 2), 4) и 7), чл. 48, 57. и 165. Закона о осигурању, а да из навода садржаних у предлозима не произлази да има основа за поновно одлучивање, Суд је захтев за оцењивање уставности ових одредаба Закона одбацио.

У погледу уставности оспорених одредаба Закона наведених у тачки 1. изреке ове Одлуке, Уставни суд је оценио да нема основа за утврђивање њихове несагласности с Уставом.

Уставом Републике Србије утврђено је: да се јамчи право својине, у складу с Уставом, и слобода предузетништва (члан 34. став 1.); да се јамчи слобода рада, слободан избор занимања и запослења и учешћа у управљању по основу рада (члан 35. став 2.); да се економско и социјално уређење заснива на слободном привређивању свим облицима својине на јединственом тржишту робе, рада и капитала, на самосталности предузећа и свих других облика

организовања, на управљању и присвајању по основу својине и рада, као и на праву запослених и других грађана на социјалну сигурност (члан 55. став 1.); да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима, у складу с Уставом и законом (члан 57. став 1.); да су слободни размена робе и услуга и кретање капитала и радника и да се предузеће и друга организација слободно организују, самостални су у обављању делатности, повезивању и удруживању, имају исти положај у погледу општих услова привређивања и правне заштите и за своје обавезе у правном промету одговарају средствима којима располажу, а противустан је сваки акт и радња којима се ствара или подстиче монополски положај, односно на други начин ограничава тржиште (члан 64.); да права и дужности Републике Србије врше Уставом одређени републички органи, и да су слободе и права човека и грађанина, једнакост пред законом, самосталност и једнак положај предузећа и других организација, основа и мера овлашћења и одговорности републичких органа (члан 70.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, својинске и облигационе односе, правни положај предузећа и других организација, финансијски систем, систем у области тржишта и друге економске и социјалне односе од општег интереса, контролу законитости располагања средствима правних лица, као и организацију, надлежност и рад републичких органа (члан 72. став 1. тач. 4, 8. и 11.); да Република Србија има Народну банку, чији се статус, организација, управљање и пословање уређују законом (члан 107.); да закон, други пропис или општи акт не може имати повратно дејство, и да се само законом може одредити да поједине његове одредбе, ако то захтева општи интерес утврђен у поступку доношења закона, имају повратно дејство (члан 121. ст. 1. и 2.).

Одредбама чл. 3. и 16. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора предвиђено је да су циљеви Србије и Црне Горе укључивање у европске структуре, нарочито у Европску унију и усклађивање прописа и праксе са европским и међународним стандардима. То подразумева, поред осталог, и усклађивање прописа о осигурању са правилима садржаним у директивама Европске уније у области осигурања, која се односе на услове за оснивање и услове за издавање дозволе за обављање делатности организација које обављају делатност осигурања, од стране органа надлежног за надзор делатности осигурања, и услове за пословање тих организација, као и овлашћења органа који врши надзор осигурања, која обухватају контролу испуњености прописаних услова за обављање делатности осигурања и контролу обављања делатности организација за осигурање, те да је законодавац могао и Законом о осигурању извршити усклађивање прописа Републике Србије са наведеним директивама, као важећим прописима Европске уније.

Законом о допуни Закона о Народној банци Србије ("Службени гласник РС", број 55/2004), који је ступио на снагу истовремено са Законом о осигурању, допуњен је члан 4. Закона о Народној банци Србије ("Службени гласник РС", број 72/2003), којим су утврђене функције које обавља Народна банка, тако што је прописано да издаје и одузима дозволе, односно овлашћења за обављање делатности осигурања, врши контролу, односно надзор над обављањем те делатности и обавља друге послове у складу са законом којим се уређује осигурање.

Полазећи од наведених одредаба Устава, Уставни суд је утврдио да су оспорене одредбе члана 39. став 2. тачка 4) и тачка 7) подтач. (4) и (5), тачка 8) подтач. (1), (3) и (4) и тачка 10) подтач. (2), (3), (5) и (6), члана 46., члана 78. став 2. став 2. тач. 5), 6) и 8) и чл. 89, 166, 178. и 179. Закона донете у

оквиру уставних овлашћења законодавца да уређује делатност и послове у области осигурања и функције Народне банке. Законско прописивање услова за издавање дозволе за обављање послова осигурања и послова реосигурања друштву за осигурање, који се односе на садржину захтева за добијање дозволе и документацију која се прилаже уз захтев (пословни план друштва, докази за акционаре – правна и физичка лица квалификоване имаоце и физичка лица предложена за чланове управе и надзорног одбора) (чл. 39. и 46.), услова за издавање дозволе за обављање послова посредовања у осигурању, који се односе на садржину захтева за добијање дозволе и документацију која се прилаже уз тај захтев (пословни план, докази за лица која су предложена за чланове управе и надзорног одбора и докази за обезбеђење осигурања од одговорности за штете у одређеном износу) (члан 78.) и услова за обављање послова заступања у осигурању, који се односе на ограничења у заступању друштва за осигурање (члан 89.), по оцени Суда, засновано је на наведеним овлашћењима законодавног органа из чл. 57. и 72. Устава у уређивању услова обављања послова који чине делатност осигурања и правног положаја лица која обављају поједине од тих послова; па и послове за ступања у осигурању. Такође, Уставни суд је оценио да је прописивање мера надзора, које може, под прописаним условима, предузети Народна банка у вршењу надзора над пословањем друштва за осигурање, и то – преузимање контроле над пословањем друштва за осигурање, у временски ограниченом трајању (члан 166.), изрицање привremenih мера ограничења у пословању друштва (члан 178.), те мера према члановима управе, надзорног одбора, лицима са посебним овлашћењима и квалификованим имаоцима (члан 179.), у границама овлашћења законодавног органа садржаног у одредбама чл. 57, 72. и 107. Устава, према којима се питања правног положаја предузећа и других организација које обављају одређену делатност, услова обављања те делатности и контроле законитости располагања средствима тих правних лица, уређују законом. Ова уставна овлашћења, по оцени Суда, подразумевају право законодавног органа да полазећи од карактера, значаја, специфичности делатности осигурања, те сврхе надзора над овом делатношћу, уреди услове и поступак издавања дозволе за обављање послова за све правне субјекте који обављају делатност осигурања, укључујући и начин доказивања испуњености законских услова за акционаре у друштвима за осигурање и чланове управе и надзорних одбора у овим и друштвима за посредовање у осигурању, као и право да пропише облике и садржину мера надзора у вршењу контроле испуњености законских услова за обављање делатности. Садржина прописаних услова обављања делатности, односно начина доказивања и контроле испуњености тих услова, као и одређивање органа тј. организације којој се поверавају послови надзора осигурања, питања су из домена целисходности законодавног уређивања односа, о којима Уставни суд, према члану 125. Устава, није надлежан да одлучује.

У односу на оспорене одредбе чл. 229. до 232. Закона којима је уређен положај постојећих правних субјеката који обављају делатност осигурања, а који, сагласно Закону, настављају да раде, уз обавезу да у утврђеним роковима изврше усаглашавања својих статута и других општих и пословних аката, функција чланова управе и надзорног одбора и дозвола за обављање послова, те статуса и организације (за субјекте из члана 232. Закона) с одредбама овог закона, као и овлашћења Народне банке у спровођењу поступка усаглашавања, Уставни суд је утврдио да су у оквиру уставних овлашћења законодавца из члана 72. Устава да уређује и обезбеђује правни положај

предузећа и других облика организовања ради обављања привредне делатности. Ове одредбе Закона, по оцени Суда, немају повратно дејство и нису несагласне с одредбом члана 121. став 1. Устава, јер уводе обавезе које имају дејство на затечене правне ситуације и делују убудуће – од дана ступања на снагу Закона о осигурању. Наиме, чл. 229. до 232. представљају прелазне одредбе Закона, којима је законодавац, полазећи од природе делатности осигурања и обезбеђења принципа правне сигурности, уредио временско важење и примену Закона након његовог ступања на снагу, на оне организације за осигурање које су основане до тог момента, не мењајући правноснажна решења Савезног министарства финансија о издатим дозволама за рад тим правним лицима, већ прописујући њихово настављање са радом под условима под којима су уписани у регистар и добили дозволу за рад од стране наведеног органа, по претходном закону, с тим што су обавезни да изврше усклађивање својих аката, организације с одредбама овог закона у погледу прописаних услова обављања делатности осигурања. О оправданости овим нормама утврђеног поступка и рокова усаглашавања са законом, као и о њиховој примени у пракси, Уставни суд, у смислу одредаба члана 125. Устава, није надлежан да одлучује.

По оцени Суда, оспореним одредбама Закона не доводе се у питање принципи из члана 34. и чл. 55. до 70. Устава на које се учесници у поступку позивају. Овим одредбама не ограничава се Уставом зајемчено слободно привређивање свим облицима својине и самосталност предузећа и других облика организовања у обављању привредних делатности, као и слободно обављање тих делатности, под једнаким условима, већ се прописују услови за обављање делатности осигурања, који су, без обзира на својински облик, једнаки за све субјекте који обављају послове осигурања. Такође, оспорене одредбе Закона не ограничавају својинска права и управљање осигуравајућим друштвима од стране њихових изабраних органа, већ у складу с уставним овлашћењима уређују услове обављања делатности осигурања, надзор над том делатношћу и овлашћења Народне банке у вршењу тог надзора. При томе, прописани услови и контрола не доводе поједине субјекте који обављају делатност осигурања "у неравноправан положај", с обзиром на то да једнако важе за сва правна лица у оквиру исте категорије привредних субјеката, односно гарантују исти правни статус за све субјекте који обављају исте послове из делатности осигурања.

Захтеве за оцену сагласности одредаба Закона о осигурању с одредбама Закона о предузећима ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/2001 и 36/2002) и Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", број 125/2004), Закона о банкама и другим финансијским организацијама ("Службени лист СРЈ", бр. 32/93, 61/95, 44/99 и 36/2002 и "Службени гласник РС", бр. 72/2003 и 61/2005), Закона о министарствима ("Службени гласник РС", бр. 19/2004, 84/2004 и 79/2005) и Закона о страним улагањима ("Службени лист СРЈ", бр. 3/2002 и 5/2003), Уставни суд је одбацио, с обзиром на то да према члану 125. Устава, није надлежан да одлучује о међусобној сагласности одредаба прописа исте правне снаге.

Захтев за обуставу извршења појединачног акта или радње предузете на основу оспорених одредаба Закона, Суд је, на основу одредбе члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, одбацио, јер је донео коначну одлуку.

Уставни суд је, на основу изложеног и члана 19. став 1. тачка 1), члана 46. тачка 9) и члана 47. тач. 2), 3) и 6) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 48/2006)
IУ-459/2004 од 20. априла 2006.

Закон о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 62/03 ... 58/04) - члан 58. став 4., члан 132. став 2. и члан 162.

Законодавац је Уставом био овлашћен да Законом о основама система образовања и васпитања уреди услове и начин обављања делатности образовања и васпитања као јавне службе, и у оквиру тога да оспореним одредбама члана 58. став 4. Закона пропише услове за директора школе, престанак радног односа наставнику, васпитачу и стручном сараднику кад наврши 40 година стажа осигурања или 65 година живота, као и рокове до када запослени може да обавља послове секретара и начин остваривања права после тог рока.

О уставности одредаба члана 132. став 2. и члана 162. Закона, Уставни суд је одлучивао у раније вођеним поступцима бр. IУ-341/2003 и IУ-220/2004, у којима је донео решења о неприхватању иницијатива за покретање поступка за уврђивање неуставности ових одредаба Закона, јер је законско прописивање услова за престанак радног односа наставника, васпитача и стручног сарадника, те питања обављања послова секретара установе у смислу врсте послова које обавља и неопходне стручне спреме за обављање тих послова, као и начина спровођења новог правног режима за обављање послова секретара установе и статуса лица која не испуњавају законом прописане услове за обављање ових послова на начин учињен овим одредбама, у сагласности с Уставом, а из нових навода, разлога и поднетих доказа не произилази да има основа за поново одлучивање.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Одбија се предлог за утврђивање неуставности одредбе члана 58. став 4. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 62/03, 64/03 и 58/04).

2. Одбацују се захтеви за оцењивање уставности одредаба члана 132. став 2. и члана 162. Закона из тачке 1. изреке.

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом Републике Србије покренут је поступак за оцену уставности одредаба члана 58. став 4., члана 132. став 2. и члана 162. Закона наведеног у изреци. По мишљењу подносиоца предлога, члан 58. став 4. Закона је несагласан с чланом 35. став 2. Устава Републике Србије, јер није под једнаким условима свима доступно радно место и функција директора школе. Предлагач сматра да се чланом 132. став 2. Закона повређују уставне "одредбе о једнаким слободама и правима човека и грађанина", јер се овом одредбом

умањују права просветних радника у односу на права осталих запослених предвиђена Законом о пензијском осигурању. Члан 162. Закона, по мишљењу предлагача, је несагласан са чланом 35. ст. 1. и 2. и чланом 121. ст. 1. и 2. Устава, због "неједнаког третмана запослених" и "кршења" основних људских права секретара школа који су затечени на радном месту са неодговарајућом стручном спремом, као и због ретроактивне примене Закона. Уставном суду су поднете и иницијативе за покретање поступка за оцену уставности члана 132. став 2. Закона, јер је ова одредба, по мишљењу подносилаца иницијативе, у супротности с одредбама Устава, али и са Законом о раду и Законом о пензијском осигурању, којима се регулишу права запослених по основу рада и стицања права на старосну пензију.

Уставни суд Републике Србије је на основу члана 15. став 2. и члана 64. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) наведени предлог доставио Народној скупштини Републике Србије на одговор, а иницијативе на мишљење. Народна скупштина у остављеном року није доставила одговор и мишљење, те је Уставни суд у смислу члана 16. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука наставио поступак.

Уставни суд је утврдио да је оспореним одредбама Закона о основама система образовања и васпитања предвиђено: да за директора школе може да буде изабрано лице које има високо образовање, лиценцу за наставника, педагога или психолога, положен испит за директора установе и најмање пет година радног стажа у области образовања и васпитања (члан 58. став 4.); да наставнику, васпитачу и стручном сараднику у установи престаје радни однос на крају школске године у којој наврши 40 година стажа осигурања или 65 година живота (члан 132. став 2.); да запослени у установи који је до дана ступања на снагу овог закона обављао послове секретара установе, а није дипломирани правник, може да обавља ове послове до краја школске 2005/2006. године, да се запослени из става 1. овог члана распоређује на друге одговарајуће послове, а ако таквих послова нема распоређује се, уз његову сагласност, за обављање административно-техничких послова, да лице које одбије распоређивање остварује права запосленог за чијим радом је престала потреба и да је запослени установе који обавља послове секретара и који је дипломирани правник, а засновао је радни однос до дана ступања на снагу овог закона, дужан да положи стручни испит у року од три године од дана ступања на снагу овог закона (члан 162. ст. 1. до 3.).

Уставом Републике Србије утврђено је: да свако има право на рад, да се јамчи слобода рада, слободан избор занимања и запослења и учешће у управљању и да је свакоме, под једнаким условима, доступно радно место и функција, као и да запосленима може престати радни однос против њихове воље, под условима и на начин утврђен законом и колективним уговором (члан 35. ст. 1. до 3.); да се законом утврђују услови и начин обављања делатности, односно послова за које се образују јавне службе (члан 65.); да Република Србија уређује и обезбеђује систем у области радних односа и образовања (члан 72. став 1. тач. 4. и 6.). Полазећи од наведених одредба Устава Законом о основама система образовања и васпитања уређени су услови и начин обављања делатности образовања и васпитања као јавне службе, тако да је, по оцени Уставног суда, законодавац био овлашћен да у оспореним одредбама Закона пропише услове за директора школе, престанак радног односа наставнику,

васпитачу и стручном сараднику кад наврши 40 година стажа осигурања или 65 година живота, као и рокове до када запослени који обавља послове секретара, а не испуњава прописане услове, може да обавља послове секретара и начин остваривања права после тог рока. По оцени Уставног суда, чланом 58. став 4. Закона нису повређена начела из члана 35. Устава о праву на рад и доступности, под једнаким условима, радног места и функције, јер се оспорена одредба једнако односи на сва лица која се налазе у истој правној ситуацији. Садржина прописаних услова за избор директора школе питање је целисходности, односно процене законодавца и о томе, према члану 125. Устава, није надлежан да одлучује Уставни суд.

У погледу захтева за оцену уставности члана 132. став 2. и члана 162. Закона о основама система образовања и васпитања, у поступку је утврђено да је о уставности наведених одредаба Закона Уставни суд одлучивао у раније вођеним поступцима.

Уставни суд је 21. јануара 2004. године, у предмету број IY-341/03, донео Решење о неприхватању иницијативе за утврђивање неуставности члана 132. став 2. Закона о основама система образовања и васпитања, јер је оценио да је прописивање услова за престанак радног односа наставника, васпитача и стручног сарадника сагласно овлашћењу законодавца из одредбе члана 35. став 3. Устава. Такође, Уставни суд је оценио да су оспореном одредбом Закона утврђени услови за престанак радног односа једнако за све грађане који се налазе у истој правној ситуацији, будући да се ти услови односе на све грађане који су као наставници, васпитачи или стручни сарадници запослени у образовној или васпитној установи, а уставни принцип једнакости грађана из члана 13. Устава не подразумева једнакост грађана у апсолутном смислу, већ гарантује једнакост грађана који се налазе у идентичним ситуацијама. При томе, чињеница да оспорена одредба Закона на другачији начин уређује престанак радног односа него Закон о раду, не даје основ за утврђивање њене неуставности, а о међусобној сагласности Закона, Уставни суд није надлежан да одлучује, сагласно одредби члана 125. Устава.

Уставни суд је 3. јуна 2004. године, у предмету број IY-220/04, такође донео Решење о неприхватању иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности члана 162. ст. 1. и 2. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број 62/03), а 21. октобра 2004. године, у предмету број IY-255/04, донео је Решење о неприхватању иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности члана 162. ст. 2. и 3. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 62/03, 64/03 и 58/04). У наведеним решењима Уставни суд је утврдио, поред осталог, да је полазећи од одредаба чл. 35. и 65. и члана 72. став 1. тач. 4. и 6. Устава законодавац био овлашћен да наведеним одредбама Закона уреди питање обављања послова секретара установе у смислу врсте послова које обавља и неопходне стручне спреме за обављање тих послова, па и да утврди до када те послове могу да обављају лица која не испуњавају законом прописане услове, као и да у прелазним одредбама Закона уреди начин спровођења новог правног режима за обављање послова секретара установе, и статус лица која не испуњавају законом прописане услове за обављање послова секретара установе. По оцени Уставног суда, оспореним одредбама није повређен уставни принцип забране повратног дејства закона, другог прописа или општег акта из члана 121. Устава. Прописивање услова за обављање послова секретара установе, те одређивање момента почетка примене ове норме и уређивање статуса лица која

не испуњавају услове за обављање ове делатности, ствар је законодавне политике у односној области, чију целисходност Уставни суд није овлашћен да цени, у смислу члана 125. Устава.

Имајући у виду да је Уставни суд већ одлучивао о уставности одредаба члана 132. став 2. и члана 162. Закона, а из нових навода, разлога и поднетих доказа не произилази да има основа за поновно одлучивање, то је Суд поднете захтеве одбацио.

На основу изложеног и члана 46. тачка 9) и члана 47. тачка 6) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 38/2006)
IУ-140/2004 од 30. марта 2006.

Закон о пензијском и инвалидском осигрању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/04 и 84/04) - чл. 52. до 59.

Није несагласно с Уставом утврђивање Законом да се осигуранику који ради на нарочито тешким, опасним и по здравље штетним радним местима, односно пословима на којима после навршења одређених година живота не може успешно обављати своју професионалну делатност, стаж осиграња у ефективном трајању рачуна са увећаним трајањем под условима утврђеним овим законом, јер Устав утврђује одређена права по основу обавезног пензијског и инвалидског осигурања, али не уређује услове и начин остваривања тих права, нити услове и начин под којима се стаж осигурања рачуна с увећаним трајањем, већ се та питања, сагласно одредбама Устава, уређују законом. Утврђивање услова и начина остваривања права на стаж осигурања који се рачуна са увећаним трајањем, ствар је законодавне политике, коју Уставни суд није надлежан да оцењује.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Одбија се предлог за утврђивање неуставности одредаба чл. 52. до 59. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/04 и 84/04).

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом Републике Србије покренут је поступак за оцену уставности одредаба чл. 52. до 59. Закона о пензијском и инвалидском осигурању. У предлогу се наводи да су решења садржана у оспореним одредбама Закона којима се утврђује право на тзв. бенефицирани стаж, противна праву на живот, јер радници који обављају нарочито тешке, опасне и по здравље штетне послове брже старе и признаје им се стаж са увећаним трајањем, а за разлику од других радника, раније одлазе у пензију и раније умиру.

Уставни суд је предлог доставио Народној скупштини Републике Србије на одговор, а како Народна скупштина у остављеном року није доставила одговор, то је Суд, сагласно одредби члана 16. став 3. Закона о

поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), наставио поступак.

Уставни суд је, у спроведеном поступку, утврдио да је оспореним одредбама члана 52. Закона о пензијском и инвалидском осигурању утврђено: да се осигуранику који ради на нарочито тешким, опасним и за здравље штетним радним местима, односно пословима и осигуранику који ради на радним местима, односно пословима на којима после навршења одређених година живота не може успешно обављати своју професионалну делатност, стаж осигурања у ефективном трајању рачуна са увећаним трајањем под условима утврђеним овим законом (став 1.) и да степен увећања стажа осигурања зависи од тежине, опасности и штетности рада, односно од природе посла, а може износити највише 50% (став 2.). Оспореним одредбама члана 53. Закона утврђено је да је радно место, односно посао на коме се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем - радно место, односно посао на коме је рад нарочито тежак, опасан и штетан за здравље и поред тога што су примењене све опште и посебне заштитне мере утврђене прописима (став 1.) и да је радно место, односно посао на коме се стаж осигурања рачуна с увећаним трајањем и радно место односно посао на коме је обављање професионалне делатности ограничено навршењем одређених година живота или због природе и тежине посла, физиолошке функције опадају у тој мери да онемогућавају њено даље успешно обављање (став 2.). Оспореним одредбама члана 54. Закона, које су измењене одредбом члана 11. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", број 85/05), било је утврђено да се осигуранику из члана 52. став 1. овог закона, стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем под условом да је на радним местима, односно пословима из члана 53. овог закона ефективно провео укупно најмање 10 година, односно укупно најмање пет година ако је, по основу рада на тим радним местима, односно пословима, утврђена инвалидност (став 1.), да се стаж осигурања увећава само за време које је ефективно проведено на раду (став 2.), као и да се приликом утврђивања услова за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања, кумулативно узима стаж осигурања са увећаним трајањем остварен на радним местима односно пословима из члана 53. овог закона (став 3.). Оспореним одредбама члана 55. Закона, које су измењене одредбом члана 12. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, било је утврђено да радна места, односно послове на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, поступак и начин за њихово утврђивање, као и степен увећања стажа осигурања утврђује министар надлежан за послове пензијског и инвалидског осигурања, на предлог фонда (став 1.), да се овлашћеном службеном лицу у смислу прописа о вршењу унутрашњих послова, припаднику Безбедносно-информативне агенције, запосленом у органу надлежном за иностране послове који ради у иностранству на одређеним пословима под посебним условима и запосленом у органу или организацији који ради на пословима контра-радио-извиђајне службе и пословима криптографије, на извршењу кривичних санкција, овлашћеном службеном лицу Пореске полиције у смислу прописа о пореској администрацији, сваких 12 месеци ефективно проведених на тим пословима рачуна као 16 месеци стажа осигурања, под условима из члана 54. овог закона (став 2.), као и да радна места, односно послови, као и степени увећања стажа осигурања из ст. 1. и 2. овог члана, подлежу ревизији најдоцније по истеку 10 година од дана њиховог утврђивања (став 3.). Оспореним одредбама члана 56.

Закон утврђено је да радна места, односно послове лица из члана 55. став 2. овог закона, као и степен увећања стажа осигурања утврђује надлежни министар у складу са законом, односно директор Безбедносно-информативне агенције, споразумно са министром надлежним за послове пензијског и инвалидског осигурања (став 1.) и да на акте из става 1. овог члана сагласност даје Влада Републике Србије (став 2.). Оспореним одредбама члана 57. Закона утврђено је да се ревизијом радних места, односно послова на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем и степена увећања стажа осигурања, у смислу овог закона, сматра поновна оцена постојања услова из члана 53. овог закона на основу које се утврђује на којим радним местима, односно пословима престаје рачунање стажа осигурања с увећаним трајањем, односно мења степен увећања стажа или уводи рачунање стажа осигурања са увећаним трајањем (став 1.) и да се ревизија радних места односно послова из става 1. овог члана врши на начин и по поступку по којима се врши њихово утврђивање (став 2.). Оспореним одредбама члана 58. Закона утврђено је да се стаж осигурања с увећаним трајањем рачуна и осигураницима који су на раду, по основу кога су били обавезно осигурани, провели радећи у смислу члана 47. Закона као: осигураници с телесним оштећењем од најмање 70%, војни инвалиди од прве до шесте групе, цивилни инвалиди рата од прве до шесте групе, слепа лица, лица оболела од дистрофије или сродних мишићних и неуромишићних оболења, од параплегике и церебралне и дечије парализе и од мултиплекс склерозе (став 1.) и да се осигураницима из става 1. овог члана сваких 12 месеци ефективно проведених на раду по основу кога су осигурани рачуна, под условима утврђеним у члану 54. овог закона, као 15 месеци стажа осигурања (став 2.). Оспореном одредбом члана 59. Закона, која је измењена одредбом члана 13. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, било је утврђено да се у стаж осигурања са увећаним трајањем осигуранику рачуна и време проведено у својству војног осигураника или цивилног лица из члана 11. тачка 2) овог закона, осим времена које је то цивилно лице провело у трупи, и то под условима и у обиму који су утврђени прописима којима се уређује пензијско и инвалидско осигурање војних осигураника.

Устав Републике Србије утврђује: да се слободe и права остварују, а дужности испуњавају на основу Устава, осим кад је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих слобода и права утврђују законом, као и да се законом може прописати начин остваривања појединих слобода и права кад је то неопходно за њихово остваривање (члан 12. ст. 1. и 2.); да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да обавезним осигурањем, запослени, у складу са законом, обезбеђују себи, поред осталог, права за случај смањења или губитка радне способности, незапослености и старости и права на друге облике социјалног осигурања (члан 40. став 1.); да средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања и за случај привремене незапослености обезбеђују запослени, други осигураници и послодавци, преко организације којом управљају осигураници и корисници, у складу са законом (члан 68. став 2.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности (члан 72. став 1. тачка 4.).

Сагласно Уставу, Република Србија је овлашћена да законом уреди систем пензијског и инвалидског осигурања, права и обавезе по том основу, услове и начин остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања, а самим тим и стаж осигурања који се рачуна са увећаним трајањем. Устав утврђује одређена права по основу обавезног пензијског и инвалидског осигурања (члан 40. став 1.), али не уређује услове и начин остваривања тих права, па тако ни услове и начин под којима се стаж осигурања рачуна с увећаним трајањем, већ се та питања, сагласно одредбама члана 12. ст. 1. и 2. и члана 40. став 1. Устава, уређују законом. Полазећи од наведеног, као и од тога да институт стажа осигурања који се рачуна са увећаним трајањем, уређен на начин утврђен оспореним одредбама чл. 52 до 59. Закона, има заштитну функцију, односно функцију која има за циљ да обезбеди одређени вид заштите осигураника који раде на тешким и по здравље штетним пословима, као и осигураника који своју професионалну делатност не могу обављати после навршења одређених година живота, оспорене одредбе чл. 52, 53, 56, 57. и 58. Закона, по оцени Уставног суда, нису несагласне с Уставом, нити су оспорене одредбе чл. 54, 55. и 59. Закона у време важења биле несагласне с Уставом. Оспореним одредбама Закона не повређује се принцип једнакости грађана из члана 13. Устава, јер се услови и начин остваривања права на стаж осигурања који се рачуна са увећаним трајањем утврђени тим одредбама односе једнако на све грађане који се налазе у истој правној ситуацији прописаној оспореним одредбама и не ствара се неједнакост грађана с обзиром на њихова лична својства. Оспореним одредбама Закона не укидају се нити ограничавају, односно нису се укидала нити ограничавала права за случај смањења или губитка радне способности и старости из члана 40. став 1. Устава. Утврђивање услова и начина остваривања права на стаж осигурања који се рачуна са увећаним трајањем, ствар је законодавне политике коју Уставни суд, сагласно одредби члана 125. Устава, није надлежан да оцењује.

На основу изложеног и члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда
IУ-185/2005 од 29. јуна 2006.

("Службени гласник РС", број 64/2006)

Закон о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03 ... 101/05) - члан 257. став 3.

Није у сагласности с Уставом прописивање ограничавања права на поновно одређивање пензија корисницима старосне пензије који се запосле или почну да обављају самосталну делатност по основу које су обавезно осигурани на територији Републике, након престанка тог запослења или обављања те самосталне делатности, само по основу накнадног стажа осигурања оствареног након почетка примене Закона.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Утврђује се да одредба члана 257. став 3. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/04, 84/04, 85/05

и 101/05), у делу који гласи: "најраније од почетка примене овог закона", у време важења није била у сагласности с Уставом.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднете су иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности дела одредбе члана 257. став 3. Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Оспорена одредба Закона, по мишљењу иницијатора, противно начелу правне једнакости из члана 13. Устава, доводи грађане у неравноправан положај с обзиром да примену института кориговања личних бодова накнадно оствареним стажом осигурања ограничава на онај део накнадног стажа који је остварен од почетка примене овог закона, што значи да накнадни стаж који је остварен пре ступања на снагу Закона не служи као основ за повећање пензије, без обзира што је и за тај стаж плаћен допринос.

Уставни суд је, на седници одржаној 29. децембра 2005. године, поводом поднетих иницијатива, донео Решење о покретању поступка за оцењивање уставности дела одредбе члана 257. став 3. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/04, 84/04 и 85/05) наведеног у изреци и доставио га Народној скупштини Републике Србије на одговор. Како Народна скупштина није доставила одговор, Уставни суд је, на основу одредбе члана 16. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), наставио поступак.

Уставни суд је, у спроведеном поступку, утврдио да су одредбом члана 62. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", број 85/05), који је ступио на снагу 14. октобра 2005. године, а примењује се од 1. јануара 2006. године, у члану 257. став 3. брисане речи: "најраније од почетка примене овог закона,".

Устав Републике Србије утврђује: да обавезним осигурањем, запослени, у складу са законом, обезбеђују себи, поред осталог, и права за случај смањења или губитка радне способности, незапослености и старости и права на друге облике социјалног осигурања (члан 40. став 1.); да средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања и за случај привремене незапослености обезбеђују запослени, други осигураници и послодавци, преко организације којом управљају осигураници и корисници, у складу са законом (члан 68. став 2.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, и систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности (члан 72. став 1. тачка 4.).

Одредбама члана 257. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, уређен је прелазни режим за поновно одређивање пензија корисника пензија којима је висина права одређена по прописима који су се примењивали до дана ступања на снагу овог закона (став 1.), тако што се утврђује да се затечени номинални износ пензије претходно своди на личне бодове корисника (став 2.), који се коригују накнадно оствареним стажом осигурања, зарадама, накнадама зараде, као и основицама осигурања и уговореним накнадама на који је плаћен допринос, "најраније од почетка примене овог закона", а у складу са одредбама овог закона (став 3.); утврђује се да су лични бодови, утврђени са наведеним корекцијама, основ за одређивање новог износа пензије (став 4.);

прописује се правило да се кориснику права утврђује повољнији износ пензије (став 5.). Наведеним одредбама Закона право на поновно одређивање висине пензије признато је и корисницима старосне пензије који испуњавају услове из члана 121. став 1. овог закона, тј. оним корисницима старосне пензије који се запосле на територији Републике, односно обављају самосталну делатност по основу које су обавезно осигурани на територији Републике и то по престанку тог запослења, односно обављања те самосталне делатности, ако су били у осигурању најмање годину дана. Такође, одредбом члана 260. Закона утврђено је да се одредба члана 121. став 1. овог закона односи и на кориснике који су право на пензију остварили до дана почетка примене овог закона, што значи да је наведеним одредбама Закона свим корисницима пензије остварене до дана почетка примене овог закона признато право на поновно одређивање пензије по основу накнадно оствареног стажа осигурања. Супротно томе, остваривање овог законом утврђеног права осигураника било је оспореном одредбом Закона ограничено само на онај накнадни стаж осигурања који је остварен по ступању на снагу овог закона, дакле након 10. априла 2003. године. Тиме је, по оцени Уставног суда, оспореним делом одредбе члана 257. став 3. Закона корисницима пензије који су накнадни стаж осигурања остварили до дана почетка примене овог закона било онемогућено право на поновно одређивање пензије, а тиме ускраћено и остваривање права ових осигураника које је самим Законом утврђено. Полазећи од одредбе члана 40. став 1. Устава која установљава обавезно осигурање и која одређује да обавезним осигурањем запослени у складу са законом обезбеђују себи права из области социјалног осигурања, укључујући и права за случај смањења или губитка радне способности, незапослености и старости, Уставни суд је оценио да наведена одредба Закона, у оспореном делу није била у складу с Уставом.

С обзиром да је престанком важења оспореног дела одредбе члана 257. став 3. Закона у току поступка пред овим Судом извршено његово усаглашавање с Уставом, али да нису отклоњене последице неуставности, Уставни суд је, на основу одредбе члана 60. Закона о поступку пред Уставним судом и правним дејством његових одлука, утврдио да оспорена одредба Закона, у наведеном делу није била у сагласности с Уставом.

На основу изложеног и члана 46. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда
IУ-5/2005 од 8. јуна 2006.

("Службени гласник РС", број 63/2006)

Закон о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", број 85/05) - члан 73. став 1. тачка 1) и члан 79.

Законодавац је, сагласно Уставу, овлашћен да утврди да се пензије усклађују са кретањем трошкова живота и зарада запослених.

Утврђивање осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", као момента ступања на снагу Закона, сагласно је с Уставом, а одређивање одложеног почетка примене Закона у целини и појединих његових одредаба не чини оспорену одредбу овог закона неуставном.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Одбијају се предлози за утврђивање неуставности одредаба члана 73. став 1. тачка 1) и члана 79. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", број 85/05).

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом Републике Србије покренут је поступак за оцену уставности одредаба члана 73. став 1. тачка 1) и члана 79. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању. У предлозима Савеза пензионера Војводине и Савеза пензионера Србије наводи се да се правно дејство оспорене одредбе члана 73. став 1. тачка 1) Закона, која се примењује од 1. јануара 2006. године, протеже и на период октобар-децембар 2005. године, иако је усклађивање пензија за тај период већ уређено одредбом члана 80. Закона о пензијском и инвалидском осигурању која је на снази до дана почетка примене оспореног закона, тако да се усклађивање пензија за исти период истовремено уређује на два различита начина. Стога, оспорена одредба члана 73. став 1. тачка 1) Закона, према схватању предлагача, супротно одредби члана 121. став 2. Устава, има повратно дејство, јер Народна скупштина Републике Србије приликом доношења закона није утврдила да за повратно дејство оспорене одредбе постоји општи интерес. Даље се наводи да су оспореном одредбом Закона повређена права пензионера и зато што се пензије неће усклађивати за четврто тромесечје 2005. године, као и зато што се неће усклађивати на начин утврђен одредбом члана 80. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, већ ће се за основицу за усклађивање пензија узимати пензија из трећег квартала 2005. године, што за последицу има умањење пензија, односно успоравање њиховог раста. Тиме су повређена права корисника пензије, јер је управо четврти квартал показивао значајан раст зарада који се одражавао и на проценат усклађивања пензија. Оспорена одредба члана 79. Закона, према мишљењу предлагача, није у сагласности с Уставом, јер Устав не даје могућност да закон ступи на снагу, а да истовремено није и правно обавезујући, односно да се не примењује.

Уставни суд је предлоге доставио Народној скупштини Републике Србије на одговор. Како Народна скупштина у остављеном року није доставила тражени одговор, Суд је, сагласно одредби члана 16. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), наставио поступак.

Уставни суд је, у спроведеном поступку, утврдио: да је оспореном одредбом члана 73. став 1. тачка 1) Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању утврђено да се изузетно од одредбе члана 21. овог закона, усклађивање пензије врши од 1. априла и 1. октобра 2006. године, са кретањем трошкова живота и просечне зараде запослених на територији Републике у претходних шест месеци, у проценту који представља збир 62,5% процента раста, односно пада трошкова живота и 37,5% процента раста, односно пада зарада; да је оспореном одредбом члана 79. Закона утврђено

да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а примењује се од 1. јануара 2006. године, осим одредаба чл. 1, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 35, 42, 43, 44, 45, 47. и 48, члана 49. став 1. и чл. 53, 59. и 60. овог закона, које ће се примењивати од 1. јануара 2008. године.

Уставом Републике Србије је утврђено: да обавезним осигурањем, запослени, у складу са законом, обезбеђују себи, поред осталог, права за случај смањења или губитка радне способности, незапослености и старости и права на друге облике социјалног осигурања, а за чланове своје породице, поред осталог, право на породичну пензију, као и друга права по основу социјалног осигурања (члан 40. став 1.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, и систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности (члан 72. став 1. тачка 4.); да закон, други пропис или општи акт ступа на снагу најраније осмог дана од дана објављивања, осим ако, из нарочито оправданих разлога, није предвиђено да раније ступи на снагу (члан 120.); да закон, други пропис или општи акт не може имати повратно дејство, као и да се само законом може одредити да поједине његове одредбе, ако то захтева општи интерес утврђен у поступку доношења закона, имају повратно дејство (члан 121. ст. 1. и 2.).

Оспорена одредба члана 73. став 1. тачка 1) Закона примењује се, сагласно одредби члана 79. Закона, од 1. јануара 2006. године и убудуће, док се усклађивање пензија за четврти квартал 2005. године имало извршити применом решења из члана 80. став 1. Закона који је био на снази до 1. јануара 2006. године. Уређујући усклађивање пензије на начин утврђен оспореном одредбом Закона, законодавац није, по оцени Уставног суда, изашао из оквира овлашћења утврђених Уставом. Наиме, законодавац је, сагласно Уставу, овлашћен да утврди да се пензије усклађују са кретањем трошкова живота и зарада запослених, на начин утврђен оспореном одредбом Закона, те стога, та одредба Закона, по оцени Уставног суда, није несагласна с Уставом, јер се њоме не ограничава нити ускраћује право за случај смањења или губитка радне способности, односно старости, утврђено одредбом члана 40. став 1. Устава. Оспорена одредба Закона се примењује од дана ступања на снагу закона и убудуће, тако да нема повратно дејство и, по оцени Уставног суда, није несагласна с одредбом члана 121. Устава.

Оспореном одредбом члана 79. Закона утврђен је моменат ступања на снагу закона и то осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", као и моменат почетка примене Закона у целини, односно појединих његових одредаба, који је везан за одређени датум по ступању на снагу Закона. Полазећи од наведеног, оспорена одредба Закона није, по оцени Уставног суда, у несагласности с одредбом члана 120. Устава, јер се њоме утврђено ступање на снагу Закона одређује, сагласно Уставу, осмог дана од дана објављивања. Одређивање да се Закон примењује од 1. јануара 2006. године, а поједине његове одредбе и касније, не чини оспорену одредбу неуставном.

На основу изложеног и члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда
 ГУ-425/2005 од 25. маја 2006.

("Службени гласник РС", број 58/2006)

**Закон о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 47/03 и 34/06)
- члан 169.**

Није несагласно с Уставом законско налагање органу надлежном за доношење урбанистичког плана да одлуком утврди који урбанистички планови нису у супротности са (новим) законом, односно да таксативно одреди тачан назив урбанистичких планова донетих пре ступања на снагу Закона који остају у правном поретку, јер се овим одредбама, сагласно уставном овлашћењу општине, односно града да, у складу са законом, доноси урбанистички план, регулише правна важност оних општих аката који су донети за дужи временски период на основу раније важећег закона, а нису у супротности са законом који је ступио на снагу.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Одбија се предлог и не прихвата се иницијатива за утврђивање неуставности одредаба члана 169. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 47/03 и 34/06).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднети су предлог и иницијатива за утврђивање неуставности одредаба члана 169. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 47/03 и 34/06). Према наводима предлагача, оспореним чланом 169. Закона налаже се органу надлежном за доношење урбанистичког плана да у року од шест месеци од дана ступања на снагу закона, донесе одлуку о одређивању делова урбанистичких планова који нису у супротности с одредбама овог закона и планова донетих на основу овог закона, чиме је дата могућност да се о правима грађана на имовину одлучује на основу одлуке која нема образложење и против које није обезбеђен правни лек. На тај начин се, по мишљењу предлагача, угрожава право својине великог броја грађана на непокретностима (куће, станови, пословни простор), онемогућавањем њихове легализације или проглашавањем за бесправно подигнуте, што оспорене одредбе Закона чини неуставним.

Како Народна скупштина Републике Србије није доставила одговор на наводе из предлога и иницијативе, то је Уставни суд, сагласно члану 16. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), наставио поступак.

У спроведеном поступку Суд је утврдио да је оспореним одредабама члана 169. Закона, прописано да се урбанистички планови донети до дана ступања на снагу овог закона примењују у деловима који нису у супротности с одредбама овог закона и планова донетих на основу овог закона (став 1.); да је орган надлежан за доношење урбанистичког плана дужан да, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона донесе одлуку о одређивању делова урбанистичког плана из става 1. овог члана (став 2.); да ће се акт о урбанистичким условима из члана 57. овог закона, до доношења урбанистичког плана на основу овог закона, издавати у складу с урбанистичким планом донетим до дана ступања на снагу овог закона, а услове за прикључење

на саобраћајну и комуналну инфраструктуру и друге прописане услове прибавља по службеној дужности орган надлежан за издавање одобрења за изградњу о трошку инвеститора (став 3.); да план за који надлежни орган не донесе одлуку из става 2. овог члана у прописаном року престаје да важи (став 4.), те да су органи и организације надлежни за издавање сагласности из члана 168. став 4. овог закона, односно услова из става 3. овог члана, дужни да те сагласности, односно услове издају у року од 30 дана од дана достављања захтева за њихово издавање (став 5.).

Према члану 72. став 1. тачка 9. Устава Републике Србије, Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, основне циљеве и правце организације и коришћења простора; чланом 113. став 1. тачка 1. и чланом 118. Устава утврђена је надлежност општине, односно града Београда да, преко својих органа, у складу са законом доноси урбанистички план, а чланом 119. став 3. Устава прописано је да сваки други пропис и општи акт мора бити сагласан са законом и осталим републичким прописима.

Сагласно наведеним уставним одредбама, законодавац је надлежан да утврди временско важење општих аката донетих на основу закона који више није на снази, као и да пропише обавезу усклађивања општих аката са законом који је на снази. Будући да су према Уставу, општина, односно град, овлашћени за доношење урбанистичког плана у складу са законом, то је, по оцени Суда, налагање доносиоцу акта да одлуком утврди који урбанистички планови нису у супротности са законом, односно да таксативно одреди тачан назив урбанистичких планова донетих до ступања на снагу Закона који остају у правном поретку, сагласно уставном овлашћењу општине, односно града, да, у складу са законом, доноси урбанистички план. Имајући у виду да донети урбанистички планови чине основ за издавање појединачних аката којима се стичу права и обавезе, то њихово задржавање у правном поретку не утиче на измену односа који су засновани на основу тих планова. Стога по оцени Суда, оспорене одредбе члана 169. Закона не садрже повреду Устава, већ се овим одредбама, сагласно уставном овлашћењу, регулише правна важност оних општих аката који су донети за дужи временски период на основу раније важећег закона, а нису у супротности са законом који је ступио на снагу.

На основу изложеног, Суд је оценио да не стоје наводи из предлога и иницијативе о томе да се одлуком доносиоца плана могу угрозити својинска права на непокретностима зајамчена чланом 34. Устава, а с обзиром да се оспореном одредбом закона уређује обавеза доносиоца плана да у одређеном року, одреди по називу и утврди даљу примену већ донетих урбанистичких планова, који су на правној снази и производе, или су већ произвели правне последице.

Одређивање рока из става 2. члана 169. Закона у погледу његове дужине је питање целисходности законског уређивања, коју Уставни суд, сагласно члану 125. Устава, није надлежан да оцењује.

Сагласно изложеном, а на основу члана 46. тачка 9) и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Суд је одлучио као у изреци.

**Закон о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 47/03)
- члан 130.**

Из одредаба Устава произлази овлашћење законодавца за уређивање правног положаја Коморе у области планирања и изградње, а у оквиру тога и утврђивања услова за избор и чланство у Комори, те како се оспорена одредба Закона примењује након ступања на снагу овог закона, па нема повреде права која се остварују на основу Устава и закона, нити ретроактивног деловања оспорене норме, то иста није несагласна с Уставом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Одбија се предлог за утврђивање неуставности члана 130. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 47/2003).

О б р а з л о ж е њ е

Предлогом овлашћеног предлагача покренут је пред Уставним судом поступак за утврђивање неуставности члана 130. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 47/2003). У предлогу се наводи да оспорени члан Закона није у сагласности с Уставом, јер се њиме оснива Инжењерска комора Србије, чији чланови могу бити само дипломирани инжењери. Тако се, по мишљењу предлагача, посредно одузимају већ стечена права инжењера и техничара остварена по раније важећем закону, на који начин оспорени члан 130. Закона делује ретроактивно.

Народна скупштина Републике Србије није доставила одговор на наводе из предлога, па је, на основу члана 16. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), поступак настављен.

У спроведеном поступку Суд је утврдио да је чланом 130. Закона о планирању и изградњи, прописано да се, ради унапређења услова за обављање стручних послова у области просторног и урбанистичког планирања, пројектовања, изградње објеката и других области значајних за планирање и изградњу, заштите општег и појединачног интереса у обављању послова у тим областима, организовања у пружању услуга у наведеним областима, као и ради остваривања других циљева, оснива Инжењерска комора Србије (став 1); да су чланови Коморе инжењери архитектонске, грађевинске, машинске, електро-техничке, саобраћајне и инжењери друге техничке струке, као и дипломирани просторни планери, којима је издата лиценца из члана 129. став 1. овог закона (став 2.), те да је Комора правно лице са седиштем у Београду (став 3.). Одредбама чл. 131. до 133. Закона, утврђени су послови које обавља Комора, органи и организације Коморе, начин финансирања рада Коморе и надзор над законитошћу рада Коморе.

Према члану 57. став 1. Устава Републике Србије, привредне и друге делатности обављају се слободно и под једнаким условима, у складу с Уставом и законом, а чланом 72. тачка 4. Устава, предвиђено је да Република

Србија уређује и обезбеђује, између осталог и правни положај предузећа и других организација, њихових удружења и комора.

Из наведених одредаба Устава, по оцени Суда, произлази овлашћење законодавца за уређивање правног положаја Коморе у области планирања и изградње, а у оквиру тога и утврђивање услова за избор у чланство Коморе. Стога је Суд оценио да одредба члана 130. Закона није несагласна с Уставом.

Устав и Закон о планирању и изградњи, не познају категорију стечених права, а будући да се права остварују на основу Устава, односно закона који утврђује услове за остваривање права, те да се оспорена одредба члана 130. Закона примењује након ступања на снагу закона, то по оцени Суда, нема повреде права, ни ретроактивног деловања оспорене норме, како се у предлогу наводи.

Сходно изложеном, Суд је, на основу члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 16/2006)
 ГУ-218/2005 од 9. фебруара 2006.

**Закон о порезу на промет ("Службени гласник РС", бр. 22/2001 ... 847/2004) -
 чл. 14. и 15.**

Дефинисање пореске основице, на начин прописан оспореним одредбама Закона, у границама је уставних овлашћења законодавца да уређује финансијски систем.

Уставни суд није надлежан да оцењује међусобну сагласност закона, односно појединих одредаба више закона, као ни међусобну сагласност одредаба истог закона.

Оспорени акти Министарства финансија и Министарства просвете не представљају опште правне акте, јер не уређују на општи начин одређене односе, већ само дају објашњења у погледу примене појединих одредаба Закона, и стога не подлежу уставно-правној контроли.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Одбија се предлог за утврђивање неуставности одредаба чл. 14. и 15. Закона о порезу на промет ("Службени гласник РС", бр. 22/2001, 73/2001, 80/2002, 70/2003 и 84/2004).

2. Одбацује се захтев за оцену сагласности одредаба чл. 14. и 15. са чланом 12. Закона из тачке 1., са Законом о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", бр. 29/78, 57/89 и "Службени лист СРЈ", број 31/93) и Законом о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласник РС", бр. 28/91, 53/93, 67/93 и 48/94).

3. Одбацује се захтев за оцењивање уставности и законитости Мишљења Министарства финансија Републике Србије, број 413-00-15/99-04 од 20. јануара 1999. године и Мишљења Министарства просвете, број 413-00-290/98 од 27. августа 1998. године.

Образложење

Предлогом је покренут поступак пред Уставним судом Републике Србије за оцену уставности одредаба чл. 14. и 15. Закона о порезу на промет и уставности и законитости мишљења из тачке 3. изреке. Према наводима предлагача, одредбе чл. 14. и 15. Закона о порезу на промет, у време важења, нису биле у сагласности са чланом 119. Устава Републике Србије, као и са Законом о облигационим односима, Законом о безбедности саобраћаја на путевима и чланом 12. Закона о порезу на промет. Предлагач наводи да је одредбама члана 119. Устава зајемчена обавезна сагласност закона и свих других прописа и општих аката с Уставом, као и сагласност свих прописа и општих аката са законом и осталим републичким прописима, те истиче да је законодавац, прописујући основице пореза на промет услуга за специфичне случајеве, занемарио одредбе осталих закона, а што за последицу има колизију оспореног закона са Законом о облигационим односима и Законом о безбедности саобраћаја на путевима. Такође, предлагач сматра да постоји и међусобна несагласност оспорених одредаба чл. 14. и 15. Закона о порезу на промет с одредбом члана 12. овог закона и тражи од Уставног суда да то утврди својом одлуком.

Поред овога, предлагач оспорава уставност и законитост Мишљења Министарства финансија, број 413-00-15/99-04 од 20. јануара 1999. године и Мишљења Министарства просвете, број 413-00-290/98 од 27. августа 1998. године. Сматра да акти наведених органа представљају опште акте јер се њима уређује начин примене појединих одредаба пореских закона, те обавезују Пореску управу и све пореске обвезнике. Истиче да оспорено Мишљење Министарства финансија нема основа у одредбама чл. 12. и 14. Закона о порезу на промет, јер упућује да се као основица за обрачун пореза на услуге узимају и трошкови полагања возачког испита, а "испит није и не може бити услуга нити основица за обрачун пореза на услуге". Мишљење Министарства просвете предлагач оспорава из разлога што прави разлику између ауто-škола и других школа, јер аутошколе нису биле у оквиру школског система, као и због немогућности ретроактивне примене овог мишљења на период уназад, тј. од 1. јануара 1997. године до 27. августа 1998. године, што оцењује да је несагласно одредби члана 121. Устава.

На основу одредбе члана 64. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/2005), Уставни суд је предлог доставио Народној Скупштини Републике Србије ради давања одговора, а како Народна скупштина није доставила одговор, Суд је наставио поступак, сагласно одредби члана 16. став 3. Закона.

По спроведеном поступку пред Уставним судом утврђено је да су оспорене одредбе Закона о порезу на промет престале да важе даном почетка примене Закона о порезу на додату вредност ("Службени гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05) - тј. 1. јануара 2005. године, на основу члана 68. овог закона. Одредбе Закона о порезу на додату вредност примењују се на сав промет добара и услуга и увоз добара који се врше од 1. јануара 2005. године, у смислу члана 62. став 1. овог закона. Оспореним одредбама члана 14. Закона о порезу на промет била је дефинисана основица пореза на промет услуга тако што је било одређено да основицу представља износ накнаде за извршену услугу у коју није

урачунат порез на промет услуга (став 1.), а умањење прописане основице из става 1. овог члана било је предвиђено за случај поправке производа, када се основица умањује за вредност резервних делова и материјала на које је плаћен порез на промет производа ако је посебно исказана у фактури (став 2.). Оспореним одредбама члана 15. Закона о порезу на промет била је дефинисана основица пореза на промет у шест специфичних случајева (за услуге промета производа на велико; за услуге увоза производа; за провизију и за услуге заступања....; за услуге осигурања и реосигурања; код игара на срећу и осталих услуга - тач. 1) до 6)).

Одредбама члана 52. и члана 69. став 3. Устава установљена је обавеза за свакога да плаћа порезе и друге дажбине утврђене законом, као и принцип да се обавеза њиховог плаћања утврђује према економској снази обвезника. Чланом 72. став 1. тачка 4. Устава утврђено је овлашћење за Републику да уређује и обезбеђује финансијски систем, чланом 57. став 1. прокламован је принцип слободног обављања привредних и других делатности, под једнаким условима, у складу с Уставом и законом, а чланом 64. став 2. Устава гарантован је једнак положај предузећа у погледу општих услова привређивања и правне заштите. Одредбама члана 119. Устава прокламован је принцип обавезне сагласности свих прописа с Уставом и законом. Чланом 120. Устава прописано је да закон, други пропис или општи акт ступа на снагу најраније осмог дана од дана објављивања, осим ако, из нарочито оправданих разлога, није предвиђено да раније ступи на снагу. Одредбом члана 121. став 1. Устава утврђено је начело забране повратног дејства закона, других прописа и општих аката.

Према оцени Суда, оспорене одредбе Закона о порезу на промет не могу се доводити у питање са становишта уставних принципа на које указује предлагач, јер је дефинисање пореске основице на начин прописан оспореним одредбама чл. 14. и 15. Закона, у границама уставних овлашћења законодавца да уређује финансијски систем. Стога је Суд одбио предлог за утврђивање неуставности оспорених одредаба чл. 14. и 15. Закона о порезу на промет.

У погледу навода предлагача о постојању несагласности одредаба овог и других закона, као и на постојање несагласности између појединих одредаба овог закона, Уставни суд, у смислу одредбе члана 125. став 1. Устава, није надлежан да оцењује међусобну сагласност закона, односно појединих одредаба више закона, као ни међусобну сагласност одредаба истог закона, па је у том делу Суд одбацио захтев.

У односу на захтев за оцену уставности и законитости оспорених мишљења Министарства финансија и Министарства просвете, Суд је оценио да ови акти не представљају опште правне акте из члана 125. Устава, те да не подлежу уставно-судској контроли. Наиме, овим актима се не уређују на општи начин одређени односи, већ се само дају објашњења у погледу примене појединих одредаба Закона.

На основу изнетог, као и одредаба члана 19. став 1. тачка 1) и члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Закон о пореском поступку и пореској администрацији ("Службени гласник РС", бр. 82/02...55/04) - члан 131. тачка 4)

Законом о пореском поступку и пореској администрацији је у оквиру Уставом утврђеног овлашћења уређен поступак наплате, контрола јавних прихода, права и обавезе пореских обвезника, као и овлашћење пореског органа у овом поступку, па је у том склопу оспореном одредбом Закона, сагласно овлашћењу законодавца да уређује односе у области финансијског система, прописана мера коју изриче порески инспектор у поступку контроле евидентирања промета преко фискалне касе, када утврди да се промет од продаје роба или вршења услуга не региструје преко фискалне касе, односно на законом прописани начин, и то као самостална управна мера ограниченог трајања, различита од заштитних мера као прекршајних санкција које се изричу у прекршајном поступку.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Одбијају се предлози за утврђивање неуставности одредбе члана 131. тачка 4) Закона о пореском поступку и пореској администрацији ("Службени гласник РС", бр. 80/02, 84/02, 23/03, 70/03 и 55/04).

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом Републике Србије покренут је поступак за утврђивање неуставности члана 131. тачка 4) Закона о пореском поступку и пореској администрацији, наведеног у изреци. Предлагачи наводе, да је оспореном одредбом Закона омогућено да порески инспектор пореском обвезнику изрекне забрану вршења делатности у трајању до 30 дана ако у току пореске контроле утврди да се промет од продаје роба и услуга не региструје преко фискалне касе или на други прописани начин. С обзиром на то да радња "нерегистровања промета од продаје роба и услуга преко фискалне касе или на други прописани начин" није прописана као кривично дело нити као прекршај, то је оспорена одредба Закона, по мишљењу предлагача, супротна члану 23. Устава. Предлагачи такође сматрају да се оспореном одредбом Закона уводи мера забране вршења делатности, која није у систему прекршајних санкција прописаних Законом о прекршајима, те да ова мера "значи забрану вршења свих делатности, а не само одређених делатности", што је супротно члану 35. Устава. Како се ова мера односи само на оне привредне субјекте који су законом обавезани на регистрацију промета роба и услуга преко фискалне касе, то се по мишљењу предлагача, оспореном одредбом Закона "укида" и једнакост у обављању делатности из члана 57. став 1. Устава.

Уставни суд је предлоге овлашћених предлагача доставио Народној скупштини Републике Србије на одговор. Како Народна скупштина, у остављеном року, није доставила одговор, то је на основу члана 16. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд наставио поступак.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је оспореним Законом о пореском поступку и пореској администрацији уређен поступак утврђивања наплате и контроле јавних прихода на које се овај закон примењује, права и обавезе пореских обвезника, регистрација пореских обвезника и пореска кривична дела и прекршаји. Законом је образована и Пореска управа, као орган управе у саставу Министарства финансија и економије и уређена њена надлежност и организација. У одредбама члана 25. тач.1) до 10) Закона утврђене су обавезе пореског обвезника, а у тачки 10) прописано је да је порески обвезник обавезан да извршава друге обавезе утврђене овим законом и другим пореским законима. Оспореним чланом 131. тачка 4) Закона прописано је да у току пореске контроле порески инспектор може пореском обвезнику изрећи забрану вршења делатности у трајању до 30 дана ако утврди да се промет од продаје роба и пружања услуга не региструје преко фискалне касе или на други прописани начин. Законом о изменама и допунама Закона о пореском поступку и пореској администрацији ("Службени гласник РС", број 61/05), измењен је и допуњен члан 131. Закона тако што је број: "30" замењен бројем "60" и додат став 2., тако што је ближе конкретизована мера забране вршења делатности, навођењем да се ова мера изриче пореском обвезнику само за пословне просторије у којима је извршена повреда закона. Према члану 133. став 1. Закона, ову меру порески инспектор наређује решењем. Према члану 140. ст. 1., 3. и 5. и члану 147. став 1. Закона, против пореског управног акта којим је одлучено о појединачним правима и обавезама из порескоправног односа може се поднети жалба, а против коначног пореског управног акта може се покренути управни спор, ако законом није друкчије прописано; жалба и тужба у управном спору не одлажу извршење пореског управног акта.

Дужност евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе, била је прописана Законом о порезу на промет ("Службени гласник РС", бр. 22/01, 73/01, 80/02, 70/03 и 84/04) и Уредбом о начину евидентирања промета преко регистар каса са фискалном меморијом и о динамици увођења тих каса ("Службени гласник РС", бр. 5/03, 39/03, 72/03, 2/04, 31/04 и 120/04). Закон о порезу на промет престао је да важи, на основу члана 67. став 2. Закона о порезу на додату вредност ("Службени гласник РС", број 84/04), 1. јануара 2005. године, када је престала да важи и наведена Уредба, на основу Уредбе о престанку важења Уредбе о начину евидентирања промета преко регистар каса са фискалном меморијом и о динамици увођења тих каса ("Службени гласник РС", број 139/04). Важећи Закон о фискалним касама ("Службени гласник РС", број 135/04) у одредбама члана 3. ст. 1. и 6. прописује да је лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе, а према члану 34. став 1. Закона, контролу евидентирања промета преко фискалне касе, контролу фискалних пломби и фискалне касе врши Пореска управа.

Уставом Републике Србије утврђено је: да нико не може бити кажњен за дело које, пре него што је учињено, није било предвиђено законом или прописом заснованим на закону као кажњиво дело, нити му се може изрећи казна која за то дело није била предвиђена; да се кривична дела и санкције за учиниоца могу одредити само законом (члан 23. ст. 1. и 2.); да свако има право на рад (члан 35. став 1.); да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима, у складу с Уставом и законом (члан 57. став 1.); да Република Србија уређује и обезбеђује финансијски систем, контролу

законитости располагања средствима правних лица, финансијску ревизију јавних расхода и начин јединственог организовања тих послова (члан 72. став 1. тач. 4., 8. и 11.); да државни органи и организације које врше јавна овлашћења могу у појединачним стварима решавати о правима и обавезама грађана или, на основу закона, примењивати мере принуде и ограничења, само у законом прописаном поступку у коме је свакоме дата могућност да брани своја права и интересе и да против донесеног акта изјави жалбу, односно употреби друго законом предвиђено правно средство (члан 122.).

Уставни суд је, полазећи од одредаба Устава којима је утврђена дужност плаћања пореза и Народна Скупштина овлашћена да законом уреди финансијски систем, а у оквиру њега и порески систем, контролу законитости располагања средствима правних лица и организацију, те надлежност и рад републичких органа, оценио да је Законом о пореском поступку и пореској администрацији, у оквиру Уставом утврђеног овлашћења уређен поступак наплате, контрола јавних прихода, права и обавезе пореских обвезника, као и овлашћење пореског органа у том поступку.

Полазећи од тога да је мера забране вршења делатности из оспореног члана 131. тачка 4) Закона о пореском поступку и пореској администрацији, мера коју изриче порески инспектор у поступку контроле евидентирања промета преко фискалне касе, кад утврди да се промет од продаје роба или вршења услуга региструје на други начин, а не преко фискалне касе или на други законом прописани начин, и као таква самостална мера, независна од постојања пореског прекршаја и пореских кривичних дела, и да је привременог, односно ограниченог трајања, Уставни суд је оценио да је ова мера - управна мера, различите правне природе од заштитних мера из Закона о прекршајима које су врста прекршајних санкција и које могу бити прописане само уз казну за прекршај и да је прописивање ове мере у оквиру Уставом утврђеног овлашћења законодавца да уређује односе у области финансијског система. Из наведених разлога не стоје наводи предлагача да је ово нова санкција установљена супротно одредбама члана 23. Устава, нити да се овом мером "укида" право на рад утврђено чланом 35. став 1. Устава. С обзиром на то да се могућност изрицања ове управне мере односи на све субјекте који обављају привредне и друге делатности, по оцени Уставног суда, оспорена одредба Закона је у складу са чланом 57. став 1. Устава, којим се јамчи слободно и под једнаким условима обављање делатности. Да ли је прописана мера "престрога" или не, односно да ли је сразмерна тежини друштвене опасности, питање је законодавне политике, а не оцене уставности за коју је сагласно члану 125. Устава, надлежан Уставни суд Србије.

На основу изложеног и члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 32/2006)
 IY-460/2004 од 9. марта 2006.

**Закон о предузећима ("Службени гласник РС", бр. 29/96...36/02)
 - члан 398а**

**Прописивање оспореним одредбама Закона одговарајућих
 овлашћења надлежног државног органа (Агенције за приватизацију) у**

поступку доношења одлука предузећа која се односе на располагање друштвеним капиталом, није несагласно с Уставом јер нема значење противуставног ограничавања слободе обављања делатности под једнаким условима, већ уређивања својинских права и обавеза на средствима у друштвеној својини, као и начина остваривања права на учешће у управљању по основу својине и рада тим средствима, односно начина остваривања својинских права и обавеза на средствима у друштвеној својини у функцији заштите општег – јавног интереса у поступку приватизације друштвеног капитала, а што се на основу Устава, уређује законом. Оспорене одредбе Закона не доводе у питање ни остваривање уставног принципа једнакости, јер сва правна лица која послују већинским друштвеним капиталом имају исти положај на тржишту и под истим условима доносе одлуке у обављању делатности.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Одбијају се предлози за утврђивање неуставности одредаба члана 398а Закона о предузећима ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 и 36/02).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднет је предлог за оцењивање уставности одредаба члана 398а Закона о предузећима. Предлагач сматра да се оспореним одредбама Закона ограничава слобода обављања делатности под једнаким условима зајемчена одредбама члана 57. Устава, те да се на тај начин предузећа која послују већинским друштвеним капиталом доводе у неравноправан положај у односу на друга предузећа.

Законодавни одбор Народне скупштине Републике Србије у одговору наводи да појам обављања привредних и других делатности, по правилу, има значење производње и промета робе и вршење услуга на тржишту и да се у погледу садржине разликује од принципа управљања предузећем, односно овлашћења надлежних органа предузећа да обављају послове утврђене законом, оснивачким актом и статутом предузећа. У том смислу, иако је пуноважност одлука надлежних органа предузећа које се односе на располагање друштвеним капиталом оспореним одредбама Закона условљена прибављањем претходне сагласности Агенције за приватизацију, тиме, по мишљењу Законодавног одбора, нису доведена у питање овлашћења надлежних органа предузећа да те одлуке доносе у складу са утврђеном пословном политиком предузећа, односно да предузеће слободно и под једнаким условима обавља привредне и друге делатности. Ово из разлога што оспореним одредбама Закона о предузећима нису укинута или измењена овлашћења органа предузећа која произлазе из Закона о предузећима, Закона о облигационим односима, других закона или прописа, већ је прописан правни основ за праћење претприватизационих процеса у предузећима која послују већинским друштвеним капиталом, у складу са Законом о приватизацији и Законом о Агенцији за приватизацију утврђеном положају Агенције за приватизацију да, у име и за рачун државе, продаје друштвени капитал, спроводи и контролише поступак приватизације. Смисао оспорене одредбе члана 398а Закона о

предузећима, како се то наводи у одговору Законодавног одбора, јесте да се у поступку претприватизације спречи располагање имовином предузећа које послује већинским друштвеним капиталом, које би за последицу имало смањење вредности укупног капитала предузећа укључујући и друштвени капитал, чиме се штити не само појединачни интерес предузећа као субјекта приватизације већ и општи интерес који се огледа у томе да се правним послом који се односи на располагање друштвеним капиталом предузећа не доведу у питање законом утврђена права запослених, као и права других законом одређених корисника средстава која се остваре у поступку приватизације.

У току поступка пред Уставним судом Суд Србије и Црне Горе, на основу члана 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист СЦГ", број 1/03) уступио је Уставном суду Републике Србије предлог за оцену уставности, поред осталих, и одредаба члана 398а Закона о предузећима ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96...36/02). Такође, предлогом другог овлашћеног предлагача поднетом Уставном суду покренут је поступак за оцену уставности, поред осталих, и члана 398а Закона о предузећима. Уставни суд је, на основу члана 4. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), наведене предлоге за оцену уставности одредаба члана 398а Закона о предузећима издвојио из предмета IY број 111/05 и IY број 393/05 и спојио са предметом IY број 295/03, ради вођења јединственог поступка и доношења једне одлуке

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је оспореним чланом 398а Закона о предузећима прописано: да предузеће које послује већинским друштвеним капиталом не може, без претходне сагласности агенције републике чланице надлежне за послове приватизације доносити одлуке: о смањењу или повећању капитала; реорганизацији или реструктурирању; инвестиционом улагању; продаји дела имовине; оптерећивању имовине; залагањем ствари или успостављањем хипотеке; дугорочном закупу; поравнању са повериоцима; узимању или одобравању кредита или издавању гаранција, ван тока редовног пословања (став 1.), као и овлашћење Агенције да поништи одлуке предузећа донете без њене сагласности (став 2.).

Уставом Републике Србије утврђено је: да се економско и социјално уређење заснива на слободном привређивању свим облицима својине на јединственом тржишту робе, рада и капитала; на самосталности предузећа и свих других облика организовања; на управљању и присвајању по основу својине и рада, као и на праву запослених и праву других грађана на социјалну сигурност (члан 55. став 1.); Устав јамчи друштвену, државну, приватну и задружну својину и друге облике својине и да сви облици својине имају једнаку правну заштиту (члан 56. ст. 1. и 2.); да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима у складу с Уставом и законом (члан 57. став 1.); да су својина и рад основе управљања и учешћа у одлучивању и да запослени управљају у друштвеном предузећу и учествују у управљању у другим врстама предузећа и другим организацијама у којима раде, односно у које улажу средства, у складу са законом и колективним уговором (члан 58); да се својинска права и обавезе на средствима у друштвеној и државној својини и услови под којима се та средства могу претварати у друге облике својине уређују законом (члан 59. став 1); да су слободни размена робе и услуга и кретање капитала и радника и да се предузеће и друга организација слободно организују, самостални су у обављању делатности, повезивању и удруживању,

имају исти положај у погледу општих услова привређивања и правне заштите и за своје обавезе у правном промету одговарају средствима којима располажу (члан 64. ст. 1. и 2); да Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине и правни положај предузећа и других организација и њихових удружења и комора (члан 72. став 1. тачка 4.).

Закон о предузећима ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96...36/02), донет је као закон Савезне Републике Југославије и на основу члана 64. став 2. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора, од ступања на снагу Уставне повеље примењивао се као републички закон. Закон о предузећима престао је да важи даном ступања на снагу Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", број 125/04), односно 30. новембра 2004. године, осим одредаба чл. 392. до 399. и чл. 400а до 400в и 421а, које на основу члана 456. Закона о привредним друштвима остају на снази до истека рокова за приватизацију. Полазећи од тога да Закон о привредним друштвима не предвиђа као посебан облик друштвена, односно предузећа са већинским друштвеним капиталом, оспорени члан 398а Закона о предузећима, по схватању Суда, има значење временски ограничене норме која се примењује до истека законом одређеног рока за приватизацију друштвеног капитала

Из оспорених одредаба члана 398а Закона о предузећима, по схватању Суда, следи да (све) одлуке у обављању делатности у предузећу које послује већинским друштвеним капиталом доносе надлежни органи предузећа, као и да одлуке у оквиру "редовног пословања" предузеће доноси самостално. Овлашћење Агенције за приватизацију да даје претходну сагласност на одговарајуће одлуке предузећа прописано је за случај када предузеће које послује већинским друштвеним капиталом доноси одлуку о располагању капиталом "ван тока редовног пословања", али и те одлуке према оспореним одредбама Закона доноси предузеће, односно његови органи. У том смислу прописивање одговарајућих овлашћења надлежног државног органа у поступку доношења одлука предузећа које се односе на располагање друштвеним капиталом, по оцени Суда, нема значење противуставног ограничавања слободе обављања делатности под једнаким условима, већ уређивања својинских права и обавеза на средствима у друштвеној својини, као и начина остваривања права на учешће у управљању по основу својине и рада тим средствима, што се на основу Устава, уређује законом. Наиме, из одредаба чл. 58, 59. и 72. Устава, по схватању Суда, произлази овлашћење законодавца да одреди садржину својинских овлашћења појединих облика својине, што подразумева и одређивање садржине својинских права и обавеза које припадају правном лицу које послује већинским друштвеним капиталом. С обзиром на то да су предузећа која послују већинским друштвеним капиталом дужна да изврше приватизацију тог капитала и да се оспорене одредбе Закона о предузећима примењују до истека законом одређеног рока за приватизацију, овлашћења Агенције за приватизацију прописана оспореним одредбама члана 398а Закона у доношењу одлука предузећа које се односе на располагање друштвеним капиталом "ван тока редовног пословања", по оцени Суда, представља уређивање начина остваривања својинских права и обавеза на средствима у друштвеној својини у функцији заштите општег-јавног интереса у том поступку, да се продајом друштвеног капитала остваре и одговарајућа средства за законом утврђена права њихових корисника. У том смислу одређивање оспореним одредбама Закона да се, у законом одређеним случајевима и под

законом прописаним условима, одлуке надлежних органа предузећа која послују већинским друштвеним капиталом доносе и уз одговарајуће учешће Агенције, законодавац је, по оцени Суда, полазећи од одредаба Устава које садрже овлашћење за законско уређивање садржине својинских права и обавеза на средствима у друштвеној својини и учешћа у управљању по основу рада тим средствима, као и уставног овлашћења за законско уређивање услова под којим се средства у друштвеној својини могу претварати у друге облике својине, те овлашћења за уређивања правног положаја предузећа (чл. 58, 59. и 72. Устава) уредио односе у оквиру Уставом утврђеног овлашћења. Оспорене одредбе члана 398а Закона о предузећима, по оцени Суда, не доводе у питање ни остваривање уставног принципа једнакости из чл. 56, 57. и 64. Устава, јер сва правна лица која послују већинским друштвеним капиталом имају исти положај на тржишту и под истим условима доносе одлуке у обављању делатности.

На основу изложеног и члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 27/2006)
 IY-295/2005 од 16. фебруара 2006.

**Закон о приватизацији ("Службени гласник РС", бр. 38/01 и 18/03)
 - члан 12. став 3., члан 20. став 4. и члан 25а став 2.**

Одредба члана 12. став 3. Закона није несагласна с Уставом, јер се претварање друштвене својине у друге облике својине, сагласно члану 59. Устава, уређује законом, тако да оспорена одредба представља један од инструмената којим се та уставна одредба реализује, а принципи утврђени одредбама чл. 56, 57. и 64. Устава не ограничавају могућност да се законом искључи као купац правно лице које послује са већинским друштвеним капиталом, јер се тиме остварује циљ законодавца – претварање друштвене својине у друге облике својине.

Одредба члана 20. став 4. Закона није несагласна с Уставом, јер уставна овлашћења законодавца да уређује својинска права и обавезе на средствима у друштвеној и државној својини и услове под којима се та средства могу претварати у друге облике својине, као и да уређује и обезбеђује облигационе односе, представљају правни основ да се законом регулише поступак промене власништва друштвеног, односно државног капитала, а у оквиру тога права и обавезе свих субјеката који непосредно учествују у поступку приватизације или имају неки правни интерес у том поступку, те да се Законом о приватизацији, као специјалним законом којим се уређује један посебан сегмент правних односа, у делу којим се уређују облигациони односи, питања из дужничко поверилачких односа уреде другачије у односу на Закон о облигационим односима и друге законе, на начин примерен поступку приватизације.

Нема основа за утврђивање неуставности ни одредбе члана 25а став 2. Закона, јер ова одредба не ограничава уставно право запослених на управљање и учешће у одлучивању у предузећу које послује већинским капиталом, већ се начин остваривања права на зараду (које Устав јамчи, али не уређује) ставља у функцију заштите вредности предмета приватизације и ефикасног спровођења поступка претварања друштвене својине у приватну.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Одбијају се предлози и не прихватају иницијативе за утврђивање неуставности одредаба члана 12. став 3, члана 20. став 4. и члана 25а. став 2. Закона о приватизацији ("Службени гласник РС", бр. 38/01 и 18/03).

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачних аката и радњи предузетих на основу члана 20. став 4. Закона из тачке 1.

3. Одбацује се захтев за оцену сагласности одредаба Закона из тачке 1. са другим законима.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднети су предлози и иницијативе за оцену уставности одредаба члана 12. став 3, члана 20. став 4. и члан 25а. став 3. Закона о приватизацији. У предлозима и иницијативама се наводи да су оспорене одредбе Закона несагласне са уставним принципима и правима гарантованим чл. 34., 56., 57., 59. и 64. Устава Републике Србије.

Предлагачи истичу да је одредба члана 12. став 3. Закона супротна уставном принципу слободног обављања делатности под једнаким условима, односно да предузећа са већинским друштвеним власништвом доводи у неравноправан положај у односу на друга предузећа. Указује се и да је оспорена законска одредба несагласна са чланом 398а. Закона о предузећима.

Оредба члана 20. став 4. Закона, по оцени предлагача несагласна је са чланом 34., чланом 57. став 1. и чланом 64. став 3. Устава, као и са чл. 17. и 185. Закона о облигационим односима и чл. 54. и 398а. Закона о предузећима, јер ускраћује права поверилаца да принудним путем остваре своја потраживања, на основу правоснажног решења о извршењу на непокретној имовини и тиме дужнике доводи у повољнији положај у односу на повериоце. Истиче се да је ова законска одредба, несагласна и са принципом поделе власти из члана 9. Устава, јер се онемогућавањем извршења правоснажних судских пресуда доводи у питање сам механизам судске заштите. Наведена одредба Закона, по оцени предлагача, доводи у питање остваривање права на исплату зарада и других примања остварених до престанка радног односа, у смислу члана 106. Закона о раду, као и положај запослених који су испунили услове за стицање права на пензију, а несагласна је и са чланом 99. став 5. Закона о принудном поравнању, стечају и ликвидацији и чланом 263. Закона о извршном поступку.

Од Уставног суда је тражена обустава извршења појединачних аката и радњи предузетих на основу члана 20. став 4. Закона о приватизацији.

У представкама се наводи да је одредба 25а став 2. Закона несагласна са: уставним одредбама које одређују положај друштвене својине и положај правних субјеката који послују средствима у друштвеној својини; уставним принципом да су својина и рад основе управљања и учешћа у одлучивању и одредбама које утврђују права запослених да управљају друштвеним предузећем. Остваривање ових уставних принципа и права, по оцени предлагача, доведено је у питање одредбама Закона које утврђују надлежност Агенције да, поред осталог, одлучује и о висини зарада запослених.

У одговорима Законодавног одбора Народне скупштине Републике Србије наводи се да оспорени Закон, у складу са чл. 56. и 59. Устава, уређује услове и поступак промене власништва друштвеног, односно државног капитала и истиче да принцип једнаке правне заштите свих облика својине не искључује могућност промене друштвене и државне својине у друге облике својине. Истиче се да је, у оквиру наведених уставних одредаба и овлашћење законодавца да уређује положај предузећа које послује са друштвеним капиталом, поступак реструктурирања таквог предузећа, као и права и обавезе запослених у субјекту приватизације. Према наводима из одговора, спровођење поступка реструктурирања подразумева, поред осталог и уређивање положаја поверилаца, односно искључивање могућности да се принудном наплатом доспелих потраживања различитих поверилаца субјекта приватизације спречи, односно онемогући или отежа поступак продаје капитала или имовине субјекта приватизације, што је основни циљ оспореног Закона. Такође се наводи да одредбом члана 25а. став 2. Закона нису дерогирана права запослених у предузећу, као субјекту приватизације, јер се та законска одредба не односи на сваку измену појединачног колективног уговора везану за висину зараде, већ само на случајеве кад се зарада запослених увећава у проценту већем од пројектованог раста цена на мало, односно кад предузеће претходну пословну годину заврши са губитком. Овакво законско решење има за циљ да спречи неоправдано високе захтеве запослених у погледу социјалног програма, што се најчешће и дешава у периодима припреме предузећа за приватизацију. Истиче се да захтеви запослених који немају основа у пословању предузећа и стварању профита, имају за последицу неатрактивност предузећа за потенцијалног купца.

Поступајући поводом бројних предлога и иницијатива за оцену уставности већег броја одредаба Закона о приватизацији, Уставни суд Републике Србије је, на седници одржаној 10. марта 2005. године, донео Одлуку IY-161/01 ("Службени гласник РС", број 30/05) и Закључак о раздвајању поступка и формирању посебног предмета IY-167/05 за одлучивање о уставности члана 12. став 3., члана 20. став 4. и члана 25а. став 2. Закона о приватизацији.

По спроведеном поступку Уставни суд је утврдио следеће:

Чланом 12. став 3. Закона о приватизацији ("Службени гласник РС", бр. 38/01 и 18/03) било је прописано да купац капитала или имовине не може бити домаће правно лице које послује већинским друштвеним капиталом или лице које према субјекту приватизације има неизмирене обавезе.

Члан 20. став 4. Закона о приватизацији прописивао је да у току спровођења реструктурирања, повериоци не могу да предузимају радње принудне наплате својих доспелих потраживања.

Члан 25а. став 2. Закона одређује да предузеће које послује већинским друштвеним капиталом може у току поступка приватизације да мења одредбе појединачног колективног уговора које се односе на висину зарада, само уз сагласност Агенције ако се тиме увећавају зараде преко пораста цена на мало или ако је предузеће завршило пословну годину са губитком.

Устав Републике Србије јамчи друштвену, државну, приватну и задружну својину и друге облике својине, одређује да сви облици својине имају једнаку правну заштиту (члан 56.) и утврђује да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима, у складу с Уставом и законом (члан 57. став 1.). Устав одређује својину и рад као основе управљања и учешћа у одлучивању и одређује да запослени управљају у друштвеном

предузећу и учествују у управљању у другим врстама предузећа и другим организацијама у којима раде, односно у које улажу средства, у складу са законом и колективним уговором (члан 58.). Својинска права и обавезе на средствима у друштвеној и државној својни и услови под којима се та средства могу претварати у друге облике својине уређују се законом, а средства из друштвене и државне својине отуђују се по тржишним условима, у складу са законом (члан 59.). Предузеће и друга организација слободно се организују, самостални су у обављању делатности, повезивању и удруживању, имају исти положај у погледу општих услова привређивања и правне заштите и за своје обавезе у правном промету одговарају средствима којима располажу (члан 64. став 2.). Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, остваривање и заштиту слобода и права човека и грађанина; уставност и законитост; својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине; правни положај предузећа и других организација, економске и социјалне односе од општег интереса (члан 72. став 1. тач.2. и 4.).

Уставни суд је утврдио да из одредаба члана 59. Устава произилази овлашћење законодавца да одреди садржину својинских овлашћења, што подразумева законско уређивање права и обавеза различитих субјеката на предмету тих својинских облика, па и садржину права и обавеза које у поступку приватизације припадају правном лицу које послује већинским друштвеним капиталом. У том смислу, одредба члана 12. став 3. Закона искључује друштвено правно лице, као купца у поступку приватизације са циљем да се обезбеди ефикаснија и бржа промена власништва друштвеног капитала. С обзиром на то да се претварање друштвене својине у друге облике својине, сагласно члану 59. Устава, уређује законом, оспорена одредба члана 12. став 3. Закона представља један од инструмената којим се та уставна одредба реализује. Принципи утврђени одредбама чл. 56, 57. и 64. Устава не ограничавају могућност да се законом искључи, као купац, правно лице које послује са већинским друштвеним капиталом, јер се тиме остварује циљ законодавца - претварање друштвене својине у друге облике својине. Оспорена законска одредба, по оцени Суда не доводи у питање ни остваривање уставног принципа једнакости, односно не прави дискриминацију у оквиру исте категорије привредних субјеката, јер сва правна лица која послују са већинским друштвеним капиталом имају исти положај на тржишту и под истим условима учествују у поступку приватизације. Из наведених разлога Суд је утврдио да одредба члана 12. став 3. оспореног Закона није несагласна с Уставом.

Разматрајући одредбу члана 20. став 4. Закона, Уставни суд је утврдио да уставно овлашћење законодавца да уређује својинска права и обавезе на средствима у друштвеној и државној својини и услове под којима се та средства могу претварати у друге облике својине, (члан 59.), као и овлашћење да уређује и обезбеђује облигационе односе (члан 72. став 1. тачка 4.) представљају правни основ да се законом регулише поступак промене власништва друштвеног, односно државног капитала, а у оквиру тога, права и обавезе свих субјекта који непосредно и посредно учествују у поступку приватизације, или имају неки други правни интерес у том поступку. С обзиром на то да Закон о приватизацији уређује један посебан сегмент правних односа, на основу изричитог уставног овлашћења, он у делу којим се уређују облигациони односи, представља *lex specialis* у односу на Закон о облигационим односима и друге законе што значи да другачије, на начин примерен поступку приватизације, уређује и питања из дужничко поверилачких односа. Сагласност

наведене законске одредбе са Законом о облигационим односима, Законом о принудном поравнању, стечају и ликвидацији и Законом о извршном поступку, није надлежан да цени Уставни суд, у смислу члана 125. Устава.

Уставни суд је утврдио да одредба члана 25а. став 2. Закона не ограничава уставно право запослених на управљање и учешће у одлучивању у предузећу које послује већинским друштвеним капиталом, већ се начин остваривања права на зараду, (које Устав јамчи чланом 36. став 1., али не уређује) ставља у функцију заштите и очувања вредности предмета приватизације, као и ефикаснијег спровођења поступка претварања друштвене својине у приватну, па је Суд утврдио да нема основа за утврђивање неуставности ове одредбе Закона.

Пошто је донео коначну одлуку о уставности члана 20. став 4. Закона, захтев за обуставу извршења појединачних аката и радњи предузетих на основу те законске одредбе Суд је одбацио, на основу члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05).

На основу изложеног, члана 19. став 1. тачка 1), члана 46. тачка 9) и члана 47. тач. 2) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 20/2006)
 IY-167/2005 од 9. фебруара 2006.

Закон о пријављивању и евидентирању одузете имовине ("Службени гласник РС", број 45/2005) - чл. 1. до 3. и чл. 6. до 10.

Оспорени закон не уређује денационализацију, нити остваривање права на повраћај одузете имовине, већ регулише евидентирање и пописивање одузете имовине како би се утврдила њена вредност и извршила процена у ком облику и обиму Република Србија може ту имовину да врати. У том смислу, оспореним одредбама члана 1. Закона су у оквиру уставних овлашћења из члана 59. и члана 72. став 1. тач. 2. и 4. Устава, одређени основи одузимања имовине која је предмет овог закона, тако што су неки основи ближе одређени и остављена могућност пријављивања и евидентирања имовине одузете и по другим основама, чиме се не ускраћују права, већ у исти положај доводе сва физичка лица која су након одређеног датума оштећена било којим актима државне власти. Одређивање временског периода који се обухвата Законом, у домену је процене целисходности законодавца приликом усвајања законских решења којима се уређују својински и облигациони односи.

Одредба члана 2. Закона која дефинише појам имовине у смислу овог закона одређивањем да је то право својине на непокретним и покретним стварима, као и друга имовинска права, без таксативног навођења која су то имовинска права, не доводи у питање остваривање принципа равноправности из члана 13. Устава, јер не искључује могућност повраћаја свих имовинских права одузетих у одређеном периоду. Одредба члана 3. Закона није несагласна с Уставом, јер утврђује право физичких лица - ранијих власника или њихових правних следбеника, да подносе пријаву одузете имовине, не искључујући могућност да се будућим

законским решењима, која ће уредити питање денационализације, обухвате и правна лица која су следбеници лица чија је имовина одузета. Тиме се не повређује уставни принцип правне једнакости, већ се обезбеђује његово остваривање једнаким правним положајем физичких лица чија се имовина пријављује и евидентира по одредбама овог закона, јер члан 13. Устава не гарантује једнакост као општи апстрактни појам који се подједнако односи на све правне субјекте, већ гарантује једнакост у оквиру исте категорије правних субјекта.

Одредбе чл. 6, 8. и 9. Закона, које прописују рок за подношење пријаве одузете имовине, односно подношење пријаве у том року као услов за подношење захтева за повраћај имовине у складу са посебним законом, као и одредба члана 7. Закона која одређује основе и начин вођења евиденција о пријављеној имовини, нису несагласне с Уставом, јер је уређивање услова и начина стицања, престанка, па и враћања права својине и других имовинских права, у домену уставне надлежности законодавног органа, а прописивање рокова, односно дужине рокова и њиховог дејства, као и начина вођења евиденција, у оквиру је надлежности за уређивање одређеног права, у конкретном случају права на подношење захтева за повраћај одузете имовине.

У односу на одредбе чл. 9. и 10. Закона нема основа за утврђивање неуставности, будући да су то норме декларативног карактера, којима се не конституишу права, већ се упућује на доношење закона који ће прописати услове и начин остваривања права на враћање имовине црквама и верским заједницама, а питање да ли повраћај, односно обештећење за одузету имовину треба уредити једним законом или посебним законима, у зависности од специфичности субјеката и имовине, ствар је процене законодавца.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Одбијају се предлози и не прихвата иницијатива за утврђивање неуставности одредаба чл. 1. до 3. и чл. 6. до 10. Закона о пријављивању и евидентирању одузете имовине ("Службени гласник РС", број 45/2005).

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачних аката, односно радњи предузетих на основу Закона из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднети су предлози и иницијатива за оцену уставности одредаба чл. 1. до 3. и чл. 6. до 10. Закона о пријављивању и евидентирању одузете имовине. У предлозима се наводи да су оспорене законске одредбе несагласне са чл. 11, 12, 22. и 34, чланом 56. став 2. и чланом 62. Устава Републике Србије због тога што: уводе дискриминацију правних лица у односу на физичка лица, односно правних лица у односу на цркве и верске заједнице; доводе у питање остваривање Уставом гарантованог права својине; ускраћују "уставно право" на повраћај имовине и не обухватају све основе по којима је одузимана имовина. Предлагачи указују да чланом 1. Закона није прецизно одређен појам тржишне вредности и правичне накнаде за

одузету имовину, нити су наведени конкретни прописи и акти на основу којих је имовина одузимана, као и да члан 2. Закона не одређује прецизно шта се подразумева под појмом других имовинских права, што омогућава његову неједнаку примену. Истиче се да је одузимање имовине вршено и пре 9. марта 1945. године, па се одредбом члана 1. Закона, супротно начелу равноправности, грађани деле на оне којима се даје право на враћање одузете имовине и на оне којима се то право одузима. Одредбе члана 3. став 1, члана 8, члана 9. став 2. и члана 10. Закона, по мишљењу предлагача, несагласне су са уставним принципом једнакости и једнаке правне заштите свих облика својине, јер ускраћују право пријављивања и враћања одузете имовине правним лицима. Наводи се да је овакво законско решење несагласно са одредбама чл. 3. и 23. Повеље о људским и мањинским правима и грађанским слободама ("Службени лист Србије и Црне Горе", број 6/2003) и члана 14. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. Предлагачи истичу да су одредбе чл. 6, 8. и 9. Закона у супротности са чл. 11, 12. и 34. Устава, јер условљавају остваривање права својине претходним подношењем пријаве. Износи се став да је члан 10. Закона несагласан са одредбама чл. 11. и 13. Устава, због тога што прејудицира посебан поступак враћања одузете имовине црквама и верским заједницама и тиме их доводи у повољнији положај у односу на грађане, иако је њихова имовина одузимана по истим основама.

Уставном суду је поднет захтев за обуставу извршења појединчаних аката и радњи предузетих на основу оспорених одредаба Закона и предложено је да Суд наложи Скупштини Републике Србије да законом обустави промет имовине одузете без накнаде, до доношења закона о враћању имовине одузете од 1945. године. Предлагачи такође, постављају питања целисходности, оправданости и правичности оспорених законских решења, указују да су поједине одредбе непрецизне, нејасне и непотпуне, дају мишљења и предлоге за измене и допуне, односно за усвајање другачијих законских решења.

У иницијативи се наводи да су одредбе чл. 1. и 2. и чл. 6. до 10. оспореног Закона "дискриминаторске" јер им је намера да се једном делу грађана ускрати могућност евидентирања и враћања имовине. Истиче се да је одредба члана 1. Закона непрецизна и непотпуна, јер не набраја таксативно све прописе и акте на основу којих је имовина одузимана, да Закон не прописује критеријуме за утврђивање тржишне вредности или правичне накнаде, да не одређује шта се сматра другим имовинским правима, као и да одредбе чл. 6. и 8. Закона деле грађане на "оне који су се по овом закону евидентирали и оне који то нису учинили из разних разлога". Указује се да услед фактичке немогућности доказивања правног основа одузимања имовине лице може изгубити право на повраћај, као и да је члан 7. Закона непотребан, јер обавезује грађане да доказују општепознате чињенице. Иницијатор сматра да одредба члана 9. став 2. Закона прејудицира будуће решење, тако што из процеса повраћаја имовине искључује грађане који се нису евидентирали у прописаном року, као и да одредба члана 10. Закона, доводи у повлашћен положај цркве и верске заједнице, јер предвиђа доношење посебног закона, за који нема правног основа у Уставу.

Дописом Уставног суда Републике Србије IУ-256/05 од 14. јула 2005. године и IУ-291/05 од 10. октобра 2005. године тражен је од Народне скупштине Републике Србије одговор на наводе из предлога и мишљење поводом поднете иницијативе. Пошто Народна скупштина није у остављеном року доставила одговор, Суд је наставио поступак, на основу члана 16. став 3.

Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05).

С обзиром на то да су поводом предлога и иницијативе формирана три предмета, Уставни суд је, на основу члана 4. и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), на седници одржаној 23. фебруара 2006. године, донео Закључак о спајању предмета број IУ-291/05 и IУ-348/05 са предметом број IУ-256/05, ради вођења јединственог поступка.

По спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да се Законом о пријављивању и евидентирању одузете имовине ("Службени гласник РС", број 45/2005) уређује поступак пријављивања и евидентирања имовине физичких лица која је на територији Републике Србије одузета без накнаде тржишне вредности или правичне накнаде, применом прописа и аката о национализацији, аграрној реформи, конфискацији, секвестрацији, експропријацији и других прописа донетих и примењиваних после 9. марта 1945. године (члан 1.). Имовином, у смислу овог закона, сматра се право својине на непокретним и покретним стварима, као и друга имовинска права (члан 2.). Пријаву одузете имовине по одредбама овог закона подносе физичка лица којима је имовина одузета применом прописа из члана 1. Закона (ранији власници) или њихови наследници, односно правни следбеници. Пријава се подноси Републичкој дирекцији за имовину Републике Србије, у два примерка, непосредно или поштом препоручено, на обрасцу ПОИ, који је одштампан уз овај закон и чини његов саставни део, а евиденција пријављене имовине - регистар имовине води се као јавна и електронска база података (члан 3.). Пријава из члана 3. овог закона може се поднети најкасније до 30. јуна 2006. године (члан 6.). Дирекција води евиденцију о прибављеној имовини, на основу података садржаних у пријави из члана 3. овог закона и података којима располажу државни органи, органи и организације јединица територијалне аутономије и локалне самоуправе, јавне службе и други органи и организације (члан 7.). Подношење пријаве одузете имовине, у смислу овог закона, не представља захтев за остваривање права на повраћај одузете имовине или обештећење за ту имовину, већ услов да се такав захтев поднесе у складу са посебним законом (члан 8.). Правни основ и права у погледу враћања имовине или обештећења по основу одузете имовине пријављене по одредбама овог закона, као и поступак по захтеву за остваривање права на повраћај одузете имовине или обештећење за ту имовину, уредиће се посебним законом а захтев за остваривање права по посебном закону може се поднети само ако је пријава одузете имовине поднета у року из члана 6. овог закона (члан 9.). Враћање одузете имовине црквама и верским заједницама уредиће се посебним законом (члан 10.).

Уставом Републике Србије утврђено је: да су слободе и права човека и грађанина ограничени само једнаким слободама и правима других, и кад је то Уставом утврђено (члан 11.); да се слободе и права остварују, а дужности се испуњавају на основу Устава, осим кад је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих слобода и права утврђују законом, као и да се законом може прописати начин остваривања појединих слобода и права када је то неопходно за њихово остваривање (члан 12.); да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да свако има право на за све

једнаку заштиту својих права у поступку пред судом, другим државним или било којим органом или организацијом (члан 22. став 1.); да се јамчи право својине, у складу с Уставом (члан 34. став 1.); да се јамче друштвена, државна, приватна и задружна својина и други облици својине и сви облици својине имају једнаку правну заштиту (члан 56. ст. 1. и 2.); да се својинска права и обавезе на средствима у друштвеној и државној својини и услови под којима се та средства могу претварати у друге облике својине уређују законом, а средства из друштвене и државне својине отуђују се по тржишним условима, у складу са законом (члан 59.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине, као и друге односе од интереса за Републику, у складу с Уставом (члан 72. став 1. тач. 4. и 12.).

Из наведеног произлази да Устав Републике Србије не предвиђа денационализацију, односно не конституише право ранијих власника на повраћај имовине, нити гарантује било које својинско овлашћење ранијих власника на одузетој имовини. Устав, међутим, не искључује могућност повраћаја одузете имовине, односно остваривање права на обештећење, па је стога законодавац ово питање може регулисати законом, сагласно члану 59. и члану 72. став 1. тач. 2. и 4. Устава. Република Србија, у оквиру законодавне надлежности одређене овим уставним одредбама уређује, поред осталог, својинске и облигационе односе, што подразумева уређивање стицања и престанка права својине, као и промену својинских односа у складу са уставним одредбама којима су уређени основни принципи тих односа. Устав допушта да имовина која је у друштвену, односно државну својину ушла оригинерним начином - актом државе (законима, подзаконским актом и појединачним актом), актом државе (у овом случају законом), може променити свој облик, тј. може бити промењена, односно враћена у приватну својину, под условима који се уређују законом.

Уставни суд је утврдио да оспорени Закон не уређује денационализацију, нити начин остваривања права на повраћај одузете имовине, већ регулише евидентирање и пописивање одузете имовине како би се утврдила њена вредност и у складу са тим извршила процена у ком облику (натуралном или новчаној противвредности) и у ком обиму Република Србија може ту имовину да врати.

По оцени Суда, оспореним одредбама члана 1. Закона су, у оквиру наведеног уставног овлашћења, одређени основи одузимања имовине која је предмет овог закона, тако што су неки основи ближе одређени, али је истовремено остављена и могућност пријављивања и евидентирања имовине одузете и по другим основима. То значи да се законодавац, уместо таксативног набрајања прописа, определио за једно општије решење, које не прејудицира будућа законска решења, односно не ускраћује права, већ доводи у исти положај сва физичка лица која су након одређеног датума оштећена било којим актима државне власти. Законодавац се определио да то буде имовина одузета после 9. марта 1945. године, што обухвата и период пре објављивања Одлуке о привременој забрани враћања колоништа у њихова претходна места живљења, коју је донео Национални комитет ослобођења Југославије 6. марта 1945. године ("Службени лист ДФЈ", број 13/45 од 16. марта 1945. године). Одређивање временског периода који се обухвата Законом у домену је процене целисходности, коју врши законодавац приликом усвајања законских решења којима се уређују својински и облигациони односи.

Одредба члана 2. Закона која дефинише појам имовине у смислу овог закона одређивањем да је то право својине на непокретним и покретним стварима, као и друга имовинска права, без таксативног навођења која су то друга имовинска права, по оцени Суда, не доводи у питање остваривање принципа равноправности из члана 13. Устава, јер та законска одредба не искључује могућност повраћаја свих имовинских права одузетих у одређеном периоду. Законом је издвојено право својине као најважније право на ствари, али је истовремено остављена могућност пријављивања и евидентирања других имовинских права.

Одредбом члана 3. став 1. Закона, која предвиђа да пријаву одузете имовине подносе физичка лица (ранији власници) или њихови наследници, односно правни следбеници, нису обухваћена правна лица. Ова законска одредба, по оцени Суда, утврђује право физичких лица да подносе пријаву, а не одређује коначно круг лица која ће по посебном закону остваривати право на повраћај имовине. Оспорени Закон, који се односи на физичка лица, а упућујућом нормом и на цркве и верске заједнице, не искључује могућност да се будућим законским решењима, која ће уредити питање денационализације, обухвате и она правна лица која су правни следбеници лица чија је имовина одузета. По оцени Суда, неосновано је позивање на повреду принципа равноправности између физичких и правних лица, односно равноправности цркве и других правних лица, јер Устав не познаје принцип једнакости као општи, апстрактни појам који се подједнако односи на све правне субјекте, већ гарантује једнакост у оквиру исте категорије правних субјеката. Тако члан 13. Устава, на који се позивају предлагачи и иницијатор, гарантује једнакост грађана забраном дискриминације према неком личном својству, које се односи само на физичка лица. Члан 22. Устава, који гарантује једнаку правну заштиту пред судовима, државним органима и другим органима и организацијама, такође се односи на човека и грађанина.

Разматрајући одредбе чл 6., 8. и члана 9. став 1. Закона, које прописују рок за подношење пријаве одузете имовине, односно подношење пријаве у том року као услов за подношење захтева за повраћај имовине у складу са посебним законом, Уставни суд је утврдио да је уређивање услова и начина стицања, престанка, па и враћања права својине и других имовинских права, у домену уставне надлежности законодавног органа утврђене чланом 72. став 1. тачка 4. Устава, према коме Република Србија уређује и обезбеђује својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине, економске и социјалне односе од општег интереса. Прописивање рокова, односно дужине рокова, као и њиховог дејства у оквиру је надлежности за уређивање одређеног права, у конкретном случају права на подношење захтева за повраћај одузете имовине. Утврђивање преклузивног рока, чијим се протеком губи право на подношење захтева, примерено је циљу због којег је донет оспорени Закон - да се у одређеном року коначно идентификује и утврди вредност одузете имовине. Такође, оспореним законским одредбама, по оцени Суда, није повређен ни принцип равноправности из члана 13. Устава, јер се прописани услови и рокови за пријављивање одузете имовине односе подједнако на сва физичка лица чија се имовина пријављује и евидентира по одредбама овог закона. Разлози оспоравања, према којима наведене законске одредбе прејудуцирају уређивање услова и начина повраћаја одузете имовине посебним законом, не представљају основ за утврђивање неуставности одредаба чл. 6, 8. и члана 9. став 2. Закона.

Суд је утврдио да је одредба члана 7. Закона, која одређује основе и начин вођења евиденција о пријављеној имовини, у сагласности са напред наведеним одредбама Устава, а о разлозима оправданости и целисходности овог законског решења није надлежан да одлучује Уставни суд, у смислу члана 125. Устава.

Одредбе члана 9. став 1. и члана 10. Закона, према којима ће се враћање имовине црквама и верским заједницама уредити посебним законом, садрже норме декларативног карактера, јер се њима не конституишу права, већ се упућује на доношење закона који ће прописати услове и начин остваривања поменутог права, па је Суд оценио да нема основа за утврђивање неуставности Закона у овом делу. Ствар је процене законодавца да ли питање повраћаја одузете имовине, односно обештећења за ту имовину, треба уредити једним законом, или посебним законима зависно од специфичности правних субјеката и имовине коју они потражују.

Уставни суд није надлежан да оцењује оправданост и правичност разлога због којих је законодавац предвидео одређене основе, односно одређени временски период у коме је одузимана имовина, јер су то питања из домена законодавне политике, коју креира законодавац приликом доношења закона. Уставни суд такође, није надлежан да оцењује целисходност и рационалност оспорених законских решења, нити да даје предлоге за измене и допуне Закона.

Пошто је Суд донео коначну одлуку о уставности оспорених одредаба Закона, захтев за обуставу извршења појединачних аката и радњи предузетих на основу тог закона се одбацује, на основу члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука.

О захтеву за обуставу промета имовине која је одузета без накнаде од 1945. године, Суд није одлучивао у овом предмету, јер се промет и приватизација те имовине не врши по одредбама оспореног Закона.

На основу изложеног, члана 46. тачка 9) и члана 47. тач. 2) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 27/2006)
 IY-256/2005 од 23. фебруара 2006.

**Закон о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01)
 - чл. 124. и 125.**

Законодавац је Уставом био овлашћен да пропише услове и начин обављања повремених и привремених послова, као и да у оквиру уставних овлашћења одреди природу и трајање тих послова у току календарске године, на начин како је то уређено оспореним одредбама Закона. Утврђивање категорија лица која су имала статус осигураника, или само права за случај инвалидности и телесног оштећења проузрокованих повредом на раду или професионалном болешћу, ствар је законодавне политике у уређивању одређених односа и у границама је уставних овлашћења законодавца садржаних у одредбама члана 40. и члана 72. став 1. тачка 4. Устава.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Одбија се предлог за утврђивање неуставности одредаба чл. 124. и 125. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднет је предлог за утврђивање неуставности одредаба чл. 124. и 125. Закона о раду. По мишљењу предлагача, оспореним одредбама Закона којима је био уређен начин обављања привремених и повремених послова, чланови студентских и омладинских задруга били су доведени у неравноправан положај у односу на остале запослене из разлога што су за исти рад остварили мањи обим права по основу обавезног социјалног осигурања.

Оспореним одредбама чл. 124. и 125. Закона о раду, који је престао да важи ступањем на снагу Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05 и 61/05), било је прописано да је послодавац могао за обављање привремених и повремених послова да са одређеним лицем, односно чланом омладинске или студентске задруге, закључи одговарајући уговор. Лице са којим је закључен уговор за обављање привремених и повремених послова имало је право на пензијско, инвалидско и здравствено осигурање, а лице које је било члан омладинске или студентске задруге само право на осигурање за случај повреде на раду и професионалног обољења, у складу са законом.

Уставом Републике Србије утврђено је: да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да свако има право на рад и да је зајемчена слобода рада, слободан избор занимања и запослења и учешће у управљању, као и да је свима, под једнаким условима, доступно радно место и функција (члан 35. ст. 1. и 2.); да обавезним осигурањем запослени, у складу са законом, обезбеђују себи право на здравствену заштиту и друга права за случај болести, права за случај трудноће, порођаја, смањења или губитка радне способности, незапослености и старости и права на друге облике социјалног осигурања, а за чланове своје породице - право на здравствену заштиту, право на породичну пензију, као и друга права по основу социјалног осигурања, а права из социјалног осигурања за грађане који нису обухваћени обавезним социјалним осигурањем уређују се законом (члан 40.); да средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања и за случај привремене незапослености обезбеђују запослени, други осигураници и послодавци преко организације којом управљају осигураници и корисници, у складу са законом (члан 68. став 2.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, систем у областима радних односа, социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности (члан 72. став 1. тачка 4.).

Полазећи од изложених одредаба Устава, Уставни суд је оценио да је законодавац био овлашћен да пропише услове и начин обављања повремених и привремених послова, као и да у оквиру наведених уставних овлашћења одреди њихову природу и трајање у току календарске године. У погледу оцене уставности оспорених одредаба Закона, у деловима у којима су члановима омладинске и студентске задруге, за разлику од осталих запослених,

призната само права на осигурање за случај повреде на раду и професионалног обољења, Уставни суд је утврдио да се оспореним одредбама не повређује уставни принцип правне једнакости из члана 13. Устава, с обзиром на то да су се односиле подједнако на сва лица која су се налазила у истој правној ситуацији обухваћеној тим одредбама, као и из разлога што оспореном регулативом није доведена у питање једнакост грађана с обзиром на њихова лична својства. Утврђивање категорија лица која су имала статус осигураника, односно која су остваривала права само за случај инвалидности и телесног оштећења проузрокованих повредама на раду или професионалном болешћу, ствар је законодавне политике у уређивању одређених односа и у границима је уставних овлашћења законодавца садржаних у одредбама члана 40. и члана 72. став 1. тачка 4. Устава.

На основу изложеног и одредбе члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 32/2006)
 IY-186/2005 од 9. марта 2006.

Закон о расподели трансферних средстава из буџета Републике Србије и учешћу општина, градова и града Београда у порезу на зараде у 2005. години ("Службени гласник РС", број 135/2004)

Народна скупштина Републике Србије имала је уставно овлашћење да утврди расподелу, коришћење и висину трансферних средстава која се из буџета Републике Србије преносе на буџете општина, градова и града Београда, као и да утврди учешће општина, градова и града Београда у порезу на зараде, на начин прописан оспореним Законом, јер према члану 114. став 1. Устава, за обављање Уставом и законом утврђених послова општини припадају приходи утврђени законом, при чему је уређивање начина распоређивања и висине новчаних износа трансферних средстава који се из буџета Републике расподељују на буџете општина, градова и града Београда ствар законодавне политике, која не подлеже оцени Уставног суда.

Оцена међусобне сагласности оспореног Закона и Закона о локалној самоуправи, као прописа исте правне снаге, није у надлежности Уставног суда.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Одбија се предлог за утврђивање неуставности Закона о расподели трансферних средстава из буџета Републике Србије и учешћу општина, градова и града Београда у порезу на зараде у 2005. години ("Службени гласник РС", број 135/04).

2. Одбацује се предлог за покретање поступка за оцењивање сагласности Закона из тачке 1. са Законом о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04).

Образложење

Предлогом Покрајинског секретаријата за локалну самоуправу и међуопштинску сарадњу, из Новог Сада, покренут је пред Уставним судом поступак за оцену уставности Закона о расподели трансферних средстава из буџета Републике Србије и учешћу општина, градова и града Београда у порезу на зараде у 2005. години ("Службени гласник РС", број 135/2004). Предлагач сматра да је оспореним Законом произвољно утврђен износ трансферних средстава по општинама, односно да није могуће утврдити да ли је одређивање тих износа извршено за све општине једнаком применом критеријума из члана 99. Закона о локалној самоуправи. Подносилац предлога наводи да оспорени Закон није сагласан са чланом 114. Устава Републике Србије према коме за обављање Уставом и законом утврђених послова, општини припадају приходи утврђени законом, јер та уставна одредба подразумева да се при одређивању тих прихода морају имати у виду сви релевантни закони којима се утврђују послови локалне самоуправе и закони којима се опредељују средства за извршење тих послова. Предлагач посебно наводи да одредба члана 3. оспореног Закона, којом је утврђен износ трансферних средстава по општинама у укупном износу, није у складу са чланом 99. Закона о локалној самоуправи којим је прописано да се износ трансферних средстава састоји из два јасно дефинисана дела - дела намењеног за покриће недостајућих средстава из дела уступљених прихода због измене пореских прописа и дела који се расподељује према утврђеним критеријумима.

Народна скупштина Републике Србије доставила је одговор у коме се наводи: да је оспорени Закон донет сагласно члану 99. став 1. Закона о локалној самоуправи, којим је регулисано да се посебним законом утврђује део пореза на зараде и износ средстава који припада јединици локалне самоуправе по основу трансфера из буџета Републике; да су остали приходи (изворни и уступљени) који припадају локалној самоуправи и из којих се финансирају њени Уставом и законом утврђени послови, регулисани у одредбама чл. 77. до 101. Закона; да је висина расположивих прихода локалне самоуправе, определена Законом о локалној самоуправи и Законом о буџету Републике Србије (којим се утврђује укупан обим трансфера из буџета Републике јединицама локалне самоуправе), у складу с обимом надлежности и послова локалне самоуправе; да је оспорени Закон у складу са чланом 114. Устава Републике Србије, имајући у виду да су њиме утврђени приходи који припадају општинама, односно градовима за обављање њихових послова утврђених Уставом и законом, и то само по основу трансфера и учешћа у порезу на зараде, а припадност јавних прихода по другим основима уређена је Законом о локалној самоуправи и другим законима у области јавних прихода; да су код опредељивања појединачног учешћа општина и градова у трансферним средствима поштовани критеријуми утврђени Законом о локалној самоуправи.

Уставом Републике Србије утврђено је да Република Србија, аутономна покрајина, град Београд и општина имају буџете у којима се исказују сви њихови приходи и расходи; да се средства буџета обезбеђују из пореза и других законом утврђених прихода; да се закон, други пропис или општи акт којим се стварају обавезе за буџет не може донети ако претходно орган који доноси одговарајући пропис, односно акт не утврди да су за извршавање тих обавеза обезбеђена средства (члан 69. ст. 1., 2. и 4.); да Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, финансијски систем (члан 72. став 1.,

тачка 4.); да Народна скупштина доноси план развоја, просторни план, буџет и завршни рачун (члан 73. став 1. тачка 3.); да општина, преко својих органа, у складу са законом доноси програм развоја, урбанистички план, буџет и завршни рачун (члан 113. став 1. тачка 1.); да за обављање Уставом и законом утврђених послова општини припадају приходи утврђени законом (члан 114. став 1.).

Законом о расподели трансферних средстава из буџета Републике Србије и учешћу општина, градова и града Београда у порезу на зараде у 2005. години ("Службени гласник РС", број 135/2004), између осталог, уређена је расподела трансферних средстава која се из буџета Републике Србије преносе буџетима општина, градова и града Београда у 2005. години и утврђено учешће општина, градова и града Београда у порезу на зараде (члан 1.); одређено је да општине, градови и град Београд учествују у порезу на зараде, оствареном на територији општине, града и града Београда, у висини од 40% (члан 2.); прописано је да се трансферна средства утврђена Законом о буџету Републике Србије за 2005. годину ("Службени гласник РС", број 127/04), у износу од 13.800.000.000,00 динара, сагласно одредбама члана 99. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04) расподељују по општинама, градовима и граду Београду, у конкретним динарским износима по таксативно наведеним градовима и општинама (члан 3.).

Уставни суд је утврдио, полазећи од наведених уставних одредаба, да је Народна скупштина Републике Србије имала уставно овлашћење да утврди расподелу, коришћење и висину трансферних средстава која се из буџета Републике Србије преносе на буџете општина, градова и града Београда, као и да утврди учешће општина, градова и града Београда у порезу на зараде, на начин прописан оспореним Законом, тако да, по оцени Уставног суда, оспорени Закон није несагласан са одредбом члана 114. став 1. Устава према коме за обављање Уставом и законом утврђених послова општини припадају приходи утврђени законом.

Уређивање начина распоређивања, као и висине новчаних износа трансферних средстава који се из буџета Републике Србије расподељују на буџете општина, градова и града Београда ствар је законодавне политике, чија оцена није у надлежности Уставног суда утврђеној чланом 125. Устава. Такође, оцена међусобне сагласности оспореног Закона и Закона о локалној самоуправи, као прописа исте правне снаге, није надлежности Уставног суда, из члана 125. Устава.

На основу изложеног, члана 19. став 1. тачка 1) и члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда
 У-368/2005 од 6. јула 2006.

("Службени гласник РС", број 64/2006)

Закон о изменама и допунама Закона о судијама
 ("Службени гласник РС", број 44/04) - чл. 2. и 5. и члан 15. став 2.

Оспорена одредба члана 2. Закона није несагласна с Уставом, јер се у конкретном случају не ради о премештају судије у други суд без његове сагласности, већ се у случају да суд буде укинут и дође до другачијег устројства судова, па не постоји објективна могућност да судија настави

рад у суду у коме је обављао функцију, обезбеђује, полазећи од уставног начела сталности судијске функције, да судија настави обављање своје дужности у другом суду и остварује уставно право на рад.

Оспорена одредба члана 5. Закона није у несагласности с Уставом, јер се овом одредбом не нарушавају уставна начела поделе власти, самосталности и независности вршења судијске дужности, с обзиром да је Надзорни одбор утврђен као посебно тело које се образује у Врховном суду Србије, од судија тога суда, дакле као судско тело, које према прописаном делокругу из оспореног члана не контролише правна схватања и утврђено чињенично стање у судским предметима, с обзиром да контролу законитости судских одлука, у складу с Уставом и законом, поводом правних лекова, врше надлежни виши судови.

Оспорена одредба члана 15. став 2. Закона није несагласна с Уставом, јер ова одредба представља спровођење Одлуке Уставог суда IY-232/2003 ("Службени гласник РС", број 35/2004), тако да је Народна скупштина, полазећи од уставних овлашћења да доноси законе и да бира и разрешава председника и судије Врховног суда и других судова, овом законском одредбом непосредно извршила одлуку Уставног Суда, односно уклонила последице примене одредби за које је Уставни суд нашао да су неуставне, на тај начин што је предвидела да председницима судова изабраним по Закону о изменама и допунама у Закону о судијама ("Службени гласник РС", број 27/03), за који је у делу који се односи на предлагање и избор председника судова (члан 70.) утврђена несагласност с Уставом, престаје дужност председника суда за који су изабрани.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Одбија се предлог за утврђивање неуставности одредаба чл. 2 и 5. и члана 15. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о судијама ("Службени гласник РС", број 44/04).

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом Републике Србије предлогом је покренут поступак за оцену уставности Закона о изменама и допунама Закона о судијама ("Службени гласник РС", број 44/2004). Предлогом се оспоравају одредбе чл. 2. и 5., члана 10. у делу којим се мења члан 56. став 2. Закона о судијама ("Службени гласник РС", бр. 63/01, 42/02, 60/02, 17/03, 25/03, 27/03 и 35/04) и члана 15. став 2. наведеног Закона.

Предлагач сматра да је оспорена одредба члана 2. Закона супротна члану 101. став 5. Устава Републике Србије којим је предвиђено да судија не може да буде премештен против своје воље јер "у случају смањења надлежности Суда, занемарује територијални принцип, и везује дужност судије само за суд исте врсте и истог или приближно истог степена односно "ранга", не помињући бар најближи или за судију одговарајући суд, када судија такве потребе има.". Оспореним чланом 5. Закона "уводи се нови специфичан облик унутрашње контроле судова и судија - Надзорни одбор", и, према мишљењу предлагача, својим овлашћењима "да по притужби или самоиницијативно

контролише судске предмете и начини увид у њих, те да, по окончаној контроли, пред Великим персоналним већем ... покрене поступак за разрешење судија због несавесног и нестручног рада и вршења дужности или изрицања дисциплинске мере судији, јасно је да Надзорни одбор има карактер управног, а не судског надзора (контроле) над радом судија и судова, што је у супротности са начелом поделе власти из члана 9. Устава, чланом 96. Устава према коме су судови независни и самостални у свом раду и чланом 101. став 1. Устава којим је обезбеђена сталност судијске функције". Такође, предлагач сматра да је оспорена одредба члана 10. Закона којом је предвиђено да поступак за навршење радног века и утврђивање разлога за разрешење судија покрене, поред осталих, и министар надлежан за правосуђе у супротности са чланом 9. став 4. и чланом 96. став 1. Устава Републике Србије, јер се наведеном одредбом "нарушава начело поделе власти и начело о самосталности и независности судова ... јер се то овлашћење односи на унутрашњи персонални вид те самосталности, а према члану 101. став 4. Устава, Врховни суд је искључиво надлежан да утврђује постојање разлога за престанак судијске функције и разрешење судија." Оспорена одредба члана 15. став 2. Закона, по мишљењу предлагача, супротна је одредбама члана 1, 9, 13. и 121. Устава јер је "недопустиво са становишта начела правне сигурности да се законским прописом поништавају легално извршени избори и именована..." Такође, предлагач сматра да оспорена одредба Закона није у складу са системом поделе власти и да "престанак функције председника суда по природи ствари припада судској власти, с обзиром да се она организује и делује на начелима самосталности и независности", а не "да зависи од тренутне воље владајуће већине у скупштини која представља законодавну власт." Предлагач сматра да се применом члана 15. став 2. Закона "крши принцип једнакости грађана утврђен чланом 13. Устава, зато што се дискриминаторски и неуставно уводи подвајање на председнике суда изабране по раније важећим законима" и на оне "који су на ту функцију изабране у одређеној години, по Закону који је био у примени и представљао дозвољен и одговарајући оквир за избор".

У одговору Законодавног одбора Народне скупштине Републике Србије се истиче да чланом 2. Закона није повређена уставна одредба којом се судији гарантује непреместивост јер се у конкретном случају не ради о премештају судије у други суд без његове сагласности, већ о случају када се због организационих промена и другачијег устројства судова постојећи суд укида, па због тога не постоји објективна могућност да судија настави рад у суду у којем је до тада обављао функцију; да се одредбом члана 5. Закона не угрожавају независност и самосталност судова, с обзиром на то да Надзорни одбор као тело Врховног суда Србије не контролише правна и чињенична схватања судија, већ је реч о виду унутрашње контроле рада судија у конкретним предметима у погледу ажурности, поштовања прописаних рокова у вођењу поступка, изradi одлука као и квалитета рада судова у складу са мерилима која пропише Врховни суд Србије, као и да се одредбом члана 15. став 2. Закона "не угрожавају уставна начела поделе власти и самосталности и независности судова, нити се нарушава начело једнакости грађана у правима и дужностима, с обзиром на то да је избор председника судова који је обављен по Закону о изменама и допунама Закона о судијама ("Службени гласник РС", број 27/03), оглашен неуставним Одлуком Уставног суда Србије IУ број 232/03 која је објављена у "Службеном гласнику РС", број 35/04."

Уставни суд је закључио да поступак за оцену уставности одредбе члана 10. Закона, због правне природе и потребе ширег разматрања спорног уставноправног питања, пре доношења одлуке, издвоји у посебан предмет- IУ-28/2006.

Устав Републике Србије утврђује: да уставотворна и законодавна власт припада Народној скупштини, а да судска власт припада судовима (члан 9. ст. 1. и 4.); да Народна скупштина бира и разрешава, поред осталих функционера и председника и судије Врховног суда и других судова (члан 73. став 1. тачка 10.); да су судови самостални и независни у свом раду и суде на основу Устава, закона и других општих аката (члан 96. став 1.); да у суђењу учествују судије и судије поротници на начин утврђен законом (члан 99. став 1.); да Врховни суд, у складу са законом, утврђује постојање разлога за престанак судијске функције, односно за разрешење судије, и о томе обавештава Народну скупштину (члан 101. став 4); да се организација, оснивање, надлежност и састав судова и поступак пред судовима уређују законом (члан 102. став 1); да је одлука Уставног суда општеобавезна и извршна (члан 129. став 2.).

Оспорена одредба члана 2. Закона, према којој ако буде укинут суд, судија наставља дужност у суду исте врсте и степена, или приближно истог ранга, по оцени Уставног суда, није у несагласности са чланом 101. став 5. Устава. Наиме, у конкретном случају не ради се о премештају судије у други суд без његове сагласности, већ се у случају да суд буде укинут и дође до другачијег устројства судова, па не постоји објективна могућност да судија настави рад у суду у којем је обављао функцију, обезбеђује, полазећи од начела сталности судијске функције, да судија настави обављање своје дужности у другом суду, и остварује уставно право на рад у што је могуће сличнијим условима, када је у питању врста, степен или ранг суда. Према томе, оспореном одредбом члана 2. Закона, по схватању Уставног суда, није повређена одредба члана 101. став 5. Устава, као ни начело сталности судијске функције утврђено Уставом (члан 101. став 1.), јер не постоји објективна могућност да судија суда који је укинут оствари трајност судијске функције у суду који је укинут. Одредба члана 2. Закона се у предлогу оспорава, по оцени Уставног суда, и са становишта целисходности законског решења, а не његове уставности. Наиме, предлагач сматра да је одредба овог члана у супротности са чланом 101. став 5. Устава и ту супротност образлаже тиме јер се "у случају смањења надлежности суда занемарује територијални принцип, и везује дужност судије само за суд исте врсте и истог или приближно истог степена односно "ранга", не помињући бар најближи или за судију одговарајући суд, када судија такве потребе има". Према томе, подносилац предлога указује, односно износи став о томе како би законска норма евентуално требало да гласи, а то је питање законодавне политике, која не спада у надлежност Уставног суда. При томе, оспорена одредба члана 2. Закона не предвиђа "смањење надлежности суда", како се то наводи у предлогу, већ је у оспореној одредби прописано настављање дужности судије "ако суд буде укинут".

По оцени Уставног суда, ни оспорена одредба члана 5. Закона којом је предвиђено да се у Врховном суду образује Надзорни одбор из реда судија Врховног суда, које на четири године бира Општа седница Врховног суда и према којој Надзорни одбор има овлашћења да, по притужби или самоиницијативно, контролише судске предмете и начини увид у њих и може пред Великим персоналним већем, по окончаној контроли, покренути поступак

за разрешење судије због несавесног или нестручног вршења дужности или предложити изрицање дисциплинске мере судији, није у несагласности са начелом поделе власти из члана 9. Устава, начелом самосталности и независности судова из члана 96. Устава и начелом сталности судијске функције из члана 101. став 1. Устава. Наиме, оспореном одредбом не нарушава се начело поделе власти из члана 9. Устава, јер је Надзорни одбор утврђен као посебно судско тело које се образује у Врховном суду Србије, од судија тога суда. По оцени Уставног суда, Надзорни одбор, као судско тело, по начину образовања, саставу и овлашћењима не нарушава начело поделе власти. Такође, Надзорни одбор не врши према прописаном делокругу из оспореног члана 5. Закона овлашћења која поседују карактеристике управног надзора, како сматра предлагач. Ово судско тело има само право да у питањима која се тичу прописаних рокова, одуговлачења решавања предмета или израде одлука, недовољно успешног вршења судијске дужности и сл. покреће и предлаже другим телима судске власти предузимање мера из њихове надлежности, а не и да контролише правна схватања и утврђено чињенично стање у судским предметима, јер контролу законитости, у складу са Уставом и законом, поводом правних лекова, контролишу виши судови. Према томе, оспорена одредба члана 5. Закона не омогућава да се утиче на самосталност и независност вршења саме судијске дужности. Истовремено, по схватању Уставног суда, оспореном одредбом члана 5. Закона не нарушава се ни начело сталности судијске функције из члана 101. став 1. Устава, с обзиром да се том одредбом омогућава само остваривање увида у судске предмете који се тиче савесности и стручности у њиховој обради, сагласно мерилима које прописује Врховни суд, што не може довести у питање утврђено начело сталности судијске функције.

Оспорена одредба члана 15. став 2. Закона, према којој председницима судова који су изабрани по Закону о изменама и допунама Закона о судијама ("Службени гласник РС", број 27/03), престаје дужност председника суда за који су изабрани, није, по оцени Уставног суда, несагласна с Уставом, јер ова одредба представља спровођење одлуке Уставног суда ГУ-232/03 ("Службени гласник РС", број 35/04). Наиме, према члану 129. став 2. Устава, одлука Уставног суда је општеобавезна и извршна, а према члану 61. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, државни и други органи, предузећа и друге организације, политичке странке или друге политичке организације дужни су, у оквиру својих права и дужности, да извршавају одлуке и решења Уставног суда, па, дакле, и Народна скупштина. Народна скупштина је, полазећи од наведених уставних и законских овлашћења и у оквиру права и дужности из члана 73. тач 3. и 10. Устава, да доноси законе, друге прописе и опште акте и да бира и разрешава председника и судије Врховног суда и других судова, оспореном одредбом члана 15. став 2. Закона, по схватању Уставног суда, непосредно извршила одлуку Уставног суда и, у складу с тим, предвидела да председницима судова изабраним по Закону о изменама и допунама Закона о судијама ("Службени гласник РС", број 27/03) за који је Уставни суд, у делу који се односи на предлагање и избор председника судова (члан 70.), утврдио да је несагласан с Уставом, престаје дужност председника суда за који су изабрани. Уставни суд је, такође, утврдио да је циљ оспорене одредбе члана 15. став 2. био да се уклоне последице примене законских одредби за које је Уставни суд нашао да су неуставне.

Полазећи од изнетог и члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 16/2006)
 IY-217/2004 од 12. јануара 2006.

**Закон о судским таксама ("Службени гласник РС", бр. 28/94 ... 29/2004) -
 члан 41. став 1.**

Законодавац је Уставом био овлашћен да утврди основе плаћања и висине судских такса, као и да пропише мере за спровођење одредаба Закона, те да у оквиру уређивања система судских такса пропише и санкцију за случај неплаћања, односно задоцњења у плаћању судске таксе, као што је кориговање висине судске таксе за одређени износ на име "казнене таксе", ради обезбеђивања наплате ове таксе. Уставни суд није надлежан да оцењује одабир елемената за одређивање висине судских такса и механизме за обезбеђивање наплате ових такса, јер су то питања целисходности законских решења, која су у искључивој надлежности законодавног органа.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Одбија се предлог за утврђивање неуставности одредбе члана 41. став 1. Закона о судским таксама ("Службени гласник РС", бр. 28/94, 53/95, 16/97, 34/2001, 9/2002 и 29/2004).

О б р а з л о ж е њ е

Предлогом је покренут поступак пред Уставним судом Републике Србије за оцену уставности одредбе члана 41. став 1. Закона наведеног у изреци. Према мишљењу предлагача, оспорена одредба Закона је неуставна, с обзиром на то да Министарство правде и судски органи немају право да таксене обвезнике за неблаговремено плаћање судских такса кажњавају високим казнама. Предлагач износи мишљење да повериоци у оваквим случајевима имају право само на камату, али не и на казну за неблаговремено плаћање.

Уставни суд је наведени предлог доставио Народној скупштини Републике Србије ради давања одговора, али пошто Народна скупштина није доставила одговор, Суд је наставио поступак, сагласно члану 16. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05).

У спроведеном поступку, Суд је утврдио да је оспореном одредбом члана 41. став 1. Закона о судским таксама прописано да ако је таксени обвезник предузеће или друго правно лице суд ће решењем утврдити износ неплаћене таксе и износ казнене таксе и решење ће ради извршења доставити служби надлежној за послове платног промета код које се води рачун таксеног обвезника.

Одредбама члана 52. и члана 69. став 3. Устава Републике Србије установљена је обавеза свакога да плаћа порезе и друге дажбине утврђене законом, као и да се обавеза њиховог плаћања утврђује према економској снази обвезника. Чланом 72. став 1. тачка 4. Устава утврђено је овлашћење за Републику да уређује и обезбеђује финансијски систем, а чланом 57. став 1. Устава прокламован је принцип слободног обављања привредних и других делатности, под једнаким условима, у складу с Уставом и законом. Чланом 64. став 2. Устава гарантован је једнак положај предузећа у погледу општих услова привређивања и правне заштите. Одредбама члана 68. став 1. Устава утврђено је да се средства за остваривање Уставом зајемчених права грађана обезбеђују у буџету Републике Србије, а члана 69. став 2. Устава утврђује да се средства буџета обезбеђују из пореза и других законом утврђених прихода. Из наведених одредаба проистиче да Устав именује само порезе као врсту фискалних дажбина, док остале дажбине (укључујући и таксе) не именује, већ препушта законодавцу да их определи по називу и уреди њихове битне елементе. У том смислу Законом су уведене судске таксе и утврђени елементи тог јавног прихода, а висина судских такса одређена је Таксеном тарифом, која је саставни део овог закона. Полазећи од наведених одредаба Устава, Суд је оценио да је законодавац био овлашћен да утврди основе плаћања и висине судских такса, као и да пропише мере за спровођење одредаба Закона, односно да у оквиру уређивања система судских такса пропише и санкцију за случај неплаћања, односно задоцњења у плаћању судске таксе, као што је то кориговање висине судске таксе за одређени износ на име "казнене таксе", ради обезбеђења наплате ове таксе. Прописивањем овакве санкције, таксени обвезници су унапред упознати са последицама евентуалног пропуштања, односно неблаговременог плаћања Законом предвиђених судских такса. Према оцени Суда, одређивањем висине судских такса на прописани начин, не чини се повреда Устава, с обзиром на то да сви таксени обвезници који се нађу у Законом прописаној ситуацији имају обавезу да плате исту висину судске таксе, а то је дугована такса увећана за износ казнене таксе. Уставни суд, сагласно својој надлежности из члана 125. Устава, није овлашћен да оцењује одабир елемената за одређивање висине судских такса, као ни механизме за обезбеђивање наплате ових такса, јер су то питања из домена целисходности законских решења која су у искључивој надлежности законодавног органа.

На основу изнетог и одредбе члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 38/2006)
 IY-258/2004 од 30. марта 2006.

- *Решења*

**Закон о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", бр. 92...45/05) -
 члан 8. став 1. тачка 9) и члан 71. ст. 1. и 2.**

Одређивање оспореном одредбом члана 8. Закона да су осигураници и лица која обављају самосталну делатност, у време важења, било је сагласно уставном овлашћењу законодавца да уређује односе у

области обавезног осигурања, што подразумева и утврђивање круга обавезно осигураних лица, а избор лица која је законодавац могао да утврди као обавезно осигурана, на основу и у оквиру уставних овлашћења, ствар је законодавне политике.

Оспореним одредбама члана 71. Закона, којима је био успостављен територијални принцип у остваривању здравствене заштите, према коме је осигурано лице остваривало здравствену заштиту код носиоца здравствене службе који има седиште на подручју филијале која је осигуранику признала то својство, а изузетно и код носиоца здравствене службе који има седиште на подручју друге филијале Завода где осигурано лице ради, односно има пребивалиште, нису се повређивале одредбе Устава, па ни принципи једнакости грађана и права на заштиту здравља утврђени чланом 13. и чланом 30. став 1. Устава, јер се предвиђени начин остваривања здравствене заштите односно подједнако на све грађане у истој правној ситуацији и није стварао неједнакост грађана с обзиром на њихова лична својства.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Не прихватају се иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 8. став 1. тачка 9) и члана 71. ст. 1. и 2. Закона о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", бр. 18/92, 26/93, 53/93, 67/93, 48/94, 25/96, 46/98, 54/99, 29/01, 18/02, 80/02, 84/04 и 45/05).

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачног акта, односно радње предузете на основу одредбе члана 8. став 1. тачка 9) Закона из тачке 1.

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднете су иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 8. став 1. тачка 9) и члана 71. ст. 1. и 2. Закона о здравственом осигурању. У иницијативама се наводи да је оспорена одредба члана 8. став 1. тачка 9) Закона у несагласности с Уставом Републике Србије, јер се корисницима старосне пензије који су у радном односу, односно обављају самосталну делатност утврђује обавеза плаћања доприноса за обавезно здравствено осигурање тако да исти те доприносе плаћају два пута: као корисници старосне пензије и као запослени, односно као лица која обављају самосталну делатност. У односу на оспорене одредбе члана 71. ст. 1. и 2. Закона, наводи се да се здравствена заштита, сагласно Уставу, заснива на принципу солидарности, као и да су здравствено осигурање и здравствена служба уређени као јединствена служба за целу територију Републике Србије и да околност да је Републички завод за здравствено осигурање подељен на филијале не може имати значаја за остваривање права осигураника на здравствену заштиту. Стога, ако осигураник користи здравствену заштиту ван подручја његове матичне филијале, плаћање трошкова те здравствене заштите треба да буде питање односа матичне филијале осигураника и филијале на чијем подручју је остварена здравствена

заштита, али то не може утицати на остваривање права осигураника на здравствену заштиту. Полазећи од наведеног, оспорене одредбе Закона, према мишљењу иницијатора, ускраћују извесна права у остваривању здравствене заштите, а кориснике пензија доводе у неједнак положај у односу на лица која раде ван подручја своје матичне филијале. Предлаже се и да Уставни суд обустави извршење појединачног акта, односно радње предузете на основу оспорене одредбе члана 8. Закона.

Уставни суд је, у спроведеном поступку, утврдио: да је оспореном одредбом члана 8. став 1. тачка 9) Закона о здравственом осигурању било утврђено да су обавезно осигурана лица према овом закону лица која у складу са законом самостално обављају привредну или другу делатност, као основно занимање (лица која обављају самосталну делатност); да је оспореним одредбама члана 71. Закона било утврђено да осигурано лице остварује здравствену заштиту у здравственој установи и код другог носиоца здравствене службе који имају седиште на подручју филијале Завода која му је признала то својство (матична филијала), а ако осигурано лице ради, односно има пребивалиште на подручју друге филијале Завода, здравствену заштиту може да остварује и код носилаца здравствене службе који имају седиште на подручју филијале Завода где осигурано лице ради, односно има пребивалиште (став 1.), као и да ако осигурано лице користи здравствену заштиту мимо услова и начина утврђених у ставу 1. овог члана и општем акту Завода, матична филијала сноси трошкове те здравствене заштите ако је била неопходна и ако осигурано лице на њу има право у оквиру осигурања, у висини трошкова те заштите код носилаца здравствене службе на подручју матичне филијале (став 2.).

Закон о здравственом осигурању, чије су одредбе оспорене, престао је да важи, сагласно одредби члана 265. Закона о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", број 107/05), 10. децембра 2005. године.

Устав Републике Србије утврђује: да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да свако има право на заштиту здравља (члан 30. став 1.); да обавезним осигурањем, запослени, у складу са законом, обезбеђују себи, поред осталог, право на здравствену заштиту и друга права за случај болести, а за чланове своје породице, поред осталог, право на здравствену заштиту, као и друга права по основу социјалног осигурања (члан 40. став 1.); да средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања и за случај привремене незапослености обезбеђују запослени, други осигураници и послодавци, преко организације којом управљају осигураници и корисници, у складу са законом (члан 68. став 2.); да Република Србија, уређује и обезбеђује, поред осталог, и систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности (члан 72. став 1. тачка 4.).

Полазећи од наведених одредаба Устава, Суд је утврдио да је Законом о здравственом осигурању законодавац, сагласно уставном овлашћењу да уређује односе у области обавезног социјалног осигурања, утврдио круг обавезно осигураних лица, утврђујући оспореном одредбом члана 8. став 1. тачка 9) Закона да су "други осигураници", поред осталих, обавезно осигурана и лица која у складу са законом самостално обављају привредну или другу делатност, као основно занимање. Одређивање оспореном одредбом Закона да су осигураници и лица која обављају самосталну делатност, по оцени Уставног

суда, у време важења Закона било је у сагласности с чланом 40. став 1. и чланом 68. став 2. Устава, према којима обавезним осигурањем, запослени, у складу са законом, обезбеђују себи, поред осталог, право на здравствену заштиту и друга права за случај болести, а средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања и за случај привремене незапослености обезбеђују запослени, други осигураници и послодавци, преко организације којом управљају осигураници и корисници, у складу са законом. Која је све лица законодавац могао утврдити као обавезно осигурана лица, на основу и у оквиру наведених уставних овлашћења, ствар је законодавне политике коју Уставни суд, сагласно одредби члана 125. Устава, није надлежан да оцењује.

Оспореним одредбама члана 71. ст. 1. и 2. Закона био је успостављен територијални принцип у остваривању здравствене заштите према коме је осигурано лице, по правилу, остваривало здравствену заштиту код носиоца здравствене службе који има седиште на подручју филијале која је осигуранику признала то својство, а изузетно и код носиоца здравствене службе који има седиште на подручју друге филијале Завода где осигурано лице ради, односно има пребивалиште. У случају коришћења здравствене заштите мимо услова и начина утврђених општим актом Завода, било је утврђено да матична филијала сноси трошкове те здравствене заштите ако је била неопходна и ако је осигурано лице на њу имало право у оквиру осигурања, у висини трошкова те заштите код носилаца здравствене службе на подручју матичне филијале. Тиме је осигуранику било омогућено, поред лечења код носиоца здравствене заштите који има седиште на подручју матичне филијале, и лечење код носиоца здравствене заштите који има седиште на подручју друге филијале, под условом да је радио, односно имао пребивалиште на подручју те филијале, али и у случају да је здравствену заштиту користио мимо наведених правила, уколико је та здравствена заштита била неопходна и ако је осигурано лице на њу имало право. Полазећи од наведеног, оспореним одредбама 71. ст. 1. и 2. Закона, није се, по оцени Уставног суда, повређивао принцип једнакости грађана из члана 13. Устава, јер се начин остваривања здравствене заштите утврђен тим одредбама односио једнако на све грађане који су се налазили у истој правној ситуацији прописаној оспореним одредбама, као и стога што се тим одредбама није противно Уставу стварала неједнакост грађана с обзиром на њихова лична својства. Оспорене одредбе Закона нису укидале нити ограничавале право на заштиту здравља утврђено чланом 30. став 1. Устава, односно право на здравствену заштиту и друга права за случај болести из члана 40. став 1. Устава.

Захтев за обуставу извршења појединачног акта, односно радње предузете на основу оспорене одредбе члана 8. став 1. тачка 9) Закона, Уставни суд је одбацио, на основу члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), јер је донео коначну одлуку.

На основу изложеног и члана 47. тач. 2) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
ГУ-220/2005 од 30. марта 2006.

Закон о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву ("Службени гласник РС", број 44/04) - члан 29.

Одредба члана 29. оспореног Закона није у несагласности с Уставом, јер је овом законском одредбом Народна скупштина, полазећи од уставних овлашћења, непосредно извршила Одлуку Уставног суда IY-167/2003 ("Службени гласник РС", број 44/04) и омогућила реизбор, односно утврдила одговарајућу заштиту и одређена права јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца који су први пут бирани, односно именовани по одредбама Закона о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву ("Службени гласник РС", број 44/04).

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 29. Закона о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву ("Службени гласник РС", број 44/04).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности одредбе члана 29. Закона о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву ("Службени гласник РС", број 44/2004), којим је измењена одредба члана 93. Закона о јавном тужилаштву ("Службени гласник РС", бр. 63/01, 42/02 и 39/03). Иницијатор сматра да је члан 29. оспореног Закона неуставан и супротан члану 70. Закона о радним односима у државним органима ("Службени гласник РС", бр. 48/91, 66/91, 44/98, 49/99, 34/01 и 39/02).

Уставом Републике Србије је утврђено: да је јавно тужилаштво самостални државни орган који гони учиниоце кривичних и других законом одређених кажњивих дела и улаже правна средства ради заштите уставности и законитости (члан 103. став 1.); да се оснивање, организација и надлежност јавног тужилаштва уређује законом (члан 104. став 1.); да је функција јавног тужиоца стална те да јавном тужиоцу не може престати функција нити може бити против своје воље разрешен дужности, осим у случајевима предвиђеним за судију, на начин утврђен законом (члан 106.).

Оспорена одредба члана 29. Закона о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву није, по оцени Уставног суда, у несагласности с Уставом. Наиме, овом одредбом је предвиђено да јавни тужиоци и заменици јавних тужилаца који су по први пут изабрани, односно именовани према одредбама Закона о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву ("Службени гласник РС", бр. 39/03), а не буду изабрани по одредбама тога Закона до 15. јула 2004. године, имају права по основу рада која припадају изабраном односно постављеном лицу по престанку функције, на његов захтев.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је избор, односно именовање јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, на које се

односи оспорена одредба Закона, вршен на основу одредаба Закона о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву ("Службени гласник РС", бр. 39/03), за које је Суд Одлуком IV број 167/03 ("Службени гласник РС", број 44/04) оценио да нису биле у сагласности с Уставом. Народна скупштина Републике Србије је, полазећи од одредаба члана 129. став 2. Устава према којој је одлука Уставног суда општеобавезна и извршна и члана 61. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), према коме су државни и други органи, предузећа и друге организације, политичке странке или друге политичке организације дужни, у оквиру својих права и дужности, да извршавају одлуке и решења Уставног суда, а у оквиру права и дужности из члана 73. тач. 3. и 10. Устава да доноси законе, друге прописе и опште акте и да бира и разрешава Републичког јавног тужиоца и јавне тужиоце, оспореном одредбом члана 29. Закона предвидела да јавни тужиоци и заменици јавних тужиоца који су по први пут изабрани по одредбама Закона о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву за које је Уставни суд, у делу који се односи на предлагање и избор јавних тужиоца и њихових заменика, утврдио да су несагласне с Уставом, а не буду поново изабрани, имају права по основу рада која припадају изабраном односно постављеном лицу, по престанку функције.

Уставни суд је оценио да је Народна скупштина, полазећи од наведених уставних и законских овлашћења, одредбом члана 29. оспореног Закона, непосредно извршила одлуку Уставног суда и, у складу са својим уставним овлашћењима, омогућила реизбор јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца који су по први пут бирани, односно именовани на основу одредаба Закона о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву и утврдила одговарајућу заштиту, односно одређена права поменутих јавних тужилаца и њихових заменика, изабраних по одредбама Закона о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву („Службени гласник РС“, број 44/04).

Уставни суд, у смислу члана 125. Устава, није надлежан да одлучује о међусобној сагласности републичких прописа исте правне снаге, па тиме ни о сагласности оспореног члана 29. Закона о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву са чланом 70. Закона о радним односима у државним органима. Да ли ће Народна скупштина Републике Србије радноправни статус запослених у државним органима уредити у једном или више закона, ствар је законодавне политике, коју Уставни суд није надлежан да оцењује.

У складу с изнетим и на основу члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IV-296/2004 од 6. априла 2006.

**Кривични законик ("Службени гласник РС", број 382/2005)
- члан 61. ст. (5) и (6)**

Уређивање оспорене одредбе Закона, којом се одређује квалификација продуженог кривичног дела, која обухвата кривична дела чије је битно обележје одређен новчани износ, сагласно је са чланом 23. став 2. Устава, према коме се кривична дела и санкције за учионице

одређују законом, као и са чланом 71. став 1. Устава, према коме Република Србија уређује и обезбеђује остваривање и заштиту слобода и права човека и грађанина и уставност и законитост, а што подразумева овлашћење законодавца да одређује, поред осталог, сврху и циљ кажњавања, врсте кривичних санкција, као и услове за њихово изрицање, односно начин одређивања казне у случајевима кад исто лице учини више кривичних дела.

Уставни суд није надлежан за оцену међусобне сагласности одредаба закона, у конкретном случају оспорене одредбе Кривичног законика с одредбама Законика о кривичном поступку.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 61. ст. (5) и (6) Кривичног законика ("Службени гласник РС", број 85/05).

2. Одбацује се иницијатива за оцену сагласности одредбе члана 61. став (6) Кривичног законика са чланом 407. Законика о кривичном поступку.

3. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачних аката и радњи предузетих на основу одредаба Кривичног законика из тачке 1.

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднете су иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 61. ст. (5) и (6) Кривичног законика. У иницијативама се наводи да су оспорене одредбе Кривичног законика несагласне са чланом 13. Устава Републике Србије, јер се учиниоци продужених кривичних дела са новчаним квалификативом доводе у неповољнији положај у односу на учиниоце других продужених кривичних дела. Такође се наводи да је одредба члана 61. став (5) Кривичног законика у супротности са уставним начелом законитости, због тога што омогућава да неко буде оптужен за кривично дело које није учинио. Полазећи од става да је продужено кривично дело правна конструкција у корист извршиоца кривичног дела, иницијатори наводе да је решење из оспорене одредбе става (5) члана 61. Кривичног законика "апсолутно неповољније" за извршиоца кривичног дела. Повреда принципа равноправности, образлаже се и чињеницом да одредба члана 61. став (6) Кривичног законика, искључује примену одредбе члана 407. став 1. тачка 4. Кривичног законика о кривичном поступку, која уређује право на понављање кривичног поступка ако је лице два или више пута осуђено за исто кривично дело. Истиче се да је одредба става (6) члана 61. Кривичног законика несагласна и са ставом (1) истог члана, јер искључује стицај два продужена кривична дела, па тиме и могућност изрицања јединствене казне затвора, која је мања од збира утврђених појединачних казни за оба продужена кривична дела.

Од Суда је тражена обустава примене одредбе члана 61. став (5) Кривичног законика, до доношења коначне одлуке о уставности те законске одредбе.

По спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да одредбе члана 61. Кривичног законика ("Службени гласник РС", број 85/05), које су систематизоване у Глави четвртој под одредницом: "Казне", уређују продужено кривично дело.

Према оспореној одредби члана 61. став (5) Кривичног законика, ако продужено кривично дело обухвата кривична дела чије је битно обележје одређени новчани износ, сматраће се да је продуженим кривичним делом остварен збир износа остварених појединачним делима уколико је то обухваћено јединственим умишљајем учиниоца.

Оспорена одредба члана 61. став (6) Кривичног законика прописује да кривично дело које није обухваћено продуженим кривичним делом у правноснажној судској пресуди, већ буде откривено накнадно, представља посебно кривично дело, односно улази у састав посебног продуженог кривичног дела.

Члан 12. Устава Републике Србије одређује да се слобода и права остварују, а дужности испуњавају на основу Устава, осим кад је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих слобода и права утврђују законом (став 1.); законом се може прописати начин остваривања појединих слобода и права кад је то неопходно за њихово остваривање (став 2.). злоупотреба слобода и права човека и грађанина противуставна је и кажњива, онако како је то законом предвиђено (став 3.). Устав, у члану 13. гарантује једнакост грађана у правима и дужностима и једнаку правну заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство. Према члану 22. Устава, свако има право на за све једнаку заштиту својих права у поступку пред судом, другим државним или било којим органом или организацијом (став 1.), а зајемчено је и право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се решава о праву или на закону заснованом интересу (став 2.). Члан 23. Устава утврђује да нико не може бити кажњен за дело које, пре него што је учињено, није било предвиђено законом или прописом заснованим на закону као кажњиво дело, нити му се може изрећи казна која за то дело није била предвиђена (став 1.); кривична дела или санкције за учиниоце могу се одредити само законом (став 2.). Према члану 72. став 1. Устава, Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, остваривање и заштиту слобода и права човека и грађанина; уставност и законитост, као и друге односе од интереса за Републику Србију, у складу с Уставом (тач. 2. и 12.).

Уставни суд је оценио да је оспорена одредба члана 61. став (5) Кривичног законика, која одређује квалификацију продуженог кривичног дела, које обухвата кривична дела чије је битно обележје одређени новчани износ, у сагласности са чланом 23. став 2. Устава, према коме се кривична дела и санкције за учиниоце могу одредити само законом. Уставни основ за доношење оспорене законске одредбе садржан је у члану 72. став 1. Устава, према коме Република Србија уређује и обезбеђује остваривање и заштиту слобода и права човека и грађанина и уставност и законитост. У оквиру овлашћења утврђеног наведеним уставним одредбама законодавац одређује, поред осталог, сврху и циљ кажњавања, врсте кривичних санкција, као и услове за њихово изрицање, односно начин одређивања казне у случајевима кад исто лице учини више кривичних дела. Оспореном одредбом Кривичног законика, по оцени Суда, није извршена дискриминација према неком личном својству учиниоца кривичног

дела, па стога нема повреде уставног принципа једнакости грађана из члана 13. Устава. Неосновани су наводи иницијатора о неравноправности учиниоца различитих кривичних дела, будући да се услови за одређивање продужених кривичних дела односе једнако на све учиниоце који у истој правној ситуацији испуњавају законом прописане услове. Оспорено законско решење не доводи у питање остваривање ни уставног принципа легалитета јер су, у складу са чланом 23. став 2. Устава, Кривичним закоником одређени услови за постојање и квалификацију продуженог кривичног дела. Оцена прецизности, оправданости и целисходности прописаних решења у домену је законодавне политике коју креира законодавни орган у области кривичног законодавства, па стога Уставни суд није надлежан да о овим питањима одлучује.

Одредба члана 61. став (6) Кривичног законика, оспорава се из разлога њене несагласности са чланом 407. став 1. Законика о кривичном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 70/01 и 68/02 и "Службени гласник РС" бр. 39/03, 58/04, 85/05 и 115/05) који утврђује случајеве кад се, у корист окривљеног, може поновити кривични поступак завршен правноснажном судском пресудом. С обзиром на то да Уставни суд, према члану 125. Устава, није надлежан за оцену међусобне сагласности закона, Суд је иницијативу у овом делу одбацио, на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05). На исти начин Суд је одлучио и у односу на захтев за оцену сагласности одредбе оспореног става (6) са одредбом става (1) члана 61. Кривичног законика.

Пошто је Уставни суд донео коначну одлуку о уставности одредаба члана 61. ст. (5) и (6) Кривичног законика, захтев за обуставу извршења појединачних аката и радњи предузетих на основу тих законских одредаба се одбацује, на основу члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука .

Сагласно изложеном, на основу члана 47. тач. 2) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IY-382/2005 од 11. маја 2006.

**Закон о Народној банци Србије ("Службени гласник РС", бр. 72/03 и 55/04)
- чл. 13. до 15., члан 20. и члан 46. став 1.**

Није сагласно с Уставом прописивање оспорених одредаба Закона, којима се утврђује састав Монетарног одбора Народне банке Србије, поступак избора и трајања мандата гувернера и вицегувернера Народне банке, при чему су другим одредбама овог закона уређена питања неспојивости функција гувернера и вицегувернера, сукоба интереса и престанка функције лица која чине Монетарни одбор, и којима је прописано да гувернер именује вицегувернера који га замењује у случају спречености да врши своју функцију, при чему су другим одредбама овог закона уређена питања услова и поступка за престанак функције гувернера и вицегувернера Народне банке, јер се Законом о Народној банци Србије, сагласно Уставу, уређују статус, организација, управљање и пословање, као и представљање и заступање Народне банке. Такође, ни оспорена

одредба Закона према којој Народна банка може, у складу с утврђеном монетарном политиком, банкама прописати обавезу да држе одређени износ у девизама на рачуну Народне банке или код других банака, није несагласна с Уставом, јер представља меру обезбеђења финансијске дисциплине банака ради постизања очувања финансијске стабилности, а што је, сагласно Уставу, овим законом стављено у надлежност централне банке Републике Србије.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба чл. 13. до 15., члана 20. и члана 46. став 1. Закона о Народној банци Србије ("Службени гласник РС", бр. 72/03 и 55/04).

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности чл. 13. до 15., члана 20. и члана 46. став 1. Закона о Народној банци Србије. Оцена уставности одредаба чл. 13. до 15. Закона се тражи наводима да закон није утврдио начин избора Монетарног одбора Народне банке Србије, није уредио коме Монетарни одбор одговара за свој рад, нити је прописао разлоге за неспојивост функција, сукоб интереса и престанак функција чланова Монетарног одбора, иако из одредаба члана 14. Закона произлази да су у надлежности Монетарног одбора послови органа управљања. Како се према члану 107. став 2. Устава, управљање Народном банком Србије уређује законом, то наведене одредбе Закона о Народној банци Србије, према наводима иницијатора, нису у сагласности с Уставом. Одредба члана 20. Закона оспорена је наводима да је "директно супротна" начелу одговорности носилаца јавних функција, јер се на вицегубернера у случају да нестручно и несавесно обавља функцију, док замењује гувернера, не могу применити одредбе о поступаку за престанак функције, односно разрешење гувернера, те не постоји одговорност вицегубернера према Народној скупштини, јер их није бирао исти орган. С обзиром да Народна скупштина, према члану 73. тачка 11. Устава, не врши контролу рада вицегубернера, који "замењује" гувернера, то одредба члана 20. Закона, по мишљењу иницијатора, није сагласна с Уставом. Оцена уставности одредбе члана 46. став 1. Закона, тражи се у односу на члан 67. Устава, јер обавеза банака да држе одређени део у девизама на рачуну код Народне банке Србије или код страних банака представља трајну обавезу, без постојања Уставом утврђених разлога.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио:

Оспореним одредбама чл. 13. и 14. Закона уређени су надлежност и састав Монетарног одбора, тако што је прописано да Монетарни одбор Народне банке Србије чине гувернер и вицегубернери Народне банке Србије (члан 13.) и да Монетарни одбор утврђује монетарну политику, и у оквиру тога питања која посебно утврђује Монетарни одбор (члан 14.). У одредбама члана 15. Закона прописан је начин рада Монетарног одбора, и то: кад се и како одржавају седнице Монетарног одбора, како се доносе одлуке, ко председава седницама, као и да се начин сазивања и одржавања седница ближе уређује Статутом, те да седницама присуствује министар надлежан за послове

финансија, без права гласа. Према оспореном члану 20. Закона, гувернер на почетку свог мандата именује вицегувернера који замењује гувернера ако је спречен да врши своју функцију.

Према оспореном члану 46. став 1. Закона, као једној од одредби Закона која се односи на прописе, мере и активности из области девизног пословања којима Народна банка Србије утврђује и спроводи монетарну политику у Републици Србији, Народна банка Србије може, у складу са утврђеном монетарном политиком, банкама прописати обавезу да држе одређени износ у девизама на рачуну код Народне банке Србије или код других банака.

Устав Републике Србије утврђује: да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима у складу с Уставом и законом (члан 57. став 1.); да се за време непосредне ратне опасности, ратног стања или елементарних непогода већих размера законом може ограничити располагање или утврдити посебан начин коришћења дела средстава правних и физичких лица, док такво стање траје (члан 67.); да права и дужности Републике Србије врше Уставом одређени републички органи (члан 70. став 1.); да републички органи у оквиру Уставом утврђених права и дужности Републике Србије, утврђују политику, доносе и извршавају законе, друге прописе и опште акте, врше уставно-судску и судску заштиту уставности и законитости (члан 71. став 1.); да Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, правни положај предузећа и других организација, финансијски систем као и друге економске и социјалне односе од општег интереса, контролу законитости располагања средствима правних лица, финансијску ревизију јавних расхода и начин јединственог организовања тих послова, прикупљање статистичких и других података од општег интереса, основне циљеве и правце привредног развоја, организацију, надлежност и рад републичких органа (члан 72. тач. 4, 8, 9. и 11.); да Народна скупштина бира и разрешава гувернера Народне банке и друге функционере одређене законом, да обавља контролу над радом Владе и других органа и функционера одговорних Народној скупштини, у складу с Уставом и законом (члан 73. тач. 10. и 11.). Према члану 107. Република Србија има Народну банку, а статус, организација, управљање и пословање Народне банке уређују се законом.

Закон о Народној банци Србије ("Службени гласник РС", бр. 72/03, 55/04), прописује: да се тим законом уређују положај, организација, овлашћења и функције Народне банке Србије, као и однос Народне банке Србије према органима Републике Србије, међународним организацијама и институцијама (члан 1. став 1.); да је Народна банка Србије централна банка Републике Србије која обавља функције утврђене овим и другим законима; да је Народна банка Србије самостална и независна у обављању функција утврђених овим и другим законом; да Народна банка Србије за свој рад одговорна Народној скупштини Републике Србије (члан 2. ст. 1. и 2); да је основни циљ Народне банке Србије постизање и одржавање стабилности цена, а поред тог основног циља и очување финансијске стабилности (члан 3. ст. 1. и 2.); да Народну банку Србије представља и заступа гувернер Народне банке Србије (члан 9.); да су органи Народне банке Србије: Монетарни одбор Народне банке Србије, гувернер Народне банке Србије и Савет Народне банке Србије (члан 12.). Чланом 28. Закона прописано је: да гувернер, вицегувернери, чланови Савета и запослени са посебним овлашћењима не могу бити посланици у Народној скупштини, чланови Владе, функционери политичких организација,

односно чланови органа јединица локалне самоуправе, синдикалних организација, чланови управних или надзорних одбора, односно спољни сарадници банака, других финансијских организација и ревизорских организација или других правних лица, која контролише или с којима у обављању својих функција Народна банка Србије сарађује; да ова лица не могу имати акције, оснивачке улога ни дужничке хартије од вредности банака, других финансијских организација и ревизорских организација или других правних лица, која контролише или с којима у обављању својих функција Народна банка Србије сарађује.

Из наведених уставних и законских одредби произлази да су статус, организација, управљање и пословање Народне банке уређени Законом о Народној банци Србије. Полазећи од тога да је оспореним Законом прописано да Монетарни одбор Народне банке Србије чине гувернер и вицегувернери Народне банке Србије (оспорени члан 13.), да гувернера бира Народна скупштина на предлог одбора Народне скупштине надлежног за финансије на пет година с правом поновног избора (члан 16. став 1.), да вицегувернере на предлог гувернера, бира Савет Народне банке Србије на пет година, с правом поновног избора (члан 19. став 2.), да су неспојивост функција, сукоб интереса и престанак функције гувернера и вицегувернера уређени одредбама чл. 28. до 33. Закона, те да је чланом 30. став 1. Закона, између осталог, прописано да гувернеру и вицегувернерима престаје функција пре истека мандата ако то сами затраже или ако им радни однос престане због испуњења услова за старосну пензију, као и у случају разрешења са те функције, Уставни суд је оценио да Монетарни одбор није изборни орган, већ колегијални орган, који по положају чине гувернер и вицегувернери, те да не стоје наводи иницијатора да су одредбе чл. 13. до 15. Закона о Народној банци Србије несагласне с чланом 107. став 2. Устава, јер су разлози за неспојивост функције, сукоб интереса и престанак функције лица која чине Монетарни одбор уређени одредбама чл. 28. до 33. Закона.

По оцени Уставног суда, ни одредба члана 20. Закона по којој гувернер, на почетку свог мандата, именује вицегувернера који замењује гувернера ако је спречен да врши своју функцију, није несагласна с Уставом, јер спреченост гувернера да обавља функцију подразумева да се законом уреди ко привремено замењује гувернера у обављању функције. У том смислу, према члану 30. став 1. и став 2. тачка 2. Закона, гувернеру и вицегувернерима престаје функција пре истека мандата и у случају разрешења са те функције, ако се утврди да нестручно и несавесно обављају функцију, односно да је због озбиљнијих пропуста у извршавању одлука и организовању послова Народне банке Србије, дошло до знатног одступања од остварења њеног основног циља из члана 3. овог закона. Према члану 31. став 1. Закона, Савет Народне банке Србије утврђује испуњеност услова за престанак функције, односно разрешење гувернера и покреће поступак пред одбором Народне скупштине надлежним за финансије у року од 60 дана од дана утврђивања тих услова, а према члану 31. став 4. Закона, гувернер утврђује испуњеност услова за престанак функције, односно разрешење вицегувернера и о томе обавештава Савет Народне банке Србије, који доноси одлуку о престанку функције, односно разрешењу вицегувернера. Полазећи од тога да је законодавац на основу уставног овлашћења Законом о Народној банци Србије уредио да Народну банку Србије представља и заступа гувернер Народне банке Србије, да гувернер именује вицегувернера који га замењује ако је спречен да врши своју функцију, те да

Народна скупштина непосредно врши контролу рада гувернера, а не вицегувернера, Уставни суд је оценио да одредба члана 20. Закона није несагласна с Уставом, с обзиром на то Народна скупштина не бира и не разрешава вицегувернера, већ вицегувернера бира и разрешава Савет Народне банке Србије на предлог гувернера.

Уставни суд је оценио да ни оспорена одредба члана 46. став 1. Закона није несагласна с Уставом. Наиме, Уставом је утврђено да се законом уређују правни положај предузећа и других организација, као и финансијски систем, а у оквиру тога и услови под којима се могу оснивати одређене организације за обављање привредне, финансијске и друге делатности. Како из оспорене одредбе члана 46. став 1. Закона произлази да Народна банка Србије може, у складу са утврђеном монетарном политиком, банкама прописати обавезу да држе одређени износ у девизама на рачуну Народне банке или код других банака, а према члану 3. ст. 1. и 2. Закона основни циљ Народне банке Србије је постизање и одржавање стабилност цена, као и очување финансијске стабилности, то по оцени Уставног суда, наведена одредба није несагласна с Уставом, јер представља меру обезбеђења финансијске дисциплине банака ради постизања очувања финансијске стабилности, а што је, сагласно наведеним одредбама Закона, у надлежности Централне банке Републике Србије.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IY-8/2006 од 22. јуна 2006.

Закон о локалној самоуправи
("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04) - члан 87.

Оспореном одредбом члана 87. Закона о локалној самоуправи је, на основу и у оквиру овлашћења из члана 113. ст. 1. и 2., члана 114. и члана 116. став 1. Устава, прописано да одлуку о увођењу самодоприноса доносе грађани непосредно тајним гласањем или личним изјашњавањем уз потпис, у складу са статутом, с тим што је наведени члан Закона оставио да се статутом општине уреди питање који ће од ових облика личног изјашњавања бити конкретно примењен, а у зависности од потреба у појединој јединици локалне самоуправе.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 87. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности члана 87. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04). У иницијативи се наводи да оспорена одредба члана 87. Закона која гласи: "Одлуку о увођењу самодоприноса доносе грађани непосредно, тајним гласањем или личним изјашњавањем уз потпис, у складу са

статутом", није сагласна са чланом 116. Устава, према коме о пословима општине грађани одлучују референдумом и преко својих представника у скупштини општине. По мишљењу иницијатора, оспореним чланом 87. Закона о локалној самоуправи предвиђа се давање писмене изјаве уз потпис, као начин доношења одлуке о самодоприносу, што није у складу са Уставом Републике Србије, који као облике учешћа грађана у пословима општине предвиђа референдум - као облик непосредног, тајног изјашњавања грађана и учешће преко својих представника у скупштини општине - као облик посредног изјашњавања грађана.

Уставом Републике Србије је утврђено: да општина, преко својих органа, у складу са законом доноси програм развоја, урбанистички план, буџет и завршни рачун, уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности и врши друге послове наведене у члану 113. став 1. Устава, док је ставом 2. истог члана предвиђено да се систем локалне самоуправе уређује законом; да за обављање Уставом и законом утврђених послова, општини припадају приходи утврђени законом (члан 114. став 1.); да се за задовољавање потреба грађана у општини средства могу прикупљати на основу непосредног изјашњавања грађана, у складу са законом (члан 114. став 2.) и да о пословима општине грађани одлучују референдумом и преко својих представника у скупштини општине (члан 116. став 1.).

Уставни суд је утврдио да Устав одредбом члана 114. прави разлику између финансирања Уставом и законом утврђених послова општине за која се средства обезбеђују у складу са законом (став 1.) и финансирања задовољавања потреба грађана у општини за која се средства могу прикупљати на основу непосредног изјашњавања грађана (став 2.). При томе, по оцени Уставног суда, самодопринос је облик којим се задовољавају потребе грађана у општини из члана 114. став 2. Устава и за који се, према овој одредби Устава, средства могу прикупљати на основу непосредног изјашњавања грађана, у складу са законом, и не припада пословима општине из члана 116. став 1. Устава о којима грађани одлучују референдумом и преко својих представника у скупштини општине.

Чланом 87. Закона о локалној самоуправи је, по оцени Уставног суда, на основу и у окриву наведеног уставног овлашћења, прописано да одлуку о увођењу самодоприноса доносе грађани непосредно тајним гласањем или личним изјашњавањем уз потпис, у складу са статутом. Који ће од ових облика личног изјашњавања бити конкретно примењен, наведени члан Закона о локалној самоуправи оставио је да се уреди статутом општине, у зависности од потреба у појединој јединици локалне самоуправе. Истовремено, по схватању Уставног суда, одредба члана 87. Закона о локалној самоуправи није у вези са одредбом члана 116. став 1. Устава, у односу на коју се захтева оцена уставности, с обзиром да је прикупљање средстава за задовољавање потреба грађана у општини на основу непосредног изјашњавања грађана (самодопринос) предвиђено у члану 114. став 2. Устава. Због тога, по оцени Уставног суда, оспорени члан 87. Закона о локалној самоуправи, није у несагласности са чланом 116. став 1. Устава.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05.) Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
ГУ-274/2005 од 29. јуна 2006.

Закон о осигурању имовине и лица
 ("Службени гласник СРС", бр. 30/96, 57/98, 53/99 и 55/99) - чл. 39. до 43.

Оспореним одредбама Закона били су уређени односи у оквиру овлашћења законодавног органа из члана 72. Устава које подразумева право законодавца да уреди услове и начин обављања делатности осигурања, односно статус правних субјеката који обављају ову делатност, услове за њихово оснивање и добијање дозволе за обављање послова који чине наведену делатност, као и услове за бављење том делатношћу, начин контроле испуњености прописаних услова за обављање ових послова и овлашћења надлежних органа у утврђивању испуњености тих услова. Ове одредбе Закона, у време важења, нису биле несагласне ни са принципима из чл. 55. и 57. Устава, јер су прописивале исте услове за обављање делатности и исти правни статус за све субјекте који су обављали послове пружања других услуга у осигурању, као послове непосредно повезане са пословима осигурања.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба чл. 39. до 43. Закона о осигурању имовине и лица ("Службени лист СРЈ", бр. 30/96, 57/98, 53/99 и 55/99).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије, сагласно одредбама члана 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист Србије и Црне Горе", број 1/03), Суд Србије и Црне Горе уступио је иницијативу, упућену Савезном уставном суду, за покретање поступка за оцену уставности одредаба чл. 39. до 43. Закона о осигурању имовине и лица ("Службени лист СРЈ", бр. 30/96, 57/98, 53/99 и 55/99). У иницијативи се наводи да оспорене одредбе Закона, које уређују статус агенција за послове пружања других услуга у осигурању, с условима за њихово оснивање у погледу оснивачких улога и осталих обавеза оснивача, нису сагласне са чланом 69. Устава Савезне Републике Југославије. По мишљењу иницијатора, овим одредбама Закона нарушене су уставне гаранције слободе рада и привређивања, јер је "...оним грађанима и привредним субјектима који немају довољно новца у наведеним износима за депозит на рачуну, онемогућено да обављају делатност заступања у осигурању".

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је Закон о осигурању имовине и лица донет као закон Савезне Републике Југославије, а да се, на основу члана 64. став 2. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора, од ступања на снагу Уставне повеље примењивао као закон Републике Србије, као и да је ступањем на снагу Закона о осигурању ("Службени гласник РС", бр. 55/04, 61/05 и 85/05), оспорени Закон престао да важи, а тиме и одредбе чл. 39. до 43. Закона.

Оспореним одредбама чл. 39. до 43. Закона, које су биле систематизоване у поглављу: "III. Агенција за послове пружања других услуга у осигурању", били су прописани: статус и организациони облици агенције за послове пружања других услуга у осигурању, као правног лица које је обављало послове пружања других услуга у осигурању, ради стицања добити (члан 39.); улози оснивача, у зависности од тога да ли се агенција оснивала као акционарско друштво (када новчани део основног капитала, код симултаног оснивања агенције, није могао бити мањи од 25.000 САД долара, односно, код сукцесивног оснивања, није могао бити мањи од 50.000 САД долара, у динарској противвредности по курсу на дан подношења захтева за издавање дозволе за рад), или се оснивала као друштво са ограниченом одговорношћу (када новчани део основног капитала није могао бити мањи од 12.500 САД долара, у динарској противвредности по курсу на дан подношења захтева за издавање дозволе за рад), као и обавеза агенције да у току пословања обезбеди утврђени најмањи износ новчаног дела основног капитала (члан 40.); послови посредовања и заступања у осигурању које је агенција могла обављати (члан 41.); надлежни орган и поступак за одлучивање по захтеву за издавање дозволе за рад, са доказима који су се подносили уз тај захтев (члан 42.); услови под којима су се пословима пружања других услуга у осигурању могла бавити предузећа и друга правна лица чији је правни положај био уређен (савезним) законом, а који су, поред услова из чл. 41. и 42. Закона, обухватали и обавезу тих правних лица да уплате и обезбеде у току пословања, на посебном рачуну, новчана средства у износу од 12.500 САД долара, у динарској противвредности по курсу на дан подношења захтева за добијање дозволе за рад (члан 43.).

Уставом Републике Србије утврђено је: да се економско и социјално уређење заснива на слободном привређивању свим облицима својине на јединственом тржишту робе, рада и капитала, на самосталности предузећа и свих других облика организовања, на управљању и присвајању по основу својине и рада, као и на праву запослених и других грађана на социјалну сигурност (члан 55. став 1.); да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима, у складу с Уставом и законом (члан 57. став 1.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, и својинске и облигационе односе, правни положај предузећа и других организација, финансијски систем, систем у области тржишта и друге економске и социјалне односе од општег интереса, контролу законитости располагања средствима правних лица, као и организацију, надлежност и рад републичких органа (члан 72. став 1. тач. 4, 8. и 11.).

Према оцени Уставног суда, оспореним одредбама чл. 39. до 43. Закона били су уређени односи у оквиру овлашћења законодавног органа из члана 72. Устава. Наведено уставно овлашћење, по оцени Суда, подразумева право законодавца да уреди услове и начин обављања делатности осигурања, односно статус правних субјеката који обављају ову делатност, услове за њихово оснивање и добијање дозволе за обављање послова који чине наведену делатност, као и услове за бављење том делатношћу, начин контроле испуњености прописаних услова за обављање ових послова и овлашћења надлежних органа у утврђивању испуњености тих услова. Суд је такође оценио да ове одредбе у време важења нису биле несагласне са принципима из чл. 55. и 57. Устава, јер су прописивани исти услови за обављање делатности за сва правна лица у оквиру исте категорије привредних субјеката, односно одређен је

исти правни статус за све субјекте који су обављали послове пружања других услуга у осигурању, као послове непосредно повезане са пословима осигурања.

О питањима целисходности законских решења која се односе на правну форму, тј. организационе облике, висину оснивачког капитала и друге услове за оснивање и издавање дозволе за рад привредних субјеката који обављају одређену делатност, Уставни суд, у смислу члана 125. Устава, није надлежан да одлучује.

Уставни суд је на основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IY-102/2005 од 16. фебруара 2006.

Закон о парничном поступку ("Службени лист СФРЈ", бр. 4/77...35/91 и "Службени лист СРЈ", бр. 27/92...3/2002) - члан 163.

Уставни суд оцењује уставност закона Савезне Републике Југославије који се примењивао као закон Републике Србије, у односу на Устав Републике Србије, а оспорени члан 163. Закона о парничном поступку, у време важења, није био несагласан с Уставом Републике Србије, јер је, у границама уставних овлашћења законодавног органа и сагласно уставним принципима једнаке заштите права и на закону заснованих интереса свих лица у поступку пред судовима и правне једнакости грађана, уређивао трошкове парничног поступка, односно шта сачињава парничне трошкове и коме они припадају.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 163. Закона о парничном поступку ("Службени лист СФРЈ", бр. 4/77, 36/77, 6/80, 36/80, 43/82, 72/82, 69/82, 58/84, 74/87, 57/89, 20/90, 27/90 и 35/91 и "Службени лист СРЈ", бр. 27/92, 31/93, 24/94, 12/98, 15/98 и 3/02).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије, на основу члана 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист СЦГ", број 1/03), Суд Србије и Црне Горе уступио је, на даљу надлежност, иницијативу за оцену уставности одредбе члана 163. Закона о парничном поступку. Иницијатор сматра да је оспорена одредба Закона, по којој јавно правобранилаштво у парничном поступку има право на награду која припада адвокату, неуставна, јер "други органи ни појединци који заступају предузећа и друге странке немају право на ту награду".

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио:

Оспореним чланом 163. Закона о парничном поступку, који се на основу члана 64. став 2. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора

примењивао као републички закон до 22. фебруара 2005. године, када је, осим одредаба чл. 468а. до 487., престао да важи, ступањем на снагу Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", број 125/04), било је прописано: да се одредбе о трошковима примењују и на странке које заступа јавно правобранилаштво, односно државни тужилац; да у том случају трошкови поступка обухватају и износ који би се странци признао на име награде адвокату.

Полазећи од тога да је оспорени Закон, који је био донет као закон Савезне Републике Југославије, примењиван и као закон Републике Србије, као и да Уставни суд оцењује уставност закона и других прописа у односу на Устав Републике Србије, то је Суд извршио оцену уставности оспорене одредбе Закона у односу на одговарајуће одредбе Устава.

Устав утврђује: да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање, или које лично ствојство (члан 13.); да свако има право на за све једнаку заштиту својих права у поступку пред судом, другим државним и било којим органом или организацијом (члан 22. став 1.); да се организација, оснивање, надлежност и састав судова и поступак пред судовима уређује законом (члан 102. став 1.).

По оцени Уставног суда, на основу наведених одредаба Устава, законодавац је био овлашћен да уреди поступак пред судом, па и парнични поступак, а у оквиру тога и парничне трошкове, односно шта сачињава ове трошкове поступка и коме припадају. Имајући у виду да је чланом 151. Закона о парничном поступку било прописано да парничне трошкове сачињавају издаци учињени у току или поводом поступка и да парнични трошкови обухватају и награду за рад адвоката и других лица којима закон признаје право на награду, Уставни суд је оценио да је оспореном одредбом члана 163. Закона, у границама овлашћења законодавног органа из члана 102. Устава било утврђено да парнични трошкови странака које заступа јавно правобранилаштво обухватају и износ који би се странци признао на име награде адвокату.

Наведено законско решење, по оцени Суда, није у супротности с уставним принципом једнаке заштите права и на закону заснованих интереса свих лица у поступку пред судовима из члана 22. став 1. Устава, нити са начелом правне једнакости грађана из члана 13. Устава. Наиме, уставни принцип из члана 13. Устава не подразумева једнакост у апсолутном смислу те речи, већ гарантује једнакост лица која се налазе у идентичним правним ситуацијама. Из наведених разлога, Уставни суд није прихватио иницијативу за утврђивање неуставности оспорене одредбе Закона.

Уставни суд, у смислу члана 125. Устава, није надлежан да оцењује целисходност нормативних решења из закона, на које се указује у иницијативи.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству њевих одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-110/2005 од 20. априла 2006.

**Закон о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 47/2003) -
члан 141. став 2. и члан 146. став 1.**

Прописивање оспореним одредбама Закона једног од овлашћења грађевинског инспектора у вршењу инспекцијског надзора у поступку изградње објеката, као и дефинисање шта се сматра уредном доставом акта грађевинског инспектора донетог у смислу члана 141. до 144. овог закона, сагласно је с Уставом, односно уставним овлашћењем законодавца за уређивање односа у поступку изградње објеката, које подразумева утврђивање услова и начина изградње објеката, као и вршење контроле, односно надзора одговарајуће инспекције надлежног министарства у погледу испуњености услова прописаних законом у поступку изградње и употребе објеката.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности члана 141. став 2. и члана 146. став 1. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 47/2003).

2. Одбацује се захтев за оцењивање међусобне сагласности одредаба члана 141. став 2. и члана 146. став 1. Закона из тачке 1., са одредбама Закона о општем управном поступку.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за оцену уставности члана 141. став 2. и члана 146. став 1. Закона о планирању и изградњи. По мишљењу иницијатора, одредба члана 141. став 2. Закона, није у сагласности са Законом о општем управном поступку, који прописује да управни органи не могу решавати о правима и обавезама странака на начин на који извршавање донетих решења зависи од наступања будућих неизвесних околности, или чињеница ван управног поступка у коме је донето решење. Одредба члана 146. став 1. Закона, по мишљењу иницијатора такође није у сагласности са одредбама о достављању, прописаним у Закону о општем управном поступку, јер се не може сматрати уредно урученом доставом инвеститору, прибијање писмена на објекат који се гради, односно употребљава, а што се констатује забелешком инспектора о времену и месту доставе. Стога су, према наводима иницијатора, обе оспорене одредбе у супротности са чланом 119. став 2. Устава Републике Србије, јер пропис, па тако и Закон о планирању и изградњи, мора бити сагласан са законом, а у конкретом случају са Законом о општем управном поступку.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да су Законом о планирању и изградњи, који је донет на основу овлашћења из члана 72. Устава, прописани, поред осталог, услови, начин и поступак изградње објеката, и надзор над извршавањем одредаба закона. Послови надзора поверени су урбанистичкој и грађевинској инспекцији у оквиру министарства урбанизма и грађевина.

Одредбом члана 140. Закона одређена су права и дужности грађевинског инспектора, а одредбама чл. 141. до 148. Закона, утврђена су овлашћења грађевинског инспектора у вршењу инспекцијског надзора. Једно од овлашћења грађевинског инспектора јесте рушење објекта, или обустава радова на објекту, што грађевински инспектор налаже решењем у ситуацијама које су прописане чланом 141. став 1. Закона, а ставом 2. истог члана прописано је да се решење о рушењу односи и на делове објекта који нису описани у решењу о рушењу, а настали су након стављања забележбе и чине једну грађевинску целину. Чланом 146. став 1. Закона прописано је да ће се у поступку доношења решења, односно наредбе из чл. 141. до 144. достава сматрати уредном уручењем инвеститору, односно извођачу радова или доставом на адресу инвеститора или извођача радова или прибијањем на врата инвеститора или извођача радова или предајом у радне просторије инвеститора или извођача радова или прибијањем на објекат који се гради, односно употребљава, а што се констатује забелешком инспектора о времену и месту доставе.

Одредбом члана 12. Устава Републике Србије прописано је да се слобода и права остварују, а дужности испуњавају на основу Устава, осим када је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих слобода и права утврђују законом; да се законом може прописати начин остваривања појединих слобода и права када је то неопходно за њихово остваривање, те да је злоупотреба слобода и права човека и грађанина противуставна и кажњива, онако како је то законом предвиђено. Према члану 53. став 1. Устава свако је дужан да се придржава Устава и закона. Одредбама члана 70. Устава, прописано је да права и дужности Републике Србије врше Уставом одређени републички органи, и да су слобода и права човека и грађанина, једнакост пред законом, самосталност и једнак положај предузећа и других организација, основа и мера овлашћења и одговорности републичких органа, а чланом 72. став 1. тач. 1. и 9. Устава прописано је да Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог и остваривање и заштиту слобода и права човека и грађанина и организацију и коришћење простора.

Полазећи од наведених уставних одредаба, Суд је оценио да су оспорене одредбе Закона донете у оквиру овлашћења законодавца за уређивање односа у поступку изградње објеката, која подразумевају утврђивање услова и начина изградње објеката у погледу израде потребне техничке документације од стране овлашћених лица, прибављање грађевинске и употребне дозволе, извођење радова под контролом одговорних лица, као и вршење контроле, односно надзора надлежног министарства о испуњености услова прописаних законом у поступку изградње и употребе објекта. Имајући у виду уставне одредбе према којима се законом може прописати начин остваривања појединих слобода и права, те према којима је злоупотреба слобода и права противуставна и кажњива, Суд је оценио да су овлашћења грађевинског инспектора из члана 141. став 2. и члана 146. став 1. Закона, прописана у складу с Уставом. Наиме, уставна је обавеза републичких органа да обезбеде једнакост пред законом за сва правна и физичка лица, што значи и обезбеђивање једнаких услова за изградњу објеката. Стога су, по оцени Суда, оспорене одредбе Закона у складу са циљем поводом кога је овлашћење дато, и у сагласности с уставном обавезом да је свако дужан да се придржава Устава и закона.

На основу надлежности утврђене чланом 125. Устава, Уставни суд није овлашћен да врши оцену међусобне сагласности општих аката исте правне

снаге, па је захтев за оцену сагласности оспорених одредаба Закона са одредбама Закона о општем управном поступку, одбацио.

На основу изложеног, члана 19. став 1. тачка 1) и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-255/2005 од 2. марта 2006.

Закон о пензијском и инвалидском осигурању
("Службени гласник РС", бр. 34/03...101/05) - члан 19. тачка 2)

Утврђујући оспореном одредбом Закона услове под којима осигураник стиче право на старосну пензију, законодавац је поступио сагласно овлашћењима из члана 12. и члана 40. став 1. Устава.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 19. тачка 2) Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/04, 84/04, 85/05 и 101/05).

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 19. тачка 2) Закона о пензијском и инвалидском осигурању, јер та одредба, према мишљењу иницијатора, не третира стаж у заробљеништву као пензијски стаж, већ као посебан стаж који не улази у укупан стаж осигураника.

Уставни суд је, у спроведеном поступку, утврдио да је оспореном одредбом члана 19. тачка 2) Закона о пензијском и инвалидском осигурању утврђено да осигураник стиче право на старосну пензију кад наврши 40 (мушкарац), односно 35 (жена) година стажа осигурања и најмање 53 године живота.

Устав Републике Србије утврђује: да се слободе и права остварују, а дужности испуњавају на основу Устава, осим кад је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих слобода и права утврђују законом, као и да се законом може прописати начин остваривања појединих слобода и права кад је то неопходно за њихово остваривање (члан 12. ст. 1. и 2.); да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да обавезним осигурањем, запослени, у складу са законом, обезбеђују себи, поред осталог, права за случај смањења или губитка радне способности, незапослености и старости и права на друге облике социјалног осигурања (члан 40. став 1.); да Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује систем социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности (члан 72. став 1. тачка 4.).

Утврђујући оспореном одредбом Закона услове под којима осигураник стиче право на старосну пензију, законодавац је, по оцени Уставног суда, поступио сагласно овлашћењима из члана 12. и члана 40. став 1. Устава, јер се оспореном одредбом Закона не ускраћује Уставом утврђено право за случај старости, већ се, сагласно наведеним овлашћењима, утврђују услови за остваривање тог права, конкретно - услови под којим осигураник стиче право на старосну пензију. Тиме није повређен принцип једнакости грађана из члана 13. Устава, јер се тај принцип односи на једнакост у правима, а не и на једнакост у условима под којима се поједино право остварује. Утврђивање различитих услова за стицање права на старосну пензију за поједине категорије осигураника у домену је законодавне политике коју Уставни суд, сагласно члану 125. Устава, није надлежан да оцењује.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-82/2006 од 1. јуна 2006.

Закон о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03...101/05) - члан 31. став 4. и члан 224.

Одређивање услова за остваривање права детета на породичну пензију по основу неспособности за самосталан живот и рад на начин утврђен оспореном одредбом Закона, у сагласности је с овлашћењима законодавца из чл. 40. и 72. Устава да законом уреди и обезбеди систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности, а у оквиру тог система и право на породичну пензију за чланове породице запосленог.

Уставни суд је у предмету број IУ-182/2003 већ одлучивао о уставности, поред осталих и одредаба члана 224. Закона о пензијском и инвалидском осигурању и на седници од 10. фебруара 2006. године донео Решење којим није прихватио иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности ових одредаба Закона, а наводи и докази изнети у иницијативи не дају основ за поновно одлучивање.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 31. став 4. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр.34/03, 64/04, 84/04 и 85/05).

2. Одбацује се захтев за оцену уставности одредаба члана 224. Закона из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднете су иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 31. став 4. и

члана 224. Закона о пензијском и инвалидском осигурању. У иницијативама се наводи да оспорена одредба члана 31. став 4. Закона није у сагласности с одредбама чл. 1. и 13., члана 39. став 2. и члана 55. став 1. Устава Републике Србије, јер доводи у неравноправан положај децу која нису у стању да привређују и да се о себи брину. Тако, два вршњака оболела од исте болести и са истим степеном оштећења, које је родитељ до своје смрти издржавао, у различитом су положају када треба да остваре право на породичну пензију, у зависности од тога када им је родитељ умро, јер то право остварује само оно дете које се разболело пре смрти родитеља. Оспореном одредбом члана 224. Закона наноси се, према мишљењу иницијатора, неправда инвалидима рада и повређује право стечено по раније важећим прописима. Иницијативом се тражи и одговор на питање да ли се инвалиди рада могу изузети из опште групе инвалида и тако добити повлашћен положај приликом обрачуна зарада, те се сугерише да је наредна скупштинска расправа о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању прилика да се неправда учињена инвалидима исправи.

Уставни суд је, у спроведеном поступку, утврдио да је оспореном одредбом члана 31. став 4. Закона о пензијском и инвалидском осигурању утврђено да дете стиче право на породичну пензију и она му припада док траје неспособност за самосталан живот и рад, настала после узраста до кога се деци обезбеђује право на породичну пензију, а пре смрти осигураника односно корисника права, под условом да га је осигураник односно корисник права издржавао до своје смрти. Оспореним одредбама члана 224. Закона утврђено је да корисник права на накнаду због рада са скраћеним радним временом (II категорије инвалидности), накнаде због мање зараде на другом одговарајућем послу (III категорије инвалидности), накнаде по основу преостале радне способности, накнаде по основу распоређивања на други одговарајући посао и опасности од настанка инвалидности који је запослен, задржава износ накнаде коју користи на дан ступања на снагу овог закона, с тим што она не може бити већа од 50% износа просечне зараде по запосленом у Републици у 2002. години који објављује орган надлежан за послове статистике (став 1.), да се накнаде из става 1. овог члана усклађују на начин предвиђен за усклађивање пензија (став 2.), као и да се изузетно од става 2. овог члана, кориснику коме је износ накнаде већи од износа просечне зараде из става 1. овог члана, накнада не усклађује све док се не изједначи са износом просечне зараде из става 1. овог члана (став 3.).

Устав Републике Србије утврђује: да су грађани једнаки у правима и дужностима и да имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да обавезним осигурањем, запослени, у складу са законом, обезбеђују себи, поред осталог, и права за случај смањења или губитка радне способности, незапослености и старости и права на друге облике социјалног осигурања (члан 40. став 1.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, и систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности (члан 72. став 1. тачка 4.).

Одредбама члана 31. Закона, чији је став 4. оспорен, утврђени су услови које треба да испуни дете умрлог осигураника, односно корисника права да би стекло право на породичну пензију. Према правилу из става 1. тог члана Закона, дете стиче право на породичну пензију самим рођењем, а породична пензија му припада до навршених 15 година живота. После навршених 15

година живота дете може стећи право на породичну пензију под посебним условима утврђеним чланом 31. ст. 2. до 6. Закона, од којих се услови из ст. 3. и 4. односе се на стицање права на породичну пензију по основу неспособности за живот и рад детета. Утврђујући посебне услове под којима дете осигураника, односно корисника права може стећи право на породичну пензију, законодавац је оспореном одредбом Закона утврдио право на породичну пензију и детету осигураника, односно корисника права по основу неспособности за самосталан живот и рад, ако су истовремено испуњени следећи услови: 1. да је неспособност за самосталан живот и рад настала после узраста до кога се деци обезбеђује право на породичну пензију; 2. да је неспособност настала пре смрти осигураника, односно корисника права; и 3. да је осигураник, односно корисник права издржавао дете до своје смрти. Тиме се одступа од правила да се право на породичну пензију стиче због неспособности за самосталан живот и рад која је настала у узрасту до кога се деци обезбеђује право на породичну пензију, па се ово право признаје и деци код које је неспособност за самосталан живот и рад настала после узраста до кога се деци обезбеђује право на породичну пензију, али под наведеним условима.

Полазећи од наведеног, оспорена одредба Закона, по оцени Уставног суда, није несагласна с Уставом. Њоме се не повређује принцип правне једнакости грађана из члана 13. Устава, јер се остваривање права утврђеног оспореном одредбом Закона односи једнако на све грађане који се налазе у истој правној ситуацији прописаној оспореном одредбом, а тај уставни принцип односи се на једнакост у правима, не и на једнакост у условима и начину остваривања појединог права. Такође, одређивање услова за остваривање права детета на породичну пензију по основу неспособности за самосталан живот и рад на начин утврђен оспореном одредбом Закона, у сагласности је с овлашћењима законодавца из члана 40. став 1. и члана 72. став 1. тачка 4. Устава да законом уреди и обезбеди систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности, а у оквиру тог система и право на породичну пензију за чланове породице запосленог. Утврђивање услова за остваривање права детета на породичну пензију, на основу наведених уставних овлашћења, ствар је законодавне политике, коју Уставни суд, сагласно одредби члана 125. Устава, није надлежан да оцењује.

Уставни суд је утврдио да је у раније вођеном поступку оцењивао уставност више одредаба Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", број 34/03) и на седници одржаној 10. фебруара 2005. године донео Решење број IY-182/2003 којим се не прихватају иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности, поред осталих, и одредаба члана 224. Закона. Суд је оценио да се оспореним одредбама Закона корисницима права наведеним у оспореном ставу 1. члана 224. Закона и даље признаје право на износ накнаде коју користе на дан ступања на снагу овог закона, што значи да су наведена права као стечена права и даље призната запосленим корисницима. Такође, Суд је оценио да оспорене одредбе Закона, утврђујући право корисника да задрже износ накнаде, истовремено ограничавају признати износ накнаде одређујући њен највиши износ и утврђују и правила за начин усклађивања накнаде, као и да се тиме корисницима права из пензијског и инвалидског осигурања не ускраћују стечена права већ се обезбеђује њихова заштита, и у случају када та права не утврђује Закон чије су одредбе оспорене. Стога је Уставни суд оценио да је оспорена одредба члана 224. Закона у сагласности с Уставом. Пошто из навода, разлога и доказа изнетих у

иницијативи не произлази да има основа за поновно одлучивање, Уставни суд је иницијативу одбацио.

У односу на део иницијативе којим се тражи одговор на питање "да ли се инвалиди рада могу изузети из опште групе инвалида и тако добити повлашћен положај приликом обрачуна зарада", односно сугерише да је "наредна скупштинска расправа о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању прилика да се неправда учињена инвалидима исправи", Уставни суд, сагласно члану 125. Устава, није надлежан да одлучује о представкама којима се траже одговори на постављена питања, односно правни савети и мишљења о појединим питањима.

На основу изложеног и члана 47. тач. 3) и 6) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-295/2005 од 9. марта 2006.

Закон о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03...101/05) - члан 43. став 1. и члан 54. став 1.

Закон о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", број 101/05) - члан 77. став 2.

Условљавање признавања стажа осигурања с увећаним трајањем одговарајућим ефективним стажом на начин утврђен оспореном одредбом члана 54. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, није несагласно с Уставом јер се оспореном одредбом, сагласно уставном овлашћењу, утврђују услови за остваривање права на стаж осигурања с увећаним трајањем.

Оспорена одредба члана 77. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, која има карактер прелазне одредбе, којом се одлаже примена одредбе члана 43. став 1. Закона осигураницима из члана 42. Закона, у случају да им запослење престане с правом на пензију пре испуњења услова из члана 19. Закона, тако да им се снижавањем старосне границе за стицање права на пензију даје одређена предност, није несагласна с Уставом јер се овом одредбом не ускраћују, нити ограничавају Уставом утврђена права за случај старости, већ се одређују услови под којима одређене категорије осигураника могу остварити право на старосну пензију.

Уставни суд је у предмету број IУ-439/2003 већ одлучивао о уставности одредаба члана 43. Закона о пензијском и инвалидском осигурању и на седници од 17. марта 2005. године донео Решење којим није прихватио иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности, поред осталих и ових одредаба Закона, а наводи иницијативе не дају основ за поновно одлучивање.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 54. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/04, 84/04, 85/05 и 101/05).

2. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 77. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", број 101/05).

3. Одбацује се захтев за оцењивање уставности одредбе члана 43. став 1. Закона из тачке 1.

4. Одбацује се "предлог за измену одредаба члана 84. став 1. и члана 111. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању".

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 43. став 1., и члана 54. став 1. Закона наведеног у тачки 1. изреке и члана 77. став 2. Закона наведеног у тачки 2. изреке, као и предлог за "измену одредаба члана 84. став 1. и члана 111. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању". У иницијативи се наводи да запослено лице стиче право на старосну пензију под условима утврђеним одредбама Закона, али је спорно то да према оспореним одредбама члана 43. став 1. и члана 54. став 1. Закона запослени мора имати, да би стекао право на пензијско и инвалидско осигурање, ефективно проведених најмање 10 година рада на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем. Осигураник који има мање од 10 година ефективног рада нема право на стаж осигурања са увећаним трајањем, што наведене оспорене одредбе Закона чини несагласним са чланом 40. став 1. и чланом 68. став 2. Устава Републике Србије. У наведеном случају, сматрају иницијатори, осигураник би морао имати право на стаж осигурања с увећаним трајањем за оно време за које је радио, јер је за остварени рад установа у којој осигураник ради платила доприносе из пензијског и инвалидског осигурања и то са увећаном стопом. У супротном, фонд за пензијско и инвалидско осигурање се неосновано богати. Из истих разлога је, сматрају иницијатори, и оспорена одредба члана 77. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању у несагласности с Уставом. Посебном представком се предлаже "измена одредаба члана 84. став 1. и члана 111. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању" на начин којим би се, према мишљењу подносиоца представке, остварио принцип равноправности грађана у остваривању права, као и заштита права осигураника.

Уставни суд је, у спроведеном поступку, утврдио да је оспореним одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању утврђено: да осигураник из члана 42. овог закона коме престане запослење с правом на пензију пре испуњења услова из члана 19. овог закона, стиче право на старосну пензију ако је навршио најмање 53 године живота и 20 година стажа осигурања, од чега најмање 10 година ефективно проведених на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем (члан 43. став 1.); да се

осигуранику из члана 52. став 1. овог закона, стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем под условом да је на радним местима односно пословима из члана 53. овог закона ефективно провео укупно најмање 10 година, односно укупно најмање пет година ако је утврђена инвалидност (члан 54. став 1.). Оспореном одредбом члана 77. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању утврђено је да изузетно од одредбе члана 43. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/04 и 84/04) осигураник из члана 42. тог закона коме престане запослење с правом на пензију пре испуњења услова из члана 19. тог закона, стиче право на старосну пензију ако је навршио најмање 50 година живота и 20 година стажа осигурања, од чега најмање 10 година ефективно проведених на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, закључно са 31. децембром 2009. године.

Устав Републике Србије утврђује: да обавезним осигурањем, запослени, у складу са законом, обезбеђују себи, поред осталог, права за случај смањења или губитка радне способности, незапослености и старости и права на друге облике социјалног осигурања (члан 40. став 1.); да средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања и за случај привремене незапослености обезбеђују запослени, други осигураници и послодавци, преко организације којом управљају осигураници и корисници, у складу са законом (члан 68. став 2.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности (члан 72. став 1. тачка 4.).

Оспореном одредбом члана 54. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању утврђен је општи услов који треба да буде испуњен да би се стаж осигурања рачунао са увећаним трајањем и то тако да осигуранику који ради на нарочито тешким, опасним и за здравље штетним радним местима, односно пословима и осигуранику који ради на радним местима, односно пословима на којима после навршења одређених година живота не може успешно обављати своју професионалну делатност, под условом да је на радним местима, односно пословима на којима је рад нарочито тежак, опасан и штетан за здравље и поред тога што су примењене заштитне мере утврђене прописима, односно на којима је обављање професионалне делатности ограничено навршењем одређених година живота или због природе и тежине посла, физиолошке функције опадају у тој мери да онемогућавају њено даље успешно обављање, ефективно провео укупно најмање 10 година, односно укупно најмање пет година ако је утврђена инвалидност. Условљавање признавања стажа осигурања с увећаним трајањем одговарајућим ефективним стажом на начин утврђен оспореном одредбом члана 54. став 1. Закона, по оцени Уставног суда, није несагласно с Уставом, јер се оспореном одредбом, сагласно овлашћењу из члана 40. став 1. Устава, утврђују услови за остваривање права на стаж осигурања с увећаним трајањем. Оспорена одредба Закона није несагласна ни с одредбом члана 68. став 2. Устава, јер та уставна одредба не уређује питање услова под којима се остварују права по основу смањења или губитка радне способности, односно старости, па тако ни услова за остваривање права на стаж осигурања с увећаним трајањем, већ утврђује начин обезбеђивања средстава за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања, односно обвезнике уплате тих средстава. Прописивањем наведених услова уређује се начин остваривања једног вида обезбеђења социјалне сигурности, у оквиру уставног овлашћења Републике да уређује систем у области социјалног

осигурања и других облика социјалне сигурности, а садржина тих услова ствар је законодавне политике коју Уставни суд, сагласно одредби члана 125. Устава, није надлежан да оцењује.

Оспореном одредбом члана 77. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању утврђени су услови под којима одређене категорије осигураника наведене у одредби члана 42. Закона, могу остварити право на старосну пензију пре испуњења општих услова утврђених одредбом члана 19. Закона, с тим да је оспореном одредбом услов за стицање права на старосну пензију у делу који се односи на године живота, смањен са 53 године живота, како је то утврђено одредбом члана 43. став 1. Закона, на 50 година живота. Оспорена одредба има карактер прелазне одредбе којом се, изузетно, и то до 31. децембра 2009. године, одлаже примена одредбе члана 43. став 1. Закона, а осигураницима из члана 42. Закона, у случају да им запослење престане с правом на пензију пре испуњења услова из члана 19. Закона, снижавањем старосне границе за стицање права на старосну пензију даје одређена погодност. Оспореном одредбом Закона није, по оцени Уставног суда, ускраћено или ограничено право за случај старости утврђено одредбом члана 40. став 1. Устава. С обзиром да оспорена одредба Закона не уређује питање обезбеђивања средстава за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања, већ услове под којима одређене категорије осигураника могу остварити право на старосну пензију пре испуњења општих услова утврђених законом, то иста, по оцени Уставног суда, није несагласна с одредбом члана 68. став 2. Устава.

Уставни суд је утврдио да је у раније вођеном поступку, у предмету број IV-439/2003, оцењивао уставност одредаба члана 43. Закона о пензијском и инвалидском осигурању и на седници од 17. марта 2005. године, донео Решење којим није прихватио иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности, поред осталих и наведених одредаба Закона. Уставни суд је оценио да је оспореним одредбама Закона омогућено остваривање права на старосну пензију свим осигураницима који испуњавају том одредбом утврђене услове и да њима није повређен принцип једнакости грађана из члана 13. Устава, јер се остваривање права утврђеног оспореним одредбама односи једнако на све грађане који се налазе у истој правној ситуацији, а није ни ускраћено или ограничено право за случај старости утврђено одредбом члана 40. став 1. Устава. Стога је Уставни суд оценио да су оспорене одредбе члана 43. Закона у сагласности с Уставом.

Пошто из навода, разлога и доказа изнетих у иницијативи, у делу којим се оспорава одредба члана 43. Закона, не произлази да има основа за поновно одлучивање, Уставни суд је у том делу иницијативу одбацио.

Уставни суд је одбацио "предлог за измену одредаба члана 84. став 1. и члана 111. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању", јер, према члану 125. Устава, није надлежан за одлучивање по том захтеву.

На основу изложеног, члана 19. став 1. тачка 1) и члана 47. тач. 3) и 6) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IV-108/2006 од 13. јула 2006.

**Закон о пензијском и инвалидском осигурању
("Службени гласник РС", бр. 34/03...101/05) - чл. 82, 98. и 223.**

Утврђујући оспореном одредбом члана 82. Закона стварну надлежност Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања, законодавац није изашао из оквира овлашћења утврђених Уставом.

Уставни суд је оцењивао уставност осталих оспорених одредаба Закона, и то одредаба члана 98. - у предмету број IY-80/2004 и одредаба члана 223. Закона - у предмету број IY-182/2003 и донео решења од 17. фебруара 2005. и 10. фебруара 2005. године, којима није прихватио иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности, поред осталих и наведених одредаба Закона, а како из навода, разлога и доказа изнетих у иницијативи поднетој у овом предмету, у делу којим се оспоравају одредбе чл. 98. и 223. Закона, не произлази да има основа за поновно одлучивање, Суд је у том делу иницијативе одбацио.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 82. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/04, 84/04, 85/05 и 101/05).

2. Одбацује се захтев за оцењивање уставности одредаба чл. 98. и 223. Закона из тачке 1.

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба чл. 82, 98. и 223. Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Иницијатор сматра да оспорене одредбе Закона треба примењивати само на поступке започете по ступању на снагу Закона, а на затечене случајеве само ако је ново решење повољније за осигуранике, односно кориснике.

Уставни суд је, у спроведеном поступку, утврдио: да је оспореном одредбом члана 82. Закона о пензијском и инвалидском осигурању утврђено да се права из пензијског и инвалидског осигурања остварују код фонда; да је оспореним одредбама члана 98. Закона утврђено да решење о правима из пензијског и инвалидског осигурања и о пензијском стажу доноси орган фонда одређен општим актом фонда (став 1.) и да првостепено решење из става 1. овог члана подлеже претходној контроли коју врши орган утврђен општим актом фонда (став 2.); да је оспореним одредбама члана 223. Закона утврђено да се кориснику права на привремену накнаду по основу II и III категорије инвалидности, односно преостале радне способности, који није запослен, врши превођење привремене накнаде у инвалидску пензију, у износу од 50% инвалидске пензије одређене у складу с одредбама овог закона (став 1.), а уколико је инвалидска пензија из става 1. овог члана мања од затеченог износа

привремене накнаде, да корисник права задржава затечени износ накнаде, све док се усклађивањем овај износ не изједначи са висином инвалидске пензије одређене у складу са ставом 1. овог члана (став 2.).

Устав Републике Србије утврђује: да обавезним осигурањем, запослени, у складу са законом, обезбеђују себи, поред осталог, права за случај смањења или губитка радне способности, незапослености и старости и права на друге облике социјалног осигурања (члан 40. став 1.); да средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања и за случај привремене незапослености обезбеђују запослени, други осигураници и послодавци, преко организације којом управљају осигураници и корисници, у складу са законом (члан 68. став 2.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности (члан 72. став 1. тачка 4.).

Полазећи од уставног овлашћења Републике Србије да законом уреди систем пензијског и инвалидског осигурања, оспореном одредбом члана 82. Закона утврђена је стварна надлежност републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања. Утврђујући оспореном одредбом Закона стварну надлежност фонда за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања, законодавац није, по оцени Уставног суда, изашао из оквира овлашћења утврђених Уставом, јер се оспореном одредбом Закона не ускраћују права за случај смањења или губитка радне способности и старости, нити се ускраћује или ограничава остваривање тих права преко организације којом управљају осигураници и корисници. Стога је оспорена одредба члана 82. Закона, по оцени Уставног суда, у сагласности с Уставом.

Уставни суд је утврдио да је у раније вођеним поступцима оцењивао уставност одредаба чл. 98. и 223. Закона о пензијском и инвалидском осигурању. У предмету број IY-80/2004, Уставни суд је оцењивао уставност одредаба члана 98. Закона о пензијском и инвалидском осигурању и на седници од 17. фебруара 2005. године донео Решење којим се не прихвата иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности, поред осталих и наведених одредаба Закона. Суд је оценио да законодавац, утврђујући оспореним одредбама члана 98. Закона начин одређивања надлежности органа за доношење решења, као и претходну контролу првостепених решења, није изашао из оквира овлашћења утврђених Уставом, односно, да се оспореним одредбама не ускраћују права за случај смањења или губитка радне способности и старости, нити се ускраћује или ограничава остваривање тих права преко организације којом управљају осигураници и корисници. Суд је утврдио и да оспорене одредбе Закона немају повратно дејство, јер се примењују од дана ступања на снагу овог закона, тј. убудуће. Стога је Уставни суд оценио да су оспорене одредбе члана 98. Закона у сагласности с Уставом.

У предмету број IY-182/2003, Уставни суд је оцењивао уставност одредаба члана 223. Закона о пензијском и инвалидском осигурању и на седници од 10. фебруара 2005. године донео Решење којим се не прихватају иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности, поред осталих и наведених одредаба Закона. Суд је утврдио да како Закон не познаје појам преостала радна способност нити, сходно томе, утврђује било која права која је, по том основу, утврђивао претходни закон, то се кориснику права на привремену накнаду по основу II и III категорије инвалидности, односно преостале радне способности, који није запослен, оспореним одредбама члана

223. Закона привремена накнада преводи у инвалидску пензију, утврђује њен износ и одређује заштита корисника права за случај да тако одређена инвалидска пензија буде мања од затеченог износа привремене накнаде. Превођењем привремене накнаде на инвалидску пензију, оценио је Уставни суд, не ускраћује се нити ограничава тзв. стечено право, јер се овим превођењем не мења ни само стечено право нити износ тог права, већ се само врши усклађивање појединих института и права које је познавао претходни закон са институтима и правима које познаје оспорени Закон о пензијском и инвалидском осигурању. Оспореним одредбама Закона обезбеђује се заштита стеченог права на привремену накнаду и не повређује се принцип једнакости грађана из члана 13. Устава, јер се начин остваривања права на инвалидску пензију утврђен овим одредбама односи једнако на све грађане који се налазе у истој правној ситуацији прописаној оспореним одредбама, нити се ограничава или ускраћује право за случај смањења или губитка радне способности и старости утврђено одредбом члана 40. став 1. Устава. Стога је Уставни суд оценио да су оспорене одредбе члана 223. Закона у сагласности с Уставом.

Пошто из навода, разлога и доказа изнетих у иницијативи, у делу којим се оспоравају одредбе чл. 98. и 223. Закона, не произлази да има основа за поновно одлучивање, Уставни суд је у том делу иницијативу одбацио.

На основу изложеног и члана 47. тач. 3) и 6) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
 У-100/2006 од 22. јуна 2006.

Закон о прекршајима ("Службени гласник РС", број 44/89 и "Службени гласник РС", бр. 21/90...55/04) - чл. 98, 108, 109, 109а и 111.

Није несагласно с Уставом давање законом овлашћења Влади од стране Народне скупштине за одлучивање у поступку именовања, престанка дужности или упућивања судија за прекршаје у други орган за прекршаје на начин одређен оспореним одредбама Закона о прекршајима, јер је законодавац, односно Народна скупштина Уставом овлашћена да уреди оснивање и рад органа за прекршаје.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба чл. 98, 108, 109, 109а. и 111. Закона о прекршајима ("Службени гласник СРС", број 44/89 и "Службени гласник РС", бр. 21/90, 11/92, 6/93, 20/93, 53/93, 67/93, 28/94, 16/97, 37/97, 36/98, 44/98, 65/01 и 55/04).

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачног акта, односно радње предузете на основу оспорених одредаба Закона из тачке 1.

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцењивање уставности одредаба чл. 98, 108, 109, 109а и 111. Закона о прекршајима ("Службени гласник РС", број 44/89 и "Службени гласник РС", бр. 21/90, 11/92, 6/93, 20/93, 53/93, 67/93, 28/94, 16/97, 37/97, 36/98, 44/98, 65/01 и 55/04). Подносилац иницијативе наводи да оспорене одредбе члана 98. члана 108. став 2., чл. 109. и 109а Закона према којима Влада Републике Србије именује судије за прекршаје на време од осам година, нису сагласне с уставним начелима о сталности судијске функције из члана 101. Устава према коме, поред осталог, Врховни суд утврђује постојање разлога за разрешење судије. Такође, у иницијативи се наводи да нису сагласне с уставним начелима о самосталности и независности судске власти, из члана 96. Устава, одредбе чл. 109. и 109а Закона којима је дато овлашћење министру правде да утиче на разрешење судија за прекршаје, као и одредбе члана 108. став 2. и члана 111. Закона којима је одређено премештање судије за прекршаје у други орган без његове сагласности и разрешење судије ако одбије да поступи по решењу о упућивању на рад у други орган. Иницијатор тражи обуставу извршења појединачног акта или радње предузете на основу оспорених одредаба Закона.

Уставом Републике Србије утврђено је: да судска власт припада судовима (члан 9. став 4.); да су судови самостални и независни у свом раду и суде на основу Устава, закона и других општинских аката и да нико ко учествује у суђењу не може бити позван на одговорност за мишљење дато приликом доношења судске одлуке, а у поступку покренутом због кривичног дела учињеног у вршењу судијске функције не може бити притворен без одобрења Народне скупштине (члан 96.); да је судијска функција стална; да судији престаје судијска функција кад то сам затражи или кад испуни услове за старосну пензију утврђену законом; да судија не може бити против своје воље разрешен дужности, осим кад је осуђен за кривично дело на безусловну казну затвора од најмање шест месеци или за кажњиво дело које га чини неподобним за вршење судијске функције, кад нестручно и несавесно обавља судијску функцију или кад трајно изгуби радну способност за вршење судијске функције; да Врховни суд, у складу са законом, утврђује постојање разлога за престанак судијске функције, односно за разрешење судије, и о томе обавештава Народну скупштину; да судија не може бити премештен против своје воље (члан 101.).

Оспореним одредбама Закона о прекршајима прописано је: да судије за прекршаје именује и о престанку њихове дужности одлучује Влада Републике Србије, на предлог министра правде и да се судије за прекршаје именују на време од осам година (члан 98.); да дужност судије за прекршаје престаје кад судија то сам затражи, кад наврши 65 година живота или 40 година стажа осигурања или кад буде разрешен; да се судија за прекршаје разрешава кад је осуђен за кривично дело на безусловну казну затвора дужу од шест месеци или за кажњиво дело које га чини недостојним дужности судије за прекршаје, кад несавесно или нестручно врши своју дужност, кад трајно изгуби радну способност за вршење дужности судије за прекршаје; ако врши дужност, службу или посао који би могли утицати на његову самосталност или независност, који би могли умањити његов углед или углед органа за прекршаје, ако се због промена у уређењу органа за прекршаје смањи број судија за

прекршаје или укине орган за прекршаје, или ако одбије да поступи по решењу о упућивању на рад у други орган за прекршаје (члан 108.); да поступак у коме се одлучује о томе да ли постоје разлози за престанак дужности судије за прекршаје покрене министар правде самостално, на предлог старешине општинског органа за прекршаје или на предлог председника већа за прекршаје, а судија за прекршаје који сам жели да му дужност престане подноси захтев министру правде (члан 109.); да пошто преко председника већа за прекршаје или старешине општинског органа за прекршаје или на други начин утврди потребне чињенице, министар правде предлаже Влади Републике Србије да одлучи о престанку дужности судије за прекршаје или обуставља поступак; те да судија за прекршаје има право да се пред министром правде усмено изјасни о постојању разлога за разрешење због несавесног или нестручног вршења дужности (члан 109а); да судија за прекршаје може једном у две године најдуже на шест месеци бити упућен на рад у други орган за прекршаје истог или нижег степена; да се судија упућује на рад у орган за прекршаје у коме недостатак, спреченост, изузеће судија или други разлози доведу у питање уредан рад; да решење о упућивању у општински орган за прекршаје на подручју истог већа за прекршаје доноси председник већа за прекршаје, а решење о упућивању на подручје другог већа за прекршаје- министар правде (члан 111.).

Полазећи од одредаба члана 72. став 1. тачка 11. Устава према којима Република Србија уређује и обезбеђује организацију, надлежност и рад републичких органа и члана 70. став 1. Устава према којима права и дужности Републике врше уставом одређени републички органи, као и одредаба члана 94. Устава којима је утврђено, поред осталог, да послове државне управе обављају министарства; да министарства; примењују законе и друге прописе и опште акте Народне скупштине и Владе, решавају у управним стварима, врше управни надзор и обављају друге управне послове; и да су самостална у вршењу Уставом и законом одређених надлежности, Уставни суд је оценио да је законодавац био овлашћен да уреди оснивање и рад органа за прекршаје, односно да је Народна скупштина могла законом дати овлашћење Влади за одлучивање у поступку именовања, престанка дужности или упућивања судија за прекршаје у други орган за прекршаје на начин одређен оспореним одредбама Закона о прекршајима.

Такође, имајући у виду одредбе члана 84. став 1. Закона о прекршајима према којима се општински органи за прекршаје на територији Републике Србије образују одлуком Владе Републике Србије члана 86. Закона према коме су органи за прекршаје (општински органи за прекршаје и већа за прекршаје) самостални државни органи који су у вршењу своје функције независни и за свој рад одговарају Влади Републике Србије, Уставни суд је утврдио да су општински органи за прекршаје и већа за прекршаје самостални државни органи, а не органи судске власти из члана 9. и члана 101. Устава. На основу наведеног, по оцени Уставног суда, не стоје наводи иницијатора да су оспореним одредбама Закона повређене уставне одредбе о сталности судијске функције из члана 101. став 1. Устава, будући да је наведеном одредбом Устава гарантована сталност судијске функције за вршење ове дужности у судовима, који према члану 9. Устава врше судску власт.

Захтев за обуставу извршења појединачног акта, односно радње предузете на основу оспорених одредаба закона, Суд је одбацио, у смислу члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових

одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), јер је донео коначну одлуку.

На основу изложеног и члана 47. тач. 2) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-392/2005 од 16. марта 2006.

Закон о пореском поступку и пореској администрацији ("Службени гласник РС", бр. 80/02...85/05) - члан 83. став 1.

Није несагласно с Уставом прописивање да се пореска обавеза увећава по различитим основама, па и по основу посебне једнократне таксе, на начин како је то уређено оспореном одредбом Закона, јер су таквим уређивањем утврђена права и обавезе пореских обвезника у оквиру законом уређеног поступка наплате и контроле плаћања јавних прихода који произлазе из истог пореско-правног основа, а што је у границама уставног овлашћења законодавца.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 83. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији ("Службени гласник РС", бр. 80/02, 84/02, 23/03, 70/03, 55/04, 61/05 и 85/05).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за утврђивање неуставности одредбе члана 83. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији. Иницијатор сматра да посебна једнократна такса на принудну наплату пореза која је уведена оспореном одредбом, представља новчану казну за неблагоприятно измирење пореске обавезе, што је требало да се санкционише прописивањем одговарајућег пореског прекршаја. Увођењем наведене таксе која се наплаћује "по аутоматизму" и то у висини од 5% доспелих, а ненаплаћених пореза, искључена је могућност примене правила о прекршајној одговорности, укључујући и начела о одмеравању казне. Иницијатор указује и на то да оспорена такса није могла бити предвиђена као елемент "трошкова пореског органа у поступку принудне наплате", и да се истовремено предвиђа приписивање износа таксе главници дуга.

Законодавни одбор Народне скупштине у одговору наводи да је посебна једнократна такса на принудну наплату пореза прописана као мера заштите фискалног интереса државе и обезбеђења редовности у измиревању пореских обавеза. Указује се да из одредаба члана 52. и члана 69. став 2. Устава Републике Србије којим је утврђена обавеза свих да плаћају порезе и друге дажбине прописане законом, произлази и право државе да заштити свој фискални интерес. Даље се наводи да посебна једнократна такса представља посебан јавни приход и нема карактер новчане казне за пореског обвезника који није на време измирио пореску обавезу, будући да је та врста санкције прописана одредбама чл. 177. до 182. Закона и изриче се у пореском

прекршајном поступку, по прописаној процедури. Такође се наводи да је неосновано оспоравање увођења посебне једнократне таксе у оквиру трошкова пореског органа у поступку принудне наплате пореза, који су у истој одредби већ прописани, јер се ради о различитим трошковима, односно о јавним приходима који имају различит основ плаћања. У том смислу указује се да порески обвезник плаћа трошкове настале у поступку принудне наплате пореза за конкретне радње у том поступку, а по отпочињању поступка принудне наплате пореза, тј. по доношењу решења из члана 77. став 1. Закона, порески обвезник, стиче обавезу плаћања једнократне таксе на принудну наплату пореза која се гаси једино у случају обуставе поступка принудне наплате пореза проузроковане поништењем пореске обавезе у смислу члана 80. став 1. тачка 1) Закона. По мишљењу Законодавног одбора Народне скупштине, оспоравање висине законом уведене дажбине, представља оспоравање одређене пореске политике, чији је циљ повећање фискалне дисциплине у редовној наплати пореза и других јавних прихода, а што је у домену законодавне пореске политике и заштите фискалног интереса државе.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио:

Закон о пореском поступку и пореској администрацији ("Службени гласник РС", бр. 80/02, 84/02, 23/03, 70/03, 55/04, 61/05 и 85/05), уређује поступак утврђивања, наплате и контроле јавних прихода на које се овај закон примењује, права и обавезе пореских обвезника, регистрацију пореских обвезника и пореска кривична дела и прекршаје. Тим законом образује се и Пореска управа, као орган управе у саставу Министарства финансија и економије и уређује њена надлежност и организација. Закон се примењује на све јавне приходе које наплаћује Пореска управа, ако другим пореским законом није друкчије уређено тј. на новчане казне, камате по основу доспелог, а неплаћеног пореза, трошкове поступка принудне наплате пореза и трошкове порескопрекршајног поступка (члан 2.). Према члану 71. и члану 77. ст. 1., 3. и 4. Закона, Пореска управа почиње поступак принудне наплате пореза, односно споредних пореских давања, доношењем решења о принудној наплати пореза ако порески обвезник није платио порез, односно споредно пореско давање у року од 5 дана од дана пријема опомене о врсти и износу пореза, односно споредних пореских давања доспелих за наплату, са обрачунатом каматом од дана издавања опомене до дана уплате доспелог пореза, односно споредних пореских давања; решење о принудној наплати пореза постаје извршно даном достављања; против решења о принудној наплати пореза може се изјавити жалба у року од осам дана од дана достављања решења. Према члану 80. ст. 1. и 3. Закона, поступак принудне наплате обуставља се: ако је пореска обавеза поништена; ако порески обвезник накнадно плати обавезу, укључујући трошкове и посебну таксу из члана 83. став 1. овог закона.

Одредбом оспореног става 1. члана 83. Закона, прописано је да се пореска обавеза увећава за посебну једнократну таксу на принудну наплату пореза у висини од 5% од износа доспелих, а неплаћених пореза, која се обрачунава и приписује главном дугу на дан почетка поступка принудне наплате. Остале одредбе члана 83. Закона прописују да трошкови принудне наплате падају на терет пореског обвезника (став 2.); да висину трошкова принудне наплате из става 2. овог закона прописује Влада, на предлог министра (став 3.); да се порески обвезник који плати пореску обавезу по отпочињању поступка принудне наплате, не ослобађа плаћања једнократне таксе и насталих трошкова принудне наплате из ст. 1. и 2. овог члана (став 4.); да трошкови, у

смислу става 2. овог члана, не укључују трошкове настале грешком Пореске управе (став 5.).

Према члану 140. ст. 1., 3. и 5. и члану 147. став 1. Закона, против пореског управног акта којим је одлучено о појединачним правима и обавезама из порескоправног односа може се поднети жалба, а против коначног пореског управног акта може се покренути управни спор, ако законом није друкчије прописано; жалба и тужба у управном спору не одлажу извршење пореског управног акта.

Уставом Републике Србије утврђено је: да нико не може бити кажњен за дело које, пре него што је учињено, није било предвиђено законом или прописом заснованим на закону као кажњиво дело, нити му се може изрећи казна која за то дело није била предвиђена (члан 23. став 1.); да је свако дужан да плаћа порезе и друге дажбине утврђене законом (члан 52.); да Република Србија уређује и обезбеђује финансијски систем, контролу законитости располагања средствима правних лица, финансијску ревизију јавних расхода и начин јединственог организовања тих послова, те организацију, надлежност и рад републичких органа (члан 72. став 1. тач. 4., 8. и 11.).

Полазећи од одредаба Устава којима је утврђена општа обавеза плаћања пореза и других дажбина утврђених законом (члан 52.), те овлашћење Републике Србије да уређује и обезбеђује финансијски систем, контролу законитости располагања средствима правних лица и организацију, надлежност и рад републичких органа (члан 72.), Уставни суд је оценио да су оспореном одредбом Закона, у границама уставног овлашћења, утврђена права и обавезе пореских обвезника у оквиру законом уређеног поступка наплате и контроле плаћања јавних прихода који произлазе из истог порескоправног основа. Из изложених разлога, Уставни суд је оценио да није несагласно са Уставом да се пропише да се пореска обавеза увећава по различитим основима, па и по основу посебне једнократне таксе, на начин како је то уређено оспореном одредбом члана 83. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији.

Уставни суд, сагласно члану 125. Устава, није надлежан да одлучује о целисходности увођења односне дажбине, нити о оправданости начина на који је одређена њена висина, јер је то ствар законодавне политике.

На основу члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93, 101/05), Суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
ГУ-184/2004 од 23. марта 2006.

Закон о пореском поступку и пореској администрацији ("Службени гласник РС", бр. 80/02...61/05) - члан 75. став 1. и члан 85. став 1.

Уређивање одредбе члана 85. став 1. Закона према којој члан домаћинства пореског обвезника, који тврди да има право на ствари која је предмет поступка принудне наплате пореза а које би спречило продају имовине, не може поднети надлежном суду излучну тужбу, није несагласно с Уставом, јер је законодавац овлашћен да законом уреди својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине, финансијски систем, контролу законитости располагања средствима правних лица, као и организацију, надлежност и рад републичких органа, и у оквиру тог

регулisaња да одреди и мере које имају за циљ наплату пореза и других дажбина, те у оквиру принудне наплате пореза и ограничења на подношење излучне тужбе ради спречавања појава избегавања плаћања пореза.

О уставности одредбе члана 75. став 1. Закона, Уставни суд је већ одлучивао, доношењем Решења број IУ-397/2004 од 10. марта 2005. године, којим није прихватио иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности ове одредбе Закона, јер је оценио да није несагласна с Уставом, а из нових навода и разлога не произлази да има основа за поновно одлучивање.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 85. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији ("Службени гласник РС", бр. 80/02, 84/02, 23/03, 70/03, 55/04 и 61/05), у делу који гласи: "осим чланова домаћинства пореског обвезника".

2. Одбацује се захтев за оцењивање уставности одредбе члана 75. став 1. Закона из тачке 1.

3. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачног акта, или радње предузете на основу члана 85. став 1. Закона из тачке 1.

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднете су иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 75. став 1., као и одредбе члана 85. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији. У представци којом је оспорена одредба члана 75. став 1. Закона, иницијатор наводи да се по основу те одредбе Закона у поступку принудне наплате доприноса за пензијско, инвалидско, здравствено осигурање и доприноса за незапослене, обрачунава и камата по стопи једнакој годишњој есконтној стопи централне емисионе банке увећаној за 15 процентних поена применом комфорне методе, којима се додаје још 5% од укупне вредности тих обавеза, што је "посебно неуставно". Одредба члана 85. став 1. Закона оспорена је наводом да је том одредбом укинута једнака правна заштита посебне имовине брачних другова или чланова породичне заједнице у односу на остале облике својине, јер су чланови породичног домаћинства пореског обвезника, због личних својстава, брака или сродства са пореским обвезником, стављени у неједнак положај с осталим грађанима, чиме су повређене одредбе члана 12. став 4., члана 13., члана 22. и члана 34. став 1. Устава. Предложена је обустава извршења појединачних аката или радњи предузетих на основу оспорених одредаба Закона.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио:

Законом о пореском поступку и пореској администрацији ("Службени гласник РС", бр. 80/02, 84/02, 23/03, 70/03, 55/04 и 61/05), прописано је: да се тим законом, између осталог, уређује поступак утврђивања, наплате и контроле јавних прихода на које се овај закон примењује, те права и обавезе пореских обвезника; да се тим законом образује и Пореска управа, као

орган управе у саставу Министарства финансија и економије и уређује њена надлежност и организација (члан 1.); да се Закон примењује на све јавне приходе које наплаћује Пореска управа, ако другим пореским законом није друкчије уређено тј. на новчане казне, камате по основу доспелог а неплаћеног пореза, трошкове поступка принудне наплате пореза и трошкове порескопрекршајног поступка (члан 2.); да Пореска управа почиње поступак принудне наплате пореза, односно споредних пореских давања, доношењем решења о принудној наплати пореза, ако порески обвезник није платио порез, односно споредно пореско давање у року од 5 дана од дана пријема опомене о врсти и износу пореза, односно споредних пореских давања доспелих за наплату, са обрачунатом каматом од дана издавања опомене до дана уплате доспелог пореза, односно споредних пореских давања; да се против решења о принудној наплати пореза може изјавити жалба у року од осам дана од дана достављања решења (члан 71. и члан 77. ст. 1. и 4.); да се принудна наплата врши у оној мери у којој се покрива дуговани износ пореза и споредна пореска давања (члан 81. став 4.); да се наплата пореза, у поступку принудне наплате спроводи на новчаним средствима пореског обвезника, новчаним потраживањима пореског обвезника, неновчаним потраживањима и другим правима пореског обвезника, готовом новцу и хартијама од вредности; покретним стварима, непокретностима; да се предмети принудне наплате одређују решењем (члан 84. став 1. тач. 1) до 6) и став 3.).

Оспореном одредбом члана 75. став 1. Закона прописано је да се на износ мање или више плаћеног пореза и споредних пореских давања обрачунава и плаћа камата по стопи једнакој годишњој есконтној стопи централне емисионе банке увећаној за 15 процентних поена, применом комфорне методе обрачуна.

Одредбама оспореног члана 85. Закона прописано је да треће лице, осим члана домаћинства пореског обвезника, које тврди да има право на ствари која је предмет поступка принудне наплате пореза а које би спречило продају имовине, може поднети надлежном суду излучну тужбу (оспорени став 1.); да суд може да наложи прекид и обустављање спровођења одређене мере у току поступка принудне наплате на ствари из става 1. овог члана (став 2.), а ако лице из става 1. овог члана пружи доказ да има право на ствари које је предмет принудне наплате пореза, Пореска управа може да прекине односно обустави примену мера принудне наплате над тим предметом (став 3.).

Устав Републике Србије утврђује: да се обезбеђује судска заштита слобода и права зајемчених и признатих Уставом (члан 12. став 4.); да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да свако има право на за све једнаку заштиту својих права у поступку пред судом, другим државним или било којим органом или организацијом, да је свакоме зајемчено право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се решава о његовом праву или на закону заснованом интересу (члан 22.); да се јамчи право својине у складу с Уставом, и слобода предузетништва (члан 34. став 1.); да је свако дужан да плаћа порезе и друге дажбине утврђене законом (члан 52.); да се јамче друштвена, државна, приватна и задружна својина и други облици својине, да сви облици својине имају једнаку правну заштиту (члан 56. ст. 1. и 2.); да се обавеза плаћања пореза и других дажбина утврђује

према економској снази обвезника (члан 69. став 3); да Република Србија уређује и обезбеђује својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине, финансијски систем, контролу законитости располагања средствима правних лица, финансијску ревизију јавних расхода и начин јединственог организовања тих послова, те организацију, надлежност и рад републичких органа (члан 72. став 1. тач. 4., 8. и 11.); да државни органи и организације које врше јавна овлашћења могу у појединачним стварима решавати о правима и обавезама грађана или, на основу закона, примењивати мере принуде и ограничења, само у законом прописаном поступку у коме је свакоме дата могућност да брани своја права и интересе и да против донесеног акта изјави жалбу, односно употреби друго законом предвиђено правно средство (члан 122.).

Уставни суд је, на седници одржаној 10. марта 2005. године оцењивао уставност члана 75. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији и донео Решење број IУ-397/2004, којим није прихватио иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности наведене одредбе Закона, јер је оценио да није несагласно с Уставом Републике Србије да се законом уреде питања која се односе на правне последице неизмирења, односно неблаговременог измирења прописаних пореских обавеза те да се пропише обавеза плаћања камате по одређеној стопи на утврђени износ пореске обавезе, на начин како је то уређено оспореном законском одредбом. Уставни суд је такође оценио да је Република Србија овлашћена да законом уреди односе у области пореза и других фискалних давања, укључујући и камате за доспеле и неизмирене обавезе. С обзиром на то да је о уставности оспорене одредбе Закона, Уставни суд већ одлучивао, а из нових навода и разлога не произлази да има основа за поновно одлучивање, Суд је поднети захтев одбацио. Стога је и одлучивање о захтеву за обуставу извршења појединачних аката односно радњи предузетих на основу оспорене одредбе члана 75. став 1. Закона, беспредметно.

Поводом оспорене одредбе члана 85. став 1. Закона, из које произлази да члан домаћинства пореског обвезника, који тврди да има право на ствари која је предмет поступка принудне наплате пореза а које би спречило продају имовине, не може поднети надлежном суду излучну тужбу, Уставни суд је, полазећи од овлашћења законодавца из члана 72. Устава да законом уреди својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине, финансијски систем, контролу законитости располагања средствима правних лица, као и организацију, надлежност и рад републичких органа, оценио да се у оквиру тог регулисања могу одредити и мере које имају за циљ наплату пореза и других дажбина, а у оквиру принудне наплате пореза и ограничења на подношење излучне тужбе ради спречавања појава избегавања плаћања пореза. Имајући у виду да је саставни део овлашћења законодавног органа, да у оквиру уређивања елемената пореског система предвиди и меру заштите фискалног интереса државе, ограничењем права подношења излучне тужбе чланова домаћинства пореског обвезника који су у имовинској заједници која проистиче из заједнице живота, рада и заједничког привређивања и трошења добара са пореским обвезником, Уставни суд је оценио да оспорена одредба члана 85. став 1. Закона у делу који гласи: "осим чланова домаћинства пореског обвезника", није несагласна с Уставом. Таква мера не задире у право чланова домаћинства да у посебном поступку, својинском тужбом, доказују власничка права на ствари.

Захтев за обуставу извршења појединачних аката, односно радњи предузетих на основу оспорене одредбе члана 85. став 1. Закона, Суд је

одбацио, сагласно члану 42. став 3. Закона о поступку пред уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), јер је донео коначну одлуку.

На основу члана 47. тач. 2), 3) и 6) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-419/2005 од 22. јуна 2006.

Закон о предузећима
("Службени гласник СРЈ", бр. 29/96...36/02) - члан 79. став 2.

Нема основа за прихватање иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности оспорене одредбе члана 79. став 2. Закона о предузећима, у време њеног важења, јер је овим законом био уређен правни положај предузећа, а у оквиру тога и органи предузећа и њихов делокруг, те је и одређивање оспореном одредбом Закона ко може да покрене поступак пред надлежним судом против незаконитих одлука предузећа, било уређено са становишта законом одређеног положаја органа предузећа и начина доношења одлука у тим органима (скупштина, управни и надзорни одбор), укључујући и мањинске акционаре који имају Законом утврђен посебан положај, а такво уређивање није било несагласно с Уставом Републике Србије.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 79. став 2. Закона о предузећима ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 и 36/02).

2. Одбацује се иницијатива за покретање поступка за оцену сагласности одредбе члана 79. став 2. Закона из тачке 1. са Повељом о људским и мањинским правима и грађанским слободама ("Службени лист СЦГ", број 6/03).

О б р а з л о ж е њ е

Суд Србије и Црне горе, на основу члана 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист СЦГ", број 1/03) уступио је Уставном суду Републике Србије иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 79. став 2. Закона о предузећима која је у Савезном уставном суду вођена као предмет IУ број 251/02. Оспорена одредба Закона о предузећима, по мишљењу иницијатора, није сагласна с одредбама члана 20. ст. 1. и 2, члана 67. и члана 115. Устава СРЈ, јер ограничава Уставом зајемчено право на судску заштиту из разлога што право на тужбу за поништај незаконите одлуке органа предузећа условљава "поседовањем најмање десетине основног капитала предузећа", иако се овде не ради искључиво о праву из корпуса мањинских акционара.

У поднеску који је 5. маја 2003. године доставио Суду Србије и Црне Горе иницијатор наводи да иницијативу и даље сматра актуелном, а да је "одредба члана 79. став 2. Закона о предузећима несагласна с одредбама члана 3. ст. 1. и 3. у вези са чланом 9. Повеље о људским и мањинским правима и грађанским слободама ("Службени лист СЦГ", број 6/03)".

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је Закон о предузећима ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 и 36/02), донет као савезни закон и да се на основу члана 64. став 2. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора, од дана ступања на снагу Уставне повеље примењивао као републички закон. Закон о предузећима престао је да важи ступањем на снагу Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", број 125/04), 30. новембра 2004. године.

Оспореном одредбом члана 79. став 2. Закона о предузећима било је прописано да поступак пред надлежним судом против одлуке органа предузећа коју сматра незаконитом, поред скупштине, могу покренути и управни и надзорни одбор, чланови и акционари који имају најмање десетину основног капитала или статутом одређен мањи део, као и повериоци предузећа чија потраживања износе најмање десетину основног капитала, ако скупштина, на њихов захтев, не покрене поступак у року од 30 дана од дана подношења захтева.

Уставом Републике Србије утврђено је: да се слободе и права остварују, а дужности испуњавају на основу Устава, осим кад је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих слобода и права утврђују законом (члан 12); да свако има право на за све једнаку заштиту својих права у поступку пред судом, другим државним или било којим органом или организацијом (члан 22. став 1); да Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује остваривање и заштиту слобода и права човека и грађанина, својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине; правни положај предузећа и других организација (члан 72. став 1. тач. 2. и 4); да се против решења и других појединачних аката, поред осталих, и органа и организација које врше јавна овлашћења донесених у првом степену може изјавити жалба надлежном органу (члан 124).

Законом о предузећима био је уређен правни положај предузећа, а у оквиру тога и органи предузећа и њихов делокруг, те је и одређивање ко може да покрене поступак пред надлежним судом против незаконитих одлука предузећа, оспореном одредбом члана 79. став 1. Закона, по оцени Суда, било уређено са становишта законом одређеног положаја органа предузећа и начина доношења одлука у тим оганима (скупштина, управни и надзорни одбор), укључујући и мањинске акционаре који имају Законом утврђен посебан положај. Такође, према наведеној одредби Закона статутом предузећа могло се предвидети да и акционари са мањим делом основног капитала могу покренути поступак пред надлежним судом. С обзиром на то да се оспореном одредбом Закона не искључује, односно не ограничава право сваког другог лица, па и појединог акционара, који сматра да му је незаконитом одлуком, односно појединачним актом органа предузећа донетим на основу такве одлуке, повећан какав интерес, на подношење тужбе за заштиту свог права пред надлежним органом, Уставни суд је оценио да одсуство изричите норме о постојању таквог права у оспореној одредби не даје основа за утврђивање несагласности одредбе члана 79. став 2. Закона с Уставом. Наиме, када је реч о незаконитим актима предузећа који имају карактер општег акта Уставом и

Законом о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), одређено је да свако може дати иницијативу за покретање поступка за оцењивање уставности и законитости, а другим одговарајућим законима уређена су правила поступка за пружање судске заштите приликом решавања грађанскоправних спорова из радних, трговачких, имовинскоправних и других грађанскоправних односа. Полазећи од наведеног, као и да је оспорена одредба Закона о предузећима у току поступка пред Уставним судом престала да важи даном ступања на снагу Закона о привредним друштвима, Суд је оценио да нема основа за прихватање иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности оспорене одредбе члана 79. став 2. Закона о предузећима у време њеног важења.

Уставни суд, на основу члана 125. Устава, није надлежан да оцењује сагласност оспорене одредбе Закона о предузећима са општим правним актима државне заједнице Србија и Црна Гора, у овом случају са Повељом о људским и мањинским правима и грађанским слободама.

Полазећи од изложеног и на основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-111/2005 од 16. фебруара 2006.

Закон о привредним преступима
("Службени гласник СФРЈ", бр. 4/77...3/90, "Службени лист СРЈ", бр. 27/92...64/01 и "Службени гласник РС", број 101/05) - члан 28. тачка 3) и члан 34. став 3.

Прописивање оспореном одредбом члана 28. став 3. Закона о привредним преступима да се за привредни преступ може изрећи заштитна мера забране правном лицу да се бави одређеном привредном делатношћу, као и прописивање оспореном одредбом члана 34. став 3. Закона да се ова заштитна мера може изрећи за време од шест месеци до десет година, рачунајући од дана правноснажности пресуде, није несагласно с Уставом, јер законодавац у склопу својих уставних овлашћења има право да уреди, поред осталог, и питања система санкција за повреду прописа, па и прописа о привредном и финансијском пословању, као и поступак у коме се утврђује одговорност и изричу законом утврђене санкције учиниоцима кривичних дела, што укључује и утврђивање законског минимума и максимума одређене санкције.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 28. тачка 3) и члана 34. став 3. Закона о привредним преступима ("Службени лист СФРЈ", бр. 4/77, 36/77, 14/85, 74/87, 57/89, 3/90 и "Службени лист СРЈ", бр. 27/92, 24/94, 28/96, 64/01 и "Службени гласник РС", број 101/05).

Образложење

Суд Србије и Црне Горе, на основу члана 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист СЦГ", број 1/03), уступио је Уставном суду Републике Србије на даљу надлежност, иницијативу за покретање поступка за оцену уставности одредаба члана 28. тачка 3) и члана 34. став 3. Закона о привредним преступима. Подносилац иницијативе сматра да су оспорене одредбе Закона несагласне с Уставом Савезне Републике Југославије, јер омогућавају да се предузећу због књиговодствених или сличних пропуста, забрани обављање допуштене и регистроване делатности у трајању од десет година.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио:

Закон о привредним преступима, који се на основу члана 64. став 2. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора примењује као републички закон, прописује: да се тим законом, ради заштите законитости у области привредног и финансијског пословања, уређују општи услови и начела за изрицање санкција за привредне преступе, систем санкција као и поступак у коме се утврђује одговорност и изричу санкције учиниоцима привредних преступа (члан 1.); да је привредни преступ друштвено штетна повреда прописа о привредном или финансијском пословању, која је проузроковала или је могла проузроковати теже последице и која је прописом надлежног органа одређена као привредни преступ (члан 2. став 1.). Оспореном одредбом члана 28. тачка 3. Закона о привредним преступима, прописано је да се за привредни преступ правном лицу може изрећи заштитна мера забране бављења одређеном привредном делатношћу. Према оспореном члану 34. став 3. Закона ова мера може се изрећи за време од шест месеци до десет година, рачунајући од дана правоснажности пресуде.

Устав утврђује: да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима у складу с Уставом и законом (члан 57. став 1.); да Република Србија уређује и обезбеђује правни положај предузећа и других организација, њихових удружења и комора; финансијски систем; контролу законитости располагања средствима правних лица, финансијску ревизију јавних расхода и начин јединственог организовања тих послова; те организацију, надлежност и рад републичких органа (члан 72. став 1. тач. 4., 8. и 11); да државни органи и организације које врше јавна овлашћења могу у појединачним стварима решавати о правима и обавезама грађана или, на основу закона, примењивати мере принуде и ограничења, само у законом прописаном поступку у коме је свакоме дата могућност да брани своја права и интересе и да против донесеног акта изјави жалбу, односно употреби друго законом предвиђено правно средство (члан 122.).

На основу наведених одредаба Устава, по оцени Уставног суда, законодавац је овлашћен да уреди услове за обављање делатности, као и правни положај предузећа и других организација, финансијски систем, контролу законитости располагања средствима правних лица и организацију, те надлежност и рад републичких органа, а у оквиру тога и да утврди систем санкција за повреду прописа, па и прописа о привредном или финансијском пословању, као и поступак у коме се утврђује одговорност и изричу законом утврђене санкције учиниоцима привредних преступа. Имајући у виду да је у

оспореној одредби члана 28. тачка 3. Закона о привредним преступима прописано да се за привредни преступ може изрећи заштитна мера забране правном лицу да се бави одређеном привредном делатношћу, која се, у смислу члана 34. став 1. Закона, састоји у забрани производње одређених производа или у забрани вршења одређених послова промета робе и услуга или других привредних послова, с тим што се у пресуди којом се изриче та мера наводи привредна делатност чије се вршење забрањује правном лицу, Уставни суд је оценио да се наведена заштитна мера односи на одређену, а не на сваку привредну делатност, како се то наводи у иницијативи. Полазећи од тога да су одредбом члана 34. став 2. Закона прописани услови за изрицање заштитне мере забране правном лицу да се бави одређеном привредном делатношћу, ако прописом којим се одређује привредни преступ ти услови нису посебно прописани, а у оспореној одредби члана 34. став 3. Закона је прописано да се ова мера може изрећи за време од шест месеци до десет година рачунајући од дана правоснажности пресуде, Уставни суд је оценио да се заштитна мера забране правном лицу да се бави одређеном привредном делатношћу изриче за одређено време, забраном обављања оне делатности која је у непосредној вези са учињеним привредним преступом, кад би, према наведеном члану 34. став 2. Закона, даље бављење одређеном привредном делатношћу било опасно по живот или здравље људи, или штетно за привредно или финансијско пословање других организација удруженог рада или других правних лица или за привреду, или би штетило угледу државе или организацији удруженог рада у иностранству при вршењу послова спољнотрговинског промета, или ако је правно лице за последње две године кажњено због истог или сличног привредног преступа. Прописивање законског минимума и максимума одређене санкције, по оцени Суда, ствар је законодавне политике, а о оправданости и целисходности таквог законског решења Уставни суд, у смислу члана 125. Устава, није надлежан да одлучује.

Будући да Уставом зајамчено право да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима, подразумева, према члану 57. став 1. Устава, да се привредне делатности обављају у складу с Уставом и законом, то по оцени Уставног суда оспорене одредбе члана 28. тачка 3. и члана 34. став 3. Закона о привредним преступима, нису несагласне с Уставом, јер бављење привредним делатностима "противно Уставу и закону" бива санкционисано.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93, 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IV-108/2005 од 25. маја 2006.

Закон о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01) - члан 162. став 2.

Оспореном одредбом Закона није био повређен Устав, јер је ова законска одредба била донета у границама уставних овлашћења законодавног органа да својим прописом искључи вођење управног спора против коначних решења инспектора рада о одлагању извршења одлуке послодавца којом је очигледно повређено право запосленог, имајући у виду да је у конкретном случају била обезбеђена судска заштита.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 162. став 2. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр.70/01 и 73/01).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 162. став 2. Закона о раду. Иницијатор сматра да се оспореном одредбом Закона нарушава уставни принцип из члана 124. ст. 3. и 4. Устава Републике Србије према коме о законитости коначних појединачних аката, којима државни органи и организације које врше јавна овлашћења решавају о правима или обавезама, одлучује суд у управном спору, ако за одређену ствар није законом предвиђена друга судска заштита, те да се законом може, изузетно, у одређеним врстама управних ствари искључити управни спор. У иницијативи се указује и да евентуално незаконито решење инспектора рада о забрани обављања делатности може да представља ненадокнадиву штету за послодавца, с обзиром на то да није обезбеђена друга правна заштита.

Одредбом члана 162. став 2. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01), који је престао да важи ступањем на снагу Закона о раду ("Службени гласник РС", бр.24/05 и 61/05), било је прописано да се против коначног решења инспекције рада о одлагању извршења одлуке послодавца, којом је очигледно повређено право запосленог, не може покренути управни спор.

Уставом Републике Србије утврђено је: да је свакоме зајемчено право на једнаку заштиту права у поступку пред судом, другим државним или било којим органом или организацијом, као и право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се решава о његовом праву или на закону заснованом интересу (члан 22.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, остваривање и заштиту слобода и права човека и грађанина (члан 72. став 1. тачка 2.); да се против решења и других појединачних аката судских, управних и других државних органа, као и против таквих аката органа и организација које врше јавна овлашћења, донесених у првом степену, може изјавити жалба надлежном органу, с тим што се законом може, изузетно, у одређеним случајевима, искључити жалба, ако је на други начин обезбеђена заштита права и законитости, као и да о законитости коначних појединачних аката којима државни органи и организације које врше јавна овлашћења решавају о правима или обавезама, одлучује суд у управном спору, ако за одређену ствар није законом предвиђена друга судска заштита, а законом се може, изузетно у одређеним врстама управних ствари, искључити управни спор (члан 124.).

Полазећи од изложеног, Уставни суд је оценио да је оспорена одредба Закона о раду била донета у границама уставних овлашћења законодавног органа да својим прописом искључи вођење управног спора против коначних решења инспектора рада о одлагању извршења одлуке послодавца којом је очигледно повређено право запосленог, имајући у виду да је у конкретном случају била обезбеђена судска заштита. Наиме, одредбом члана

162. став 1. Закона, било је прописано да ако је инспектор рада нашао да је одлуком послодавца очигледно било повређено право запосленог, на захтев запосленог одложиће својим решењем извршење те одлуке, ако је запослени повео радни спор до доношења правоснажне одлуке суда. Са становишта заштите права послодавца и евентуалне штете која би за њега могла настати због одлагања примене одлуке о забрани даљег обављања делатности, Уставни суд је оценио да оспореном одредбом Закона није повређена одредба члана 124. Устава, с обзиром на то да је послодавац могао, у случају повреде својих права, по окончању радног спора да оствари право на накнаду штете, сагласно члану 172. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", бр. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 и "Службени лист СРЈ", број 31/93).

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-145/2004 од 20. априла 2006.

Закон о сахрањивању и гробљима
("Службени гласник СРС", бр. 20/77...6/89 и "Службени гласник РС", бр. 53/93...48/94) - члан 17. став 2.

Уставни суд је оцену уставности оспорене одредбе Закона о сахрањивању и гробљима, донетог на основу Устава који није више у правном поретку, извршио у односу на важећи Устав Републике Србије, па је утврдио да није несагласно с овим Уставом прописивање Закона којим је законодавац, полазећи од тога да грађевинско земљиште одређено за изградњу гробаља представља земљиште које је, према Уставу, у државној својини и на којем се може, под условима утврђеним законом, стећи само право коришћења, одредио начин и услове остваривања права коришћења гробног места, односно онемогућио промет права коришћења гробних места, водећи рачуна о природи и намени земљишта предвиђеног за изградњу гробаља.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 17. став 2. Закона о сахрањивању и гробљима ("Службени гласник СРС", бр. 20/77, 24/85, 6/89 и "Службени гласник РС", бр. 53/93, 67/93 и 48/94).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за оцењивање уставности чл. 8., 17. и 25. Закона о сахрањивању и гробљима ("Службени гласник СРС", бр. 20/77, 24/85, 6/89 и "Службени гласник РС", бр. 53/93, 67/93 и 48/94). У иницијативи се наводи да чл. 8. и 25. Закона нису усаглашени с Уставом Републике Србије, а посебно се истиче да је одредба члана 17. став 2. Закона, којом се забрањује стављање у промет гробница,

несагласна с одредбама чл. 58., 59. и 60. Устава. Оспорене одредбе чл. 8. и 25. Закона издвојене су у предмет број IV-53/06, са разлога економичности поступка, будући да је Суду већ поднета иницијатива за оцењивање уставности истих одредаба Закона.

У спроведеном поступку поводом иницијативе за оцену уставности одредбе члана 17. став 2. Закона о сахрањивању и гробљима, Суд је утврдио да је овај закон донет на основу Устава Социјалистичне Републике Србије, који више није у правном поретку, па је оцену оспорене одредбе Закона у материјално - правном смислу извршио у односу на Устав Републике Србије.

Према члану 60. Устава, природна богатства и добра у општој употреби, као добра од општег интереса, и градско грађевинско земљиште у државној су или друштвеној својини (став 1.); на добрима од општег интереса и на градском грађевинском земљишту може се, под условима утврђеним законом, стећи право коришћења (став 3.), а заштита, коришћење, унапређивање и управљање добрима од општег интереса остварују се под условима и на начин утврђен законом (став 5.). Одредбом члана 62. Устава, утврђено је да физичка и правна лица остварују својинска права на непокретности према њеној природи и намени, у складу са законом, а према одредби члана 113. тачка 2. Устава општина, преко својих органа, у складу са законом уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности.

Законом о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", бр. 16/97 и 42/98), уређење и одржавање гробаља и сахрањивање проглашено је за комуналну делатност од општег интереса која обухвата опремање простора за сахрањивање, изградњу и одржавање објеката за погребне услуге и кремирање умрлих, њихов превоз и пренос и пружање других погребних услуга.

У смислу члана 4. Закона о сахрањивању и гробљима, гробљем се сматра земљиште које је одговарајућим урбанистичким планом или одлуком скупштине општине одређено за сахрањивање умрлих. Урбанистичким планом или одлуком, утврђују се локација и урбанистичко-технички услови за подизање објеката, неопходних за вршење погребне делатности (мртвачнице, продавнице и други објекти), комуналних уређаја и инсталација, спољних и унутрашњих саобраћајница, за одређивање гробних места, за изградњу гробница, других спомен објеката и за подизање споменика. Оспореном одредбом члана 17. став 2. Закона прописано је да се гробно место (парцела) која је дата на коришћење, не може стављати у промет.

Имајући у виду природу и намену грађевинског земљишта које је, урбанистичким планом, одређено за изградњу гробаља, Суд је утврдио да се ради о градском грађевинском земљишту, односно у смислу одредаба чл. 69. и 70. Закона о планирању и изградњи, ("Службени гласник РС", број 47/03), о јавном грађевинском земљишту које је у државној својини и које се не може отуђити из државне својине. Будући да се ради о земљишту које је, према Уставу, у државној својини и на којем се може, под условима утврђеним законом, стећи само право коришћења, Суд је оценио да је законодавац, сагласно Уставу, одредио начин и услове остваривања тог права, односно у конкретном случају онемогућио промет права коришћења гробних места, водећи рачуна о природи и намени земљишта предвиђеног за изградњу гробаља. Стога је Суд оценио да нема основа за утврђивање неуставности одредбе члана 17. став 2. Закона.

Сагласно изложеном Суд је, на основу члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-78/2005 од 13. априла 2006.

Закон о страним улагањима
("Службени гласник РС", број 3/02) - члан 16.

Оспорене одредбе Закона нису несагласне Уставу, с обзиром да су овим одредбама уређени односи који се, сагласно Уставу, уређују законом, а уставно овлашћење законодавца да уређује систем у области економских односа са иностранством, као и финансијски систем, те да у оквиру наведених овлашћења законом утврђује порезе и друге дажбине, подразумева и овлашћење за прописивање одговарајућих ослобођења и олакшица у извршавању законом утврђене обавезе плаћања царине и других увозних дажбина.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 16. Закона о страним улагањима ("Службени лист СРЈ", број 3/02).

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачног акта, односно радње, предузете на основу одредаба члана 16. Закона из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Суд Србије и Црне Горе, на основу члана 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист СЦГ", број 1/03), уступио је Уставном суду Републике Србије иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 16. Закона наведеног у тачки 1. изреке, која је у Савезном уставном суду вођена као предмет IУ број 32/02. Подносилац иницијативе сматра да оспорене одредбе Закона уводе дискриминацију правних, односно физичких лица, јер, како наводи, правно лице са седиштем у иностранству и правно лице са страним улогом и седиштем у Југославији, с обзиром на то да према оспореном члану Закона не плаћа царину на увоз опреме по основу улога страног улагача, има у Југославији већа права од правног лица без страног улога и са седиштем у Југославији, које плаћа царину на увоз опреме. Из истог разлога и југословенски држављанин са пребивалиштем и боравиштем у иностранству дуже од годину дана има у Југославији већа права него југословенски држављанин са пребивалиштем и боравиштем у Југославији, те је оспорени члан Закона, по мишљењу иницијатора, супротан одредбама Устава СРЈ које утврђују да су сви југословенски држављани једнаки пред законом (члан 20.), да су привредни субјекти самостални и равноправни, а услови привређивања једнаки за све (члан 74. став 2.) и да страно лице стиче право својине и право привређивања под

условима узајамности, у складу са савезним законом (члан 70. став 1.). Предложено је и да се, сходно члану 132. Устава СРЈ, привремено обуставе радње предузете у примени оспореног члана Закона.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да се Закон о страним улагањима ("Службени лист СРЈ", бр. 3/02 и 5/03), који је донет као закон Савезне Републике Југославије, на основу члана 64. став 2. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора, од дана ступања на снагу Уставне повеље, примењује као републички закон, те да се оцена уставности наведеног Закона врши у односу на Устав Републике Србије. Оспореним чланом 16. Закона о страним улагањима ("Службени лист СРЈ", број 3/02) прописано је да је увоз опреме по основу улога страног улагача, осим путничких возила и аутомата за забаве и игре на срећу, ослобођен од плаћања царина и других увозних дажбина (став 1.); да се право на царинско ослобођење може користити у складу са утврђеном динамиком улагања до коначне изградње објеката, односно отпочињања делатности у коју се врши улагање, а уколико се улагање врши по основу реинвестирања добити-за све време важења уговора, односно одлуке (став 2.), као и да царинско ослобођење из става 1. овог члана може користити и предузеће са страним улогом до висине новчаног дела страног улога у року од две године од дана регистрације страног улагања (став 3.).

Уставом Републике Србије утврђено је: да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да је свако дужан да плаћа порезе и друге дажбине утврђене законом (члан 52.); да држава мерама развојне, економске и социјалне политике, под једнаким условима, подстиче повећање економског и социјалног благостања грађана (члан 55. став 2.); да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима, у складу с Уставом и законом и да се јамчи право страном лицу да обавља привредну и другу делатност и права по основу улагања и пословања, под условима који су законом утврђени за домаћа лица (члан 57.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, финансијски систем, систем у областима економских односа са иностранством, као и друге економске и социјалне односе од општег интереса (члан 72. став 1. тачка 4.).

Устав непосредно не уређује царину, па ни ослобођења од плаћања царине, већ прописује да је свако дужан да плаћа порезе и друге дажбине утврђене законом, из чега, по схватању Суда, следи да се врсте дажбина, и друга питања у вези са извршавањем обавезе плаћања уређују законом. Царина и друге увозне дажбине уређени су Царинским законом ("Службени гласник РС", бр. 73/03..85/05) којим је царина одређена као дажбина која се плаћа при увозу робе (члан 5.). Тим законом уређени су обавеза плаћања царине, обвезници, предмет, олакшице и ослобођења и др., док је оспореним одредбама Закона о страним улагањима уређен један облик царинског ослобођења тако што је прописано да се на увоз опреме по основу улога страног лица не плаћа царина и друге увозне дажбине. Уставно овлашћење законодавца да уређује систем у области економских односа са иностранством, као и финансијски систем, те да у оквиру наведених овлашћења законом утврђује порезе и друге дажбине, подразумева, по оцени Суда, и овлашћење законодавца за прописивање одговарајућих ослобођења и олакшица у извршавању законом утврђене обавезе плаћања царине и других увозних

дажбина, те су оспореним одредбама Закона уређени односи који се, сагласно Уставу, уређују законом. Одређивање обвезника, предмета на који се плаћа царина, а у оквиру тога и одговарајућих олакшица и ослобођења, будући да Устав у том смислу не садржи посебна ограничења, ствар је одговарајуће законодавне политике коју Уставни суд, на основу члана 125. Устава, није надлежан да оцењује. Наиме, прописано царинско ослобођење, по оцени Суда, представља у суштини подстицајну меру предвиђену у оквиру уставног овлашћења законодавца да мерама развојне, економске и социјалне политике подстиче унапређење економског развоја Републике, поред осталог, стварањем повољнијих услова за улагање страног капитала у привреду Републике. Такође, уставни принцип правне једнакости грађана утврђен одредбом члана 13. Устава, као и Уставом зајемчена једнакост правних лица у обављању привредне делатности утврђена чланом 57. Устава, по схватању Суда, нема значење апсолутне једнакости, већ једнакости грађана, односно правних лица у обављању делатности, у законом прописаној истој правној ситуацији. У том смислу, по оцени Суда, нису основани наводи иницијатора да се грађани, односно правна лица доводе у неједнак положај у обављању делатности, јер се царинско ослобођење предвиђено оспореним одредбама Закона односи на сва привредна друштва и друге облике организовања делатности који увозе опрему по основу улога страног лица.

С обзиром на то да је донео коначну одлуку, захтев за обуставу извршења појединачног акта, односно радње предузете на основу оспорених одредаба Закона, Уставни суд је одбацио, на основу члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05).

На основу изложеног и члана 47. тач. 2) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-88/2005 од 15. јуна 2006.

Закон о изменама и допунама Закона о судијама ("Службени гласник РС", број 44/04) – чл. 5. и 8. и члан 15. став 2.

Није несагласна с Уставом оспорена одредба члана 8. Закона, којом је прописано да судију бира Народна скупштина на предлог Високог савета правосуђа, а ако предложени кандидат не буде изабран, Високи савет правосуђа поново утврђује предлог са новим кандидатом, јер, према Уставу, Народна скупштина извршава своју уставну улогу избором судија, а само уређивање организације и састава судова путем избора судија, па према томе и поступак попуњавања састава судова путем избора судија, препуштено је законодавцу, односно закону.

О уставности одредаба члана 5. и члана 15. став 2. Уставни суд је већ одлучивао у предмету IУ-217/2004, Одлуком објављеном у "Службеном гласнику РС", број 16/2006, којом је одбио предлог за утврђивање неуставности ових одредаба Закона, а у захтеву нису изнети нови наводи и докази из којих произлази да има основа за поновно одлучивање.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности члана 8. Закона о изменама и допунама Закона о судијама ("Службени гласник РС", број 44/04).

2. Одбацује се захтев за оцењивање уставности одредаба члана 5. и члана 15. став 2. Закона из тачке 1.

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности одредаба члана 5. и члана 15. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о судијама ("Службени гласник РС", број 44/04). Подносилац иницијативе сматра да је одредба члана 5. Закона у супротности "са уставном одредбом о независности судије у раду и у супротности са Европском повељом о Закону за судије Савета Европе и Препоруком број Р (94) 12 Комитета министара Савета Европе државама чланицама о независности, ефикасности и улози суда, по којима се искључује свака одредба и сваки поступак који би водио умањењу поверења у стручност, независност и непристрасност судије који поступа у одређеној ствари." По схватању подносиоца иницијативе, "и председник суда је судија, а послови који спадају у његову надлежност представљају послове судске управе, које једино може обављати председник суда који се бира из реда судија. Формирањем Надзорног одбора, који врши преглед судских предмета да би утврдио да ли је по тим предметима правилан и благовремен рад суда, директно се послови судске управе преносе у надлежност овог органа и тиме се умањује ауторитет председника суда (судије), коме је избором за председника суда поверена у надлежност ова врста посла (вршење судске управе)". Такође, "формирањем Надзорног одбора, као посебног тела Врховног суда Србије, ... образује се тело које ће моћи да утиче на суспензију и разрешење судија чиме се нарочито погоршава статусна независност судија." Због тога Надзорни одбор, по схватању иницијатора, "угрожава судијску независност председника суда која се гарантује Уставом и међународним правним актима, који се непосредно примењују сходно Уставној повељи Државне заједнице Србија и Црна Гора (члан 10.)". Члан 15. став 2. Закона иницијатор оспорава јер сматра да је у супротности са чланом 13. Устава Републике Србије, јер се овом одредбом "један мањи број председника судова ставља у неједнак положај са другим председницима судова, јер се разрешавају на основу закона само зато што су изабрани у одређеном временском периоду у коме је важила процедура која је била различита од процедуре која је важила у време избора других председника судова." По мишљењу подносиоца иницијативе, наведена законска одредба противна је и међународним правним актима по којима се судијама гарантује сталност, у овом случају до истека мандата. У иницијативи се предлаже да Уставни суд, на основу члана 42. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) "обустави извршење чл. 15. ст 2. Закона о изменама и допунама Закона о судијама."

Уставни суд Републике Србије, одлучујући о уставности одредаба чл. 2. и 3. и чл. 6, 7, 8. и 9. одељка "5. Састав Високог савета правосуђа" Закона

о изменама и допунама Закона о Високом савету правосуђа ("Службени гласник РС", број 44/04), у предмету број IY-192/04, на седници одржаној 30. јуна 2005. године, закључио је да се из тог предмета издвоји поступак за оцену уставности одредбе члана 8. Закона о изменама и допунама Закона о судијама ("Службени гласник РС", број 44/04), јер су у иницијативи изнети наводи који се тичу оспоравања уставности наведеног члана Закона, па је Суд оценио да је целисходно да се поступак за оцену уставности члана 8. Закона споји са предметом број IY-191/04.

Одредбу члана 8. Закона о изменама и допунама Закона о судијама иницијатор оспорава јер сматра да се "тима што Високи савет правосуђа за свако оглашено слободно место предлаже по једног кандидата чини повреда уставне одредбе по којој Народна скупштина бира судије ..." Такође, по мишљењу иницијатора, у случају предлога само једног кандидата нема избора већ се "евентуално може говорити о потврђивању (верификацији) предлога", чиме се "мимо Устава Народној скупштини одузима право да бира и разрешава судије."

Устав Републике Србије утврђује: да уставотворна и законодавна власт припада Народној скупштини, а да судска власт припада судовима (члан 9. ст. 1. и 4.); да Народна скупштина бира и разрешава председника и судије Врховног суда и других судова (члан 73. став 1. тачка 10.); да су судови самостални и независни у свом раду и суде на основу Устава, закона и других општинских аката (члан 96. став 1.); да у суђењу учествују судије и судије поротници на начин утврђен законом (члан 99. став 1.); да Врховни суд, у складу са законом, утврђује постојање разлога за престанак судијске функције, односно за разрешење судије, и о томе обавештава Народну скупштину (члан 101. став 4.) као и да се организација, оснивање, надлежност и састав судова и поступак пред судовима уређују законом (члан 102. став 1.).

У поступку је утврђено да је Уставни суд Републике Србије у предмету број IY-217/04, на седници одржаној 12. јануара 2006. године, већ одлучивао о уставности одредаба члана 5. и члана 15. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о судијама ("Службени гласник РС", број 44/04) и донео одлуку којом је одбио предлог да се утврди неуставност наведених одредаба Закона ("Службени гласник РС", број 16/06). По оцени Уставног суда, оспорена одредба члана 5. Закона којом је предвиђено да се у Врховном суду образује Надзорни одбор из реда судија Врховног суда, које на четири године бира Општа седница Врховног суда и према којој Надзорни одбор има овлашћења да, по притужби или самоиницијативно, контролише судске предмете и да по окончаној контроли пред Великим персоналним већем покрене поступак за разрешење судије због несавесног или нестручног вршења дужности или предложи изрицање дисциплинске мере судији, није у несагласности са начелима поделе власти, самосталности и независности судова и сталности судијске функције из чл. 9. и 96. и члана 101. став 1. Устава. Такође, ово судско тело својим овлашћењима, по оцени Уставног суда, ни на који начин не утиче на ауторитет председника суда у вршењу послова судске управе, односно не преузима од њега послове судске управе, с обзиром на садржину и врсту тих послова утврђену у чл. 42. до 52. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 63/01, 42/02, 27/03, 103/03 и 29/04).

Такође, оспорена одредба члана 15. став 2. Закона, према којој председницима судова који су изабрани по Закону о изменама и допунама Закона о судијама ("Службени гласник РС", број 27/03), престаје дужност

председника суда за који су изабрани, није, по оцени Уставног суда, несагласна с Уставом, јер ова одредба представља спровођење одлуке Уставног суда број IY-232/03 ("Службени гласник РС", број 35/04). Наиме, Народна скупштина је, полазећи од члана 129. став 2. Устава и члана 61. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, и у оквиру права и дужности из члана 73. тач 3. и 10. Устава, да доноси законе, друге прописе и опште акте и да бира и разрешава председника и судије Врховног суда и других судова, оспореном одредбом члана 15. став 2. Закона, по схватању Уставног суда, непосредно извршила одлуку Уставног суда и, у складу с тим, предвидела да председницима судова изабраним по Закону о изменама и допунама Закона о судијама ("Службени гласник РС", број 27/03) за који је Уставни суд, у делу који се односи на предлагање и избор председника судова (члан 70.), утврдио да је несагласан с Уставом, престаје дужност председника суда за који су изабрани.

С обзиром да је о уставности одредаба члана 5. и члана 15. став 2. Закона већ одлучивао, а да у захтеву, односно иницијативи нису изнети наводи и докази из којих произлази да има основа за поновно одлучивање, Суд је, на основу члана 47. тачка б) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука у том делу одбацио захтев.

Оспорена одредба члана 8. Закона о изменама и допунама Закона о судијама којом је прописано да судију бира Народна скупштина на предлог Високог савета правосуђа, а ако предложени кандидат не буде изабран, Високи савет правосуђа поново утврђује предлог са новим кандидатом, није по оцени Уставног суда, несагласна с Уставом. Уставом Републике Србије није прописан поступак избора на судијску дужност, већ је само чланом 73. тачка 10. предвиђено да Народна скупштина, поред осталих, бира и разрешава председника и судије Врховног суда и других судова. Чланом 102. став 1. Устава утврђено је да се организација, оснивање, надлежност и састав судова и поступак пред судовима уређују законом. Према ставу Уставног суда, Народна скупштина, као законодавно тело, извршава своју уставну улогу избором судија, а само уређивање организације и састава судова, па према томе и поступак попуњавања састава судова путем избора судија, Устав је чланом 102. став 1. препустио законодавцу, односно закону. Какво ће законско уређивање поступка избора судија бити, шта ће садржавати предлог Високог савета правосуђа, који он у смислу члана 1. Закона о Високом савету правосуђа ("Службени гласник РС", бр. 63/01, 42/02, 39/03 и 44/04) и члана 8. Закона о изменама и допунама Закона о судијама, подноси Народној скупштини, као и да ли ће бити предложен један или више кандидата за судију, ствар је законодавне политике и законодавног уређивања, а не питање уставности за које је надлежан Уставни суд, у смислу члана 125. Устава.

С обзиром да је Уставни суд донео коначну одлуку о уставности члана 15. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о судијама у предмету број IY-217/04, не постоје процесне претпоставке за одлучивање Суда, о захтеву за обуставу извршења појединачног акта или радње која је предузета на основу наведене одредбе Закона.

На основу изложеног и члана 47. тач. 3) и б) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IY-191/2004 од 9. фебруара 2006.

Закон о трговини ("Службени гласник СРЈ", бр. 32/93...37/02 и "Службени гласник РС", бр. 85/05 и 101/05) - члан 48. став 1.

Оспорена одредба члана 48. став 1. Закона о трговини којом је утврђено да ће се за привредни преступ из члана 47. овог закона предузећу или другом правном лицу уз казну изрећи и заштитна мера забране обављања трговине у трајању до пет година, није несагласна с Уставом, јер је заснована на уставном овлашћењу законодавца да уређује односе у одговарајућој области, што укључује и овлашћење за прописивање санкција и заштитних мера за повреду законом утврђене обавезе, односно правила понашања.

Уставни суд није надлежан да оцењује целисходност нормативних решења из закона, као ни начин примене оспорене одредбе Закона.

Када доноси коначну одлуку о уставности и законитости оспореног Закона (или другог општег правног акта), Уставни суд одбацује захтев за обуставу извршења појединачних аката, односно радњи предузетих на основу одредаба оспореног закона.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 48. став 1. Закона о трговини "Службени лист СРЈ", бр. 32/93, 50/93, 41/94, 29/96, 37/02 и "Службени гласник РС", бр.85/05 и 101/05).

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединчних аката и радњи предузетих на основу одредаба Закона из тачке 1.

Образложење

Суд Србије и Црне Горе, на основу члана 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист СЦГ", број 1/03), уступио је Уставном суду Републике Србије на даљу надлежност иницијативу за оцену уставности одредбе члана 48. став 1. Закона о трговини. Подносилац иницијативе сматра да је оспорена одредба Закона несагласна с Уставом Савезне Републике Југославије, јер "предвиђена обавеза судова да предузећима и другим правним лицима изрекну забрану обављања трговине у трајању од пет година ако учине било који, од двадесетак привредних преступа наведених у члану 47. истог закона", нарушава правну сигурност домаћих и страних правних лица. Предложено је да се "обуставе од извршења све пресуде привредних судова донете на основу наведене одредбе закона".

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио:

Закон о трговини, који се на основу члана 64. став 2. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора примењује као републички закон, у члану 47. прописује да ће се новчаном казном казнити за привредни преступ предузеће или друго правно лице за радње таксативно наведене у ставу

1. тач. 1. до 10. овог члана, док је оспореном одредбом члана 48. став 1. Закона прописано да ће се за привредни преступ из члана 47. овог закона предузећу или другом правном лицу уз казну изрећи и заштитна мера забране обављања трговине у трајању до пет година. С обзиром да према члану 125. Устава Републике Србије, Уставни суд одлучује о сагласности закона, других прописа и општих аката с овим Уставом, то је Суд оцену уставности оспорених одредаба Закона извршио у односу на Устав Републике Србије.

Устав утврђује: да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима, у складу с Уставом и законом, да се јамчи право страном лицу да обавља привредну или другу делатност и право по основу улагања и пословања, под условима који су законом утврђени за домаћа лица (члан 57.); да Република Србија уређује и обезбеђује финансијски систем, контролу законитости располагања средствима правних лица, финансијску ревизију јавних расхода и начин јединственог организовања тих послова, те организацију, надлежност и рад републичких органа (члан 72. став 1. тач. 4., 8. и 11.); да државни органи и организације које врше јавна овлашћења могу у појединачним стварима решавати о правима и обавезама грађана или, на основу закона, примењивати мере принуде и ограничења, само у законом прописаном поступку у коме је свакоме дата могућност да брани своја права и интересе и да против донесеног акта изјави жалбу, односно употреби друго законом предвиђено правно средство (члан 122.).

На основу наведених одредаба Устава, по оцени Уставног суда законодавац је овлашћен да уреди услове за обављање делатности, као и правни положај предузећа и других организација, финансијски систем, контролу законитости располагања средствима правних лица и организацију, те надлежност и рад републичких органа, а у оквиру тога и да утврди систем санкција за повреду прописа, па тиме и прописа о привредном или финансијском пословању, као и поступак у коме се утврђује одговорност и изричу санкције учиниоцима привредних преступа.

Полазећи од тога да су чланом 47. став 1. тач. 1. до 10. Закона о трговини прописане радње које се сматрају привредним преступом, а у оспореном члану 48. став 1. Закона утврђено је да ће се за привредни преступ из члана 47. овог закона предузећу или другом правном лицу уз казну изрећи и заштитна мера забране обављања трговине у трајању до пет година, Уставни суд је оценио да се наведена заштитна мера обавезно изриче предузећу или другом правном лицу уз казну за привредни преступ из члана 47. Закона. Имајући у виду да уставно овлашћење законодавца да уређује односе у одговарајућој области садржи и овлашћење за прописивање санкција и заштитних мера за повреду законом утврђене обавезе, односно правила понашања, Уставни суд је оценио да Уставом зајемчено право да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима подразумева, према члану 57. став 1. Устава, да се привредне делатности обављају у складу с Уставом и законом. Из наведених разлога, по оцени Уставног суда, оспорена одредба члана 48. став 1. Закона о трговини није несагласна с Уставом, јер бављење трговином "противно Уставу и закону" бива санкционирано.

Уставни суд, сагласно члану 125. Устава, није надлежан да оцењује целисходност нормативних решења из закона, као ни начин примене оспорене одредбе Закона.

С обзиром на то да је донео коначну одлуку, захтев за обуставу извршења појединчних аката, односно радњи предузетих на основу оспорене

одредбе Закона, Суд је одбацио, на основу члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05).

На основу изложеног и члана 47. тач. 2) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-76/2005 од 22. јуна 2006.

Закон о уплати доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за поједине категорије осигураника - запослених ("Службени гласник РС", број 85/2005) - чл. 1. и 2. и члан 13. став 1.

Утврђујући оспореним одредбама Закона категорије лица - осигураника која остварују право на уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање у складу с овим законом као и услове и случајеве за остваривање овог права, укључујући и период на који се обавеза уплате доприноса односи, законодавац је поступио сагласно овлашћењима из члана 72. став 1. тачка 4. Устава, а оспорене одредбе Закона нису несагласне ни с одредбом члана 13. Устава, јер се односе једнако на све грађане који се налазе у истој правној ситуацији прописаној тим одредбама и не стварају неједнакост грађана с обзиром на њихова лична својства.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Не прихватају се иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба чл. 1. и 2. и члана 13. став 1. Закона о уплати доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за поједине категорије осигураника-запослених ("Службени гласник РС", број 85/2005).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднете су иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба чл. 1. и 2. и члана 13. став 1. Закона о уплати доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за поједине категорије осигураника – запослених. У иницијативама се наводи да су оспорене одредбе Закона у несагласности с одредбама чл. 11. и 13. Устава Републике Србије, с обзиром да је оспореним одредбама право на уплату доприноса за обавезно социјално осигурање признато само осигураницима-запосленим којима радни стаж није покривен уплаћеним доприносима у периоду од 1. јануара 1991. године до 31. децембра 2003. године, а да то право није признато осталим осигураницима-запосленим. Даље се наводи да су оспореним одредбама Закона осигураници самосталних делатности изузети из остваривања права по оспореном Закону и доведени у неравноправан положај у односу на осигуранике запослене и осигуранике самосталних делатности из члана 12. став 1. тачка 4. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, тј. свештенике и верске службенике. Предлаже се и да Уставни суд препоручи

Народној скупштини Републике Србије измену оспореног Закона, ради изједначавања свих осигураника самосталних делатности.

Уставни суд је, у спроведеном поступку, утврдио: да је оспореном одредбом члана 1. Закона о уплати доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за поједине категорије осигураника – запослених утврђено да се овим законом уређују услови, случајеви, начин и средства за финансирање уплате доприноса за пензијско и инвалидско осигурање ради утврђивања стажа осигурања у периоду од 1. јануара 1991. године до 31. децембра 2003. године за запослене за које није уплаћен допринос за пензијско и инвалидско осигурање (у даљем тексту: допринос); да је оспореном одредбом члана 2. Закона утврђено да право на уплату доприноса у складу са овим законом има лице које је у периоду од 1. јануара 1991. године до 31. децембра 2003. године било у радном односу у предузећу (привредном друштву), установи, банци, организацији и земљорадничкој задрузи у Републици Србији (у даљем тексту: послодавац), а које је у том периоду било пријављено на осигурање, за време за које му допринос није плаћен; да је оспореном одредбом члана 13. став 1. Закона утврђено да се одредбе члана 2. и члана 3. ст. 1. и 3. овог закона, примењују и на осигуранике самосталних делатности из члана 12. став 1. тачка 4) Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/04 и 84/04), односно на свештенике и верске службенике.

Устав Републике Србије утврђује: да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да обавезним осигурањем, запослени, у складу са законом, обезбеђују себи, поред осталог, права за случај смањења или губитка радне способности, незапослености и старости и права на друге облике социјалног осигурања (члан 40. став 1.); да средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања и за случај привремене незапослености обезбеђују запослени, други осигураници и послодавци, преко организације којом управљају осигураници и корисници, у складу са законом (члан 68. став 2.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности (члан 72. став 1. тачка 4.).

Оспореном одредбом члана 1. Закона одређена је садржина Закона, односно утврђено је шта је предмет уређивања тог закона. Дакле, ради се о одредби која има карактер основне или опште законске норме која не садржи диспозицију, односно њоме се не уређују друштвени односи, нити је та одредба правни основ за остваривање права, обавеза или правних интереса. Стога оспорена одредба Закона није, по оцени Уставног суда, несагласна с Уставом, јер не повређује принцип једнакости грађана из члана 13. нити укида или ограничава Уставом утврђена права за случај смањења или губитка радне способности и старости из члана 40. став 1. Устава.

Оспореном одредбом члана 2. Закона утврђени су услови и случајеви уплате доприноса за пензијско и инвалидско осигурање ради утврђивања стажа осигурања за поједине категорије осигураника, и то тако што су као категорије лица која имају право на уплату доприноса утврђена лица која су у периоду од 1. јануара 1991. године до 31. децембра 2003. године била у радном односу код послодавца (предузеће, односно привредно друштво, установа, банка, организација и земљорадничка задруга) у Републици Србији,

али под условом да је лице у том периоду било пријављено на осигурање за време за које му допринос није плаћен, док је оспореном одредбом члана 13. став 1. Закона утврђено да се право на уплату доприноса из члана 2. Закона, као и основица за уплату доприноса из члана 3. Закона, односи и на осигуранике - свештенике и верске службенике. Сагласно Уставу, Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање ("Службени гласник РС", бр. 84/04, 61/05 и 101/05) утврђени су обвезници доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, поред осталих, запослени, послодавац, предузетник, пољопривредници и свештеници и верски службеници (члан 7.) и њихова обавеза да плаћају те доприносе (члан 64.). Законом чије су одредбе оспорене, Република Србија не уређује обавезно пензијско и инвалидско осигурање, односно права и обавезе по том основу, нити утврђује обвезнике плаћања доприноса, већ преузима обавезу да из буџетских средстава плати доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање уместо законом одређених послодаваца-обвезника плаћања доприноса, и то за таксативно наведене категорије осигураника, на начин и под условима утврђеним Законом. Полазећи од тога да је Уставом и законом уплата доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање установљено као право, али и обавеза запослених и других осигураника, те послодаваца, законодавац је, утврђујући оспореним одредбама чл. 2. и 3. Закона категорије лица – осигураника која остварују право на уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање у складу с овим Законом, као и услове и случајеве за остваривање овог права, укључујући и период на који се обавеза уплате доприноса односи, поступио сагласно овлашћењима из члана 72. став 1. тачка 4. Устава. Оспорене одредбе чл. 2. и 13. Закона, по оцени Уставног суда, нису несагласне с одредбом члана 13. Устава, јер се односе једнако на све грађане који се налазе у истој правној ситуацији прописаној тим одредбама и не стварају неједнакост грађана с обзиром на њихова лична својства. Оспореним одредбама Закона, по оцени Уставног суда, не ограничава се нити ускраћује право за случај смањења или губитка радне способности, односно старости, утврђено одредбом члана 40. став 1. Устава, јер се та права не остварују у складу с оспореним Законом него се остварују обавезним осигурањем, у складу са Законом о пензијском и инвалидском осигурању, а средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања, дакле и обавезног пензијског и инвалидског осигурања, обезбеђују, сагласно одредби члана 68. став 2. Устава, запослени, други осигураници, укључујући и послодавце. Полазећи од наведеног, утврђивање услова и случајева уплате доприноса за пензијско и инвалидско осигурање ради утврђивања стажа осигурања за поједине категорије осигураника, категорија тих осигураника, као и послодаваца чија се обавеза уплате доприноса преузима, на основу и у оквиру наведених уставних овлашћења, јесте ствар законодавне политике коју Уставни суд, сагласно одредби члана 125. Устава, није надлежан да оцењује.

За поступање по захтеву да Уставни суд препоручи Народној скупштини измену оспореног Закона ради изједначавања свих осигураника самосталних делатности, односно да укаже на потребу измене тог Закона, нису се, по оцени Уставног суда, стекли услови из члана 62. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), јер је Уставни суд утврдио да оспорене одредбе Закона нису несагласне с Уставом.

На основу изложеног и члана 47. тачка. 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-390/2005 од 6. јула 2006.

**Закон о фискалним касама ("Службени гласник РС", број 135/04)
- члан 18. став 5. и члан 51. став 1.**

Уређивање оспорених одредаба Закона о фискалним касама којима је прописана обавеза купца добара или корисника услуга у погледу фискалног исечка, по изласку из објекта, односно напуштању места на коме се врши промет добара или услуга, и којима је санкционисано неизвршавање ове обавезе, није несагласно с Уставом, јер из Устава произлази овлашћење законодавца да уреди све потребне услове и елементе за функционисање фискалног система, као дела система јавних финансија, а ствар је законодавне политике које ће мере, укључујући и одређене санкције за неспровођење одредаба закона, прописати ради извршавања законом утврђене обавезе плаћања одређеног пореза.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 18. став 5. и члана 51. став 1. Закона о фискалним касама ("Службени гласник РС", број 135/04).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности одредаба Закона о фискалним касама наведених у изреци. Иницијатор износи мишљење да је прописивањем обавезе купца да узима рачун приликом куповине, уз претњу казном, повређен уставни принцип равноправности грађана. Према наводима иницијатора, на овај начин обезбеђује се једино сигуран прилив средстава у државни буџет, при чему је купац у обавези да врши законом наметнуту контролну функцију. Иницијатор износи мишљење да за вршење ове контролне функције купац треба да има право на награду (провизију) као економску категорију док су, у супротном, "купци дискриминисани обавезом која није правно утемељена". На основу тога, иницијатор сматра да оспорене законске одредбе "треба укинути или одобрити на рачунима смањење износа за уплату купцима за одређени проценат који ће пасти на рачун државе".

Одредбом члана 18. став 5. Закона о фискалним касама прописано је да је купац добра, односно корисник услуга дужан да фискални исечак узме и сачува у кругу од 20 метара по изласку из објекта, односно напуштању места на коме обвезник из става 1. овог члана врши промет добара, односно услуга и покаже га овлашћеном лицу запосленом у Министарству трговине које обавља послове контроле на његов усмени захтев. Одредбом члана 51. став 1. Закона санкционисано је неспровођење одредбе члана 18. став 5. Закона у виду наплате

новчане казне на лицу места (у износу од 1000 динара) купцу добара, односно кориснику услуга ако не узме и не сачува фискални исечак у кругу од 20 метара по изласку из објекта, односно напуштању места на коме се врши промет добара, односно услуга, и не покаже га овлашћеном раднику Министарства трговине који обавља послове контроле на његов усмени захтев.

Чланом 13. Устава Републике Србије зајемчена је једнакост грађана у правима и дужностима и једнака заштита пред државним и другим органима, без обзира на неко лично својство. Одредбама члана 23. ст. 1. и 2. Устава прописано је да нико не може бити кажњен за дело које пре него што је учињено није било предвиђено законом или прописом заснованим на закону као кажњиво дело, нити му се може изрећи казна која за то дело није била предвиђена, а да се кривично дело и санкције за учиниоца могу одредити само законом. Чланом 52. Устава утврђено је да је свако дужан да плаћа порезе и друге дажбине утврђене законом, а чланом 53. - да је свако дужан да се придржава Устава и закона. Одредбама члана 72. став 1. тач. 4) и 10) Устава Република је овлашћена да уређује и обезбеђује финансијски систем и друге економске и социјалне односе од општег интереса, а чланом 94. став 5. Устава одређено је да се законом уређују организација и надлежност министарстава, органа управе у њиховом саставу и посебних организација. Према члану 122. Устава, државни органи и организације које врше јавна овлашћења могу у појединачним стварима решавати о правима и обавезама грађана или, на основу закона, примењивати мере принуде и ограничења само у законом прописаном поступку у коме је свакоме дата могућност да брани своја права и интересе и да против донетог акта изјави жалбу, односно употреби друго законом предвиђено правно средство.

Суд је оценио да на основу наведених одредаба Устава произлази овлашћење законодавца да уреди све потребне услове и елементе за функционисање фискалног система, као дела система јавних финансија. У том смислу, ствар је законодавне политике које ће се мере, укључујући и одређене санкције за неспровођење одредаба Закона, прописати ради обезбеђивања извршавања Законом утврђене обавезе плаћања одређеног пореза. Према оцени Суда, оспореним одредбама Закона није повређен принцип једнакости грађана пред законом из члана 13. Устава, с обзиром на то да се прописане мере под једнаким условима примењују на све грађане у Законом прописаним ситуацијама.

Наводи иницијатора који се односе на могућност увођења других мера којима се постижу сврха и циљ оспорених одредаба Закона, излазе из оквира надлежности Уставног суда утврђене чланом 125. Устава, јер спадају у домен целисходности законских решења.

На основу изнетог, као и одредбе члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-188/2005 од 6. априла 2006.

Пословник Народне скупштине Републике Србије
("Службени гласник РС", број 56/05) - члан 86. став 4., члан 136. став 4. и
члан 138. став 1.

Оспорена одредба члана 86. став 4. Пословника, којом је предвиђено да се расправа о појединим тачкама из утврђеног дневног реда

седнице Народне скупштине води без обзира на број присутних народних посланика, у сагласности је с одредбом члана 82. Устава, према којој Народна скупштина уређује свој рад, организацију и начин остваривања права и дужности народних посланика, што подразумева и уређивање питања обавезности присуства народних посланика у свакој од фаза рада Народне скупштине.

Оспореном одредбом члана 136. став 4. Пословника се у складу с Уставом уређује начин подношења предлога и представљања предлагача закона од стране групе народних посланика као овлашћених предлагача.

Оспорена одредба члана 138. став 1. Пословника, којом је утврђено да се предлог закона, припремљен у складу с одредбама овог пословника, може уврстити у дневни ред седнице Народне скупштине у року не краћем од 15 дана и не дужем од 60 дана од дана његовог подношења, у сагласности је с одредбом члана 82. Устава, према којој Народна скупштина уређује свој рад, што подразумева и утврђивање рока у којем се предлог закона ставља на дневни ред седнице Народне скупштине.

С обзиром да је донео коначну одлуку о главном захтеву, Уставни суд је, сагласно одредби члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, одбацио захтев за обуставу извршења појединачних аката, односно радњи предузетих на основу оспорених одредаба Пословника.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 86. став 4. члана 136. став 4. и члана 138. став 1. Пословника Народне скупштине Републике Србије ("Службени гласник РС", број 56/05).

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачних аката, односно радњи предузетих на основу оспорених одредаба Пословника из тачке 1.

Образложење

Уставном суду поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности одредаба Пословника Народне скупштине Републике Србије наведених у тачки 1. изреке. По мишљењу иницијатора, оспорена одредба члана 86. став 4. Пословника, којом је предвиђено да се расправа о појединим тачкама из утврђеног дневног реда седнице Народне скупштине води без обзира на број присутних народних посланика, није у сагласности с Уставом, с обзиром да посланицима омогућава да не буду присутни у сали где се расправа води, односно да се не обавесте о аргументима који се у расправи о предложеним законима износе. Оспоравајући одредбу члана 136. став 4. Пословника, иницијатор наводи да је том одредбом регулисано само питање овлашћеног представника групе посланика као овлашћеног предлагача закона, али не и питање овлашћеног представника најмање 15.000 бирача, који, сагласно Уставу, такође имају својство овлашћеног предлагача закона, и да то може довести до

застоја у раду Парламента и остваривању Уставом загарантованог права предлагања закона од стране бирача. Иницијатор сматра да оспорена одредба члана 138. став 1. Пословника, којом је предвиђено да се предлог закона може уврстити у дневни ред седнице Народне скупштине у року не краћем од 15 дана и не дужем од 60 дана, од дана његовог подношења, није у сагласности с Уставом, јер "није обавезујућа, тако да предлог закона уопште не мора бити стављен на дневни ред". Иницијативом је затражено и да Уставни суд "донесе привремену меру забране примене одредаба Пословника".

Уставни суд је, на основу одредбе члана 15. став 2. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), од Народне скупштине Републике Србије затражио мишљење о наводима изнетим у иницијативи, па како мишљење у остављеном року није достављено, Суд је, сагласно одредби члана 16. став 3. Закона, наставио поступак.

У поступку пред Уставним судом утврђено је да је оспореним одредбама Пословника прописано: да се расправа о појединим тачкама из утврђеног дневног реда седнице Народне скупштине води без обзира на број присутних народних посланика (члан 86. став 4.); да, ако је предлагач закона група народних посланика, уз предлог мора бити назначен један представник предлагача, а ако то није учињено, сматра се да је представник предлагача први потписани народни посланик (члан 136. став 4.); да се предлог закона, припремљен у складу са одредбама овог пословника, може уврстити у дневни ред седнице Народне скупштине у року не краћем од 15 дана и не дужем од 60 дана, од дана његовог подношења (члан 138. став 1.).

Уставом Републике Србије утврђено је: да уставотворна и законодавна власт припада Народној скупштини (члан 9. став 1.); да Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте (члан 73. тачка 2.); да народни посланик представља грађане изборне јединице у којој је изабран (члан 76.); да Народна скупштина уређује свој рад и организацију и начин остваривања права и дужности народних посланика (члан 82.).

Оспорена одредба члана 86. став 4. Пословника, којом је предвиђено да се расправа о појединим тачкама из утврђеног дневног реда седнице Народне скупштине води без обзира на број присутних народних посланика, по оцени Уставног суда, у сагласности је са одредбом члана 82. Устава, према којој Народна скупштина уређује свој рад, организацију и начин остваривања права и дужности народних посланика, што, између осталог, подразумева и уређивање питања обавезности присуства народних посланика у свакој од фаза рада Народне скупштине, па и у фази расправе по тачкама усвојеног дневног реда. О целисходности решења садржаног у оспореној одредби, на које се иницијативом указује, Уставни суд није надлежан да одлучује, сагласно члану 125. Устава.

Полазећи од уставних одредаба којима је утврђено да право предлагања закона, других прописа и општих аката имају Влада, сваки народни посланик, скупштина аутономне покрајине или најмање 15.000 бирача (члан 80. став 2.), те да Народна скупштина уређује свој рад и организацију и начин остваривања права и дужности народних посланика (члан 82.), Уставни суд је оценио да се оспореном одредбом члана 136. став 4. Пословника, у складу с Уставом, уређује начин подношења предлога и представљања предлагача закона од стране групе народних посланика као овлашћених предлагача. Неуређивање питања овлашћеног представника најмање 15.000 бирача, који, сагласно Уставу,

такође имају својство овлашћеног предлагача закона, на које се иницијативом указује, по оцени Уставног суда, представља правну празнину која, међутим, оспорену одредбу члана 136. став 4. Пословника не чини неуставном, а допуна оспореног акта у надлежности је Народне скупштине, а не Уставног суда.

Имајући у виду да оспорена одредба члана 138. став 1. Пословника, којом је утврђено да се предлог закона, припремљен у складу са одредбама овог Пословника, може уврстити у дневни ред седнице Народне скупштине у року не краћем од 15 дана и не дужем од 60 дана, од дана његовог подношења, чини логичку и правну целину са одредбама члана 138. ст. 2. и 3. Пословника, којима је прописано да у изузетним случајевима, рок од 60 дана може бити прекорачен, али не дуже од 30 дана и да ће председник Народне скупштине обавестити народне посланике о разлозима прекорачења рока (став 2.), те да рокови из става 1. овог члана мирују кад Народна скупштина није у редовном заседању (став 3.), Уставни суд је оценио да је наведена одредба Пословника у сагласности са одредбом члана 82. Устава, према којој Народна скупштина уређује свој рад, што, између осталог, подразумева и утврђивање рока у којем се предлог закона увршћује у дневни ред седнице Народне скупштине.

С обзиром на то да је донео коначну одлуку о уставности оспорених одредаба Пословника, Уставни суд је, сагласно одредби члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, одбацио захтев за обуставу извршења појединачних аката, односно радњи предузетих на основу оспорених одредаба Пословника.

На основу изложеног и одредаба члана 47. тач. 2) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IY-288/2005 од 19. јануара 2006.

- "Пресуђена ствар" и преиспитивање одлука Суда

Уставни суд је, на седници одржаној 30. октобра 2003. године, оцењивао уставност више одредаба Закона о амнестији ("Службени гласник РС", број 10/2001) и донео Решење број IY-72/2001 којим није прихватио иницијативу за утврђивање неуставности, поред осталих и одредбе члана 1. Закона, јер је утврдио да је законодавац, уређујући односна питања оспореном одредбом Закона, поступио у границама уставних овлашћења. Како је о уставности оспорене одредбе Закона Суд већ одлучивао, а из нових навода и разлога не произлази да има основа за поновно одлучивање, то је поднете захтеве одбацио.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Одбацују се захтеви за оцењивање уставности одредбе члана 1. Закона о амнестији ("Службени гласник РС", број 10/2001).

Образложење

Суд Србије и Црне Горе уступио је, сагласно члану 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеле државне заједнице Србија и Црна Горе ("Службени лист СЦГ", број 1/03), Уставном суду Републике Србије на даљу надлежност више иницијатива којима се оспорава одредба члана 1. Закона о амнестији. Подносиоци иницијативе сматрају да се оспореном одредбом Закона "изузимају лица која су више од три пута правоснажно осуђена за кривично дело а да се лица која су извршила најтежа кривична дела ослобађају са 15%". Износе да "опраштањем дела казне од 25% односно 15% од укупно изречене казне Закон о амнестији не чини акт милосрђа, већ да амнестији треба да подпадне сва осуђена лица а не одређен број лица" и предлажу да се и повратници ослободе "барем 15% од укупне казне". Из наведених разлога сматрају да је оспореном одредбом Закона повређен принцип једнакости из члана 13. Устава Републике Србије.

Одредбама члана 1. Закона о амнестији ("Службени гласник РС", број 10/01), прописано је: да се ослобађају од извршења 25% изречене казне затвора лица правоснажно осуђена за кривична дела која су прописана законима Републике Србије, или су била прописана законима аутономних покрајина који су престали да важе, а која се на дан ступања овог закона на снагу налазе на издржавању казне у Републици Србији или Републици Црној Гори или још нису ступила на издржавање казне затвора (став 1.); да се изузетно, лица правоснажно осуђена за кривична дела: убиство, отмица, силовање, противприродни блуд, родоскрвњење, разбојничка крађа, разбојништво, тешки случајеви разбојничке крађе и разбојништва, изнуда и злочиначко удруживање, као и лица која су три пута правоснажно осуђивана за кривична дела, ослобађају од извршења 15% изречене казне (став 2.); да се лица из става 2. овог члана која на дан ступања овог закона на снагу имају више од 70 година, ослобађају од извршења 25% изречене казне (став 3.); да се од амнестије изузимају лица правоснажно осуђена за кривична дела: обљуба или противприродни блуд над немоћним лицем и обљуба или противприродни блуд са лицем које није навршило 14 година, као и лица која су више од три пута правоснажно осуђивана за кривична дела (став 4.).

Уставом Републике Србије утврђено је: да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима, без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, остваривање и заштиту слобода и права човека и грађанина (члан 72. став 1. тачка 2.); да Народна скупштина даје амнестију за кривична дела (члан 73. став 1. тачка 12.).

Уставни суд је, на седници одржаној 30.октобра 2003. године, оцењивао уставност више одредаба Закона о амнестији, међу којима и одредбе члана 1. Закона, и донео Решење број IУ-72/01 којим није прихватио иницијативу за утврђивање неуставности, поред осталих и одредбе члана 1. Закона. Том приликом, Суд је оценио да сагласно наведеним одредбама Устава законодавац може прописати начин остваривања права на амнестију и то тако што ће приликом одређивања обима амнестије полазити од врсте и тежине

кривичних дела, осуђиваности и сл. Уставни суд је стао на становиште да је законодавац уређујући начин остваривања права на амнестију прописан оспореном одредбом члана 1. Закона, поступио у границама уставних овлашћења, и да није повредио принцип једнакости грађана из члана 13. Устава, с обзиром на то да уставни принцип једнакости не подразумева једнакост грађана у апсолутном смислу те речи, већ гарантује једнакост грађана који се налазе у идентичним правним ситуацијама које су уређене општим актом.

С обзиром да је о уставности оспорене одредбе Закона Уставни суд већ одлучивао, а из нових навода и разлога не произлази да има основа за поновно одлучивање, Суд је поднете захтеве одбацио.

На основу изложеног и члана 47. тачка 6) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр.32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-72/2005 од 2. марта 2006.

Уставни суд је одлучивао о уставности оспорених одредаба Закона о избору народних посланика ("Службени гласник РС", бр. 35/2000, 69/2002, 57/2003, 72/2003, 18/2004, 85/2005 и 101/2005). Наиме, у предметима бр. IУ-178/2000, IУ-192/2000, IУ-235/2002, IУ-48/2004 и IУ-110/2004, Суд је већ донео одлуке којима је одбио предлоге, односно није прихватио иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности, поред осталих и одредаба члана 68. став 4., чл. 81., 82. и 83. Закона о избору народних посланика које су оспорене и у овој уставно-правној ствари, јер је утврдио да ове законске одредбе нису несагласне с Уставом, а у новим предлозима и иницијативи нису садржани наводи и разлози из којих произлази да има основа за поновно одлучивање о уставности ових одредаба Закона.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Одбацују се захтеви за оцењивање уставности одредаба члана 43., члана 68. став 4. и чл. 81, 82. и 83. Закона о избору народних посланика ("Службени гласник РС", бр. 35/2000, 69/2002, 57/2003, 72/2003, 18/2004, 85/2005 и 101/2005).

Образложење

Уставном суду Републике Србије, на основу одредбе члана 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист СЦГ", број 1/03), Суд Србије и Црне Горе, уступио је предлог и иницијативу, који су били упућени Савезном уставном суду, за оцену уставности одредаба Закона о избору народних посланика наведених у изреци.

Предлагач наводи да се оспореним одредбама чл. 43, 81, 82. и 83. Закона угрожавају "једнака људска права" загарантована Уставом и међународним документима, јер се "онемогућава мањим и средњим странкама, покретима и удружењима да равноправно остварују своја изборна права да бирају и буду бирани, те да се најосновније кршење људских права огледа у

повреди тајности бирачког права и у повреди равноправности увођењем цензуса од 5%", чиме се ствара "мајоризација и дискриминација" великих у односу на мање политичке странке.

У иницијативи се наводи да се оспорена одредба члана 68. став 4. Закона о избору народних посланика, којом је прописано да ће специјалним спрејом бити означен кажипрст гласача, као знак да је већ гласао, као и да ће се приликом приступања гласача гласачком месту, пре гласања, УВ светлошћу контролисати да ли је гласач већ раније гласао, заснива на претпоставци "да су сви становници потенцијални преваранти" и да је стога "увредљива, како за појединца, тако и за укупно становништво".

Оспореним одредбама Закона о избору народних посланика прописано је: да је изборна листа утврђена кад је својим потписима подржи најмање 10.000 бирача; да републичка изборна комисија прописује облик и садржај обрасца за потпис изборне листе и ставља га на располагање учесницима у изборима у року од пет дана од расписивања избора; да бирач може својим потписом подржати изборну листу само једног предлагача, као и да сваки потпис мора бити оверен у општинском суду, а да ће висину накнаде за оверу потписа утврдити Министарство правде Републике Србије посебним актом (члан 43.); да ће сваком бирачу који је приступио гласању и примио гласачки материјал, специјалним спрејом бити обележен кажипрст десне руке, као знак да је већ гласао и да је трајање ознаке на кажипрсту минимум 24 часа (члан 68. став 4.); да у расподели мандата учествују само изборне листе које су добиле најмање 5% гласова од укупног броја гласова бирача који су гласали у изборној јединици; да политичке странке националних мањина и коалиције политичких странака националних мањина учествују у расподели мандата и кад су добиле мање од 5% гласова од укупног броја бирача који су гласали; да су политичке странке националних мањина све оне странке чији је основни циљ представљање и заступање интереса националне мањине и заштита и побољшање права припадника националних мањина, у складу са међународним стандардима, као и да о томе да ли подносилац изборне листе има положај политичке странке националне мањине, односно коалиције политичких странака националних мањина одлучује Републичка изборна комисија при проглашењу изборне листе, а на предлог подносиоца изборне листе који мора бити стављен при подношењу изборне листе (члан 81.); да Републичка изборна комисија расподељује мандате применом система највећег количника, и то тако што се укупан број гласова који је добила свака поједина изборна листа подели бројевима од један закључно са бројем 250; да се добијени количници разврставају по величини, а у обзир се узима 250 највећих количника; да свака изборна листа добија онолико мандата колико тих количника на њу отпада, као и да, ако две изборне листе или више изборних листа добију исте количнике на основу којих се додељује један мандат, а нема више нерасподељених мандата, мандат ће се доделити листи која је добила укупан већи број гласова, а изборна листа није добила најмање 5% гласова, расподела ће се извршити на начин одређен у ст. 1. до 3. овог члана (члан 82.); да се мандати који припадају одређеној изборној листи додељују кандидатима са те листе, у складу са одредбама овог закона, а кад одређеној изборној листи припадне више мандата него што је на тој листи предложено кандидата за посланике, мандат се додељује изборној листи која има следећи највећи количник (члан 83.).

Уставом Републике Србије утврђено је: да грађани у Републици Србији остварују сувереност референдумом, народном иницијативом и преко

својих слободно изабраних представника (члан 2. став 2.); да се слободе и права остварују, а дужности испуњавају на основу Устава, осим када је Уставом предвиђено да се услови за остваривање слобода и права утврђују законом и да се законом може прописати начин остваривања појединих слобода и права кад је то неопходно за њихово остваривање (члан 12. ст. 1. и 2.); да су грађани једнаки у правима и дужностима без обзира на националну припадност, политичко или друго уверење (члан 13.); да грађанин који је навршио 18 година живота има право да бира и да буде биран у Народну скупштину и у друге органе и изборна тела, а да су избори непосредни, бирачко право је опште и једнако, а гласање је тајно, као и да кандидата за народног посланика и за друге органе и изборна тела може предложити политичка странка, друга политичка организација или група грађана (члан 42.); да се избор и престанак мандата народних посланика и образовање изборних јединица уређује законом (члан 74. став 3.).

У спроведеном поступку утврђено је да је Уставни суд већ одлучивао о уставности оспорених одредаба Закона и то у предметима IY број 178/2000, IY број 192/2000, IY број 235/02, IY број 48/04 и IY број 110/04.

Одлуком Уставног суда IY број 178/2000 од 23. новембра 2000. године ("Службени гласник Републике Србије", број 52/2000) оцењено је да је оспореним одредбама члана 43. Закона уређен поступак кандидовања и утврђивања изборне листе на начин којим се не нарушавају уставни принципи једнакости и равноправности грађана, нити се прописивањем броја бирача који треба својим потписима да подрже изборну листу и увођењем обавезе овере потписа бирача повређује Уставом утврђено право грађана на непосредне изборе, на опште и једнако бирачко право и тајност гласања, утврђено одредбама члана 42. Устава. По оцени Суда, Народна скупштина је Уставом овлашћена да уреди поступак избора народних посланика и у оквиру тога и поступак кандидовања и утврђивања изборне листе као једне од фаза која претходи тајном гласању, а одређивање броја бирача чији су потписи неопходни за утврђивање изборне листе, питање је целисходности законског решења, о чему Уставни суд, сагласно члану 125. Устава, није овлашћен да одлучује.

Оспореном одредбом члана 68. став 4. Закона се, по оцени Уставног суда садржаној у Одлуци IY број 178/2000, не вређа људско достојанство и право на приватни живот човека, нити се прописивањем обавезног обележавања кажипрста бирача на бирачком месту исказује неповерење бирачком телу, већ се уређује начин спровођења гласања и један вид контроле спровођења непосредних избора.

Оцењујући уставност одредбе члана 81. став 1. Закона, Уставни суд је, у поступку вођеном у предмету IY број 178/2000, утврдио да је прописивањем одређеног процента у расподели мандата у којима учествују изборне листе, законодавац, сагласно одредбама члана 74. Устава којима је, између осталог, утврђено да се избор и престанак мандата народних посланика уређује законом, уредио поступак избора народних посланика прописујући конкретна решења која се тичу начина и поступка избора народних посланика. Оцену уставности одредаба члана 81. ст. 2, 3. и 4. Закона којима је уређено питање учешћа политичких странака националних мањина у расподели мандата, Уставни суд је извршио у Решењу IY број 110/04 од 15. јула 2004. године, којим је утврдио да наведене одредбе Закона представљају меру којом се у остваривању Уставом прокламоване једнакости и равноправност свих грађана Републике Србије, обезбеђује укључивање припадника националних мањина у

политички и јавни живот земље, чиме се, по схватању Суда, не доводе у питање индивидуална активна бирачка права грађана у Републици.

Оспорене одредбе чл. 82. и 83. Закона којима је уређен начин расподеле посланичких мандата, по оцени Уставног суда садржаној у одлукама, односно решењима IY број 178/2000, IY број 192/2000 и IY број 235/02, у сагласности су с одредбама члана 74. ст. 2. и 3. Устава, којима је утврђено да се народни посланици бирају на непосредним изборима, тајним гласањем и да се избор и престанак мандата народних посланика уређује законом. Наиме, по схватању Уставног суда, у оквиру уставног овлашћења за уређивање избора и престанка мандата народних посланика, законодавац може уредити и питања начина расподеле мандата, по листама или појединачно (већински или сразмерни изборни систем), као и утврдити друга решења која су од значаја за остваривање изборног система који је Законом прописан.

Имајући у виду да је Уставни суд већ одлучивао о уставности одредаба које су предлогом и иницијативом оспорене, као и да у тим захтевима нису садржани наводи и разлози из којих произлази да има основа за поновно одлучивање, Суд је, на основу одредбе члана 47. тачка б) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IY-71/2005 од 13. априла 2006.

Одредбе члана 18. Закона о одржавању стамбених зграда ("Службени гласник РС", бр. 44/95, 46/98, 1/01 и 101/05) већ су биле предмет оцене Уставног суда у Одлуци број IY-47/96 од 1. октобра 1998. године ("Службени гласник РС", број 39/89), којом није прихваћена иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности ових одредаба Закона а из навода и разлога изнетих у новој иницијативи не произлази да има основа за поновно одлучивање.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Одбацује се захтев за оцењивање уставности члана 18. Закона о одржавању стамбених зграда ("Службени гласник РС", бр. 44/95, 46/98, 1/01 и 101/05).

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности члана 18. Закона о одржавању стамбених зграда. Подносилац иницијативе наводи да су оспорене законске одредбе несагласне са чланом 56. Устава Републике Србије, јер омогућавају да "50 + 1 потписаних" власника станова одузме осталим власницима право својине на заједничким деловима зграде и то право пренесе трећем лицу. Истиче се да су станови приватно власништво, па самим тим и заједнички делови зграде припадају свим власницима станова.

По спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да према оспореном члану 18. Закона о одржавању стамбених зграда ("Службени гласник РС", бр. 44/95, 46/98, 1/01 и 101/05), скупштина зграде сагласношћу власника станова и других посебних делова зграде којима припада више од половине укупне површине станова и других посебних делова зграде, може донети одлуку о извођењу радова на санацији равнoг крова односно кровне конструкције којом се, сагласно прописима о планирању и уређењу простора и изградњи објеката, може изградити, односно адаптирати нови стан (став 1.). Скупштина зграде може одлучити да радове изводи неко од власника станова, односно других посебних делова у згради, односно неко од чланова њиховог породичног домаћинства или треће лице ако утврди да власници станова, односно других посебних делова зграде, или чланови њихових породичних домаћинстава нису за то заинтересовани (став 2.). Инвеститор радова и стамбена зграда своје међусобне односе уређују уговором, који се закључује у писменој форми и оверава у суду (став 3.). Законом је прописана садржина овог уговора (став 4.), и одређено је да уговор служи као доказ о праву извођења радова у смислу прописа о планирању и уређењу простора и изградњи објеката (став 5.).

Одредбе члана 18. Закона о одржавању стамбених зграда биле су предмет оцене Уставног суда у Одлуци број IУ-47/96 од 1. октобра 1998. године ("Службени гласник РС", број 39/89), којом није прихваћена иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности ових одредаба закона. Полазећи од одредаба члана 62. и члана 72. тачка 4. Устава, Уставни суд је утврдио да је наведеним законским одредбама дата могућност скупштини зграде да одлучује о инвестиционом одржавању зграде и врши промену намене заједничких делова зграде. Оспорене одредбе члана 18. Закона, по оцени Суда, не ограничавају својинска права власника станова и других посебних делова зграде, јер то и није предмет уређивања овог закона, већ прописују начин на који титулари заједничке недељиве својине одлучују о промени намене посебних делова зграде, односно начин на који управљају заједничком недељивом својином.

С обзиром на то да је Уставни суд одлучивао о уставности оспорених одредаба члана 18. Закона, а из навода и разлога изнетих у иницијативи не произлази да има основа за поновно одлучивање, стекли су се услови за одбацивање захтева, па је Суд, на основу члана 47. тачка б) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-29/2006 од 11. маја 2006.

У раније вођеном поступку, Уставни суд је већ оцењивао уставност одредаба члана 240. став 2. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/06, 84/04, 85/05 и 101/05) и на седници од 11. септембра 2003. године донео Решење број IУ-153/2003 којим није прихватио иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности наведених одредаба Закона, а наводи, разлози и докази из ове иницијативе не представљају основ за поновно одлучивање.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Одбацује се захтев за оцену уставности одредбе члана 240. став 2. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр.34/03, 64/04, 84/04, 85/05 и 101/05).

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 240. став 2. Закона о пензијском и инвалидском осигурању. У иницијативи се наводи да оспорена одредба Закона омогућава да се, без навођења конкретних разлога, поново води поступак у предметима који су окончани правоснажним решењем што, по мишљењу иницијатора, оставља могућност самовоље и злоупотребе, као и могућност стварања неједнакости међу осигураницима који су правоснажним решењем остварили одређена права из пензијског и инвалидског осигурања.

Уставни суд је, у спроведеном поступку, утврдио да је оспореном одредбом члана 240. став 2. Закона о пензијском и инвалидском осигурању утврђено да се налази и мишљења органа вештачења на основу којих су, до дана ступања на снагу овог закона, призната права из пензијског и инвалидског осигурања по основу инвалидности, могу преиспитивати по службеној дужности у року од пет година од дана ступања на снагу овог закона.

У раније вођеном поступку Уставни суд је оцењивао уставност одредаба члана 240. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", број 34/03) и на седници одржаној 11. септембра 2003. године донео Решење број IУ-153/2003 којим се не прихвата иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности наведених одредаба Закона. Уставни суд је оценио, поред осталог, да се оспореном одредбом члана 240. став 2. Закона не повређује принцип једнакости грађана из члана 13. Устава, јер се оспорена одредба односи једнако, тј. под истим условима на све грађане који се налазе у истој правној ситуацији утврђеној оспореном одредбом. Суд је, такође, оценио да том одредбом Закона, за кориснике права из пензијског и инвалидског осигурања, по основу инвалидности, нису утврђени различити услови у погледу могућности преиспитивања налаза и мишљења органа вештачења у прописаном року, да се могућност преиспитивања односи на све налазе и мишљења на основу којих су, до дана ступања на снагу Закона, призната права из пензијског и инвалидског осигурања по основу инвалидности, као и да се не ускраћују нити ограничавају права утврђена одредбом члана 40. Устава, с обзиром на то да оспорена одредба не уређује материјално-правне односе нити права која проистичу из обавезног социјалног осигурања.

Како је Уставни суд оцењивао уставност оспорене одредбе Закона, а из навода, разлога и доказа изнетих у иницијативи не произлази да има основа за поновно одлучивање, Уставни суд је иницијативу одбацио.

Сагласно изложеном, на основу члана 47. тачка б) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-33/2006 од 6. априла

Уставни суд је утврдио да је у предмету број IУ-187/2003, оцењујући уставност више одредаба Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 47/2003), на седници од 3. фебруара 2005. године, донео Одлуку којом је, између осталог, одбијен предлог, односно није прихваћена иницијатива за утврђивање неуставности одредбе члана 86. став 10. Закона, те с обзиром да је о захтеву за оцењивање уставности оспорене одредбе Закона одлучивао, а да из навода и разлога изнетих у иницијативи не произлази да има основа за поновно одлучивање, Уставни суд је предметни захтев одбацио.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Одбацује се захтев за оцењивање уставности одредбе члана 86. став 10. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 47/2003).

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднет је захтев за оцену уставности одредбе члана 86. став 10. Закона о планирању и изградњи. Према наводима подносиоца захтева, оспореном одредбом се учесницима у поступку онемогућава судска заштита, што је противно Уставу који свим грађанима гарантује судску заштиту.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је у предмету број: IУ-187/2003, оцењујући уставност више одредаба Закона о планирању и изградњи, на седници одржаној 3. фебруара 2005. године, донео Одлуку којом је, између осталог, одбијен предлог, односно није прихваћена иницијатива за утврђивање неуставности одредбе члана 86. став 10. Закона. По оцени Суда, одредба члана 86. став 10. Закона, којом се искључује могућност вођења управног спора против другостепеног решења о престанку права коришћења земљишта, није несагласна с Уставом, из разлога што је одредбом члана 124. став 4. Устава допуштена могућност да се законом, изузетно, у одређеним врстама управних ствари, искључи управни спор.

С обзиром на то да је о захтеву за оцењивање уставности оспорене одредбе члана 86. став 10. Закона, Уставни суд већ одлучивао, а да из навода и разлога изнетих у иницијативи не произлази да има основа за поновно одлучивање, Уставни суд је предметни захтев одбацио.

На основу члана 47. тачка б) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) Суд је донео Решење као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-482/2004 од 26. јануара 2006.

Оспорене одредбе чл. 17а до 17д Закона о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", бр. 49/92 о 14/2000) садржане су у Закону о допуни Закона о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", број 14/2000), а о уставности ових одредаба Уставни суд је већ одлучио у раније вођеном поступку у коме је донео Одлуку IУ број 80/2000 ("Службени гласник РС", број 1/2001), којом је одбио предлог и није прихватио иницијативе за утврђивање неуставности Закона о допуни Закона о пољопривредном земљишту, из разлога што је оценио да су оспорене одредба Закона донете сагласно одредбама члана 60. став 5. и чл. 61. до 63. Устава. Како Уставни суд није надлежан да оцењује међусобну сагласност закона, а нови наводи и разлози не указују да има основа за поново одлучивање, захтев је одбацио.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Одбацује се захтев за оцењивање уставности одредаба чл. 17а до 17д Закона о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", бр.49/92 и 14/2000).

Образложење

Уставном суду Републике Србије, сагласно одредбама члана 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист Србије и Црне Горе", број 1/03), Суд Србије и Црне Горе уступио је иницијативу, упућену Савезном уставном суду, за покретање поступка за оцену уставности одредаба чл. 17а, 17б, 17в, 17г. и 17д. Закона о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", бр.49/92 и 14/2000). У предлогу се наводи да се оспореним одредбама Закона крше својинска права гарантована Уставом, Законом о основама својинско правних односа, Законом о облигационим односима и Законом о основама пореског система.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да су оспорене одредбе садржане у Закону о допуни Закона о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", број 14/2000), и да је о уставности наведених одредаба Уставни суд одлучивао у раније вођеном поступку. На седници одржаној 23. новембра 2000. године, Уставни суд је донео Одлуку број IУ-80/2000, ("Службени гласник РС", број 1/2001), којом је одбио предлог и није прихватио иницијативе за утврђивање неуставности Закона о допуни Закона о пољопривредном земљишту, из разлога што је оценио да су оспорене одредбе Закона донете сагласно одредбама члана 60. став 5. и чл. 61. до 63. Устава Републике Србије. Наиме, оспореним одредбама Закона не одузима се својина на пољопривредном земљишту, већ се онемогућава ненаменско коришћење овог земљишта корисницима који се не баве пољопривредном производњом као основном делатношћу и сопственицима обрадивог пољопривредног земљишта који не живе на газдинству или селу. Имајући у виду природу и намену пољопривредног земљишта, власници, односно корисници обрадивог пољопривредног земљишта дужни су да га обрађују и користе искључиво у пољопривредне сврхе. У том смислу се и нечињење на добру од општег

интереса санкционише плаћањем посебног пореза, што је, по оцени Суда, сагласно члану 7. Закона о пољопривредном земљишту којим је забрањено коришћење обрадивог пољопривредног земљишта I, II, III, IV и V катастарске класе у непољопривредне сврхе. Уколико корисници и сопственици обрадивог пољопривредног земљишта не плате посебан порез, прописано је да им држава може, у општем интересу, ограничити право својине доделом тог земљишта на обраду другом земљораднику. Ово ограничење права својине, по оцени Суда, сагласно је члану 63. Устава, јер се врши у општем интересу који је утврђен Законом о пољопривредном земљишту. По оцени Суда, остваривање својинских права на непокретности према њеној природи и намени у складу са законом, уставна је обавеза, па, стога, оспорене одредбе Закона представљају један вид санкције за некоришћење обрадивог пољопривредног земљишта, и у функцији су спровођења Устава у односу на заштиту, коришћење унапређивање и управљање добрима од општег интереса.

Имајући у виду чињеницу да Уставни суд, у смислу члана 125. Устава, није надлежан да оцењује међусобну сагласност закона као општих аката исте правне снаге, те чињеницу да је Уставни суд већ одлучивао о оспореним одредбама Закона о пољопривредном земљишту, а да из нових навода и разлога не произлази да има основа за поновно одлучивање, Суд је на основу члана 47. тачка б) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-65/2005 од 6. априла 2006. године

Закон о својинској трансформацији ("Службени гласник РС", бр. 32/97 и 10/01), па и оспорена одредба члана 11. став 1. Закона, престали су да важе ступањем на снагу Закона о приватизацији ("Службени гласник РС", број 38/01), а Уставни суд је већ одлучио о оспореној одредби у раније вођеном поступку који је окончан Решењем IУ-224/97 од 4. маја 2000. године, којим није прихватио иницијативу, поред осталог, и у односу на ову одредбу оспореног Закона, а наводи изнети у иницијативи не представљају разлог за поново одлучивање.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Одбацује се захтев за оцењивање уставности одредбе члана 11. став 1. Закона о својинској трансформацији ("Службени гласник РС", бр. 32/97 и 10/01).

Образложење

Суд Србије и Црне Горе је на основу члана 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист Србије и Црне Горе", број 1/2003) уступио Уставном суду Републике Србије иницијативу за покретање поступка за оцену уставности одредбе члана

11. став 1. Закона о својинској трансформацији ("Службени гласник РС", бр. 32/97 и 10/01). У иницијативи се наводи "да је право на рад под једнаким условима уставно право свих грађана, тако да условљавање тог права држављанством СРЈ представља облик дискриминације, односно да се оспореном одредбом Закона се онемогућава остваривање права на стицање акција под повлашћеним условима по основу минулог рада и резултата рада".

Закон о својинској трансформацији ("Службени гласник РС", бр. 32/97 и 10/01) престао је да важи 7. јула 2001. године, ступањем на снагу Закона о приватизацији ("Службени гласник РС", број 38/01). Одредбом члана 11. став 1. Закона о својинској трансформацији било је прописано да право на стицање акција под повлашћеним условима имају запослени, осигурани и неосигурани земљорадници, који су држављани Савезне Републике Југославије.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је одредба члана 11. став 1. Закона била предмет оцене Уставног суда у раније вођеном поступку који је окончан Решењем I У-224/97, од 4. маја 2000. године. Наведеним Решењем Суд није прихватио иницијативу за покретање поступка за оцену уставности више одредаба Закона о својинској трансформацији, међу којима и одредбе члана 11. став 1. Закона, јер је оценио да је законско прописивање права стицања акција под повлашћеним условима и утврђивање кумулативних услова за остваривање тог посебног права, односно погодности у поступку промене својинског облика у предузећу и другом облику организовања који располаже друштвеним и државним капиталом, у смислу одредбе члана 11. став 1. Закона, у складу са овлашћењем законодавца из члана 59. став 1. Устава, према коме се својинска права и обавезе на средствима у друстеној и државној својини и услови под којима се та средства могу претварати у друге облике својине уређују законом. Такође, Суд је оценио да је овакво законско уређивање сагласно и са чланом 56. став 3. Устава који утврђује да страном лице може стицати право својине под условима утврђеним законом.

С обзиром да је о уставности одредбе члана 11. став 1. Закона Уставни суд већ одлучивао, а из навода изнетих у иницијативи не произлази да има основа за поновно одлучивање, Уставни суд је одбацио захтев за оцењивање оспорене одредбе Закона.

На основу изложеног и члана 47. тачка б) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-80/2004 од 18. маја 2006. године

Оспорене одредба чл. 41. до 43. и члана 48. Закона о становању ("Службени гласник РС", бр. 5/92...101/05) биле су предмет оцене Уставног суда, када је Суд Одлуком IУ-230/92 од 13. јула 2000. године ("Службени гласник РС", број 39/00) одбио предлог и није прихватио иницијативе за утврђивање неуставности, поред других и ових одредаба Закона, које уређују затечене правне ситуације које трају као последица правних односа заснованих у ранијем правном систему у вези права и терета у коришћењу станова у приватној својини, а имају циљ да тим ситуацијама одреде правни положај у позитивном правном систему утврђеном Уставом и Законом о становању, те како је о уставности оспорених одредаба Закона

Суд већ одлучивао а из навода садржаних у предлогу не произлази да има основа за поново одлучивање, то је захтев одбацио.

Уставни суд није надлежан да одлучује о захтеву за оцену сагласности Закона о становању с Уставном повељом државне заједнице Србија и Црна Гора и Европском конвенцијом о људским правима.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

1. Одбацује се захтев за оцењивање уставности одредаба чл. 41. до 43. и члана 48. Закона о становању ("Службени гласник РС", бр. 50/92, 76/92, 84/92, 33/93, 53/93, 67/93, 46/94, 47/94, 48/94, 44/95, 49/95, 16/97, 46/98, 26/01 и 101/05).

2. Одбацује се захтев за оцену сагласности Закона из тачке 1. с Уставном повељом државне заједнице Србија и Црна Гора и Европском конвенцијом о људским правима.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднет је предлог за оцењивање уставности одредаба чл. 41. до 43. и члана 48. Закона о становању. Предлагач сматра да су оспорене одредбе Закона несагласне с одредбама чл. 11, 12. и 56. Устава Републике Србије, а као разлоге оспоравања наводи: да је овим одредбама Закона промењен ранији једнак статус свих носилаца станарског права, увођењем њиховог различитог третмана у зависности од чињенице да ли станују у друштвеним (државним) или "приватним" становима; да су оспореним одредбама носиоци станарског права на становима у својини грађана стављени у неравноправан положај у односу на закупце станова у друштвеној и државној својини, јер им није дато право откупа станова које користе (које право имају закупци станова у друштвеној и државној својини), већ су само "једној малобројној категорији станара општине биле обавезне да обезбеде станове за иселавање, док су други остали у недефинисаном статусу, изложени разним врстама правног прогона и шиканирања, ...услови за отказ уговора о закупу стана овим лицима тумаче се широко и произвољно, а редовни судови заузимају становишта о различитом положају носилаца права закупа на становима у својини грађана у односу на закупце станова у државној својини...". Предлогом је тражено и оцењивање сагласности Закона о становању с Уставном повељом државне заједнице Србија и Црна Гора и Европском конвенцијом о људским правима, због тога што, по схватању подносиоца предлога, оспорене одредбе Закона нису сагласне с одредбама Уставне повеље које утврђују непосредну примену међународних уговора о људским и мањинским правима и грађанским слободама који важе на територији Србије и Црне Горе, па, самим тим, ни с одредбама наведене Европске конвенције, ратификоване 2003. године.

У спроведеном поступку утврђено је да су оспорене одредбе Закона о становању биле предмет оцене Уставног суда. Одлуком број IУ-230/92 од 13. јула 2000. године ("Службени гласник РС", број 39/00), Уставни суд Републике Србије одбио је предлог и није прихватио иницијативе за утврђивање неуставности, поред других и одредаба чл. 41. до 43. и члана 48. Закона о становању, јер је одлучујући о њиховој уставности утврдио: да одредбе чл. 41. до

43. и члана 48. Закона уређују затечене правне ситуације које трају као последица правних односа заснованих у ранијем правном систему у вези права и терета у коришћењу станова у приватној својини, а имају за циљ да тим ситуацијама одреде правни положај у позитивном правном систему утврђеном Уставом и Законом о становању, те да њиховим уређивањем законодавац није изашао из оквира уставних овлашћења; да је у области стамбених односа, у односу на претходни уставни систем Устав Републике Србије извршио промене у виду изостављања ранијих уставних категорија станарског права на стану у друштвеној својини и права грађана на коришћење стана на који постоји право својине, утврдио је зајемченост свих облика својине и њихове једнаке правне заштите и успоставио основ за законско уређивање права својине, при чему није извршио промене затечених својинских односа, нити гарантовао њихову непроменљивост, па је у таквој правној ситуацији законодавни орган био овлашћен да законом одлучи о правној судбини затечених односа; да из одредаба Закона које уређују коришћење станова у својини грађана по основу станарског права произлази да је овим законом извршено привремено легализовање затечених односа, уз истовремено стварање правних претпоставки за њихову поступну измену у складу с Уставом, чиме је дато првенство принципу правне сигурности у условима смене уставних система, утемељеном на процени општег интереса и друштвене целисходности; да у ситуацији извршене уставне промене без проглашења престанка важења затеченог правног стања у Уставу, законодавац има уставно овлашћење да извршавајући обавезу усклађивања с Уставом затечених односа који су правоваљано засновани у претходном уставном систему, законом уреди динамику и поступак превођења тих односа у режим односа какве Устав за будуће успоставља. Према оцени Уставног суда, зајемченост својине у свим облицима из чл. 34. и 56. Устава и овлашћења законодавца из чл. 62. и 72. Устава да уређује остваривање права на непокретности према њеној природи и намени, као и својинске, облигационе, економске и социјалне односе од општег интереса, представљају основ и оквир за законско заснивање нових правних односа у складу с Уставом, с тим да се на посебан начин уреди режим затечених односа у прелазном периоду и правне претпоставке за престанак раније успостављених односа који не одговарају односима какве успоставља Устав, а уређивање одредаба чл. 41. до 43. и члана 48. Закона не значи стварање правне неједнакости противне члану 13. Устава, већ представља израз овлашћења законодавног органа да на различит начин уређује различите правне ситуације.

Према оцени Суда, наводи предлагача с позивањем на одредбе чл. 11, 12. и 56. Устава нису од утицаја на уставност оспорених одредаба Закона. Наиме, уређивањем тих норми не ограничавају се уставне слободе и права, нити неједнако третирају поједини својински облици, јер се у односима уређеним овим законом, слободе и права грађана и својинска заштита не остварују непосредно на основу Устава, већ на основу закона, што произлази из одредаба чл. 12, 56. и 72. Устава по којима се услови и начин остваривања слобода и права у областима својинских и облигационих односа, заштите свих облика својине и у другим економским и социјалним односима од општег интереса уређују законом. О питањима оправданости, међусобне сагласности, потпуности и потребе измене одредаба Закона, као и правилности њихове примене, Уставни суд, према члану 125. Устава, није надлежан да одлучује.

Имајући у виду да је о уставности оспорених одредаба Закона већ одлучивао, а из навода и разлога садржаних у предлогу не произлази да има основа

за поновно одлучивање, Уставни суд је захтев за оцењивање уставности ових одредаба одбацио.

Захтев за оцену сагласности Закона о становању с Уставном повељом државне заједнице Србија и Црна Гора и Европском конвенцијом о људским правима, Суд је одбацио због ненадлежности да одлучује о том захтеву, с обзиром на то да према члану 125. Устава Уставни суд одлучује о сагласности закона, других прописа и општих правних аката с Уставом Републике Србије.

На основу изложеног, члана 19. став 1. тачка 1) и члана 47. тачка 6) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда

IУ-371/2005 од 26. јануара 2006. године

С обзиром на то да је Уставни суд већ оценио да оспореним одредбама члана 1. тачка 5) и члана 24. Закона о порезима на употребу, држање и ношење добара ("Службени гласник РС", бр. 26/01...43/04), није повређен Устав, а да у захтеву иницијатора нису изнети нови наводи, разлози или докази из којих произлази да има основа за поновно одлучивање, Суд је одбацио захтев за оцењивање уставности наведених одредаба Закона.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Одбацује се захтев за оцењивање уставности одредаба члана 1. тачка 5) и члана 24. Закона о порезима на употребу, држање и ношење добара ("Службени гласник РС", бр. 26/01, 80/02 и 43/04).

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности одредаба Закона о порезима на употребу, држање и ношење добара наведених у изреци. Иницијатори наводе да су од надлежне управе прихода добили решења о обавези плаћања пореза на оружје које поседују што, према њиховом мишљењу, није основано јер су већ платили таксу на дотично оружје. Стога, сматрају да се за исту ствар не могу "два пута кажњавати" (плаћањем таксе на оружје и плаћањем дажбине тј. пореза на оружје).

По спроведеном поступку, Уставни суд је констатовао да су оспореним одредбама Закона прописане обавеза плаћања пореза на оружје (члан 1. тачка 5) и обавеза плаћања пореза на регистровано оружје за које је издато одобрење, односно оружни лист за држање оружја (члан 24.). Суд је утврдио да су ове одредбе Закона већ биле предмет оцене уставности у раније вођеним поступцима пред овим Судом. Наиме, Уставни суд у предмету број IУ-154/2001 од 18. марта 2003. године није прихватио иницијативе за покретање поступка за

утврђивање неуставности одредаба члана 1. тачка 5) и чл. 21. до 26. овог закона. Према оцени Суда, у одредбама члана 52. и члана 72. став 1. тачка 4) Устава садржано је овлашћење за законодавца да пропише порез на употребу, држање и ношење оружја на начин као што је учињено оспореним одредбама Закона. Приликом оцењивања уставности оспорених одредаба Закона, Суд је изразио правно становиште да је увођење овог пореског подоблика и ближе одређивање предмета опорезивања израз одређене пореске политике изражене кроз наведени Закон. Суд је, такође, утврдио да у Уставу не постоји ограничење за законодавца да одреди предмет опорезивања у оквиру одговарајуће врсте пореза, као и да је целисходност пореских мера, односно пореске политике у надлежности законодавног органа.

С обзиром на то да је Уставни суд већ оценио да оспореним одредбама Закона није повређен Устав, а да у захтеву иницијатора нису изнети нови наводи, разлози или докази из којих произлази да има основа за поновно одлучивање, Суд је одбацио захтев за оцењивање уставности наведених одредаба Закона.

На основу изложеног и одредбе члана 47. тачка б) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-322/2005 од 9. фебруара 2006. године

Полазећи од разлога за доношење Решења Уставног суда IУ. 246/2004 од 6. октобра 2005. године, чије се преиспитивање тражи у делу који се односи на неприхватање иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 121. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/2003 и 84/2004), као и тога да се у захтеву за преиспитивање не износе разлози оспоравања друкчији од оних изнетих у иницијативи поводом које је и донето Решење чије се преиспитивање тражи, то наводи из захтева, по оцени Уставног суда, не садрже разлоге за поново одлучивање, па је Суд захтев одбацио.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Одбацује се захтев за преиспитивање Решења Уставног суда број IУ–246/2004 од 6. октобра 2005. године, у делу који се односи на неприхватање иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 121. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/2003 и 84/2004).

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднет је захтев за преиспитивање Решења Уставног суда IУ–246/2004 од 6. октобра 2005. године, у делу који се односи на одредбу члана 121. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Подносилац захтева наводи да је одредба члана 121. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању неуставна и да ствара неједнакост између

корисника старосне и корисника инвалидске пензије, јер само корисници старосне пензије имају право на поновно одређивање пензије по основу стажа осигурања оствареног по стицању права на старосну пензију, док корисници инвалидске пензије то право немају. Подносилац захтева сматра да је образложење Решења у супротности с његовом изреком, јер не утврђује да се "неуставност односи на кориснике инвалидске пензије већ на сасвим друге категорије", као и да се констатује право корисника старосне пензије на поновно одређивање пензије, док се за кориснике инвалидске пензије не наводи да ли имају или немају то исто право.

Уставни суд је, у спроведеном поступку, утврдио да Решењем Уставног суда број IY-246/2004 од 6. октобра 2005. године, чије се преиспитивање у наведеном делу захтева, нису прихваћене иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности, поред осталих, и одредбе члана 121. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", број 34/2003 и 84/2004). Наведена одредба била је оспорена из разлога што су, према мишљењу иницијатора, корисници породичне, односно инвалидске пензије том одредбом стављени у неповољнији положај у односу на кориснике старосне пензије и то: корисници породичне пензије, јер им се, у случају да су чланови управног одбора или су поротници, обуставља исплата породичне пензије, иако није у питању радни однос, за разлику од корисника старосне пензије којима се, у истом случају, исплата пензије не обуставља; корисници инвалидске пензије, јер им није омогућено да раде и остварују права по основу рада за разлику од корисника старосне пензије којима је то омогућено. Уставни суд је донео наведено Решење полазећи, поред осталог, од карактера права на старосну пензију, као изворног права, и права на породичну пензију, као изведеног права, услова за стицање и трајање тих права, као и сврхе која се постиже тим правима и оценио да се оспореном одредбом члана 121. став 1. Закона не повређује принцип једнакости грађана утврђен одредбом члана 13. Устава, јер се оспорена одредба Закона односи једнако на све грађане који се налазе у истој правној ситуацији прописаној том одредбом, као и стога што та одредба не ствара неједнакост грађана с обзиром на њихова својства утврђена овом одредбом Устава. Такође, Уставни суд је оценио да се оспореном одредбом Закона не ограничава нити ускраћује право за случај смањења или губитка радне способности, односно старости утврђено одредбом члана 40. став 1. Устава.

У односу на захтев за преиспитивање, Суд налази да се одредбом члана 121. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању уређују питања која се односе на одговарајуће право корисника старосне пензије, а не и питања која су иницијатору основ и повод за оспоравање одредбе члана 121. став 1. Закона, односно питања која се односе на корисника породичне, односно инвалидске пензије. Закон о пензијском и инвалидском осигурању уређује, поред осталог, одређена права и обавезе по основу обавезног пензијског и инвалидског осигурања, услове и начин остваривања тих права, укључујући и право утврђено одредбом члана 121. став 1. Закона, а та права се остварују од дана ступања на снагу закона, тј. убудуће. С обзиром на наведено, као и то да Закон дефинише појам инвалидности као потпуни губитак радне способности и то у односу на било који посао, корисник инвалидске пензије, у смислу овог Закона, не може засновати радни однос, односно обављати делатност по основу које би био осигуран, а тиме ни остварити право на поновно одређивање пензије. Права корисника инвалидске пензије остварена по прописима који су

били на снази до ступања на снагу важећег Закона о пензијском и инвалидском осигурању, уређена су прелазним одредбама Закона, али те одредбе нису биле предмет оцене Уставног суда у Решењу чије се преиспитивање захтева.

Полазећи од разлога за доношење Решења чије се преиспитивање тражи, као и тога да се у захтеву за преиспитивање не износе разлози оспоравања друкчији од оних изнетих у иницијативи поводом које је и донето Решење чије се преиспитивање тражи, то наводи из захтева, по оцени Уставног суда, не садрже разлоге за поновно одлучивање па је Уставни суд захтев одбацио.

На основу изложеног и члана 47. тачка 5) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-418/2005 од 19. јануара 2006. године

2. УРЕДБЕ И ДРУГИ АКТИ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Оспореном Уредбом Влада Републике Србије је, у оквиру Уставом утврђене надлежности да извршава законе и овлашћења из Закона о акцизама, ближе уредила начин извршења законске обавезе прописивања изгледа контролне акцизне маркице којом се обележавају цигарете и алкохолна пића, као врсте производа који подлежу опорезивању акцизама приликом њихове производње, увоза и стављања у промет, и у оквиру тога уредила правне односе који су настали пре ступања на снагу Уредбе, тако да Уредба не задире у законодавну надлежност, а правно дејство оспорених одредаба одређено је за убудуће и искључена је ретроактивна примена Уредбе.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Одбија се предлог за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба чл. 20. и 21. Уредбе о изгледу контролне акцизне маркице, врсти података на маркици и начину и поступку одобравања и издавања маркице, вођења евиденције о одобреним и издатим маркицама и обележавања цигарета и алкохолних пића ("Службени гласник РС", број 137/04).

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачног акта, односно радње предузете на основу одредаба Уредбе из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом покренут је поступак за оцену уставности и законитости одредаба чл. 20. и 21. Уредбе наведене у изреци. Предлагач сматра: да се оспореном Уредбом прописују услови рада и привређивања привредних субјеката на територији Републике Србије што је у супротности с Уставом и законом јер се ова материја може уређивати само законом а не подзаконским актом; да се оспореним одредбама Уредбе за испуњење обавезе плаћања дажбина исте врсте предвиђа примена различитих прописа (уредби); да оспорене одредбе не могу имати повратно дејство, јер услови привређивања привредних субјеката морају бити унапред познати. Из наведених разлога, по мишљењу предлагача, спречава се тржишно привређивање и ограничава право својине, па се предлаже Уставном суду да оспорене одредбе Уредбе стави ван снаге.

Влада Републике Србије у одговору наводи: да је, у складу са овлашћењима садржаним у члану 90. тач. 1. , 2. и 4. Устава Републике Србије и члану 18. став 4. Закона о акцизама ("Службени гласник РС", бр. 22/01, 73/01, 80/02, 43/03, 72/03, 43/04, 55/04, 135/04 и 46/05), оспореном Уредбом утврдила изглед контролне акцизне маркице, врсту података на маркици и начин и поступак одобравања и издавања маркица, вођења евиденција о одобреним и издатим маркицама и обележавања цигарета и алкохолних пића од стране произвођача, односно увозника тих производа: да је од 1. јануара 2005. године отпочела примена одредбе члана 40а Закона о акцизама, којом је на другачији начин извршена категоризација цигарета и алкохолних пића у складу са измењеним прописима којима се регулише област производње и промета алкохолних пића, због чега је Влада Уредбом прописала нове контролне акцизне маркице за цигарете и алкохолна пића; да су се по доношењу Уредбе, на тржишту Републике Србије у промету нашли акцизни производи који су

били обележени са три различите врсте контролних акцизних маркица које су биле издате у складу с Уредбом о издавању контролних акцизних маркица и начину обележавања дуванских прерађевина и алкохолних пића тим маркицама ("Службени лист СРЈ" бр. 33/97, 39/97 и 55/98), Уредбом о изгледу и начину издавања, вођења евиденције и обележавања контролним акцизним маркицама цигарета и алкохолних пића ("Службени гласник РС", бр. 33/02, 45/02, 46/02 и 58/04) и маркице издате у складу с оспореном Уредбом; да је Влада у таквој ситуацији, у циљу спречавања злоупотреба и евентуалних спекулативних појава и у циљу обезбеђивања контроле промета акцизних роба на тржишту, прописала рокове за увоз, производњу и продају цигарета и алкохолних пића обележених акцизним маркицама, као и обавезу месечног пописа залиха робе обележене тим акцизним маркицама у циљу праћења стања залиха такве робе на тржишту Републике; да се у прописивању рокова пошло од времена када су маркице издате као и стања залиха роба на тржишту, тако да је одредбом члана 20. Уредбе, прописано, између осталог, да произвођачи, продавци на велико и мало цигарета, односно алкохолних пића са залепљеним маркицама које су издате у складу са савезном уредбом, која је престала да важи, могу да продају те производе до 31. маја 2005. године, а да је због стања на залихама Влада изменама и допунама Уредбе више пута продужавала рокове за продају те робе. Такође, одредбом члана 21. Уредбе између осталог, прописано је, да произвођачи, продавци на велико и мало, као и увозници, могу производе са налепљеним маркицама издатим у складу са ранијом републичком уредбом да продају, односно увезу до 31. марта 2005. године, с тим да је наведени рок, изменама и допунама Уредбе више пута продужаван. Из наведених разлога, по оцени Владе, оспореним одредбама Уредбе не спречава се тржишно привређивање и не ограничава се право својине привредних субјеката, јер се прописани рокови под једнаким условима односе на све привредне субјекте у истој правној ситуацији. Такође, прописивањем обавезе да се маркице са непродатих производа одлепе и доставе Министарству финансија после одређеног рока, не уређују се нити ограничавају својинска права на тим акцизним производима, а оспорене одредбе нису ни ретроактивне, с обзиром да се односе на будуће поступање одређених субјеката.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је оспорену Уредбу Влада Републике Србије донела на основу члана 18. став 4. Закона о акцизама.

Оспореним одредбама члана 20. Уредбе прописано је: да ће произвођачи, продавци на велико и продавци на мало који имају на залихама цигарете и алкохолна пића са налепљеним маркицама које су издате у складу с Уредбом о издавању контролних акцизних маркица и начину обележавања дуванских прерађевина и алкохолних пића тим маркицама, извршити попис залиха цигарета и алкохолних пића на дан почетка примене ове уредбе и сачинити пописну листу (став 1.); да су пописну листу из става 1. овог члана произвођачи, продавци на велико и продавци на мало дужни да доставе надлежној организационој јединици пореске управе најкасније у року од 10 дана од дана почетка примене ове уредбе (став 2.); да су произвођачи, продавци на велико и продавци на мало дужни да врше попис залиха цигарета и алкохолних пића из става 1. овог члана и на крају сваког месеца да пописне листе достављају пореској управи до 7. у месецу за претходни месец (став 3.); да произвођачи, продавци на велико и продавци на мало цигарета, односно алкохолних пића са залепљеним маркицама из става 1. овог члана могу да

продају те цигарете, односно алкохолна пића најкасније до 31. маја 2005. године (став 4.).

Одредбама оспореног члана 21. Уредбе прописано је: да ће произвођачи, продавци на велико и продавци на мало, као и увозници који имају на залихама цигарете и алкохолна пића са налепљеним маркицама које су издате у складу с Уредбом о изгледу и начину издавања, вођења евиденције и обележавања контролним акцизним маркицама цигарета и алкохолних пића, извршити попис залиха тих производа на дан почетка примене ове уредбе и сачинити пописну листу (став 1.); да ће увозници на дан почетка примене ове уредбе, извршити попис залиха цигарета и алкохолних пића са налепљеним маркицама из става 1. овог члана који се налазе под царинским надзором, односно у фабрици иностраног произвођача и сачинити пописну листу (став 2.); да ће произвођачи и увозници, на дан почетка примене ове уредбе извршити попис залиха цигарета и алкохолних пића са налепљеним маркицама из става 1. овог члана које су отпремили у авионе и бродове који саобраћају на међународним линијама и сачинити пописну листу (став 3.); да су листу из ст. 1. до 3. овог члана произвођачи, продавци на велико, продавци на мало и увозници дужни да доставе Пореској управи најкасније у року од 10 дана од дана почетка примене ове уредбе (став 4.); да произвођачи, односно увозници могу производе са налепљеним маркицама из става 1. овог члана да продају, односно увезу најкасније до 31. марта 2005. године (став 5.), да продавци на велико и продавци на мало цигрета, односно алкохолних пића са налепљеним маркицама из става 1. овог члана могу да продају те цигарете, односно алкохолна пића најкасније до 30. јуна 2005. године (став 6.).

Уставом Републике Србије утврђено је: да сви облици својине имају једнаку правну заштиту (члан 56. став 2.); да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима у складу с Уставом и законом (члан 57. став 1.); да се предузеће и друга организација слободно организују, самостални су у обављању делатности, повезивању и удруживању, имају исти положај у погледу општих услова привређивања и правне заштите и за своје обавезе у правном промету одговарају средствима којима располажу, а противустан је сваки акт и свака радња којима се ствара или подстиче монополски положај, односно на други начин ограничава тржиште (члан 64. ст. 2. и 3.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, финансијски систем (члан 72. тачка 4.); да Влада води политику Републике Србије и извршава законе, друге прописе и опште акте Народне скупштине у складу са Уставом и доноси уредбе, одлуке и друге акте за извршавање закона (члан 90. тач. 1. и 2.).

Законом о акцизама уређено је опорезивање одређених производа утврђених овим законом акцизама, као посебним обликом пореза на промет. Одредбом члана 18. став 4. Закона прописано је да ће Влада Републике Србије прописати изглед контролне акцизне маркице, врсту података на маркици, начин и поступак одобравања и издавања маркица, вођења евиденција о одобреним и издатим маркицама и обележавања акцизних производа из става 1. овог члана.

Полазећи од наведених одредаба Устава које утврђују овлашћења Владе у извршавању закона, као и члана 18. став 4. Закона о акцизама, Уставни суд је оценио да је Влада Републике Србије у циљу извршавања Закона о акцизама могла да Уредбом пропише изглед контролне акцизне маркице, врсту података на маркици и начин и поступак одобравања и издавања маркица,

вођења евиденције о одобреним и издатим маркицама и обележавања цигарета и алкохолних пића. Како се оспорене одредбе чл. 20. и 21. Уредбе налазе у прелазним и завршним одредбама и регулишу затечено стање, односно правне односе који су настали пре ступања на снагу оспорене Уредбе, то је, по оцени Уставног суда, правно дејство ових одредаба Уредбе одређено за убудуће и искључена је њена ретроактивна примена. Оспореним одредбама Уредбе не нарушавају се ни Уставом утврђени принципи о слободној размени роба и услуга, самосталности предузећа и других облика организовања у обављању привредне делатности, под једнаким условима, и једнаком положају предузећа и других организација у погледу општих услова привређивања и правне заштите, нити се тим одредбама ограничава право својине, јер се под једнаким условима равноправно односе на све привредне субјекте који се налазе у истој правној ситуацији прописаној тим одредбама. С обзиром да је Влада оспореном Уредбом, у оквиру Уставом утврђене надлежности да извршава законе, ближе уредила начин извршења законске обавезе прописивања изгледа контролне акцизне маркице којом се обележавају цигарете и алкохолна пића, као врсте производа који подлежу опорезивању акцизама приликом њихове производње, увоза и стављања у промет, и у оквиру тога уредила правне односе који су настали пре ступања на снагу Уредбе, то оспорена Уредба, по оцени Суда, не задире у законодавну надлежност.

Захтев за обуставу извршења појединачног акта, односно радње предузете на основу оспорених одредаба Уредбе, Суд је одбацио сагласно члану 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), јер је донео коначну одлуку.

На основу изложеног, члана 46. тачка 9) и члана 47. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изречи.

Одлука Уставног суда
IУ-203/2005 од 13. јула 2006. године

"Службени гласник РС", број 64/2006

Влада је прекорачила своја уставна и законска овлашћења када је својим прописом уредила односе из надлежности законодавног органа, тако што је предвидела решавање стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица код корисника средстава у државној својини давањем кредита и уредила услове за давање стамбених кредита, с обзиром да законом није прописан такав начин решавања стамбених потреба запослених лица код корисника средстава у државној својини, нити је Уставом и законом дато овлашћење Влади да уреди наведена питања.

Оспорене одредбе Уредбе којима су прописани предмет уређивања ове уредбе и поступак и начин решавања стамбених потреба запослених лица, којима су утврђени и вредновани критеријуми за одређивање реда првенства, уређен режим давања станова у закуп на одређено време, те посебан начин решавања стамбених потреба одређених категорија тих лица, као и прелазна ситуација у погледу важења аката односних субјеката до ступања на снагу ове уредбе, донете су у функцији извршавања закона и у границама уставних и законских овлашћења Владе.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредбе члана 6. став 1. тачка 1), чл. 33. до 42. и члана 50. Уредбе о решавању стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица код корисника средстава у државној својини ("Службени гласник РС", бр. 41/02, 76/02, 125/03 и 88/04), нису у сагласности с Уставом и законом.

2. Одбијају се предлози и не прихватају се иницијативе за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба чл. 1. и 5., члана 6. став 1. тачка 2), чл. 12. до 21, члана 27. ст. 3. и 4., члана 29. став 2. и чл. 61, 61а и 62. Уредбе из тачке 1.

3. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачних аката или радњи предузетих на основу Уредбе из тачке 1.

Образложење

Уставном суду поднети су предлози и иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба чл. 1. и 5., члана 6. став 1. тач. 1) и 2), чл. 12. до 21., члана 27. ст. 3. и 4., члана 29. став 2., чл. 33. до 42. и чл. 50, 61, 61а и 62. Уредбе наведене у изреци. Оспоравајући члан 1. Уредбе, којим је прописано да се Уредба односи и на изабрана, постављена и запослена лица у свим јавним службама, предлагачи и иницијатори су навели да је на овај начин повређена одредба члана 1. став 1. тачка 2) подтачка (3) Закона о средствима у својини Републике Србије. Члан 5. Уредбе оспорава се из разлога што Уредбом није прецизно одређена старосна граница до које се деца рођена у браку и ван брака имају сматрати члановима породичног домаћинства. Одредбе члана 6. став 1. тач. 1) и 2) Уредбе, по мишљењу предлагача и иницијатора, супротне су одредбама члана 9. Закона о средствима у својини Републике Србије, којима је прописано да се станови дају на коришћење запосленим, изабраним и постављеним лицима по основу закупа на неодређено или одређено време. Осим тога, сматрају да законом није предвиђено решавање стамбених потреба давањем стамбених кредита, тако да Влада није имала овлашћење да својим прописом уреди ова питања. Одредбама чл. 12. до 21. Уредбе, запослени се, по схватању предлагача и иницијатора, доводе у неравноправан положај са становишта принципа из члана 13. Устава Републике Србије, из разлога што Влада није била Уставом и законом овлашћена да одређује степен утицаја прописаних критеријума на решавање стамбених потреба запослених и тиме фаворизује запослене са највећим зарадама и дужим радним стажом. Одредбама члана 27. ст. 3. и 4. и члана 29. став 2. Уредбе, по мишљењу предлагача и иницијатора, повређено је Уставом зајамчено право на жалбу из члана 22. Устава, јер је извршном органу, односно управном одбору корисника државних средстава, односно Комисији за стамбена питања Владе поверено доношење коначне листе реда првенства и прописано да се против одлуке стамбене комисије о решавању стамбене потребе може поднети приговор, у року од 15 дана. Оспоравајући одредбе чл. 33. до 42. и члана 50. Уредбе, учесници у поступку су навели да се Уредбом, супротно закону уводи учешће уплатом личних средстава, прописује камата и исказивање цене стана и месечних анuitета у динарској противвредности у односу на евро и неосновано уводе два нова института – куповина стана и тржишна цена стана,

иако Закон о становању познаје само институт откупа стана. У прилог наведеног истичу, да Уредба без правног основа елиминише законом установљене критеријуме на основу којих се врши умањење цене стана. Полазећи од члана 56. Закона о становању, подносици предлога и иницијатива сматрају да се из законског режима не могу Уредбом изузети одређене категорије станова, па ни станови корисника државних средстава, како у погледу утврђивања цене станова, тако и у погледу регулисања услова куповине, односно откупа. У предлозима и иницијативама оспорен је и члан 61. Уредбе, из разлога што је овом одредбом Уредби дато ретроактивно дејство противно члану 121. Устава. Оспоравајући члан 61а Уредбе, предлагачи и иницијатори су изнели да је оспореном одредбом омогућено лицима којима је стан дат на привремено коришћење ради чувања, да своје стамбено питање решавају мимо ранг листе реда првенства. Члан 62. Уредбе оспорен је из разлога што Влада није била законом овлашћена да ставља ван снаге све опште акте давалаца станова на коришћење који су донети до дана ступања на снагу Уредбе. У предлозима и иницијативама је затражено и да Уставни суд донесе "привремену меру којом се забрањује примена оспорене Уредбе", до доношења коначне одлуке Уставног суда у овој уставно-правној ствари.

У одговору Владе Републике Србије истакнуто је, поред осталог, да оспорена Уредба нема повратно дејство, с обзиром на то да је одредбом члана 61. Уредбе прописано да се поступак који је започет, а није завршен по раније важећем акту, наставља по новом акту, односно Уредби. Такво одређивање начина примене прописа о решавању стамбених потреба у случају кад је поступак започет по општем акту који је важио до ступања на снагу новог акта а није завршен, предвиђен је и чланом 47. став 4. Закона о становању. Образлажући законску заснованост члана 1. Уредбе, Влада се у одговору позвала на одредбу члана 1. став 1. тачка 2) подтачка (3) Закона о средствима у својини Републике Србије, којом је прописано да се средствима у својини Републике Србије сматрају средства која, у складу са законом, стекну јавне службе (јавна предузећа, установе) и друге организације чији је оснивач Република, односно територијална јединица, осим средстава која користе организације обавезног социјалног осигурања и средстава која су према посебном закону у својини друге организације. Даље се у одговору наводи да Уредба регулише решавање стамбених потреба код субјеката који користе државна средства, у складу са Законом о средствима у својини Републике Србије. С обзиром на то да је чланом 9. став 2. Закона утврђено да Влада прописује начин и критеријуме давања стамбених зграда и станова у закуп, било је неопходно да се ова област регулише на јединствен начин код свих корисника државних средстава, односно наведеним чланом није остављена могућност да корисници државних средстава самостално уреде ове односе својим актом, већ су у обавези да примене Уредбу којом је то на јединствен начин регулисано. У одговору је, такође, истакнуто да Уредба није донета на основу члана 47. ст. 2. и 3. Закона о становању, већ је правни основ за доношење ове уредбе – Закон о средствима у својини Републике Србије, и то члан 9. који допушта да се станови дају у закуп на неодређено или одређено време.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да су оспореном Уредбом Владе Републике Србије уређени услови и начин решавања стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица (у даљем тексту: запослено лице) у државним органима и организацијама, органима и организацијама јединица територијалне аутономије и локалне самоуправе, јавним службама

(јавним предузећима и установама) и другим организацијама чији је оснивач Република Србија, односно територијална јединица (у даљем тексту: корисник државних средстава), основи и мерила за утврђивање реда првенства, утврђивање реда првенства, поступак и органи одлучивања и друга питања од значаја за решавање стамбених потреба наведених лица (члан 1. Уредбе). Оспореном одредбом члана 6. став 1. тачка 1) Уредбе прописано је да се стамбене потребе запослених лица могу решавати, поред осталог, давањем кредита за изградњу, или куповину стана или породичне стамбене зграде, или за побољшање услова становања на стану или породичној стамбеној згради у својини, а оспореним одредбама чл. 33. до 42. Уредбе прописани су услови за доделу кредита за изградњу, куповину стана или породичне стамбене зграде или побољшање услова становања запослених. Оспореним чланом 50. Уредбе прописано је да запослено лице коме је стан дат на одређено време, може да стан купи по тржишној цени на начин и под условима прописаним за давање кредита по овој Уредби.

Полазећи од одредаба члана 9. Закона о средствима у својини Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 53/95, 3/96, 54/96, 32/97 и 44/99), према којима се стамбене зграде и станови у државној својини дају на коришћење запосленим, изабраним и постављеним лицима у органима, јавним службама и другим организацијама из члана 1. тачка 2) овог закона и другим лицима утврђеним законом, по основу закупа на неодређено или одређено време, као и одредбе члана 28. став 1. истог Закона, према којој се ради привременог смештаја запослених, изабраних и постављених лица у органима и других лица утврђених законом, може дати на коришћење стан за службене потребе, произлази, по оцени Уставног суда, да Влада није имала овлашћење да својим прописом предвиди решавање стамбених потреба запослених лица код корисника средстава у државној својини давањем кредита, како је то регулисано оспореним чланом 6. став 1. тачка 1) Уредбе, с обзиром на то да Законом о средствима у својини Републике Србије није прописан такав начин решавања стамбених потреба запослених лица, нити је Законом Влади дато овлашћење да својим актом уреди наведена питања. Уређујући на овај начин односе из надлежности законодавног органа, Влада је прекорачила и своја уставна овлашћења из члана 90. тач. 1. и 2. Устава Републике Србије.

Полазећи од изложених разлога неуставности и незаконитости одредбе члана 6. став 1. тачка 1) Уредбе, као и одредаба члана 59. став 2. Устава и члана 3. Закона о средствима у својини Републике Србије којима је прописано да се средства из државне својине могу отуђивати по тржишним условима, у складу са законом, следи, по оцени Уставног суда, да Влада није имала уставно и законско овлашћење ни да својим прописом уреди услове за давање стамбених кредита. Из тог разлога, Уставни суд је оценио да су и оспорене одредбе чл. 33. до 42. и члана 50. Уредбе несагласне с Уставом и законом.

Оцењујући оспорени члан 1. Уредбе, којим је утврђено да предмет њеног уређивања чини уређивање услова и начина решавања стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица код корисника државних средстава, основа и мерила за утврђивање реда првенства, поступка и органа одлучивања за утврђивање реда првенства, као и других питања од значаја за решавање стамбених потреба наведених лица, Уставни суд је утврдио да је оспорени члан Уредбе донет у границама овлашћења Владе Републике Србије из члана 1. Закона о средствима у својини Републике Србије, као и у складу с уставним овлашћењима Владе из члана 90. тач. 1. и 2. Устава, на основу којих Влада

извршава законе, друге прописе и опште акте Народне скупштине у складу с Уставом и, у том смислу, доноси уредбе, одлуке и друге акте за извршавање закона.

Члан 5. Уредбе, којим је прописано да се под члановима породичног домаћинства у смислу ове уредбе подразумевају чланови породице запосленог лица који живе са њим у заједничком домаћинству и то – брачни друг, деца рођена у браку, ван брака, усвојена и пасторчад, друга лица које је он или његов брачни друг дужан по закону да издржава, а живе са њим у заједничком домаћинству пет и више година, по оцени Уставног суда, сагласан је са чланом 9. став 2. Закона о средствима у својини Републике Србије којим је Влади Републике Србије дато овлашћење да прописује начин и критеријуме за давање стамбених зграда и станова у закуп. Сагласно наведеним законским овлашћењима, Влада је одредила круг лица која заједно са запосленим лицима чине чланове породичног домаћинства и од чијег броја зависи место запосленог лица на ранг листи за решавање стамбених потреба. Указивање подносиоца иницијативе да Уредбом није одређена старосна граница до које се деца рођена у браку, ван брака, усвојена и пасторчад имају сматрати члановима породичног домаћинства, није, по оцени Уставног суда, од утицаја на одлучивање о уставности и законитости оспорене одредбе, с обзиром на то да Уставни суд, према члану 125. Устава није надлежан да одлучује о оправданости и примерености одређених нормативних решења у оспореном општем акту, а наведена питања у домену су аутономног одлучивања доносиоца акта.

Оспореном одредбом члана 6. став 1. тачка 2) Уредбе прописано је да се стамбене потребе запослених лица могу решавати давањем станова у закуп на одређено време. На основу члана 9. став 1. Закона о средствима у својини Републике Србије којим је прописана могућност да се стамбене зграде и станови у државној својини дају на коришћење категоријама лица из члана 1. тачка 2) овог закона, по основу закупа на неодређено или одређено време, као и одредбе става 2. члана 9. Закона према којој Влада прописује начин давања станова у закуп, произилази, по оцени Уставног суда, да је Влада, прописујући у члану 6. став 1. тачка 2) Уредбе да се стамбене потребе запослених лица из члана 1. Уредбе решавају давањем станова у закуп на одређено време, поступила у границама својих законских овлашћења, с обзиром да је законом прописана алтернативна могућност да се станови дају запосленима у закуп на неодређено или одређено време. Стога је оспорена одредба Уредбе, по оцени Суда, сагласна и са наведеним овлашћењима Владе из члана 90. тач. 1. и 2. Устава.

Оспореним одредбама члана 12. Уредбе прописано је да се првенство у решавању стамбених потреба остварује највећим бројем бодова на листи реда првенства, при чему је уређен и начин одређивања првенства у решавању стамбене потребе у случају једнаког броја бодова двоје или више запослених лица, док су оспореним одредбама чл. 13. до 21. Уредбе утврђени и вредновани критеријуми: значај радног места, стамбена угроженост, дужина радног стажа, резултати рада и квалитет обављеног посла, здравствено стање запосленог лица, инвалидност, телесно оштећење и број чланова породичног домаћинства. Полазећи од члана 9. став 2. Закона о средствима у својини Републике према коме је Влада овлашћена да пропише начин и критеријуме давања стамбених зграда и станова у закуп, Влада је, на основу наведеног законског овлашћења, у оспореним одредбама Уредбе прописала основе и мерила за утврђивање реда првенства у решавању стамбених потреба и

извршила њихову конкретизацију, односно одредила степен њиховог утицаја на редослед у решавању стамбених потреба, утврђивањем броја бодова по сваком од тих основа, као и начин утврђивања редоследа у случају једнаког броја бодова. По оцени Уставног суда, оспорене одредбе чл. 12. до 21. Уредбе донете су у функцији извршавања и конкретизације законских норми, у смислу члана 90. тач. 1. и 2. Устава.

Према оспореној одредби члана 27. став 3. Уредбе, извршни орган, односно управни одбор корисника државних средстава, односно Комисија за стамбена питања Владе, после провере навода у приговору и утврђеног чињеничног стања доноси коначну листу реда првенства у решавању стамбених потреба запослених. Оспореном одредбом члана 27. став 4. Уредбе прописано је да се против коначне листе реда првенства не може остваривати правна заштита, док је оспореном одредбом члана 29. став 2. Уредбе прописано да се против одлуке стамбене комисије може поднети приговор у року од 15 дана од дана објављивања одлуке.

Према члану 13. Устава, грађани су једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзир на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство. У члану 22. ст. 1. и 2. Устава зајемчено је свакоме право на за све једнаку заштиту својих права у поступку пред судом и другим државним или било којим органом или организацијом, као и право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се решава о његовом праву или на закону заснованом интересу.

Уставни суд је оценио да оспореним одредбама Уредбе нису нарушени уставни принципи садржани у одредбама чл. 13. и 22. Устава, имајући у виду да је одредбом члана 27. став 2. Уредбе дозвољен приговор на предлог листе реда првенства, у року од 15 дана од дана њеног објављивања, а одредбом члана 29. став 2. Уредбе дозвољен је приговор на првостепену одлуку стамбеног органа. Суд је, такође, оценио да поступак по приговору на стамбену ранг листу утиче само на утврђивање реда првенства, а поступак по приговору против појединачне одлуке о давању стана у закуп утиче на право запосленог утврђено појединачном одлуком, након чега се заштита права може реализовати у редовном судском поступку, у складу са чланом 124. став 1. Устава, према коме се против решења и других појединачних аката судских, управних и других државних органа донесених у првом степену може изјавити жалба надлежном органу.

Према оспореном члану 61. Уредбе, поступак за решавање стамбене потребе започет по општем акту, односно пропису по коме, до дана ступања на снагу ове уредбе није донета првостепена одлука или је одлука поништена од стране суда, наставиће се по одредбама ове уредбе. Уставни суд је оценио да овом оспореном одредбом није повређен члан 121. Устава, имајући у виду да се Уредба примењује на поступке за решавање стамбених потреба који су започети по ранијем пропису, односно општем акту по коме до дана ступања на снагу Уредбе није донета првостепена одлука, те да Уредба има дејство за будуће и на правне ситуације у току, тако да оспореном одредбом Уредби није дато повратно дејство.

Оспореним чланом 61а Уредбе прописано је да корисник државних средстава може лицу запосленом у Министарству унутрашњих послова, коме је корисник државних средстава одобрио привремено коришћење

стана ради чувања до 20. јула 2002. године, решити стамбену потребу на начин из члана 51. ст. 1. и 2. Уредбе, што, по схватању Уставног суда, значи да се наведеном лицу, односно члановима његовог породичног домаћинства, може решавати стамбена потреба ван поступка прописаног Уредбом, ако је изгубило живот за време вршења службеног задатка док је било у радном односу код корисника државних средстава, под условом да нема решену стамбену потребу, или ако је постало инвалид, са инвалидитетом преко 80% који је настао као последица вршења службеног задатка или ратних дејстава.

Полазећи од одредбе члана 19. став 2. Закона о средствима у својини Републике Србије, према којој Влада (односно други орган одређен овим законом) ближе уређује начин прибављања, коришћења и управљања средствима у државној својини, Уставни суд је оценио да је неспорно овлашћење Владе Републике Србије да пропише посебан начин решавања стамбених потреба лица из члана 51. Уредбе, како је то предвиђено чланом 61а Уредбе. На овај начин Влада је, такође, поступила у границама својих уставних овлашћења из члана 90. Устава, будући да је оспорена одредба Уредбе, по оцени Уставног суда, донета у функцији извршавања закона, односно одредбе члана 19. Закона о средствима у својини Републике Србије. У погледу навода из иницијатива да се оспореним решењем фаворизују одређена запослена лица, Суд је утврдио да се у конкретном случају ради о посебној категорији запослених, који су изгубили живот или остали инвалиди у обављању службених задатака, тако да је Влада имала уставно и законско овлашћење да пропише приоритетно решавање стамбених потреба тих лица.

Оспореним чланом 62. Уредбе прописано је да даном ступања на снагу ове уредбе престају да важе сви прописи и општи акти по којима су решаване стамбене потребе код корисника средстава у државној својини у смислу члана 49. Закона о средствима у својини Републике Србије. Према члану 49. Закона о средствима у својини Републике Србије, до доношења прописа из чл. 9. и 29. овог закона, стамбене потребе изабраних и постављених лица и запослених у државним органима и организацијама, органима и организацијама територијалних јединица, јавним службама и другим организацијама из члана 1. тачка 2) подтачка (3) решаваће се у складу са прописима и општим актима донетим до дана ступања на снагу овог закона.

Уставни суд је оценио да је оспорени члан 62. Уредбе донет у функцији извршавања члана 49. наведеног Закона, којим је уређена прелазна ситуација у погледу важења постојећих општих аката односних субјеката до доношења прописа Владе у смислу чл. 9. и 29. Закона. Имајући у виду да је доношењем оспорене Уредбе управо реализована законска норма из члана 49. Закона, Суд сматра да је Влада као доносилац Уредбе у конкретном случају поступала сагласно својим уставним и законским овлашћењима.

С обзиром на то да је Уставни суд донео коначну одлуку у овој уставно-правној ствари, захтев за обуставу извршења појединачних аката или радњи предузетих на основу оспорене Уредбе, Суд је одбацио, сагласно члану 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05).

На основу изложеног и одредаба члана 46. тач. 1), 3) и 9) и члана 47. тач. 2) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава, одредбе Уредбе наведене у тачки 1. изреке престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда
IУ-146/2002 од 13. јула 2006. године

"Службени гласник РС", број 68/2006

Изабрана, постављена и запослена лица у институцијама бивше Србије и Црне Горе и службама Савета министара које престају да раде, у Републици Србији као следбенику државне заједнице Србија и Црна Гора, имају права која су утврђена законима Републике Србије за изабрана, постављена и запослена лица у државним органима Републике Србије, па се та права не могу уређивати актима ниже правне снаге, као што је уредба Владе.

Није у супротности с Уставом и законом део члана 7. Уредбе којим је утврђено да изабрана лица у институцијама бивше Србије и Црне Горе и службама Савета министара које престају да раде, ако су изабрана као представници Републике Србије, имају права која према Закону о радним односима у државним органима имају изабрана лица којима престаје функција, јер се тиме не уређују права изабраних лица, већ само упућује на примену одговарајућих одредаба Закона о радним односима у државним органима. Међутим, несагласни су с Уставом и законом одредба става 2. члана 7. Уредбе, којом је утврђено да изабрана лица наведена права остварују преко Владе, јер је Законом о радним односима у државним органима прописано да изабрана лица ова права остварују код Народне скупштине, као и део одредбе става 1. овог члана којим је за радно-правни положај постављених лица (у институцијама бивше Србије и Црне Горе и службама Савета министара које су престале са радом), утврђен другачији правни режим од оног који је овим законом прописан. Није у сагласности с Уставом и законом ни уређивање одредбама чл. 8. до 10. Уредбе питања радно-правног статуса и права која из тога произлазе за запослена лица у институцијама бивше Србије и Црне Горе и службама Савета министара, јер ове одредбе нису донете у извршавању законом утврђеног режима за остваривање права запослених у државним органима из чл. 65. до 68а Закона о радним односима у државним органима, већ се њима врши непосредно уређивање радно-правног статуса ових лица и њихових права. Такође, одредбе члана 11. Уредбе, којима је прописано да се смара недопуштеном пријава на конкурс за попуну радног места у државном органу или код других корисника, коју у року од једне године од пријема отпремнине поднесе лице које је примило отпремнину, несагласне су с Уставом и законом, јер је Уставом гарантовано право на рад, слободан избор занимања и запослења и доступности сваком, под једнаким условима, радног односа и функције, а услови за заснивање радног односа у државном органу прописују се искључиво законом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредбе члана 7. став 1. у деловима који гласе: "...и постављена..." и "...или постављена..." и став 2. и чл. 8. до 11. Уредбе о положају појединих институција бивше Србије и Црне Горе и служби Савета министара ("Службени гласник РС", број 49/06), нису у сагласности с Уставом и законом.

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачних аката или радњи донетих, односно предузетих на основу одредаба Уредбе из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом покренут је поступак за оцену уставности и законитости одредаба чл. 7. до 11. Уредбе наведене у тачки 1. изреке. Предлагач сматра да су оспорене одредбе Уредбе несагласне с Уставом и законима којима се уређује радноправни статус и права која из њега проистичу за изабрана, постављена и запослена лица у институцијама бивше Србије и Црне Горе и службама Савета министара које престају да раде. Одредбама чл. 7. до 9. Уредбе се, по мишљењу предлагача, повређује начело једнакости, с обзиром на то да је за изабрана и постављена лица прописано да права из радног односа остварују у складу са одредбама Закона о радним односима у државним органима, док се одредбама чл. 8. и 9. Уредбе за запослена лица предвиђа да им, на основу одредаба Закона о раду, припада накнада плате у висини од 60% плате коју су остварили у месецу мају 2006. године. У предлогу се даље наводи да су одредбе члана 11. Уредбе, којима је утврђено да се недопуштеном сматра пријава на конкурс за попуно радног места у државном органу, коју у року од једне године од пријема отпремнине поднесе лице које је примило отпремнину, у супротности са одредбама члана 35. став 2. Устава којима се јемчи слобода рада, слободан избор занимања и запослења, као и да је свакоме под једнаким условима доступно радно место и функција.

Уставном суду су поднете и иницијативе за покретање поступка за оцену уставности и законитости одредаба чл. 7. до 9. Уредбе у којима се наводи да те одредбе нису у сагласности са чланом 68а Закона о радним односима у државним органима којим је уређено питање преузимања послова из надлежности савезног органа. На основу те одредбе Закона, по мишљењу иницијатора, Влада је била обавезна да уреди да се са преузимањем предмета из чл. 4. и 5. Уредбе преузимају и запослени, а након тога утврди њихов радноправни положај у складу са одредбама Закона о радним односима у државним органима.

Предлогом и иницијативама је затражено да Уставни суд, до доношења коначне одлуке, обустави извршење појединачних аката или радњи, донетих, односно предузетих на основу оспорених одредаба Уредбе.

Уставни суд је, на основу чл. 15. и 16. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Влади Републике Србије доставио на одговор, односно на мишљење, предлог и иницијативе за оцену уставности и законитости оспорених одредаба чл. 7. до 11. Уредбе. Како Влада у остављеном року није доставила одговор, то је Суд, на основу члана 16. став 3. Закона, наставио поступак у овој правној ствари.

У поступку пред Уставним судом утврђено је:

- да је Народна скупштина Републике Србије 5. јуна 2006. године донела Одлуку о обавезама државних органа Републике Србије у остваривању надлежности Републике Србије као следбеника државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени гласник РС", број 48/06), којом је, поред осталог, обавезала Владу и друге државне органе да, у оквиру својих Уставом Републике Србије утврђених надлежности, донесу у року од 45 дана потребна акта и предузму потребне мере са циљем "остваривања надлежности Републике Србије које су прешле на Републику Србију као државу следбеника државне заједнице Србија и Црна Гора, а пре свега у области спољних послова и одбране, до доношења неопходних закона" (тачка 1. аLINEЈА 2.);

- да је Влада Републике Србије, с позивом на члан 90. тачка 2. Устава Републике Србије, а у вези са тачком 1. аLINEЈА 2. Одлуке, донела Уредбу о положају појединих институција бивше Србије и Црне Горе и служби Савета министара ("Службени гласник РС", број 49/06); да су Уредбом уређена питања промене назива појединих институција и организација бивше Србије и Црне Горе и служби Савета министара (члан 1.); констатован престанак рада Скупштине Србије и Црне Горе, председника Србије и Црне Горе, Савета министара, Врховног савета одбране и Суда Србије и Црне Горе (члан 2.); утврђено да престају да раде службе Савета министара: Генерални секретаријат Савета министара, Служба за организацију и положај органа управе Савета министара, Служба за финансирање надлежности Србије и Црне Горе, Служба за законодавство, Служба за заједничке послове Савета министара, Дирекција за информисање и Канцеларија Србије и Црне Горе за придруживање Европској унији (члан 3.); утврђено презимање одређених предмета Суда Србије и Црне Горе и обустављање поступака у одређеним предметима Суда Србије и Црне Горе (члан 4.); утврђено да предмете институција бивше Србије и Црне Горе и служби Савета министара (Скупштине Србије и Црне Горе, председника Србије и Црне Горе, Врховног савета одбране, Генералног секретаријата Савета министара, Службе за финансирање надлежности Србије и Црне Горе и Дирекције за информисање) преузимају одговарајући органи, организације и службе Републике Србије (члан 5.); утврђено презимање архивске грађе и регистратурских материјала институција бивше Србије и Црне Горе и служби Савета министара које престају да раде, као и права, обавеза, опреме и средстава за рад, од стране Управе за заједничке послове републичких органа (члан 6.); да су оспореним одредбама чл. 7. до 11. Уредбе уређена питања радно-правног положаја и права која из њега произлазе за изабрана, постављена и запослена лица у појединим институцијама бивше Србије и Црне Горе и службама Савета министара које су престале да раде.

Уставом Републике Србије утврђено је: да уставотворна и законодавна власт припада Народној скупштини, да Републику Србију представља и њено државно јединство изражава председник Републике, да извршна власт припада Влади, да судска власт припада судовима, да заштита уставности, као и заштита законитости у складу с Уставом, припада Уставном суду (члан 9.); да се слободе и права остварују, а дужности испуњавају на основу Устава, осим кад је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих слобода и права утврђују законом, те да се законом може прописати начин остваривања појединих слобода и права кад је то неопходно за њихово остваривање (члан 12. ст. 1. и 2.); да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго

уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да свако има право на рад, односно да се јамчи слобода рада, слободан избор занимања и запослења, да је свакоме, под једнаким условима, доступно радно место и функција, те да запосленима може престати радни однос против њихове воље, под условима и на начин утврђен законом и колективним уговором (члан 35. ст. 1. до 3.); да запослени имају право на одговарајућу зараду, као и да се јамчи, под условима утврђеним законом, право на материјално обезбеђење за време привремене незапослености (члан 36.); да Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује остваривање и заштиту слобода и права човека и грађанина, систем у области радних односа и запошљавања, организацију, надлежност и рад републичких органа, и друге односе од интереса за Републику Србију, у складу с Уставом (члан 72. став 1. тач. 2, 4, 11. и 12.); да Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте (члан 73. тачка 2.); да Влада води политику Републике Србије и извршава законе, друге прописе и опште акте Народне скупштине у складу с Уставом, доноси уредбе, одлуке и друге акте за извршавање закона, образује стручне и друге службе за своје потребе (члан 90. тач. 1, 2. и 9.).

Законом о радним односима у државним органима ("Службени гласник РС", бр. 48/91, 66/91, 44/98, 49/99, 34/01, 39/02, 49/05 и 79/05) прописано је: да радни однос запослених у државним органима и изабраних односно постављених лица престаје под условима и на начин утврђен овим законом и другим законима (члан 64.); да се запосленом отказује радни однос када услед промена у организацији стекне статус нераспоређеног, а не може му се обезбедити радно место у истом или другом органу (члан 64а став 2. тачка б); да, ако је у државном органу дошло до смањења броја запослених, односно постављених лица, услед промена у организацији и методу рада, односно услед смањења обима и укидања послова, запослени и постављена лица распоређују се на радна места у истом или другом државном органу која одговарају њиховој стручној спреми, с тим да уколико запослени, односно постављено лице не прихвати радно место на које је распоређен, престаје му радни однос, а уколико се запослени односно постављено лице не може распоредити, функционер, односно орган који је лице поставио, доноси решење којим се утврђује да је запослени, односно постављено лице остао нераспоређен (члан 65. ст. 1, 3. и 4.); да, запослени у државним органима, односно постављена лица, који су остали нераспоређени на начин утврђен у члану 65. овог закона, имају иста права и обавезе као и запослени за чијим је радом престала потреба у предузећима, утврђена законом, док се средства за остваривање права запослених у државним органима и постављених лица који су остали нераспоређени утврђују у буџету Републике, а начин и услови коришћења тих средстава утврђују се актом Владе (члан 66.); да, у случају укидања државног органа, државни орган у чији делокруг прелазе послови укинутаг органа преузима потребан број запослених и постављених лица који су радили на преузетим пословима, док у случају укидања државног органа и укидања свих послова који су се обављали у делокругу тога органа запослени и постављена лица који су радили у укинутаг органу остају нераспоређени, при чему запослени у државном органу и постављена лица који нису преузети, или су остали нераспоређени, имају права и обавезе утврђене чланом 66. овог закона (члан 67. ст. 1, 3. и 4.); да, у случају преузимања послова из надлежности савезног органа, државни орган у чији делокруг прелазе ти послови преузима, у складу са потребама органа, и потребан број запослених и постављених лица за обављање преузетих послова

(члан 68a); да изабрано лице по престанку функције има право на плату у трајању од 6 месеци у висини коју је имало у време престанка функције, и то право остварује код Народне скупштине (члан 69. ст. 1. и 4.); да изабрано лице на сталној функцији (судија, јавни тужилац) које буде разрешено функције и постављено лице које по истеку мандата не буде поново постављено или у току трајања мандата буде разрешено могу се распоредити на радна места у истом органу која одговарају њиховој стручној спреми и радним способностима, а уколико то није могуће, или изабрано односно постављено лице не прихвати радно место на које је распоређено, престаје му радни однос, као и да постављено лице има право на плату у трајању од шест месеци коју је имало у време кад му је престао радни однос (члан 70. ст. 1, 2. и 3.).

Законом о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05 и 61/05) прописано је: да се права, обавезе и одговорности из радног односа, односно по основу рада, уређују овим законом и посебним законом (члан 1. став 1.); да се одредбе овог закона примењују и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није друкчије одређено (члан 2. став 2.); да запослени има право на накнаду зараде најмање у висини 60% просечне зараде у претходна три месеца, с тим да та накнада не може бити мања од минималне зараде утврђене у складу са овим законом, за време прекида рада до којег је дошло без кривице запосленог, најдуже 45 радних дана у календарској години (члан 116.); да је послодавац дужан да пре отказа уговора о раду запосленом исплати отпремнину у висини утврђеној општим актом или уговором о раду, при чему отпремнина не може бити нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу за првих 10 година проведених у радном односу и четвртине зараде запосленог за сваку наредну навршену годину рада у радном односу преко 10 година проведених у радном односу (члан 158.), као и да се зарадом у смислу члана 158. овог закона сматра просечна месечна зарада запосленог исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина (члан 159.).

Закон о радним односима у државним органима престао је да важи 1. јула 2006. године, ступањем на снагу Закона о државним службеницима ("Службени гласник РС", број 79/05). Међутим, одредбама чл. 183. и 184. Закона о државним службеницима прописано је да ће се поступци одлучивања о правима, обавезама и одговорностима запослених који су започети до ступања на снагу овог закона окончати применом прописа према којима су започети (члан 183.), као и да лица која до ступања на снагу овог закона према Закону о радним односима у државним органима остваре право на плату после престанка дужности настављају да право на плату користе према Закону о радним односима у државним органима (члан 184.). Сагласно наведеном, оцена законитости оспорених одредаба Уредбе извршена је у односу на одредбе Закона о радним односима у државним органима и Закона о раду.

Из наведених одредаба Устава и закона, по оцени Уставног суда, произлази да изабрана, постављена и запослена лица у институцијама бивше Србије и Црне Горе и службама Савета министара које престају да раде, у Републици Србији као следбенику државне заједнице Србија и Црна Гора, имају права која су утврђена законима Републике Србије за изабрана, постављена и запослена лица у државним органима Републике Србије, и та права се не могу уређивати актима ниже правне снаге.

Међутим, оспореним одредбама чл. 7. до 11. Уредбе, по оцени Суда, извршено је непосредно уређивање радно-правног статуса постављених лица и запослених у институцијама бивше Србије и Црне Горе и службама Савета министара које престају да раде, што је у супротности с Уставом и законом. Наиме, Законом о радним односима у државним органима уређена су права изабраних, постављених и запослених лица у државним органима. Из одредаба чл. 65. до 70. Закона произлази да радно-правни статус изабраних и постављених лица у институцијама бивше Србије и Црне Горе и службама Савета министара које престају да раде, непосредно зависи од тога да ли су престанком рада ових органа укинута и њихови послови или су неки од тих послова преузети од стране државних органа Републике Србије. Иако се оспореном Уредбом констатује да су престале да раде институције Србије и Црне Горе (члан 2.), односно утврђује да престају са радом службе Савета министара (члан 3.), из Уредбе не произлази да су тиме укинута и послови које су те институције и службе обављале, јер се Уредбом одређују органи у Републици Србији, односно службе који преузимају "предмете" институција Србије и Црне Горе и служби Савета министара које су престале са радом (члан 4. ст. 1. и 2. и члан 5.). На тај начин је, по оцени Уставног суда, посредно, кроз преузимање предмета, уређено питање преузимања послова, па и надлежности институција бивше Србије и Црне Горе и служби Савета министара од стране републичких органа и служби. При том треба имати у виду да, према Уставној повељи, Србија и Црна Гора и није имала изворне надлежности (члан 17. став 1. Повеље), већ само оне надлежности које су јој, сагласно члану 19. Повеље, државе чланице повериле Уставном повељом, те да ти послови, односно надлежности, нису укинута, већ су "прешли на Републику Србију, као државу следбеника државне заједнице Србија и Црна Гора" (тачка 1. алинеја 2. Одлуке о обавезама државних органа Републике Србије у остваривању надлежности Републике Србије као следбеника државне заједнице Србија и Црна Гора).

По оцени Уставног суда, оспорени члан 7. Уредбе у делу којим је утврђено да изабрана лица у институцијама бивше Србије и Црне Горе и службама Савета министара које престају да раде, ако су изабрана као представници Републике Србије, имају права која према Закону о радним односима у државним органима имају изабрана лица којима престаје функција (став 1.), није у супротности с Уставом и законом, јер се том одредбом не уређују права изабраних лица, већ само упућује у том делу на примену одговарајућих одредаба Закона о радним односима у државним органима. Међутим, оспорена одредба става 2. овог члана, којом је утврђено да изабрана лица наведена права остварују преко Владе, у супротности је с одредбом члана 69. став 4. Закона о радним односима у државним органима према којој изабрана лица наведена права остварују код Народне скупштине.

Када је реч о постављеним лицима из члана 7. Уредбе у институцијама бивше Србије и Црне Горе и службама Савета министара, Уставни суд је, имајући у виду одредбе чл. 2. и 3. Уредбе којима је констатовано да су престале да раде институције бивше Србије и Црне Горе, односно утврђено да престају да раде службе Савета министара и да се предмети тих институција и служби преузимају од стране надлежних органа и служби Републике Србије, оценио да се у конкретном случају не ради о истеку мандата постављених лица, односно о њиховом разрешењу, у смислу одредаба члана 70. Закона о радним односима у државним органима, већ да је реч о постављеним лицима у институцијама бивше Србије и Црне Горе и служби Савета министара

које су престале да раде, а чије су послове преузели органи и организације Републике Србије, те да се на њихов радно-правни статус и права има применити правни режим утврђен одредбама чл. 65. до 68а Закона. Из тих одредаба Закона произлази да је за постављена и запослена лица у државним органима утврђен јединствен правни режим којим је уређен радно-правни статус и права постављених и запослених лица у случајевима промена у организацији и надлежности државних органа и организација. С обзиром на то да је оспореним одредбама Уредбе на радно-правни положај постављених лица (у институцијама бивше Србије и Црне Горе и службама Савета министара које су престале са радом), утврђен, односно примењен правни режим другачији од Законом прописаног, Уставни суд је оценио да оспорене одредбе члана 7. Уредбе, у делу којим се утврђују права постављених лица, нису у сагласности с Уставом и законом.

Оспорене одредбе чл. 8. до 10. Уредбе, којима су уређена питања радно правног статуса и права која из тог статуса произлазе за запослена лица у институцијама бивше Србије и Црне Горе и службама Савета министара, по оцени Уставног суда, нису донете у извршавању законом утврђеног режима за остваривање права запослених у државним органима, прописаног одредбама чл. 65. до 68а Закона, већ се оспореним одредбама врши непосредно уређивање радно-правног статуса ових лица и њихових права, тако што се: утврђује право запосленог "на накнаду плате" (члан 8. став 1.) и одређује престанак радног односа (чл. 9. и 10.); утврђује временски период у коме запосленом припада право на "накнаду плате"; условљава остваривање права по основу рада (плата, отпремнина) испуњењем услова који законом није прописан за заснивање радног односа у државним органима, нити за остваривање права по основу рада, већ се ради о услову који Влада оспореним одредбама Уредбе установљава; утврђује висина "накнаде плате" у износу од 60% њихове плате за мај 2006. године (члан 8. став 2.), а што је у супротности са режимом за остваривање права запослених лица утврђених одредбама чл. 65. до 68а Закона о радним односима у државним органима. Из наведених одредаба Закона произлази да запослени у институцијама бивше Србије и Црне Горе и службама Савета министара које су престале да раде имају право, поред осталог на плату коју су имали у моменту стицања статуса утврђеног наведеним одредбама Закона, па се стога, по оцени Уставног суда, на ова лица не може применити одредба члана 116. Закона о раду, којом је прописано да запослени има право на накнаду зараде најмање у висини 60% просечне зараде у претходна три месеца. Том одредбом Закона о раду се уређују односи различити од односа који се уређују одредбама чл. 2. и 3. оспорене Уредбе. Како су решења у наведеним одредбама чл. 8. до 10. Уредбе међусобно повезана и чине јединствену правну и логичку целину, Уставни суд је утврдио да оспорене одредбе Уредбе у целисти нису у сагласности с Уставом и законом.

Уставни суд је оценио да су оспорене одредбе члана 11. Уредбе, којима је утврђено да се сматра недопуштеном пријава на конкурс за попуну радног места у државном органу или код других буџетских корисника, коју у року од једне године од пријема отпремнине поднесе лице које је примило отпремнину, несагласне с уставним одредбама којима је утврђено да свако има право на рад, односно да се јамчи слобода рада, слободан избор занимања и запослења, те да је свакоме, под једнаким условима, доступно радно место и функција (члан 35. ст. 1. и 2.). Из наведених одредаба Устава, по схватању Суда,

произлази да се услови за заснивање радног односа у државним органима прописују законом, те се стога ти услови не могу прописивати уредбом Владе.

С обзиром на то да је донета коначна одлука у овој правној ствари, захтев за обуставу извршења појединачних аката и радњи, донетих, односно предузетих на основу оспорених одредаба Уредбе, Суд је одбацио, сагласно одредби члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука.

Имајући у виду изнето, а на основу члана 46. тач. 1) и 2) и члана 47. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава, одредбе Уредбе о положају појединих институција бивше Србије и Црне Горе и служби Савета министара наведене у тачки 1. изреке, престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда
IУ-134/2006 од 20. јула 2006. године

"Службени гласник РС", број 63/2006

С обзиром да је оспореним одредбама Уредбе извршено уређивање радно-правног положаја и права која из тога проистичу за изабрана, постављена и запослена лица која раде на пословима из надлежности органа и организација бивше Србије и Црне Горе, услед "привременог престанка финансирања њихове надлежности", а да се та питања, на основу Устава, уређују законом, као и да одредбама Закона о радним односима у државним органима које су меродавне за оцену законитости ових одредаба наведена питања нису уређена, то Уредба није донета у извршавању закона, већ је оспореним одредбама Уредбе извршено непосредно уређивање односа какво закон не предвиђа, што их чини несагласним Уставу и закону.

Уставног суда је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредбе чл. 10. до 14. Уредбе о финансирању надлежности које су прешле на Републику Србију с бивше Србије и Црне Горе ("Службени гласник РС", број 49/06) нису у сагласности с Уставом и законом.

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачних аката или радњи донетих, односно предузетих на основу одредаба Уредбе из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду поднет је предлог за оцену уставности и законитости одредаба чл. 10. до 14. Уредбе наведене у тачки 1. изреке. Предлагач истиче да су оспорене одредбе Уредбе којима су уређена права изабраних, постављених и запослених лица у органима и организацијама бивше Србије и Црне Горе које престају да се финансирају, у супротности с уставним одредбама којима је утврђено да запосленима може престати радни однос против њихове воље под условима и на начин утврђен законом и колективним

уговором (члан 35. став 3.), као и да су слободе и права човека и грађанина, једнакост пред законом, основа и мера овлашћења и одговорности републичких органа (члан 70.). Одредбама чл. 10. до 12. Уредбе се, по мишљењу предлагача, повређује начело једнакости, с обзиром на то да се изабраним и постављеним лицима обезбеђују права у складу с одредбама Закона о радним односима у државним органима (члан 10.), док се за запослена лица предвиђа накнада у висини од 60% плате коју су остварили у месецу мају 2006. године, и то у складу са Законом о раду (чл. 11. и 12.). Одредба члана 14. Уредбе, којом је утврђено да се сматра недопуштеном пријава на конкурс за попуну радног места у државном органу, коју у року од једне године од пријема отпремнине поднесе лице које је примило отпремнину, по мишљењу предлагача, у супротности је са одредбама члана 35. став 2. Устава Републике Србије којима је утврђено да се јемчи слобода рада, слободан избор занимања и запослења, као и да је свакоме под једнаким условима доступно радно место и функција. Предложено је да Уставни суд, до доношења коначне одлуке, обустави извршење појединачних аката или радњи, донетих, односно предузетих на основу оспорених одредаба Уредбе.

Уставни суд је, на основу чл. 15. и 16. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Влади Републике Србије доставио на одговор предлог за оцену уставности и законитости оспорених одредаба чл. 10. до 14. Уредбе. Како Влада у остављеном року није доставила одговор, то је Суд, на основу члана 16. став 3. Закона, наставио поступак у овој правној ствари.

У поступку пред Уставним судом утврђено је:

- да је Народна скупштина Републике Србије 5. јуна 2006. године донела Одлуку о обавезама државних органа Републике Србије у остваривању надлежности Републике Србије као следбеника државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени гласник РС", број 48/06), којом је, поред осталог, обавезала Владу и друге државне органе да, у оквиру својих Уставом Републике Србије утврђених надлежности, донесу у року од 45 дана потребна акта и предузму потребне мере са циљем "остваривања надлежности Републике Србије које су прешле на Републику Србију као државу следбеника државне заједнице Србија и Црна Гора, а пре свега у области спољних послова и одбране, до доношења неопходних закона" (тачка 1. алинеја 2.);

- да је Влада Републике Србије, с позивом на члан 90. тачка 2. Устава Републике Србије, а у вези са тачком 1. алинеја 2. Одлуке, 8. јуна 2006. године донела Уредбу о положају појединих институција бивше Србије и Црне Горе и служби Савета министара ("Службени гласник РС", број 49/06), као и Уредбу о финансирању надлежности које су прешле на Републику Србију с бивше Србије и Црне Горе ("Службени гласник РС", број 49/06). Овом уредбом су уређена питања настављања финансирања надлежности и то: појединих органа и организација бивше Србије и Црне Горе (члан 1.), одређених послова органа бивше Србије и Црне Горе (члан 2.) и финансирања рада представника Републике Србије у међународним организацијама, институцијама и телима (члан 3.), као и прописи који се на вршење наведених надлежности примењују (члан 4.); питања привременог престанка финансирања надлежности одређених органа и организација бивше Србије и Црне Горе (члан 5.); питања преузимања "потребног броја" запослених, права, обавеза, предмета, опреме, средстава за рад и архивске грађе између министарстава и организација бивше Србије и Црне Горе и министарстава, организација и служби Републике Србије (чл. 6. до 9.).

Оспореним одредбама чл. 10. до 14. Уредбе уређена су питања радно-правног положаја и права по основу рада изабраних, постављених и запослених лица у органима и организацијама бивше Србије и Црне Горе чије надлежности Република Србија "привремено" престаје да финансира.

Уставом Републике Србије утврђено је: да уставотворна и законодавна власт припада Народној скупштини, а извршна власт припада Влади (члан 9. ст. 1. и 3.); да се слобода и права остварују, а дужности испуњавају на основу Устава, осим кад је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих слобода и права утврђују законом, те да се законом може прописати начин остваривања појединих слобода и права кад је то неопходно за њихово остваривање (члан 12. ст. 1. и 2.); да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да свако има право на рад, односно да се јамчи слобода рада, слободан избор занимања и запослења, да је свакоме, под једнаким условима, доступно радно место и функција, те да запосленима може престати радни однос против њихове воље, под условима и на начин утврђен законом и колективним уговором (члан 35. ст. 1. до 3.); да запослени имају право на одговарајућу зараду, као и да се јамчи, под условима утврђеним законом, право на материјално обезбеђење за време привремене незапослености (члан 36.); да се средства за остваривање Уставом зајемчених права грађана и законом утврђеног општег интереса у областима које су утврђене законом, обезбеђују у буџету Републике Србије (члан 68. став 1.); да Република Србија има буџет у коме се исказују сви њени приходи и расходи (члан 69. став 1.); да права и дужности Републике Србије врше Уставом одређени републички органи, као и да су слобода и права човека и грађанина, једнакост пред законом, основа и мера овлашћења и одговорности републичких органа (члан 70.); да републички органи, у оквиру Уставом утврђених права и дужности Републике Србије, утврђују политику, доносе и извршавају законе, друге прописе и опште акте, врше уставно-судску заштиту уставности и законитости (члан 71. став 1.); да Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује остваривање и заштиту слобода и права човека и грађанина, систем у области радних односа и запошљавања, финансирање остваривања права и дужности Републике Србије утврђених Уставом и законом, организацију, надлежност и рад републичких органа и друге односе од интереса за Републику Србију, у складу с Уставом (члан 72. став 1. тач. 2, 4, 10, 11. и 12.); да Народна скупштина доноси буџет и завршни рачун (члан 73. тачка 3.); да Влада води политику Републике Србије и извршава законе, друге прописе и опште акте Народне скупштине у складу с Уставом, доноси уредбе, одлуке и друге акте за извршавање закона, утврђује начела за унутрашњу организацију министарстава и других органа управе и посебних организација, поставља и разрешава функционере у министарствима и посебним организацијама, образује стручне и друге службе за своје потребе (члан 90. тач. 1, 2, 5. и 9.); да послове државне управе обављају министарства, а да се законом уређује организација и надлежност министарстава, органа управе у њиховом саставу и посебних организација (члан 94. ст. 1. и 5.).

Законом о јавним приходима и јавним расходима ("Службени гласник РС", бр. 76/91, 41/92, 18/93, 22/93, 37/93, 67/93, 45/94, 42/98, 54/99, 22/2001, 33/2004 и 135/2004) уређује се систем јавних прихода и финансирања

јавних расхода утврђених Уставом и законом за које се средства обезбеђују из јавних прихода. Законом о државној управи ("Службени гласник РС", број 79/05) прописано је да се средства за рад органа државне управе обезбеђују у буџету Републике Србије (члан 6.). Законом о буџетском систему ("Службени гласник РС", бр. 9/2002, 87/2002, 61/2005, 66/2005 и 101/2005) прописано је да су директни корисници буџетских средстава органи и организације Републике. Законом о буџету Републике Србије за 2006. годину ("Службени гласник РС", број 106/05) утврђено је: да је део прихода буџета Републике Србије намењен трансферима Србији и Црној Гори у износу од 55.375.000.000 динара, за обављање поверених надлежности и додатних послова, на начин утврђен овим законом (члан 3.); да ће се издаци органа и организација Србије и Црне Горе извршавати преко трезора Републике Србије, који ће обављати контролу тих издатака која обухвата управљање процесима одобравања, преузимања обавеза и одобравања плаћања на терет буџетских средстава (члан 8.).

Законом о радним односима у државним органима ("Службени гласник РС", бр. 48/91, 66/91, 44/98, 49/99, 34/01, 39/02, 49/05 и 79/05) прописано је: да радни однос запослених у државним органима и изабраних односно постављених лица престаје под условима и на начин утврђен овим законом и другим законима (члан 64.); да се запосленом отказује радни однос када услед промена у организацији стекне статус нераспоређеног, а не може му се обезбедити радно место у истом или другом органу (члан 64а став 2. тачка б); да се, ако је у државном органу дошло до смањења броја запослених, односно постављених лица, услед промена у организацији и методу рада, односно услед смањења обима и укидања послова, запослени и постављена лица распоређују на радна места у истом или другом државном органу која одговарају њиховој стручној спреми, с тим да уколико запослени, односно постављено лице не прихвати радно место на које је распоређен, престаје му радни однос, а уколико се запослени односно постављено лице не може распоредити, функционер, односно орган који је лице поставио, доноси решење којим се утврђује да је запослени, односно постављено лице остао нераспоређен (члан 65. ст. 1, 3. и 4.); да запослени у државним органима, односно постављена лица, који су остали нераспоређени на начин утврђен у члану 65. овог закона, имају иста права и обавезе као и запослени за чијим је радом престала потреба у предузећима, утврђена законом и да се средства за остваривање права запослених у државним органима и постављених лица који су остали нераспоређени утврђују у буџету Републике, а начин и услови коришћења тих средстава утврђују се актом Владе (члан 66.); да, у случају укидања државног органа, државни орган у чији делокруг прелазе послови укинутаг органа преузима потребан број запослених и постављених лица који су радили на преузетим пословима, док у случају укидања државног органа и укидања свих послова који су се обављали у делокругу тога органа запослени и постављена лица који су радили у укинутаг органу остају нераспоређени, с тим да запослени у државном органу и постављена лица који нису преузети, или су остали нераспоређени, имају права и обавезе утврђене чланом 66. овог закона (члан 67. ст. 1, 3. и 4.); да, у случају преузимања послова из надлежности савезног органа, државни орган у чији делокруг прелазе ти послови преузеће, у складу са потребама органа, и потребан број запослених и постављених лица за обављање преузетих послова (члан 68а); да изабрано лице по престанку функције има право на плату у трајању од 6 месеци у висини коју је имао у време престанка функције, и то право остварује код Народне скупштине (члан 69. ст. 1. и 4.); да се изабрано лице на сталној

функцији (судија, јавни тужилац) које буде разрешено функције и постављено лице које по истеку мандата не буде поново постављено или у току трајања мандата буде разрешено, могу распоредити на радна места у истом органу која одговарају њиховој стручној спреми и радним способностима, а уколико то није могуће, или изабрано односно постављено лице не прихвати радно место на које је распоређено, престаје му радни однос, као и да постављено лице има право на плату у трајању од шест месеци коју је имало у време кад му је престао радни однос (члан 70. ст. 1, 2. и 3.).

Законом о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05 и 61/05) прописано је: да се права, обавезе и одговорности из радног односа, односно по основу рада, уређују овим законом и посебним законом (члан 1. став 1.); да се одредбе овог закона примењују и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није друкчије одређено (члан 2. став 2.); да запослени има право на накнаду зараде најмање у висини 60% просечне зараде у претходна три месеца, с тим да та накнада не може бити мања од минималне зараде утврђене у складу са овим законом, за време прекида рада до којег је дошло без кривице запосленог, најдуже 45 радних дана у календарској години (члан 116.); да је послодавац дужан да пре отказа уговора о раду запосленом исплати отпремнину у висини утврђеној општим актом или уговором о раду, при чему отпремнина не може бити нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу за првих 10 година проведених у радном односу и четвртине зараде запосленог за сваку наредну навршену годину рада у радном односу преко 10 година проведених у радном односу (члан 158.), као и да се зарадом у смислу члана 158. овог закона сматра просечна месечна зарада запосленог исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина (члан 159.).

Закон о радним односима у државним органима престао је да важи 1. јула 2006. године, ступањем на снагу Закона о државним службеницима ("Службени гласник РС", број 79/05). Међутим, одредбама чл. 183. и 184. Закона о државним службеницима прописано је да ће се поступци одлучивања о правима, обавезама и одговорностима запослених који су започети до ступања на снагу овог закона окончати применом прописа према којима су започети (члан 183.), као и да лица која до ступања на снагу овог закона према Закону о радним односима у државним органима остваре право на плату после престанка дужности настављају да право на плату користе према Закону о радним односима у државним органима (члан 184.). Сагласно наведеном, оцена законитости оспорених одредаба Уредбе извршена је у односу на одредбе Закона о радним односима у државним органима и Закона о раду.

Из наведених одредаба Устава произлази да се питања која се односе на финансирање остваривања права и дужности Републике Србије утврђених Уставом и законом, као и питања организације и надлежности министарстава, органа управе у њиховом саставу и посебних организација, односно система радних односа и права која из тог система проистичу за изабрана, постављена и запослена лица у државним органима, уређују законом.

Оспореним одредбама чл. 10. до 14. Уредбе прописано је: да изабрана и постављена лица која раде на пословима из надлежности бивше Србије и Црне Горе, а које престају да се финансирају, ако су изабрана или постављена као представници Републике Србије, имају права која према Закону о радним односима у државним органима имају изабрана и постављена лица

којима престане функција и та права остварују преко Владе (члан 10.); да запослени који раде на пословима из надлежности које престају да се финансирају имају право на накнаду плате у висини од 60% њихове плате за мај 2006. године, од дана ступања на снагу ове уредбе до 1. августа 2006. године, под условом да најмање од 3. јуна 2005. године непрекидно имају пребивалиште на територији Републике Србије, да висина накнаде плате износи 60% њихове плате за мај 2006. године, а да решења којима се запосленима утврђује право на накнаду плате доноси Министарство за државну управу и локалну самоуправу (члан 11.); да запосленом који до 1. августа 2006. године не настави радни однос у државном органу Републике Србије престаје радни однос кад му се исплати отпремнина чија се висина одређује према Закону о раду, а решење о престанку радног односа доноси Министарство за државну управу и локалну самоуправу (члан 12.); да запосленом који нема непрекидно од 3. јуна 2005. године пребивалиште на територији Републике Србије престаје радни однос даном ступања на снагу ове уредбе, без права на отпремнину и да решење о престанку радног односа доноси Министарство за државну управу и локалну самоуправу (члан 13.); да се сматра да је недопуштена пријава на конкурс за попуну радног места у државном органу коју у року од једне године од пријема отпремнине поднесе лице које је примило отпремнину и да исто важи и за запошљавање код других буџетских корисника (члан 14.). По оцени Уставног суда, наведеним одредбама Уредбе извршено је непосредно уређивање радно-правног положаја и права која из њега проистичу за изабрана, постављена и запослена лица која раде на пословима из надлежности бивше Србије и Црне Горе, а које на основу Уредбе престају да се привремено финансирају, и то тако што се утврђују права изабраних и постављених лица (члан 10.), као и права запослених "на накнаду плате" (члан 11.), одређује престанак радног односа (члан 12.), утврђује временски период у коме запосленом припада право на "накнаду плате"; условљава остваривање права на рад (члан 14.) и права по основу рада (плата, отпремнина) испуњењем услова који законом није прописан за заснивање радног односа у државним органима, нити за остваривање права по основу рада (чл. 11. и 13.), већ се ради о услову који Влада оспореним одредбама Уредбе установљава; утврђује висина "накнаде плате" у износу од 60% њихове плате за мај 2006. године (члан 11. став 2.), а што је у супротности са режимом за остваривање права запослених лица утврђених одредбама чл. 65. до 68а Закона о радним односима у државним органима. Наиме, иако је одредбама члана 5. Уредбе утврђено да Република Србија "привремено престаје да финансира надлежности" Министарства за међународне економске односе, Министарства за унутрашње економске односе, Министарства за људска и мањинска права и Завода за статистику, из садржине оспорених одредаба Уредбе може се закључити да су питања радно-правног статуса и права која из њега произлазе за изабрана, постављена и запослена лица која раде на пословима из надлежности бивше Србије и Црне Горе које престају да се финансирају, тим одредбама Уредбе уређена на начин идентичан онемо који Закон о радним односима у државним органима, у одредбама чл. 65. до 68а, прописује за случај трајних промена у организацији и надлежности државних органа.

Имајући у виду изнето, као и да одредбама чл. 64. до 70. Закона о радним односима у државним органима није уређено питање остваривања права изабраних, постављених и запослених лица у државним органима у случају "привременог престанка финансирања надлежности" државних органа, односно

организација, Уставни суд сматра да Уредба није донета у извршавању закона, већ да је оспореним одредбама Уредбе извршено непосредно уређивање односа какво Закон о радним односима у државним органима не предвиђа, што оспорене одредбе чл. 10. до 14. Уредбе чини несагласним Уставу и закону.

С обзиром на то да је донета коначна одлука у овој правној ствари, захтев за обуставу извршења појединачних аката и радњи, донетих, односно предузетих на основу оспорених одредаба Уредбе, Суд је одбацио, сагласно одредби члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука.

Имајући у виду изнето, а на основу члана 46. тач. 1) и 2) и члана 47. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава, одредбе Уредбе о финансирању надлежности које су прешле на Републику Србију с бивше Србије и Црне Горе, наведене у тачки 1. изреке, престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда "Службени гласник РС", број 63/2006
 IY-135/2006 од 20. јула 2006. године

На основу овлашћења из члана 90. Устава, Влада Републике Србије је овлашћена да у извршавању Закона о локалној самоуправи и Закона о Влади Републике Србије, донесе Одлуку о распуштању скупштине јединице локалне самоуправе, на предлог министарства надлежног за послове локалне самоуправе, односно надлежног органа територијалне аутономије, у случају да скупштина јединице локалне самоуправе не заседа дуже од три месеца.

Уставног суда је донео:

О Д Л У К У

1. Одбија се предлог за утврђивање неуставности и незаконитости Одлуке о распуштању Скупштине општине Блаце и образовању Привременог органа општине Блаце ("Службени гласник РС", број 29/2006).

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачног акта, или радње предузете на основу Одлуке из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом Републике Србије покренут је поступак за оцену уставности и законитости Одлуке Владе Републике Србије о распуштању Скупштине општине Блаце и образовању Привременог органа општине Блаце ("Службени гласник РС", број 29/2006). Оспорена одлука, по мишљењу предлагача, није у сагласности с одредбом члана 116. став 1. Устава Републике Србије која пружа уставну гаранцију грађанима општине да о пословима општине одлучују референдумом и преко својих представника, као и с одредбама главе II Устава "Слободе, права и дужности човека и грађанина", које гарантују право на локалну самоуправу као једно од зајамчених људских права. Предлагач сматра да је оспорена Одлука прекомерно ограничила право на

локалну самоуправу увођењем привременог органа у општини Блаце, што Одлуку, такође, чини неуставном. Оспорена Одлука је и противзаконита јер, по мишљењу предлагача, није у сагласности с одредбом члана 112. став 1. тач. 1) и 2) Закона о локалној самоуправи, према којој скупштина јединице локалне самоуправе може бити распуштена ако не заседа дуже од три месеца или ако не донесе статут или буџет у року утврђеним законом. Међутим, у општини Блаце, истиче предлагач, ови законски услови нису испуњени јер је донесен Статут општине, Скупштина општине је у периоду од 1. јануара до 31. марта 2006. године у више наврата заседала, а буџет је донет 15. децембра 2005. године. Истовремено, предлаже се обустава од извршења појединачних аката или радњи предузетих на основу оспорене Одлуке.

У одговору Владе Републике Србије се наводи да је правни основ за распуштање Скупштине општине Блаце садржан у одредби члана 112. став 1. тачка 1) Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04), те да је Влада, сагласно законском овлашћењу из члана 113. Закона о локалној самоуправи, распустила Скупштину општине Блаце јер више од три месеца није заседала у складу са законом. Наиме, из записника 9. седнице Скупштине општине Блаце, од 3. новембра 2005. године, произлази да је, због поднете оставке, једном од присутних 15 одборника констатован престанак мандата. Од тог момента, сагласно члану 24. Статута општине Блаце, није више постојао кворум за рад и одлучивање, како на тој седници тако и на каснијим седницама, све до доношења оспорене Одлуке. Министарство за државну управу и локалну самоуправу, у складу са својим овлашћењима из члана 111. Закона о локалној самоуправи, предложило је Скупштини општине Блаце да своје незаконите одлуке о разрешењу председника и заменика председника Скупштине општине поништи, уз упозорење, да ће, ако у року од месец дана не поступи по том предлогу, незаконите одлуке поништити Министарство. Пошто Скупштина општине Блаце није доставила извештај да је отклонила утврђене незаконитости, Министарство је Решењем број 016-00-00021/2005-09 од 4. априла 2006. године поништило незаконите одлуке Скупштине општине Блаце и истог дана Влади доставило предлог за распуштање Скупштине, због незаседања дуже од три месеца. Након тога је секретар Скупштине општине Блаце, дописом од 4. априла 2006. године, обавестио Министарство за државну управу и локалну самоуправу да је 4. априла 2006. године одржана 13. седница Скупштине општине (о чему није достављен записник), да је поступљено по предлогу тог Министарства и да су незаконите одлуке Скупштине општине поништене.

Уставни суд је утврдио да је оспореном Одлуком распуштена Скупштина општине Блаце и образован Привремени орган општине Блаце за обављање послова Скупштине општине Блаце утврђених законом и Статутом општине, до конституисања Скупштине општине. Одлуком је утврђено које послове Привремени орган обавља, прописан је начин одлучивања овог органа, могућност образовања помоћних радних тела и утврђено овлашћење за доношење општих аката.

Чланом 112. став 1. тачка 1) Закона о локалној самоуправи прописано је да се скупштина јединице локалне самоуправе може распустити ако скупштина не заседа дуже од три месеца, а чланом 113. став 1. Закона је предвиђено да Одлуку о распуштању скупштине јединице локалне самоуправе доноси Влада, на предлог министарства надлежног за послове локалне самоуправе, односно надлежног органа територијалне аутономије.

На основу утврђеног чињеничног и правног стања, Уставни суд је оценио да је оспорена Одлука донета од надлежног органа - Владе Републике Србије, која је, на основу овлашћења из члана 90. Устава, донела наведену Одлуку у извршењу Закона о локалној самоуправи и Закона о Влади Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 55/05 и 71/05) и то по поступку и при испуњеним условима, прописаним одредбама чл. 112. и 113. Закона о локалној самоуправи, па је предлог за утврђивање неуставности и незаконитости оспорене Одлуке одбио.

Захтев за обуставу извршења појединачног акта или радње предузете на основу оспорене одлуке, Суд је одбацио, на основу члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), јер је донео коначну Одлуку.

На основу изложеног, члана 46. тачка 9) и члана 47. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда
IУ-85/2006 од 20. јула 2006. године

"Службени гласник РС", број 63/2006

Влада је Уставом овлашћена да у извршавању закона доноси уредбе и друге прописе, те је оспорену Уредбу Влада донела на основу и у оквиру законског овлашћења садржаног у Закону о издавању доплатне поштанске марке.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Уредбе о издавању доплатне поштанске марке "Изградња Спомен-храма Светог Саве" ("Службени гласник РС", број 114/05).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцењивање уставности и законитости Уредбе о издавању доплатне поштанске марке "Изградња Спомен-храма Светог Саве" ("Службени гласник РС", број 114/05). Подносилац иницијативе сматра да је оспорава Уредба неуставна, будући да најсиромашнији слој становништва нема финансијских могућности да приликом слања писама, поред обичне марке плаћа и доплатну.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је оспореном Уредбом прописано: да се на поштанске пошиљке у унутрашњем поштанском саобраћају, осим на пошиљке новина и часописа, плаћа доплатна поштанска марка "Изградња Спомен - храма Светог Саве", од 11. јануара 2006. године до 8. јула 2006. године, и да се марка издаје у месечном тиражу од 3.000.000 комада, у апоену у висини од 8 динара (члан 1.); да средства од продате доплатне поштанске марке, Јавно предузеће ПТТ Саобраћаја "Србија" уплаћује на

одређен рачун и да се она усмеравају Светом архијерејском синоду Српске православне цркве, те да ће се та средства користити за финансирање завршетка грађевинско-занатских и радова на уређењу ентеријера Храма Светог Саве према програму који доноси корисник тих средстава, на који сагласност даје Влада (члан 2.); да се начин издавања доплатне поштанске марке регулише уговором између корисника доплатне поштанске марке и предузећа које обавља послове продаје те марке у складу са законом (члан 3.).

Уставом Републике Србије утврђено је да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, и финансијски систем (члан 72. став 1. тачка 4.), а да Влада Републике Србије води политику и извршава законе, друге прописе и опште акте Народне Скупштине у складу с Уставом, као и да доноси уредбе, одлуке и друге акте за извршавање закона (члан 90. тач. 1. и 2.)

Оспорена Уредба је донета ради извршавања Закона о издавању доплатне поштанске марке ("Службени гласник РС", број 61/05), којим је уређено издавање и наплата доплатне поштанске марке на поштанске пошиљке у унутрашњем поштанском саобраћају у Републици Србији. Чланом 2. став 2. Закона је утврђено да ближу намену, кориснике, начин издавања, тираж, висину апосна и временски период издавања доплатне марке утврђује Влада Републике Србије.

Полазећи од наведеног, Уставни суд је утврдио да је Влада Републике Србије Уставом овлашћена да у извршавању закона доноси уредбе и друге прописе, те да је оспорену Уредбу Влада донела на основу и у оквиру законског овлашћења садржаног у члану 2. став 2. Закона о издавању доплатне поштанске марке. Као и доносилац Уредбе у уређивању оспорених питања кретао у границама одређеним Уставом и законом, то оспорена Уредба, по оцени Уставног суда, није несагласна Уставу и закону.

Оцена висине новчаног износа доплатне поштанске марке није у надлежности Уставног суда у смислу члана 125. Устава.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставном судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/1, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-2/2006 од 13. априла 2006. године

Имајући у виду да је Законом о јавним набавкама дато овлашћење да се посебним прописом, дакле и актом Владе, могу предвидети као поверљиве и друге набавке, поред оних изричито одређених Законом, те да према одредбама Закона о средствима у својини Републике Србије, Влада одлучује о прибављању непокретности које користе државни органи и организације, значи и непокретности за посебне намене, а о прибављању покретних ствари за посебне намене - министар унутрашњих послова, следи да су одређивањем у оспореним одредбама Уредбе која су непокретна и покретна средства посебне намене, која користи Министарство унутрашњих послова за потребе безбедности и која су поверљивог карактера, односно одређивањем набавке тих средстава као поверљиве, уређени односи у складу са наведеним законима.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање незаконитости одредаба чл. 1. до 7. Уредбе о средствима за посебне намене ("Службени гласник РС", број 29/05).

Образложење

Уставном суду поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену сагласности Уредбе о средствима за посебне намене са Законом о јавним набавкама. По мишљењу подносиоца иницијативе, из одредаба Закона о јавним набавкама којима је прописано да се Закон примењује на све случајеве када је наручилац набавке државни орган (члан 1.), те да се Закон не примењује само на набавку наоружања и друге набавке које су посебним прописом одређене као поверљиве (члан 2. тачка 4)), следи да би се Уредбом могле предвидети набавке које не подлежу Закону, али само оне које су одређене као поверљиве. Како Уредба не набраја која су то средства посебне намене чија је набавка поверљива, произлази да се Уредба примењује на сва средства посебне намене, те је овакво "паушално навођење средстава, без одређивања због чега је нека непокретна, или покретна ствар средство посебне намене и пропуштања да се наведе због чега је нека набавка поверљива, усмерено на потпуно изузимање свих набавки МУП-а из обавезне примене Закона", чиме је, по схватању иницијатора, озбиљно угрожено функционисање система јавних набавки у Србији.

Влада Републике Србије у одговору наводи да се Уредбом ближе уређује материја која је уређена одредбама Закона о средствима у својини Републике Србије (чл. 31. и 36.), којим су као посебна средства у државној својини одређене и непокретности и покретне ствари за посебне намене, чији је корисник Министарство унутрашњих послова и посебан поступак њихове набавке, на који упућује Закон о јавним набавкама (члан 2.). Наиме, Законом о средствима у својини Републике Србије прописано је да су непокретности за посебне намене она државна средства која за потребе безбедности користи Министарство, из чега следи да су Уредбом на основу члана 2. тачка 4. Закона о јавним набавкама, од поступка набавке прописаног тим Законом изузете само набавке оних непокретности које су (другим) законом одређене као средства за посебне намене, а не све непокретности МУП-а, како наводи подносилац иницијативе. Предвиђање Законом о средствима у својини Републике Србије одређених (покретних и непокретних) средстава као средстава за посебне намене, чији је корисник Министарство, а која се користе за потребе безбедности, опредељује и поверљивост поступка њихове набавке, те су оспореном Уредбом уређени односи у складу са законом утврђеним овлашћењима Владе и Министарства. Наводи даље, да о набавци непокретности које су одређене као средства посебне намене, сагласно закону, одлучује Влада Републике Србије, а о набавци покретних ствари за посебне намене Министарство, те да посебан (поверљиви) поступак набавке тих средстава такође претпоставља прикупљање понуда од свих наручилаца који могу да испоруче одговарајућу опрему, као и предност, под једнаким условима, најповољније понуде. Контрола коришћења средстава обезбеђених буџетом за ове намене, остварује се у складу са Законом о буџетском систему, као и код осталих корисника буџетских средстава, те одговарајућом екстерном контролом, а доноси се, ради контроле, и План јавних и поверљивих набавки у

оквиру апропријација утврђених у буџету за одређену намену, који се доставља Управи за јавне набавке.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је Уредбом о средствима за посебне намене ("Службени гласник РС", број 29/05) прописано: да се Уредбом одређују средства посебне намене и уређује начин и поступак прибављања тих средстава за потребе министарства надлежног за унутрашње послове (члан 1.); да су средства за посебне намене покретне и непокретне ствари за посебне намене, чији је корисник Министарство, а која се користе за потребе безбедности и поверљивог су карактера (члан 2.); да непокретности за посебне намене, у складу са законом, чине земљиште, зграде (службене, пословне и друге зграде), пословне просторије, магацини, складишта, гараже, монтажни, покретни, привремени и други грађевински објекти које користе службе Министарства чија надлежност, организација и поступање има безбедносни или поверљиви карактер (члан 4.); таксативно су наведене покретне ствари за посебне намене (оружје, опрема и др.), те одређено да о прибављању покретних ствари за посебне намене одлучује министар унутрашњих послова, у складу са планом извршења буџета Министарства за одређену буџетску годину (чл. 5. и 6.); да се под набавком средстава за посебне намене подразумева набавка добара, услуга и радова за потребе и у вези са непокретностима за посебне намене, као и набавка покретних средстава за посебне намене (у даљем тексту: поверљива набавка) и да се на поверљиву набавку не примењује закон којим се уређују јавне набавке (члан 7.), а да је одредбама чл. 8. до 14. Уредбе уређен начин вршења поверљиве набавке.

У захтеву се не наводе ближе одредбе које, по мишљењу подносиоца иницијативе, нису сагласне са Законом о јавним набавкама, те је Суд, полазећи од разлога којима се оспорава законитост Уредбе, оценио да се иницијативом оспоравају одредбе чл. 1. до 7., односно оне одредбе Уредбе којима су ближе одређена средства посебне намене, као и да набавка тих средстава представља поверљиву набавку.

Оспорену уредбу Влада Републике Србије донела је на основу члана 90. тачка 2. Устава, а у вези са чланом 31. став 1. и чланом 36. Закона о средствима у својини Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 53/95...44/99) и чланом 2. став 1. тачка 4) Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 39/02 и 55/04).

Одредбом члана 90. став 2. Устава Републике Србије утврђено је да Влада доноси уредбе, одлуке и друге акте за извршавање закона, а одредбом члана 42. став 1. Закона о Влади ("Службени гласник РС", бр. 55/05 и 71/05), прописано је да Влада уредбом подробније разрађује однос уређен законом, у складу са сврхом и циљем закона.

Законом о средствима у својини Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 53/95, 3/96, 54/96, 32/97 и 101/05), који је поред Закона о јавним набавкама наведен као закон у чијем извршавању је оспорена Уредба донета, прописано је, поред осталог: да о прибављању и отуђењу непокретности које користе државни органи и организације одлучује Влада Републике Србије (члан 8.); да су непокретности за посебне намене, у смислу тог Закона, земљиште, зграде и други објекти за потребе безбедности које користи министарство надлежно за унутрашње послове, као и земљиште, зграде и друге непокретности које служе за потребе збрињавања страних држављана и лица без држављанства (члан 31. став 1.); да су покретне ствари за посебне намене, у смислу Закона, оружје, опрема, превозна и друга средства која за потребе безбедности користи

министарство надлежно за унутрашње послове, у складу са законом и да о прибављању и отуђењу покретних ствари за посебне намене одлучује министар унутрашњих послова, у складу са законом (члан 36.).

Законом о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 39/02, 43/03, 55/04 и 101/05) у односу на који се тражи оцена законитости оспорене Уредбе, уређују се, поред осталог, услови, начин и поступак набавке добара и услуга и уступања извођења радова у случајевима када је наручилац тих набавки државни орган, организација, установа или друго правно лице одређено овим законом (члан 1.). Одредбама члана 2. Закона, у чијем извршавању је оспорена Уредба донета, прописано је да се одредбе овог закона не односе на јавне набавке, поред осталог, наоружања и друге набавке које су као поверљиве одређене посебним прописом (став 1. тачка 4)) и да је наручилац набавке из става 1. тачка 4) овог члана дужан да најкасније до 31. јануара текуће године обавести Управу за јавне набавке о планираним набавкама у тој години (став 2.).

Законом о полицији ("Службени гласник РС", број 101/05) прописано је: да Министарство користи средства у државној својини и да део средстава која Министарство користи чине средства за посебне намене, која су поверљивог карактера; да су непокретна средства за посебне намене земљиште, зграде и други објекти, поверљивог карактера, који се користе за потребе безбедности; да су покретне ствари за посебне намене оружје, опрема, превозна и друга средства поверљивог карактера, која се користе за потребе безбедности и да се средства за посебне намене ближе уређују посебним актом (члан 183.); да Влада уредбом утврђује начин набавке средстава посебне намене без јавног оглашавања из члана 183. овог закона (члан 193. тачка 3)).

У оквиру Уставом утврђене функције да извршава законе, друге прописе и опште правне акте Народне скупштине, Влада, по схватању Суда, на основу члана 90. тачка 2. Устава може да доноси уредбе и друге опште правне акте за извршавање закона, без обзира да ли је на то овлашћена законом за чије се извршавање ти акти доносе. Такође, уредба мора бити у складу са законом за чије се извршавање доноси, те се уредбом не могу мењати правне ситуације које је успоставио закон, нити се могу на другачији начин уређивати односи који су већ уређени другим законом.

Из одредбе члана 2. став 1. тачка 4) Закона о јавним набавкама, којом је прописано да се одредбе тог Закона не односе на набавке наоружања и друге набавке које су као поверљиве одређене посебним прописима, по оцени Суда, следи да је Закон изричито одредио да су од поступка јавне набавке прописаног Законом изузете само набавке наоружања. Међутим, када је реч о другим набавкама, на које се, сагласно наведеној одредби, не односи Закон о јавним набавкама, Закон их ближе не уређује, већ даје овлашћење да се посебним прописом, значи и актом Владе, могу предвидети као поверљиве и друге набавке. Полазећи од тога да Закон није ближе одредио које су то "друге набавке" које се у смислу овог Закона посебним прописом могу одредити као поверљиве, нити је прописао услове и критеријуме за одређивање других набавки "као поверљивих", па ни обавезу да се у посебном пропису "наведе због чега је набавка одређена као поверљива", Влада је, по оцени Суда, одређивањем у члану 7. Уредбе да су поверљиве набавке оне које се односе на набавку средстава која су другим одредбама ближе одређена као средства посебне намене, чији је корисник Министарство, а које се користе за потребе безбедности и поверљивог су карактера (члан 2.), уредила односе у оквиру законом утврђеног овлашћења. Одређивање Уредбом да непокретности за

посебне намене, у складу са законом, чине замљиште, зграде (службене, пословне и друге зграде), пословне просторије, магацини, складишта, гараже, монтажни, покретни, привремени и други грађевински објекти које користе службе Министарства чија надлежност, организација и поступање има безбедносни или поверљиви карактер (члан 4.), те таксативно одређивање покретних ствари за посебне намене (оружје, опрема, превозна средства и др.-члан 5.), по оцени Суда, у складу је и с одредбама чл. 31. и 36. Закона о средствима у својини Републике Србије, којим су средства за посебне намене предвиђена као посебна средства у државној својини, те одређено да су то непокретности и покретне ствари, које за потребе безбедности користи министарство надлежно за унутрашње послове. Такође, из одредаба Закона о средствима у својини Републике Србије, према којима Влада одлучује о прибављању непокретности које користе државни органи и организације, значи и непокретности за посебне намене (члан 8.), а о прибављању покретних ствари за посебне намене министар унутрашњих послова (члан 36. став 2.), по оцени Суда, следи да Влада, односно Министарство у складу с Уредбом, одређује која су непокретна и покретна средства посебне намене из чл. 4. и 5. Уредбе, која користи Министарство за потребе безбедности поверљивог карактера, те да су одређивањем набавке тих средстава као поверљиве, на основу члана 2. став 1. тачка 4) Закона, оспореним одредбама чл. 1. до 7. Уредбе уређени односи у складу са наведеним законима.

Оспорене одредбе Уредбе, по оцени Суда, нису несагласне ни с одредбама Закона о полицији, којима је прописано да део средстава која користи Министарство чине средства за посебне намене која су поверљивог карактера, те да су то непокретна средства и покретне ствари поверљивог карактера које се користе за потребе безбедности, као и с оним одредбама наведеног Закона којима је прописано да се средства за посебне намене ближе уређују посебним актом и да Влада уредбом утврђује начин набавке средстава посебне намене (чл. 183. и 193.). Уставни суд, на основу члана 125. Устава, није надлежан да оцењује да ли сва или само поједина средства која користи министарство надлежно за унутрашње послове имају карактер средстава за посебне намене и да ли су та средства поверљивог карактера, те да ли је набавка тих средстава у целини или само појединих поверљивог карактера. С обзиром на то да је одредбом члана 2. став 1. тачка 4) Закона о јавним набавкама прописано да се одредбе тог Закона не односе и на друге набавке које су као поверљиве одређене посебним прописом, те да није одређено које се друге набавке посебним прописом могу одредити као поверљиве, нити су прописани услови и критеријуми за одређивање набавке као поверљиве, наводи иницијатора да се "паушалним" одређивањем свих средстава министарства као средстава за посебне намене, те одређивањем њихове набавке као поверљиве "угрожава функционисање система јавних набавки", по оцени Суда, нису од утицаја на оцену сагласности оспорене Уредбе са Законом, већ могу да представљају разлоге за евентуалну измену и допуну закона и других прописа којим су ти односи уређени.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-243/2005 од 13. јула 2006. године

Оспорене одредбе Уредбе, у време важења, нису биле несагласне с Уставом и законом, јер су овим одредбама били уређени односи од значаја за извршавање Закона о приватизацији у поступку реструктурирања предузећа и других правних лица, и то у границама Устава и закона. Одлучивање о целисходности оспорених одредаба и начину њихове примене у пракси није у надлежности Уставног суда.

С обзиром да је у току поступка престала да важи оспорена Уредба, као и одредбе Закона о приватизацији за чије је извршавање, у складу с Уставом, била донета, то не постоје процесне претпоставке за даље вођење поступка оцене уставности и законитости оспорене Уредбе.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

1. Обуставља се поступак за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба члана 3. тачка 3., члана 6. став 1. и члана 14. став 2. Уредбе о поступку и начину реструктурирања предузећа и других правних лица ("Службени гласник РС", број 1/2002).

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачног акта, односно радње, који су предузети на основу одредбе члана 3. тачка 3. Уредбе из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом Републике Србије покренут је поступак за оцену уставности и законитости одредаба члана 3. тачка 3. и члана 14. став 2. Уредбе о поступку и начину реструктурирања предузећа и других правних лица ("Службени гласник РС", број 1/2002). Уставном суду поднета је и иницијатива за покретање поступка за оцену законитости одредбе члана 6. став 1. наведене Уредбе. Подносиоци предлога наводе да оспорена одредба члана 3. тачка 3. Уредбе којом је прописано да поступак реструктурирања поравнањем из дужничко поверилачких односа, између осталог обухвата и отписивање главнице дуга, припадајуће камате или других потраживања, у потпуности или делимично, уз сагласност већинских поверилаца, ствара могућност да у случају кад је Република Србија већински поверилац, буду отписана и потраживања других ("приватних") поверилаца. У предлогу се истиче да је оспорена одредба несагласна члану 17. Закона о облигационим односима којим је прописано да су стране у облигационом односу дужне да изврше своју обавезу и да су одговорне за њено испуњење, као и члану 13. Закона, према коме је забрањено вршење права из облигационих односа противно циљу због кога је оно законом установљено или признато. Предлагачи наводе да у поступцима реструктурирања предузећа која су у току, повериоци могу бити оштећени применом оспорене одредбе Уредбе, па стога траже да Суд обустави њену примену. У вези са оспоравањем члана 14. став 2. Уредбе, предлагач истиче да наведена одредба која утврђује начин, односно редослед намирења поверилаца чија потраживања нису обезбеђена, није сагласна са чланом 55. став 1. Устава, јер за последицу има ограничавање самосталности предузећа и онемогућавање

поверилаца у њиховим гарантованим правима на имовину и присвајање по основу својине и рада, а ни са чланом 64. став 2. Устава којим је гарантован исти положај предузећа у погледу правне заштите и утврђено да за своје обавезе у правном промету одговарају средствима којима располажу. Подносилац иницијативе наводи да одредба члана 6. став 1. Уредбе којом је предвиђено да када Агенција за приватизацију донесе одлуку о реструктурирању предузећа, да се дан покретања поступка приватизације сматра даном почетка реструктурирања, није у сагласности са чланом 263. Закона о извршном поступку којим је одређено да се одредбе других закона које се односе на захтев за одлагање и прекид извршења неће примењивати у извршном поступку.

У одговору Владе Републике Србије наводи се, поред осталог, да је применом института реструктурирања који је установљен одредбама чл. 19. и 20. Закона о приватизацији пружена заштита предузећу које је запало у тешкоће због инсолвентности, те се реструктурирањем оспособљава да послује и извршава обавезе. Истовремено, Закон је применом института реструктурирања, обезбедио заштиту поверилаца, поштујући принцип једнакости, и заштитио заједничке интересе поверилаца правног лица. У одговору се истиче да реструктурирање у поступку приватизације претпоставља активно учествовање, поред осталих субјеката, и поверилаца предузећа које се реструктурира, будући да се програм реструктурирања, који садржи и одредбе о начину отплате дугова, доноси уз сагласност већинских поверилаца. Такође, у одговору се наводи да Закон о приватизацији и Уредба не успостављају противно Уставу и Закону о облигационим односима различит третман поверилаца и њихових потраживања зависно од својинског облика, те да начин расподеле средстава остварених продајом капитала или имовине субјекта који се реструктурира не доводи повериоце у неравноправан положај ни у случају када је Република Србија поверилац субјекта који се реструктурира. Такође, оспореним одредбама Уредбе не ограничава се самосталност предузећа које се реструктурира у поступку приватизације и не доводи се у питање правна заштита предузећа као ни начело према коме предузеће за своје обавезе у правном промету одговара средствима којима располаже, већ се уређује начин заштите поверилаца путем начела равноправности, тј. паритета поверилаца, што се огледа у правилу о истовременом и сразмерном намирењу свих поверилаца и у њиховом једнаком положају током целог поступка реструктурирања.

У спроведеном поступку утврђено је да је оспорена Уредба престала да важи 29. јуна 2005. године, даном ступања на снагу Уредбе о поступку и начину реструктурирања субјеката приватизације ("Службени гласник РС", број 52/05). Такође, у току поступка престала је да важи и одредба члана 20. став 5. Закона о приватизацији ("Службени гласник РС", бр. 38/01, 18/03), на основу које је оспорена Уредба била донета.

Влада Републике Србије донела је оспорену Уредбу на основу овлашћења из одредбе члана 20. став 5. Закона о приватизацији, којом је било одређено да Влада Републике Србије ближе прописује поступак и начин реструктурирања субјекта приватизације.

Уредбом о поступку и начину реструктурирања предузећа и других правних лица ("Службени гласник РС", број 1/2002) био је уређен поступак и начин реструктурирања предузећа и других правних лица у поступку приватизације, односно статусне или организационе промене, поравнање из дужничко-поверилачког односа и друге промене које се односе на предузеће, а које омогућавају продају његовог капитала или имовине методом

јавног тендера или јавне аукције, у складу са законом (члан 1.). Оспореном одредбом члана 3. тачка 3. Уредбе било је прописано да поступак реструктурирања поравнањем из дужничко-поверилачког односа обухвата отписивање главнице дуга, припадајуће камате или других потраживања, у потпуности или делимично, уз сагласност већинских поверилаца. Оспореном одредбом члана 6. став 1. Уредбе било је прописано да када Агенција за приватизацију донесе одлуку о реструктурирању предузећа, у складу са чланом 19. Закона о приватизацији, дан покретања поступка приватизације сматра се даном почетка реструктурирања. Чланом 14. Уредбе било је прописано: да програм реструктурирања може да садржи и одредбе о томе да ће потраживања поверилаца, која су отписана у смислу члана 3. тачка 3. Уредбе, бити измирена пре расподеле средстава, у складу са чланом 60. Закона о приватизацији, из средстава остварених од продаје капитала у поступку приватизације, на тај начин што ће приоритет у наплати потраживања имати повериоци чија су потраживања обезбеђена (став 1.); да ће се, повериоци из става 1. овог члана чија потраживања нису обезбеђена, намирити из средстава остварених од продаје капитала у поступку приватизације, сразмерно својим уделитема у висини необезбеђених потраживања, пре расподеле средстава у складу са чланом 60. Закона о приватизацији (оспорени став 2.).

Одредбама Закона о приватизацији, за чије је извршавање била донета наведена Уредба, било је уређено реструктурирање у поступку приватизације. Чланом 19. Закона било је прописано да ако Агенција за приватизацију процени да капитал или имовина субјекта приватизације не могу бити продати методом јавног тендера или јавне аукције без претходног реструктурирања, субјект приватизације је дужан да се реструктурира у поступку приватизације, у складу са овим законом (став 1.); да реструктурирање у поступку приватизације у смислу овог закона подразумева статусне, односно организационе промене или поравнање из дужничко-поверилачког односа и друге промене које се односе на субјект приватизације које омогућавају продају његовог капитала или имовине (став 2.). Одредбе члана 20. Закона предвиђале су да, у оквиру реструктурирања субјекта приватизације, повериоци могу у целини или делимично, отписати главницу дуга, припадајуће камате или друга потраживања и да повериоци са већинским државним капиталом могу своја новчана потраживања у субјекту приватизације конвертовати у капитал тог субјекта (став 1.); да су наведени правни послови пуноважни само у случају да се реструктурирање оствари у потпуности у складу са програмом реструктурирања који се окончава продајом капитала, односно имовине субјекта приватизације (став 2.); да су субјекти приватизације у којима је спроведено реструктурирање дужни да капитал, односно имовину, укључујући и капитал конвертован у складу са напред наведеним, продају методом јавног тендера или јавне аукције (став 3.); да у току спровођења реструктурирања, повериоци не могу да предузимају радње ради принудне наплате својих доспелих потраживања (став 4.); те да Влада Републике Србије ближе прописује поступак и начин реструктурирања субјекта приватизације (став 5.). Чланом 21. став 3. Закона било је прописано да субјект приватизације који се реструктурира и заинтересовани повериоци израђују програм реструктурирања у складу са прописом из члана 20. став 5. овог закона. Чланом 23. Закона били су утврђени подаци које садржи програм реструктурирања и било је прописано да програм реструктурирања доноси надлежни орган субјекта приватизације, уз сагласност већинског повериоца ("један или више поверилаца чија је укупна вредност

потраживања већа од 50% укупног дуга субјекта приватизације"); да је субјект приватизације дужан да у року од 90 дана од дана покретања иницијативе за приватизацију програм реструктурирања достави Агенцији, која је дужна да у року од 30 дана донесе одлуку о прихватању, одбијању, враћању на исправку или о измени тог програма; да је субјект приватизације дужан да исправку или измену програма реструктурирања изврши у року који одреди Агенција; да у случају да субјект приватизације не поступи по одлуци Агенције, даљи поступак приватизације спроводи Агенција, у складу са законом.

Уставом Републике Србије утврђено је: да се економско и социјално уређење заснива на слободном привређивању свим облицима својине на јединственом тржишту робе, рада и капитала; на самосталности предузећа и свих других облика организовања, на управљању и присвајању по основу својине и рада (члан 55. став 1.); да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима, у складу с Уставом и законом (члан 57. став 1.); да се својинска права и обавезе на средствима у друштвеној и државној својини и услови под којима се та средства могу претварати у друге облике својине уређују законом и да се средства из друштвене и државне својине отуђују по тржишним условима, у складу са законом (члан 59.); да се предузеће и друга организација слободно организују, самостални су у обављању делатности, повезивању и удруживању, имају исти положај у погледу општих услова привређивања и правне заштите и за своје обавезе у правном промету одговарају средствима којима располажу (члан 64. став 2.) да Република Србија уређује и обезбеђује својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине (члан 72. став 1. тачка 4.); да Влада води политику Републике Србије и извршава законе, друге прописе и опште акте Народне скупштине, у складу с Уставом, доноси уредбе, одлуке и друге акте за извршавање закона (члан 90. тач. 1. и 2.).

Полазећи од наведених уставних и законских одредаба, Уставни суд је оценио да је оспореном одредбом члана 3. тачка 3. Уредбе утврђено отписивање главнице дуга, припадајуће камате или других потраживања, у потпуности или делимично, уз сагласност већинских поверилаца, као вид поравнања из дужничко поверилачких односа, било засновано на одредбама Закона о приватизацији које су предвиђале поравнање као саставни део института реструктурирања (члан 19. став 2.), које су као овлашћење поверилаца предвиђале да у целини или делимично отпишу главницу дуга, припадајуће камате или друга потраживања (члан 20. став 1. тачка 1) и које су доношење програма реструктурирања одређивале као заједничко овлашћење субјекта приватизације и већинског повериоца (члан 21. став 3. и члан 23. Закона).

По оцени Уставног суда, одредба оспореног става 1. члана 6. Уредбе која је одређивала да се дан покретања поступка приватизације сматра даном почетка реструктурирања, имала је значење норме којом је ближе уређен однос од значаја за извршавање Закона о приватизацији чије одредбе уређују реструктурирање и одређују правне последице тог поступка, али не одређују и моменат кад тај поступак почиње да производи правно дејство. У том смислу, наведена одредба Уредбе била је у складу с уставним и законским овлашћењем Владе да доноси прописе за извршавање закона.

У погледу одредбе става 2. члана 14. Уредбе према којој ће се повериоци чија потраживања нису обезбеђена намирити из средстава остварених од продаје капитала сразмерно својим уделима у висини

необезбеђених потраживања, Уставни суд је утврдио да је овом одредбом Уредбе било ближе уређено остваривање законског права поверилаца на намирење, с обзиром да је закон утврђивао само да се питање начина отплате дугова уређује програмом реструктурирања који доносе субјект приватизације и већински поверилац (члан 23. став 3. Закона), без одређивања икаквих правила када је у питању положај свих осталих поверилаца. По оцени Уставног суда, овом одредбом Уредбе био је уређен однос од значаја за извршавање закона, и то у границама Устава и закона.

С обзиром на то да су оспорене одредбе Уредбе донете на основу и у складу с одредбама Закона о приватизацији који уређује услове претварања у друге облике својине својинских права и обавеза на средствима у друштвеној и државној својини, те представља *lex specialis* у односу на Закон о облигационим односима и Закон о извршном поступку, то нема основа за оцењивање сагласности одредаба Уредбе са наведеним законима.

Одлучивање о целисходности оспорених одредаба и начину њихове примене у пракси није у надлежности Уставног суда, на основу члана 125. Устава.

С обзиром на чињеницу да је у току поступка престала да важи оспорена Уредба као и одредбе Закона о приватизацији за чије је извршавање, у складу с Уставом, била донета, то по оцени Уставног суда не постоје процесне претпоставке за даље вођење поступка оцене уставности и законитости оспорене Уредбе.

Захтев за обуставу извршења појединачног акта односно радње предузете на основу одредбе члана 3. тачка 3. Уредбе Суд је одбацио, будући да се доноси коначна одлука, у смислу одредбе члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука.

На основу изложеног у одредаба члана 47. тач. 2) и 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-159/2003 од 16. марта 2006. године

Не постоје процесне претпоставке за даље вођење поступка оцене уставности и законитости оспорене Уредбе, јер је Уредба утврђивала услове, начин субвенционисања производње и складиштења пшенице рода 2005. године и била је временски ограниченог важења до краја 2005. године, а није била донета на основу Устава, већ на основу Закона о буџету Републике Србије за 2005. годину, који је истеком те године престао да важи.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Обуставља се поступак за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба чл. 2. и 3. Уредбе о субвенционисању производње и складиштењу пшенице рода 2005. године ("Службени гласник РС", бр. 60/05 и 71/05).

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднето је више предлога и иницијатива за оцену уставности и законитости одредаба чл. 2. и 3. Уредбе о субвенционисању производње и складиштењу пшенице рода 2005. године. У предлозима и иницијативама се наводи да су оспореним одредбама Уредбе фаворизирана физичка лица која су до дана ступања на снагу Уредбе уписана у Регистар пољопривредних газдинстава, јер само она по тој уредби добијају субвенцију у одређеном новчаном износу. На тај начин су земљорадничке задруге и правна лица која су уписана у Регистар пољопривредних газдинстава, те физичка лица која нису уписана у Регистар пољопривредних газдинстава а баве се пољопривредном производњом пшенице у 2005. години, као и они који су скинуту пшеницу ускладиштили код складиштара, доведени у неједнак положај. Сматрају да оспорене одредбе Уредбе нису у складу са чланом 55. став 2., чланом 56. став 2. и чланом 57. став 2. Устава Републике Србије, као и да су "у супротности са чланом 2. Уредбе о Регистру пољопривредних газдинстава ("Службени гласник РС", бр. 45/04 и 139/04)".

Влада Републике Србије у одговору наводи: да је, на основу члана 90. Устава Републике Србије и чл. 7. и 19. Закона о буџету Републике Србије за 2005. годину ("Службени гласник РС", бр.127/04 и 66/05), Уредбом утврдила услове и начин субвенционисања производње и складиштења пшенице, на тај начин што је дато право на средства у износу од 5.000,00 динара по хектару засејане површине пшеницом физичком лицу - пољопривреднику, које је до дана ступања на снагу те Уредбе уписано у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са Уредбом о Регистру пољопривредних газдинстава ("Службени гласник РС", бр. 45/04, 139/04 и 71/05); да је оспорена Уредба донета, пре свега, у циљу спровођења мера за подстицај развоја пољопривредне производње на пољопривредним газдинствима и да до успостављања Регистра пољопривредних газдинстава, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде није располагало адекватном базом података о броју, структури и облицима организовања пољопривредних газдинстава на територији Републике Србије, што је предуслов за спровођење мера аграрне политике; да је успостављање Регистра пољопривредних газдинстава створило услове за директну комуникацију Министарства и пољопривредних газдинстава и, уједно, за директну исплату свих подстицаја, субвенција и премија које Министарство исплаћује пољопривредним газдинствима, што је до сада спровођено преко прерађивача или откупљивача; да је Уредбом о Регистру пољопривредних газдинстава прописано да је упис у Регистар пољопривредних газдинстава добровољан и без ограниченог рока (члан 1. став 2.) али је актима Владе за реализацију буџета Републике Србије за 2004. годину, а нарочито за 2005. годину, утврђено да само она пољопривредна газдинства која су уписана у Регистар могу да користе подстицајна средства која су обезбеђена у буџету Републике Србије; да су Законом о буџету Републике Србије за 2005. годину утврђена средства за ове намене и утврђено овлашћење Владе да, на предлог надлежног министарства, доноси посебан програм којим се врши распоред и коришћење ових средстава; да мера давања субвенција лицима из члана 2. Уредбе није у супротности са чланом 57. Устава којим је прописано да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима, јер је положај осталих пољопривредних произвођача фаворизиран како већим земљишним површинама, тако и чињеницом да велики број земљорадничких

задруга и других правних лица која се баве производњом пшенице почива на раду на пољопривредном земљишту које се налази у државној својини, а које ова лица користе без плаћања накнаде, и да је управо утврђивањем ове мере изједначен положај физичких лица - пољопривредних произвођача са осталим произвођачима пшенице; да је на овај начин омогућено Влади да мерама развојне економске политике, под једнаким условима, подстиче повећање моћи грађана, у овом случају физичких лица - пољопривредних произвођача, што је у складу са чланом 56. став 2. Устава, те да је мером за давање субвенције за ускладиштену пшеницу из члана 3. оспорене Уредбе, заштићен интерес пољопривредних произвођача пшенице - физичких лица, како би се избегао неповољан ефекат на тржишту који би претрпели ови произвођачи уколико би били принуђени да одмах продају пшеницу. У погледу навода предлагача и иницијатора о стављању у неравноправан положај пољопривредних произвођача уписаних у Регистар у односу на оне који нису уписани, Влада истиче да је према одредби члана 1. став 2. Уредбе о Регистру пољопривредних газдинства, упис у Регистар добровољан, из чега произлази да не постоји сметња да се лица која нису уписана у Регистар несметано баве пољопривредном производњом, сагласно члану 57. Устава, и да своје пољопривредне производе стављају у промет у складу са законом.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је оспорена Уредба утврђивала услове, начин субвенционисања производње и складиштења пшенице рода 2005. године и да је била временски ограниченог важења до краја 2005. године, а да је била донета на основу Закона о буџету Републике Србије за 2005. годину, који је истеком те године престао да важи. Имајући у виду наведено, Уставни суд је оценио да не постоје процесне претпоставке за даље вођење поступка оцене законитости оспорене Уредбе. С обзиром да је оспорена Уредба донета на основу закона, а не на основу Устава, то по оцени Суда не постоје процесне претпоставке ни за оцену сагласности Уредбе с Уставом.

Оцена сагласности оспорених одредаба чл. 2. и 3. Уредбе са чланом 2. Уредбе о Регистру пољопривредних газдинстава ("Службени гласник РС", бр. 45/04 и 139/04) није у надлежности Уставног суда у смислу члана 125. Устава, према коме овај Суд не одлучује о међусобној сагласности прописа исте правне снаге.

На основу изложеног и члана 47. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-305/2005 од 29. јуна 2006. године

- *"Пресуђена ствар"*

Оспорену Уредбу Уставни суд је ценио у предмету IУ-167/2001 и Одлуком од 19. марта 2003. године ("Службени гласник РС", број 27/2003), одбио предлог за утврђивање неуставности, јер је утврдио да оспорена Уредба има значење прописа донетог на основу члана 135. Устава Републике Србије. Такође, Уставни суд је Решењем IУ-87/2003 од 2. октобра 2003. године, одбацио захтев за оцењивање уставности и законитости оспорене Уредбе, пошто је оценио да не постоје разлози за преиспитивање Одлуке IУ-167/2001 од 19. марта 2003. године. Полазећи од тога да није

надлежан да одлучује о питањима која се отварају у иницијативама и да је већ одлучивао о уставности Уредбе, Уставни суд оценио да наводи и разлози оспоравања Уредбе не дају основа за другачије одлучивање, због чега је захтеве одбацио.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Одбацује се захтев за оцењивање уставности и законитости Уредбе о заштити имовине делова предузећа чије је седиште на територији бивших република СФРЈ ("Службени гласник РС", број 31/01).

2. Одбацује се захтев за оцену сагласности Уредбе из тачке 1. са Споразумом о питањима сукцесије ("Службени лист СРЈ - Међународни уговори", број 6/02).

Образложење

Уставном суду Републике Србије, поднете су иницијативе за оцењивање уставности и законитости Уредбе о заштити имовине делова предузећа чије је седиште на територији бивших република СФРЈ. Такође, Суд Србије и Црне Горе уступио је Уставном суду Републике Србије, сагласно члану 12. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист СЦГ", број 1/03), више представки којим се тражи оцена уставности оспорене Уредбе. У иницијативама се наводи да је оспорена Уредба несагласна са чланом 90. тачка 2. Устава Републике Србије и са Законом о Влади Републике Србије, јер се уредбе могу доносити само за извршење одређених закона, а не као самостални акти којима се уређују права и односи из домена законске регулативе. Такође се истиче да је потписивањем и ступањем на снагу Споразума о питањима сукцесије престао правни основ за оцену оспорене Уредбе у односу на члан 135. став 2. Устава. Од Суда је тражена обустава "примене" решења Министарства трговине, туризма и услуга 361-01-00082/2002-05 од 18. јула 2002. године.

Влада Републике Србије у одговору наводи да су, у циљу заштите интереса Републике Србије, републички органи, а на првом месту Влада Републике Србије, према члану 135. став 2. Устава Републике Србије, имали уставно право и обавезу да штите интерес Републике Србије, у ситуацији кад је тај интерес угрожен актом друге републике и нарушена њена равноправност доношењем одговарајућих аката, какав значај има и оспорена Уредба. Наводи да је Споразум о питањима сукцесије потписан 29. јуна 2001. године и да је ступио на снагу 2. јуна 2004. године. Указује да начело реципроцитета, предвиђено чланом 7. Прилога Г Споразума представља основ за заштиту права држава сукцесора, а сагласно томе и враћање имовине "... треба да буде примерено поступању и остваривању заштите наше имовине од стране држава сукцесора где се та имовина налази". С обзиром да Споразум не примењује једна од бивших република СФРЈ, по оцини Владе, постоје оправдани разлози за примену оспорене Уредбе док се не донесу прописи којима ће се ближе утврдити поступак и органи за спровођење Споразума о питањима сукцесије.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да се Уредбом о заштити имовине делова предузећа чије је седиште на територији бивших република СФРЈ ("Службени гласник РС", број 31/01), регулише заштита

имовине и организовање делова предузећа чије је седиште на територијама бивших република СФРЈ.

Оспорену Уредбу Уставни суд је ценио у предмету IY-167/2001 и Одлуком од 19. марта 2003. године ("Службени гласник РС", број 27/2003), одбио предлог за утврђивање неуставности, јер је утврдио да оспорена Уредба има значење прописа донетог на основу члана 135. Устава Републике Србије, према којем републички органи имају уставно право и обавезу, ради заштите интереса Републике Србије да доносе одговарајуће акте. Суд је стао на становиште да одредба члана 135. Устава Републике Србије има, и након престанка постојања државе СФРЈ, снагу уставноправног основа за уређивање оних односа у републици, који су последица распада те државе, па у том смислу и за уређивање односа који су предмет ове Уредбе. Такође, Уставни суд је Решењем IY-87/03 од 2. октобра 2003. године, одбацио захтев за оцењивање уставности и законитости оспорене Уредбе, након што је оценио да не постоје разлози за преиспитивање Одлуке IY-167/2001 од 19. марта 2003. године. У образложењу решења је такође наведено да је Уставни суд разматрао оспорену Уредбу и са аспекта односа који су установљени Споразумом о питањима сукцесије који је потписан 29. јуна 2001. године ("Службени лист СРЈ - Међународни уговори", број 6/02), и оценио да Споразум о сукцесији у том тренутку не представља акт који има примат над правом Републике Србије у смислу члана 16. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора. С обзиром на то да Споразум нису потписале све државе сукцесори, то се по оцени Суда нису стекли услови за извршавање обавеза прописаних чланом 2. Прилог Г Споразума, које се односе на својинска права физичких и правних лица на покретну и непокретну имовину, као и на уговоре закључене почев од 31. децембра 1990. године. Стога је Уставни суд тада оценио да наводи и разлози оспоравања Уредбе не дају основа за поновно, односно другачије одлучивање, због чега је захтев одбачен.

Полазећи од тога да Уставни суд у смислу члана 125. Устава није надлежан да одлучује о целисходности и оправданости разлога због којих Влада Републике Србије није ставила ван снаге оспорену Уредбу и да је је Уставни суд већ одлучивао о уставности Уредбе о заштити имовине делова предузећа чије је седиште на територији бивших република СФРЈ, то је Суд, у смислу члана 47. тачка б) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), оценио да наводи и разлози оспоравања Уредбе не дају основа за другачије одлучивање Суда, због чега је захтев одбацио.

Такође, Уставни суд у смислу члана 125. Устава није надлежан да оцењује сагласност оспорене Уредбе са Споразумом о питањима сукцесије.

С обзиром да је из изнетих разлога захтев за одлучивање о главној ствари одбачен, то не постоје процесне претпоставке за одлучивање по захтеву за обустављање извршења наведеног појединачног акта донетог у примени ове Уредбе.

На основу изложеног, члана 19. став 1. тачка 1) и члана 47. тачка б) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IY-168/2004 од 9. фебруара 2006. године

**3. АКТИ МИНИСТАРСТАВА И ДРУГИХ РЕПУБЛИЧКИХ
ОРГАНА И ОРГАНИЗАЦИЈА**

Нема основа за прихватање иницијативе за покретање поступка за утврђивање незаконитости оспорених одредаба Правилника о врсти стручне спреме наставника, стручних сарадника и помоћних наставника у гимназији у односу на одредбу члана 120. став 1. Закона о средњој школи, јер је овим одредбама Правилника утврђена врста стручне спреме наставника, стручних сарадника и помоћних наставника за предмет физика у гимназији, а чланом 120. став 1. Закона о средњој школи не прописују се услови за заснивање радног односа наставника, већ се штите одређене категорије наставника који су већ засновали радни однос на пословима наставника из одређених предмета, према тада важећим законским условима, а који по овом Закону не испуњавају услове у погледу степена и врсте стручне спреме за извођење наставе, тако што им се омогућава да и даље обављају образовно-васпитни рад у школи и тиме обезбеђује њихов радно-правни статус и правна сигурност.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање незаконитости одредаба члана 2. тачка 22. Правилника о врсти стручне спреме наставника, стручних сарадника и помоћних наставника у гимназији ("Службени гласник СРС - Просветни гласник", број 5/90 и "Службени гласник РС - Просветни гласник", бр. 5/91, 1/92, 3/94, 7/96, 7/98, 3/99, 4/99, 3/03, 4/04, 11/04 и 5/05).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену законитости члана 2. тачка 22. Правилника наведеног у изреци. По мишљењу подносиоца иницијативе, оспорене одредбе члана 2. тачка 22. Правилника нису у сагласности са чланом 120. став 1. Закона о средњој школи, јер у оквиру прописане врсте стручне спреме за извођење наставе за предмет физика није предвиђен стручни назив физикохемичар, а по ранијим прописима су наставници који су завршили Природно-математички факултет - група за физичку хемију могли да изводе наставу из овог предмета. Подносилац иницијативе сматра, да су сви наставници дипломирани физикохемичари који су били у радном односу на радном месту наставника физике, како у гимназији тако и у било којој другој средњој школи, заштићени чланом 120. став 1. Закона о средњој школи, јер могу без икаквог ограничења конкурисати за наставника физике у било којој гимназији или другој средњој школи, као и да је обавеза доносиоца оспореног Правилника да у Правилнику конкретизује, односно ближе уреди примену члана 120. став 1. Закона о средњој школи.

У одговору Министарства просвете и спорта се наводи да нема основа за прихватање иницијативе за покретање поступка за утврђивање незаконитости члана 2. тачка 22. оспореног Правилника, којим је утврђена врста школске спреме наставника за извођење наставе и других облика образовно-васпитног рада за предмет физика у гимназији, а у односу на одредбу члана 120. став 1. Закона о средњој школи. Наведена одредба Закона је заштитног

карактера и односи се на "затечене наставнике" којима се обезбеђује правна сигурност и заштита положаја, односно "стечених права" у школи у којој су засновали радни однос по раније важећим законима и прописима, а у којој остварују права из радног односа, чиме се омогућава да наставници могу у континуитету да изводе наставу из тог предмета у истој школи. Када се ради о наставницима који су затечени на одговарајућим пословима у гимназији, код испуњености прописаних услова у погледу врсте стручне спреме, осим оспореног Правилника, паралелно се примењују и одредба члана 120. Закона о средњој школи, јер се ради о "стеченом праву", које је уставновљено законом и чија је заштита обезбеђена искључиво законом, те нема основа да се одредба члана 120. став 1. Закона "уграђује" у оспорени Правилник.

Уставни суд је утврдио да је Правилником о врсти стручне спреме наставника, стручних сарадника и помоћних наставника у гимназији у члану 2. тачка 22. прописано: да наставу и друге облике образовно-васпитног рада може да изводи - за Физику: професор физике; дипломирани физичар; дипломирани астрофизичар; дипломирани физичар за општу физику; дипломирани физичар за примењену физику; дипломирани физичар - информатичар; професор физике за средњу школу; дипломирани физичар - истраживач; дипломирани физичар за теорију и експерименталну физику; дипломирани физичар за примењену физику и информатику; да наставу и друге облике образовно-васпитног рада за предмет физика може да изводи и дипломирани астроном, астрофизички смер.

Систем у области средњег образовања и васпитања уређен је Законом о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 62/03, 64/03, 58/04 и 62/04) и Законом о средњој школи ("Службени гласник РС", бр. 50/92, 53/93, 67/93 48/94, 24/96 и 23/02).

Законом о основама система образовања и васпитања предвиђено је: да послове наставника и стручног сарадника у школи може да обавља лице са одговарајућим високим образовањем (члан 110. став 2.); да врсту образовања наставника, стручног сарадника и помоћног наставника прописује министар просвете и спорта (члан 110. став 5.); да у радни однос у установи (школи) може бити примљен наставник под условима прописаним законом ако, поред осталог, има одговарајуће образовање (члан 111. став 1. тачка 1.); да се подзаконски акти донети до ступања на снагу овог закона примењују ако нису у супротности са овим законом, до доношења прописа на основу овог закона (члан 153.). Нови прописи о врсти образовања наставника у средњим школама нису донети и још је на снази оспорени Правилник. Имајући у виду да су Законом о основама система образовања и васпитања предвиђени услови за пријем наставника у радни однос, па поред осталог и степен образовања (високо), као и да је дато овлашћење министру да прописује врсту образовања наставника, стручног сарадника и помоћног наставника, то је, по оцени Уставног суда, предвиђена врста стручне спреме за извођење наставе из предмета физика у оспореним одредбама члана 2. тачка 22. Правилника, прописана у оквиру законских овлашћења. Коју ће врсту стручне спреме предвидети, питање је опредељења доносиоца Правилника, и у зависности је од предвиђеног садржаја програма по врсти школа и предмета, те обезбеђивања одговарајуће стручности за остваривање одређених наставних планова и програма у школи, а о томе, према члану 125. Устава, Уставни суд није надлежан да одлучује.

Законом о средњој школи у члану 120. став 1. предвиђено је да наставник, односно стручни сарадник који је по прописима који су важили до

ступања на снагу овог Закона (12. август 1992. године), испуњавао услове у погледу степена и врсте стручне спреме, може и даље да обавља образовно-васпитни рад у школи. Наведени члан Закона налази се у прелазним и завршним одредбама и заштитног је карактера, а има за циљ да обезбеди статус затечених радника у школи који су већ засновали радни однос на пословима наставника из одређених предмета, према до тада важећим условима из закона и подзаконских аката, а који по новом закону не испуњавају услове у погледу степена и врсте стручне спреме за извођење наставе.

По оцени Уставног суда, оспорене одредбе члана 2. тачке 22. Правилника нису несагласне са чланом 120. став 1. Закона о средњој школи, јер се овим чланом Закона не прописују услови за заснивање радног односа наставника, већ се штите одређене категорије наставника који су већ у радном односу и омогућава им се да и даље обављају образовно-васпитни рад у тој школи, а у циљу обезбеђивања њиховог радно-правног статуса и правне сигурности. Законом прописана заштита одређених категорија наставника спада у оквире законодавне политике и о томе према члану 125. Устава, није надлежан да одлучује Уставни суд. Такође, према наведеној одредби Устава, Уставни суд није овлашћен да одлучује ни о примени закона и оспореног Правилника.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр.32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-31/2006 од 15. јуна 2006. године

Управни одбор Републичког завода за здравствено осигурање овлашћен је Законом о здравственом осигурању да општим актом утврђује индикације потребне за коришћење медицинско-техничких помагала, а тиме и да утврди да апарат за самоконтролу нивоа шећера у крви представља медицинско-техничко помагало, као и да узраст представља једну од индикација за прописивање тог помагала. Оспореном одредбом Правилника није повређен принцип из члана 13. Устава, јер се тај принцип односи на једнакост грађана у правима, не и на једнакост у условима и начину остваривања појединог права, а остваривање права утврђеног оспореном нормом односи се на све грађане који се налазе у истој правној ситуацији прописаној овом одредбом Правилника.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 81. став 1. Правилника о медицинско-техничким помагалима која се обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања ("Службени гласник РС", бр. 2/06, 3/06 и 25/06).

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости одредбе члана 81. став 1. Правилника наведеног у изреци. Иницијатор сматра да је оспорена одредба Правилника неуставна и незаконита, јер у зависности од узраста, предвиђа различит положај осигураних лица оболелих од шећерне болести приликом прописивања апарата за самоконтролу нивоа шећера у крви, а који осигураним лицима обезбеђује Републички завод за здравствено осигурање из средстава обавезног здравственог осигурања.

У одговору директора Републичког завода за здравствено осигурање се истиче, да је у складу са Законом о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", бр. 107/05 и 109/05), оспореном одредбом Правилника прописано којим осигураним лицима оболелим од шећерне болести Републички завод из средстава обавезног здравственог осигурања обезбеђује апарат за самоконтролу нивоа шећера у крви.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је оспорени Правилник донео Управни одбор Републичког завода за здравствено осигурање с позивом на члан 44. став 3. и члан 221. став 1. тачка 1) Закона о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", бр. 107/05 и 109/05). Оспореном одредбом члана 81. став 1. Правилника утврђено је да осигурано лице оболело од шећерне болести (D. Mellitus) које се лечи инсулином, узраста до 26 година живота или трудница (без обзира на године живота), независно од броја дневних доза инсулина, као и осигурано лице старије од 26 година живота које је на интензивираој конвенционалној терапији (четири и више доза дневно), има право на апарат за самоконтролу нивоа шећера у крви.

Устав Републике Србије утврђује: да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања и за случај привремене незапослености обезбеђују запослени, други осигураници и послодавци, преко организације којом управљају осигураници и корисници у складу са законом (члан 68. став 2); да Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, систем социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности, као и систем у областима здравства, социјалне заштите, борачке и инвалидске заштите, друштвене бриге о деци и омладини, образовања, културе и заштите културних добара, физичке културе, друштвеног и јавног обавештавања (члан 72. став 1. тач. 4. и 6.).

Законом о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", бр. 107/05 и 109/05) утврђено је: да се обавезним здравственим осигурањем запосленима и другим грађанима обухваћеним обавезним здравственим осигурањем, обезбеђује право на здравствену заштиту и право на новчане накнаде за случајеве утврђене овим законом (члан 3.); да се обавезно здравствено осигурање спроводи у Републичком заводу за здравствено осигурање и у организационим јединицама Републичког завода (члан 6. став 1.); да право на здравствену заштиту које се обезбеђује обавезним здравственим осигурањем из члана 33. овог закона, између осталог обухвата протезе, ортозе, и друга помагла за кретање, стајање и седење, помагала за вид, слух, говор, стоматолошке надокнаде, као и друга помагала (у даљем тексту: медицинско-

техничка помагала) (члан 34. став 1. тачка 7)); да Републички завод општим актом утврђује врсту медицинско-техничких помагала и индикације за њихово коришћење, стандарде материјала од којих се израђују, рокове трајања односно набавку, одржавање и њихово занављање, као и начин и поступак остваривања права на медицинско-техничка помагала (члан 44. став 3.); да се у остваривању права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања из чл. 34.-44. овог закона, осигураним лицима обезбеђује 100% плаћања од цене здравствене услуге из средстава обавезног здравственог осигурања, између осталог, за медицинско - техничка помагала, имплантанте и медицинска средства у вези са лечењем болести и повреде из ове тачке (члан 45. став 1. тачка 1) алинеја 10.); да осигурано лице остварује право на здравствену заштиту на начин и по поступку утврђеним овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона (члан 144. став 1.); да се у Републичком заводу остварују права из обавезног здравственог осигурања и обезбеђују средства за обавезно здравствено осигурање у складу са законом (члана 209. став 1.); да Републички завод, поред осталог доноси опште акте, на основу овлашћења из овог закона, којима се ближе уређује спровођење обавезног здравственог осигурања (члан 212. став 1. тачка 2)); да Управни одбор Завода доноси статут и друге опште акте Републичког завода (члан 221. став 1. тачка 1)).

Сагласно одредбама чл. 68. и 72. Устава, Република Србија законом уређује систем здравственог осигурања, односно систем финансирања здравственог осигурања. Полазећи од наведених одредаба Закона о здравственом осигурању, Уставни суд је утврдио да је Управни одбор Републичког завода за здравствено осигурање овлашћен да општим актом утврђује индикације потребне за коришћење медицинско-техничких помагала, а тиме и да утврди да апарат за самоконтролу нивоа шећера у крви представља медицинско-техничко помагало, као и да узраст представља једну од индикација за прописивање наведеног помагала.

Оспореном одредбом Правилника, по оцени Суда, није повређен принцип једнакости грађана из члана 13. Устава, јер се тај принцип односи на једнакост у правима, а не и једнакост у условима и начину остваривања појединог права, а остваривање права утврђеног оспореном одредбом односи се једнако на све грађане који се налазе у истој правној ситуацији прописаној оспореном одредбом. Такође, Уставни суд је оценио да утврђивање индикација за коришћење медицинско-техничких помагала спада у домен медицинске струке, коју Уставни суд, сагласно члану 125. Устава, није надлежан да оцењује.

На основу изнетог и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је донео Решење као у изреци.

Решење Уставног суда
 IУ-55/2006 од 8. јуна 2006. године

Законом о здравственом осигурању је утврђено да се за одређене врсте здравствених услуга из средстава обавезног здравственог осигурања које нису хитне, може утврдити редослед коришћења, да је Републички завод овлашћен да општим актом утврди, поред осталог, врсте здравствених услуга за које се утврђује листа чекања, да је давалац здравствених услуга дужан да утврди листу чекања и осигураном лицу

пружи здравствену услугу у складу са том листом, да трошкови здравствене услуге падају на терет осигураног лица у случају да му се на његов лични захтев пружи здравствена услуга, и поред претходног упозорења о разлозима стављања на листу чекања и о утврђеном редоследу на листи, па је стога оспорени члан 9а став 3. Правилника о условима и начину остваривања права из здравственог осигурања којим се утврђује да трошкови материјала који се уграђују у организам падају на терет осигураног лица уколико користи здравствене услуге са употребом уградног материјала мимо листе чекања из ст. 1. и 2. тог члана Правилника, у сагласности са законом.

Имајући у виду да се оспореним Правилником уређују услови и начин остваривања права из здравственог осигурања, која питања Устав непосредно не уређује већ закон, то нема основа за утврђивање несагласности оспореног члана 28. став 2. Правилника с одредбама Устава. Како је Законом о здравственом осигурању успостављен територијални принцип у остваривању права из здравственог осигурања, са прописаним изузетком од тог принципа, као и надлежност Републичког завода да ближе уређује начин и поступак остваривања права из обавезног здравственог осигурања, то је оспорена одредба члана 28. став 2. Правилника, којом су уређени услови и начин обезбеђивања здравствене заштите категоријама осигураника који због школовања, студирања, стручног усавршавања, односно извођења привремених радова бораве ван територије матичне филијале, тако што им се здравствена заштита обезбеђује у здравственим установама на подручју филијале Завода где привремено бораве, у сагласности са законом.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихватају се иницијативе за покретање поступка за утврђивање незаконитости одредбе члана 9а став 3. и неуставности и незаконитости одредбе члана 28. став 2. Правилника о условима и начину остваривања права из здравственог осигурања ("Службени гласник РС", бр. 44/99, 37/02, 62/03, 1/04, 43/04 и 44/05).

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднете су иницијативе за покретање поступка за утврђивање незаконитости одредбе члана 9а став 3. и за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 28. став 2. Правилника о условима и начину остваривања права из здравственог осигурања. У иницијативама се наводи да је оспорена одредба члана 9а став 3. Правилника у супротности са начелом благовременог лечења из члана 2. став 1. Закона о здравственој заштити из 1992. године, јер је листа чекања из оспореног Правилника негација тог начела с обзиром да Правилник не признаје осигураном лицу трошкове које је оно имало да би себи обезбедило управо благовремено лечење, нити признаје на терет здравственог осигурања оне трошкове које би морало да сноси само то осигурање. Даље се наводи да је оспорена одредба Правилника у супротности са начелом савесности и поштења из члана 12. Закона о облигационим односима, као и с општим правилом о пословодству без налога из члана 220. Закона о облигационим односима,

правилом о вршењу туђих послова у намери да се другом помогне из члана 224. истог закона. У иницијативама се истиче да оспорена одредба члана 28. став 2. Правилника омогућава лечење и добијање лекова без накнаде ван подручја матичне филијале само одређеним категоријама осигураника, али не и корисницима пензије који из одређених разлога бораве ван подручја своје матичне филијале у дужем временском периоду. Тиме су, према мишљењу иницијатора, корисници пензије доведени у неравноправан положај у односу на друге осигуранике наведене у оспореној одредби Правилника и поред тога што је грађанима гарантована слобода кретања и привременог боравка ван места пребивалишта, и што је здравствено осигурање, као систем, јединствено за целу територију Републике Србије независно од његове унутрашње организације.

У одговору доносиоца оспореног акта истиче се: да је правни основ за доношење оспореног акта садржан у члану 64. став 2. Закона о здравственом осигурању из 1992. године; да је одредбама чл. 9а и 9б Правилника уведена листа чекања у здравственим установама за одређене области здравствене заштите, у зависности од медицинских индикација, здравственог стања осигураног лица, као и датума јављања здравственој установи, што значи да осигурано лице здравствену заштиту у здравственој установи користи по одређеном редоследу који се утврђује том листом, а уколико здравствену заштиту користи мимо те листе, користи је на лични захтев у ком случају, с обзиром да има трошкове, а није у питању партиципација, то лице има право да филијали здравственог осигурања код које је здравствено осигурано, поднесе захтев за рефундацију тако насталих трошкова; да ће трошкови коришћења здравствене заштите на лични захтев бити надокнађени на терет средстава здравственог осигурања уколико лекарска комисија надлежне филијале организације за здравствено осигурање оцени да је здравствена заштита била неопходна. Стога се, сматра доносилац оспореног акта, оспореном одредбом члана 9а став 3. Правилника, не ускраћује коришћење здравствене заштите осигураном лицу већ само одлаже њено коришћење за каснији период. У погледу навода иницијатора који се односе на оспорену одредбу члана 28. став 2. Правилника, доносилац акта истиче: да је осигуранику до ступања на снагу Закона о здравственом осигурању из 2005. године, тј. до 9. децембра 2005. године, лек могао да прописује и рецепт издаје изабрани лекар, у складу са општим актом Завода, а од наведеног датума изабрани лекар из одговарајуће области здравствене заштите утврђене законом; да осигураник може да има само један картон из области здравствене заштите утврђених прописима, а који треба да се налази или у здравственој установи која има седиште на подручју Филијале која му је признала својство осигураног лица или према пребивалишту осигураника; да осигураник може да има картон у здравственој установи према месту свог привременог боравка ради школовања, студирања, стручног усавршавања или извођења привремених радова (привремена градилишта).

Уставни суд је, у спроведеном поступку, утврдио да је оспореном одредбом члана 9а став 3. Правилника о условима и начину остваривања права из здравственог осигурања прописано да уколико осигурано лице користи здравствене услуге са употребом уградног материјала мимо листе чекања из ст. 1. и 2. овог члана, трошкови материјала који се уграђују у организам падају на терет осигураног лица, а да је оспореном одредбом члана 28. став 2. Правилника прописано да се осигуранику обезбеђује здравствена заштита у здравственим установама на подручју филијале Завода где привремено борави ради

школовања, студирања, стручног усавршавања, извођења привремених радова (привремена градилишта).

Устав Републике Србије утврђује: да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да обавезним осигурањем, запослени, у складу са законом, обезбеђују себи, поред осталог, право на здравствену заштиту и друга права за случај болести, а за чланове своје породице, између осталог, право на здравствену заштиту (члан 40. став 1.); да средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања и за случај привремене незапослености обезбеђују запослени, други осигураници и корисници, у складу са законом (члан 68. став 2.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности (члан 72. став 1. тачка 4.).

Закон о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", бр. 18/92, 26/93, 53/93, 67/93, 48,94, 25/96, 46/98, 54/99, 29/01 и 18/02), на основу којег је донет оспорени акт, престао је да важи 10. децембра 2005. године ступањем на снагу Закона о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", број 107/05), па је Уставни суд оцену законитости оспорених одредаба Правилника вршио у односу на тај Закон.

Чланом 56. важећег Закона о здравственом осигурању утврђено је, поред осталог, да се за одређене врсте здравствених услуга које се обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања и које нису хитне може утврдити редослед коришћења, у зависности од медицинских индикација и здравственог стања осигураног лица, као и датума јављања здравственој установи, с тим да време чекања не може да буде такво да угрози здравље или живот осигураног лица (у даљем тексту: листа чекања) (став 1.); да Републички завод доноси општи акт којим утврђује врсте здравствених услуга за које се утврђује листа чекања, као и критеријуме и стандардизоване мере за процену здравственог стања пацијента и за стављање на листу чекања, најдуже време чекања за здравствене услуге, неопходне податке и методологију за формирање листе чекања (став 2.); да се актом из става 2. овог члана уређује, поред осталог, и начин коришћења здравствене заштите мимо листе чекања (став 4.); да је давалац здравствених услуга са којим је матична филијала, односно Републички завод закључио уговор о пружању здравствене заштите на терет средстава обавезног здравственог осигурања дужан да утврди листу чекања у складу са одредбама ст. 1. до 4. овог члана и да осигураном лицу пружи здравствену услугу у складу са том листом чекања (став 5.). Чланом 57. Закона утврђено је, поред осталог, да ако давалац здравствених услуга са којим је Републички завод, односно матична филијала закључила уговор, утврди да здравствена услуга није медицински неопходна, односно оправдана за здравствено стање осигураног лица, дужан је да о томе изда писмено обавештење осигураном лицу, пре пружања здравствене заштите (у даљем тексту: претходно обавештење) (став 1.); да претходно обавештење давалац здравствених услуга мора дати и осигураном лицу кога ставља на листу чекања, у складу са чланом 56. овог закона (став 2.); да ако се осигураном лицу и поред претходног обавештења из става 1. овог члана здравствена услуга пружи на лични захтев осигураног лица, трошкови здравствене услуге падају на терет осигураног лица (став 4.). Чланом 140. Закона утврђено је, поред осталог, да се права из

здравственог осигурања лицу у радном односу обезбеђују у филијали на чијем подручју је седиште његовог послодавца, а лицу запосленом у пословној јединици ван седишта послодавца-у филијали према седишту пословне јединице (став 1. тачка 1)), и да ученици и студенти као осигурана лица остварују право на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања, у складу са општим актом Републичког завода, и у филијали према седишту школе, односно високошколске установе (став 4.). Чланом 141. Закона утврђено је, поред осталог, да осигурано лице остварује здравствену заштиту у здравственој установи, односно код другог даваоца здравствених услуга, који има седиште на подручју матичне филијале са којим је закључен уговор о пружању здравствене заштите осигураним лицима (став 1.); да осигурано лице остварује здравствену заштиту и код здравствене установе, односно код другог даваоца здравствених услуга, ван подручја матичне филијале, под условима прописаним овим законом и прописом донетим за спровођење овог закона (став 2.); да Републички завод општим актом ближе уређује начин и поступак остваривања права из обавезног здравственог осигурања (став 4.). Чланом 246. Закона утврђено је да ће се прописи за спровођење овог закона донети у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона, ако овим законом није друкчије одређено (став 1.), као и да ће се до доношења прописа из става 1. овог члана примењивати прописи који су важиви до дана ступања на снагу овог закона, ако нису у супротности са овим законом (став 2.).

Полазећи од тога да је Законом о здравственом осигурању утврђено да се за одређене врсте здравствених услуга које се обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања и које нису хитне, може утврдити редослед коришћења, да је Републички завод овлашћен да општим актом утврди, поред осталог, врсте здравствених услуга за које се утврђује листа чекања, да је давалац здравствених услуга дужан да утврди листу чекања и да осигураном лицу пружи здравствену услугу у складу са том листом, да трошкови здравствене услуге падају на терет осигураног лица у случају када се том лицу, на његов лични захтев, пружи здравствена услуга и поред претходног упозорења о разлозима стављања на листу чекања и о утврђеном редоследу на листи чекања, Уставни суд је оценио да је оспорени члан 9а став 3. Правилника, којим се утврђује да трошкови материјала који се уграђују у организам падају на терет осигураног лица уколико осигурано лице користи здравствене услуге са употребом уградног материјала мимо листе чекања из ст. 1. и 2. тог члана Правилника, у сагласности са законом.

У погледу захтева да се оцена законитости члана 9а став 3. Правилника врши и у односу на Закон о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", бр. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 и "Службени лист СРЈ", број 31/93), Уставни суд је оценио да наведени закон није од значаја за оцену законитости Правилника, јер се тим законом уређују облигациони односи у којима су стране равноправне и слободне да, у законским оквирима, међусобне односе уреде по својој вољи, док се оспореним Правилником одређена питања из обавезног здравственог осигурања, у коме стране нису равноправне нити слободне да та питања уреде по својој вољи, већ су дужне да се понашају у складу са когентним нормама.

Оспореним Правилником уређују се услови и начин остваривања права из здравственог осигурања, што Устав непосредно не уређује, већ се ова питања, сагласно члану 40. став 1. и члану 68. став 2. Устава уређују законом, па стога, по оцени Уставног суда, нема основа за утврђивање несагласности

оспореног члана 28. став 2. Правилника са наведеним одредбама Устава. Оспореном одредбом Правилника, по оцени Уставног суда, не повређује се принцип једнакости грађана из члана 13. Устава, јер се та одредба односи једнако на све грађане који се налазе у истој правној ситуацији прописаној оспореном одредбом и не ствара неједнакост грађана с обзиром на њихова лична својства, нити ограничава, односно не ускраћује право на здравствену заштиту и друга права за случај болести из члана 40. став 1. Устава.

Законом о здравственом осигурању успостављен је територијални принцип у остваривању права из здравственог осигурања, укључујући и остваривање права на здравствену заштиту, према коме, по правилу, осигурано лице остварује здравствену заштиту у здравственој установи, односно код другог даваоца здравствених услуга, који има седиште на подручју матичне филијале са којим је закључен уговор о пружању здравствене заштите осигураним лицима, а изузетно и код здравствене установе, односно код другог даваоца здравствених услуга, ван подручја матичне филијале, под условима прописаним овим законом и прописом донетим за спровођење овог закона (члан 141. ст. 1. и 2.). Полазећи од наведеног територијалног принципа, односно изузетка од тог принципа, као и правила утврђеног чланом 140. став 1. тачка 1) и став 4. Закона, Републички завод за здравствено осигурање је, у оквиру овлашћења из члана 141. став 4. Закона, оспореним чланом 28. став 2. Правилника уредио услове и начин обезбеђивања здравствене заштите осигураницима који због школовања, студирања, стручног усавршавања, односно извођења привремених радова бораве ван територије матичне филијале, и то тако што је утврдио да се тим категоријама осигураника здравствена заштита обезбеђује у здравственим установама на подручју филијале Завода где, из наведених разлога, привремено бораве. Стога је, по оцени Уставног суда, оспорени члан 28. став 2. Правилника у сагласности са законом.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IY-369/2004 од 11. маја 2006. године

Устав није непосредно уредио права и обавезе из здравственог осигурања, већ су његовим одредбама утврђени уставноправни основи за законско уређивање система здравственог осигурања, што је у конкретном случају и учињено Законом о здравственом осигурању из 1992. године, односно оспореном Одлуком која је била донета на основу наведеног Закона, те како Одлука није била донета непосредно на основу Устава, нема основа за утврђивање несагласности с Уставом оспорене одредбе Одлуке, у време важења.

Оспорена одредба Одлуке није имала повратно дејство, јер је њоме било прописано да ова одлука, по добијању сагласности Владе Републике Србије, ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а промена услова за остваривање права која се пропише са дејством за убудуће, нема значење одређивања повратног дејства прописа.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 5. став 2. тачка 2) Одлуке о учешћу осигураних лица у трошковима здравствене заштите ("Службени гласник РС", број 83/04).

Образложење

Уставном суду поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности одредбе члана 5. став 2. тачка 2) Одлуке наведене у изреци. У иницијативи се наводи да оспорена одредба Одлуке, која прописује као услов за ослобађање осигураних лица од плаћања учешћа у трошковима здравствене заштите својство добровољног даваоца крви који је у току живота крв дао 30 и више пута, није сагласна принципу прокламованом чланом 55. став 2. Устава, јер не подстиче повећање социјалног благостања грађана, већ погоршава социјални положај осигураних лица, те да није у сагласности ни са чланом 40. Устава, с обзиром на то да осигураним лицима, међу којима нарочито инвалидима рада, ограничава одређена права по основу социјалног осигурања. Такође се истиче да оспорена одредба Одлуке има ретроактивно дејство, јер променом услова за остваривање права по основу добровољног давалаштва крви укида стечена права осигураних лица по основу претходних законских прописа. У представци насловљеној као "приговор" на Одлуку која је објављена у "Службеном Гласнику Републике Србије", број 83/04, тражи се да Суд преиспита "предложено плаћање партиципације и лекова", тврдњом да је приликом утврђивања категорија осигураних лица које се ослобађају партиципације у трошковима здравствене заштите, направљена разлика између "млађих и старијих пензионера", иако су обе категорије осигураника плаћале доприносе за здравствено осигурање.

У одговору Републичког завода за здравствено осигурање - Београд се истиче да је Управни одбор Републичког завода за здравствено осигурање оспорену Одлуку донео сагласно овлашћењима садржаним у члану 28. Закона о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", бр. 18/92, 26/93, 53/93, 67/93, 48/94, 25/96, 46/98, 54/99, 29/01, 18/02, 80/02 и 84/04). У одговору се такође указује да је оспорена одредба измењена Одлуком о измени Одлуке о учешћу осигураних лица у трошковима здравствене заштите ("Службени гласник РС", број 118/04), којом је утврђено да члан 5. став 2. тачка 2) оспорене Одлуке гласи: "добровољни даваоци крви, ако су крв дали 10 и више пута".

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је Одлуку о учешћу осигураних лица у трошковима здравствене заштите ("Службени гласник РС", број 83/04) донео Управни одбор Републичког завода за здравствено осигурање Београд, на основу одредаба Закона о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", бр. 18/92, 26/93, 52/93, 67/93, 48/94, 25/96, 46/98, 54/99, 29/01 и 18/02) које су утврђивале: да се при коришћењу одређених видова здравствене заштите може предвидети учешће осигураних лица у трошковима здравствене заштите водећи рачуна да их то учешће не одвраћа од коришћења здравствене заштите, с тим да видове и износе учешћа осигураних лица у трошковима здравствене заштите, ослобађање учешћа, место и начин наплате утврђује Републички завод за здравствено осигурање, а Влада Републике Србије даје сагласност на наведени акт (члан 28.); да Управни одбор

Завода, између осталог, утврђује видове и износе учешћа осигураних лица у трошковима здравствене заштите, ослобађање од учешћа, место и начин наплате, у складу с овим законом (члан 100. став 1. тачка 7)). Оспорена одредба члана 5. став 2. тачка 2) Одлуке је утврђивала да се добровољни даваоци крви, ако су крв у току живота дали 30 и више пута, ослобађају плаћања учешћа прописаних одредбама члана 3. став 2. ове Одлуке, осим учешћа прописаних тачком 20. подтачка 20.1. и тач. 21., 23. и 24. Оспорена одредба Одлуке престала је да важи 6. новембра 2004. године, ступањем на снагу Одлуке о измени Одлуке о учешћу осигураних лица у трошковима здравствене заштите ("Службени гласник РС", број 118/04).

Устав Републике Србије утврђује: да се слободe и права остварују, а дужности испуњавају на основу Устава, осим кад је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих слобода и права утврђују законом, као и да се законом може прописати начин остваривања појединих слобода и права кад је то неопходно за њихово остваривање (члан 12. ст. 1. и 2.); да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да обавезним осигурањем, запослени, у складу са законом, обезбеђује себи право на здравствену заштиту и друга права за случај болести, право за случај трудноће, порођаја, смањења или губитка радне способности, незапослености и старости, и права на друге облике социјалног осигурања, а за чланове своје породице - право на здравствену заштиту, право на породичну пензију, као и друга права по основу социјалног осигурања (члан 40. став 1.); да средства за остваривање права по основу социјалног осигурања и за случај привремене незапослености обезбеђују запослени, други осигураници и послодавци, преко организације којом управљају осигураници и корисници, у складу са законом (члан 68. став 2.); да Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности (члан 72. тачка 4.); да закон, други пропис или општи акт не може имати повратно дејство, с тим да се само законом може одредити да поједине његове одредбе, ако то захтева општи интерес утврђен у поступку доношења закона, имају повратно дејство (члан 121. ст. 1. и 2.).

Из наведених одредаба чл. 40, 68. и 72. Устава проистиче да права и обавезе по основу здравственог осигурања Устав није непосредно уредио, већ су његовим одредбама утврђени уставноправни основи за законско уређивање система здравственог осигурања, што је у конкретном случају учињено наведеним Законом, односно оспореном Одлуком донетом на основу наведеног Закона. Како у смислу изложеног оспорена Одлука није била донета непосредно на основу Устава, Суд је оценио да нема основа за утврђивање да је оспорена одредба Одлуке у време важења била несагласна с Уставом.

Уставни суд је оценио да оспореној одредби члана 5. став 2. тачка 2) Одлуке није одређено повратно дејство, јер је утврдио да је одредбом члана 16. Одлуке прописано да ова Одлука, по добијању сагласности Владе Републике Србије, ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а промена услова за остваривање права која се пропише са дејством за убудуће, нема значење одређивања повратног дејства прописа.

У вези са "приговором" поднетим у односу на наведену Одлуку, Уставни суд је утврдио да ова представка не садржи податке неопходне за

поступање Суда, а како ти недостаци нису отклоњени у року који је подносиоцу остављен, то у смислу одредбе члана 19. став 1. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, не постоје процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање по наведеној представци.

На основу изнетог и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је донео Решење као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-357/2004 од 6. јула 2006. године

Доносилац оспореног Статута Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање запослених поступио је у складу с одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању када је оспореним делом одредбе члана 23. став 1. тачка 7) Статута утврдио да директор Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање запослених доноси решење о усклађивању вредности општег бода, јер из одредаба наведеног Закона следи да овлашћење за доношење решења о усклађивању вредности општег бода није законом изричито стављено у надлежност одређеном законом утврђеном органу фонда, већ је препуштено фонду да то питање уреди статутом, као и да директор фонда, поред послова утврђених законом, обавља и друге послове у складу са законом и статутом.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 23. став 1. тачка 7) Статута Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање запослених ("Службени гласник РС", број 89/2003), у делу који гласи: "доноси решење о усклађивању вредности општег бода".

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 23. став 1. тачка 7) Статута Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање запослених, у делу који гласи: "доноси решење о усклађивању вредности општег бода". У иницијативи се наводи да је оспорена одредба Статута неуставна и незаконита, јер овлашћује директора Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање запослених да доноси решење о усклађивању вредности општег бода, "што омогућава да о правима корисника пензије одлучује један човек".

У одговору доносиоца оспореног акта наводи се да, сагласно Закону о пензијском и инвалидском осигурању, пензијско и инвалидско осигурање обезбеђује и спроводи Фонд; да директор Фонда, поред послова утврђених Законом, обавља и послове утврђене Статутом Фонда; да је оспореном одредбом Статута, поред осталог, утврђено да директор Фонда

доноси решење о усклађивању вредности општег бода; да Влада Републике Србије утврђује номинални износ вредности општег бода, а директор Фонда доноси решење о усклађивању вредности општег бода, на основу статистичких података, са кретањем трошкова живота и просечне зараде на територији Републике у претходном кварталу, у проценту који представља збир половине процента раста, односно пада трошкова живота и половине процента раста, односно пада зарада.

Уставни суд је, у спроведеном постуку, утврдио да је одредбом члана 23. став 1. тачка 7) Статута Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање запослених, у делу који је оспорен, утврђено да директор Фонда, поред послова утврђених Законом, доноси решење о усклађивању вредности општег бода.

Устав Републике Србије утврђује да: обавезним осигурањем, запослени, у складу са законом, обезбеђују себи, поред осталог, и права за случај смањења или губитка радне способности, незапослености и старости и права на друге облике социјалног осигурања, а за чланове своје породице, поред осталог, право на породичну пензију, као и друга права по основу социјалног осигурања (члан 40. став 1.); средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања и за случај привремене незапослености обезбеђују запослени, други осигураници и послодавци, преко организације којом управљају осигураници и корисници, у складу са законом (члан 68. став 2.); Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, и систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности (члан 72. став 1. тачка 4.).

Закон о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/04, 84/04, 85/05 и 101/05), поред осталог, утврђује: да се вредност општег бода из става 1. члана 70. Закона усклађује на начин који је прописан за усклађивање пензија и да вредност општег бода објављује фонд (члан 70. ст. 4. и 5.); да пензијско и инвалидско осигурање обезбеђује и спроводи фонд (члан 150. став 1.); да фонд, поред осталог, осигурава на пензијско и инвалидско осигурање сва лица која су по овом закону обавезно осигурана и која су се укључила у ово осигурање, утврђује стопе доприноса за пензијско и инвалидско осигурање у складу са овим законом, утврђује основице за плаћање доприноса у складу са овим законом, као и да организује и спроводи пензијско и инвалидско осигурање, у складу са законом (члан 151. тач. 1), 2), 3) и 7)); да су органи фонда управни одбор, надзорни одбор и директор (члан 154); да директор фонда, поред осталог, врши друге послове у складу са законом и статутом фонда (члан 167. став 1. тачка 6).

Устав Републике Србије не уређује питања која се односе на органе фонда и њихова овлашћења већ се та питања, сагласно одредбама члана 40. став 1. и члана 68. став 2. Устава, уређују законом. Стога, по оцени Уставног суда, нема основа за утврђивање несагласности оспореног дела одредбе члана 23. став 1. тачка 7) Статута с Уставом.

Полазећи од одредаба Закона о пензијском и инвалидском осигурању, према којима фонд обезбеђује и спроводи пензијско и инвалидско осигурање, а да се вредност општег бода усклађује и да усклађену вредност објављује фонд, следи да овлашћење за доношење решења о усклађивању вредности општег бода није законом изричито стављено у надлежност било којем од законом утврђених органа фонда, већ је закон препустио фонду да то питање уреди статутом. Како је при том законом прописано да директор фонда,

поред послова утврђених законом, обавља и друге послове у складу са законом и статутом, што значи да су овлашћења директора, поред оних утврђених законом, и она која се утврде Статутом, доносилац оспореног Статута је, по оцени Уставног суда, поступио у складу са законом када је оспореним делом одредбе члана 23. став 1. тачка 7) Статута утврдио да директор Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање запослених доноси и решење о усклађивању вредности општег бода.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-244/2005 од 9. марта 2006. године

Савет Републичке дирекције за путеве, као посебне републичке организације која обавља и послове одржавања, заштите, коришћења и управљања магистралним и регионалним путевима као добрима у општој употреби, имао је уставно и законско овлашћење да утврди висину накнаде за коришћење путева, на начин како је то утврђено оспореним одредбама Одлуке.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба члана 8. Одлуке о висини накнада за коришћење путева ("Службени гласник РС", број 90/2004).

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцењивање уставности и законитости одредаба члана 8. Одлуке о висини накнада за коришћење путева ("Службени гласник РС", број 90/2004). Подносилац иницијативе наводи да власници бензинских станица на аутопуту Београд-Ниш нису обухваћени оспореном Одлуком тако да су изузети од обавезе плаћања накнаде за коришћење комерцијалних објеката на тој магистрали, што доводи до неравноправности обвезника плаћања те накнаде. Такође, по наводима иницијатора, Одлука треба да садржи критеријуме за утврђивање новчаног износа накнаде за коришћење бензинских станица, што би по његовом мишљењу било неопходно да би сви обвезници плаћања накнаде били у истом финансијском положају.

У одговору Републичке дирекције за путеве, између осталог, наводи се да је оспорену Одлуку Савет Републичке дирекције за путеве донео на основу одредаба члана 51б и члана 52. став 1. тач. 5. до 12. Закона о путевима, којима је Савет овлашћен да утврђује само висину накнада за коришћење путева, а не и критеријуме и мерила. У одговору се даље наводи да је оспореном Одлуком утврђена висина накнаде за различите облике коришћења путева, у смислу члана 52. став 1. тач. 5. до 12. Закона, да уређивањем висине накнада за сваку врсту објеката није нарушен принцип равноправности обвезника у

плаћању накнаде, те да је у складу са законом прописана обавеза плаћања накнаде за коришћење бензинских станица које имају приступ на јавне путеве наведене у члану 8. Одлуке.

Уставом Републике Србије утврђено је: да су грађани једнаки у правима и дужностима и да имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да су природна богатства и добра у општој употреби, као добра од општег интереса, у државној или друштвеној својини; да се на добрима од општег интереса може, под условима утврђеним законом, стећи право коришћења; да се заштита, коришћење, унапређивање и управљање добрима од општег интереса остварују под условима и на начин утврђен законом; да се законом уређује плаћање накнаде за коришћење добара од општег интереса (члан 60. ст. 1,3,5. и 6.).

Оспорена Одлука донета је на основу одредаба члана 51б став 1. тачка 6. и члана 52. тач. 6. и тач. 8. до 12. Закона о путевима ("Службени гласник РС", бр. 46/91, 52/91, 53/93, 67/93, 48/94 и 42/98) који је престао да важи 1. јануара 2006. године, даном ступања на снагу Закона о јавним путевима ("Службени гласник РС", број 101/2005). Чланом 102. Закона о јавним путевима одређено је да се прописи донети на основу Закона о путевима примењују до доношења прописа на основу тог закона.

Оспореним чланом 8. Одлуке о висини накнада за коришћење путева ("Службени гласник РС", број 90/2004), коју је донео Савет Републичке дирекције за путеве, прописано је да се накнада за коришћење комерцијалних објеката - бензинских станица, хотела, хотела, ресторана, аутосервиса, продавница и других комерцијалних објеката на које је омогућен приступ са тачно одређених магистралних и регионалних путева плаћа у конкретно одређеним новчаним износима, као и да се та накнада утврђује у годишњем износу и плаћа у 12 једнаких месечних рата до 5-тог у месецу за претходни месец.

Законом о путевима било је прописано: да су путеви, као добра у општој употреби, у државној својини и да се на путевима могу стицати права коришћења, права службености и друга права одређена законом (члан 1.); да послове одржавања, заштите, коришћења, развоја и управљања магистралним и регионалним путевима, као добрима у општој употреби, обавља посебна републичка организација (члан 4. став 1.); да се за обављање стручних послова који се односе на изградњу и реконструкцију, одржавање, заштиту, коришћење, развој и управљање магистралним и регионалним путевима, као послова од значаја за остваривање права и дужности Републике, образује Републичка дирекција за путеве као посебна организација (члан 45. став 1.); да се у Републичкој дирекцији за путеве образује Савет (члан 51а) који, према члану 51б. став 1. тачка 6. и став 2. Закона, утврђује висину накнада за употребу и коришћење путева које су утврђене одредбама члана 52. тач. 5) до 12) Закона, и то уз сагласност Владе Републике Србије, а по претходно прибављеном мишљењу министарства надлежног за послове саобраћаја. Чланом 52. тач. 5. до 12. Закона прописане су накнаде које се плаћају за употребу и коришћење путева по различитим основима, а у том оквиру предвиђена је и накнада за коришћење комерцијалних објеката на које је омогућен приступ са пута (тачка 12).

Полазећи од наведених уставних и законских одредаба према којима се коришћење добара од општег интереса, па самим тим и коришћење путева као добара у општој употреби остварује под условима и на начин утврђен законом, као и да се законом уређује и плаћање накнаде за коришћење тих добара, Уставни суд је утврдио да је Савет Републичке дирекције за путеве као посебне републичке организације која обавља и послове одржавања, заштите, коришћења и управљања магистралним и регионалним путевима као добрима у општој употреби, имао законско овлашћење да утврди висину накнаде за коришћење путева, на начин како је то утврђено оспореним одредбама Одлуке. Таквим уређивањем, по оцени Уставног суда, обвезници плаћања накнаде за коришћење путева нису доведени у неједнак положај противно уставном принципу о правној једнакости грађана из члана 13. Устава, будући да се утврђивање висине накнаде за коришћење комерцијалних објеката на које је омогућен приступ са магистралних и регионалних путева подједнако односи на сва лица која се нађу у истој ситуацији која је одређена оспореним одредбама. Оцена оправданости различите висине новчаног износа утврђене накнаде као и целисходности извршене категоризације објеката није у надлежности Уставног суда у смислу члана 125. Устава, већ је ствар нормативне политике доносиоца Одлуке.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-469/2004 од 9. марта 2006. године

Полазећи од Уставом утврђене надлежности Уставног суда да оцењује сагласност прописа и других општих аката републичких органа са законом, од заузетог става Суда о надлежности да оцењује уставност и законитост прописа органа и организација Савезне Републике Југославије који се на основу Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора примењују као републички прописи, као и од утврђеног правног стања према коме су оспорена Одлука и Упутство донети као прописи Савезне Републике Југославије, а у време важења нису се примењивали као републички прописи, Уставни суд није надлежан за поступање у овој правној ствари, те како су престале процесне претпоставке за даље вођење поступка по предлогу за оцену законитости оспорене Одлуке, то се поступак по предлогу обуставља, а иницијатива за оцену уставности и законитости оспорених аката одбацује.

Захтев за обуставу извршења појединачних аката донетих на основу оспорених аката је беспредметан, када Суд не одлучује о главној ствари.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

1. Обуставља се поступак за оцену законитости одредаба тач. 3. и 4. Одлуке о ближим условима примене чл. 26. и 27. Закона о банкама и другим финансијским организацијама ("Службени лист СРЈ", број 61/99)

2. Одбацује се иницијатива за оцену уставности и законитости одредаба тач. 3. и 4. Одлуке из тачке 1. и одредбе тачке 3. под Х1. Упутства за јединствену примену Одлуке о ближим условима примене чл. 26. и 27. Закона о банкама и другим финансијским организацијама ("Службени лист СРЈ", број 61/99).

О б р а з л о ж е њ е

Суд Србије и Црне Горе, на основу члана 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора (Службени лист СЦГ", број 1/03), уступио је Уставном суду Републике Србије предлог за оцену законитости тач. 3. и 4. Одлуке о ближим условима примене чл. 26. и 27. Закона о банкама и другим финансијским организацијама ("Службени лист СРЈ", број 61/99) и иницијативу за покретање поступка за оцену уставности и законитости тач. 3. и 4. наведене Одлуке, као и тачке 3. под Х1. Упутства за јединствену примену Одлуке о ближим условима примене чл. 26. и 27. Закона о банкама и другим финансијским организацијама ("Службени лист СРЈ", број 61/99), који су у Савезном уставном суду вођени као предмет IVУ бр. 159/2001 и 183/2001. Подносиоци захтева сматрају да тачка 3. оспорене Одлуке у делу који гласи: "збира сталних средстава" није у сагласности с одредбама чл. 17, 18, 19е и 26. Закона о банкама и другим финансијским организацијама ("Службени лист СРЈ", бр. 32/93...44/99), а да оспорена тачка 4. Одлуке није у сагласности са одредбом члана 26. став 1. наведеног закона. По мишљењу подносиоца иницијативе оспорена тачка 3. под Х1 Упутства није у сагласности с одредбама чл. 17, 18, 19 е и 26. Закона о банкама и другим финансијским организацијама и тачком 3. оспорене Одлуке. Уставном суду поднет је и захтев за обустављање извршења појединачних аката донетих на основу оспорене Одлуке и Упутства.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је оспорену Одлуку и Упутство донела Народна банка Југославије, као организација Савезне Републике Југославије, у извршавању Закона о банкама и другим финансијским организацијама ("Службени лист СРЈ", бр. 32/93...44/99), који се у време доношења и важења оспорених аката примењивао као закон Савезне Републике Југославије. Одлука о ближим условима примене чл. 26. и 27. Закона о банкама и другим финансијским организацијама, која је донета као пропис Савезне Републике Југославије, престала је да важи даном ступања на снагу Одлуке о ближим условима примене чл. 26. и 27. Закона о банкама и другим финансијским организацијама ("Службени лист СРЈ", број 39/02), односно 20. јула 2002. године. И Упутство за јединствену примену Одлуке о ближим условима примене чл. 26. и 27. Закона о банкама и другим финансијским организацијама ("Службени лист СРЈ", број 61/99), донето је као пропис Савезне Републике Југославије и престало је да важи даном ступања на снагу Упутства о извештајима банака и других финансијских организација ("Службени лист СРЈ", број 52/02), односно 28. септембра 2002. године, из чега следи да се оспорена Одлука и Упутство у време важења нису примењивали као прописи Републике Србије.

Уставни суд Републике Србије, на основу члана 125. Устава, надлежан је да оцењује сагласност прописа и других општих аката републичких органа са законом, а на основу заузетог става и уставност и законитост прописа органа и организација Савезне Републике Југославије који се на основу члана 64. став 2. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора, примењују

као републички прописи. Полазећи од тога да су оспорена Одлука и Упутство донети као прописи Савезне Републике Југославије и да се у време важења нису примењивали као републички прописи, Уставни суд је оценио да није надлежан за поступање у овој правној ствари.

С обзиром на то да је поступак за оцену законитости оспорене Одлуке пред Савезним уставним судом покренут предлогом овлашћеног предлагача и да су у току поступка престале процесне претпоставке за даље вођење поступка, Уставни суд је на основу члана 25. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) обуставио поступак по предлогу, а иницијативу одбацио. Полазећи од тога да Суд није одлучивао о главној ствари, захтев за обуставу извршења појединачних аката донетих на основу оспорених општих аката је беспредметан.

На основу изложеног и члана 19. став 1. тачка 1) и члана 47. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда

IY-205/2003 од 23. марта 2006. године

С обзиром да је Уставни суд утврдио да из целине правних решења произашлих из одговарајућих измена и допуна закона у областима буџетског система и обавезног социјалног осигурања и оспореног Правилника, следи да је Фонду пензијског и инвалидског осигурања омогућено учешће у управљању средствима Фонда, као и да су одредбе Закона о буџетском систему и Закона о пензијском и инвалидском осигурању у односу на које је тражена оцена законитости престале да важе, а да се у односу на члан 8. Закона о буџетском систему оцена законитости тражила са разлога што овај члан Закона не уређује поменута питања, то су се, на основу члана 25. став 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, стекли услови за обуставу поступка за оцену законитости оспорених одредаба Правилника.

Одлучивање о захтеву за обуставу извршења појединачног акта, односно радње предузете на основу оспорених одредаба Правилника је беспредметно, будући да се поступак обуставља.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Обуставља се поступак за оцену законитости одредаба члана 8. Правилника о начину коришћења средстава са подручна, односно других рачуна консолидованог рачуна трезора Републике ("Службени гласник РС", број 3/2004).

О б р а з л о ж е њ е

Предлогом је покренут поступак пред Уставним судом Републике Србије за оцену законитости одредаба члана 8. Правилника наведеног у изреци. Предлагач је оспорио законитост наведених одредаба Правилника у односу на одредбе чл. 8. и 52. Закона о буџетском систему ("Службени гласник РС", бр.

91/02 и 87/02) и члана 172. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", број 34/03). Предлагач сматра да оспореним одредбама Правилника није могао бити уведен институт интерне позајмице, с обзиром на то да чланом 8. Закона о буџетском систему није предвиђена ова могућност. Стога, према мишљењу предлагача, ни подзаконским актом није било могуће увести овај институт, посебно кад се ради о коришћењу средстава организација обавезног социјалног осигурања. Предлагач даље наводи да чланом 52. Закона о буџетском систему није предвиђена могућност задуживања буџета Републике код организација обавезног социјалног осигурања, већ искључиво код домаћег или иностраног повериоца, као и да је институт бескаматне позајмице у супротности и с одредбом члана 172. Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Предлагач је тражио од Уставног суда обуставу извршења појединачног акта и радњи предузетих на основу оспорених одредаба члана 8. Правилника.

Доносилац оспореног Правилника је у одговору истакао да наводи предлагача нису основани, јер је правни основ за доношење Правилника садржан у одредби члана 8. став 14. Закона о буџетском систему, а предмет уређивања оспорених одредаба Правилника и Закона о буџетском систему су различита питања. У одговору се наводи и то: да је оспореним чланом 8. Правилника уређен начин управљања новчаним средствима са подрачуна, односно других рачуна буџетских корисника и организација обавезног социјалног осигурања укључених у консолидовани рачун трезора Републике, у циљу обезбеђивања финансирања текуће ликвидности буџета Републике; да је оспореним чланом Правилника уређена интерна позајмица, која није ни у каквој вези с одредбама члана 52. Закона којима се уређује питање задуживања закључивањем уговора о зајмовима или емисијом хартија од вредности; да се Република може задужити само по процедури и под условима прописаним Законом, док интерна позајмица подразумева краткорочно позајмљивање новчаних средстава на која се не обрачунава камата; да суштина позајмице проистиче из функције трезора да управља ликвидношћу буџета Републике, тако што се средства за финансирање текуће буџетске ликвидности привремено позајмљују са подрачуна за редовно пословање корисника буџета Републике, односно са консолидованог рачуна трезора Републике, преносом средстава са рачуна за интерне позајмице, а одредбама ст. 2. и 3. члана 8. Правилника утврђена је дозвољена висина позајмице и рок на који се средства могу позајмити.

По спроведеном поступку пред Уставним судом утврђено је да је Правилник донет на основу овлашћења министра надлежног за послове финансија садржаног у одредби члана 8. став 14. Закона о буџетском систему и да ближе уређује начин коришћења новчаних средстава са подрачуна, односно других рачуна буџетских корисника и организација обавезног социјалног осигурања укључених у консолидовани рачун трезора Републике. Оспореним одредбама члана 8. Правилника прописано је: да буџет Републике може, у циљу обезбеђивања средстава за финансирање текуће ликвидности, привремено позајмити средства са подрачуна за редовно пословање директних, односно индиректних корисника буџета Републике, односно са консолидованог рачуна трезора Републике, преносом средстава са рачуна за интерне позајмице (став 1.); да висина позајмице може износити до 60% дневног стања салда претходног дана на подрачунима за редовно пословање директних, односно индиректних

корисника буџета Републике (став 2.); и да ово позајмљивање може бити до 30 дана, а најкасније 31. децембра текуће године (став 3.).

Одредбама члана 52. Закона о буџетском систему, које су престале да важе 26. јула 2005. године, даном ступања на снагу Закона о јавном дугу ("Службени гласник РС", број 61/2005), било је прописано да се Република може задуживати код домаћег или иностраног повериоца у складу са законом и да Република може да закључује уговоре о краткорочним зајмовима или да емитује краткорочне хартије од вредности ради финансирања дефицита текуће ликвидности; да о закључивању уговора о краткорочним зајмовима и о емитовању краткорочних хартија од вредности одлучује министар и да Република може давати државне гаранције за дугове правних лица у складу са законом. Чланом 172. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", број 34/2003) предвиђено је да се средства фонда која остају по измирењу обавеза из члана 171. овог закона користе за улагања у хартије од вредности, за пласман код пословних банака и друге намене, ради остваривања добити. Чланом 171. овог закона одређене су намене за које могу да се користе средства за пензијско и инвалидско осигурање, и то за: 1) исплату пензија и новчаних накнада из пензијског и инвалидског осигурања, 2) трошкове за рад органа Фонда и за обављање управних, аналитичких, финансијских послова за спровођење пензијског и инвалидског осигурања и 3) друге обавезе утврђене законом.

Према оцени Суда, законодавац је Законом о буџетском систему на јединствен начин уредио буџетски систем који је обухватио и све организације обавезног социјалног осигурања у циљу да се средства која имају карактер јавних прихода искажу на консолидованом рачуну трезора Републике, како би се могли пратити токови новчаних средстава и, по потреби, пренети средства организацији код које се појави дефицит средстава. С обзиром да су доприноси који се уплаћују по основу пензијског и инвалидског осигурања јавни приходи који припадају буџету Републике, о начину коришћења тих прихода, сагласно Закону, овлашћен је да одлучује министар, док је Фонд овлашћен за располагање сопственим приходима. То значи, према оцени Суда, да је Правилник произашао из Закона, ради разраде и ближег уређивања појединих питања, а на основу изричитог овлашћења из члана 8. став 14. Закона о буџетском систему према коме министар финансија ближе уређује начин коришћења ових средстава. Наиме, имајући у виду да је министар финансија одговоран за пословање средствима буџета Републике, у циљу одржања буџетске ликвидности оспореним чланом 8. Правилника овлашћен је да ангажује тзв. "интерне позајмице". Суд је такође оценио да се оспореним одредбама Правилника не утврђује задуживање буџета Републике код организација обавезног социјалног осигурања, већ начин управљања готовином које врши трезор - те како су у питању два различита института, то нису основани наводи предлагача да су оспорене одредбе Правилника у супротности са чланом 52. Закона о буџетском систему. Суд је констатовао да члан 172. Закона о пензијском и инвалидском осигурању утврђује тзв. сопствене приходе Фонда, за које је одредбом члана 8. став 4 тачка 2) Закона о буџетском систему предвиђено да Фонд може закључити уговор са министром о инвестирању ових средстава. Према томе, у оквиру трезора на консолидованом рачуну постоје посебни подрачуни за сопствене приходе организација обавезног социјалног осигурања, а институт "интерна позајмица" предвиђен оспореним чланом 8. Правилника подразумева могућност привременог, краткорочног и бескаматног

задуживања средстава што, према оцени Суда, није супротно Закону о буџетском систему.

Суд је утврдио да су даном ступања на снагу Закона о јавном дугу ("Службени гласник РС", број 61/2005), тј. 26. јула 2005. године, а на основу члана 53. овог закона, престале да важе одредбе члана 52. Закона о буџетском систему у односу на које је тражена оцена законитости оспореног члана 8. Правилника. Одредбе чл. 171. и 172. Закона о пензијском и инвалидском осигурању су измењене тако што је предвиђено да се сопствени приходи фонда који остају по измирењу обавеза из члана 171. овог закона користе за улагања у хартије од вредности, за пласман код пословних банака и друге намене ради остваривања добити. Такође, министар финансија донео је Правилник о изменама и допунама оспореног Правилника ("Службени гласник РС", број 1/06) којим је у основни текст Правилника инкорпориран нови одељак За под називом: "Инвестирање средстава", у коме су ближе уређена питања везана за инвестирање сопствених прихода организација обавезног социјалног осигурања (члан 7. Правилника о изменама и допунама Правилника). У том смислу, чланом 12а Правилника предвиђено је да корисник буџета Републике и средстава организација обавезног социјалног осигурања може закључити уговор са министром финансија о инвестирању сопствених прихода које оствари у складу са законом, на домаћем финансијском тржишту новца, с тим да корисник може инвестирати сопствене приходе и самостално, уз претходно прибављену сагласност министра финансија. С обзиром на то да из целине правних решења произашлих из одговарајућих измена и допуна закона и оспореног Правилника, следи да је Фонду омогућено учешће у управљању средствима Фонда, као и да су одредбе члана 52. Закона о буџетском систему и члана 172. Закона о пензијском и инвалидском осигурању у односу на које је тражена оцена законитости престале да важе, а да се у односу на члан 8. Закона о буџетском систему оцена законитости тражила с образложењем да овај члан Закона не уређује поменута питања, Суд је утврдио да су се на основу члана 25. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), стекли услови за обуставу поступка за оцену законитости оспореног члана 8. Правилника,

Одлучивање о захтеву за обуставу извршења појединачног акта, односно радње предузете на основу оспорених одредаба Правилника је беспредметно, будући да се поступак обуставља.

На основу изнетог и одредбе члана 47. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-30/2004 од 22. јуна 2006.

Суд је утврдио да су се у ситуацији када је Закон о здравственој заштити животиња на основу кога је донета оспорена Наредба и у односу на који је тражена оцена законитости, престао да важи, и када је сама та Наредба престала да важи, и то пре ступања на снагу важећег Закона о ветеринарству, стекли услови за обуставу поступка за утврђивање незаконитости оспорене Наредбе.

Нема процесних претпоставки за оцену сагласности оспорене Наредбе с Одлуком о мерама здравствене заштите животиња у Републици

Србији за 2005, 2006. и 2007. годину, јер је оспорена Наредба донета ради извршавања Одлуке о мерама здравствене заштите животиња у Републици Србији за 2002, 2003. и 2004. годину, а не ради извршавања Одлуке у односу на коју је тражена оцена законитости ове Наредбе, што представља разлог за одбацивање овог захтева.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Обуставља се поступак за утврђивање незаконитости одредбе тачке 1. став 2. у делу 1) Имунопрофилактичке мере Наредбе о спровођењу мера за спречавање појављивања и сузбијања заразних болести животиња за 2004. годину ("Службени гласник Републике Србије", бр. 3/2004 и 92/2004).

2. Одбацује се предлог за оцену сагласности одредбе тачке 1. став 2. у делу 1) Имунопрофилактичке мере Наредбе из тачке 1. с Одлуком о мерама здравствене заштите животиња у Републици Србији за 2005, 2006. и 2007. годину ("Службени гласник Републике Србије", број 44/2005).

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднет је предлог за оцену законитости одредбе тачке 1. став 2. у делу 1) Имунопрофилактичке мере Наредбе наведене у тачки 1. изреке. У предлогу се наводи да је оспорена одредба Наредбе несагласна са Законом о здравственој заштити животиња и Одлуком о мерама здравствене заштите животиња за 2005, 2006. и 2007. годину Народне скупштине Републике Србије, и то у делу који се односи на начин, односно извор финансирања послова спречавања, откривања, сузбијања и искорењивања заразних болести животиња, вакцинисања и дијагностичких испитивања. У предлогу се истиче да је министар пољопривреде и водопривреде Наредбом, "неовлашћено променивши законску одредбу", увео наплаћивање мера здравствене заштите животиња, за које закон одређује финансирање из буџета Републике Србије, за које Република Србија обезбеђује средства. Допуном предлога тражена је оцена законитости наведене одредбе Наредбе у односу на чл. 57, 140. и 141. Закона о ветеринарству.

У достављеном одговору наводи се да је законски основ за доношење Наредбе садржан у одредби члана 8. Закона о здравственој заштити животиња, те да се средства за спровођење мера здравствене заштите животиња обезбеђују, поред осталог, и од средстава која се за ову намену утврде буџетом Републике, односно буџетом аутономних покрајина, а да се обезбеђена средства могу користити и за финансирање вакцинације и дијагностичких испитивања животиња утврђених програмом мера здравствене заштите животиња.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је Наредба о спровођењу мера за спречавање појављивања и сузбијања заразних болести животиња за 2004. годину донета с позивом на одредбу члана 8. став 1. Закона о здравственој заштити животиња ("Службени гласник Републике Србије", бр. 37/91, 50/92, 33/93, 52/93, 53/93, 52/96 и 25/2000) и на Одлуку о мерама здравствене заштите животиња у Републици Србији за 2002, 2003. и 2004. годину ("Службени гласник Републике Србије", број 39/2002). Оспорена Наредба престала је да важи 27. августа 2005. године, даном ступања на снагу Наредбе о спровођењу мера за спречавање појављивања и за сузбијање заразних

болести животиња у 2005. години ("Службени гласник Републике Србије", бр. 75/2005 и 77/2005).

Закон о здравственој заштити животиња, на основу кога је донета оспорена Наредба, престао је да важи даном ступања на снагу Закона о ветеринарству ("Службени гласник Републике Србије", број 91/2005). С обзиром на то да Закон о здравственој заштити, на основу кога је донета оспорена Наредба и у односу на који је тражена оцена законитости, није више у правном поретку, као и да је оспорена Наредба престала да важи 27. августа 2005. године, дакле пре 2. новембра 2005. године, када је ступио на снагу Закон о ветеринарству, Уставни суд је утврдио да су се, сагласно одредби члана 25. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник Републике Србије", бр. 32/91, 67/93 и 101/2005), стекли услови за обуставу поступка за оцену законитости оспорене Наредбе, па је одлучио као у тачки 1. изреке.

У вези са захтевом да Уставни суд изврши оцену оспорене одредбе Наредбе у односу на Одлуку о мерама здравствене заштите животиња у Републици Србији за 2005, 2006. и 2007. годину ("Службени гласник Републике Србије", број 44/2005), Уставни суд је утврдио да, у смислу члана 19. став 1. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, нема процесних претпоставки за тражену оцену, из разлога што је ова Наредба донета ради извршавања Одлуке о мерама здравствене заштите животиња у Републици Србији за 2002, 2003. и 2004. годину, којом је био утврђен Програм мера здравствене заштите животиња у Републици Србији за 2002, 2003. и 2004. годину, а не ради извршавања Одлуке о мерама здравствене заштите животиња у Републици Србији за 2005, 2006. и 2007. годину. Стога је Уставни суд у односу на захтев за оцену сагласности оспореног акта с Одлуком о мерама здравствене заштите животиња у Републици Србији за 2005, 2006. и 2007. годину, одлучио као у тачки 2. изреке.

На основу изложеног, члана 19. став 1. тач. 1) и 4) и члана 47. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је донео Решење као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-307/2005 од 30. марта 2006.

- "Пресуђена ствар"

По спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да су оспорене одредбе Правилника о начину утврђивања основице пореза на имовину на права на непокретностима ("Службени гласник РС", бр. 38/01 и 45/04) већ биле предмет оцене у раније вођеним поступцима пред овим Судом, и то у предметима IУ број 186/2004 (Решење од 9. децембра 2004. године) и IУ број 239/2004 (Одлука од 15. септембра 2005. године), па је на основу члана 47. тачка б) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, решио као у изреци.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Одбацује се захтев за оцењивање уставности одредаба члана 4. став 1. и члана 5. ст. 1. и 3. Правилника о начину утврђивања основице пореза на имовину на права на непокретностима ("Службени гласник РС", бр. 38/01 и 45/04).

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности одредаба Правилника о начину утврђивања основице пореза на имовину на права на непокретностима наведених у изреци. Оспоравајући наведене одредбе Правилника, иницијатор истиче да му је утврђена обавеза плаћања пореза на непокретност у екстра зони у знатно већем износу од пореза за објекте са истим условима, али у деловима града који нису у оквиру екстра зоне. Према мишљењу иницијатора, поменута неједнакост испољава се на више начина и то: у односу на суграђане у другим деловима града, у односу на знатно богатије становнике екстра зоне којима плаћање пореза није никакав терет, због одређивања вредности објеката као просечне тржишне цене у односу на објекте веће вредности на истој или другој локацији, као и због тога што пензионери - обвезници наведеног пореза имају реално веће пореске обавезе на непокретности као последицу постојећег система усклађивања пензија.

Оспореном одредбом члана 4. став 1. Правилника прописано је да просечну тржишну цену квадратног метра објекта представља просек цена остварених у промету уз накнаду за одговарајућу врсту нових објеката по којима се у општини, односно граду у коме се објекат налази обавља промет уз накнаду у години која претходи години за коју се утврђује и плаћа порез на имовину, према подацима републичког органа надлежног за послове статистике. Одредбом члана 5. став 1. Правилника прописано је да се просечна тржишна цена непокретности која је утврђена на начин из члана 4. овог правилника коригује множењем са коефицијентом локације, а одредбом става 3. истог члана предвиђено је да за непокретности које се налазе у екстра зони на подручју насеља градског карактера за који су донети прописи којима је уређено плаћање закупнине за коришћење стамбеног, односно пословног простора по зонама, коефицијент локације износи 2,00.

По спроведеном поступку пред Уставним судом утврђено је да су оспорене одредбе Правилника већ биле предмет оцене у раније вођеним поступцима пред овим Судом. Наиме, Уставни суд је у предмету IУ- број 186/2004, на седници одржаној 9. децембра 2004. године, донео Решење о неприхватању иницијативе за утврђивање неуставности оспорене одредбе члана 4. став 1. Правилника, а у предмету IУ- број 239/2004, на седници одржаној 15. септембра 2005. године, донео је Одлуку којом је одбио предлог за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба члана 5. ст. 1. до 3. Правилника. Одлука Уставног суда IУ-број 239/2004 објављена је у "Службеном гласнику Републике Србије", број 100/2005 од 21. новембра 2005. године. Оспорене одредбе Правилника, према оцени Суда, не могу се доводити у питање са становишта Устава Републике Србије јер су донете у оквиру уставних и законских овлашћења. Наиме, на основу овлашћења садржаног у члану 2. Закона о

порезима на имовину ("Службени гласник РС", бр. 26/01 и 80/02), Министар финансија је овлашћен да ближе уређује начин утврђивања пореске основице из чл. 5. до 8. Закона. У том смислу, оспореним одредбама Правилника ближе су уређени елементи (основни и корективни) за утврђивање основице пореза на имовину на права на непокретностима а коју, у складу са Законом, чини њена тржишна вредност. Просечна тржишна цена квадратног метра објекта, односно градског грађевинског земљишта предвиђена је као основни елемент за утврђивање пореске основице, док је локација објекта (у комбинацији са другим релевантним елементима) предвиђена као корективни фактор који утиче на висину тржишне вредности непокретности. Суд је приликом оцењивања уставности оспорених одредаба Закона констатовао да у Уставу не постоје ограничења за прописивање начина на који би требало ближе уредити елементе који чине пореску основицу одређене врсте пореза (као што је то у конкретном случају основица пореза на имовину на права на непокретностима). Суд је, такође, оценио да одабир елемената (основних и корективних) и степен њиховог утицаја на висину пореске обавезе представљају питања законодавне политике о којима Уставни суд, у смислу члана 125. Устава, није надлежан да одлучује.

Имајући у виду да у иницијативи нису изнети нови наводи, разлози или докази из којих произлази да има основа за поновно одлучивање у односу на оспорене одредбе члана 4. став 1. и члана 5. ст. 1. и 3. Правилника Суд је одбацио иницијативу.

На основу изнетог, као и члана 47. тачка 6) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-412/2005 од 13. априла 2006.

4. ПРОПИСИ ОПШТИНА И ГРАДОВА

а) Општина и град

Како из одредбе члана 120. Устава следи да је објављивање општег акта услов за његово ступање на снагу, то није у сагласности с Уставом прописивање да општи акт ступа на снагу наредног дана од дана давања сагласности на тај акт.

Није несагласно с Уставом и законом да се општим актом општине пропише начин објављивања тог акта, јер је Уставом утврђена само обавеза објављивања општег акта, а Законом о објављивању закона и других прописа и општих аката и о издавању "Службеног гласника Републике Србије", прописано је да начин објављивања општих правних аката општине уређује општина.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредба члана 17. став 1. Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Општинској управи општине Рача, од 12. јула 2005. године, није у сагласности с Уставом.

2. Утврђује се да одредба члана 4. став 1. Правилника о изменама и допунама Правилника из тачке 1, од 7. октобра 2005. године, није у сагласности с Уставом.

3. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 17. став 2. Правилника из тачке 1.

4. Одбацује се иницијатива за оцену сагласности одредаба члана 17. Правилника из тачке 1. са Статутом општине Рача.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 17. став 1. и неуставности и незаконитости одредбе члана 17. став 2. Правилника наведеног у тачки 1. изреке, као и за оцену сагласности члана 17. Правилника са Статутом општине Рача. У иницијативи се наводи да оспорена одредба члана 17. став 1. Правилника којом је уређено ступање на снагу Правилника, није у сагласности са чланом 120. Устава Републике Србије и чланом 93. став 2. Статута општине Рача, док је оспорена одредба члана 17. став 2. Правилника којом је уређен начин објављивања Правилника, по мишљењу иницијатора, несагласна с Уставом, чланом 68. Закона о државној управи и чланом 93. став 1. Статута општине Рача.

У одговору доносиоца оспореног акта се наводи да је оспорени Правилник донео начелник Општинске управе општине Рача, 12. јула 2005. године, на који је, решењем, сагласност дао председник општине, 13. јула 2005. године. Правилник је ступио на снагу наредног дана од дана добијања сагласности, односно 14. јула 2005. године, а био је објављен на огласној табли Општинске управе од 13. јула 2005. године. Посебно је истакнуто да наводи из иницијативе који се односе на незаконитост одредбе члана 17. Правилника нису основани, с обзиром на то да се одредбе члана 68. Закона о државној управи, као

и члана 93. Статута општине Рача, не односе на општинску управу и објављивање аката општинске управе, јер, по мишљењу доносиоца акта, општинска управа није орган општине, већ служба. У одговору се наводи и то да применом Закона о локалној самоуправи, општинска управа као служба, нема обавезу објављивања својих аката у Службеном гласнику општине Рача, пошто свој рад организује у складу с Одлуком о организацији Општинске управе општине Рача. Као посебан разлог ступања на снагу Правилника пре истека рока од 8 дана од дана објављивања, у одговору је истакнута неопходност да се распоређивање радника и рационализација запослених остваре у што краћем року, како би општина Рача учествовала на огласу Министарства за државну управу и локалну самоуправу за добијање средстава за исплату отпремнина.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Општинској управи општине Рача, с позивом на одредбе члана 71. Закона о државној управи ("Службени гласник Републике Србије", број 20/92), члана 57. став 2. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Србије", број 9/02), члана 5. Закона о радним односима у државним органима ("Службени гласник Републике Србије", бр. 48/91 и 39/02) и члана 44. Одлуке о Општинској управи ("Службени гласник општине Рача", број 12/04), донео 12. јула 2005. године начелник Општинске управе општине Рача, на који је решењем сагласност дао председник општине Рача, 13. јула 2005. године. Правилник је објављен на огласној табли Општинске управе општине Рача, 13. јула 2005. године. Оспореним одредбама члана 17. Правилника прописано је да Правилник ступа на снагу наредног дана од дана давања сагласности од стране председника општине Рача (став 1.) и да ће се објавити на огласној табли Општинске управе (став 2.).

Правилник о изменама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Општинској управи општине Рача, с позивом на одредбе члана 57. став 2. Закона о локалној самоуправи, члана 5. Закона о радним односима у државним органима и члана 44. Одлуке о Општинској управи, донео је 7. октобра 2005. године начелник Општинске управе општине Рача, на који је председник општине Рача, решењем од 7. октобра 2005. године, дао сагласност. Овај Правилник објављен је на огласној табли Општинске управе општине Рача 7. октобра 2005. године. Одредбама члана 4. Правилника прописано је да овај Правилник ступа на снагу наредног дана од дана давања сагласности од стране председника општине Рача (став 1.) и да ће се објавити на огласној табли Општинске управе (став 2.).

Одредбом члана 113. став 2. Устава Републике Србије утврђено је да се систем локалне самоуправе уређује законом, а чланом 120. Устава утврђено је да закон, други пропис или општи акт ступа на снагу најраније осмог дана од дана објављивања, осим ако, из нарочито оправданих разлога, није предвиђено да раније ступи на снагу.

Законом о локалној самоуправи је у члану 25. прописано да су органи општине: скупштина општине, председник општине и општинско веће. Чланом 49. Закона прописано је да се општинска управа образује као јединствена служба, док је одредбом члана 57. став 2. Закона прописано да акт о унутрашњој организацији и систематизацији општинске управе доноси начелник уз сагласност председника општине.

Закон о објављивању закона и других прописа и општих аката и о издавању "Службеног гласника Републике Србије" ("Службени гласник

Републике Србије", број 72/91) у одредби члана 1. став 2. прописује да се општи акти органа аутономне покрајине, општине и града објављују на начин који одреди аутономна покрајина, општина и град.

Одредбом члана 93. став 1. Статута општине Рача ("Службени гласник општине Рача", бр. 4/02, 3/04 и 9/04) прописано је да се општи акти органа општине објављују у "Службеном гласнику општине Рача", док је одредбом става 3. истог члана Статута прописано да се остали акти општине објављују у "Службеном гласнику општине Рача" када је то тим актима предвиђено.

Како из наведене одредбе члана 120. Устава следи да је објављивање општег акта услов за његово ступање на снагу, а чланом 17. став 1. Правилника прописано је ступање на снагу тог акта наредног дана од дана давања сагласности од стране председника општине, Уставни суд је утврдио да је одредба члана 17. став 1. Правилника несагласана с Уставом.

Уставни суд је, сагласно члану 23. став 2. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник Републике Србије", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), проширио поступак оцене уставности и на одредбу члана 4. став 1. Правилника наведеног у тачки 2. изреке. Имајући у виду да је и одредбом члана 4. став 1. Правилника, ступање на снагу одређено у односу на дан давања сагласности од стране председника општине, а не у односу на дан објављивања, Суд је утврдио неуставност наведене одредбе овог Правилника.

Поводом захтева за оцену уставности и законитости оспорене одредбе члана 17. став 2. Правилника из тачке 1. изреке, која се односи на начин објављивања Правилника, Уставни суд је оценио да је наведеном одредбом Устава утврђена само обавеза објављивања општег акта, док је Законом о објављивању закона и других прописа и општих аката и о издавању "Службеног гласника Републике Србије", прописано да начин објављивања општих правних аката општине одређује општина. Статутом општине Рача, у складу са законом, прописано је да се остали општи акти општине, у које спада и оспорени Правилник, објављују у "Службеном гласнику општине Рача" када је то тим актима предвиђено. Имајући у виду наведено, као и да је оспореном одредбом члана 17. став 2. Правилника утврђено објављивање Правилника на огласној табли Општинске управе, Уставни суд је оценио да је доносилац оспореног Правилника био овлашћен да одреди такав начин објављивања акта и утврдио да је одредба члана 17. став 2. Правилника у складу с Уставом и законом.

Суд је одбацио иницијативу за оцену сагласности члана 17. оспореног Правилника са Статутом општине Рача, јер према члану 125. Устава није надлежан за оцену међусобне сагласности подзаконских аката.

Полазећи од изложеног, а на основу члана 19. став 1. тачка 1), члана 46. тачка 1) и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава, одредбе члана 17. став 1. Правилника наведеног у тачки 1. изреке и члана 4. став 1. Правилника наведеног у тачки 2. изреке, престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Оспорена одредба Пословника није несагласна с Уставом и законом, јер се овом одредбом утврђује број одборника који представљају кворум за рад Скупштине општине Кладово, а не број одборника који је, према изричитој одредби члана 31. Закона о локалној самоуправи и одредби Статута општине Кладово потребно да присуствује седници Скупштине општине Кладово приликом доношења одлука.

Оспорена решења по својој природи нису општи правни акти, јер представљају појединачне акте којима се врши именовање, односно разрешење чланова управних одбора и вршилаца дужности директора наведене Туристичке организације и јавног предузећа у Кладову, за чију оцену законитости није надлежан Уставни суд, већ други државни органи.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 51. став 2. Пословника Скупштине општине Кладово, од 16. јула 2002. године.

2. Одбацује се иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости: Решења о именовању чланова Управног одбора Туристичке организације општине Кладово, број 02-31/2003-I, од 13. новембра 2003. године; Решења о разрешењу дужности вршиоца дужности директора Туристичке организације општине Кладово, број 02-32/2003-I, од 13. новембра 2003. године; Решења о именовању вршиоца дужности директора Туристичке организације општине Кладово, број 02-33/2003-I, од 13. новембра 2003. године и Решења о измени Решења о именовању чланова Управног одбора Јавног предузећа "Комуналац" Кладово, број 02-30/2003, од 13. новембра 2003. године.

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости члана 51. став 2. Пословника наведеног у изреци. По мишљењу подносиоца иницијативе оспорена одредба члана 51. Пословника није усклађена са Законом о локалној самоуправи и чланом 28. Статута општине Кладово. Наиме, према оспореној одредби Пословника, кворум за рад скупштине постоји ако је на седници скупштине присутно најмање половина одборника од укупног броја одборника, и ту одредбу Скупштина општине Кладово примењује у свом раду и приликом доношења одлука, те тако донете одлуке, по мишљењу подносиоца иницијативе, немају правну снагу, а примењују се. Подносилац иницијативе указује на такво поступање на седници Скупштине општине Кладово, која је одржана 13. новембра 2003. године, када је било присутно 20 одборника, а донете су одлуке, односно решења: о именовању чланова Управног одбора Туристичке организације Кладово; о разрешењу вршиоца дужности директора Туристичке организације општине Кладово; о именовању вршиоца дужности директора Туристичке организације општине Кладово; о именовању чланова Управног одбора Јавног предузећа "Комуналац". Наиме, у иницијативи се наводи да приликом доношења наведених решења на седници Скупштине општине није

била присутна већина од укупног броја одборника, па су стога та решења незаконита и треба их поништити.

Скупштина општине Кладово доставила је оспорени Пословник и Статут општине Кладово, али се није изјашњавала о наводима подносиоца иницијативе.

Уставни суд је утврдио да је Пословником Скупштине општине Кладово уређена организација и рад Скупштине општине Кладово и начин остваривања права и дужности одборника. У оспореном члану 51. став 2. Пословника предвиђено је да кворум за рад Скупштине постоји, ако је на седници Скупштине присутна половина од укупног броја одборника, док је одлучивање на седници Скупштине регулисано одредбама од чл. 76. до 90. Пословника.

Уставом Републике Србије утврђено је: да је општина територијална јединица у којој се остварује локална самоуправа (члан 7. став 1.); да се систем локалне самоуправе уређује се законом (члан 113. став 2.); да општина има статут, који доноси скупштина општине, којим се, на основу Устава и закона, уређују послови општине и организација и рад органа општине, као и друга питања од интереса за општину (члан 115.); да о пословима општине грађани одлучују референдумом и преко својих представника у скупштини општине, коју чине одборници изабрани на непосредним изборима, тајним гласањем (члан 116.).

Законом о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 9/2002) је прописано: да су органи општине: скупштина општине, председник општине и општинско веће (члан 25.); да скупштина општине одлучује ако седници присуствује већина од укупног броја одборника; да се одлуке доносе већином гласова присутних одборника; уколико законом или статутом није другачије одређено; да се о доношењу статута одлучује већином гласова од укупног броја одборника (члан 31.); да се начин припреме, вођење и рад седнице скупштине општине и друга питања везана за рад скупштине уређују њеним пословником (члан 39.).

Статутом општине Кладово, од 30. маја 2002. године, који је донет на основу чл. 10., 17. и 30. тачка 1. Закона о локалној самоуправи, предвиђено је да Скупштина општине има 40 одборника (члан 20.). Према члану 28. Статута, Скупштина општине одлучује ако седници присуствује већина од укупног броја одборника (став 1.); одлуке се доносе већином гласова присутних одборника, уколико законом или овим Статутом није другачије предвиђено (став 2.). Одлучивање Скупштине општине већином од укупног броја одборника прописано је у ставу 3. члана 28. Статута.

Оспореном одредбом члана 51. став 2. Пословника предвиђен је кворум за рад Скупштине општине, али не и број одборника који је обавезан да присуствује седници Скупштине општине приликом доношења одлука. Ни у другим одредбама Пословника то питање се не уређује, већ се упућује на одредбе Закона, Статута и Пословника (члан 80. став 3., члан 81. став 3. и члан 88. став 2. Пословника).

По оцени Уставног суда, оспорена одредба члана 51. став 2. Пословника није несагласна с Уставом и Законом о локалној самоуправи, јер се овом одредбом утврђује број одборника који представља кворум за рад Скупштине општине Кладово, а не број одборника који је, према изричитој одредби члана 31. Закона о локалној самоуправи и одредби члана 28. Статута

општине Кладово потребно да присуствује седници Скупштине општине Кладово приликом доношења одлука.

Према члану 125. Устава, Уставни суд није надлежан да оцењује међусобну сагласност општих аката јединица локалне самоуправе, а тиме ни сагласност оспорене одредбе члана 51. став 2. Пословника са одговарајућим одредбама Статута општине Кладово, као ни примену Пословника и Статута општине Кладово у раду скупштине.

Оспорена решења која су донета на седници Скупштине општине 13. новембра 2003. године, по својој правној природи нису општи правни акти из члана 125. Устава, за чију оцену уставности и законитости је надлежан Уставни суд. Наиме, наведена решења представљају појединачне акте којима се врши именовање, односно разрешење чланова управних одбора и вршилаца дужности директора Туристичке организације општине Кладово и Јавног предузећа "Комуналац" у Кладову, за чију оцену законитости су надлежни други државни органи.

На основу изложеног и члана 19. став 1. тачка 1) и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-181/2004 од 1. јуна 2006. године

Оспорене одредбе Пословника Градске изборне комисије нису биле супротне закону, јер из одредаба Закона о локалним изборима произилази да не постоји законска сметња да изборна комисија у свом раду, за обављање појединих изборних радњи, организације и припреме избора, односно ради обављања техничких и сличних послова у изборном процесу, формира радну групу и ангажује стручна лица, јер коначну одлуку о свим радњама у изборном поступку доноси изборна комисија, а не радна група. С обзиром да је оспорени Пословник престао да важи у току поступка пред Уставним судом, чиме су престале да важе и оспорене одредбе Пословника, Суд је обуставио поступак за оцену њихове законитости.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Обуставља се поступак за оцену законитости одредаба чл. 15. и 16. Пословника Градске изборне комисије - Ниш ("Службени лист града Ниша", број 50/2004).

2. Одбацује се предлог за покретање "спора због повреде изборног права кандидата Грађанског савеза Србије - Ниш за градоначелника Ниша."

Образложење

Грађански савез Србије - Ниш покренуо је пред Уставним судом Републике Србије поступак за оцену законитости одредаба чл. 15. и 16. Пословника Градске изборне комисије Ниш ("Службени лист града Ниша", број 50/2004). Предлагач сматра да су оспорене одредбе Пословника супротне

одредбама чл. 13. до 15. Закона о локалним изборима, јер предвиђају формирање радне групе, "која се бави организацијом, припремом и вођењем локалних избора у Нишу", те да је радна група Градске изборне комисије Ниш обављала "све изборне радње и доносила статусне одлуке, које је затим прослеђивала Градској изборној комисији." Сматра да је "самовољним поступањем" радна група Градске изборне комисије Ниш одбацила кандидатуру кандидата Грађанског савеза Србије - Ниш због чега је повређено изборно право њиховог кандидата за градоначелника и због тога "истовремено покрећу и спор."

Градска изборна комисија Ниш у одговору наводи, да су оспорене одредбе чл. 15. и 16. Пословника Градске изборне комисије погрешно интерпретиране, јер "Радна група не припрема, организује и не води локалне изборе" већ Комисија и да је по спроведеним изборима 1. септембра 2004. године донет нови Пословник Градске изборне комисије Ниш, те да је на основу Одлуке о изменама и допунама Пословника Градске изборне комисије Ниш од 14. октобра 2005. године оспорени Пословник престао да важи.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио:

Оспорени Пословник Градске изборне комисије Ниш ("Службени лист града Ниша", број 50/2004) донела је Градска изборна комисија Ниша на седници одржаној 3. августа 2004. године, на основу члана 15. Закона о локалним изборима ("Службени гласник РС", бр. 33/02, 37/02, 42/02 и 100/03). Пословник је уређивао питања организације, састава, надлежности, услова и начина рада, као и друга питања од значаја за рад Градске изборне комисије Ниш. Оспореним одредбама чл. 15. и 16. Пословника било је прописано да: ради организације и припреме избора, проучавања појединих питања из надлежности Комисије, обављања административних, техничких и појединих стручних изборних радњи, Комисија образује Радну групу, коју саставља руководилац Радне групе из реда стручних радника органа Града, тј. градских општина; да руководилац Радне групе организује рад, одређује динамику послова и контролише и непосредно руководи пословима Радне групе и заједно са секретаром Комисије, координира послове Радне групе са радом Комисије (члан 15.); да руководилац Радне групе за спровођење избора мора бити дипломирани правник и да учествује у раду Комисије без права одлучивања, те да руководилац Радне групе може бити и члан или секретар Комисије (члан 16.).

У току поступка пред Уставним судом Градска изборна комисија Ниш донела је Одлуку о изменама и допунама Пословника Градске изборне комисије Ниш, број 013-1/63 од 14. октобра 2005. године, којом је престао да важи оспорени Пословник.

Законом о локалним изборима ("Службени гласник РС", бр. 33/02, 37/02, 42/02 и 100/03), уређен је избор и престанак мандата одборника скупштине јединице локалне самоуправе и председника општине, односно градоначелника (члан 1.). Према члану 13. став 1. Закона, изборна комисија ради у сталном саставу (именовани чланови) и у проширеном саставу (опуномоћени чланови). Изборну комисију у сталном саставу чине председник и најмање шест чланова које именује Скупштина јединице локалне самоуправе, а у проширеном саставу по један опуномоћени представник - подносилац изборне листе који је предложио најмање две трећине кандидата од укупног броја одборника који се бира; изборна комисија има секретара кога именује скупштина јединице локалне самоуправе; секретар учествује у раду комисије без права одлучивања (члан 14. ст. 1 и 2.). Према члану 15. Закона, изборна комисија се стара о

законитости спровођења избора одборника; одређује бирачка места, при чему нарочито води рачуна о равномерној распоређености бирача на бирачким местима и о доступности бирачког места бирачима; одређује бирачке одборе и именује њихове чланове; даје упутства бирачким одборима у погледу спровођења поступка избора одборника; прописује обрасце и организује техничке припреме за спровођење избора за одборнике; утврђује да ли су изборне листе сачињене и поднете у складу са прописима о избору одборника; проглашава изборне листе; утврђује облик и изглед гласачких листића; број гласачких листића за бирачка места и записнички их предаје бирачким одборима; утврђује и објављује укупне резултате избора одборника; подноси извештај скупштини јединице локалне самоуправе о спроведеним изборима за одборнике; доставља републичком органу надлежном за послове статистике податке о спровођењу и резултатима избора за одборнике, непосредно по завршетку избора и обавља и друге послове одређене прописима о избору одборника; у свом раду, изборна комисија сходно примењује упутства и друге акте Републичке изборне комисије који се односе на спровођење избора за народне посланике. Чланом 52. Закона прописано је да се одредбе Закона о избору народних посланика ("Службени гласник РС", број 35/2000) о бирачким списковима, органима за спровођење избора, о кандидовању, о називу, утврђивању и проглашењу изборних листи, бирачким местима, о обавештавању грађана о предложеним кандидатима, о забрани трајања изборне пропаганде и објављивању претходних резултата или процене резултата избора, изборном материјалу, гласању, утврђивању и објављивању резултата избора, неплаћању пореза и доприноса за средства која се исплаћују као накнада за рад лица у органима за спровођење избора и казнама, сходно примењују на избор одборника, ако овим законом није другачије одређено.

Закон о избору народних посланика ("Службени гласник РС", бр. 35/2000 и 18/2004), на чију сходну примену упућује Закон о локалним изборима када су у питању и органи за спровођење избора, као и акти који се примењују у раду изборне комисије, у одредби члана 34. став 2. прописује да Републичка изборна комисија доноси Пословник о свом раду.

По оцени Уставног суда, из наведених одредаба Закона о локалним изборима произлази да не постоји законска сметња да изборна комисија у свом раду, за обављање појединих изборних радњи, организације и припреме избора, као и ради обављања административних, техничких и њима сличних послова у изборном процесу, формира радну групу и ангажује стручна лица, јер коначну одлуку о свим радњама у изборном поступку доноси изборна комисија а не радна група. Из наведених разлога, по оцени Уставног суда, оспорене одредбе чл. 15. и 16. Пословника Градске изборне комисије Ниш у време важења, нису биле супротне одредбама чл. 13. до 15. Закона о локалним изборима. С обзиром да је оспорени Пословник престао да важи у току поступка пред Уставним судом, а то значи да су престале да важе и оспорене одредбе Пословника, Уставни суд је, сагласно члану 25. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), обуставио поступак за оцену законитости оспорених одредаба Пословника.

Оцењивање правилности примене Пословника и предузимање конкретних радњи, односно да ли је радна група обављала све изборне радње и доносила "статусне одлуке," како је то наведено у предлогу, сагласно члану 125. Устава Републике Србије, није у надлежности Уставног суда.

Уставни суд је поводом навода предлагача да покрећу "и спор због повреде изборног права" кандидата Грађанског савеза Србије - Ниш за градоначелника Ниша, оценио да то питање није у надлежности Уставног суда, утврђеној чланом 125. став 1. тачка 7. Устава, јер је заштита изборног права грађана на локалним изборима обезбеђена пред другим надлежним органима. Из наведених разлога, Уставни суд је предлог у том делу одбацио, сагласно члану 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука.

На основу изложеног, члана 19. став 1. тачка 1) и члана 47. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као и узречи.

Решење Уставног суда
IУ-370/2004 од 16. марта 2006.

Имајући у виду да је у току поступка пред Уставним судом, Скупштина општине Апатин, поступајући по Закључку Суда, усвојеном допуном оспореног члана 7. Статута прописала службену употребу језика и писма тако што је поред српског језика и писма уредила и употребу језика и писма националних мањина које живе на територији општине Апатин, односно њених месних заједница, у складу са условима прописаним законом, стекли су се услови за обуставу поступка, у смислу члана 25. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Обуставља се поступак за оцену уставности и законитости одредбе члана 7. Статута општине Апатин ("Службени лист Општине Апатин", број 6/2002).

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом покренут је поступак за оцену уставности и законитости члана 7. Статута наведеног у изреци. Предлагач наводи да је оспореним чланом 7. Статута прописана службена употреба језика и писма на територији општине Апатин, на начин којим је, по мишљењу предлагача, повређен члан 8. став 2. Устава Републике Србије и члан 11. Закона о заштити права и слобода националних мањина. Подносилац предлога сматра да су се, према подацима Пописа становништва из 2002. године и у складу с одредбом члана 8. став 3. Одлуке о ближем уређивању појединих питања службене употребе језика и писма националних мањина на територији Аутономне покрајине Војводине, стекли законски услови за увођење у службену употребу мађарског и хрватског језика и писма у појединим насељеним местима (Купусина, Свилојево и Сонта).

Скупштина општине Апатин је у одговору навела да "с обзиром на промену носиоца власти" нису у могућности да дају одговор због чега није приступљено усклађивању Статута општине Апатин са чланом 8. став 2. Устава

Републике Србије, чланом 11. Закона о заштити права и слобода националних мањина и чланом 8. став 3. Одлуке о ближем уређивању појединих питања службене употребе језика и писма националних мањина на територији Аутономне Покрајине Војводине. Донсилац акта накнадно је обавестио Суд, да је Скупштина општине Апатин, на седници одржаној 13. априла 2006. године, утврдила Нацрт Одлуке о допуни Статута општине Апатин и упутила га на Јавну расправу, а дописом од 19. априла 2006. године затражено је да Суд, на основу члана 41. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, застане са поступком оцене уставности и законитости оспореног члана 7. Статута, с обзиром на то да је у току поступак доношења допуне Статута.

Суд је на седници одржаној 11. маја 2006. године разматрао захтев Скупштине општине Апатин да се застане са поступком за оцену уставности и законитости оспорене одредбе члана 7. Статута општине Апатин. На основу члана 41. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је донео Закључак да се застане са поступком за оцену уставности и законитости одредбе члана 7. Статута општине Апатин и дао је могућност Скупштини општине Апатин да у року од 60 дана од дана пријема дописа Уставног суда, Статут усагласи с Уставом и законом и да о поступању по овом закључку обавести Уставни суд.

Скупштина општине Апатин доставила је Уставном суду 20. јуна 2006. године Одлуку о допуни Статута општине Апатин, која је донета на седници Скупштине општине Апатин, 15. јуна 2006. године.

Статутом општине Апатин, који је донет на седници Скупштине општине Апатин 3. јула 2002. године, у члану 7. Статута прописана је службена употреба српског језика и писма. Одлуком о допуни Статута која је донета на седници Скупштине општине, 15. јуна 2006. године, у члану 7. додат је став 2. којим је прописано да је на подручју месних заједница Купусина и Свилојево, поред српског језика у службеној употреби мађарски језик и писмо, а на подручју месне заједнице Сонта и хрватски језик и писмо.

Имајући у виду да је у току поступка пред Уставним судом, Скупштина општине Апатин, поступајући по Закључку Суда од 11. маја 2006. године, усвојеном допуном оспореног члана 7. Статута прописала службену употребу језика и писма, тако што је поред српског језика и писма уредила и употребу језика и писма националних мањина који живе на територији општине Апатин, односно њених месних заједница, у складу с условима прописаним законом, то су се, по оцени Уставног суда, стекли услови за обуставу поступка, у смислу члана 25. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука.

На основу изложеног и члана 47. тачка 4. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-379/2004 од 20. јула 2006.

Суд је утврдио да начин уређивања стамбеног питања функционера на које се оспорени Правилник односио није искључивао права осталих запослених лица, имајући у виду да су остали запослени

своја права остваривали на основу посебног Правилника о давању станова на коришћење и одобравању кредита за стамбену изградњу и посебним средствима која су била одређена за ове намене, да је ствар доносиоца акта да ли ће решавање стамбених питања изабраних и постављених, и осталих запослених лица бити регулисано у једном или два правилника, да се Правилник односио само на лица која су обухваћена оспореним чланом Правилника, те да оспореном одредбом члана 3. Правилника није био повређен уставни принцип из члана 13. Устава.

Пошто је оспорени Правилник престао да важи у току поступка пред Судом, а у време важења Правилника оспорена одредба није била несагласна с Уставом, стекли су се услови за обуставу поступка.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Обуставља се поступак за оцењивање уставности одредбе члана 3. Правилника о решавању стамбених питања функционера ("Службени лист града Београда", број 13/80), који је донела Скупштина општине Лазаревац.

Образложење

Уставном суду Републике Србије, на основу одредбе члана 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора („Службени лист СЦГ“, број 1/03), Суд Србије и Црне Горе уступио је на даљу надлежност предлог за утврђивање неуставности члана 3. Правилника о решавању стамбених питања функционера. У предлогу се наводи да оспорени члан 3. Правилника није у сагласности са чланом 20. Устава СРЈ, којим је предвиђено да су грађани једнаки у правима и дужностима и да имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на националну припадност, расу, пол, језик, веру, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање и друго лично својство.

У одговору доносиоца акта наводи се да је општим актима Скупштине општине и њених органа, био уређен начин остваривања стамбених питања за све категорије лица и то за запослена лица - Правилником о давању станова на коришћење и одобравање кредита за стамбену изградњу, број 06/70/89 - IV -01 од 15. маја 1989. године, а за именована и постављена лица - оспореним Правилником. Такође се наводи да је Правилник престао да важи на основу члана 14. Одлуке о стицању, коришћењу и располагању становима општине Лазаревац ("Службени лист града Београда" број 13/02), донете на седници Скупштине општине Лазаревац од 9. јула 2002. године.

У спроведеном поступку Суд је утврдио да је Правилник престао да важи у току поступка пред Судом, ступањем на снагу Уредбе Владе Републике Србије о решавању стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица код корисника средстава у државној својини ("Службени гласник РС", бр. 41/02, 76/02, 125/03 и 88/04), 20. јула 2002. године. Како је оцена уставности тражена у односу на Устав Савезне Републике Југославије, који је престао да важи ступањем на снагу Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора, 4. фебруара 2003. године, то је Уставни суд, у складу са

надлежношћу утврђеном чланом 125. Устава Републике Србије, оцену уставности оспорене одредбе члана 3. Правилника извршио у односу на Устав Републике Србије.

Чланом 13. Устава прописано је да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство. Сагласно одредбама члана 72. став 1. тач. 4. и 12. Устава, Законом о становању ("Службени гласник РС", бр. 50/92, 76/92, 84/92, 33/93, 53/93, 67/93, 46/94, 44/95, 16/97, 46/98 и 26/01), прописано је овлашћење за носиоца права располагања да својим општим актом уређује услове, критеријуме и поступак давања станова на коришћење, односно у закуп.

У складу с овлашћењем из Закона, Правилником о решавању стамбених питања функционера био је одређен круг лица која обављају послове по функцији на коју су изабрани, именовани или постављени, и били су прописани критеријуми и поступак давања станова на коришћење. Према члану 2. Правилника, прибављање станова за решавање стамбених питања ових лица, могло се вршити средствима буџета опредељених за ову сврху, средствима доприноса из личног дохотка за стамбену изградњу лица којима се дају станови, удруживањем средстава, средствима кредита, средствима амортизације станова функционера, разменом станова са другим носиоцима права коришћења, и по основу сагласности других давалаца станова за располагање станом.

Суд је утврдио да начин уређивања стамбеног питања функционера на које се Правилник и односио, није искључивао права осталих запослених лица, имајући у виду да су остали запослени своја права остваривали на основу посебног Правилника о давању станова на коришћење и одобравање кредита за стамбену изградњу, и посебним средствима која су била обезбеђена за ове намене. С обзиром на то да се Правилник односио само на решавање стамбеног питања лица обухваћених оспореним чланом 3., а да је ствар доносиоца акта да ли ће решавање стамбеног питања изабраних и постављених, и осталих запослених лица бити регулисано у једном или два правилника, то, по оцени Суда, оспореном одредбом Правилника није био повређен уставни принцип из члана 13. Устава, јер се принцип једнакости пред законом и заштита права под једнаким условима односи само на лица која се налазе у истој правној ситуацији односно, у конкретном случају на лица која су била обухваћена чланом 3. Правилника.

С обзиром на то да је у току поступка пред Уставним судом оспорени Правилник престао да важи, а да, по оцени Суда, у време важења Правилника, оспорена одредба члана 3. није била несагласна с Уставом, стекли су се услови за обуставу поступка у смислу члана 25. тачка 2. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05).

Сходно изложеном, Суд је на основу члана 47. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-144/2005 од 11. маја 2006. године

б) Месне заједнице

Скупштина општине није имала уставно, односно законско овлашћење да пропише да председник Скупштине општине, у одређеним случајевима, може распустити савет месне заједнице, као и да у случају распуштања савета може образовати привремени орган који ће обављати послове савета, будући да месна заједница, у складу са чланом 74. Закона о локалној самоуправи, има својство правног лица у оквиру права и дужности утврђених статутом и одлуком о оснивању, у које спада и право месне заједнице да самостално бира и смењује своје органе, тако да органи општине не могу без учествовања грађана општине који су изабрали органе месне заједнице, оцењивати рад тих органа и одлучивати о њиховом распуштању, нити могу образовати привремене органе општине.

С обзиром да према одредбама Устава и Закона о локалној самоуправи, месне заједнице нису територијалне јединице Републике Србије, већ представљају облик месне самоуправе и интересне заједнице у оквиру којих грађани задовољавају одређене опште и заједничке потребе, то се на њих не примењују непосредно одредбе овог закона о изборима за одборнике у скупштину јединице локалне самоуправе и начину одлучивања органа јединица локалне самоуправе, па је Скупштина општине овлашћена да утврди начин и поступак избора органа месне заједнице, као и начин одлучивања органа месне заједнице, односно начин одлучивања савета месне заједнице о појединим питањима из свог делокруга.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредбе чл. 38. и 39. Одлуке о оснивању месних заједница за подручје општине Велика Плана ("Међуопштински службени лист општина Велика Плана и Смедеревска Паланка", број 2/05), нису у сагласности са законом.

2. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање незаконитости одредаба члана 28. став 1. и члана 31. став 2. Одлуке из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену законитости одредаба члана 28. став 1., члана 31. став 2. и чл. 38. и 39. Одлуке наведене у изреци. У иницијативи се наводи да оспорене одредбе Одлуке нису сагласне са Законом о локалној самоуправи, из разлога што: одредба члана 28. став 1. Одлуке не прописује да се чланови Савета месне заједнице бирају по пропорционалном систему, у складу са Законом, а сходно избору одборника Скупштине општине; одредба члана 31. став 2. Одлуке не прописује да савет месне заједнице одлучује простом већином; одредба члана 38. Одлуке не прописује да се савет месне заједнице може распустити само већином гласова одборника скупштине општине, у складу са одредбом члана 70. Закона, а одредба члана 39. Одлуке прописује да

председник општине образује орган од пет чланова који обављају послове Савета месне заједнице, што је супротно Закону и одредбама члана 76. Статута Скупштине општине Велика Плана.

Скупштина општине Велика Плана у свом одговору, у погледу члана 28. став 1. Одлуке, наводи да Законом о локалној самоуправи није прописано да се чланови савета месних заједница бирају по пропорционалном систему, а у погледу члана 31. став 2. Одлуке, наводи да је том одредбом прописано да савет, само изузетно, када одлучује о доношењу и примени статута одлучује двотрећинском већином. У погледу одредаба чл. 38. и 39. Одлуке, доносилац акта наводи да су такве одредбе донете "из разлога практичне природе", односно да би се избегла могућност "нефункционисања органа месне заједнице".

У поступку пред Уставним судом утврђено је да је Скупштина општине Велика Плана, с позивом на члан 71. Закона о локалној самоуправи и члан 76. Статута општине Велика Плана, донела Одлуку о оснивању месних заједница за подручје општине Велика Плана ("Међуопштински службени лист општина Велика Плана и Смедеревска Паланка", број 2/05). Оспореном одредбом члана 28. став 1. Одлуке прописано је да се чланови савета месне заједнице бирају непосредно, тајним гласањем, по већинском систему, а оспореном одредбом члана 31. став 2. Одлуке прописано је да изузетно, о доношењу и промени статута, савет одлучује двотрећинском већином од укупног броја чланова савета. Оспореним чланом 38. Одлуке прописано је да председник општине може распустити савет у случају: неспровођења избора за органе месне заједнице; неизвршавања одлука Скупштине и органа месне заједнице; оштећења средстава којима располаже месна заједница; повреде Устава, закона и других прописа којом се наноси или може нанети штета месној заједници, општини или широј друштвеној заједници. Оспореним чланом 39. Одлуке прописано је да ће у случају распуштања савета, председник општине образовати орган од пет чланова који ће до конституисања органа месне заједнице обављати послове савета у тој месној заједници.

Уставом Републике Србије утврђено је да је општина територијална јединица у којој се остварује локална самоуправа, да је град Београд посебна територијална јединица и да се територијална организација Републике Србије уређује законом (члан 7.). Одредбом члана 113. став 1. тачка 8. Устава утврђено је да општина, преко својих органа, у складу са законом обавља и друге послове утврђене Уставом и законом, као и статутом општине, док је одредбом члана 113. став 2. Устава утврђено да се систем локалне самоуправе уређује законом.

Законом о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04) прописано је: да се право грађана на локалну самоуправу остварује непосредно и преко слободно изабраних представника, управљањем јавним пословима од непосредног, заједничког и општег интереса за локално становништво (члан 1. став 1.); да јединица локалне самоуправе, ради задовољавања општих, заједничких и свакодневних потреба становништва на одређеном подручју, може да образује месну заједницу или други облик месне самоуправе, у складу са законом и статутом (члан 7.); да председник општине, поред осталог, представља и заступа општину, непосредно извршава и стара се о извршавању одлука и других аката скупштине општине, предлаже одлуке и друге акте које доноси скупштина, усмерава и усклађује рад општинске управе, предлаже постављање и разрешење начелника општинске управе, односно

начелника управе за поједине области, доноси појединачне акте за које је овлашћен законом, статутом или одлуком скупштине и врши и друге послове утврђене статутом и другим актима општине (члан 41.); да скупштина јединице локалне самоуправе одлучује о образовању, подручју за које се образује и укидању месних заједница и других облика месне самоуправе и да се ова одлука доноси већином гласова од укупног броја одборника (члан 71.); да се статутом месне заједнице односно другог облика месне самоуправе, у складу са статутом јединице локалне самоуправе и актом о оснивању, утврђују послови које врши, органи и поступак избора, организација и рад органа, начин одлучивања и друга питања од значаја за рад месне заједнице, односно другог облика месне самоуправе (члан 72.); да месна заједница, односно други облик месне самоуправе има својство правног лица у оквиру права и дужности утврђених статутом и одлуком о оснивању (члан 74.).

Законом о локалним изборима ("Службени гласник РС", бр. 33/02, 37/02, 42/02, 100/03 и 101/05) прописано је: да се овим законом уређују избор и престанак мандата одборника скупштина јединица локалне самоуправе и председника општина, односно градоначелника (члан 1.); да се одборници бирају на основу листа политичких странака и других политичких организација, њихових коалиција и листа које предложи групе грађана (члан 3.); да се одборнички мандати расподељују између изборних листа сразмерно броју добијених гласова који је освојила свака од изборних листа (члан 8. став 2.).

Одредбом члана 76. Статута општине Велика Плана ("Међуопштински службени лист општина Велика Плана и Смедеревска Паланка", број 12/02) прописано је да Скупштина општина, већином гласова од укупног броја одборника, одлучује о образовању, подручју за које се образује и укидању месних заједница или других облика месне самоуправе.

Полазећи од наведених одредаба члана 7. Устава и члана 7. Закона о локалној самоуправи, Уставни суд је утврдио да месна заједница није територијална јединица, нити је елемент територијалне организације Републике Србије, већ представља интересну заједницу у оквиру које грађани задовољавају одређене опште, заједничке и свакодневне потребе. У складу са тим оспорене одредбе члана 28. став 1. и члана 31. став 2. Одлуке нису несагласне с одредбама Закона о локалној самоуправи, којима се уређује поступак избора одборника скупштина јединица локалне самоуправе и начин одлучивања органа јединица локалне самоуправе. Наиме, положај, улога и циљ образовања месних заједница различити су у односу на општину, те се на овакав облик месне самоуправе, према оцени Уставног суда, не примењују непосредно одредбе о изборима за одборнике у скупштину јединице локалне самоуправе, као ни одредбе о начину одлучивања органа јединица локалне самоуправе, које су садржане у Закону о локалној самоуправи и Закону о локалним изборима. Имајући у виду одредбе члана 72. Закона о локалној самоуправи, Суд је оценио да је Скупштина општине овлашћена да утврди начин и поступак избора органа месне заједнице, као и начин одлучивања органа месне заједнице, односно начин одлучивања савета месне заједнице о појединим питањима из свог делокруга, како је то прописано чланом 28. став 1. и чланом 31. став 2. Одлуке. С обзиром на изнето, Уставни суд није прихватио иницијативу у односу на ове одредбе Одлуке.

Међутим, на основу одредаба чл. 41, 71, 72. и 74. Закона о локалној самоуправи, Уставни суд је оценио, да Скупштина општине није имала овлашћење да пропише да председник Скупштине општине, у одређеним

случајевима, може распустити савет месне заједнице, као ни да у случају распуштања савета може образовати привремени орган, који ће обављати послове савета, на начин како је то уређено оспореним одредбама чл. 38. и 39. Одлуке. Наиме, председник општине, као ни други органи општине, не могу без учествовања грађана месне заједнице, који су изабрали органе месне заједнице, оцењивати рад тих органа и одлучивати о распуштању тих органа, нити могу образовати привремене органе месне заједнице. Месна заједница, у складу са чланом 74. Закона о локалној самоуправи, има својство правног лица у оквиру права и дужности утврђених статутом и одлуком о оснивању, у које спада и право месне заједнице да самостално бира своје органе, а из чега произлази да су само грађани месне заједнице овлашћени да бирају и смењују органе у месној заједници.

У погледу навода иницијатора о несагласности одредбе члана 39. Одлуке са Статутом општине Велика Плана, Суд је утврдио да, према члану 125. Устава, није надлежан да одлучује о међусобној сагласности општинских аката јединица локалне самоуправе.

На основу члана 46. тачка 3) и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава Републике Србије, одредбе чл. 38. и 39. Одлуке наведене у изреци, престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда "Службени гласник РС", број 32/2006
 IY-223/2005 од 23. фебруара 2006.

Није у сагласности с Уставом и законом оцењивање рада органа месне заједнице и одлучивање о распуштању тих органа, нити образовање привремених органа месне заједнице од стране председника општине или других органа општине, јер месна заједница није територијална јединица, већ облик месне самоуправе, чији је положај различит од положаја јединица локалне самоуправе - општина.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредбе члана 10. Одлуке о изменама и допунама Одлуке о месним заједницама општине Стара Пазова ("Службени лист општина Срема", број 28/2004) нису у сагласности с Уставом и законом.

2. Одбацује се иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости одредаба члана 20. Одлуке о месним заједницама општине Стара Пазова ("Службени лист општина Срема", број 23/2001).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости одредбе члана 20. Одлуке о месним заједницама општине Стара Пазова ("Службени лист општина

Срема", број 23/2001). Иницијатори наводе да је оспореним чланом 20. Одлуке, супротно чл. 7, 27. и 42. Устава Републике Србије, и чл. 70, 72. и 74. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 9/02), повређено изборно право и воља грађана, с обзиром на то да је савет месне заједнице представничко тело које сачињавају представници грађана месне заједнице, изабрани непосредно на изборима тајним гласањем, те да само грађани могу и разрешити своје представнике, односно тело које они чине, а да то овлашћење не припада органима јединици локалне самоуправе. Такође сматрају да се доносилац оспорене Одлуке погрешно позвао на члан 197. став 1. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 49/99 и 27/01), као основ за распуштање органа месне заједнице, јер је том одредбом предвиђена могућност укидања месне заједнице уз претходно прибављену сагласност грађана у прописаном поступку, а не и могућност распуштања савета месне заједнице.

У одговору достављеном Уставном суду се, поред осталог, истиче да је месна заједница факултативни облик територијалног организовања грађана који за одређено подручје конституише општина на основу одлуке скупштине општине, и да акти којима се уређује унутрашња организација, начин обављања послова у месним заједницама, начин избора органа, као и преношење послова из изворног делокруга општине на месне заједнице морају бити у складу са статутом општине и актом о оснивању. Даље се наводи да органи месне заједнице морају бити у систему управног и буџетског надзора од стране општине, јер је општина та која их оснива и укида и њени правни акти су правни оквир деловања месне заједнице, а општина носи одговорност и за деловање и финансијске обавезе месне заједнице. Оспорени члан 20. Одлуке омогућава надзор органа локалне власти која је пред законом одговорна за спровођење својих одлука, односно за законитост рада органа месних заједница у домену пренесених послова.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је Одлуку о месним заједницама ("Службени лист општина Срема", број 23/2001) донела Скупштина општине Стара Пазова, на седници од 28. новембра 2001. године, с позивом на члан 197. став 1. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 49/99 и 27/01) и члан 62. Статута општине Стара Пазова ("Службени лист општина Срема", бр. 13/99, 1/2000 и 16/2001). Оспорене одредбе члана 20. Одлуке, престале су да важе ступањем на снагу Одлуке о изменама и допунама Одлуке о месним заједницама ("Службени лист општина Срема", број 28/2004).

У оспореним одредбама члана 20. Одлуке о месним заједницама било је утврђено: да када савет или други орган месне заједнице не обавља своје послове дуже од три месеца или их обавља супротно одредбама статута месне заједнице, одредбама ове одлуке или одредбама одговарајућег закона, или уколико својим одлукама теже оштећује интересе грађана или општине, Извршни одбор ће образложеним решењем распустити Савет месне заједнице и образовати месно веће које ће обављати послове месне заједнице до дана потврђивања мандата чланова новог сазива савета месне заједнице (став 1.); да ће у случају из претходног става председник Скупштине општине расписати изборе за нове чланове савета месне заједнице у року од шест месеци од дана распуштања савета (став 2.); да ће се, ако је до истека мандата чланова распуштеног савета остало мање од шест месеци, избори расписати у редовном термину за њихово одређивање (став 3.). Чланом 10. Одлуке о изменама и допунама Одлуке о месним заједницама, којим је мењан члан 20. Одлуке о месним заједницама, прописано је: да када савет или други орган месне

заједнице не обавља своје послове дуже од три месеца или их обавља супротно одредбама статута месне заједнице, одредбама ове одлуке или одредбама одговарајућег закона, или уколико својим одлукама теже оштећује интересе грађана и општине, или не донесе статут месне заједнице, план рада и финансијски план месне заједнице, председник општине ће образложеним решењем распусти савет месне заједнице и образовати месно веће од пет чланова, које ће обављати послове месне заједнице до дана потврђивања мандата чланова новог сазива савета месне заједнице (став 1.); да ће у случају из претходног става председник Скупштине општине расписати изборе за нове чланове савета месне заједнице у року од три месеца од дана распуштања савета (став 2.); да ће се, ако је до истека мандата чланова распуштеног савета остало мање од шест месеци, избори расписати у редовном термину за њихово одржавање (став 3.).

С обзиром на то да је престао да важи Закон о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 49/99 и 27/01), који је представљао правни основ за доношење оспорене Одлуке, а да су оспорене одредбе члана 20. Одлуке престале да важе, то су се стекли услови из члана 19. став 1. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), да Суд одбаци иницијативу.

Уставом Републике Србије утврђено је: да је општина територијална јединица у којој се остварује локална самоуправа (члан 7.); да се систем локалне самоуправе уређује законом (члан 113. став 2.).

Законом о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04) утврђено је: да се право грађана на локалну самоуправу остварује непосредно и преко слободно изабраних представника, управљањем јавним пословима од непосредног, заједничког и општег интереса за локално становништво и да се локална самоуправа остварује у општини, граду и граду Београду (члан 1.); да јединица локалне самоуправе, ради задовољавања општих, заједничких и свакодневних потреба становништва на одређеном подручју, може да образује месну заједницу или други облик месне самоуправе, у складу са законом и статутом (члан 7.); да је општина основна територијална јединица у којој се остварује локална самоуправа (члан 16.); да председник општине представља и заступа општину, непосредно извршава и стара се о извршавању одлука и других аката скупштине општине, предлаже одлуке и друге акте које доноси скупштина, као и начин решавања питања о којима одлучује скупштина општине, стара се о извршавању поверених послова из оквира права и дужности Републике, односно облика територијалне аутономије, усмерава и усклађује рад општинске управе, предлаже постављање и разрешење начелника општинске управе, односно начелника управе за поједине области, наредбодавац је за извршење буџета, доноси појединачне акте за које је овлашћен законом, статутом или одлуком скупштине и врши и друге послове утврђене статутом или другим актима општине (члан 41.); да се ради задовољавања потреба и интереса локалног становништва у селима могу оснивати месне заједнице и други облици месне самоуправе, односно да се месне заједнице и други облици месне самоуправе могу образовати и у градским насељима (члан 70. ст. 1. и 2.); да скупштина јединице локалне самоуправе одлучује о образовању, подручју за које се образује и укидању месних заједница и других облика месне самоуправе и да се ова одлука доноси већином гласова од укупног броја одборника (члан 71.); да се статутом месне заједнице односно другог облика месне самоуправе, у складу са статутом

јединице локалне самоуправе и актом о оснивању утврђују послови, које врши, органи и поступак избора, организација и рад органа, начин одлучивања и друга питања од значаја за рад месне заједнице, односно другог облика месне самоуправе (члан 72.); да месна заједница, односно други облик месне самоуправе има својство правног лица у оквиру права и дужности утврђених статутом и одлуком о оснивању (члан 74.); да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 49/99 и 27/01), осим одредаба члана 120. до 162. која ће се примењивати до доношења новог закона о избору одборника (члан 128.).

Чланом 1. Закона о територијалној организацији Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 47/91, 79/92, 82/92, 47/94 и 49/99) је утврђено да територијалну организацију Републике Србије чине општине и градови као територијалне јединице у којима се остварује локална самоуправа, град Београд као посебна територијална јединица и аутономне покрајине као облик територијалне аутономије.

Чланом 15. став 1. Одлуке о месним заједницама, општине Стара Пазова ("Службени лист општина Срема", бр. 23/01, 8/04, 28/04 и 3/05) је прописано да чланове за савет месне заједнице бирају пунолетни грађани који имају пребивалиште на њеном подручју, тајним гласањем.

Полазећи од наведених одредаба закона, Суд је утврдио, да месна заједница није територијална јединица, већ облик месне самоуправе, односно интересна заједница, у оквиру које грађани задовољавају одређене опште, заједничке и свакодневне потребе, и да месна заједница има својство правног лица у оквиру права и дужности утврђених статутом и одлуком о оснивању и чији је положај различит од положаја јединица локалне самоуправе, односно општине. Стога, председник општине, као ни други органи општине, по оцени Уставног суда, не могу без учествовања грађана месне заједнице који су изабрали органе месне заједнице, оцењивати рад тих органа и одлучивати о распуштању тих органа, нити могу образовати привремене органе месне заједнице.

Имајући у виду изнето и међусобну логичку и садржинску повезаност одредбе става 1. и одредаба ст. 2. и 3. члана 10. Одлуке о изменама и допунама Одлуке о месним заједницама, Уставни суд је утврдио да су одредбе члана 10. Одлуке несагласне са законом. Како Устав утврђује принцип да сви општи акти морају бити у сагласности са законом, то су одредбе Одлуке из тачке 1. изреке за које је Суд утврдио да нису сагласне са законом, несагласне и са чланом 119. Устава.

На основу изложеног, члана 19. став 1. тачка 4) и члана 46. тач. 1) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је донео Одлуку као у изреци.

На основу члана 130. Устава, одредбе члана 10. Одлуке из тачке 1. престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда
IУ-178/2002. од 9. марта 2006.

"Службени гласник РС", број 38/2006

Оспорена Одлука о распуштању органа Месне заједнице Дубово није сагласна са законом, јер Скупштина општинe Титин нема законско овлашћење да одлучује о распуштању органа месне заједнице, као

ни да оцењује рад тих органа, већ то, сагласно Закону о локалној самоуправи, могу да чине једино грађани Месне заједнице Дубово, на начин утврђен Статутом Месне заједнице којим се регулише избор и начин престанка мандата чланова органа месне заједнице. Поред тога, и одредба оспорене Одлуке којом је предвиђено да ова одлука ступа на снагу даном доношења, није у сагласности са чланом 120. Устава.

Несагласност оспорене Одлуке са законом повлачи и њену несагласност у целини с Уставом, јер према члану 119. Устава сви општи акти морају бити у сагласности са законом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Утврђује се да Одлука о распуштању органа Месне заједнице Дубово ("Општински службени гласник", број 1/05), коју је донела Скупштина општине Тутин, није у сагласности с Уставом и законом.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости Одлуке наведене у изреци. У иницијативи се наводи да је оспорена одлука незаконита, јер Скупштина општине Тутин није надлежна за доношење одлуке о распуштању органа месне заједнице. У иницијативи се истиче да члановима Савета Месне заједнице није истекао мандат на који су изабрани, а да је одредбама члана 13. Статута Месне заједнице Дубово прописано да председника и чланове Савета Месне заједнице, пре истека мандата на који су бирани, могу разрешити грађани месне заједнице.

Скупштина општине Тутин у одговору наводи да мандат чланова савета месне заједнице не може трајати дуже од четири године, "аналогно дужини мандата одборника Скупштине општине Тутин", а да је Статутом Месне заједнице Дубово прописан мандат у трајању од пет година. У одговору се наводи да грађани Месне заједнице нису били задовољни радом Савета и да су органима општине Тутин поднели "неколико представки и притужби на рад Савета". У одговору се затим наводи да је председник Скупштине општине Тутин донео Одлуку о расписивању избора за савете месних заједнице, а да је Савет месне заједнице Дубово одбио ту одлуку, те је Скупштина општине Тутин одлучила да распусти Савет Месне заједнице Дубово.

У поступку пред Уставним судом утврђено је да је Скупштина општине Тутин, позивајући се на члан 83. Статута Општине Тутин, донела Одлуку о распуштању органа Месне заједнице Дубово ("Општински службени гласник", број 1/05). Тачком 1. Одлуке прописано је да се доноси одлука о распуштању органа Месне заједнице Дубово, до спровођења избора (који су у току) и формирања нових органа ове Месне заједнице. Тачком 2. Одлуке прописано је да ова одлука ступа на снагу даном доношења и да ће се објавити у "Општинском службеном гласнику".

Уставом Републике Србије утврђено је: да је општина територијална јединица у којој се остварује локална самоуправа (члан 7.); да се систем локалне самоуправе уређује законом (члан 113. став 2.).

Законом о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04) прописано је: да јединица локалне самоуправе, ради задовољавања општих, заједничких и свакодневних потреба становништва на одређеном подручју, може да образује месну заједницу или други облик месне самоуправе, у складу са законом и статутом (члан 7.); да скупштина јединице локалне самоуправе одлучује о образовању, подручју за које се образује и укидању месних заједница и других облика месне самоуправе и да се ова одлука доноси већином гласова од укупног броја одборника (члан 71.); да се статутом месне заједнице односно другог облика месне самоуправе, у складу са статутом јединице локалне самоуправе и актом о оснивању, утврђују послови које врши, органи и поступак избора, организација и рад органа, начин одлучивања и друга питања од значаја за рад месне заједнице, односно другог облика месне самоуправе (члан 72.); да месна заједница, односно други облик месне самоуправе има својство правног лица у оквиру права и дужности утврђених статутом и одлуком о оснивању (члан 74.).

Статутом општине Тутин ("Општински службени гласник", број 3/02) прописано је да скупштина општине посебном одлуком одлучује о образовању, подручју за које се образује и укидању месних заједница и других облика месне самоуправе, као и да се ова одлука доноси већином гласова од укупног броја одборника, по претходно добијеном мишљењу грађана (члан 83.).

Статутом Месне заједнице Дубово, који је донео Савет Месне заједнице Дубово 15. јуна 2001. године, прописано је: да мандат чланова Савета Месне заједнице траје пет година, са могућношћу поновног избора (члан 10. став 3.); да председник и чланови савета Месне заједнице Дубово могу бити разрешени и пре истека мандата, као и да ће се председник и чланови савета разрешити дужности уколико се за њихово разрешење изјасни две трећине уписаних грађана Месне заједнице Дубово, тајним гласањем (члан 13.).

Полазећи од наведених одредаба Закона о локалној самоуправи, произлази да је месна заједница овлашћена да својим статутом уреди органе месне заједнице и поступак њиховог избора и разрешења, па и начин престанка мандата чланова тих органа, пре истека периода на који се бирају. Овлашћење скупштине јединице локалне самоуправе да одлучује о образовању и укидању месних заједница, садржано у члану 71. Закона о локалној самоуправи и члану 83. Статута општине Тутин, према оцени Уставног суда, не подразумева и овлашћење Скупштине општине да одлучује о распуштању органа месне заједнице. На основу изложеног, Уставни суд је утврдио да Скупштина општине Тутин нема законско овлашћење да одлучује о распуштању органа месне заједнице, као ни да оцењује рад тих органа, већ то, сагласно Закону, могу да чине једино грађани Месне заједнице Дубово, на начин утврђен Статутом Месне заједнице, којим се регулише избор и начин престанка мандата чланова органа месне заједнице.

Поред тога, Уставни суд је утврдио да одредба тачке 2. Одлуке, којом је прописано да ова одлука ступа на снагу даном доношења, није у сагласности с одредбом члана 120. Устава, којом је утврђено да закон, други пропис или општи акт ступа на снагу најраније осмог дана од дана објављивања, осим ако, из нарочито оправданих разлога, није предвиђено да раније ступи на снагу.

С обзиром на то да је, према оцени Уставног суда, оспореном одлуком супротно закону распуштен орган Месне заједнице Дубово, а да према одредби члана 119. Устава сви општи акти морају бити у сагласности са

законом, Уставни суд је утврдио да оспорена одлука у целини није у сагласности с Уставом и законом.

На основу члана 46. тач. 1) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава, Одлука наведена у изреци, престаје да важи даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда "Службени гласник РС", број 64/2006
 IY-435/2005 од 22. јуна 2006. године

Несагласно је с Уставом и законом прописивање општим актом донетим од стране функционера који руководи општинском управом послова секретара и помоћника секретара месних заједница, услова за њихово обављање и описа тих послова, јер према одредбама Устава и Закона о локалној самоуправи, месна заједница није елемент територијалне организације Републике, већ се образује ради задовољавања потреба и интереса грађана на одређеном подручју, са својством правног лица у оквиру права и дужности утврђених статутом и одлуком о оснивању, тако да акт о систематизацији послова и задатака службе која за потребе месне заједнице обавља стручне послове доноси орган месне заједнице, а секретар и помоћник секретара месне заједнице не могу имати статус запослених у органима општине, нити бити постављани и разрешавани од стране општинских функционера.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредбе члана 17. поглавља V Одељење за општу управу, Одсек месних заједница, тач. 177. до 195. и тач. 196. до 204. Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Општинској управи Градске општине Палилула, број 031-111/2005-I-6 од 16. августа 2005. године, нису у сагласности с Уставом и законом.

2. Одбацује се захтев да Уставни суд "обавеже председника градске општине Палилула да одмах донесе одлуку о расписивању и спровођењу избора за органе месних заједница у складу са Законом о локалној самоуправи."

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба Правилника наведених у изреци. Подносиоци иницијативе наводе да је Скупштина општине Палилула, спроводећи Одлуку Уставног суда Србије број IY-72/97 ("Службени гласник РС", број 25/97), донела Одлуку о привременом престанку рада месних заједница, 18. јуна 1997. године, као и да је начелник Општинске управе градске општине Палилула донео оспорени Правилник, којим су систематизована радна места секретара и помоћника секретара месних заједница у оквиру општинске

управе, што је супротно одредбама чл. 72. до 74. Закона о локалној самоуправи. Иницијативом се захтева да се "обавеже председник градске општине Палилула да одмах донесе одлуку о расписивању и спровођењу избора за органе месних заједница у складу са Законом о локалној самоуправи."

У одговору доносиоца оспореног Правилника се наводи да су оспореним Правилником извршене промене у организацији и раду Општинске управе Палилула, да су на основу споразума о преузимању, који је закључен између секретара Заједничке стручне службе месних заједница и секретара Општинског органа управе, уз сагласност сваког запосленог, у радни однос у Општински орган управе преузети секретари и помоћници секретара месних заједница у Одељењу за општу управу - Одсек месних заједница, па су наведени послови систематизовани оспореним Правилником.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да су оспореним одредбама члана 17. Правилника, у поглављу V Одељење за општу управу- Одсек месних заједница, под тач. 177. до 195. систематизовани послови секретара месних заједница, утврђени услови за њихово обављање и опис послова, а под тач. 196. до 204. утврђени су послови помоћника секретара месних заједница, услови за њихово обављање и опис послова.

Уставом Републике Србије утврђено је: да сувереност припада свим грађанима Републике Србије и да грађани остварују сувереност референдумом, народном иницијативом и преко својих слободно изабраних представника (члан 2.); да је општина територијална јединица у којој се остварује локална самоуправа (члан 7.); да грађанин који је навршио 18 година живота има право да бира и да буде биран у Народну скупштину и у друге органе и изборна тела (члан 42.).

Законом о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02 и 33/04) прописано је: да се ради задовољавања потреба и интереса локалног становништва на одређеном подручју могу образовати месне заједнице (члан 71.); да скупштина јединице локалне самоуправе одлучује о образовању, подручју за које се образује и укидању месних заједница и других облика месне самоуправе (члан 71. став 1.); да се статутом месне заједнице, односно другог облика месне самоуправе, у складу са статутом јединице локалне самоуправе и актом о оснивању, утврђују послови које врши, органи и поступак избора, организација и рад органа, начин одлучивања и друга питања од значаја за рад месне заједнице, односно другог облика локалне самоуправе (члан 72.); да месна заједница, односно други облик месне самоуправе има својство правног лица у оквиру права и дужности утврђених статутом и одлуком о оснивању (члан 74.); да се одлуком скупштине јединице локалне самоуправе може свим или појединим месним заједницама и другим облицима месне самоуправе, поверити вршење одређених послова из изворног делокруга локалне самоуправе уз обезбеђивање за то потребних средстава (члан 75. став 1.).

Полазећи од одредбе члана 7. Устава, из које произлази да месна заједница није елемент територијалне организације Републике Србије и одредаба чл. 71. и 74. Закона о локалној самоуправи, према којима се месна заједница образује ради задовољавања потреба и интереса грађана на одређеном подручју и има својство правног лица у оквиру права и дужности утврђених статутом и одлуком о оснивању, Уставни суд је оценио да секретар и помоћник секретара месне заједнице не могу имати статус радника запослених у органима општине, те да стога, не могу бити постављани и разрешавани од стране функционера који руководи општинском управом. Према члану 72. Закона о

локалној самоуправи, статутом месне заједнице се, у складу са статутом јединице локалне самоуправе и актом о оснивању, утврђују послови које врши, органи и поступак избора, организација и рад органа, начин одлучивања и друга питања од значаја за рад месне заједнице, из чега произлази да акт о систематизацији послова и задатака службе која за потребе месне заједнице обавља стручне, административне, техничке и финансијске послове доноси орган месне заједнице. С обзиром на наведено, Суд је оценио да наведене одредбе оспореног Правилника којима су утврђена радна места секретара и помоћника секретара месних заједница и опис њихових послова нису у сагласности с Уставом и законом.

Уставни суд је одбацио захтев подносилаца иницијативе да обавезе председника градске општине Палилула да "одмах донесе одлуку о расписивању и спровођењу избора за органе месних заједница у складу с Законом о локалној самоуправи", јер према члану 125. Устава, није надлежан за одлучивање по том захтеву.

На основу изложеног, члана 19. став 1. тачка 1) и члана 46. тач. 1) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава, одредбе члана 17. Правилника наведене у тачки 1. изреке престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда
IY-430/2005. од 6. јула 2006.

"Службени гласник РС", број 64/2006

в) Планирање и изградња простора и насеља, локални јавни приходи

Доносилац акта је, сагласно уставним и законским овлашћењима, донео Одлуку о начину постављања привремених објеката на јавним површинама у Београду, којом је утврдио тип, величину и друге услове постављања привремених објеката на јавним површинама, те како се оспорене одредбе Одлуке подједнако односе на сва лица која се нађу у истом правном положају, њима није повређен уставни принцип који се односи на једнакост правних субјеката у погледу општих услова привређивања и правне заштите.

Оспорена Одлука којом се уводе локалне комуналне таксе, донета је на основу уставног и законског овлашћења јединице локалне самоуправе да уређује и обезбеђује коришћење грађевинског земљишта у државној својини и да уређује плаћање накнаде за коришћење тог грађевинског земљишта, као и на основу законског овлашћења према коме јединице локалне самоуправе утврђују, уређују и убирају локални јавни приход остварен на њиховој територији.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за оцену уставности одредаба члана 2. Одлуке о условима и начину постављања привремених објеката на јавним површинама у Београду ("Службени лист града Београда", бр. 31/02 и 11/05) и одредбе члана 1. Одлуке о локалним комуналним таксама за територију града Београда ("Службени лист града Београда", број 30/02).

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности члана 2. Одлуке о условима и начину постављања привремених објеката на јавним површинама у Београду и члана 1. Одлуке о локалним комуналним таксама за територију града Београда. У иницијативи се истиче да су власници привремених објеката постављених на основу услова утврђених у Одлуци, у погледу плаћања накнаде за коришћење јавне површине, у неравноправном положају у односу на власнике који су поставили киоске и мање монтажне објекте веће квадратуре него што је то Одлуком прописано. Поводом оспореног члана 1. Одлуке о локалним комуналним таксама, наводи се да власници привремених објеката нису унапред обавештени о томе да ће бити уведена комунална такса, што, поред закупнине која се плаћа по члану 16. Одлуке о условима и начину постављања привремених објеката на јавним површинама у Београду, представља високи намет.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је овлашћење Скупштине града Београда за уређивање услова и начина постављања привремених објеката на јавним површинама у Београду, садржано у одредби члана 98. став 1. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 47/03), којом је прописано да "постављање мањих монтажних објеката на јавним површинама (киосци, летње баште, покретне тезге и сл.), обезбеђује и уређује општина, односно град, односно град Београд," што значи да је јединица локалне самоуправе надлежна да утврђује услове који се односе на врсту и величину објеката који се могу привремено постављати на просторима који, у смислу одредаба Закона о планирању и изградњи, имају карактер јавне површине и који се, као јавно грађевинско земљиште у државној својини, могу дати у закуп на начин и под условима утврђеним законом. Сагласно наведеном овлашћењу, чланом 2. Одлуке о условима и начину постављања привремених објеката на јавним површинама у Београду прописано је шта се сматра привременим објектом, утврђени су тип и површина привремених објеката који се могу поставити на јавној површини и утврђени су услови и начин постављања привремених објеката на јавној површини ради извођења културних, спортско рекреативних и других сличних програма.

Овлашћење за доношење Одлуке о локалним комуналним таксама за територију града Београда садржано је у Закону о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04), којим је прописано да скупштина општине у складу са законом, између осталог, утврђује општинске таксе и друге локалне приходе који јој по овом закону припадају (члан 30. тачка 12)); да јединици локалне самоуправе припада локална комунална такса као изворни јавни приход остварен на њеној територији (члан 78. тачка 2)); да се

локалне комуналне таксе могу увести за коришћење простора на јавним површинама или испред пословних просторија у пословне сврхе, осим ради продаје штампе, књига и других публикација, производа старих и уметничких заната и домаће радиности (члан 83. тачка 1)), те да се актом скупштине општине којим се уводи локална комунална такса, утврђују висина, олакшице, рокови и начин плаћања локалне комуналне таксе (члан 86.). Према наведеним одредбама Закона, локална комунална такса представља изворни јавни приход општине, односно града, и као таква представља обавезу и за сва лица која привремено користе грађевинско земљиште у државној својини. Оспореном одредбом члана 1. Одлуке о локалним комуналним таксама за територију града Београда, прописано је да се њоме уводе локалне комуналне таксе које плаћају правна и физичка лица за коришћење права, промета и услуга на територији града Београда и утврђује се висина, олакшице, рокови и начин плаћања.

Уставом Републике Србије прописано је да је свако дужан да плаћа порезе и друге дажбине утврђене законом (члан 52.); да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима, у складу с Уставом и законом (члан 57. став 1.); да се предузећа и друге организације слободно организују, самосталне су у обављању делатности, повезивању и удруживању, имају исти положај у погледу општих услова привређивања и правне заштите и за своје обавезе у правном промету одговарају средствима којима располажу (члан 64. став 2.); да се законом уређује плаћање накнаде за коришћење добара од општег интереса и градског грађевинског земљишта (члан 60. став 6.); да Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог и финансијски систем и организацију и коришћење простора (члан 72. тач. 4. и 9.); да општина, односно град, односно град Београд, преко својих органа, у складу са законом, уређује и обезбеђује коришћење градског грађевинског земљишта и пословног простора, извршава законе друге прописе и опште акте Републике Србије чије извршавање је поверено општини и обезбеђује извршавање прописа и општих аката општине, те да се систем локалне самоуправе уређује законом (члан 113. став 1. тач. 3. и 6. и став 2. у вези члана 117. и члана 118. став 1.); да за обављање Уставом и законом утврђених послова, општини, односно граду Београду, припадају приходи утврђени законом (члан 114. став 1. и члан 118. став 3.).

Имајући у виду наведено, Суд је оценио да је доносилац акта, сагласно уставним и законским овлашћењима, донео Одлуку о условима и начину постављања привремених објеката на јавним површинама у Београду којом је утврдио тип, величину и друге услове постављања привремених објеката на јавним површинама, те да тим одредбама није повређен уставни принцип који се односи на једнакост правних субјеката у погледу општих услова привређивања и правне заштите, јер се одредбе члана 2. Одлуке подједнако односе на сва лица која се нађу у истом правном положају. Питања из иницијативе која се односе на то да у Београду постоје привремени објекти већих површина који нису обухваћени Одлуком, спада у домен примене прописа што, у смислу члана 125. Устава, није у надлежности Уставног суда, већ других државних органа.

Одлука којом се уводе локалне комуналне таксе, по оцени Суда, донета је на основу уставног и законског овлашћења јединице локалне самоуправе да уређује и обезбеђује коришћење грађевинског земљишта у државној својини и да уређује плаћање накнаде за коришћење тог грађевинског земљишта, као и на законском овлашћењу којим је прописано да јединице

локалне самоуправе утврђују, уређују и убирају локални јавни приход остварен на њиховој територији. Имајући у виду да Одлука представља општи акт, те да је сагласно члану 120. Устава, званично објављена у "Службеном листу града Београда" и да је ступила на снагу, чиме је доносилац акта испунио уставну обавезу о објављивању општих аката, то наведена Одлука представља обавезујући пропис за сва лица на која се односи.

Сходно изложеном, Суд је, на основу члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-316/2005. од 11. маја 2006.

Није неуставно и незаконито прописивање оспорене одредбе Одлуке да се гробно место не може стављати у промет (већ се, према члану 25. Одлуке, право коришћења гробног места може наследити у случају смрти корисника гробног места), јер, према Уставу, уређивање и одржавање гробаља и сахрањивање представља делатност од општег интереса и гробље чини грађевинско земљиште у државној својини које се не може отуђити, већ се на њему може стећи право коришћења, под условима утврђеним законом, а према Закону о сахрањивању и гробљима, није дозвољен промет права коришћења гробног места и утврђивање услова и начина коришћења гробних места надлежност је јединице локалне самоуправе.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 22. став 3. Одлуке о уређивању и одржавању гробаља и сахрањивању ("Службени лист града Београда", бр. 27/02, 30/03 и 11/05).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости одредбе члана 22. став 3. Одлуке наведене у изреци, којом је прописано да се гробно место које је дато на коришћење не може стављати у промет, јер, по мишљењу иницијатора, није у сагласности с одредбама чл. 58, 59. и 60. Устава Републике Србије према којима се стварна права, па и право коришћења и промет тог права уређују законом. Иницијатор наводи да се према Закону о планирању и изградњи, може вршити промет права коришћења земљишта, те се, сагласно томе, по његовом мишљењу, може вршити и промет права коришћења гробних места, а нарочито гробница, јер оне представљају изграђени објекат у својини грађана.

У одговору доносиоца акта наводи се да је оспорена одредба Одлуке преузета из Закона о сахрањивању и гробљима којим је уређен промет гробних места и друга питања у вези са одржавањем гробаља и сахрањивањем, а како је одредба члана 17. став 2. Закона о сахрањивању и гробљима на снази, то

је оспорена одредба Одлуке, по мишљењу доносиоца акта, у складу са законом. Такође, у одговору се наводи да Закон о планирању и изградњи не уређује односе који су у материјално-правном смислу у вези са коришћењем и прометом гробних места и гробница, па је позивање на његове одредбе без значаја за ово правно питање.

У спроведеном поступку Суд је утврдио да су Одлуком о уређивању и одржавању гробаља и сахрањивању ("Службени лист града Београда", бр. 27/02, 30/03 и 11/05), утврђени услови и начин уређивања и одржавања гробаља и сахрањивања и други услови везани за обављање погребних услуга на територији града Београда. Одредбама чл. 20. до 30. Одлуке, утврђени су услови и начин коришћења гробног места, међусобна права и обавезе корисника гробног места и предузећа које обавља погребне услуге, рок почивања у гробном месту, редослед сродника којима се даје на коришћење гробно место, при чему је одредбом члана 22. став 3. прописано да се гробно место дато на коришћење не може стављати у промет, већ се, према члану 25. Одлуке, право коришћења гробног места може наследити у случају смрти корисника гробног места.

Према члану 60. Устава, природна богатства и добра у општој употреби, као добра од општег интереса, и градско грађевинско земљиште у државној су или друштвеној својини (став 1.); на добрима од општег интереса и на градском грађевинском земљишту, може се, под условима утврђеним законом, стећи право коришћења (став 3.), а заштита, коришћење, унапређивање и управљање добрима од општег интереса оставарују се под условима и на начин утврђен законом (став 5.). Одредбом члана 62. Устава, прописано је да физичка и правна лица остварују својинска права на непокретности према њеној природи и намени, у складу са законом, а према одредбама члана 113. тачка 2. односно члана 118. Устава, општина, односно град Београд, преко својих органа, у складу са законом уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности.

Законом о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", бр. 16/97 и 42/98), уређење и одржавање гробаља и сахрањивање проглашено је за комуналну делатност од општег интереса која обухвата опремање простора за сахрањивање, изградњу и одржавање објеката за погребне услуге и кремирање умрлих, њихов превоз и пренос и пружање других погребних услуга. У смислу члана 6. став 2. Закона, гробаља представљају добра у општој употреби која чини уређено грађевинско земљиште са свим грађевинским објектима, уређајима, инсталацијама и опремом која служи за обављање комуналне услуге, а одредбом члана 13. став 2. Закона, дато је овлашћење јединици локалне самоуправе да прописује начин организовања послова на уређивању и одржавању гробаља, гробова и крематоријума и друге услове везане за обављање погребних услуга.

Основна начела у вези са одређивањем и стављањем ван употребе гробаља, сахрањивањем умрлих и уређивањем гробаља и крематоријума, уређена су Законом о сахрањивању и гробљима ("Службени гласник РС", бр. 20/77, 24/85, 6/89 и "Службени гласник РС", бр. 53/93, 67/93 и 48/94). Гробљем се, према одредби члана 4. Закона, сматра земљиште које је одговарајућим урбанистичким планом или одлуком скупштине јединице локалне самоуправе одређено за сахрањивање умрлих. Урбанистичким планом или одлуком, утврђују се локација и урбанистичко-технички услови за подизање објеката, неопходних за вршење погребних делатности (мртвачнице, продавнице и други објекти), комуналних уређаја и инсталација, спољних и унутрашњих

саобраћајница, за одређивање гробних места, за изградњу гробница, других спомен објеката и за подизање споменика. Одредбом члана 17. Закона прописано је да се гробна места (парцеле) дају на коришћење под условима и на начин утврђен одлуком скупштине јединице локалне самоуправе, и да се гробно место (парцела) дата на коришћење не може стављати у правни промет.

Сагласно наведеним уставним и законским одредбама, уређивање и одржавање гробаља и сахрањивање представља делатност од општег интереса, а гробље чини грађевинско земљиште у државној својини које се, према Уставу, не може отуђити, већ се на њему може стећи право коришћења под условима утврђеним законом. Како Законом о сахрањивању и гробљима, сагласно Уставу, није дозвољен промет права коришћења гробног места, а утврђивање услова и начина коришћења гробних места је утврђено као надлежност јединице локалне самоуправе, то је, по оцени Суда, оспорена одредба члана 22. став 3. Одлуке у сагласности с Уставом и законом, с обзиром на природу и намену грађевинског земљишта одређеног за изградњу гробаља. Наводи иницијатора који се односе на Закон о планирању и изградњи нису од утицаја у овој правној ствари, будући да се одредба члана 84. став 4. Закона не односи на спорно правно питање.

Сагласно изложеном, Суд је, на основу члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-377/2005 од 20. априла 2006.

г) Грађевинско земљиште

Није постојао законски основ за одређивање наведене катастарске парцеле на територији КО Тутин за јавно грађевинско земљиште, јер то подручје не представља грађевинско земљиште у смислу Закона о планирању и изградњи, па је стога одредба члана 2. оспорене Одлуке о одређивању грађевинског земљишта, у делу који се односи на ту парцелу, несагласна са законом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Утврђује се да одредба члана 2. Одлуке о одређивању грађевинског земљишта ("Општински службени гласник Тутин", број 14/04), у делу који се односи на катастарску парцелу 935 КО Тутин, није у сагласности са законом.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднет је предлог за покретање поступка за утврђивање незаконитости Одлуке о одређивању грађевинског земљишта, коју је донела Скупштина општине Тутин. У предлогу се наводи да предлагач "Електро-Србија" Краљево, преко свог дела предузећа "Електрорас" из Новог Пазара, има право коришћења катастарске парцеле 935 КО Тутин, која је, оспореном Одлуком, одређена за јавно грађевинско земљиште, супротно

члану 69. и члану 70. ст. 3. и 6. Закона о планирању и изградњи, с обзиром да према важећем плану на КП 935 није предвиђена изградња објекта од јавног интереса, нити је донет нови план којим је предвиђена изградња јавног објекта од општег интереса.

У одговору доносиоца акта наводи се да је Планом детаљне регулације центра града, на КП 935 планирана изградња пословно стамбеног објекта за потребе локалне самоуправе и то канцеларијског простора и службених станова за дефицитарне кадрове; да је, у складу са тако утврђеном наменом, Општинска управа донела решење о изузимању земљишта број: 03-465-20/04 од 15. априла 2004, које је по жалби предлагача враћено на поновни поступак, као и то да се, имајући у виду намену објекта утврђену Планом, у смислу члана 70. став 3. Закона о планирању и изградњи, ради о објекту од општег интереса и јавног карактера за општину. У допуни одговора доносилац акта је известио Суд да План детаљне регулације за центар града Тутина још није усвојен, и да се, за ово подручје примењује Детаљни урбанистички план из 1978. године.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је Одлуку о одређивању јавног грађевинског земљишта донела Скупштина општине Тутин на седници одржаној 15. марта 2004. године; да је чланом 2. оспорене Одлуке обухваћена и катастарска парцела 935 Ко Тутин; да План детаљне регулације града Тутина, који би, према члану 69. став 2. Закона о планирању и изградњи, био основ за одређивање јавног грађевинског земљишта на КП 935 КО Тутин није донет; а да Детаљни урбанистички план из 1978. године, који је на снази, не одређује намену односне парцеле на начин на који би било основа да се КП 935 одреди као јавно грађевинско земљиште.

Законом о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 47/03), извршена је подела грађевинског земљишта на јавно грађевинско земљиште и остало грађевинско земљиште (члан 68.). Као јавно грађевинско земљиште одређено је оно грађевинско земљиште на којем су, до дана ступања на снагу овог закона, изграђени јавни објекти од општег интереса и јавне површине и које је у државној својини (члан 69. став 1.), као и земљиште које је планом донетим у складу са овим законом, намењено за изградњу објеката од општег интереса и за јавне површине, и које је у државној својини (члан 69. став 2). Одредбама члана 70. Закона утврђено је: да се јавно грађевинско земљиште одређује општим актом општине, у складу са законом и урбанистичким планом (став 1.); да акт о одређивању јавног грађевинског земљишта нарочито садржи опис граница земљишта које се одређује за јавно грађевинско земљиште, назив катастарске општине и списак бројева катастарских парцела (став 2.); да је општина обавезна да, пре одређивања јавног грађевинског земљишта из члана 69. став 1. овог закона, донесе акт о изузимању земљишта из поседа корисника тог земљишта, а да се накнада исплаћује по одредбама закона којим се уређује експропријација (став 3.); да општина одређује грађевинско земљиште из члана 69. став 1. овог закона за јавно грађевинско земљиште у року од две године од дана ступања на снагу овог закона, а уколико то не учини, Влада ће одредити границе јавног грађевинског земљишта (ст. 4. и 5.); да грађевинско земљиште из члана 69. став 2. овог закона, општина одређује за јавно грађевинско земљиште, после његовог прибављања у државну својину, у складу са законом (став 6.), те да јавно грађевинско земљиште не може да се отуђи из државне својине (став 7.).

Имајући у виду одредбе чл. 69. и 70. Закона о планирању и изградњи, Суд је оценио да није постојао законски основ за одређивање катастарске парцеле 935 КО Тутин за јавно грађевинско земљиште, јер том подручју, по важећем планском акту није одређена намена "јавна површина", односно "јавни објекат од општег интереса", па, дакле, не представља јавно грађевинско земљиште у смислу члана 69. став 1. Закона. Такође, за подручје обухваћено катастарском парцелом 935, није донет урбанистички план којим би та парцела била намењена за изградњу објекта од општег интереса, што би у смислу члана 69. став 2., а под условима из члана 70. став 6. Закона, дало основа да ова парцела буде одређена као јавно грађевинско земљиште. Стога, за доношење одлуке о одређивању јавног грађевинског земљишта на КП 935, нису били испуњени услови прописани одредбом члана 69. Закона, према којој би се то земљиште могло у смислу члана 70. став 1. Закона, одредити општим актом општине као јавно грађевинско земљиште, па је Суд оценио да одредба члана 2. Одлуке, у делу који се односи на катастарску парцелу 935 КО Тутин, није у сагласности са законом.

На основу изнетог и члана 46. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава Републике Србије, део одредбе члана 2. Одлуке, који се односи на катастарску парцелу 935 КО Тутин, престаје да важи даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда
IУ-151/2004 од 16. фебруара 2006.

"Службени гласник РС", број 20/2006

Одредбама члана 8. Одлуке су, у оквиру овлашћења из Устава и члана 74. став 2. Закона о планирању и изградњи, прописани критеријуми за утврђивање накнаде за уређивање грађевинског земљишта, одредбама чл. 13. и 14. Одлуке ближе је одређен један од тих критеријума, а чланом 16. оспорене Одлуке утврђено је ослобађање одређених категорија инвеститора од плаћања накнаде за уређивање грађевинског земљишта, сагласно одредбама Закона према којима општина прописује критеријуме и мерила за утврђивање ове накнаде, па стога нема основа за утврђивање неуставности и незаконитости оспорених одредаба Одлуке.

Не постоје процесни услови за оцењивање уставности и законитости оспореног Програма уређивања грађевинског земљишта за 2002. годину, у смислу члана 125. став 2. Устава, јер је од престанка важења тог акта до покретања поступка протекло више од једне године.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Одбија се предлог за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба чл. 8., 13. и 16. Одлуке о уређивању грађевинског земљишта и накнади за уређивање грађевинског земљишта на територији општине Краљево ("Службени лист Општине Краљево", бр. 2/98, 21/2000 и 15/2002).

2. Одбацује се предлог за оцену уставности и законитости Програма уређивања грађевинског земљишта за 2002. годину ("Службени лист општине Краљево", број 4/2002).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднет је предлог за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба чл. 8, 13, 14. и 16. Одлуке о уређивању грађевинског земљишта и накнади за уређивање грађевинског земљишта на територији општине Краљево и Програма уређивања грађевинског земљишта за 2002. годину, које је донела Скупштина општине Краљево. Предлагач наводи да су оспорени акти несагласни са чланом 15. Закона о грађевинском земљишту ("Службени гласник РС", број 44/95) који је прописивао критеријуме за утврђивање висине накнаде за уређивање грађевинског земљишта и искључиво право општине да ближе разрађује ово питање, односно да прописује друге критеријуме, као што је то учињено оспореном Одлуком. Истиче и да је оспорени Програм неуставан и незаконит, јер се висина накнаде за уређивање грађевинског земљишта не може регулисати овом врстом акта, већ само одлуком скупштине општине.

У одговору Општинске управе Општине Краљево наводи се да је оспорена Одлука у сагласности са Законом о грађевинском земљишту, који је прописивао овлашћење општине да регулише начин уређивања грађевинског земљишта, елементе и мерила за уговарање висине накнаде, као и начин и услове плаћања накнаде. Истиче се да Одлука утврђује обавезу инвеститора да плаћа накнаду за уређивање грађевинског земљишта, а међусобни односи општине и инвеститора у погледу плаћања накнаде одређују се уговором, што је у складу са чланом 15. ст. 1. и 2. и чланом 16. Закона. Такође се наводи да је оспореним Програмом, који је престао да важи 12. септембра 2003. године, била предвиђена могућност закључивања посебног уговора између Дирекције и инвеститора према коме је инвеститор, на терет накнаде за уређивање грађевинског земљишта, могао сам да изгради примарну инфраструктуру, што је у складу са Законом прописаним критеријумима.

По спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да се према оспореним одредбама члана 8. Одлуке о уређивању грађевинског земљишта и накнади за уређивање грађевинског земљишта на територији општине Краљево ("Службени лист Општине Краљево", бр. 2/98, 21/00 и 15/02), накнада за уређивање грађевинског земљишта утврђује на основу: трошкова за комунално припремање земљишта; трошкова за комунално опремање земљишта; намене грађевинског земљишта и посебних погодности које одређено земљиште пружа новом кориснику (став 1.). Висина накнаде одређује се Програмом уређивања грађевинског земљишта и обрачунава по 1m² развијене грађевинске површине објекта која се гради (став 2.). Чланом 13. Одлуке разрађен је критеријум "намена градског грађевинског земљишта" према врсти објекта који се гради (стамбени, пословни и сл.), и утврђено је да се ближе уређује Програмом уређивања грађевинског земљишта. Одредбама члана 14. Одлуке утврђене су стамбено-пословне зоне у Краљеву и Матарушкој Бањи према погодности које одређено грађевинско земљиште пружа, а изменама и допунама Одлуке од 22. септембра 2000. године извршене су измене члана 14. Одлуке у погледу површина које обухватају поједине зоне. Чланом 16. Одлуке одређени су инвеститори који се ослобађају плаћања дела накнаде за уређивање

грађевинског земљишта и утврђено је да се ова ослобођења не односе на део накнаде који обухвата трошкове земљишта и припреме земљишта.

Члан 113. став 1. тачка 3. Устава Републике Србије одређује да општина, преко својих органа, у складу са законом, уређује и обезбеђује коришћење градског грађевинског земљишта и пословног простора. С обзиром на то да општина има изворно овлашћење да се стара о уређењу и коришћењу грађевинског земљишта и доноси одговарајуће прописе у овој области, Суд је оценио да нема основа за утврђивање неуставности оспорене Одлуке.

Законом о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 47/03) утврђено је да грађевинско земљиште може бити: јавно и остало грађевинско земљиште (члан 68.) и ближе је одређен појам јавног грађевинског земљишта (члан 69.). Према члану 71. Закона, јавно грађевинско земљиште може бити уређено и неуређено, изграђено и неизграђено (став 1.); општина уређује јавно грађевинско земљиште и стара се о његовом коришћењу према намени предвиђеној планом, у складу са овим законом (став 2.); уређивање јавног грађевинског земљишта, које обухвата његово припремање и опремање, врши се у складу са дугорочним, средњорочним и годишњим програмом уређивања (ст. 3. и 4.). Одредбама члана 72. Закона дефинисани су појмови припремања земљишта и опремања земљишта (ст. 1. и 2.), а општина је овлашћена да оснује предузеће, односно другу организацију или да на други начин обезбеди вршење послова којим се обезбеђују услови за уређивање, коришћење, унапређење и заштиту грађевинског земљишта (став 3.). Одредбама члана 73. Закона, којим су таксативно набројани извори средстава из којих се финансира уређивање грађевинског земљишта, предвиђена је и накнада за уређивање грађевинског земљишта (став 1.). Према члану 74. Закона, накнаду за уређивање грађевинског земљишта плаћа инвеститор (став 1.), а висина те накнаде утврђује се уговором закљученим између инвеститора и општине (односно овлашћеног предузећа или друге организације), на основу критеријума и мерила које утврђује општина (став 2.). Поменути уговором уређују се међусобни односи у погледу уређивања грађевинског земљишта, висина и динамика плаћања накнаде, као и обим, структура и рокови за извођење радова на уређивању земљишта (став 3.). Општина се, сагласно члану 80. Закона, стара о коришћењу осталог грађевинског земљишта и може донети програм уређивања таквог земљишта, нарочито ради изградње већих зона предвиђених регулационим планом (став 1.). Када даје остало неизграђено грађевинско земљиште у државној својини у закуп, општина (односно овлашћено предузеће или организација), сагласно члану 82. Закона, закључује уговор који, поред осталог, садржи и податке о року и начину плаћања накнаде за уређивање грађевинског земљишта (ст. 1. и 2.).

Из изложеног произлази да се висина накнаде за уређивање грађевинског земљишта, коју плаћа инвеститор, одређује уговором, на основу критеријума и мерила које утврђује општина. На овај начин проширено је овлашћење општине у погледу регулисања висине накнаде за уређивање грађевинског земљишта, у односу на раније законско решење, према коме су критеријуми (степен уређености земљишта и програм уређивања) били утврђени законом, а општина је могла да прописује само мерила за уговарање висине ове накнаде.

Оспореним одредбама члана 8. Одлуке су, у оквиру овлашћења из члана 74. став 2. Закона о планирању и изградњи, прописани критеријуми за утврђивање накнаде за уређивање грађевинског земљишта, а одредбама чл. 13. и

14. Одлуке ближе је одређен критеријум "Намена градског грађевинског земљишта", па је Суд утврдио да нема основа за утврђивање незаконитости.

Члан 16. оспорене Одлуке, који утврђује ослобађање одређених категорија инвеститора од плаћања накнаде за уређивање грађевинског земљишта, по оцени Суда, у складу је са одредбама Закона, према којима општина прописује критеријуме и мерила за утврђивање висине ове накнаде. Наведеним одредбама Одлуке није утврђено ослобађање од плаћања накнаде у целини, а ослобађање од обавезе је одређено према врсти и намени објекта, што представља разраду критеријума на основу којих се утврђује висина обавезе инвеститора. Осим тога, ослобађање од обавеза плаћања накнаде за уређивање грађевинског земљишта оних организација које, као инвеститори, граде одређене објекте у оквиру основне делатности због које су основане (дирекција за планирање и изградњу, комунална организација и др.), у складу је са чланом 72. Закона, који уређује питање припремања и опремања јавог грађевинског земљишта.

Уставни суд је утврдио да нема процесних услова за оцену сагласности оспорених одредаба Одлуке са чланом 15. Закона о грађевинском земљишту ("Службени гласник РС", број 44/95), јер је тај Закон престао да важи 13. маја 2003. године, ступањем на снагу Закона о планирању и изградњи.

Програмом уређивања грађевинског земљишта за 2002. годину ("Службени лист општине Краљево", број 4/02) били су одређени планирани приходи у 2002. години, који су приказани у Табеларном прегледу. Програмом су била ближе уређена права и обавезе инвеститора и Дирекције у случајевима кад инвеститор сам гради примарну инфраструктуру, о чему се закључује посебан уговор. Оспорени Програм донет је за 2002. годину, а примењиван је до 12. септембра 2003. године када је усвојен Програм уређивања грађевинског земљишта за 2003. годину ("Службени лист Општине Краљево", бр. 12/03, 17/03, 27/03 и 7/04).

Према члану 125. став 2. Устава, Уставни суд оцењује уставност закона и уставност и законитост прописа и других општих аката који су престали да важе, ако од престанка важења до покретања поступка није протекло више од једне године. С обзиром на то да је од престанка важења оспореног Програма за 2002. годину (12. септембар 2003. године), до покретања поступка (5. септемба 2005. године) протекло више од једне године, Суд је утврдио да не постоје процесни услови за оцењивање уставности и законитости овог акта у смислу члана 19. став 1. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05). Суд је оценио да су неосновани наводи предлагача о врсти акта којим се регулишу мерила за одређивање висине накнаде за уређивање грађевинског земљишта. Наиме, Закон је прописао надлежност општине за уређивање ове области, не одређујући врсту акта којим се то чини, а у конкретном случају Одлуком су утврђени критеријуми за одређивање висине поменуте накнаде, с тим да је Програм, којим су ти критеријуми разрађени, донела такође, скупштина општине, као орган који је Законом овлашћен да о наведеним питањима одлучује.

Сагласно изложеном, на основу члана 19. став 1. тачка 2) и члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда
IУ-327/2005 од 23. фебруара 2006.

"Службени гласник РС", број 27/2006

Оспорене одредбе члана 5. Одлуке о изменама и допунама Одлуке о грађевинском земљишту постале су беспредметне у материјално-правном смислу објављивањем Одлуке Уставног суда IY-286/2003 ("Службени гласник РС", број 42/2005), јер су на основу Одлуке Уставног суда престале да важе одредбе Одлуке о грађевинском земљишту које су биле предмет ових измена и допуна, те оспорени члан 5. Одлуке егзистира у правном поретку без основа, што га чини несагласним с Уставом и законом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Утврђује се да одредбе члана 5. Одлуке о изменама и допунама Одлуке о грађевинском земљишту ("Службени лист града Београда", број 2/2004), нису у сагласности с Уставом и законом.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за оцену уставности и законитости одредаба члана 5. Одлуке о изменама и допунама Одлуке о грађевинском земљишту ("Службени лист града Београда", број 2/2004) наведених у изреци. У иницијативи се наводи да је Уставни суд својом Одлуком IY-286/03 од 31. марта 2005. године, утврдио да одредбе члана 1. ст. 1. до 5. Одлуке о изменама и допунама Одлуке о грађевинском земљишту ("Службени лист града Београда", број 18/2003), нису у сагласности с Уставом и законом. Будући да оспорене одредбе члана 5. Одлуке о изменама и допунама Одлуке о грађевинском земљишту, нису усклађене са Одлуком Уставног суда, иницијативом је затражено да Суд утврди да нису у складу с Уставом и законом.

Доносилац акта је у одговору Суду, навео да су, након објављивања Одлуке Уставног суда број IY-286/2003 ("Службени гласник РС", број 41/2005), фактички престале да важе све одредбе члана 68. основног текста Одлуке о грађевинском земљишту, који је био предмет измена и допуна. Наиме, оспореним чланом 5. Одлуке, поново је измењен члан 68., тако што је додат нови став, као став 3. члана 68., а став 6. члана 68. Одлуке је брисан. Како се, додатим ставом 3. оспореног члана 5. Одлуке прецизира став 1. члана 68. Одлуке који је Одлуком Уставног суда престао да важи, то је, по мишљењу доносиоца акта, и овај нови став, иако формално правно и даље на снази, непримењив, односно без правног дејства. Из тих разлога заузет је став да се усаглашавање оспорене одредбе члана 5. Одлуке са Законом и Одлуком Уставног суда, изврши приликом прве наредне измене ове Одлуке.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је Одлука о грађевинском земљишту ("Службени лист града Београда", број 16/2003) два пута мењана и допуњавана, и то Одлуком о измени Одлуке о грађевинском земљишту ("Службени лист града Београда", број 18/2003), којом је у члану 1. измењен члан 68. основног текста Одлуке утврђивањем новог садржаја, израженог у шест ставова, као и оспореном Одлуком о изменама и допунама Одлуке о грађевинском земљишту ("Службени лист града Београда", број 2/2004), којом је у члану 5. поново измењен члан 68. Одлуке, тако што је

ставом 1. прописано да се после става 2. додаје нови став у датом тексту; ставом 2. извршене су измене става 3. члана 68.; ставом 3. брисан је став 6. члана 68.; ставом 4. прописано је да досадашњи ст. 3., 4. и 5. члана 68., постају ст. 4., 5. и 6.

Уставни суд је, у предмету број IУ-286/03, поводом иницијативе за оцену уставности и законитости члана 21. Одлуке о грађевинском земљишту ("Службени лист града Београда", број 16/2003) и члана 1. Одлуке о измени Одлуке о грађевинском земљишту ("Службени лист града Београда", број 18/2003), донео Одлуку, којом је у тачки 2. оценио да одредбе члана 1. ст. 1. до 5. Одлуке о измени Одлуке о грађевинском земљишту ("Службени лист града Београда", број 18/2003), нису у сагласности с Уставом и законом. Објављивањем Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије", 17. маја 2005. године, наведене одредбе Одлуке престале су да важе. У току поступка пред Уставним судом, односно 3. марта 2004. године, ступила је на снагу оспорена Одлука, којом је извршена поновна измена члана 68. Одлуке о грађевинском земљишту, која није била предмет оцене уставности и законитости у Уставном суду, и која је у правном поретку.

Суд је оценио да је, објављивањем Одлуке Уставног суда ("Службени гласник РС", број 41/2005), 17. маја 2005. године, оспорени члан 5. Одлуке о изменама и допунама Одлуке о грађевинском земљишту, постао беспредметан у материјално правном смислу, јер се ст. 1. и 2. члана 5. Одлуке не могу применити, будући да су, на основу Одлуке Уставног суда престале да важе одредбе Одлуке, а које су биле предмет измена и допуна, а одредбе ст. 3. и 4. оспореног члана 5. Одлуке чине процесне норме. Стога је Суд, имајући у виду захтев из иницијативе, чињеницу да су одредбе члана 5. Одлуке у правном поретку, и Одлуку Уставног суда број IУ-286/2003 ("Службени гласник РС", број 41/2005), утврдио да члан 5. Одлуке није у сагласности с Уставом и законом.

На основу изложеног и члана 46. тач. 1) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/1991, 67/1993 и 101/2005), Суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава Републике Србије, члан 5. Одлуке наведене у изреци, престаје да важи даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије."

Одлука Уставног суда
IУ-252/2005 од 2. марта 2006. године

"Службени гласник РС", број 27/2006

д) Комунална делатност

Имајући у виду да је скупштина општине, сагласно Закону о локалној самоуправи, овлашћена да прописује радно време објеката у области угоститељства, трговине и занатства, али да није овлашћена да прописује радно време објеката регистрованих за приређивање забавних игара и игара на срећу, то је Скупштина општине Зајечар прекорачила законска овлашћења када је оспореном одредбом члана 10. Одлуке утврдила почетак и завршетак радног времена објеката регистрованих за приређивање забавних игара и игара на срећу, прописаних Законом о играма на срећу.

Како према одредбама Закона о прекршајима новчана казна која се прописије одлуком скупштине аутономне покрајине, скупштине општине, Скупштине града Београда и скупштине града, не може бити виша од половине новчане казне која се може прописати законом или уредбом, а оспореним одредбама члана 12. ст. 1. и 2. и члана 13. Одлуке минимални износ новчане казне за прекршаје правног лица, одговорног лица у правном лицу и предузетника одређен је преко половине износа новчане казне који се у смислу Закона о прекршајима може прописати одлуком скупштине општине, то наведене одредбе Одлуке у односним деловима нису у сагласности са законом.

Одредбе оспорене Одлуке које нису у сагласности са законом, на основу члана 119. Устава, нису у сагласности ни с Уставом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Утврђује се да одредбе члана 10, члана 12. став 1. у делу који гласи "од 80.000" и став 2. у делу који гласи: "од 10.000" и члана 13. у делу који гласи: "од 50.000" Одлуке о распореду радног времена обављања трговинске, угоститељске и занатске делатности ("Службени лист општина", број 5/2005), коју је донела Скупштина општине Зајечар, нису у сагласности с Уставом и законом.

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом Републике Србије покренут је поступак за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба чл. 12. и 13. Одлуке наведених у изреци. Предлагач сматра да су одредбе чл. 12. и 13., у деловима у којима је утврђен минимум казне за прекршај за правно и одговорно лице супротне одредбама Закона о прекршајима. Иницијативом која је поднета Уставном суду, такође су оспорене одредбе чл. 12. и 13. наведене Одлуке, као и одредба члана 10. Одлуке којом је, према, мишљењу иницијатора, скупштина општине уредила радно време у објектима за приређивање игара на срећу, иако није надлежна да одређује радно време објеката у тој делатности, што је супротно одредбама Закона о играма на срећу и Закона о локалној самоуправи.

У одговору доносиоца оспорене Одлуке наводи се да одредба члана 10. Одлуке није у супротности са Законом о играма на срећу, пошто овим законом није уређено радно време објеката у којима се приређују игре на срећу, нити је Законом изричито искључена могућност да се радно време поменутих објеката регулише неким подзаконским актом. У односу на одредбе чл. 12. и 13. Одлуке, којима је утврђена новчана казна за прекршаје прописане овом одлуком, сматрају да је одређивање минимума и максимума новчаних казни прописано у распону одређеном чланом 35. став 1. Закона о прекршајима.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је оспореним чланом 10. Одлуке о распореду радног времена обављања трговинске, угоститељске и занатске делатности ("Службени лист општина", број 5/2005), који је донела Скупштина општине Зајечар, утврђено да радно време у објектима за приређивање забавних игара и игара на срећу без пружања

угоститељских услуга, може бити од 8,00 до 23,00 часова. Оспореним чланом 12. став 1. Одлуке утврђене су новчане казне у износу од 80.000 до 500.000 динара за прекршаје правног лица утврђене овом одлуком, а ставом 2. овог члана предвиђено је да ће се за прекршаје из става 1. овог члана казнити и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 10.000 динара до 25.000 динара. Оспореним чланом 13. Одлуке прописано је да ће се за прекршаје из члана 12. ове одлуке казнити предузетник, новчаном казном у износу од 50.000 до 250.000 динара.

Уставом Републике Србије утврђено је да: нико не може бити кажњен за дело које, пре него што је учињено, није било предвиђено законом или прописом заснованим на закону као кажњиво дело, нити му се може изрећи казна која за то дело није била предвиђена (члан 23. став 1.); да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима, у складу с Уставом и законом (члан 57. став 1.); да се предузећа и друге организације слободно организују, да су самостални у обављању делатности, повезивању и удруживању, да имају исти положај у погледу општих услова привређивања и правне заштите, као и да је противустан сваки акт и радња којима се ствара или подстиче монополски положај, односно на други начин ограничава тржиште (члан 64. ст. 2. и 3.); да се општина, преко својих органа, у складу са законом, стара о задовољавању одређених потреба грађана, поред осталог у области занатства, туризма и угоститељства и у другим областима од непосредног интереса за грађане (члан 113. став 1. тачка 5.) и да сваки други пропис и општи акт мора бити сагласан са законом и осталим републичким прописима (члан 119. став 3.).

Законом о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04) прописано је: да је општина одговорна да се, преко својих органа, у складу с Уставом и законом, стара о развоју и унапређењу угоститељства, занатства и трговине, да уређује радно време, места на којима се могу обављати одређене делатности и друге услове за њихов рад (члан 18. тачка 21)) и да скупштина општине прописује радно време објеката у области угоститељства, трговине и занатства (члан 30. тачка 15)).

Законом о играма на срећу ("Службени гласник РС", број 84/04) прописано је: да се под играма на срећу, у смислу овог закона, сматрају игре у којима се учесницима, уз непосредну наплату или наплату посредним путем пружа могућност да остваре добитак у новцу, стварима, услугама или правима, при чему крајњи исход игре не зависи само од знања или вештине учесника у игри, него и од случаја или неког неизвесног догађаја (члан 2. став 1.); да се играма на срећу у смислу овог закона не сматрају забавне игре на рачунарима, симулаторима, видео-аутоматима, флиперима и другим сличним направама, које се стављају у погон уз помоћ новца или жетона, као и пикадо, билијар и друге сличне игре, у којима се учествује уз наплату, а у којима учесник не може остварити добитак у новцу, стварима, услугама или правима, већ право на једну или више бесплатних игара исте врсте (члан 3. став 1.).

Законом о прекршајима ("Службени гласник РС", број 44/89 и "Службени гласник РС", бр. 21/90, 11/92, 6/93, 20/93, 53/93, 67/93, 28/94, 16/97, 37/97, 36/98, 44/98, 65/01 и 55/04) у члану 5. ст. 1. до 3. уређено је да се прекршаји могу прописивати законом или уредбом, односно одлуком скупштине аутономне покрајине, скупштине општине, Скупштине града Београда или скупштине града, да органи овлашћени за доношење прописа о прекршајима могу прописивати само казне и заштитне мере предвиђене овим

законом и у границама које одређује овај закон и да органи овлашћени за доношење прописа могу прописивати прекршајне казне и заштитне мере само за повреде прописа које они доносе у оквиру своје надлежности утврђене Уставом и законом, под условима одређеним овим законом. Одредбом члана 29. став 2. Закона прописано је да се новчана казна може прописати законом или уредбом, односно одлуком скупштине аутономне покрајине, скупштине општине, Скупштине града Београда и скупштине града. Одредбом члана 33. Закона прописано је: да се законом или уредбом новчана казна може прописивати у распону од 500 до 50.000 динара за физичко лице или одговорно лице, од 10.000 до 1.000.000 за правно лице и од 5.000 до 500.000 динара за предузетника (став 1.); да новчана казна која се прописује одлуком скупштине аутономне покрајине, скупштине општине, Скупштине града Београда и скупштине града, не може бити виша од половине новчане казне која се може прописати законом или уредбом (став 4.).

Уставни суд је утврдио да је, полазећи од наведених одредаба Устава и закона, скупштина општине овлашћена да прописује радно време објеката у области угоститељства, трговине и занатства, али да није овлашћена да прописује радно време објеката регистрованих за приређивање забавних игара и игара на срећу. Стога је Суд оценио да је у конкретном случају, Скупштина општине Зајечар прекорачила законом утврђена овлашћења када је оспореном одредбом члана 10. Одлуке утврдила почетак и завршетак радног времена објеката регистрованих за приређивање забавних игара и игара на срећу, прописаних Законом о играма на срећу.

Уставни суд је утврдио да је оспореним одредбама члана 12. ст. 1. и 2. и члана 13. Одлуке, минимални износ новчане казне за прекршаје правног лица, одговорног лица у правном лицу и предузетника одређен преко половине износа новчане казне који се у смислу члана 33. ст. 1. и 4. Закона о прекршајима може прописати одлуком скупштине општине, па је оценио да наведене одредбе Одлуке у односним деловима нису у сагласности са Законом.

Како сагласно члану 119. став 3. Устава, сваки други пропис и општи акт мора бити сагласан са законом и осталим републичким прописима, Уставни суд је оценио да оспорене одредбе Одлуке наведене у изреци, нису у сагласности ни с Уставом.

Полазећи од изложеног и члана 46. тач. 1) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава, одредба члана 10., делови одредаба члана 12. ст. 1. и 2. и члана 13. Одлуке наведени у изреци, престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда
IУ-375/2005 од 15. јуна 2006.

"Службени гласник РС", број 64/2006

Уставни суд је оценио да су наведени делови одредаба чл. 18. и 19. Одлуке несагласни са Законом о прекршајима, с обзиром на то да минимални износ новчаних казни прописан овим одредбама Одлуке прелази половину износа казни прописаних законом.

Иницијативу за покретање поступка за утврђивање незаконитости члана 22. Одлуке Суд је одбацио, због престанка процесних

претпоставки за оцену законитости ових одредаба, јер су престале да важе престанком важења оспорене Одлуке, а престале су да важе и одредбе Закона о прекршајима на основу којих је оспорена Одлука донета.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредбе чл. 18. и 19. Одлуке о радном времену у одређеним делатностима и на одређеним пословима на територији општине Јагодина ("Општински службени гласник општине Јагодина", број 18/04) у деловима који гласе: "300.000,00" и "150.000,00", нису у сагласности са законом.

2. Одбацује се иницијатива за покретање поступка за утврђивање незаконитости члана 22. Одлуке о радном времену у одређеним делатностима и на одређеним пословима на територији општине Јагодина ("Општински службени гласник општине Јагодина", број 1/02).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање незаконитости члана 22. Одлуке из тачке 2. изреке. Подносилац иницијативе сматра да је оспорена Одлука у делу казних одредби несагласна са одредбом члана 33. Закона о прекршајима, из разлога што је Законом о прекршајима прописано да новчана казна за непридржавање радног времена која се прописује одлуком скупштине општине, односно града, не може бити виша од половине новчане казне која се може прописати законом или уредбом.

У одговору Скупштине општине истакнуто је, поред осталог, да је оспорена Одлука донета у складу са важећим законским прописима.

Уставни суд је утврдио да је оспорена Одлука из тачке 2. изреке, коју је донела Скупштина општине Јагодина на седници од 21. децембра 2001. и 29. јануара 2002. године, престала да важи ступањем на снагу Одлуке из тачке 1. изреке, коју је Скупштина општине Јагодине донела на седници од 25. октобра 2004. године. Одредбама чл. 18. и 19. ове Одлуке предвиђено је да ће се новчаном казном у износу од 300.000,00 до 500.000,00 динара казнити за прекршај правно лице, као и предузетник у износу од 150.000,00 до 250.000,00 динара, ако: 1) се не придржава радног времена прописаног овом одлуком; 2) не истакне распоред, почетак и завршетак радног времена; 3) продуженим радом узнемирава грађане који станују или раде у непосредној близини објеката.

Чланом 6. Закона о изменама и допунама Закона о прекршајима ("Службени гласник РС", број 55/04) утврђено је: да се законом или уредбом, новчана казна може прописати у распону: 1) од 500 до 50.000 динара за физичко лице или одговорно лице, 2) од 10.000 до 1.000.000 динара за правно лице, 3) од 5.000 до 500.000 динара за предузетника (став 1.); да се новчана казна која се наплаћује на лицу места, за физичко и одговорно лице може прописати у фиксном износу од 500 до 5.000 динара, а за правно лице и предузетника у фиксном износу од 2.000 до 20.000 динара (став 2.); да новчана казна која се прописује одлуком скупштине аутономне покрајине, скупштине општине,

Скупштине града Београда и скупштине града не може бити виша од половине новчане казне која се може прописати законом или уредбом (став 4.).

Полазећи од наведених одредаба закона, Уставни суд је оценио да су одредбе чл. 18. и 19. Одлуке из тачке 1. изреке несагласне са Законом о прекршајима, с обзиром на то да минимални износ новчаних казни прописан овим одредбама Одлуке прелази половину износа казни прописаних законом. Стога је Суд, сагласно одредбама члана 4. тачка 5. и члана 23. став 2. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), проширио поступак оцене законитости на одредбе чл. 18. и 19. ове Одлуке и донео одлуку о утврђивању њихове несагласности са законом.

Уставни суд је одбацио иницијативу за покретање поступка за утврђивање незаконитости члана 22. Одлуке из тачке 2. изреке, због престанка процесних претпоставки за оцену законитости ових одредаба Одлуке, имајући у виду да су престале да важе престанком важења оспорене Одлуке, те да су одредбе члана 33. Закона о прекршајима ("Службени гласник РС", бр. 21/90, 11/92, 6/93, 20/93, 53/93, 67/93, 28/94, 16/97, 37/97, 36/98, 44/98 и 65/01), на основу којих је оспорена Одлука донета, престале да важе ступањем на снагу Закона о изменама и допунама Закона о прекршајима ("Службени гласник РС", бр. 55/04), којим су ове законске одредбе измењене.

На основу изложеног, члана 19. став 1. тачка 4) и члана 46. тачка 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава Републике Србије, одредбе чл. 18. и 19. Одлуке из тачке 1. изреке у деловима који гласе: "300.000,00" и "150.000,00", престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда Републике Србије у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда
IY-91/2002 од 11. маја 2006. године

"Службени гласник РС", број 58/2006

Одредба члана 21. Одлуке из тачке 1. изреке, у делу у коме је прописано да ће надзор над спровођењем ове одлуке вршити радници Министарства унутрашњих послова Србије - Одељење унутрашњих послова у Новој Вароши, у време важења није била у сагласности с Уставом и законом, јер из одредаба Устава и Закона о локалној самоуправи произлази да органи општине нису овлашћени да својим актима прописују да ће надзор над извршавањем прописа и других општих аката из надлежности општине вршити републички органи, односно Министарство унутрашњих послова, а из истих разлога ни одредба члана 8. Одлуке из тачке 2. изреке, у делу који гласи: "и Министарство унутрашњих послова - ОУП Нова Варош", није у сагласности с Уставом и законом.

Одредбама члана 7. Одлуке из тачке 2. изреке Скупштина општине Нова Варош, је, сагласно свом законском овлашћењу, прописала висину новчане казне за прекршај правних лица, предузетника и одговорних лица у границама предвиђеним законом, јер прописани износи новчане казне нису виши од половине новчане казне која је прописана законом. Међутим, одредба члана 2. ове Одлуке која прописује висину новчане казне за прекршај предузетника и пословође угоститељског објекта, у делу који се односи на пословођу, није у складу с

Уставом и законом, јер прописивање новчане казне за прекршаје у истом износу за пословођу угоститељског објекта као и за предузетника није у складу са Законом о прекршајима, из разлога што пословођа угоститељског објекта нема својство предузетника, већ одговорног лица.

Одредба члана 22. Одлуке из тачке 1. изреке престала је да важи ступањем на снагу Одлуке којом је ова одлука измењена, а иницијатива је поднета по протеку рока из члана 125. став 2. Устава, па стога нису испуњене процесне претпоставке за оцену уставности и законитости ове одредбе наведене Одлуке.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредба члана 21. Одлуке о радном времену угоститељских радњи на територији општине Нова Варош ("Општински службени гласник", број 2/97), у делу који гласи: "као и радници МУП-а Србије – Одељење унутрашњих послова у Новој Вароши", у време важења, није била у сагласности с Уставом и законом.

2. Утврђује се да одредба члана 7. став 2., у делу који гласи: "и пословођа угоститељског објекта" и одредба члана 8. у делу који гласи: "и Министарство унутрашњих послова – ОУП Нова Варош" Одлуке о радном времену угоститељских објеката и радњи на територији општине Нова Варош ("Општински службени гласник", број 6/05), нису у сагласности с Уставом и законом.

3. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба члана 7. ст. 1. и 3. и преосталог дела одредбе члана 7. став 2. Одлуке из тачке 2.

4. Одбацује се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 22. Одлуке из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости одредаба чл. 21. и 22. Одлуке из тачке 1. изреке и одредаба чл. 7. и 8. Одлуке из тачке 2. изреке. У иницијативи се наводи да одредба члана 21. Одлуке из тачке 1. изреке, у делу у којем је прописано да ће надзор над спровођењем ове одлуке вршити радници Министарства унутрашњих послова Србије – Одељење унутрашњих послова у Новој Вароши, није у сагласности с Уставом и законом, из разлога што органи локалне самоуправе нису овлашћени да својим актима прописују надлежност Министарства унутрашњих послова. У погледу одредаба члана 22. ове одлуке, којима је прописана висина прекршајних казни, у иницијативи се наводи да су те одредбе биле у супротности с одредбама Закона о прекршајима. Из истих разлога, иницијативом су оспорене одредбе члана 7. Одлуке из тачке 2. изреке, којима је прописана висина прекршајних казни, и одредбе члана 8. те одлуке, у делу у коме је прописано да надзор над спровођењем те одлуке спроводи и Министарство унутрашњих послова – ОУП Нова Варош.

Скупштина општине Нова Варош у свом одговору наводи да је оспорена одредба члана 21. Одлуке из тачке 1. изреке, прописана из разлога што

се приликом доношење ове одлуке сматрало да ће се најефикасније поштовати радно време угоститељских објеката, уколико се надзор над спровођењем Одлуке повери Министарству унутрашњих послова. У одговору се наводи да је оспорена Одлука престала да важи доношењем Одлуке о радном времену угоститељских објеката и радњи на територији општине Нова Варош ("Општински службени гласник", број 8/04), као и да је та одлука престала да важи доношењем Одлуке о радном времену угоститељских објеката и радњи на територији општине Нова Варош ("Општински службени гласник", број 6/05). У погледу висине казне, која је прописана важећом Одлуком, у одговору се наводи да је прописана висина новчаних казни усклађена с одредбама члана 33. Закона о прекршајима.

У поступку пред Уставним судом утврђено је да је оспореном одредбом члана 21. Одлуке о радном времену угоститељских радњи на територији општине Нова Варош ("Општински службени гласник", број 2/97) било прописано да ће надзор над спровођењем ове одлуке вршити општински комунални инспектори и друге надлежне инспекције (тржишна, инспекција рада и др.), као и радници Министарства унутрашњих послова Србије – Одељење унутрашњих послова у Новој Вароши. Оспореном одредбом члана 22. Одлуке били су прописани износи новчаних казни по основу прекршајне одговорности. Одредба оспореног члана 22. Одлуке престала је да важи 7. јула 2002. године, ступањем на снагу Одлуке о измени Одлуке о радном времену угоститељских радњи на територији општине Нова Варош ("Општински службени гласник", број 8/02).

Одлука о радном времену угоститељских радњи на територији општине Нова Варош ("Општински службени гласник", број 2/97), са свим изменама и допунама, престала је да важи ступањем на снагу Одлуке о радном времену угоститељских објеката и радњи на територији општине Нова Варош ("Општински службени гласник", број 8/04), а та одлука је престала да важи ступањем на снагу Одлуке о радном времену угоститељских објеката и радњи на територији општине Нова Варош ("Општински службени гласник", број 6/05).

Одлуку о радном времену угоститељских објеката и радњи на територији општине Нова Варош ("Општински службени гласник", број 6/05) донела је Скупштина општине Нова Варош, 20. априла 2005. године. Одредбама члана 7. Одлуке прописано је да ће се новчаном казном од 5.000,00 до 500.000,00 динара казнити правно лице за прекршај из чл. 4, 5. и 6. ове одлуке, да ће се за прекршај из става 1. овог члана новчаном казном од 2.500,00 до 250.000,00 динара казнити предузетник и пословођа угоститељског објекта, као и да ће се за прекршај из става 1. овог члана новчаном казном од 250,00 до 25.000,00 динара казнити и одговорно лице код правног лица. Одредбом члана 8. Одлуке прописано је да ће надзор над извршењем ове одлуке спроводити комунална инспекција Општинске управе и Министарство унутрашњих послова – Одељење унутрашњих послова Нова Варош.

Уставом Републике Србије утврђено је: да је општина територијална јединица у којој се остварује локална самоуправа (члан 7. став 1.); да Република Србија уређује и обезбеђује организацију, надлежност и рад републичких органа (члан 72. став 1. тачка 11.); да се законом уређује организација и надлежност министарстава, органа управе у њиховом саставу и посебних организација (члан 94. став 5.); да се општина, преко својих органа, у складу са законом, поред осталог, стара о задовољавању одређених потреба

грађана у областима занатства, туризма и угоститељства (члан 113. став 1. тачка 5); да општина, преко својих органа, у складу са законом, образује органе, организације и службе за потребе општине и уређује њихову организацију и рад (члан 113. став 1. тачка 7.); да се систем локалне самоуправе уређује законом (члан 113. став 2.); да Уставни суд оцењује уставност закона и уставност и законитост прописа и других општих аката који су престали да важе, ако од престанка важења до покретања поступка није протекло више од једне године (члан 125. став 2.).

Законом о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04) прописано је: да је општина одговорна да се, преко својих органа, у складу с Уставом и законом стара о развоју и унапређењу угоститељства, занатства и трговине и да уређује радно време, места на којима се могу обављати одређене делатности и друге услове за њихов рад (члан 18. тачка 21)); да образује органе, организације и службе за потребе општине и уређује њихову организацију и рад (члан 18. тачка 25)); да прописује прекршаје за повреде општинских прописа (члан 18. тачка 31)); да образује инспекцијске службе и врши инспекцијски надзор над извршавањем прописа и других општих аката из надлежности општине (члан 18 тачка 32.)).

Законом о прекршајима ("Службени гласник СРС", број 44/89 и "Службени гласник РС", бр. 21/90, 11/92, 6/93, 20/93, 53/93, 67/93, 28/94, 16/97, 37/97, 36/98, 44/98, 65/01 и 55/04) прописано је: да се прекршаји могу прописивати законом или уредбом, односно одлуком скупштине аутономне покрајине, скупштине општине, скупштине града Београда и скупштине града (члан 5. став 1.); да органи овлашћени за доношење прописа о прекршајима могу прописивати само казне и заштитне мере предвиђене овим законом и у границама које одређује овај закон (члан 5. став 2.); да органи овлашћени за доношење прописа из става 1. овог члана могу прописивати пркршајне казне и заштитне мере, само за повреде прописа које они доносе у оквиру своје надлежности утврђене уставом и законом, под условима одређеним овим законом (члан 5. став 3.); да правно лице, одговорно лице у правном лицу и предузетник могу бити одговорни за прекршај само ако је то прописом о прекршају предвиђено (члан 17. став 1.); да се одговорним лицем, у смислу овог закона, сматра лице коме су у правном лицу поверени одређени послови који се односе на управљање, пословање или процес рада, као и лице које у државном органу или органу локалне самоуправе врши одређене дужности (члан 18. став 2.); да се новчана казна може прописати законом или уредбом, односно одлуком скупштине аутономне покрајине, скупштине општине, скупштине града Београда и скупштине града (члан 29. став 2.); да се законом или уредбом новчана казна може прописати у распону - од 500 до 50.000 динара за физичко лице или одговорно лице, од 10.000 до 1.000.000 динара за правно лице и од 5.000 до 500.000 динара за предузетника (члан 33. став 1.); да новчана казна која се прописује одлуком скупштине аутономне покрајине, скупштине општине, скупштине града Београда и скупштине града, не може бити виша од половине новчане казне која се може прописати законом или уредбом (члан 33. став 4.).

Полазећи од наведених одредаба Устава и Закона о локалној самоуправи, произлази да органи општине нису овлашћени да својим актима прописују да ће надзор над извршавањем прописа и других општих аката из надлежности општине вршити републички органи, односно Министарство унутрашњих послова. Наиме, надлежност министарстава, у складу с Уставом, може се одредити једино законом, док општина има уставна и законска

овлашћења да образује органе, организације и службе за потребе општине и уређује њихову организацију и рад, као и да образује инспекцијске службе и врши инспекцијски надзор над извршавањем прописа и других општих аката из надлежности општине. Из наведених разлога, Уставни суд је утврдио да одредба члана 21. Одлуке из тачке 1. изреке, у делу у којем је прописано да ће надзор над спровођењем ове одлуке вршити радници Министарства унутрашњих послова Србије – Одељење унутрашњих послова у Новој Вароши, у време важења, није била у сагласности с Уставом и законом.

У односу на оспоравање уставности и законитости одредаба члана 7. Одлуке из тачке 2. изреке, Уставни суд је оценио да је Скупштина општине Нова Варош, сагласно свом законском овлашћењу, прописала висину новчане казне за прекршај правних лица, предузетника и одговорних лица у границама предвиђеним законом. Наиме, полазећи од одредаба члан 33. Закона о прекршајима, произлази да је висина новчаних казни за прекршај правног лица, предузетника и одговорног лица прописана одредбама члана 7. Одлуке, утврђена у износима који су једнаки половини новчане казне прописне законом, односно да прописани износи новчане казне нису виши од половине новчане казне која је прописана законом. Међутим, одредба члана 7. став 2. Одлуке која прописује висину новчане казне за прекршај предузетника и пословође угоститељског објекта, у делу који се односи на пословођу, према оцени Уставног суда, није у складу са законом. Према Закону о прекршајима новчана казна за прекршаје прописује се у различитим новчаним износима за физичко или одговорно лице, за правно лице и за предузетника. Прописивање новчане казне за прекршаје у истим износима и за предузетника и за пословођу угоститељског објекта није у складу са законом, из разлога што пословођа угоститељског објекта нема својство предузетника, већ се сагласно члану 18. Закона о прекршајима може сматрати одговорним лицем, па се из тих разлога висина новчане казне која је прописана за предузетника не може предвидети и за ову категорију лица. Такође, имајући у виду да је чланом 119. Устава утврђено да сви општи акти морају бити у сагласности са законом, следи да оспорена одредба Одлуке која није у складу са законом, није у складу ни с Уставом. Из наведених разлога, Уставни суд је оценио да одредба члана 7. став 2. Одлуке, у делу који гласи: "и пословођа угоститељског објекта" није у сагласности с Уставом и законом, а да у погледу одредаба члана 7. ст. 1. и 3. и преосталог дела одредбе члана 7. став 2. Одлуке нема основа за прихватање иницијативе. Поред тога, Уставни суд је утврдио да одредба члана 8. у делу који гласи: "и Министарство унутрашњих послова – ОУП Нова Варош" Одлуке из тачке 2. изреке, није у сагласности с Уставом и законом, из истих разлога који су наведени поводом одредбе члана 21. Одлуке из тачке 1. изреке.

С обзиром на то да је одредба члана 22. Одлуке из тачке 1. изреке престала да важи 7. јула 2002. године, ступањем на снагу Одлуке којом је оспорена Одлука измењена, а да је иницијатива поднета 28. маја 2004. године, Уставни суд је оценио да нису испуњене процесне претпоставке за оцену уставности и законитости оспорене одредбе Одлуке, због протекла рока из члана 125. став 2. Устава, па је у овом делу одбацио иницијативу.

На основу изложеног, члана 19. став 1. тачка 2), члана 46. тач.1) и 3) и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава, одредба члана 7. став 2. у делу који гласи: "и пословођа угоститељског објекта" и одредба члана 8. у делу који гласи: "и Министарство унутрашњих послова – ОУП Нова Варош" Одлуке из тачке 2. изреке, престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда
IУ-249/2004 од 13. јула 2006.

"Службени гласник РС", број 64/2006

Није у сагласности са законом да Скупштина општине овласти јавно предузеће да самостално одлучује о цени комуналних услуга коју плаћају непосредни корисници тих услуга, односно о висини трошкова уклањања возила и чувања на посебно одређеном месту, без сагласности скупштине општине или органа општине који скупштина одреди (део оспорене одредбе члана 17. Одлуке).

Није несагласно са одредбама закона којима су уређени односи у вези са вршењем односне комуналне делатности, прописивање оспореном Одлуком правила коришћења паркиралишта и начина контроле њихове примене (члан 16.), поступања општинског комуналног органа у вези са уклањањем возила (члан 18.), права и обавеза јавног комуналног предузећа коме је поверено уклањање возила, као и права и обавеза власника, односно корисника возила (преостали део одредбе члана 17. и члан 19.).

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредба члана 17. Одлуке о паркирању возила и паркиралиштима на подручју општине Пожаревац ("Службени гласник Општине Пожаревац", бр. 6/01 и 7/02), у делу који гласи: "као и висину трошкова уклањања возила и чувања на посебно одређеном месту", није у сагласности са законом.

2. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање незаконитости одредаба члана 16., члана 17. у преосталом делу и чл. 18. и 19. Одлуке из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену законитости одредаба чл. 16. до 19. Одлуке наведене у изреци. Иницијатор наводи да оспорене одредбе Одлуке овлашћују на уклањање непрописно паркираног возила без присуства власника, чиме се ограничава право својине на моторном возилу. Сматра, такође, да се решење о уклањању возила мора уручити власнику возила, а достављање путем налепљивања на возило може се применити само ако власник одбије да прими то решење. У иницијативи се наводи и то да постоји међусобна несагласност одредаба Одлуке.

У достављеном одговору се изражава став да су решења садржана у оспореним одредбама Одлуке заснована на одредбама закона којима су

уређени односи у вези са коришћењем и одржавањем јавних паркиралишта на подручју општине.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је оспорену Одлуку донела Скупштина општине Пожаревац, с позивом на члан 4. став 2. и члан 25. Закона о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", бр. 16/97 и 42/98) и члан 18. Статута општине Пожаревац ("Службени гласник општине Пожаревац", бр.7/99 и 3/00). Оспореним одредбама члана 16. Одлуке прописано је: да је на паркиралиштима забрањено: 1. паркирати возила супротно саобраћајном знаку или ознаци, 2. паркирати возило дуже од укупно плаћеног времена за паркирање и 3. остављати возила која нису регистрована и која се не употребљавају у саобраћају због дотрајалости (став 1.); да је контролор у обавези да о уоченим неправилностима утврђеним у ставу 1. овог члана, одмах обавести раднике надлежног инспекцијског органа и МУП Секретаријат саобраћајне полиције (став 2.), да ако се у случају из става 1. тач. 1, 2. и 3. овог члана власник, односно корисник возила не налази на лицу места, радник надлежног органа донеће без саслушања странке решење којим ће наложити уклањање возила у року који се може рачунати на минуте, с тим да се ово решење налепљује на возило уз назаначење дана и часа када је налепљено и тиме се сматра да је достављање извршено, као и да доцније оштећење или уништење овог решења нема утицај на ваљаност достављања (став 3.); да ће ако власник, односно корисник возила не уклони возило у остављеном року, овлашћени радник надлежног инспекцијског органа наредити да се возило уклони о трошку власника, односно корисника (став 4.). Одредбама члана 17. Одлуке утврђено је да места за одношење возила, као и висину трошкова уклањања возила и чувања на посебно одређеном месту одређује Јавно предузеће Дирекција за изградњу општине Пожаревац. Одредбама члана 18. Одлуке прописано је: да овлашћени радник надлежног инспекцијског органа, по чијој се наредби врши уклањање возила, саставља записник у три примерка, с тим што се један примерак записника предаје власнику возила које се уклања, а један примерак Јавном предузећу Дирекција за изградњу општине Пожаревац (став 1.); да се записником, пре уклањања возила, констатују сви битни подаци о возилу које се уклања (став 2.); да се возила уклањају у присуству радника МУП СУП Пожаревац и да надзор над применом одредаба чл. 15., 16., и 17. Одлуке врше радници надлежног инспекцијског органа (став 3.). Одредбама члана 19. Одлуке прописано је: да је Јавно предузеће Дирекција за изградњу општине Пожаревац дужно да приликом уклањања возила, утовар, превоз и истовар возила врши уз одговарајућу пажњу и на начин којим се возило чува од оштећења (став 1.); да власник или корисник уклоњеног моторног возила исто преузима са посебно одређеног места по плаћеној накнади за уклањање моторног возила, по ценовнику Дирекције (став 2.); да накнада обухвата трошкове транспорта и чувања уклоњеног возила (став 3.); да у случају да приликом преузимања радњи на уклањању возила дође до оштећења возила, власник или корисник возила има право на накнаду штете по одредбама Закона о облигационим односима (став 4.).

Законом о основама својинско-правних односа ("Службени лист СФРЈ", бр. 6/80, 36/90, "Службени лист СРЈ", број 29/96 и "Службени гласник РС", број 115/05) прописано је: да власник има право да своју ствар држи, да је користи и њоме располаже у границама одређеним законом (члан 3. став 1.); да се право својине може одузети или ограничити у складу с Уставом и законом

(члан 8.); да се државина не губи ако је држалац привремено спречен да врши фактичку власт на ствари независно од своје воље (члан 74. став 2.).

Чланом 18. став 1. тачка 4) Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/2002, 33/2004 и 135/2004) прописано је да је општина одговорна да, преко својих органа, у складу са Уставом и законом уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности, између осталог, и јавних паркиралишта, као и организационе, материјалне и друге услове за њихово обављање .

Чланом 4. став 1. Закона о ценама ("Службени гласник РС", број 79/2005) утврђено је да привредна друштва, предузећа, друга правна лица и предузетници образују цене производа и услуга слободно према условима тржишта, осим за производе и услуге за које је посебним прописом утврђен другачији начин образовања цена.

Законом о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", бр.16/97 и 42/98) прописано је: да скупштина општине може, поред делатности утврђених тим законом, одредити као комуналне делатности и друге делатности од локалног интереса и прописати услове и начин њиховог обављања, као што је одређивање јавних простора за паркирање (члан 4. став 2); да општина може основати јавно комунално предузеће за обављање делатности из члана 4. овог закона, или њихово обављање поверити другом предузећу или предузетнику (члан 8. став 4.); да скупштина општине прописује услове и начин организовања послова у вршењу комуналних делатности и услове за коришћење комуналних производа, односно комуналних услуга, а нарочито права и обавезе јавног комуналног или другог предузећа, односно предузетника, који обављају комуналну делатност и корисника комуналних производа и услуга, као и начин наплате цене за комуналне производе, односно за коришћење комуналних услуга (члан 13. став 1 тач. 3) и 4)); да јавно комунално предузеће, односно друго предузеће или предузетник којима је поверено обављање комуналних делатности, одлучује, уз сагласност скупштине општине, односно органа општине који скупштина одреди, о цени комуналних производа и комуналних услуга коју плаћају непосредни корисници (члан 23.); да послове инспекцијског надзора над применом тог закона и прописа донетих на основу тог закона и над обављањем комуналних делатности врши општински комунални инспектор; те да је у вршењу инспекцијског надзора комунални инспектор овлашћен да контролише да ли се комунална делатност обавља на начин утврђен законом и прописом донетим на основу закона, да нареди уклањање ствари и других предмета са јавних површина ако су они ту остављени противно прописима општине (члан 25.); да ће комунални инспектор у вршењу инспекцијског надзора кад утврди да се омета коришћење комуналних објеката остављањем ствари и других предмета или на други начин, наредити кориснику, односно сопственику, ако је присутан, да одмах уклони те ствари, односно предмете, под претњом принудног извршења, да ће ако се то лице не налази на лицу места комунални инспектор, без саслушања странке, донети решење којим ће наложити да се ствари и други предмети уклоне у одређеном року који се може одредити и на часове, да се ово решење налепљује на те ствари, односно предмете уз назначење дана и часа када је налепљено и тиме се сматра да је достављање извршено, да доцније оштећење, уништење или уклањање овог решења не утиче на ваљаност достављања, да ће ако лице не поступи по датом налогу комунални инспектор одредити да се ствари уклоне о трошку корисника, односно сопственика, преко другог лица, на место које је за то одређено, о чему

га обавештава, ако постоји могућност, а да жалба против решења не одлаже његово извршење (члан 26.).

Полазећи од наведених одредаба члана 23. Закона о комуналним делатностима, које прописују да о ценама комуналних услуга одлучује јавно предузеће уз сагласност скупштине општине, односно органа општине које скупштина одреди, Суд сматра, да скупштина општине не може овластити јавно предузеће да самостално одлучује о цени комуналних услуга коју плаћају непосредни корисници тих услуга, без сагласности скупштине општине или органа општине који скупштина одреди. Из тог разлога Суд је утврдио несагласност са законом одредбе члана 17. Одлуке у делу који гласи: "као и висину трошкова уклањања возила и чувања на посебно одређеном месту". Уставни суд није прихватио иницијативу за оцену законитости одредаба члана 17. у преосталом делу и чл. 16, 18. и 19. Одлуке, јер је оценио да су тим одредбама Одлуке у складу са наведеним одредбама закона уређени односи у вези са вршењем односне комуналне делатности и то - правила коришћења паркиралишта и начина контроле њихове примене (члан 16.), поступање општинског комуналног органа у вези са уклањањем возила (члан 18.), права и обавезе јавног предузећа којем је поверено уклањање возила као и права и обавезе власника, односно корисника возила (део одредбе члана 17. и члан 19.)

У погледу навода иницијатора о несагласности појединих одредаба Одлуке, Уставни суд према члану 125. Устава Републике Србије, није надлежан да одлучује о међусобној сагласности одредаба истог акта.

На основу изнетог, члана 46. тачка 3) и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава, део одредбе члана 17. Одлуке из тачке 1. престаје да важи даном објављивања Одлуке Уставног суда Републике Србије у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда
IУ-243/2004 од 11. маја 2006.

"Службени гласник РС", број 56/2006

Уставом и законом је Скупштина града Београда овлашћена да својим прописом утврди услове коришћења и начин наплате извршених комуналних услуга, па и да изврши избор критеријума по којима ће се обрачунавати наплата комуналне услуге изношења смећа.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Одбија се предлог за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 44. став 2. Одлуке о одржавању чистоће ("Службени лист града Београда", број 27/02).

О б р а з л о ж е њ е

Предлогом овлашћеног предлагача, пред Уставним судом Републике Србије покренут је поступак за оцену уставности и законитости одредбе члана 44. став 2. Одлуке о одржавању чистоће ("Службени лист града

Београда", број 27/02). У предлогу се, поред осталог, наводи да је оспорена одредба Одлуке у супротности са одредбама чл. 57. и 64. Устава, а да је одређивање цене услуге одвожења кућног смећа према квадратном метру стамбеног, односно пословног простора, као једином критеријуму за одређивање цене те услуге у супротности и са одредбама члана 24. Закона о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", бр. 16/97 и 42/98) који за образовање цена комуналних услуга прописује више критеријума који се међусобно допуњују. Оспорена одредба, по наводима предлагача, у примени доводи у неравноправан положај кориснике услуга у односу на даваоца услуга, с обзиром да је прописани критеријум несразмеран обиму уложеног рада и цени те услуге. Код таквог начина регулисања међусобних права и обавеза, онемогућена је примена начела равноправности странака, савесности и поштења и начела једнаких давања садржаних у одредбама чл. 11, 12. и 15. Закона о облигационим односима.

У одговору Скупштине града Београда наводи се да је Одлука донета сагласно овлашћењу града Београда утврђеном у члану 113. став 1. тачка 2) Устава, према коме општина, преко својих органа, у складу са законом, уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности и члану 118. став 1. Устава, према коме град Београд обавља послове општине утврђене Уставом, као и овлашћењима Града утврђеним у Закону о комуналним делатностима. Истиче се неоснованост навода предлагача, јер квадратни метар простора није једини критеријум за образовање цене комуналне услуге одвожења смећа, већ само јединица за обрачун цене коју утврђује јавно предузеће применом елемената за образовање цена комуналних услуга утврђених чланом 24. Закона.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је оспореном одредбом члана 44. став 2. Одлуке прописано да се цена утврђена за одвожење кућног смећа обрачунава по квадратном метру затвореног пословног простора и отвореног пословног простора који је у функцији обављања пословне делатности, а за отворени пословни простор који није у функцији обављања пословне делатности обрачунава се по контејнеру и плаћа месечно.

Уставом Републике Србије, утврђено је да општина, преко својих органа, у складу са законом, уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности (члан 113. став 1. тачка 2.), и да град Београд обавља послове општине утврђене Уставом (члан 118. став 1.).

Законом о комуналним делатностима прописано је: да општина, град, односно Град Београд, у складу са овим законом, уређује и обезбеђује услове обављања комуналних делатности и њиховог развоја, као и да су комуналне делатности, делатности од општег интереса (чл. 2. и 3.); да је, одржавање чистоће у градовима и насељима, незаменљив услов живота и рада грађана и других субјеката на одређеном подручју (члан 4. тачка 5.); да је комунална делатност и одржавање чистоће у градовима и насељима у општини које чини сакупљање смећа и других природних и вештачких отпадака из стамбених, пословних и других објеката, осим индустријског отпада и опасних материја, њихово одвожење и одлагање, уклањање отпада из посуда за отпатке на јавним местима, као и смећа и другог отпада са улица и јавних површина, чишћење и прање улица, тргова, паркиралишта и других јавних површина (члан 5. тачка 4.); предвиђене су обавезе општине у организованом и трајном обављању и развоју комуналних делатности (члан 6.), као и да, скупштина општине утврђује услове и начин организовања послова у вршењу комуналних

делатности и услове коришћења комуналних производа и услуга, између осталог, и начин наплате цене за коришћење комуналних услуга (члан 13.).

По оцени Суда, према изложеним уставним и законским одредбама, Скупштина града Београда је овлашћена да својим прописом утврди услове коришћења и начин наплате извршених комуналних услуга, те одредба члана 44. став 2. Одлуке не садржи прекорачење овлашћења Града у погледу уређивања услова за обављање комуналних делатности. Наиме, избор критеријума по коме ће се обрачунавати наплата услуге изношења смећа ствар је процене доносиоца акта и у складу је са одредбом члана 24. тачка 5. Закона којом се прописује да елементе за образовање цене комуналних услуга чине, између осталог, и други елементи у зависности од услова на тржишту и специфичности појединих комуналних услуга.

С обзиром да је пропис града Београда заснован на Уставу и Закону о комуналним делатностима и да у складу са њим, уређује облигационе односе у области комуналне делатности, то оспорена одредба Одлуке има значење прописа који обавезује уговорне стране при уређивању односа, сагласно члану 27. став 2. Закона о облигационим односима, а својом садржином не повређује начела из чл.11, 12, и 15. Закона о облигационим односима.

Утврђивање висине износа коју је корисник комуналне услуге дужан да плати даваоцу услуге применом оспорене одредбе Одлуке, питање је из домена образовања цена комуналних услуга, о којем Уставни суд, сагласно члану 125. Устава Републике Србије, није надлежан да одлучује.

На основу изнетог, члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС" бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда
IУ-457/2004 од 26. јануара 2006.

"Службени гласник РС", број 20/2006

Оспорена одредба Одлуке, у оспореном делу, није несагласна с Уставом и законом, јер је према Уставу и закону општина овлашћена да, преко својих органа, у складу са законом, уреди одређена питања од значаја за задовољавање потреба грађана у областима занатства, туризма и угоститељства на својој територији, а у оквиру тога и да одреди радно време угоститељских објеката, у зависности од локалних услова и потреба.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 1. став 1. Одлуке о изменама и допунама Одлуке о радном времену трговинских, угоститељских, услужних и осталих делатности, општине Бољевац ("Службени лист општине Бољевац, Бор... и Сокобања", број 2/2004), у делу који гласи: "Радно време из ст. 1. овог члана не односи се на угоститељске објекте који су регистровани као мотели".

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости одредбе члана 1. став 1. Одлуке наведене у изреци. Иницијатор наводи да је оспореном одредбом Одлуке могућност рада у ноћним часовима дата мотелима, а ускраћена угоститељским објектима који су регистровани као ноћни барови, чиме се повређује уставно право на рад држаоцима ноћних барова. Иницијатор, такође, сматра да оспорена одредба Одлуке није сагласна Закону о туризму, као ни Правилнику о разврставању, минималним условима и категоризацији угоститељских објеката ("Службени гласник РС", бр. 66/94 и 3/95), с обзиром на то да ноћни бар као посебна врста угоститељског објекта, уколико испуњава све услове и својим радом не ремети јавни ред и мир, има право рада ноћу.

У одговору, Скупштина општине Бољевац је истакла да је спорни однос уредила сагласно уставним и законским овлашћењима и указала на то да је пропис о радном времену више пута мењала, а ради заштите интереса грађана од ноћног узнемиравања радом угоститељских објеката.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је оспорену Одлуку донела Скупштина општине Бољевац, с позивом на члан 18. став 1. тачка 21) Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 9/02) и члан 27. Статута општине Бољевац ("Службени лист општине Бољевац, Бор... и Сокобања", број 12/02). Оспореном одредбом члана 1. Одлуке прописано је да се радно време објеката трговинских, угоститељских, услужних и осталих делатности, на територији општине, а које је утврђено одредбом из става 1. овог члана, не односи на угоститељске објекте који су регистровани као мотели.

Уставом Републике Србије утврђено је: да је зајамчено право својине и слобода предузетништва (члан 34. став 1.); да свако има право на рад и да се јамчи слобода рада, слободан избор занимања и запослења (члан 35. ст. 1. и 2.); да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима, у складу с Уставом и законом (члан 57. став 1.); да се општина, преко својих органа, у складу са законом, стара о задовољавању одређених потреба грађана, поред осталог у области занатства, туризма и угоститељства и у другим областима од непосредног интереса за грађане (члан 113. став 1. тачка 5.).

Законом о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04) утврђено је: да је општина одговорна да се, преко својих органа, у складу с Уставом и законом, стара о развоју и унапређењу угоститељства, занатства и трговине, уређује радно време, места на којима се могу обављати одређене делатности и друге услове за њихов рад (члан 18. тачка 21)); да скупштина општине у складу са законом прописује радно време угоститељских, трговинских и занатских објеката (члан 30. тачка 15)).

Законом о туризму ("Службени гласник РС", број 45/05) утврђено је: да се овим законом уређује планирање и развој туризма, услови и начин обављања делатности путничких, односно туристичких агенција, угоститељске делатности, наутичке делатности, као и пружање услуга у туризму (члан 1.); да се делатности и услуге из члана 1. овог закона обављају и пружају у складу са овим законом, другим законима, прописима донетим на основу овог закона и других закона, добрим пословним обичајима и узансама (члан 3.).

На основу наведених одредаба Устава и закона произлази да је општина овлашћена да, преко својих органа, а у складу са законом, уреди одређена питања од значаја за задовољавање потреба грађана у областима

занатства, туризма и угоститељства на својој територији, а у оквиру тога и да одреди радно време угоститељских објеката, у зависности од локалних услова и потреба, те је Уставни суд утврдио да одредба члана 1. став 1. Одлуке, у делу у којем је оспорена, није несагласна с Уставом и законом. Такође, с обзиром на то да оспореном одредбом Одлуке нису уређена питања права на рад и слободе рада, Уставни суд је оценио да нема основа за оцену оспорене одредбе у односу на члан 35. Устава, којим се гарантују наведена права.

У погледу навода иницијатора да оспорена одредба Одлуке није сагласна Правилнику о разврставању, минималним условима и категоризацији угоститељских објеката ("Службени гласник РС", бр. 66/94 и 3/95), Уставни суд је утврдио да наведени Правилник уређује разврставање угоститељских објеката по врстама услуга које пружају и прописује минималне услове у погледу изградње, уређења и опремања угоститељских објеката, као и услове, начин и поступак њихове категоризације и да не садржи правила којима се уређује радно време угоститељских објеката, те да стога нема основа за оцену оспорене одредбе Одлуке у односу на наведени Правилник.

На основу изнетог и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је донео Решење као у изреци.

Решење Уставног суда
 У-309/2004 од 1. јуна 2006.

Скупштина општине Свилајнац је законом овлашћена да пропише услове и начин организовања послова у вршењу комуналних делатности и у оквиру тога услове обављања комуналне делатности одржавања чистоће јавних и других површина на територији месних заједница у општини, као делатности од општег интереса, у коју спадају и прикупљање смећа из стамбених, пословних и других објеката са јавних површина и улица, њихово одвожење и одлагање, као и да утврди непосредним корисницима обавезу плаћања комуналне услуге изношења и одвожења смећа на начин утврђен оспореном одредбом Одлуке.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 1. Одлуке о измени и допуни Одлуке о одржавању чистоће на територији општине Свилајнац ("Општински службени гласник", број 6/2004).

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости одредбе члана 1. Одлуке о измени и допуни Одлуке о одржавању чистоће на територији општине Свилајнац ("Општински службени гласник", број 6/2004). У иницијативи се наводи да грађани месне заједнице села Кушиљево самостално брину о одлагању смећа на одређена места и не користе постављене контејнере те да

нема основа да се за домаћинства на територији месне заједнице села Кушиљево прописује обавеза да износе и одлажу смеће у контејнере и да за то плаћају накнаду.

У одговору Скупштине општине Свилајнац наводи се да је Одлука донета у складу са чланом 13. Закона о комуналним делатностима према коме скупштина општине прописује услове и начин организовања послова у вршењу комуналних делатности и услове за коришћење комуналних производа, односно комуналних услуга, и уређује начин формирања и наплате цене за комуналне производе и услуге. У одговору се такође наводи да чистоћа насеља "није брига појединца већ представља општи интерес, због чега је општина законски овлашћена да уређује ову област".

Одлука о измени и допуни Одлуке о одржавању чистоће на територији општине Свилајнац ("Општински службени гласник", број 6/2004) донета је на основу чл. 2. и 13. Закона о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", бр. 16/97 и 42/98).

Оспореним чланом 1. Одлуке додат је члан 38а који прописује да су домаћинства на територији месних заједница Кушиљево, Црквенац, Грабовац и Дубље обавезна да врше изношење и одлагање смећа у контејнере, а предузеће је обавезно да врши одвожење смећа својим возилима на одређену депонију (став 1.); да накнаду за изношење смећа, плаћају домаћинства, власници, односно корисници стамбено-пословних просторија, овлашћеном предузећу.

Одредбом члана 113. став 1. тачка 2. Устава Републике Србије утврђено је да општина, преко својих органа, у складу са законом, уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности.

Законом о комуналним делатностима одређене су комуналне делатности, општи услови и начин њиховог обављања, овлашћења органа општине и града да уређује и обезбеђује услове обављања комуналних делатности и њиховог развоја, као и да су комуналне делатности, делатности од општег интереса (чл. 1. до 3.); и предвиђено да је комунална делатност у смислу тог закона, и одржавање чистоће у градовима и насељима у општини (члан 4. став 1. тачка 5); да у ту комуналну делатност спада и сакупљање смећа и других природних и вештачких отпадака из стамбених, пословних и других објеката, осим индустријског отпада и опасних материја, њихово одвожење и одлагање, уклањање отпада из посуда за отпатке на јавним местима, као и смећа и другог отпада са улица и јавних површина, чишћење и прање улица, тргова, паркиралишта и других јавних површина (члан 5. тачка 5); да општина обезбеђује организовано и трајно обављање и развој комуналних делатности (члан 6.); да за обављање комуналних делатности општина оснива јавна комунална предузећа или њихово обављање поверава другом предузећу, односно предузетнику у складу са законом и прописом скупштине општине (члан 8. став 1.); да скупштина општине прописује услове и начин организовања послова у вршењу комуналних делатности и услове за коришћење комуналних производа, односно комуналних услуга, права и обавезе корисника комуналних услуга, начин наплате цене за коришћење комуналних услуга, као и права корисника у случају невршења односно некавалитетног вршења комуналне услуге (члан 13.); да јавно комунално предузеће одлучује, уз сагласност скупштине општине, односно органа општине који скупштина одреди о цени комуналних производа и комуналних услуга коју плаћају непосредни корисници, између осталих и о изношењу кућног смећа (члан 23.).

Уставни суд је утврдио да је у смислу чл. 6. и 13. Закона о комуналним делатностима Скупштина општине Свилајнац овлашћена да пропише услове и начин организовања послова у вршењу комуналних делатности и у оквиру тога услове обављања комуналне делатности одржавања чистоће јавних и других површина на територији месних заједница у општини, као делатности од општег интереса у коју спада и сакупљање смећа из стамбених, пословних и других објеката са јавних површина и улица, њихово одвожење и одлагање, као и да утврди непосредним корисницима обавезу плаћања комуналне услуге изношења и одвожења смећа на начин утврђен оспореном одредбом Одлуке.

Оспореном одредбом такође није нарушен ни уставни принцип обавезне сагласности општинских аката са законом из члана 119. став 3. Устава.

На основу изнетог и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-310/2005 од 16. фебруара 2006.

Оспорена Одлука, сагласно одредбама Устава, који даје овлашћење општини, односно граду да, у складу са законом, уређује односе у предметној области, као и сагласно одредбама Закона о локалној самоуправи и Закона о комуналним делатностима, уређује питања која се односе на комунални ред и урбану дисциплину и која су од виталног интереса за све грађане града Београда, па нема основа за утврђивање њене неуставности и незаконитости. У том смислу, ни позивање на ранији Устав у преамбули оспорене Одлуке, као општег акта који има свој правни континуитет, не чини Одлуку неуставном у погледу њеног садржаја у материјално-правном смислу.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности Одлуке о општем уређењу града ("Службени лист града Београда", бр. 32/87, 3/88, 11/89, 13/90, 15/91, 23/92, 9/93, 25/93, 29/93, 31/93, 4/94, 5/94, 2/95, 6/99, 22/03 и 11/05 и "Службени гласник РС", број 66/03).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за оцену уставности Одлуке наведене у изреци. У иницијативи се наводи да је оспорена Одлука неуставна из разлога што је и даље у примени, а према преамбули, донета је на основу Устава из 1974. те "реафирмише" неважеће прописе.

У одговору доносиоца акта, наводи се: да су Одлуком уређена питања везана за уређење и успостављање комуналног реда у Граду, која нису уређена другим прописом; да је Одлука више пута мењана, допуњавана, односно усаглашавана са новим прописима, те да су поједине одредбе Одлуке престале да важе; да је заснована на уставном овлашћењу да град уређује односе

у области комуналних и других делатности од посебног интереса за развој града, те овлашћењу из Закона о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", број 44/89) који је био на снази до 1997. године и који је утврдио могућност града да пропише опште услове уређивања насеља, комунални ред и мере за њихово спровођење; да у важећем уставно-правном систему општина, односно град, у оквиру изворног делокруга уређује и обезбеђује обављање комуналних делатности, стара се о заштити животне средине, одржавању зграда и безбедности њиховог коришћења, као и о задовољавању потреба грађана у областима од непосредног интереса за грађане. Стога, доносилац акта истиче да могућност уређивања питања садржаних у оспореној Одлуци, произлази из Уставом утврђених права и обавеза општине, односно града, па чињеница да је престао да важи Устав из 1974. године, на основу којег је оспорена Одлука донета, не чини Одлуку несагласном с важећим Уставом Републике Србије.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да оспорена Одлука уређује питања која се односе на комунални ред и урбану дисциплину и која су од виталног интереса за све грађане града Београда. Устав Републике Србије не уређује непосредно односе који су уређени оспореном Одлуком, већ у одредбама чл. 113. и 118. даје овлашћење општини, односно граду Београду да, преко својих органа у складу са законом, уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности, као и да се стара о изградњи, одржавању и коришћењу локалних путева, улица и других јавних објеката од општинског, односно градског значаја. Исто овлашћење за општину, односно град, садржи Закон о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04) у члану 18., као и Закон о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", бр. 16/97 и 42/98), у члану 4. Имајући у виду да Уставни суд оцењује уставност општег акта у односу на Устав који је на снази, те да Устав Републике Србије садржи основ, односно овлашћење за општину, односно град да, у складу са законом, уређује односе у овој области, то, по оцени Суда, нема основа за утврђивање неуставности оспорене Одлуке. Наиме, наведене уставне одредбе упућују на уређивање односа "у складу са законом", што у конкретном случају значи да се одредбе оспорне Одлуке оцењују у односу на закон који у материјално правном смислу уређује поједина питања из оспорене Одлуке. Стога, по оцени Суда, позивање на наведени правни основ у преамбули општег акта који има свој правни континуитет, није разлог за интервенцију Уставног суда, јер не чини Одлуку неуставном у погледу њеног садржаја у материјално правном смислу.

На основу члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IV-1/2005 од 12. јануара 2006.

Оспорена Одлука заснована је на Уставу и закону, јер у складу са Законом о комуналним делатностима уређује облагационе односе у области комуналне делатности, тако да оспорена одредба Одлуке којом је предвиђена обавеза корисника који писмено откаже преузимање топлоте, да надокнађује трошкове те услуге у одређеном процентуалном износу од цене ове комуналне услуге, има значење прописа који обавезује уговорне стране при уређивању односа, сагласно члану 27. став 2. Закона о облигационим односима. Уставни суд није овлашћен да цени оправданост и

целисходност оспореног решења, па ни питање да ли проценат предвиђен оспореном одредбом одражава реалну вредност трошкова топлотне енергије која се, и поред обустављања, и даље пружа кориснику у одређеном обиму.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 20. став 3. Одлуке о снабдевању топлотом ("Службени гласник општине Ваљево", бр. 8/94, 6/96, 5/00,13/04 и 4/05).

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости одредбе члана 20. став 3. Одлуке о снабдевању топлотом ("Службени гласник општине Ваљево", бр. 8/94, 6/96, 5/00,13/04 и 4/05). У представци се наводи да је обавеза корисника којем је искључено грејање, на плаћање месечне аконтације у износу од 30% од пуне цене грејања, у супротности са Законом о облигационим односима. Наиме, с обзиром да корисник плаћа услугу која му није пружена, повређено је начело равноправности странака и начело једнаке вредности давања из чл. 11. и 15. наведеног закона. Оспорена одредба противна је и начелу да се у заснивању облигационих односа не могу установљавати права и обавезе којима се за било кога ствара или искоришћава монополски положај на тржишту из члана 14. овог Закона.

У одговору Скупштине општине Ваљево, наводи се да је Одлука донета сагласно овлашћењима општине садржаним у Закону о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", бр. 16/97 и 42/98), као и да у случају искључења корисника из система грејања, технички није могуће искључити вертикале које пролазе кроз станове и повезују топловодну мрежу целе зграде као јединственог објекта са даљинским централизованим извором. С обзиром на то да одређену количину топлоте корисник и даље прима преко наведених инсталација то постоји основ за плаћање месечне аконтације у прописаном износу. Како је обављање комуналне делатности поверено јавном комуналном предузећу, у складу са Законом о комуналним делатностима, неосновани су и наводи о повреди принципа из члана 14. Закона о облигационим односима.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је оспореном одредбом члана 20. став 3. Одлуке одређено да је корисник којем се изврши искључење грејања из система за снабдевање топлотом дужан да плаћа месечну аконтацију у износу од 30% од пуне цене грејања, а у складу са чланом 23. Одлуке којим су утврђене обавезе у плаћању испоручене топлотне енергије.

Чланом 113. став 1. тачка 2. Устава Републике Србије, одређено је да општина, преко својих органа, у складу са законом, уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности.

Законом о комуналним делатностима прописано је: да општина, у складу са овим законом, уређује и обезбеђује услове обављања комуналних делатности и њиховог развоја, као и да су комуналне делатности, делатности од општег интереса (чл. 2. и 3.); да је производња и снабдевање паром и топлом

водом, незаменљив услов живота и рада грађана и других субјеката на одређеном подручју (члан 4. став 1. тачка 3); да општина у циљу организованог и трајног обављања и развоја комуналних делатности обезбеђује материјалне, техничке и друге услове за изградњу, одржавање и функционисање комуналних објеката, техничко и технолошко јединство система и опште услове за трајно и континуирано обављање комуналних делатности (члан 6. став 1. тач. 1. и 2.); да општина прописује услове и начин организовања послова у вршењу комуналних делатности и услове коришћења комуналних производа и начин обезбеђења континуитета у вршењу комуналних делатности, права и обавезе јавног комуналног предузећа и корисника комуналних производа и услуга, као и начин наплате цене за коришћење комуналних услуга, односно производа (члан 13.).

Полазећи од наведених одредаба Устава и Закона, Уставни суд је оценио да је скупштина општине овлашћена да одлуком предвиди обавезу корисника (који сагласно одредби члана 14. став 1. Одлуке писмено откаже преузимање топлоте), да надокнађује трошкове те услуге у одређеном процентуалном износу од цене ове комуналне услуге. При том Суд није, према члану 125. Устава, овлашћен да цени оправданост и целисходност оспореног решења, па ни питање да ли прописани проценат предвиђен оспореном одредбом одражава реалну вредност трошкова топлотне енергије која се и поред обустављања, због специфичности и техничко-технолошког јединства система кориснику пружа у одређеном обиму.

С обзиром да је пропис општине заснован на Уставу и Закону о комуналним делатностима и да у складу са њим уређује облигационе односе у области комуналне делатности, то оспорена одредба Одлуке има значење прописа који обавезује уговорне стране при уређивању односа, сагласно члану 27. став 2. Закона о облигационим односима, а својом садржином не повређује начела из чл. 11, 14. и 15. Закона о облигационим односима.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставном судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Суд је донео решење као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-491/2004 од 16. фебруара 2006.

ђ) Самодопринос

Полазећи од тога да Одлуком нису уређена питања чије уређивање представља обавезне елементе одлуке о увођењу самодоприноса, а без чијег се уређивања самодопринос не може реализовати на начин сагласан закону, као и да су одредбе Одлуке за које је Суд оценио да нису сагласне са законом у међусобној логичкој повезаности са преосталим одредбама Одлуке, Уставни суд је утврдио да Одлука у целини није у сагласности са законом, па ни с Уставом, с обзиром да сви општи акти морају бити у сагласности са законом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да Одлука о продужењу самодоприноса за подручје месне заједнице ("Службени гласник општине Пријепоље", број 7-8-9/2003) није у сагласности с Уставом и законом.

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачног акта или радње која је предузета на основу Одлуке из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду поднет је предлог за оцену законитости одредаба члана 4. алинеја 1. и члана 7. алинеја 1. Одлуке наведене у изреци, а коју су донели савети месних заједница Велика Жупа, Дренова, Звијезд, Јабука, Каћево, Косатица, Милошев До, Пријепоље, Седобро, Слатина, Милошево, Орашац и Мијане. Такође, поднета је и иницијатива за покретање поступка за оцену законитости поступка доношења, као и за оцену уставности и законитости одредаба члана 2, члана 4. алинеја 1. и члана 9. оспорене Одлуке. Према наводима предлагача, оспорене одредбе Одлуке су несагласне са законом, јер пензионери не могу бити обвезници самодоприноса. Из истих разлога и иницијатори оспоравају уставност и законитост одредбе члана 4. алинеја 1., као и одредбе члана 9. Одлуке. Одредба члана 2. Одлуке, која одређује почетак примене Одлуке даном истека предходног самодоприноса независно од дана објављивања и ступања на снагу Одлуке, према наводима у иницијативи, несагласна је члану 121. Устава, јер предвиђа могућност ретроактивне примене Одлуке. У иницијативи се истиче да супротно одредбама члана 88. Закона о локалној самоуправи оспорена Одлука не садржи податке у укупном износу средстава која се прикупљају, односно податке о начину враћања средстава која се остваре изнад износа који је Одлуком одређен. Такође, иницијативом се оспорава и законитост поступка доношења Одлуке, имајући у виду да се за увођење самодоприноса није изјаснила потребна већина грађана који су имали право да се изјашњавају. Како применом Одлуке наступају неотклоњиве штетне последице, иницијатори предлажу да Суд, на основу члана 42. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, до доношења коначне одлуке обустави извршење свих појединачних аката и радњи који су донети на основу оспорене Одлуке.

У одговору Општинске управе општине Пријепоље се истиче да су месне заједнице наведене у члану 1. оспорене Одлуке, донеле одлуке о увођењу самодоприноса на својим територијама у складу са законом и да су их објединиле и објавиле у "Службеном гласнику општине Пријепоље", број 7-8-9/2003.

Уставни суд је у спроведеном поступку утврдио да је оспорена Одлука донета с позивом на члан 89. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 9/02) и члан 78. Статута општина Пријепоље ("Службени гласник општине Пријепоље", број 1/02). Одлука је донета за месне заједнице: Велика Жупа, Дренова, Звијезд, Јабука, Каћево, Косатица, Милошев До, Пријепоље, Седобро, Слатина, Милошево, Орашац и Мијане. Оспореним одредбама Одлуке је утврђено: да се самодопринос продужава за наредни период од пет година и то након истека претходног самодоприноса у 2003. години (члан 2.); да ће се самодопринос обрачунавати и плаћати из зарада

радника, односно плата и осталих примања која имају карактер личних примања, односно прихода и пензије по стопи од 2% (члан 4. алинеја 1.); да се обавезе плаћања самодоприноса ослобађају лица са најнижом пензијом (члан 7. алинеја 1.); да обрачун и наплату самодоприноса на плате, пензије и примања која имају карактер личних примања врше исплатиоци истих, истовремено са уплатама пореза и доприноса на ова примања, односно да ће подручна јединица за наплату јавних прихода вршити обрачун и наплату самодоприноса на приходе од самосталног обављања делатности за које се приход остварује према оствареној заради и приходе самосталне делатности на које се порез утврђује у годишњем паушалном износу и на катастарски приход од пољопривреде и шумарства (члан 9.).

Устав Републике Србије утврђује: да се законом уређује организација и надлежност министарстава, органа управе у њиховом саставу и посебних организација (члан 94. став 5.); да се за задовољавање потреба грађана у општини средства могу прикупљати на основу непосредног изјашњавања грађана, у складу са законом (члан 114. став 2.).

Закон о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04) утврђује: да се статутом месне заједнице, односно другог облика месне самоуправе, у складу са статутом јединице локалне самоуправе и актом о оснивању утврђују послови које врши, органи и поступак избора, организација и рад органа, начин одлучивања и друга питања од значаја за рад месне заједнице, односно другог облика месне самоуправе (члан 72.); да месна заједница, односно други облик месне самоуправе има својство правног лица у оквиру права и дужности утврђених статутом и одлуком о оснивању (члан 74.); да одлуку о увођењу самодоприноса доносе грађани непосредно, тајним гласањем или личним изјашњавањем уз потпис, у складу са статутом (члан 87.); да одлука о самодоприносу, поред осталог, садржи и податке који се односе на укупан износ средстава која се прикупљају, обвезнике, начин и рокове извршавања самодоприноса, као и лица која се ослобађају те обавезе, односно начин враћања средстава која се остваре изнад износа који је одлуком одређен (члан 88. тач. 4), 5) и 10)); да одлуку доносе грађани који имају изборно право и пребивалиште на подручју на коме се средства прикупљају, као и грађани који немају изборно право и пребивалиште на подручју на коме се прикупљају средства, ако на том подручју имају непокретну имовину, а средствима се побољшавају услови коришћења те имовине, те да се одлука сматра донетом када се за њу изјасни већина од укупног броја наведених грађана из овог члана (члан 90.); да се самодопринос може изразити у новцу, роби, раду, превозничким и другим услугама, зависно од потреба и могућности грађана (члан 92. став 1.); да се самодопринос не може уводити на примања и имовину који су законом изузета од опорезивања (члан 93. став 3.); да се обрачун и наплата самодоприноса врши на начин и у роковима одређеним одлуком, осим у случају када се обрачун врши системом пореза по одбитку, у ком случају обавеза је исплатиоца да приликом сваке исплате одговарајућих прихода, обрачуна и уплати самодоприноса на тај приход (члан 94.); да се олакшице и ослобађања у плаћању самодоприноса утврђују одлуком (члан 95. став 2.).

У погледу садржине оспорене Одлуке Уставни суд је утврдио: - да оспорена Одлука, не садржи одредбе о укупном износу средстава самодоприноса чије се прикупљање планира, нити одредбе о начину враћања средстава која се остваре изнад износа који је одлуком о увођењу

самодоприноса одређен, а које сагласно Закону о локалној самоуправи представљају обавезне елементе одлуке о увођењу самодоприноса;

- да су одредбе члана 4. алинеја 1. Одлуке у делу који гласи: "и осталих примања која имају карактер личних примања, односно прихода и пензије", члана 7. алинеја 1. и члана 9., у делу који гласи: "пензије и примања која имају карактер личних примања", несагласне са законом, с обзиром на то да је чланом 93. став 3. Закона о локалној самоуправи прописано да се самодопринос не може уводити на примања која су законом изузета од опорезивања, а која примања су утврђена чланом 9. став 1. Закона о порезу на доходак грађана ("Службени гласник РС", бр. 24/01, 80/02 и 135/04) и имају карактер "личних примања односно прихода" у које су између осталог, уврштене и пензије;

- да су чланом 6. Одлуке, утврђени као обавезници самодоприноса и грађани који немају пребивалиште на подручју месне заједнице а имају власништво на непокретности, а да Одлука не садржи одредбе о томе да ће се средствима самодоприноса побољшавати и услови коришћења те имовине, што је неопходан услов за обвезивање ових лица утврђен чланом 90. став 2. Закона о локалној самоуправи;

- да су одредбе члана 3. тачка 4. и чл. 5., 8., 11. и 12. Одлуке, којима се вршење појединих послова поверава месним заједницама, односно саветима месних заједница на територији општине Пријепоље, несагласне закону, јер у Закону о локалној самоуправи нема правног основа да се одлуком о увођењу самодоприноса одређују надлежности поједних облика месне самоуправе, односно органа месне самоуправе;

- да је део одредбе члана 9. Одлуке у делу који гласи: "Обрачун и наплату самодоприноса на приходе од самосталног обављања делатности за које се приход остварује према оствареној заради и приходе самосталне делатности на које се порез утврђује у годишњем паушалном износу и на катастарски приход од пољопривреде и шумарства, вршиће подручна јединица за наплату јавних прихода у роковима који важе за обрачун и наплату пореза и доприноса", несагласан с Уставом и законом, имајући у виду да наплату јавних прихода према Закону о пореском поступку и пореској администрацији ("Службени гласник РС", бр. 80/02, 84/02, 23/03, 70/03, 55/04, 61/05 и 85/05) врши Пореска управа која има статус органа управе у саставу Министарства финансија чија се надлежност према Уставу одређује законом.

Полазећи од тога да Одлуком нису уређена питања чије уређивање представља обавезне елементе одлуке о увођењу самодоприноса, а без чијег се уређивања самодопринос не може реализовати на начин сагласан закону, као и да су наведене одредбе Одлуке за које је Суд оценио да нису сагласне са законом у међусобној логичкој повезаности са преосталим одредбама Одлуке, Уставни суд је утврдио да оспорена Одлука у целини није у сагласности са законом.

Како Устав утврђује принцип да сви општи акти морају бити у сагласности са законом, то је Уставни суд оценио да оспорена Одлука која није сагласна закону, није сагласна ни са чланом 119. Устава.

Имајући у виду, да је Уставни суд утврдио да оспорена Одлука у целини није сагласна с Уставом и законом, то Суд није оцењивао законитост поступка доношења Одлуке.

Суд је одбацио захтев иницијатора за обуставу извршења појединачног акта или радње која је предузета на основу оспорене Одлуке,

сагласно члану 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), јер је донео коначну одлуку.

На основу изнетог, члана 46. тач. 1) и 3) и члана 47. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је донео Одлуку као у изреци.

На основу члана 130. Устава, Одлука из тачке 1. изреке престаје да важи даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда
IУ-5/2004 од 29. јуна 2006.

"Службени гласник РС", број 66/2006

**5. ОПШТИ АКТИ ПРЕДУЗЕЊА, ЈАВНИХ ПРЕДУЗЕЊА,
УСТАНОВА И ОРГАНИЗАЦИЈА**

а) Радни односи

Нису биле сагласне са законом, у време важења, одредбе оспореног Правилника, као општег акта установе, којим су биле утврђене повреде радних обавеза и мере које се изричу запосленом у установи, којима су били прописани дисциплински органи, дисциплински поступак, начин доношења одлука и изрицања мера у дисциплинском поступку, као и другостепени поступак по правном леку против изречене мере, те којима су били предвиђени основи за привремено удаљење са рада запосленог у установи противно одредбама Закона о основама система образовања и васпитања којима су уређена иста питања. Такође, наведене одредбе Правилника, самим тим што су биле несагласне са законом, биле су несагласне и с уставним принципима из чл. 119. и 35. Устава, према којима сваки други пропис и општи правни акт мора бити сагласан са законом и осталим републичким прописом а запосленима може престати радни однос против њихове воље под условима и на начин утврђен законом и колективним уговором.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредбе члана 9. став 1. тачка 1), члана 11., члана 16. став 2. алинеја 3., члана 20. тачка 1., чл. 22. до 24., члана 26., чл. 28. до 31., чл. 33., 36., 41. и 47. Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности запослених Прве економске школе у Београду, од 3. новембра 2004. године, у време важења нису биле у сагласности с Уставом и законом.

2. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба чл. 48. и 49. Правилника из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности запослених Прве економске школе у Београду, од 3. новембра 2004. године, наведених у изреци. По мишљењу подносиоца иницијативе, те одредбе Правилника нису сагласне са Законом о јавним службама, Законом о основама система образовања и васпитања, Законом о средњој школи, Законом о радним односима у државним органима и Законом о раду. Иницијатор истиче да су наведене одредбе Правилника незаконите, јер, поред осталог, предвиђају: дисциплинску меру "писмена јавна опомена", која није предвиђена законом; изрицање мере престанка радног односа на начин који је супротан закону; дисциплинску комисију као орган који води дисциплински поступак и изриче меру; да о приговору на изречену меру одлучује директор школе и др.

У одговору доносиоца оспореног Правилника се наводи, поред осталог, да је достављање захтева за покретање дисциплинског поступка дисциплинској комисији предвиђено условно, уколико директор сматра да је потребно формирати дисциплинску комисију. Прописивање дисциплинске мере

јавне опомене сагласно је са одредбом члана 130. Закона о основама система образовања и васпитања, која предвиђа да се лакше повреде радних обавеза и мере које се изричу запосленом у установи утврђују општим актом установе, док је предвиђање мере престанка радног односа у складу са чланом 131. став 2. Закона, када је у питању извршење кривичног дела на раду или у вези са радом. Остале оспорене одредбе Правилника уређују општа правила дисциплинског поступка и као таква морају бити садржана у Правилнику. У току поступка доносилац оспореног Правилника обавестио је Суд да је 23. фебруара 2006. године донео нови Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности запослених, којим је извршио усаглашавање оспореног акта са Законом о основама система образовања и васпитања и Законом о радним односима у државним органима.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је оспореним одредбама Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности запослених, Прве економске школе у Београду, од 3. новембра 2004. године, било предвиђено: да се за повреде радних дужности и обавеза запосленом може изрећи једна од дисциплинских мера, и то: писмена јавна опомена (члан 9. став 1. тачка 1.); да се за извршење кривичног дела на раду или у вези са радом изриче дисциплинска мера престанка радног односа уколико је повреда учињена умишљајем или из свесног нехата и ако нису утврђене олакшавајуће околности (члан 11.); да се захтев за покретање дисциплинског поступка доставља дисциплинској комисији школе, уколико директор сматра да у конкретном случају треба формирати дисциплинску комисију (члан 16. став 2. алинеја 3.); да дисциплински орган и дисциплинска комисија (члан 20. став 1.). Оспореном одредбом Правилника је био уређен и поступак пред дисциплинском комисијом и одлуке које комисија може донети (чл. 22. до 24, члан 26. чл. 28. до 31. и члан 33.). Такође, Правилником је било прописано да директор школе, пре доношења одлуке о дисциплинској одговорности, разматра предлог дисциплинске комисије, који није обавезујући, али је директор у обавези да образложи у својој одлуци разлоге због којих је усвојио, односно није прихватио у целини или делимично предлог дисциплинске комисије (члан 36.); да је одлука директора по жалби против првостепене одлуке о изреченој мери престанка радног односа коначна, против које запослени може покренути поступак пред судом опште надлежности у року од 15 дана од дана достављања одлуке (члан 41.); да запослени може бити привремено удаљен са рада ако је против њега покренут дисциплински поступак због кривичног дела учињеног на раду или у вези са радом или ако је учинио повреду радне обавезе која угрожава имовину веће вредности или када то захтева општи интерес (члан 47.); да се запослени којем је одређен притвор, удаљује са рада од првог дана притвора, док притвор траје, и да решење о удаљењу доноси директор (члан 48.); да за време удаљења запосленом припада накнада зараде у висини једне четвртине, а ако издржава породицу у висини једне трећине месечне зараде коју је остварио за месец пре привременог удаљења са рада (члан 49.). Оспорени Правилник је престао да важи ступањем на снагу Правилника донетог 23. фебруара 2006. године, на основу одредбе члана 61. овог правилника.

Уставом Републике Србије је предвиђено да запосленима може престати радни однос против њихове воље, под условима и на начин утврђен законом и колективним уговором (члан 35. став 3.), као и да пропис и други општи акт републичког органа мора бити сагласан са законом, а сваки други

пропис и општи акт мора бити сагласан са законом и осталим републичким прописима (члан 119. ст. 2. и 3.).

Законом о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 62/03, 64/03, 58/04, 62/04, 79/05 и 101/05) прописано је: да се наставник, васпитач или стручни сарадник удаљава са рада због учињене теже повреде радне обавезе до окончања дисциплинског поступка, а ако директор не удаљи наставника, васпитача или стручног сарадника, школски одбор је дужан да донесе одлуку о удаљењу из става 1. овог члана (члан 128. ст. 1. и 2.); да директор установе покреће, води, доноси одлуку и изриче меру у дисциплинском поступку против запосленог, у складу са законом (члан 129.); да се лакше повреде радних обавеза и мере које се изричу запосленом у установи утврђују општим актом установе (члан 130.). Чланом 131. став 1. Закона таксативно су утврђене теже повреде радних обавеза запосленог у установи, осим повреда прописаних законом, а ставом 2. је прописано да се за повреде радне обавезе из става 1. овог члана изриче мера престанка радног односа, ако је повреда учињена умишљајем или из свесног нехата и ако нису утврђене олакшавајуће околности за запосленог, док се у осталим случајевима може изрећи новчана казна у висини од 20% до 30% од плате исплаћене за месец у коме је одлука донета. Према члану 133. ст. 1. и 2. Закона, на решење о остваривању права, обавеза и одговорности запослени има право на приговор органу управљања, у року од осам дана од дана достављања одлуке, односно решења, а орган управљања је дужан да одлучи по приговору у року од 15 дана.

Законом о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05 и 61/05) прописано је да се запослени коме је одређен притвор удаљује са рада од првог дана притвора, док притвор траје (члан 166.), да за време привременог удаљења запосленог са рада у смислу чл. 165. и 166. овог закона, запосленом припада накнада зараде у висини једне четвртине, а ако издржава породицу у висини једне трећине основне зараде (члан 168. став 1.).

Полазећи од наведених одредаба Устава и закона, Уставни суд је оценио: да је одредба члана 9. став 1. тачка 1) Правилника, којом је била предвиђена писмена јавна опомена као мера која се може изрећи за повреде радних дужности и обавеза, била несагласана с одредбом члана 130. Закона о основама система образовања и васпитања, према коме се општим актом установе утврђују само лакше повреде радних обавеза и мере које се изричу запосленом у установи, док су теже повреде радних обавеза и мере које се изричу запосленом утврђене овим законом у члану 131. став 1.; да је одредба члана 11. Правилника била несагласна с одредбом члана 131. став 2. Закона о основама система образовања и васпитања, која предвиђа да се за теже повреде радних обавеза, утврђене овим чланом Закона, уколико је повреда учињена умишљајем или из свесног нехата и ако нису утврђене олакшавајуће околности за запосленог, изриче мера престанка радног односа, с обзиром да је оспореном одредбом Правилника ова могућност "сужена" само због кривичног дела учињеног на раду или у вези са радом; да су оспорене одредбе Правилника и то, члана 16. став 2. алинеја 3., која прописује да се захтев за покретање дисциплинског поступка доставља дисциплинској комисији, члана 20. тачка 1., која утврђује дисциплинску комисију као дисциплински орган, чл. 22. до 24., члана 26., чл. 28. до 31. и чл. 33. и 36., које уређују поступак пред дисциплинском комисијом и врсте одлука које она може донети, садржај одлуке комисије и начин доношења одлуке директора на предлог дисциплинске комисије, биле несагласне с одредбом члана 129. Закона о основама система

образовања и васпитања, према којој директор установе покреће, води дисциплински поступак, доноси одлуку и изриче меру у дисциплинском поступку.

Суд је, такође, оценио да су одредбе члана 41. Правилника, које прописују да је одлука директора по жалби против првостепене одлуке о изреченој мери престанка радног односа коначна, против које се може покренути поступак пред судом опште надлежности у року од 15 дана, биле несагласне с одредбом члана 133. Закона о основама система образовања и васпитања, према којој на решење о остваривању права, обавеза и одговорности запослени има право на приговор органу управљања у року од осам дана од дана достављања одлуке, односно решења, који је дужан да одлучи о приговору у року од 15 дана, што значи да овај закон не предвиђа могућност да директор одлучује као другостепени орган у поступку утврђивања дисциплинске одговорности запосленог. По оцени Суда и одредби члана 47. Правилника, која је предвиђала да запослени може бити привремено удаљен ако је против њега покренут дисциплински поступак због кривичног дела учињеног на раду или у вези са радом или ако је учинио повреду радне обавезе која угрожава имовину веће вредности или то захтева општи интерес, била је несагласна с одредбом члана 128. Закона о основама система образовања и васпитања, која прописује да се наставник, васпитач или стручни сарадник удаљава са рада због учињене теже повреде радне обавезе до окончања дисциплинског поступка, што значи да се привремено удаљење са рада не ограничава само на случај кад је у питању повреда радне обавезе која је истовремено и кривично дело учињено на раду или у вези са радом.

Уставни суд је оценио да су наведене одредбе Правилника, самим тим што су биле несагласне са законом, биле несагласне и са чланом 119. став 3. Устава, према коме сваки други пропис и општи правни акт мора бити сагласан са законом и осталим републичким прописом, као и са начелом из члана 35. став 3. Устава, према коме запосленима може престати радни однос против њихове воље под условима и на начин утврђен законом и колективним уговором.

Увидом у новодонети Правилник од 23. фебруара 2006. године, Уставни суд је утврдио да се у прелазној одредби члана 60. прописује да ће се дисциплински поступци започети до дана ступања на снагу овог правилника окончати по одредбама правилника које су важиле до ступања на снагу овог правилника. То значи да ће се одредбе оспореног Правилника од 3. новембра 2004. године, које на незаконит начин уређују дисциплинску одговорност запослених, у материјално-правном и у процесно-правном смислу и даље примењивати у поступцима који су започети по његовим одредбама, а нису окончани. Овакво решење указује да нису отклоњене последице неуставности и незаконитости оспореног акта, па је Уставни суд, на основу члана 60. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), донео Одлуку као у тачки 1. изреке.

Уставни суд није прихватио иницијативу у односу на одредбе чл. 48. и 49. Правилника којима је предвиђено обавезно удаљење у случају да је запосленом одређен притвор и накнада зараде за време привременог удаљења са рада, јер је оценио да ове одредбе нису несагласне с одредбама члана 166. и члана 168. став 1. Закона о раду које уређују ова питања, па, самим тим, ни са принципом обавезне сагласности општих аката са Законом из члана 119. Устава.

На основу изложеног, члана 46. тач. 1) и 3) и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 38/2006)
 IY-366/2005 од 30. марта 2006.

Оспорени Правилник несагласан је с Уставом и законом, јер је донет противно члану 104. Закона о локалној самоуправи, с обзиром да је у поступку његовог доношења изостала сагласност Скупштине општине Панчево, која је изричито прописана законом када су у питању општи акти корисника буџета којима се утврђује број и структура запослених, чиме је повређен и уставни принцип обавезне сагласности општих аката из члана 119. став 3. Устава.

Оспорене одредбе Статута, којима су били утврђени састав, делокруг и начин избора и опозива чланова Управног одбора, као и овлашћење за доношење акта о систематизацији радних места, у време важења биле су у границама законских овлашћења из Закона о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса ("Службени гласник РС", бр. 257/2000...107/2005) и сагласне с уставним принципима садржаним у одредбама члана 58. став 2. и члана 72. став 1. тачка 4. Устава.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да Правилник о систематизацији послова у Јавном радио-дифузног предузећу "Радио Панчево" Панчево, од 19. јула 2002. године, није у сагласности с Уставом и законом.

2. Одбија се предлог за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба чл. 26. до 29. и члана 35. став 1. тачка 7. Статута Јавног радио-дифузног предузећа "Радио Панчево" Панчево, од 20. маја 2002. године.

О б р а з л о ж е њ е

Предлозима Синдиката Јавног радио-дифузног предузећа "Радио Панчево", Панчево, покренут је, пред Уставним судом Републике Србије, поступак за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба чл. 26. до 29. и члана 35. став 1. тачка 7. Статута као и поступак за утврђивање неуставности и незаконитости Правилника, наведених у изреци. Оспоравајући одредбе чл. 26. до 29. Статута, којима је утврђен састав, начин избора и опозива чланова Управног одбора Јавног предузећа, предлагач је навео да је вишегодишња пракса Скупштине општине Панчево, као оснивача, да самоиницијативно или на предлог директора бира чланове Управног одбора из реда запослених, не уважавајући при том законско право запослених да сами бирају своје представнике како је то регулисано одредбама чл. 83. и 402. Закона о предузећима. Одредба члана 35. став 1. тачка 7. Статута, којом је предвиђено да директор доноси општи акт о систематизацији радних места, по мишљењу предлагача, није у складу са чланом 104. Закона о локалној самоуправи којим је прописана обавеза за скупштину општине, као оснивача, да даје сагласност на

ове акте. Из истих разлога предлагач сматра незаконитим и Правилник о систематизацији послова, будући да је донет од стране директора без сагласности Скупштине општине Панчево и Управног одбора Јавног предузећа.

У одговору директора Предузећа истакнуто је, поред осталог, да је оспорени Правилник донет на основу овлашћења из члана 35. став 1. тачка 7. Статута. У погледу оспоравања Статута, који је престао да важи ступањем на снагу новог Статута 5. децембра 2003. године, давалац одговора је навео да су оспорене одредбе у време важења биле сагласне са законом, будући да се у конкретном случају ради о Јавном предузећу, које је организовано у складу са Законом о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса.

Уставни суд је утврдио да је Правилник о систематизацији послова донео директор овог Јавног предузећа на основу члана 120. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01) и члана 35. став 1. тачка 7. Статута Јавног предузећа, 19. јула 2002. године.

Према члану 104. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04) јединица локалне самоуправе даје сагласност на опште акте корисника буџета јединице локалне самоуправе којим се утврђује број и структура запослених. Имајући у виду да се, према члану 19. Статута Јавног предузећа, средства за обављање делатности предузећа претежним делом обезбеђују из буџета општине Панчево, Уставни суд је оценио да је оспорени Правилник донет противно члану 104. Закона о локалној самоуправи, с обзиром на то да је у поступку његовог доношења изостала сагласност Скупштине општине Панчево, која је изричито прописана законом када су у питању акти којима се утврђује број и структура запослених.

Уставни суд је такође оценио да је у конкретном случају повређен и уставни принцип обавезне сагласности општих аката са законом из члана 119. став 3. Устава Републике Србије.

Оспореним одредбама чл. 26. до 29. и члана 35. став 1. тачка 7. Статута утврђен је састав, делокруг и начин избора и опозива чланова Управног одбора, као и овлашћење за доношење општег акта о систематизацији радних места.

Оцењујући законитост оспорених одредаба Статута Уставни суд је утврдио да су оспорене одредбе у време важења биле у границама законских овлашћења, сагласно одредбама чл. 1., 12. и 16. Закона о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса ("Службени гласник РС", бр. 25/2000, 25/2002 и 107/2005). Оспорене одредбе Статута биле су сагласне и уставним принципима садржаним у одредбама члана 58. став 2. и члана 72. став 1. тачка 4. Устава, према којима запослени управљају у друштвеном предузећу и учествују у управљању у другим врстама предузећа и другим организацијама у којима раде, односно у која улажу средства, у складу са законом и колективним уговором, а Република Србија уређује и обезбеђује правни положај предузећа и других организација, њихових удружења и комора. Наводи предлагача да чланове Управног одбора из реда запослених бира Скупштина општине Панчево "по свом избору или избору директора" тичу се начина примене оспорених одредаба Статута, што није у надлежности Уставног суда одређеној чланом 125. Устава.

На основу изложеног и одредаба члана 46. тач. 1), 3) и 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава Републике Србије, Правилник о систематизацији послова из тачке 1. изреке престаје да важи даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 16/2006)
 IY-444/2003 од 12. јануара 2006.

С обзиром да је оспореном одредбом члана 90. Правилника о раду прописано да Правилник ступа на снагу даном доношења, дакле пре објављивања, а да према одредби члана 120. Устава закон, други пропис или општи акт ступа на снагу најраније осмог дана од дана објављивања, то оспорена одредба Правилника није у сагласности с Уставом.

Не постоје процесне претпоставке за оцену законитости поступка доношења Правилника у односу на законе који су престали да важе.

Уставни суд је донео:

ОДЛУКУ

1. Утврђује се да одредба члана 90. Правилника о раду предузећа "West Pharmaceutical Services Beograd" д.о.о. Ковин, број 24/04, од 4. фебруара 2004. године, није у сагласности с Уставом.

2. Одбацује се иницијатива за покретање поступка за оцену законитости поступка доношења Правилника из тачке 1.

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости поступка доношења и одредбе члана 90. Правилника о раду наведеног у изреци. Иницијатор наводи да је доношење Правилника од стране директора наведеног предузећа, у супротности са чланом 3. став 1. Закона о раду, из разлога што директор и синдикална организација предузећа нису ни покушали да преговарају око закључивања колективног уговора, као и да је у супротности са чланом 62. став 1. тачка 2. Закона о предузећима, према коме све опште акте које не доноси скупштина доноси управни одбор предузећа. Одредбу члана 90. Правилника о раду, којом је прописано да Правилник ступа на снагу даном доношења, иницијатор оспорава наводима да није у складу са чланом 120. Устава, а истиче и то да Правилник није објављен на огласним местима предузећа.

У одговору доносиоца акта се наводи да је Правилник о раду, сагласно одредбама Статута Предузећа, донео оснивач предузећа у функцији Скупштине, односно компанија "West Pharmaceutical Services Danmark A/S". Такође, у одговору се наводи и да су са синдикатом вођени преговори у циљу закључивања појединачног колективног уговора, али да преговори нису дали резултате, те да је послодавац 4. фебруара 2004. године донео Правилник о раду, који је затим објављен на огласној табли Предузећа 5. фебруара 2004. године.

У спроведеном поступку пред Уставним судом утврђено је да је Правилник о раду, позивајући се на члан 3. став 3. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01) и члан 27. Статута предузећа "West

Pharmaceutical Services Beograd" д.о.о. Ковин, донео оснивач предузећа у функцији Скупштине, "West Pharmaceutical Services Danmark A/S", број 24/04, 4. фебруара 2004. године. Правилник је објављен на огласној табли Предузећа 5. фебруара 2004. године. Одредбом члана 90. Правилника прописано је да Правилник ступа на снагу даном доношења.

Одредбом члана 120. Устава Републике Србије утврђено је да закон, други пропис или општи акт ступа на снагу најраније осмог дана од дана објављивања, осим ако, из нарочито оправданих разлога, није предвиђено да раније ступи на снагу. С обзиром на то да је одредбом члана 90. Правилника о раду прописано да Правилник ступа на снагу даном доношења, дакле да је одређено да тај општи акт ступа на снагу пре његовог објављивања, Уставни суд је оценио да оспорена одредба члана 90. Правилника о раду није у сагласности с Уставом.

У погледу захтева иницијатора за оцену законитости поступка доношења Правилника о раду, Уставни суд је утврдио да је Правилник донет у време важења Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01), који је престао да важи ступањем на снагу Закона о раду ("Службени гласник РС", број 24/05), као и у време важења Закона о предузећима ("Службени гласник РС", бр. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99 и 36/02), који је такође престао да важи ступањем на снагу Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", број 125/04). Имајући у виду наведено Уставни суд је оценио да не постоје процесне претпоставке за одлучивање о захтеву за оцену законитости поступка доношења Правилника са законима који су престали да важе. Из наведених разлога Уставни суд је у овом делу одбацио иницијативу.

На основу члана 19. став 1. тачка 4) и члана 46. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава Републике Србије, одредба члана 90. Правилника наведеног у изреци, престаје да важи даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 16/2006)
 ГУ-98/2004 од 19. јануара 2006.

У конкретној уставно-правној ствари доносилац акта одредио је ступање на снагу оспореног акта сагласно одредби члана 120. Устава, односно утврдио је и нарочито оправдане разлоге за ступање на снагу оспореног општег акта пре истека рока из члана 120. Устава.

Престанком важења оспореног Правилника и закона у односу на које је тражена оцена законитости поступка доношења Правилника, стекли су се услови за обуставу тог поступка покренутог предлогом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Одбија се предлог за утврђивање неуставности члана 97. Правилника о раду Института за кукуруз "Земун поље" Д.П. Београд, од 18. маја 2004. године.

2. Обуставља се поступак за утврђивање незаконитости поступка доношења Правилника из тачке 1.

3. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачних аката и радњи предузетих на основу Правилника из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Предлогом Самосталног синдиката Института за кукуруз "Земун поље" ДП Београд покренут је, пред Уставним судом Републике Србије, поступак за утврђивање неуставности и незаконитости поступка доношења Правилника наведеног у изреци. Предлагач сматра да директор Института није био законом овлашћен за доношење оспореног Правилника, већ Управни одбор сагласно члану 62. Закона о предузећима. Предлагач, такође, наводи да за доношење Правилника нису били испуњени услови из члана 3. Закона о раду, будући да његовом доношењу нису претходили преговори између синдиката и директора ради закључивања новог колективног уговора. Надаље, предлагач сматра да је ступањем на снагу Правилника даном објављивања како је то предвиђено у члану 97. Правилника повређен члан 120. Устава Републике Србије, па је предложио Уставном суду да, до доношења коначне одлуке обустави његову примену.

У одговору доносиоца оспореног Правилника истакнуто је, поред осталог, да је Правилник донет у складу са одредбама члана 3. Закона о раду, с обзиром на чињеницу да није постигнута сагласност међу учесницима за закључивање појединачног колективног уговора. Као разлог за ступање на снагу Правилника даном објављивања, давалац одговора је навео хитну потребу исплате заосталих зарада, како не би дошло до штрајка запослених.

Уставни суд је утврдио да је Правилник престао да важи на основу члана 108. став 3. Појединачног колективног уговора закљученог 12. новембра 2004. године, а да је чланом 97. Правилника било предвиђено његово ступање на снагу даном објављивања на огласним таблама Института.

Чланом 120. Устава Републике Србије одређено је да закон, други пропис или општи акт ступа на снагу најраније осмог дана од дана објављивања, осим ако, из нарочито оправданих разлога није предвиђено да раније ступи на снагу.

Полазећи од изложеног, као и разлога наведених у одговору доносиоца акта за ступање на снагу Правилника пре истека рока од седам дана од дана објављивања, Уставни суд је оценио да је у конкретной уставно-правној ствари доносилац акта одредио ступање на снагу акта, сагласно наведеној одредби Устава, тј. да је утврдио и нарочито оправдане разлоге за ступање на снагу оспореног општег акта пре истека рока из члана 120. Устава.

Уставни суд је обуставио поступак за оцену законитости поступка доношења Правилника из разлога што су престали да важе оспорени Правилник као и закони у односу на које је тражена оцена законитости. Наиме, одредбе Закона о предузећима ("Службени лист СРЈ" бр. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 и 36/02) у односу на које је тражена оцена престале су да важе на основу Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", бр. 125/04), као и Закона о раду ("Службени гласник РС", број 70/01 и 73/01) који је престао да важи ступањем на снагу важећег Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05 и 61/05).

Уставни суд је, на основу члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) одбацио захтев за обуставу извршења појединачних аката и радњи предузетих на основу оспореног Правилника, с обзиром на то да је донео коначну одлуку.

На основу изложеног и одредаба члана 46. тачка 9) и члана 47. тач.2) до 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 20/2006)
 IY-235/2004 од 2. фебруара 2006.

Оспорене одредбе члана 4. ст. 2. до 4. оспореног Колективног уговора несагласне су са Законом о раду, из разлога што запослени не може бити премештен на рад из једног места у друго кад је удаљеност већа од 50 км у једном правцу и на основу једностране одлуке послодавца, па се тим одредбама нарушава и уставни принцип обавезне сагласности општих аката са законом из члана 119. став 3. Устава.

Остале оспорене одредбе чл. 1. до 29. Колективног уговора сагласне су са Законом о раду, у погледу прописивања садржине колективних уговора и права запослених на увећану зараду по основу времена проведеног на раду за сваку пуну годину рада остварену у радном односу.

Захтев за одређивање привремене мере Уставни суд одбацује када доноси коначну одлуку о захтеву за оцену уставности и законитости оспореног акта.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредбе члана 4. ст. 2. до 4. Појединачног колективног уговора Саобраћајног предузећа "Ласта" А.Д. Београд, од 29. јула 2002. године, нису у сагласности с Уставом и законом.

2. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба чл. 1. и 29. Колективног уговора из тачке 1.

3. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачних аката и радњи предузетих на основу оспорених одредаба Колективног уговора из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднете су представке за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба члана 1, члана 4. ст. 2. до 4. и члана 29. Појединачног колективног уговора наведеног у изреци. Оспоравајући законитост члана 1. Појединачног колективног уговора, иницијатор је навео да оспореним општим актом није регулисана одговорност запослених, већ се она утврђује уговорима о раду противно Закону о раду. Одредба члана 4. ст. 2. до 4. и члана 29. Колективног уговора, којима је предвиђено распоређивање запослених на рад из једног у

друго место рада у зависности од удаљености радног места од места становања, као и право запосленог на увећање зараде по основу радног стажа у овом предузећу, према наводима у иницијативи угрожавају се уставна права запослених на рад и зараду. Такође је предложено доношење привремене мере обуставе примене оспорених одредаба Колективног уговора.

У одговору се наводи, поред осталог, да према колективном уговору запослени може бити премештен на друге послове када за то постоје оправдани разлози везани за потребе процеса рада и уз сагласност репрезентативног синдиката, те да оспорене одредбе Појединачног колективног уговора нису несагласне Закону о раду.

Уставни суд је утврдио да је оспореним одредбама члана 4. Колективног уговора предвиђено: да запослени по потреби процеса и организације рада, може бити премештен на рад из једног у друго радно место, ако је удаљеност од места у коме запослени ради до места у које се премешта мања од 60 км у једном правцу (став 2.); с тим што се наведено ограничење у погледу удаљености неће примењивати на премештај запослених из места Ваљево - Београд и Београд - Смедеревска Паланка (став 3.); да одлуку о потреби процеса рада и распоређивања запосленог из једне у другу профитну организацију доноси генерални директор на предлог директора профитних организација и уз сагласност репрезентативних синдиката (став 4.).

Законом о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05 и 61/05) прописано је: да се премештај запосленог из једног у друго место рада код истог послодавца може спровести једино изменом уговора о раду; (члан 171. став 1. тачка 2); да запослени може бити премештен у друго место рада: 1) ако је делатност послодавца такве природе да се рад обавља у местима ван седишта послодавца, односно његовог организационог дела; 2) ако је удаљеност од места у коме запослени ради до места у које се премешта на рад мање од 50 км и ако је организован редован превоз који омогућава благовремени долазак на рад и повратак са рада и обезбеђена накнада трошкова превоза у висини једне превозне карте у јавном саобраћају као и да запослени може да буде премештен у друго место, ван наведених случајева, само уз свој пристанак (члан 173).

Уставни суд је утврдио да су оспорене одредбе члана 4. ст. 2. до 4. Колективног уговора несагласне са Законом о раду из разлога што запослени не може бити премештен на рад из једног у друго место кад је удаљеност већа од 50 км у једном правцу и на основу једностране одлуке послодавца.

Оспореним одредбама се такође, нарушава и уставни принцип обавезне сагласности општих аката са законом из члана 119. став 3. Устава Републике Србије.

Оцењујући одредбе чл. 1. и 29. Колективног уговора којима је утврђено да се овим Колективним уговором, у складу са законом, уређују права, обавезе и одговорности из радног односа запослених, као и право запослених на увећање зараде на основу времена проведеног на раду за сваку пуну годину рада, Уставни суд је утврдио да су оспорене одредбе сагласне са одредбама чл. 1. и 108. став 1. тачка 4. Закона о раду којима је прописана садржина колективног уговора и право запослених на увећану зараду по основу времена проведеног на раду за сваку пуну годину рада остварену у радном односу. Наводи доносиоца иницијативе да Колективним уговором није посебно регулисана одговорност запослених, нису, по оцени Уставног суда, од утицаја на оцену законитости оспореног општег акта, с обзиром на то да се према

Закону о раду права, обавезе и одговорности запослених могу уређивати колективним уговором али и уговором о раду.

Уставни суд је одбацио захтев за обуставу извршења појединачних аката и радњи предузетих на основу одредаба Колективног уговора на основу члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), с обзиром да је донео коначну одлуку.

На основу изложеног и одредаба члана 46. тач. 1) и 3) и члана 47. тач. 2) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр.32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава одредбе члана 4. ст. 2. до 4. Колективног уговора из изреке престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 20/2006)
IУ-170/2004 од 16. фебруара 2006.

Није сагласно с Уставом (чланом 120.) прописивање да општи акт ступа на снагу даном доношења.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредба члана 11. Правилника о систематизацији радних места Акционарског друштва за угоститељство, услуге, туризам, производњу и промет "Златар" из Нове Вароши, од 15. априла 2003. године, није у сагласности с Уставом

2. Утврђује се да одредба члана 6. Одлуке о изменама и допунама Правилника из тачке 1., од 1. јуна 2004. године, није у сагласности с Уставом.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности члана 11. Правилника наведеног у тачки 1. изреке и члана 6. Одлуке наведне у тачки 2. изреке. У иницијативи се наводи да Правилник, који је донет 15. априла 2003. године, у оспореном члану 11. прописује да ће Правилник ступити на снагу даном доношења, а да ће се примењивати од 15. априла 2003. године, из чега произлази да Правилник истог дана ступа на снагу и почиње да се примењује, а што је супротно Уставу Републике Србије. Даље се наводи да је Одлуком о изменама и допунама Правилника од 1. јуна 2004. године, у оспореном члану 6. предвиђено да Одлука ступа на снагу даном доношења.

У одговору доносиоца оспорених аката наводи се да је Правилник о систематизацији радних места био објављен на огласној табли Друштва, од 15. до 23. априла 2003. године, а да се примењивао од 1. маја 2003. године, те да је стога, без обзира на формулацију из члана 11., Правилник ступио на снагу у складу са прописима о ступању на снагу општих аката. У вези са Одлуком о изменама и допунама оспореног Правилника, доносилац акта наводи да је

Одлука такође објављена на огласној табли Друштва, од 1. до 9. јуна 2004. године. У одговору се истиче да је без значаја да ли је одлуком прописано да ступа на снагу даном доношења, јер је овом одлуком само "поткрепљена" чињеница да су, у складу са Програмом за решавање вишка запослених, укинута одређена радна места, односно смањен број извршилаца.

Уставни суд је утврдио да је Правилник о систематизацији радних места Акционарског друштва за угоститељство, услуге, туризам, производњу и промет "Златар" Нова Варош донео директор 15. априла 2003. године, с позивом на одредбе члана 3. Закона о раду ("Службени гласник РС", број 70/2001). Оспореном одредбом члана 11. Правилника прописано је да Правилник ступа на снагу даном доношења, а да ће се примењивати од 15. априла 2003. године. Одлуку о изменама и допунама Правилника о систематизацији радних места Акционарског друштва за угоститељство, услуге, туризам, производњу и промет "Златар" Нова Варош донео је директор 1. јуна 2004. године, с позивом на одредбе члана 3. Закона о раду. Оспореном одредбом члана 6. Одлуке прописано је да Одлука ступа на снагу даном доношења.

Уставом Републике Србије у члану 120. утврђено је да закон, други пропис или општи акт ступа на снагу најраније осмог дана од дана објављивања, осим ако, из нарочито оправданих разлога, није предвиђено да раније ступи на снагу. С обзиром на то да из наведене одредбе Устава следи да је објављивање прописа услов за његово ступање на снагу, Уставни суд је утврдио да су оспорена одредба члана 11. Правилника и оспорена одредба члана 6. Одлуке, којима је прописано ступање на снагу ових аката даном доношења, несагласне с Уставом.

На основу изложеног и члана 46. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник Републике Србије", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава, члан 11. Правилника наведеног у тачки 1. изреке и члан 6. Одлуке наведене у тачки 2. изреке, престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 38/2006)
 IY-46/2005 од 6. априла 2006.

Из одредбе члана 120. Устава следи да општи акт не може ступити на снагу пре његовог објављивања, па стога није сагласно с Уставом прописивање у оспореним актима њиховог ступања на снагу осмог дана од дана доношења.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредба члана 15. Правилника о унутрашњој организацији Акционарског друштва "Сигма" Суботица, број 1174/03 од 23. маја 2003. године, није у сагласности с Уставом.

2. Утврђује се да одредба члана 13. Правилника о систематизацији радних места, Акционарског друштва из тачке 1., број 1168/03 од 22. маја 2003. године, није у сагласности с Уставом.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 15. Правилника о унутрашњој организацији од 23. маја 2003. године и одредбе члана 13. Правилника о систематизацији радних места од 22. маја 2003. године, а.д. "Сигма" Суботица. У иницијативи се наводи да су оспорене одредбе наведених правилника у супротности са чланом 120. Устава Републике Србије, јер прописују њихово ступање на снагу даном доношења, као и да оспорени правилници нису објављени на огласној табли Предузећа и да је њихова примена почела пре њиховог објављивања, односно ступања на снагу.

У одговору доносиоца оспорених аката наводи се да је Управни одбор у складу са чланом 12. и чланом 55. став 1. Статута друштва, донео Правилник о унутрашњој организацији друштва, на седници одржаној 20. маја 2003. године (који је заведен под бројем 1174/03 од 23. маја 2003. године), а директор Акционарског друштва, после усвајања овог Правилника, донео је Правилник о систематизацији радних места, број 1168/03 од 22. маја 2003. године. У одговору се наводи да оспорени правилници нису примењивани пре него што су ступили на снагу, односно да је Правилник о унутрашњој организацији истакнут на огласној табли Акционарског друштва 23. маја 2003. године, а Правилник о систематизацији радних места истакнут је на огласној табли 2. јуна 2003. године и да из тога произлази да су ступили на снагу осмог дана од дана њиховог објављивања.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио: да је Правилник о унутрашњој организацији, број 1174/03 од 23. маја 2003. године, донео Управни одбор Акционарског друштва на седници одржаној 20. маја 2003. године, на основу члана 12. Статута АД "Сигма" Суботица, те да је оспореним чланом 15. Правилника предвиђено да Правилник ступа на снагу осмог дана од дана његовог доношења; да је Правилник о систематизацији радних места, број 1168/03 од 22. маја 2003. године, донео директор АД "Сигма" Суботица, на основу одредаба Закона о предузећима ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96... 36/02), Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01), Статута Акционарског друштва и Правилника о унутрашњој организацији донетог од стране Управног одбора, те да је оспореним чланом 13. Правилника предвиђено је да Правилник ступа на снагу осмог дана од дана његовог доношења.

Чланом 120. Устава Републике Србије предвиђено је да закон, други пропис или општи акт ступа на снагу најраније осмог дана од дана објављивања, осим ако, из нарочито оправданих разлога, није предвиђено да раније ступи на снагу. Имајући у виду да из наведене одредбе Устава следи да општи акт не може ступити на снагу пре његовог објављивања, а да је оспореном одредбом члана 15. Правилника о унутрашњој организацији предвиђено да Правилник ступа на снагу осмог дана од дана доношења, а оспореним чланом 13. Правилника о систематизацији радних места, такође је предвиђено да Правилник ступа на снагу осмог дана од дана доношења,

Уставни суд је оценио да оспорене одредбе о ступању на снагу наведених правилника нису у сагласности са чланом 120. Устава.

На основу изложеног и одредбе члана 46. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је донео Одлуку као у изреци.

На основу члана 130. Устава, одредба члана 15. Правилника наведеног у тачки 1. изреке и одредба члана 13. Правилника наведеног у тачки 2. изреке престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије."

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 38/2006)
 IУ-120/2004 од 16. марта 2006.

Није несагласно с Уставом и законом прописивање Посебним колективним уговором критеријума за утврђивање вишка запослених, које Закон о раду не искључује.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Одбија се предлог за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба члана 38. став 1. ал. 4. и 5. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика ("Службени гласник РС", број 86/05).

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом Републике Србије покренут је поступак за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба члана 38. став 1. ал. 4. и 5. Посебног колективног уговора наведеног у изреци. По наводима предлагача, оспорене одредбе Посебног колективног уговора повлашћују, односно стављају у повољнији положај одређене категорије запослених, јер прописују да по основу престанка потребе за радом запосленог, радни однос не може престати једном од брачних другова, ако оба брачна друга раде у истој установи, нити запосленом мушкарцу који има најмање 30 година стажа осигурања и запосленој жени која има најмање 25 година стажа осигурања, без њихове сагласности. Овакво уређивање је, сматра подносилац предлога, несагласно с Уставом Републике Србије, одредбама Закона о раду, Закона о основама система образовања и васпитања, и другим законима и општим актима који се примењују на запослене у основним и средњим школама и домовима ученика.

У одговору Владе Републике Србије се наводи да оспорене одредбе Колективног уговора нису несагласне с овлашћењима за уређивање ових питања садржаним у одредбама члана 35. став 3. и члана 29. став 1. Устава, као и с одредбама члана 3. став 1., члана 8. ст. 1. и 2., члана 22. став 2. и чл. 187. и 188. Закона о раду. Оспореним одредбама Колективног уговора је утврђена заштита од престанка радног односа запослених за чијим је радом престала потреба, и то за "старије запослене" само уз њихову сагласност, а у циљу заштите ове категорије запослених због смањене могућности за њихово ново

запошљавање. У погледу заштите запосленог од престанка радног односа када су оба брачна друга запослена код истог послодавца, ова заштита је такође заснована на објективним разлозима, а у циљу обезбеђивања социјалне сигурности породице, што је у складу и са чланом 29. став 1. Устава, којим је утврђено да породица има посебну заштиту. У том смислу, учесници колективног уговора у уређивању права, водећи рачуна о потреби посебне заштите породице, могу да уређују права из рада чланова породице који су на раду код истог послодавца.

У одговору Гранског синдиката просветних радника Србије "Независност", поред осталог се наводи, да су потписници овог Колективног уговора приликом поступка његовог закључивања првенствено сагледавали структуру запослених у просвети, која је изузетно неповољна у погледу старосног доба и пензијског стажа, и социјалну карту запослених, по којој, према подацима у области образовања, код многих послодаваца раде оба брачна друга. Критеријуми за утврђивање запослених за чијим радом је престала потреба су предмет колективног преговарања, у поступку закључивања колективног уговора и одређивања заштићене категорије запослених, као један од принципа колективног преговарања.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да су Посебни колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика ("Службени гласник РС", број 86/2005), закључили Синдикат образовања Србије, Грански синдикат просветних радника Србије "Независност" и Влада Републике Србије. Оспореним одредбама члана 38. став 1. ал. 4. и 5. Колективног уговора утврђено да радни однос запосленом за чијим је радом престала потреба не може престати једном од брачних другова ако оба брачна друга раде у истој установи, односно запосленом мушкарцу који има најмање 30 година стажа осигурања и запосленој жени која има најмање 25 година стажа осигурања, без њихове сагласности.

Уставом је прописано: да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да породица има посебну заштиту (члан 29. став 1.); да запосленима може престати радни однос против њихове воље, под условима и на начин утврђен законом и колективним уговором (члан 35. став 3.); да Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује систем у области радних односа, заштите на раду, запошљавања, социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности, као и друге економске и социјалне односе од општег интереса (члан 72. став 1. тачка 4.).

Законом о раду ("Службени гласник РС", број 24/05) прописано је: да се колективним уговором код послодавца, у складу са законом, уређују права, обавезе и одговорности из радног односа и међусобни односи учесника колективног уговора (члан 3. став 1.); да је послодавац дужан да донесе програм решавања вишка запослених, ако утврди да ће због технолошких, економских или организационих промена у оквиру периода од 30 дана доћи до престанка потребе за радом запослених на неодређено време и да, поред осталог, пропише критеријуме за утврђивање вишка запослених (чл. 153. и 155.); да критеријум за утврђивање вишка запослених не може да буде одсуствовање запосленог са рада због привремене спречености за рад, трудноће, породилског одсуства, неге детета и посебне неге детета (члан 157.).

Одредбама члана 126. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 62/2003, 64/2003, 58/2004 и 62/2004) прописано је да наставнику, васпитачу и стручном сараднику сваке школске године, директор решењем утврђује статус у погледу рада са пуним или непуним радним временом, на основу програма образовања и васпитања, годишњег програма и поделе часова (став 1.), а да наставник, васпитач или стручни сарадник који је остао нераспоређен, остварује права запосленог за чијим је радом престала потреба у предузећу, у складу са законом (став 3.).

Полазећи од наведених одредаба Устава и закона, Уставни суд је оценио да, у конкретном случају, оспореним одредбама члана 38. став 1. ал. 4. и 5. Посебног колективног уговора, није прописан као критеријум за утврђивање вишка запослених ни један од критеријума које одредба члана 157. Закона о раду искључује, те да нема основа за утврђивање несагласности оспорених одредаба овог колективног уговора са законом. Такође, оспореним одредбама Посебног колективног уговора нису повређени уставни принципи из чл. 13. и 35. Устава, јер се овим одредбама не ограничава право на рад и права која из тога проистичу, пошто се, под истим условима и на једнак начин односе на све запослене који се налазе у истој правној ситуацији.

На основу изложеног и члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 56/2006)
 IY-379/2004 од 25. маја 2006.

Оспорена одредба Колективног уговора донета је у границама законских овлашћења доносиоца акта, с обзиром да Законом о раду прописана радноправна заштита синдикалних представника, за време обављања и годину дана по престанку функције, има значење одређивања минимума радноправне заштите представника запослених, тако да се она не може умањивати, али се колективним уговором може предвидети у већем обиму.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 104. став 5. Појединачног колективног уговора Минел котлоградње А. Д. Београд, од 10 јула 2002. године.

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 104. став 5. Колективног уговора наведеног у изреци, јер се овом одредбом, по мишљењу подносиоца иницијативе, синдикални представници доводе, супротно Уставу и закону, у привилеговани положај у односу на остале запослене.

У одговору доносиоца акта на наводе из иницијативе истакнуто је, поред осталог, да је оспорена одредба преузета из Општег колективног уговора, и да је сагласна са законом.

Уставни суд је утврдио да је оспореном одредбом члана 104. став 5. Појединачног колективног уговора предвиђено да "председник, члан органа регистроване организације синдиката, председник подружнице, за време обављања и у року од две године по престанку функције, ако поступа у складу са законом и овим Уговором, не може да се премести на друге послове, ако је то за њега неповољније, и да се утврди престанак потребе за његовим радом или да се на други начин стави у неповољан положај."

Уставом Републике Србије утврђено је: да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко и друго уверење, образовање социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да свако има право на рад, као и да се јамчи слобода рада, слободан избор занимања и запослења и учешће у управљању, доступност радног места и функције под једнаким условима, а да запосленима може престати радни однос против њихове воље, под условима и на начин утврђен законом и колективним уговором (члан 35.); да се јамчи слобода политичког, синдикалног и другог организовања и деловања и без одобрења, уз упис у регистар код надлежног органа (члан 44. став 1.); да Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује систем у области радних односа (члан 72. става 1. тачка 4.).

Законом о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05 и 61/05) утврђено је: да се синдикатом сматра самостална демократска и независна организација запослених у коју се они добровољно удружују ради заступања, представљања, унапређења и заштите својих професионалних, радних, економских, социјалних, културних и других појединачних и колективних интереса (члан 6.); да општим актом и уговором о раду могу да се утврде већа права и повољнији услови рада од права и услова утврђених законом, као и друга права која нису утврђена законом, осим ако законом није друкчије одређено (члан 8. став 2.); да запослени непосредно, односно преко својих представника имају право на удруживање, учешће и преговарање за закључивање колективног уговора, мирно решавање колективних и индивидуалних радних спорова, консултовање, информисање и изражавање својих ставова о битним питањима у области рада; да запослени, односно представник запослених, због наведених активности не може бити позван на одговорност, нити стављен у неповољнији положај у погледу услова рада, ако поступа у складу са законом и колективним уговором (члан 13.); да је забрањена непосредна и посредна дискриминација лица која траже запослење, као и запослених, с обзиром, поред осталог, на чланство у политичким организацијама и синдикатима (члан 18.); да послодавац не може да откаже уговор о раду, нити да на други начин стави у неповољан положај именованог или изабраног синдикалног представника за време обављања функције и годину дана по престанку функције, ако поступа у складу са законом, општим актом и уговором о раду (члан 188. став 1.).

Полазећи од изложеног, Уставни суд је оценио да је оспорена одредба члана 104. став 5. Колективног уговора донета у границама законских овлашћења доносилаца акта, с обзиром на то да одредба члана 188. став 1. Закона о раду, којом је прописана радноправна заштита синдикалних представника за време обављања и годину дана по престанку функције, има значење одређивања минимума радноправне заштите представника запослених,

тако да се она не може умањивати, али се колективним уговором може предвидети у већем обиму, сагласно одредби члана 8. став 2. Закона.

Оспореном одредбом Колективног уговора се, такође, по оцени Уставног суда, не доводи у питање уставни принцип једнакости из члана 13. Устава, с обзиром на то да се оспорена одредба подједнако односи на све запослене који се налазе у истој правној ситуацији предвиђеној овом одредбом.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-412/2004 од 13. априла 2006.

Одредбама Устава и Закона о здравственом осигурању директор Републичког завода за здравствено осигурање овлашћен је да организује рад и пословање Завода и доноси акт о организацији и систематизацији послова у Заводу, и да тим актом, поред осталог, уреди и услове које сваки запослени треба да испуњава у погледу степена и врсте стручне спреме, радног искуства и посебних услова за обављање одређених послова и број потребних извршилаца.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности Правилника о организацији и систематизацији радних места у Републичком заводу за здравствено осигурање 01 број 110-13/02/03-2, од 1. априла 2003. године.

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за оцену уставности Правилника о организацији послова и систематизацији радних места у Републичком заводу за здравствено осигурање. Подносилац сматра да се оспореним Правилником врши дискриминација одређених професија и угрожавају "основна људска права запослених у Заводу" да под равноправним условима конкуришу за стицање највишег стручног звања "саветника". Сматра да је "директор злоупотребио службени положај и да је Правилник искоришћен за прогон стручњака који нису по мери директора", и да су тиме повређене одредбе чл. 13. и 35. Устава Републике Србије.

Доносилац оспореног акта у одговору истиче да је оспорени Правилник донео директор Завода на основу овлашћења из Закона о здравственом осигурању, и да Правилник не садржи одредбе којима се запосленом дају мања права или утврђују неповољнији услови рада од права и услова који су утврђени законом, као ни одредбе којима се поједина лица која траже запослење или запослени стављају у неповољнији положај. Такође, Правилник не вређа право на рад утврђено Уставом, као ни друга уставна права појединца.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио:

Оспорени Правилник о организацији послова и систематизацији радних места у Републичком заводу за здравствено осигурање 01 број 110-13/02/03-3, од 1. априла 2003. године, донео је уз претходну сагласност Управног одбора Завода, директор Завода на основу члана 103. Закона о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", бр. 18/92, 26/93, 53/93, 67/93, 48/94, 25/96, 46/98, 54/99, 29/01 и 18/02) и члана 39. Статута Републичког завода за здравствено осигурање ("Службени гласник РС", бр. 33/99, 16/00 и 34/02).

Правилником је уређена организација послова и систематизација радних места у Републичком заводу за здравствено осигурање, и то: обављање послова Завода, садржај тих послова, врста и број организационих јединица и њихов делокруг, начин руковођења организационим јединицама, послови организационих јединица, укупан број запослених у Заводу, број радних места са називом, описом и условима које сваки запослени треба да испуњава у погледу степена и врсте стручне спреме, односно квалификације, радног искуства и посебних услова за обављање одређених послова и бројем потребних извршилаца. Правилником о изменама и допунама Правилника о организацији послова и систематизацији радних места у Републичком заводу за здравствено осигурање 01 број 110-13/02/03-3, од 26. децембра 2003. године, који је ступио на снагу 16. јануара 2004. године, извршене су измене у броју запослених у Дирекцији Завода, опису послова по организационим јединицама и условима за обављање послова радног места "Саветник".

Уставом Републике Србије утврђено је: да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да свако има право на рад и да се јамчи слобода рада, слободан избор занимања и запослења и учешће у управљању, да је свакоме, под једнаким условима, доступно радно место и функција (члан 35. ст. 1. и 2.); да Република Србија уређује и обезбеђује систем у области радних односа и образовања, социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности, организацију, надлежности и рад републичких органа (члан 72. ст. 1. тач. 4. и 11).

Оспорени Правилник није акт који је донет непосредно на основу Устава, већ на основу Закона о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", бр. 18/92, 26/93, 53/93, 67/93, 48/94, 25/96, 46/98, 54/99, 29/01, 18/02, 80/02, 84/04, 45/05 и 101/05), којим је било прописано да директор Завода организује рад и пословање у Заводу и поред осталог, доноси акт о организацији и систематизацији запослених у Заводу, уз претходну сагласност Управног одбора Завода (члан 103. тач. 1) и 5)). Наведени закон престао је да важи 10. децембра 2005. године, ступањем на снагу Закона о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", бр. 107/05 и 109/05), те је оцену законитости оспореног Правилника Уставни суд извршио у односу на закон који је на снази. Одредбом члана 227. став 1. тач. 1. и 5. важећег Закона, прописано је да директор Републичког завода организује рад и пословање у Републичком заводу и да, поред осталог, доноси акт о организацији и систематизацији послова у Републичком заводу.

Полазећи од наведених одредаба Устава и Закона о здравственом осигурању, Уставни суд је оценио да је директор Завода овлашћен да организује рад и пословање Завода и доноси акт о организацији и систематизацији послова у Заводу, и да тим актом, поред осталог, уреди и

услове које сваки запослени треба да испуњава у погледу степена и врсте стручне спреме, односно квалификације, радног искуства и посебних услова за обављање одређених послова и број потребних извршилаца. Које ће услове и критеријуме за обављање одређених послова Завода доносилац акта утврдити у акту о организацији и систематизацији запослених, питање је пословне политике Завода, односно организације рада и пословања Завода, које је законом стављено у надлежност директора и управног одбора Завода. По оцени Суда, одредбама Правилника којима су утврђени услови за обављање послова и задатака у Заводу, није повређено начело једнакости грађана у правима и дужностима из члана 13. Устава, јер се услови за обављање одређених послова који су прописани оспореним Правилником подједнако односе на све запослене у Заводу. Такође, нису повређене ни одредбе члана 35. Устава, јер су Правилником утврђена радна места, под истим условима доступна свима.

Питања оцене оправданости и целисходности појединих решења предвиђених у оспореном Правилнику, односно колико су та решења "примерена" карактеру Завода и "функционално стручно утемељена", као и оцене примене оспореног Правилника у пракси, на која се указује у иницијативи, не спадају у надлежност Уставног суда утврђену чланом 125. Устава.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-351/2003 од 11. маја 2006.

Оспорене одредбе Правилника донете су у границама законског овлашћења директора Јавног предузећа да доноси правилник којим се уређује организација и систематизација послова, организациони делови, послови и радни задаци и услови за обављање послова код послодавца, као и услови за распоређивање запослених, а њима није повређено ни уставно начело о правној једнакости грађана, јер се услови прописани овим одредбама Правилника једнако односе на сва лица која се налазе у истој правној ситуацији.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба чл. 5, 8, 13, 17. и 22. Правилника о систематизацији радних места у ЈП "Водовод и канализација" Ћуприја, број 3144/1 од 16. новембра 2006. године.

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба чл. 5, 8, 13, 17. и 22. Правилника наведеног у изреци. По мишљењу подносиоца иницијативе, оспореним одредбама Правилника повређено је право на равноправност и једнакост запослених, а одредбом члана 22. Правилника није

прецизирано који акти о систематизацији престају да важе ступањем на снагу оспореног Правилника.

Доносилац оспореног Правилника у одговору наводи да је Правилник донет на основу одредаба Закона о раду и Општег и гранског колективног уговора, те да оспорене одредбе Правилника нису у супротности с Уставом и законом.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је Правилник о систематизацији радних места у ЈП "Водовод и канализација" Ћуприја, број 3144/1, донет 16. новембра 2006. године, и да је оспореним одредбама Правилника прописано: начин утврђивања коефицијената радних места и броја бодова (члан 5.); стручна спрема према садржају и сложености послова и радних задатака у процесу рада Јавног предузећа, врсте и степени стручне спреме и могућност распоређивања радника са нижим степеном стручне спреме на послове за које је утврђен IV, односно VI степен стручне спреме (члан 8.); могућност распоређивања запослених на друге послове и радне задатке и распоређивања на друго радно место, ако то захтевају потребе процеса рада и организација рада (члан 13.); пријем, контрола, евиденција и предаја извршених послова, односно радних задатака, који су уређени појединачним колективним уговором о радним и другим односима радника, као и праћење њиховог извршења преко надлежних служби (члан 17.); ступањем на снагу овог правилника, чиме престају да важе дотадашња општа и посебна акта о систематизацији послова, односно радних задатака (члан 22.).

Одредбом члана 13. Устава Републике Србије утврђено је да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство, а одредбом члана 35. Устава ст. 1. и 2. утврђено је да свако има право на рад, да се јамчи слобода рада, слободан избор занимања и запослења и учешће у управљању, и да је свакоме, под једнаким условима, доступно радно место и функција.

Одредбом члана 24. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05 и 61/05) прописано је да се радни однос може засновати са лицем које има најмање 15 година живота и испуњава друге услове за рад на одређеним пословима, утврђене законом, односно правилником о организацији и систематизацији послова, те да се правилником утврђују организациони делови код послодавца, врста послова, врста и степен стручне спреме и други посебни услови за рад на тим пословима.

Полазећи од наведених одредаба Устава и закона, Уставни суд је оценио да је директор Јавног предузећа, у границама овлашћења из закона, донео оспорени Правилник којим је уредио организацију и систематизацију послова, организационе делове, послове и радне задатке и услове за обављање послова код послодавца, као и услове за распоређивање запослених на одговарајуће послове. Оспореним одредбама Правилника, по оцени Суда, није повређено уставно начело из члана 13. Устава о једнакости грађана у правима и дужностима, јер се услови прописани оспореним одредбама Правилника подједнако односе на сва лица која се налазе у истој правној ситуацији.

У вези са оспоравањем одредбе члана 22. Правилника, Уставни суд је оценио да ова одредба не садржи повреду Устава и закона, јер је утврђивање престанка важења ранијих аката о истом питању, саставни део овлашћења за уређивање односа општим актима. Начин назначења аката који

престају да важе ступањем на снагу оспореног Правилника, није уставно-правно питање за чију је оцену уставности надлежан Уставни суд у смислу члана 125. Устава.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-357/2006 од 1. јуна 2006.

Имајући у виду да су Закон о раду у односу на који је тражена оцена законитости оспорених одлука и Уредба о висини зарада у јавним предузећима на основу које су донети оспорени акти, као и сами ти акти, престали да важе, стекли су се процесни услови да се обустави поступак за оцену законитости оспорених аката. Такође, с обзиром да оспорени акти нису донети непосредно на основу Устава, и да својом садржином не повређују одредбу члана 13. Устава, јер се односе на све запослене у предузећу који се налазе у истој правној ситуацији регулисаној тим актима, то нема основа ни за оцену њихове уставности.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Обуставља се поступак за утврђивање неуставности и незаконитости Одлуке о поступку утврђивања зараде анексом уговора о раду за I и II линију руковођења и летачко особље и уговореног дела зараде осталих запослених Јавног предузећа "Југословенски аеротранспорт", Београд, број 722/1 од 27. маја 2002. године и Одлуке о утврђивању уговореног минимума зараде по категоријама летача Јавног предузећа "Југословенски аеротранспорт", Београд, број 723/1 од 27. маја 2002. године.

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднет је предлог за утврђивање неуставности и незаконитости одлука наведених у изреци. Предлагач сматра да су оспорене одлуке несагласне са чланом 13. Устава Републике Србије, као и с одредбама чл. 78. и 81. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр.70/01 и 73/01). Такође је предложено Уставном суду да донесе привремену меру обуставе примене оспорених одлука до доношења коначне одлуке Уставног суда, јер је оспореним актима, по мишљењу предлагача, промењен систем расподеле зарада утврђен Појединачним колективним уговором предузећа, на тај начин да су извршиоци на појединим радним местима остварили несразмерно веће зараде у односу на запослене на другим радним местима са истим коефицијентима, а на основу субјективне оцене генералног директора.

У одговору доносиоца аката истакнуто је, поред осталог, да се у овом јавном предузећу користи модел расподеле зарада условљен применом Уредбе о висини зарада у јавним предузећима, а заснован је на принципима утврђених зарада пословодства у јавним предузећима, који су утврђени од стране Министарства саобраћаја и телекомуникација. С тим у вези, у одговору

се наводи да се расподела зарада у предузећу врши у складу са Законом о раду, Општим и Појединачним колективним уговором ЈАТ-а и принципима утврђивања зарада пословодства у јавним предузећима донетим од стране Владе Републике Србије. Давалац одговора је у накнадном поднеску обавестио Уставни суд да су оспорене одлуке стављене ван снаге на основу Одлуке генералног директора, број 751 од 13. априла 2005. године.

Уставни суд је утврдио да је Одлуку о поступку утврђивања уговорене зараде анексом уговора о раду за I и II линију руковођења и летачко особље и уговореног дела зараде осталих запослених донео генерални директор 27. маја 2002. године, на основу члана 32. Статута ЈАТ-а, члана 7. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01), члана 3. Општег колективног уговора ("Службени гласник РС", бр. 22/97), Уредбе о висини зарада у јавним предузећима ("Службени гласник РС", бр. 5/02), Упутства Министарства саобраћаја и телекомуникација о принципима и поступку утврђивања зарада пословодства јавних предузећа, број 120-01-00012/2002-01, Плана пословања за 2002. годину и процене резултата пословања, а у вези са чланом 6. тачка ЗБ Уговора о раду. Овом Одлуком утврђено је: да генерални директор утврђује зараду за I и II руководну линију кроз број просечних зарада у предузећу; да је за летачко и летачко кабинетско особље уговорени део зараде везан за налет сваког појединца; да посебном одлуком генералног директора уговорена зарада може бити умањена или увећана у зависности од финансијског резултата компаније; да у изузетним случајевима, уз предлог и писмено образложење директора запослени може бити посебно стимулисан за значајне резултате рада и допринос успешном пословању компаније, који се може финансијски квантификовати или је од значаја за компанију и посредно даје позитиван ефекат, а на основу одлуке генералног директора; да се за неизвршење постављених задатака, одлуком генералног директора, незапосленом може, на предлог директора организационе целине, умањити или у потпуности укинути део зараде исказан у анексу уговора о раду, па и у делу основне зараде из уговора о раду - највише до 15% цене рада радног места за текући месец; да ће се одлука примењивати почев од обрачуна зарада за април 2002. године. Иначе, оспорена Одлука је донета на основу расположиве масе средстава за зараде запослених Компаније, предвиђене Уредбом о висини зарада у јавним предузећима ради успостављања паритета зарада за исте или сличне послове, а у циљу усклађивања зарада запослених и пословодства са финансијским резултатом и могућностима компаније.

Одлуку о утврђивању уговореног минимума зараде по категоријама летача донео је, такође, генерални директор Предузећа 27. маја 2002. године, а на основу члана 32. Статута и Одлуке о поступку утврђивања уговорене зараде анексом уговора о раду за I и II линију руковођења и летачко особље и уговореног дела зараде запослених од 27. маја 2002. године.

Оспорене одлуке су престале да важе у току поступка пред Уставним судом, на основу Одлуке генералног директора Предузећа, број 781 од 13. априла 2005. године.

Имајући у виду да је Закон о раду ("Службени гласник РС", бр.70/01 и 73/01), у односу на који је тражена оцена законитости оспорених одлука, престао да важи на основу Закона о раду ("Службени гласник РС", бр.24/05 и 61/05), да је престала да важи Уредба о висини зарада у јавним предузећима ("Службени гласник РС", број 5/02), на основу Уредбе о висини зарада у јавним предузећима ("Службени гласник РС", број 4/03), као и да су

престале да важе оспорене одлуке, Уставни суд је оценио да су се у конкретној уставно-правној ствари стекли процесни услови, из члана 25. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), да Уставни суд обустави поступак за оцену законитости оспорених аката.

У вези са захтевом предлагача за оцену уставности оспорених одлука, Суд је утврдио да ове одлуке нису акти донети непосредно на основу Устава, већ на основу Закона и Уредбе који су престали да важе, а да својом садржином не повређују одредбу члана 13. Устава, јер се односе на све запослене у предузећу који се налазе у истој правној ситуацији регулисаном оспореним актима.

На основу изложеног и одредбе члана 47. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-376/2004 од 29. јуна 2006.

Престанком важења закона који је представљао правни основ за доношење оспореног Колективног уговора, закона у односу на који је тражена оцена законитости и самог оспореног акта, стекли су се услови из члана 25. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука за обуставу поступка за утврђивање незаконитости оспорених одредаба Колективног уговора.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Обуставља се поступак за утврђивање незаконитости одредаба чл. 79. до 175. Појединачног колективног уговора Металопраерађивачког предузећа ДД. "Металопластика", Шабац од 1. јула 1997. године.

Образложење

Уставном суду поднет је предлог за оцену законитости одредаба чл. 79. до 175. Колективног уговора наведеног у изреци. Предлагач истиче да оспорене одредбе Колективног уговора које уређују дисциплинску и материјалну одговорност радника, односно зараде, накнаде зарада и друга примања нису у сагласности са Законом о раду ("Службени гласник РС", број 70/01), који уређује односна питања на другачији начин.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да су оспорени Колективни уговор, с позивом на Општи колективни уговор ("Службени гласник РС", број 22/97), Посебни колективни уговор металаца Србије ("Службени гласник РС", бр. 50/55, 9/96, 12/96, 34/96 и 44/96) и Закон о радним односима ("Службени гласник РС", број 55/96) закључили Синдикална организација МП ДД "Металопластика" и директор наведеног Предузећа. Оспорене одредбе Колективног уговора за предмет уређивања су имале дисциплинску и материјалну одговорност радника (чл. 79. до 120.), односно зараде, накнаде зарада и остала лична примања радника (чл. 121. до 175.).

Колективни уговор престао је да важи на основу члана 57. Појединачног колективног уговора А.Д. "Галеб-Металопластика" Шабац, од 8. новембра 2004. године, дана 16. новембра 2004. године.

Оспорени Појединачни колективни уговор донет је у време важења Закона о радним односима ("Службени гласник РС", бр. 55/96 и 28/01), који је престао да важи ступањем на снагу Закона о раду ("Службени гласник РС", број 70/01), а који је такође престао да важи ступањем на снагу Закона о раду ("Службени гласник РС", број 24/05), дана 23. марта 2005. године.

С обзиром на то да је престао да важи Закон о радним односима, који је представљао правни основ за доношење оспореног Колективног уговора и да су у току поступка престали да важе и Закон о раду ("Службени гласник РС", број 70/01) у односу на који се тражи оцена законитости и оспорени Колективни уговор, стекли су се услови из члана 25. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), да Суд обустави поступак за утврђивање незаконитости оспорених одредаба Колективног уговора.

На основу изнетог и члана 47. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је донео Решење као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-324/2004 од 6. јула 2006.

Нема процесних услова за оцену законитости поступка доношења општег акта са законом који је престао да важи, а пошто оспорени Правилник нема значење акта донетог непосредно на основу Устава, то нема процесних услова ни за оцену уставности поступка доношења овог правилника.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Обуставља се поступак за утврђивање неуставности и незаконитости поступка доношења Правилника о раду Етнографског музеја у Београду, број 991/1 од 27. новембра 2002. године.

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднет је предлог за оцењивање уставности и законитости поступка доношења Правилника наведеног у изреци. Према наводима предлагача, оспорени Правилник није у сагласности с Уставом и одредбом члана 3. став 1. Закона о раду ("Службени гласник РС", број 70/01), из разлога што је "донет самоиницијативно од стране директора Етнографског музеја без икаквог обавештења упућеног синдикату." Истиче се да Етнографски музеј има синдикат који испуњава услов репрезентативности, као и то да поступак ради закључивања појединачног колективног уговора није вођен, те се тражи од Уставног суда да утврди ту чињеницу.

Од доносиоца акта тражен је одговор, али како одговор није добијен, Суд је наставио поступак, на основу члана 16. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05).

По спроведеном поступку, Суд је утврдио да је Закон о раду ("Службени гласник РС", број 70/2001), на основу кога је донет оспорени Правилник, престао да важи 23. марта 2005. године, даном ступања на снагу Закона о раду ("Службени гласник РС", број 24/05), на основу члана 286. тог закона. С обзиром на то да нема процесних услова за оцену законитости поступка доношења општег акта са законом који је престао да важи, Суд је оценио да не постоје процесни услови за оцену законитости поступка доношења наведеног Правилника са чланом 3. став 1. раније важећег Закона о раду. Имајући у виду да оспорени Правилник нема значења акта који је донет непосредно на основу Устава, Суд је оценио да не постоје процесни услови ни за оцену уставности поступка доношења овог Правилника. На основу наведеног, према оцени Суда стекли су се услови за обуставу поступка за утврђивање неуставности и незаконитости поступка доношења оспореног Правилника, у смислу одредбе члана 25. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука.

На основу изложеног и одредбе члана 47. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-126/2004 од 22. јуна 2006.

- Преиспитивање одлука

Одлуком Уставног суда број IУ-382/2003 од 25. марта 2004. године ("Службени гласник РС", број 51/2004), чије преиспитивање је тражено, утврђена је несагласност са законом Одлуке о организационим променама и Одлуке о усвајању Правилника о организацији и систематизацији радних места, које је донео директор Јавног комуналног предузећа "Полет", Ваљево, 6. фебруара 2002. године, а наводи подносиоца захтева нису од утицаја на другачије одлучивање Уставног суда у овој правној ствари.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Одбацује се захтев за преиспитивање Одлуке Уставног суда број IУ-382/2003 од 25. марта 2004. године.

О б р а з л о ж е њ е

Јавно комунално предузеће "Полет" Ваљево поднело је Уставном суду Републике Србије захтев за преиспитивање Одлуке Уставног суда број IУ-328/2003 од 25. марта 2004. године. У захтеву се наводи да је Уставни суд

погрешно засновао своју Одлуку на одредбама чл. 62. и 63. Закона о предузећима и члана 13. Закона о раду из разлога што је одредбом члана 63. тачка 4. Закона о предузећима било прописано да директор, поред овлашћења да организује и води пословање предузећа, обавља и друге послове утврђене савезним законом, оснивачким актом и статутом. Како је чланом 47. тачка 5. Статута Предузећа предвиђено да директор доноси правилник о систематизацији радних места, подносилац захтева сматра да је директор био овлашћен за доношење наведеног акта, имајући у виду да је одредбом члана 47. тачка 4. Статута предвиђено да директор обавља и послове које му повери Управни одбор из свог делокруга. Такође, наводи да Одлуком о организационим променама од 6. фебруара 2002. године није извршена промена организационе структуре Предузећа, што је иначе у надлежности Управног одбора, већ је отклоњена несагласност са Правилником о организацији и систематизацији радних места.

Одлуком Уставног суда број IУ-382/2003 од 25. марта 2004. године утврђена је несагласност са законом Одлуке о организационим променама и Одлуке о усвајању Правилника о организацији и систематизацији радних места, које је донео директор Јавног комуналног предузећа "Полет" Ваљево, 6. фебруара 2002. године. Приликом оцене законитости оспорених општих аката, Уставни суд је пошао од одредаба чл. 62. и 63. Закона о предузећима ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 и 36/02) којима је била утврђена надлежност директора и управног одбора предузећа у смислу да директор организује и води пословање предузећа, заступа предузеће, стара се о законитости рада предузећа, док управни одбор, у оквиру своје надлежности, поред осталог, доноси опште акте. Позивање подносиоца захтева на одредбу члана 63. тачка 4. Закона о предузећима, према којој директор обавља и друге послове утврђене савезним законом, оснивачким актом и статутом и која, по мишљењу подносиоца захтева, представља адекватан правни основ за доношење оспорених аката, по оцени Уставног суда, није од утицаја на другачије одлучивање Уставног суда у овој правној ствари, с обзиром на то да се под обављањем других послова у смислу наведене одредбе Закона није подразумевало и овлашћење директора за доношење општих аката. Такође, није од утицаја на другачије одлучивање Уставног суда указивање подносиоца захтева да Одлуком о усвајању Правилника о организацији и систематизацији радних места нису вршене промене организационе структуре предузећа, већ само промене систематизације радних места, јер се у конкретном случају ради о општем акту предузећа за чије је доношење, према наведеним одредбама Закона о предузећима, у време његовог важења био надлежан управни одбор.

На основу изложеног и одредбе члана 47. тачка 5. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-382/2003 од 26. јануара 2006.

Решењем Уставног суда број IУ-289/2002 од 19. фебруара 2004. године није прихваћена иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба чл. 74. до 81. Појединачног колективног уговора Друштвеног предузећа "ХИП-АЗОТАРА" Панчево, од

11. јула 2002. године, и одбачена је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Закључка Владе Републике Србије, 05 број 23-8669/02 од 17. јуна 2002. године, па је Суд, имајући у виду да у захтеву за преиспитивање Решења Уставног суда нису садржани разлози који би представљали основ за поновно одлучивање, решио као у изреци.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Одбацује се захтев за преиспитивање Решења Уставног суда број IУ-289/02 од 19. фебруара 2004. године

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднет је захтев за преиспитивање Решења Уставног суда број IУ-289/02 од 19. фебруара 2004. године. Подносилац захтева истиче да Уставни суд, приликом оцене уставности и законитости Закључка Владе Републике Србије 05 број 23-8669/2002 од 17. јуна 2002. године, којим је, поред осталог, била предвиђена могућност да Друштвено предузеће "ХИП-АЗОТАРА" Панчево, понуди запосленима, који нису били радно ангажовани, изјашњење за споразумни раскид радног односа уз одговарајућу отпремнину, није узео у обзир чињеницу да је споразумни престанак радног односа био могућ само за запослене којима је недостајало две до пет година до испуњења једног од услова за старосну пензију. На овај начин су запослени, којима је недостајало до две године до испуњења услова за пензију, доведени у неравноправан положај, јер нису имали право на отпремнину према наведеном Закључку Владе Републике Србије. Даље се у захтеву наводи да Уставни суд, приликом образлагања уставности и законитости критеријума и поступка утврђивања вишка запослених предвиђених у одредбама чл. 74. до 81. Колективног уговора, није имао у виду одредбе члана 101. став 1. тачка 8) и става 3. Закона о раду, према којима послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла, под условом да запосленом не може да обезбеди обављање других послова, односно да га оспособи за рад на другим пословима. Оспорене одредбе Колективног уговора, по схватању подносиоца захтева, омогућавају послодавцу да запосленом откаже уговор о раду без обавезе да му претходно обезбеди обављање других послова, односно да га оспособи за рад на другим пословима, што је супротно одредби члана 101. став 3. Закона о раду. Полазећи од изложеног, подносилац захтева закључује да оспорени Колективни уговор и његове измене садрже одредбе којима се запосленом дају мања права од права и услова који су утврђени законом, а запослени се доводе у неравноправан положај са аспекта Устава Републике Србије.

Решењем Уставног суда број IУ-289/02 од 19. фебруара 2004. године није прихваћена иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба чл. 74. до 81. Појединачног колективног уговора Друштвеног предузећа "ХИП-АЗОТАРА" Панчево, од 11. јула 2002. године, са изменама од 5. августа 2002. године. Оспореним Решењем је, такође, одбачена иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и

незаконитости Закључка Владе Републике Србије 05 број 23-8669/02 од 17. јуна 2002. године. Приликом оцене уставности и законитости одредаба оспореног Колективног уговора, којима су предвиђени и вредновани критеријуми за утврђивање вишка запослених, а посебно критеријуми: "до две године до испуњености услова за старосну пензију" и "две до пет година до испуњености услова за старосну пензију", Уставни суд је, полазећи од одредаба члана 35. став 2. и члана 72. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије, чл. 114. до 119. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01), чл. 9. до 14. Општег колективног уговора ("Службени гласник РС", бр. 22/97, 21/98, 53/99, 12/00 и 31/01), као и одредаба Посебног колективног уговора за хемију и неметале ("Службени гласник РС", бр. 44/97, 5/98, 23/98, 39/98, 15/99, 39/99, 45/99, 7/2000, 30/00, 49/00, 14/01, 25/01, 42/01, 43/01 и 65/01), те утврђења да Законом о раду нису изричито прописани критеријуми на основу којих се утврђује вишак запослених, оценио да су се учесници у закључивању оспореног Колективног уговора, прописујући критеријуме и поступак утврђивања вишка запослених, кретали у оквирима својих уставних и законских овлашћења, с обзиром на то да су наведена питања искључиво у домену аутономног регулисања потписника Колективног уговора. Уставни суд је, такође, оценио да се оспореним одредбама Колективног уговора не нарушава законски принцип из члана 7. став 2. Закона о раду, према коме општи акт не може да садржи одредбе којима се запосленом дају мања права или утврђују неповољнији услови рада од права и услова који су утврђени законом. Оцењујући Закључак Владе Републике Србије, Уставни суд је утврдио да наведени Закључак представља акт вођења одговарајуће политике Владе Републике Србије у циљу покретања производње и збрињавања вишка запослених у односном Друштвеном предузећу, дакле не представља општи правни акт у смислу члана 125. Устава, за чију је оцену надлежан Уставни суд. Питање начина примене оспорених одредаба Колективног уговора у пракси није у надлежности Уставног суда одређеној чланом 125. Устава да о томе одлучује, већ других државних органа.

Имајући у виду да у захтеву за преиспитивање Решења Уставног суда нису садржани разлози који би представљали основ за поновно одлучивање, Уставни суд је, на основу члана 47. тачка 5) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), решио као у изреци.

Решење Уставног суда
 ГУ-289/2002 од 6. априла 2006.

б) Стамбени односи

Према Уставу и Закону о становању, право на решавање стамбене потребе не остварује се непосредно на основу Устава, већ на основу закона, а сагласно општем акту даваоца стана, тако да је доносилац оспореног Правилника, у оквиру законског овлашћења да уређује услове за решавање стамбених потреба запослених лица, у складу са својом стамбеном политиком и могућностима, имао право да Правилником пропише услове и критеријуме за утврђивање реда првенства у решавању стамбених потреба запослених. Оспореном одредбом Правилника не повређује се уставно начело правне

једнакости грађана, јер ова одредба под једнаким условима важи за сва лица која се налазе у истим правним ситуацијама, а наведени уставни принцип не подразумева једнакост грађана у апсолутном смислу и у свим правима, већ гарантује једнакост у начину и условима остваривања појединог права, у идентичним правним ситуацијама уређеним општим актом.

Међутим, како је одредба која утврђује да Правилник ступа на снагу даном усвајања, несагласна с одредбом члана 120. Устава, Уставни суд је проширио поступак оцене уставности на ову одредбу оспореног Правилника и донео одлуку као у тачки 1. изреке.

Уставни суд није надлежан да одлучује о захтеву за оцену сагласности Правилника с Одлуком о начину, условима и роковима коришћења и враћања средстава солидарности ("Службени лист града Београда", бр. 13/93, 23/94, 4/95, 4/96, 6/96 и 12/99).

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредба члана 20. Правилника о расподели станова солидарности Друштвеног предузећа ЛИВНИЦА "ПОБЕДА", Београд, број 1292 од 9. децембра 2004. године, није у сагласности с Уставом.

2. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 9. став 2. Правилника из тачке 1.

3. Одбацује се захтев за оцену сагласности Правилника из тачке 1. с Одлуком о начину, условима и роковима коришћења и враћања средстава солидарности ("Службени лист града Београда", бр. 13/93, 23/94, 4/95, 4/96, 6/96 и 12/99).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости одредбе члана 9. став 2. Правилника наведеног у изреци. Подносилац иницијативе истиче: да предузеће није имало законско овлашћење да својим актом прописује услове и критеријуме за доделу станова солидарности, па ни критеријум предвиђен оспореном одредбом Правилника, јер је на основу Одлуке о начину, условима и роковима коришћења и враћања средстава солидарности ("Службени лист града Београда", број 7/96 – пречишћен текст), коју је донела Скупштина града Београда, било дужно да за расподелу станова солидарности непосредно примењује критеријуме који су прописани том Одлуком. Како одредба члана 9. став 2. Правилника у односу на одредбе Одлуке сужава права запослених на доделу станова солидарности, на тај начин што статус лица без стана признаје само за становање на територији Београда, иницијатор сматра да је несагласна с уставним принципом правне једнакости, односно са законом и наведеном Одлуком.

У одговору доносиоца оспореног акта достављен је тај акт, са Статутом предузећа који је представљао правни основ за његово доношење, док су наводи иницијативе оспорени с позивом на Одлуку Уставног суда број ГУ-296/95, којом је утврђено да одредбе Одлуке на коју се позива у иницијативи, у

време важења нису биле у сагласности с Уставом и законом, пошто Скупштина града Београда није имала законско овлашћење да пропише критеријуме на основу којих су предузећа дужна да станове изграђене средствима солидарности дају у закуп.

У спроведеном поступку пред Уставним судом утврђено је да оспорени Правилник у члану 9. уређује и вреднује "стамбени статус" као један од критеријума на основу којих се одређује редослед решавања стамбених питања по овом правилнику, тако што утврђује одређени број бодова према различитим стамбеним ситуацијама; у том оквиру, за статус "без стана" утврђује 44 бодова (одредба става 1.), а одредбом оспореног става 2. овог члана одређује да статус лица без стана има запослени који је подстанар, односно који станује у самачком хотелу, нужном смештају, службеном стану или службеној просторији на територији града Београда.

Уставом Републике Србије утврђено је: да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима, без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко и друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да Република Србија уређује, поред осталог, и својинске и облигационе односе, и друге економске и социјалне односе од општег интереса (члан 72. став 1.).

Чланом 27. став 3. и чланом 47. став 2. Закона о становању ("Службени гласник РС", бр. 50/92, 76/92, 84/92, 33/93, 53/93, 67/93, 46/94, 47/94, 48/94, 44/95, 49/95, 16/97, 46/98, 26/01 и 101/05) прописано је да носилац права располагања својим општим актом уређује услове, критеријуме и поступак давања зајмова, као и да предузећа и установе могу, у складу са својим општим актом о решавању стамбених потреба, да дају станове у закуп запосленим лицима. Из ових одредаба произлази да законом нису уређени услови и поступак доделе станова на начин који би ограничавао доносиоца акта, без обзира на то из којих су средстава станови изграђени, те да је доносилац акта овлашћен да ова питања уређује самостално, уз обавезу да при уређивању односа поштује Уставом и законом утврђене принципе и да предвиђене услове, критеријуме и мерила објективизира ради њихове једнаке примене.

Полазећи од наведених одредаба Устава и Закона о становању према којима се право на решавање стамбене потребе не остварује непосредно на основу Устава, већ на основу закона, а сагласно општем акту даваоца стана, Уставни суд је оценио да је доносилац оспореног Правилника, у оквиру законског овлашћења да уређује услове за решавање стамбених потреба запослених лица, у складу са својом стамбеном политиком и могућностима, имао право да овим правилником пропише услове и критеријуме за утврђивање реда првенства у решавању стамбених потреба запослених. Одредбом члана 9. став 2. Правилника, по оцени Суда, нису прекорачена законска овлашћења за аутономно прописивање конкретизованих и објективизираних критеријума и мерила за расподелу станова.

Према оцени Уставног суда, оспореном одредбом Правилника не повређује се начело правне једнакости грађана из члана 13. Устава, с обзиром да ова одредба под једнаким условима важи за сва лица која се налазе у истим правним ситуацијама, а наведени уставни принцип не подразумева једнакост грађана у апсолутном смислу и у свим правима, већ гарантује једнакост у начину и условима остваривања појединог права, у идентичним правним ситуацијама које су уређене општим актом.

Међутим, одредба члана 20. Правилника која утврђује да Правилник ступа на снагу даном усвајања, према оцени Уставног суда, несагласна је с одредбом члана 120. Устава према којој закон, други пропис или општи акт ступа на снагу најраније осмог дана од дана објављивања, осим ако из нарочито оправданих разлога није предвиђено да раније ступи на снагу. Како је наведеном одредбом Устав непосредно утврдио принцип да општи акт не може ступити на снагу пре него што је на одговарајући начин објављен, Суд је, применом члана 23. став 2. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), проширио поступак оцене уставности на ову одредбу оспореног Правилника и донео одлуку као у тачки 1. изреке.

Захтев за оцену сагласности Правилника с Одлуком о начину, условима и роковима коришћења и враћања средстава солидарности ("Службени лист града Београда", бр. 13/93, 23/94, 4/95, 4/96, 6/96 и 12/99), Суд је одбацио, због ненадлежности да одлучује о том захтеву, јер према члану 125. Устава, Уставни суд не одлучује о сагласности општих правних аката са прописима ниже правне снаге од закона и другог републичког прописа. Иначе, Уставни суд је Одлуком број IУ-296/95 од 16. новембра 2000. године ("Службени гласник РС", број 1/01), утврдио да одредбе чл. 10. до 18. односне Одлуке Скупштине града Београда, које су уређивале критеријуме и мерила за давање станова изграђених средствима солидарности запосленима у предузећима, у време важења нису биле у сагласности с Уставом и законом. Суд је, при томе, изразио став да се, у смислу одредаба Закона о становању, станови изграђени или прибављени средствима солидарности расподељују на одређена предузећа, која постају власници тих станова по основу претходног издвајања прописаних средстава, а услове и критеријуме за расподелу тако прибављених станова запосленим лицима предузећа уређују својим општим актима, у складу с Уставом и законом.

На основу изложеног и члана 19. став 1. тачка 1), члана 46. тачка 1) и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава, одредба члана 20. Правилника из тачке 1. изреке престаје да важи даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 32/2006)
IУ-231/2005 од 23. марта 2006.

Доносилац оспореног Правилника је у оквиру овлашћења из Закона о становању да врши слободан избор критеријума за утврђивање реда првенства решавања стамбених потреба запослених и начина њиховог вредновања, имао право да уреди и вреднује одговарајућим бројем бодова критеријум за решавање стамбених потреба "степен стамбене угрожености" према условима становања запосленог и да утврди садржину овог критеријума, као и да пропише критеријум "радни допринос" и вреднује га према оствареној заради и оствареном радном времену (ефективном раду), те да се запосленом лицу - конкуренту за решавање стамбене потребе додају бодови које је његов брачни друг остварио по основу радног стажа, уколико је запослен у истом предузећу.

Уређивање одредаба Правилника које се односе на решавање стамбених потреба запослених - дефицитарних кадрова путем одређивања конкретних радних места од посебног значаја за предузеће, с обзиром на обављање послова управљања и руковођења, повећану одговорност, допринос у остваривању пословних резултата, сложеност послова, услове рада и стручну спрему предвиђену за обављање послова одређених радних места, као посебне критеријуме за решавање стамбених потреба ових радника, обезбеђује једнако решавање стамбених потреба радника који се по овом акту сматрају дефицитарним и не представља прекорачења оквира овлашћења из Закона о становању. Истовремено, ове норме Правилника нису несагласне с Уставом, јер под једнаким условима важе за сва лица на која се односе и која се налазе у истим правним ситуацијама.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба члана 12. став 1. алинеја 1. и став 4., члана 14., члана 20. став 1., члана 21. став 2. и члана 52. Правилника о решавању стамбених потреба Предузећа "ПРВА ИСКРА-ЛАБ" д.о.о., Барич-Београд, од 10. октобра 2003. године.

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачног акта или радње предузете на основу одредаба Правилника из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости одредаба члана 12. став 1. алинеја 1. и став 4., члана 14., члана 20. став 1., члана 21. став 2. и члана 52. Правилника наведеног у изреци. Подносилац иницијативе сматра да оспорене одредбе Правилника нису сагласне с Уставом и Законом о становању, из разлога што: одредбе члана 12. дискриминишу запослене који су дужи период подстанари и доводе у неравноправан положај лица која су често мењала услове становања, односно непосредно пре утврђивања реда првенства решавања стамбених потреба имала боље услове становања; одредбе члана 14. не праве разлику између запослених који су без стана и који немају адекватан стан, иако се ради о лицима са различитим стамбеним ситуацијама; одредба члана 20. доводи у неједнак положај запослене који одсуствују са рада услед болести, рада са скраћеним радним временом и сл., јер су ове "категирије запослених већ изгубиле одређен број бодова" применом члана 19. Правилника; одредба члана 21. умањује права запослених, односно њихових брачних другова који раде у другим предузећима у саставу Холдинг предузећа "ПРВА ИСКРА", а који су раније издвајали средства у заједнички стамбени фонд; одредбе члана 52. не дефинишу дефицитарне кадрове при решавању стамбених потреба, чиме се ствара могућност злоупотребе и доделе станова лицима која нису кадрови неопходни предузећу. Предложено је да до доношења коначне одлуке, Уставни суд обустави извршење појединачних аката, односно радњи предузетих на основу оспорених одредаба Правилника.

У одговору Предузећа "ПРВА ИСКРА-ЛАБ" д.о.о., Барич-Београд, истакнуто је: да чланом 12. Правилника запослени нису доведени у неравноправан положај, јер су одговарајућим бројем бодова вредновани

различити услови становања, у зависности од процењеног степена стамбене угрожености; да чланом 14. нису изједначене различите стамбене ситуације, већ је дефинисан статус лица без стана у смислу овог правилника; да не стоје разлози оспоравања одредбе члана 20. став 1., с обзиром на то да се болест и инвалидност узимају у обзир при утврђивању реда првенства решавања стамбених потреба запослених према другим одредбама Правилника; да члан 21. утврђује право на бодове и по основу радног стажа брачног друга запосленог који ради у истом предузећу, пошто је питање односа Холдинг предузећа "ПРВА ИСКРА" са правним субјектима у његовом саставу у вези расподеле станова и преноса средстава заједничке потрошње за потребе становања, решено Одлуком број 6094 од 23. децембра 1997. године; да члан 52. Правилника таксативно утврђује радна места дефицитарних кадрова.

У спроведеном поступку пред Уставним судом утврђено је да оспорени Правилник, у члану 12. став 1. којим је уређен начин вредновања степена стамбене угрожености као једног од овим правилником предвиђених основа за утврђивање реда првенства у решавању стамбених потреба запослених, у оспореној алинеји 1. утврђује да лицу без стана припада 440 бодова, док у ал. 2. до 7. утврђује одређени број бодова за становање у другим стамбеним ситуацијама; у оспореној одредби става 4. члана 12. Правилника утврђено је да уколико запослени за последњих 5 година пре бодовања мења услове становања, има право на одговарајући број бодова према најбољим условима становања. Оспореним чланом 14. Правилника дефинисан је статус лица без стана у смислу одредаба овог акта, под којим се подразумева запослено лице на које се Правилник односи, уколико је, са члановима породичног домаћинства, подстанар, уколико није носилац станарског права или закупца стана, сустанар, власник или сувласник стана, односно куће, не станује код родитеља, односно родитеља брачног друга, или уколико станује у бесправно подигнутом објекту за који је донето правноснажно решење о рушењу. Одредбама чл. 19. и 20. Правилника уређен је "радни допринос" као основ за утврђивање реда првенства решавања стамбених потреба, који се одређује на основу остварене зараде запосленог лица из Правилника у односу на просечну зараду у предузећу (члан 19.) и на основу оствареног ефективног радног времена у односу на могуће радно време, са одговарајућим припадајућим бројем бодова у распону од 15 до 25, према проценту остварења радног времена – од 50% до 100% (оспорена одредба члана 20. став 1.), а у ст. 2. до 5. члана 20. уређен је начин утврђивања зараде као основа за одређивање "радног доприноса", па и за оне запослене који су у току године били на дужем боловању или оправданом одсуству, којима се неће умањивати бодови по основу оствареног радног времена. Чланом 21. Правилника уређен је основ "дужина радног стажа" тако да је у ставу 1. утврђено право запосленог из овог правилника на 5 бодова за сваку целу годину радног стажа, закључно са 31. децембром претходне године, у односу на годину у којој се врши бодовање, док је у оспореном ставу 2. утврђено право на 1 бод по основу радног стажа брачног друга који ради у предузећу, за сваку целу годину радног стажа. Оспореним чланом 52. Правилника (ситуираним у поглављу: "Решавање стамбених потреба дефицитарних кадрова", са одредбама чл. 50. до 53. које уређују решавање стамбених потреба запослених лица дефицитарних занимања – дефицитарних кадрова) утврђено је да су дефицитарни кадрови они кадрови који су од изузетног значаја за рад, развој и пословање предузећа, а то су: директор предузећа, директори сектора, шефови служби, управник фабрике, радници на

радним местима за која се тражи висока стручна спрема, главни пословођа и сменски пословођа производње.

Уставом Републике Србије утврђено је: да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима, без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко и друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да Република Србија уређује, поред осталог, и својинске и облигационе односе, и друге економске и социјалне односе од општег интереса (члан 72. став 1.).

Чланом 27. став 3. и чланом 47. став 2. Закона о становању ("Службени гласник РС", бр. 50/92, 76/92, 84/92, 33/93, 53/93, 67/93, 46/94, 47/94, 48/94, 44/95, 49/95, 16/97, 46/98, 26/01 и 101/05) прописано је да носилац права располагања својим општим актом уређује услове, критеријуме и поступак давања зајмова, као и да предузећа и установе могу, у складу са својим општим актом о решавању стамбених потреба, да дају станове у закуп запосленим лицима. Из ових одредаба произлази да законом нису уређени услови и поступак доделе станова и стамбених зајмова на начин који би ограничавао доносиоца акта, и да је исти овлашћен да та питања уређује самостално, уз обавезу да при уређивању односа поштује Уставом и законом утврђене принципе и да предвиђене услове и критеријуме објективизира ради њихове једнаке примене.

Полазећи од наведених одредаба, по којима се право на решавање стамбене потребе не остварује непосредно на основу Устава, већ на основу закона и општег акта даваоца стана тј. стамбеног зајма, Уставни суд је утврдио да је доносилац оспореног акта у оквиру овлашћења из чл. 27. и 47. Закона о становању да врши слободан избор критеријума за утврђивање реда првенства решавања стамбених потреба запослених и начина њиховог вредновања, имао право да оспореним одредбама чл. 12. и 14. Правилника уреди и вреднује одговарајућим бројем бодова критеријум за решавање стамбених потреба "степен стамбене угрожености" према условима становања запосленог и да утврди садржину овог критеријума, која подразумева да се радницима без стана сматрају не само они који су у подстанарском статусу већ и радници који немају адекватно решену стамбену потребу у смислу одредаба овог акта, као и да пропише начин признавања одређених стамбених услова, у складу са својом стамбеном политиком и могућностима. По оцени Суда, оваквим уређивањем нису прекорачени законски оквири за прописивање конкретизованих и објективизираних мерила за решавање стамбених потреба запослених.

Уставни суд је утврдио да је у оквиру односних законских овлашћења и уређивање одредби чл. 20. и 21. Правилника којима је доносилац прописао "радни допринос" као критеријум за одређивање реда првенства у решавању стамбених потреба запослених и вредновао га према оствареној заради и према оствареном радном времену, односно ефективном раду, уз одређивање начина примене овог основа ради постизања правичности у случајевима радника који су дуже одсуствовали са рада из оправданих разлога, и којима је утврдио могућност да се запосленом лицу – конкуренту за решавање стамбене потребе додају бодови које је његов брачни друг остварио по основу радног стажа, уколико је запослен у истом предузећу.

Поводом оспореног члана 52. Правилника који се односи на решавање стамбених потреба запослених – дефицитарних кадрова у смислу овог правилника, Уставни суд је утврдио да су тим одредбама дефицитарни кадрови

утврђени таксативно, и то као радници који су постављени, односно распоређени на одређеним руководећим и високостручним радним местима у предузећу, који су због значаја тих радних места и дефинисани као кадрови од изузетног значаја за пословање предузећа. Уставни суд оцењује да се уређивањем дефицитарних кадрова путем одређивања конкретних радних места од посебног значаја за предузеће, с обзиром на обављање послова управљања и руковођења, повећану одговорност, допиринос у остваривању пословних резултата, сложеност послова, услове рада и стручну спремину предвиђену за обављање послова одређених радних места, као посебне критеријуме за решавање стамбених потреба ових радника, уз примену других норми Правилника (према члану 51.), дакле и одредаба о општим критеријумима, мерилима и поступку за утврђивање реда првенства решавања стамбених потреба осталих запослених лица, обезбеђује једнако решавање стамбених потреба радника који се по овом акту сматрају дефицитарним, те да уређивањем члана 52. Правилника доносилац није прекорачио оквире овлашћења из чл. 27. и 47. Закона о становању.

Према оцени Уставног суда, оспорене одредбе чл. 12, 14, 20, 21. и 52. Правилника нису несагласне с Уставом, јер не повређују начело правне једнакости грађана из члана 13. Устава, обзиром да под једнаким условима важе за сва лица на која се односе и која се налазе у истим правним ситуацијама, а овај уставни принцип не подразумева апсолутну једнакост грађана, већ гарантује њихову једнакост у начину и условима остваривања права у идентичним правним ситуацијама уређеним одређеним општим актом.

О питањима оправданости, целисходности, међусобне сагласности, прецизности или потребе измене одредаба оспореног акта, као и о њиховој примени, Уставни суд, према члану 125. Устава, није надлежан да одлучује.

Како је Суд донео коначну одлуку, захтев за обуставу извршења појединачних аката донетих на основу оспорених одредаба Правилника је одбацио, сагласно члану 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05).

На основу изложеног и члана 47. тач. 2) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-340/2005 од 2. фебруара 2006.

в) Предузећа, јавна предузећа и установе

Имајући у виду да се на основу Устава и закона, права и обавезе јавног комуналног предузећа, односно корисника комуналних услуга, као и начин наплате цене за коришћење комуналне услуге, не уређују актом јавног предузећа, већ актом јединице локалне самоуправе, који је обавезујући за јавно комунално предузеће и за кориснике локалне самоуправе, то оспорена Одлука у целини није сагласна с Уставом и законом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Утврђује се да Одлука о правима и обавезама корисника превоза возилима Градског саобраћајног предузећа "Београд" ("Службени лист града Београда", број 11/93), није у сагласности с Уставом и законом.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену законитости одредаба члана 23. Одлуке наведене у изреци. Иницијатор сматра да су оспорене одредбе Одлуке супротне члану 270. став 3. Закона о облигационим односима, имајући у виду да доплатна карта по својој природи представља класичну уговорну казну (пенал) и да је уговорна казна у смислу Закона о облигационим односима могућа само у случају доцње са испуњењем неовчаних обавеза.

У одговору генералног директора ГСП-а "Београд" се истиче да доплатна карта нема карактер уговорне казне, већ представља начин закључења уговора о превозу. Наиме, према наводима у одговору, путник може да бира два начина закључења уговора о превозу и то, куповином возне карте или започињањем коришћења превоза без возне карте, уз могућност права превозника да му наплати доплатну карту, а што је предвиђено актима Скупштине града Београда и превозника.

У току поступка, актом генералног директора ГСП "Београд" затражено је да Уставни Суд, на основу члана 41. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), застане с оценом уставности и законитости, с обзиром да је у току поступак доношења нове одлуке којом би оспорена Одлука била стављена ван снаге. Поступајући по наведеном захтеву Уставни суд је, на седници одржаној 23. марта 2006. године, на основу члана 41. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука донео Закључак да застане са поступком за оцену законитости оспорене Одлуке и да могућност ГСП "Београд" да у року од 90 дана од дана пријема дописа Уставног суда, Одлуку усагласи са законом, као и да доносилац оспорене Одлуке обавести Уставни суд о поступању по овом Закључку. С обзиром на то да у остављеном року Суд није обавештен о поступању по наведеном Закључку, то је Суд, сагласно члану 41. став 2. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, наставио поступак.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је оспорену Одлуку донео Управни одбор ГСП "Београд", с позивом на чл. 31. и 85. Статута Градског саобраћајног предузећа "Београд" и Закључак Извршног одбора Скупштине града Београда, број 58-134/93-ИО од 6. априла 1993. године. Оспореном Одлуком су уређена питања која се односе на права и обавезе корисника превоза возилима ГСП "Београд" (право на бесплатан превоз и корисници наведеног права, право на превоз уз накнаду и корисници тог права), односно начин наплате цене коришћења комуналне услуге (плаћање претплатних карата без попушта, плаћање претплатних карата са попустом, плаћање карата у возилу и ван возила, плаћање доплатне карте, плаћање накнаде

за неограничен број возњи паушално), а оспореним одредбама члана 23. Одлуке је утврђено да путнику који не плати или одбије да плати доплатну карту, овлашћено лице уручује на лицу места рачун (став 1.), с тим да ако у року од осам дана по уручењу рачуна, путник не плати доплатну карту, плаћа и административне трошкове у висини која је утврђена важећим ценовником карата и претплатних маркица као и трошкове покретања судског поступка (став 2.). Оспорена Одлука донета у време важења Закона о комуналним делатностима ("Службени гласник СРС", број 44/89 и "Службени гласник РС", бр. 53/93, 67/93 и 48/94) који је престао да важи ступањем на снагу Закона о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", број 16/97), дана 24. априла 1997. године.

Устав Републике Србије утврђује: да се законом утврђују услови и начин обављања делатности, односно послова за које се образују јавне службе (члан 65.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, правни положај предузећа и других организација, као и систем јавних служби (члан 72. тач. 4. и 7.); да општина преко својих органа, у складу са законом уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности (члан 113. став 1. тачка 2.); да град Београд обавља послове општине утврђене Уставом и послове које му Република законом повери из оквира својих права и дужности (члан 118. став 1.); да сваки други пропис и општи акт мора бити сагласан са законом и осталим републичким прописима (члан 119. став 3.).

Законом о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", бр. 16/97 и 42/98) је утврђено: да је превоз путника у градском саобраћају комунална делатност коју чини обављање превоза путника на подручју града и другог насеља, као и превоз између насељених места на територији града, односно другог насеља у општини трамвајима, тролејбусима и аутобусима (члан 5. тачка 4)); да скупштина општине прописује услове и начин организовања послова у вршењу комуналних делатности и услове за коришћење комуналних производа, односно комуналних услуга, а нарочито права и обавезе јавног комуналног или другог предузећа, односно предузетника, који обављају комуналну делатност и корисника комуналних производа и услуга, односно начин наплате цене за комуналне производе, односно за коришћење комуналних услуга, као и права корисника у случају неиспоруке или некавалитетне испоруке комуналног производа и невршења, односно некавалитетног вршења комуналне услуге (члан 13. став 1. тач. 3) и 4)); да јавно комунално предузеће одлучује, уз сагласност скупштине општине, односно органа општине који скупштина одреди о цени комуналних производа и комуналних услуга коју плаћају непосредни корисници (испорука воде и топлотне енергије, изношење кућног смећа, градски јавни саобраћај и др.) (члан 23. став 1.); да елементе за образовање цена комуналних услуга чине врста, обим и квалитет комуналних услуга који се утврђују стандардима и нормативима које пропише општина, вредност средстава ангажованих у пружању услуга, обим и квалитет уложеног рада у обављању комуналних услуга, висина материјалних трошкова у обављању комуналних услуга, према стандардима и нормативима утрошка енергије, материјалних и других трошкова или планским калкулацијама, као и други елементи у зависности од услова на тржишту и специфичности појединих комуналних услуга (члан 24.); да постојећа јавна комунална предузећа настављају са радом и обављањем делатности за које су основана, с тим што су дужна да ускладе своју организацију и општа акта у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона (члан 28. став 1.).

Закон о превозу у друмском саобраћају ("Службени гласник РС", бр. 46/95, 66/01, 61/05 и 91/05) утврђује: да општина, односно град уређује и обезбеђује, у складу са законом, организацију и начин обављања јавног превоза путника који се обавља на територији једне општине, односно града и ауто-такси превоза (члан 7.); да се јавни превоз путника и ствари обавља у складу с овим законом и општим условима превоза, а да Привредна комора Србије утврђује опште услове превоза који, поред осталог, нарочито садрже повластице за превоз одређених путника, правила коришћења возила и услове ускраћивања превоза, врсте накнада и доплата за посебне услуге (члан 11. ст. 1, 2. и 3.).

Чланом 4. ст. 1. и 3. Закона о ценама ("Службени гласник РС", број 79/05) је утврђено да привредна друштва, предузећа, друга правна лица и предузетници образују цене производа и услуга слободно према условима тржишта, осим за производе и услуге за које је посебним прописом утврђен другачији начин образовања цена, с тим да привредни субјект не може под истим условима, а различитим ценама продавати исту врсту производа, односно пружати исту врсту услуге, осим ако посебним прописом није другачије одређено.

На основу наведених одредаба Устава и закона произлази да се права и обавезе јавног комуналног предузећа, односно корисника комуналних услуга, као и начин наплате цене за коришћење комуналне услуге, који имају значење обавезујућих правила за јавно комунално предузеће и за кориснике комуналних услуга, уређују актом јединице локалне самоуправе, а не актом јавног предузећа. У смислу одредаба чл. 23. и 24. Закона о комуналним делатностима, јавно комунално предузеће је овлашћено само да одреди цене комуналног производа и услуге, уз сагласност органа јединица локалне самоуправе.

Имајући у виду наведено, као и чињеницу да Одлука, у смислу члана 28. став 1. Закон о комуналним делатностима, није усаглашена са наведеним Законом и другим законима који уређују односна питања, Уставни суд је оценио да Одлука по свом предмету уређивања превазилази законска овлашћења доносиоца овог акта, С обзиром на то да су одредбе Одлуке садржински и логички повезане са законима који су престали да важе и да су с одредбама тих закона чиниле правну целину, а како Суд у поступку оцењивања уставности и законитости није ограничен захтевом иницијатора (члан 24. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука), Суд је полазећи од члана 23. став 2. овог Закона, утврдио да је Одлука у целини несагласна са законом.

Како Устав утврђује принцип да сви општи акти морају бити у сагласности са законом, то Суд сматра да оспорена Одлука која није сагласна наведеним законима, није сагласна ни са чланом 119. Устава.

На основу изложеног и члана 46. тач. 1.) и 3.) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је донео Одлуку као у изреци.

На основу члана 130. Устава, Одлука наведена у изреци престаје да важи даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда
ГУ-467/2004 од 20. јула 2006.

("Службени гласник РС", број 66/2006)

Како је Законом о радним односима у државним органима, који се примењује и на јавне ветеринарске службе, какав статус има Ветеринарска станица "Рума" чији је Правилник оспорен, прописано да се ради пријема у радни однос запослених у државним органима доноси решење о пријему у радни однос, то је уређивање одредбе Правилника у делу којим је утврђено да директор може запосленом да откаже уговор о раду, супротно Закону, па самим тим и Уставу. Доносилац оспореног Правилника није имао уставно и законско овлашћење да одредбама оспореног Правилника пропише друге основе за отказ радног односа запосленог, осим оних који су таксативно утврђени законом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Утврђује се да одредбе члана 65. Правилника о раду Ј.В.С. Ветеринарске станице са п.о. "Рума", Рума, од 27. јануара 2003. године, нису у сагласности с Уставом и законом.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости одредаба члана 65. Правилника о раду наведеног у изреци. Иницијатор наводи да оспорене одредбе Правилника нису у складу са Законом о радним односима у државним органима, јер сматра да се на јавне ветеринарске службе примењују одредбе тог закона, према којима се за утврђивање одговорности запосленог мора спровести дисциплински поступак.

Доносилац акта у одговору наводи да оспорене одредбе члана 65. Правилника нису у супротности с Уставом и законом, јер су овим одредбама Правилника регулисане повреде радних обавеза које су прописане како Законом о радним односима у државним органима, тако и Законом о раду, који се, сагласно члану 2. тог закона, сходно примењује и на запослене у државним органима. Поред тога, доносилац акта наводи да Ј.В.С. Ветеринарска станица "Рума", Рума, још није приватизована, односно да и даље послује као јавна ветеринарска служба.

У поступку пред Уставним судом утврђено је да је одредбама члана 65. став 1. Правилника прописано да директор може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе Ветеринарске станице, и то: 1. ако је утврђено да запослени не остварује резултате рада; 2. ако је утврђено да запослени нема потребна знања и способности за обављање послова на којима ради; 3. ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђену уговором о раду; 4. ако не поштује радну дисциплину, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад у Ветеринарској станици; 5. ако запослени учини кривично дело на раду или у вези са радом; 6. ако се запослени не врати на рад у Ветеринарску станицу у року од 15 дана од дана истека рока за неплаћено одсуство или мировања радног односа у смислу Закона о раду, односно овог правилника; 7. ако запослени злоупотреби боловање; 8. ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба

за обављањем одређеног посла. Одредбама члана 65. ст. 2. до 4. Правилника прописано је који се случајеви сматрају повредом радне обавезе из става 1. тачка 3. овог члана, који случајеви се сматрају непоштовањем радне дисциплине из става 1. тачка 4. и који случајеви се сматрају злоупотребом боловања из става 1. тачка 7. овог члана. Одредбама члана 65. ст. 5. до 8. Правилника прописано је: да је директор дужан да, пре отказа уговора о раду у случају из става 1. тач. 3. и 4. овог члана, запосленог упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду (став 5.); да отказ уговора о раду из става 1. тачка 8. овог члана директор може дати запосленом само ако не може да му обезбеди обављање других послова, односно да га оспособи за рад на другим пословима (став 6.); да Ветеринарска станица не може, у случају отказа уговора о раду запосленом из става 1. тачка 8. овог члана, на истим пословима да запосли друго лице у року од три месеца од дана престанка радног односа (став 7.); да ако пре истека рока из претходног става настане потреба за обављањем истих послова, предност за закључивање уговора о раду има запослени коме је престао радни однос (став 8.).

Законом о здравственој заштити животиња ("Службени гласник РС", бр. 37/91, 50/92, 33/93, 52/93, 53/93, 67/93, 48/94, 53/95, 52/96, 25/2000 и 101/2005) прописано је да се јавне ветеринарске службе оснивају као ветеринарске станице, да јавне ветеринарске службе оснива Народна скупштина, као и да се на те службе примењују прописи о установама (члан 3. ст. 2, 3. и 4.). Одредбом члана 49б став 1. тачка 10. Закона прописано је да ће као јавна ветеринарска служба, односно установа наставити са радом ДП "Ветеринарска станица" Рума под фирмом Ветеринарска станица "Рума" са седиштем у Руми, за подручје Руме. Закон о здравственој заштити животиња престао је да важи 1. новембра 2005. године ступањем на снагу Закона о ветеринарству ("Службени гласник РС", број 91/05). Законом о ветеринарству прописано је: да даном ступања на снагу овог закона јавне ветеринарске службе, и то ветеринарске станице и центри за репродукцију животиња основани Законом о здравственој заштити животиња, настављају да раде на начин и под условима под којима су уписани у судски регистар, а своју организацију, рад и пословање ускладиће са одредбама овог закона најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона (члан 161.); да ће се приватизација јавне ветеринарске службе, и то ветеринарских станица и центара за репродукцију животиња основаних Законом о здравственој заштити животиња, извршити на основу одлуке Владе у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона (члан 165.).

Законом о јавним службама ("Службени гласник РС", број 42/91) прописано је: да се ради обезбеђивања остваривања права утврђених законом и остваривања другог законом утврђеног интереса у области образовања, науке, културе, физичке културе, ... здравствене заштите животиња, оснивају установе (члан 3. став 1.); да се у погледу права, обавеза и одговорности запослених у установи из члана 3. став 1. овог закона, примењују прописи о запосленима у државним органима, ако законом није другачије одређено (члан 23).

Законом о радним односима у државним органима ("Службени гласник РС", бр. 48/91, 66/91, 44/98, 49/99, 34/2001, 39/2002, 49/2005) прописано је: да се на запослене у државним органима и изабрана односно постављена лица примењују прописи о радним односима у погледу оних права, обавеза и одговорности која законом нису посебно уређена (члан 1. став 3.); да за свој рад запослени у државном органу и постављена лица одговарају материјално и дисциплински (члан 53. став 1.); да су запослени у државним органима и

постављена лица дисциплински одговорни за повреду радних обавеза и дужности (члан 56.); да повреду радних обавеза и дужности запослених у државним органима и постављених лица могу бити лакше и теже (члан 57.); да радни однос запослених у државним органима и изабраних односно постављених лица престаје под условима и на начин утврђен овим законом и другим законима (члан 64.); да се запосленом отказује радни однос у следећим случајевима: 1) ако се у року од једне године од заснивања радног односа утврди да је радни однос заснован супротно закону; 2) ако не покаже одговарајуће резултате на пробном раду; 3) ако одбије да ради на радном месту на које је распоређен или упућен; 4) ако изгуби звање а нема одговарајућег радног места на које се може распоредити у новом звању; 5) ако се по истеку рока мировања радног односа у складу са општим прописима о радним односима не врати на рад у року од 15 дана; 6) када услед промена у организацији стекне статус нераспореденог, а не може му се обезбедити радно место у истом или у другом државном органу (члан 64а став 2.).

Законом о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05 и 61/05) прописано је: да се одредбе овог закона примењују и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није друкчије одређено (члан 2. став 2.).

Полазећи од наведених одредаба закона, Уставни суд је утврдио да Ветеринарска станица "Рума" има статус јавне ветеринарске службе, те да се на радне односе запослених у Ветеринарској станици примењује Закон о радним односима у државним органима. Законом је уређен престанак радног односа запослених и у оквиру тога случајеви у којима се запосленима отказује радни однос, а уређена је и дисциплинска одговорност запослених. Такође, Законом је прописано да се ради пријема у радни однос запослених у државним органима, доноси решење о пријему у радни однос. У складу са тим, одредба члана 65. став 1. Правилника, у делу који гласи "директор може запосленом да откаже уговор о раду", према оцени Уставног суда, супротна је одредбама Закона, из разлога што се са запосленим не закључује уговор о раду, већ се пријем у радни однос врши на основу решења о пријему у радни однос, те се на основу Закона не може отказати уговор о раду, већ се само може отказати радни однос, у складу са Законом. Имајући у виду да су одредбама члана 64а Закона о радним односима у државним органима таксативно одређени случајеви у којима се запосленом може отказати радни однос, као и то да овим законом, као и другим законима који се примењују на јавне ветеринарске службе, односно установе није изричито прописана могућност да се општим актом могу предвидети и други случајеви у којима се запосленом може отказати радни однос, Уставни суд је утврдио да доносилац оспореног Правилника није имао овлашћења да у члану 65. став 1. Правилника пропише друге основе за отказ радног односа запосленог, осим оних утврђених законом. Како су друге одредбе члана 65. Правилника садржински и логички повезане и чине нераздвојну целину са одредбама члана 65. став 1. Правилника, Уставни суд је оценио да члан 65. Правилника у целини није у складу са законом.

С обзиром на то да је чланом 119. Устава утврђено да сви општи акти морају бити у сагласности са законом, то је Уставни суд утврдио да одредбе члана 65. Правилника нису сагласне ни с Уставом.

На основу изложеног и члана 46. тач. 1) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава одредбе члана 65. Правилника наведеног у изреци, престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 50/2006)
 IY-373/2004 од 20. априла 2006.

По оцени Уставног суда, одредба којом је прописано ступање на снагу оспореног Општег акта даном објављивања, дакле пре истека рока од осам дана од дана објављивања, у случају усвајања општег акта телефонским путем, несагласна је са чланом 120. Устава, јер такав начин усвајања општег акта сам по себи не значи да су у поступку доношења акта утврђени нарочито оправдани разлози за његово раније ступање на снагу.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредба члана 13. Општег акта о плаћеном одсуству у А.Д. "COBEST" Младеновац, од 29. јула 2004. године није у сагласности с Уставом.

2. Одбацује се предлог за утврђивање незаконитости поступка доношења Општег акта из тачке 1. изреке.

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом Републике Србије покренут је поступак за утврђивање неуставности и незаконитости Општег акта наведеног у изреци. У предлогу се указује на несагласност оспореног акта с одредбама члана 38. став 1. и члана 120. Устава Републике Србије, као и с одредбама члана 1. став 2., члана 3. и члана 131. став 1. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01). Као разлог оспоравања, предлагач наводи да је у време доношења Општег акта у Акционарском друштву постојао репрезентативни синдикат, тако да је права запослених на плаћено одсуство требало уредити колективним уговором. Одредба члана 13. Општег акта којом је, предвиђено његово ступање на снагу даном објављивања је, по мишљењу предлагача, несагласна са чланом 120. Устава, према коме закон, други пропис или општи акт ступа на снагу најраније осмог дана од дана објављивања, осим ако из нарочито оправданих разлога, није предвиђено да раније ступи на снагу.

У одговору доносиоца акта наведено је, поред осталог, да је оспорени општи акт донет сагласно Статуту Акционарског друштва и Пословнику о раду Управног одбора. У вези са ступањем на снагу Општег акта даном објављивања, истакнуто је да је одлука Управног одбора о усвајању овог акта донета телефонским путем, што, по мишљењу даваоца одговора, указује на постојање хитне потребе за његово доношење и може се сматрати оправданим разлогом за ступање на снагу Општег акта пре истека рока из члана 120. Устава.

Уставни суд је утврдио да је одредбом члана 13. Општег акта о плаћеном одсуству предвиђено његово ступање на снагу даном објављивања.

Чланом 120. Устава Републике Србије одређено је да закон, други пропис или општи акт ступа на снагу најраније осмог дана од дана објављивања,

осим ако, из нарочито оправданих разлога, није предвиђено да раније ступи на снагу.

С обзиром на изложено, Уставни суд је оценио да усвајање општег акта телефонским путем само по себи не значи да су у поступку доношења општег акта утврђени нарочито оправдани разлози за ступање на снагу општег акта пре истека рока од осам дана од дана објављивања, те је стога утврдио да је одредба члана 13. оспореног Општег акта несагласна са чланом 120. Устава.

Уставни суд је одбацио предлог за утврђивање незаконитости поступка доношења Општег акта, с обзиром на то да је Закон о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01), у односу на који је тражена оцена законитости поступка доношења Општег акта, престао да важи на основу члана 286. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05 и 61/05).

На основу изложеног и одредаба члана 19. став 1. тачка 4) и члана 46. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава одредба члана 13. Општег акта из тачке 1. изреке престаје да важи даном објављивања Одлуке Уставног суда Републике Србије у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 50/2006)
 IY-338/2005 од 20. априла 2006.

Уставни суд ће, на основу члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, одбити предлог за утврђивање незаконитости општег акта, када је закон у односу на који је тражена оцена законитости оспореног акта престао да важи, а новим Законом је предвиђен рок за усклађивање одредаба тог акта са Законом, који је у току.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Одбија се предлог за утврђивање незаконитости одредаба члана 68. став 2., члана 92. став 2., члана 94., члана 95. став 1. тачка 3., члана 113. став 1. и члана 152. Статута Акционарског друштва "Фасил" Ариље, од 27. децембра 2001. године .

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом Републике Србије покренут је поступак за утврђивање незаконитости одредаба члана 68. став 2., члана 92. став 2, члана 94., члана 95. став 1. тачка 3. , члана 113. став 1. и члана 152. Статута наведеног у изреци. Предлагач наводи да су оспорене одредбе Статута несагласне са одредбама Закона о предузећима.

Уставни суд је утврдио да је оспореним одредбама Статута предвиђено ко може бити пуномоћник акционара и представник удружења акционара, затим начин именована и опозива чланова управног одбора, као и

начин сарадње органа Друштва са организацијом синдиката Друштва, струковним и другим синдикатима.

Законом о предузећима ("Службени лист СРЈ ", бр. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 и 36/02) било је прописано: да акционар остварује право гласа лично или преко пуномоћника, с тим да пуномоћник не може бити члан управе, извршног одбора директора и надзорног одбора (члан 258. тач. 1. и 2.); да се управни одбор састоји од најмање три члана, а да се чланови управног одбора могу бирати из реда акционара акционарског друштва и запослених у друштву, као и из реда лица изван друштва (члан 261. тач. 1. и 2.); да скупштина акционарског друштва може опозвати члана управног одбора, под условима утврђеним статутом (члан 263. став 1.)

Закон о предузећима у односу на који је тражена оцена законитости оспореног Статута, престао да је да важи на основу члана 456. Закона о привредним друштвима ("Службени лист РС", број 125/04), 30. новембра 2004. године, даном ступања на снагу тог Закона, осим одредаба чл. 392. до 399. и чл. 400а, 400б, 400в и 421а које остају на снази до истека рокова за приватизацију утврђених законом којим се уређује приватизација. Имајући у виду да је престао да важи Закон о предузећима на основу кога је донет оспорени акт, односно да су престале да важе одредбе овог Закона у односу на које је тражена оцена законитости оспореног Статута, а да се из садржине оспорених одредаба Статута може закључити да се у конкретном случају ради о одредбама за које је чланом 452. став 2. Закона о привредним друштвима прописана обавеза усклађивања са одредбама тог Закона у року од две године од дана његовог ступања на снагу, те да тај рок није истекао, Уставни суд је, на основу члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), донео одлуку као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 64/2006)
 IУ-154/2005 од 15. јуна 2006.

Полазећи од тога да је у оспореном Статуту Холдинг-а, као основни капитал, поред акционарског исказан и друштвени капитал, то одређивање оспореном одредбом Статута да су запослени у Холдинг-у представници друштвеног капитала Холдинг-а, није несагласно с Уставом и законом. Такође, одређивање другом оспореном одредбом Статута да се "власницима", у смислу овог статута, сматрају поред акционара и запослени у Холдинг-у, као представници друштвеног капитала Холдинг-а у скупштини, нема значење утврђивања промене својинских права запослених на капиталу у друштвеној својини којим Холдинг послује, већ има смисао одређивања једним појмом акционара и представника запослених, као чланова скупштине Холдинг-а, која је Законом о предузећима, односно Законом о привредним друштвима, на основу овлашћења из Устава, одређена као орган власника правног лица.

Уставни суд није надлежан да утврђује висину и својинску структуру исказаног капитала у Статуту, нити да оцењује да ли су у раду одређеног органа предузећа - у конкретном случају скупштине која је донела оспорени Статут, учествовала лица изабрана у складу са актима предузећа, јер су за одлучивање о тим питањима надлежни други државни органи.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Одбија се предлог за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба члана 2. под ц) и д) Статута Holding компаније "FOND INEKS INTEREKSPORT" a.d, Beograd, од 18. новембра 2004. године.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднет је предлог за оцену уставности и законитости одредаба члана 2. тач. ц) и д) Статута наведеног у изреци. Оспорена одредба члана 2. под ц) Статута којом се представницима друштвеног капитала означавају запослени у Холдинг компанији и оспорена одредба истог члана под д) према којој израз "власници капитала" означава акционаре и представнике друштвеног капитала, по мишљењу предлагача, нису сагласне с Уставом и законом из разлога што запослене у Холдингу одређују као власнике друштвеног капитала Холдинга, иако они не могу бити власници друштвеног капитала Холдинга, јер друштвена својина нема титулара. Да запослени нису власници друштвеног капитала, произлази, по схватању предлагача, и из одредаба члана 398а Закона о предузећима којим је Агенција означена као врста титулара друштвене својине *sui generis*. Даље се истиче, да је имовина Холдинга друштвена својина на којој имају права сви који су ту својину стварали својим радом, те да Статут мора да реши однос матичног и зависних предузећа, те питање својине на капиталу Холдинга, јер су од 1990. године у систему Инекс вршене бројне статусне промене у којима су многи радници распоређени у зависна предузећа, а целокупна имовина остала је на нивоу Холдинга. Наиме, чињеница да није направљен деобни биланс, по мишљењу предлагача, није основ за искључење запослених из зависних друштава из скупштине Холдинга, нити је без деобног биланса могуће спровести поступак приватизације зависних друштава у смислу члана 400в Закона о предузећима. Такође, наводи се да су према Статуту из 2001. године, који је престао да важи ступањем на снагу оспореног Статута, у скупштини Холдинга, по основу друштвеног капитала, поред запослених у Холдингу учествовали и представници запослених из зависних друштава, те да је оспорени Статут донела скупштина Холдинга у чијем раду нису учествовали представници запослених у зависним друштвима изабрани према раније важећем Статуту.

Суду је достављена документација која се односи на оснивање и статусне промене Холдинга и оснивање зависних друштава, као и поједини акти Трговинског суда и допис Министарства привреде, који, по мишљењу предлагача, доказују да је капитал Холдинга настао и радом запослених у зависним друштвима која је Холдинг основао, односно да је у капиталу Холдинга садржан и капитал зависних друштава.

У одговору се наводи да израз "власници капитала" из члана 2. тачка д) Статута представља у техничком смислу означавање акционара и представника друштвеног капитала и да у каснијим одредбама Статута у својинском смислу, када је реч о друштвеном капиталу, има значење права на

управљање, с обзиром на то да су запослена лица у Холдингу одређена Статутом као представници друштвеног капитала у скупштини Холдинга. Одређивање само запослених у Холдингу као представника друштвеног капитала одређено је радом као Уставом и Законом о предузећима установљеном основу права управљања, јер је одредбама члана 55. Устава утврђено да се право управљања заснива на раду и својини, а одредбама члана 394. Закона прописано је да скупштину друштвеног предузећа чине представници запослених у предузећу. Однос матичног и зависног предузећа настао је оснивањем зависних друштава, путем улагања капитала Холдинг компаније у зависна друштва, па је, стога, састав скупштине одређен само власништвом над акцијама као хартијама од вредности и радом лица запослених у Холдинг компанији, као основном управљања капиталом у друштвеној својини. У одговору се даље наводи да се Статутом не уређује питање приватизације друштвеног капитала којим располаже Холдинг компанија и да је Статут донет у циљу усаглашавања фактичког и правног стања у Холдинг компанији, насталог као последица покретања, а затим обустављања поступка ликвидације над Компанијом, крајем 2003. године.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је оспорени Статут донела Скупштина Холдинг компаније 18. новембра 2004. године, на основу чл. 61, 410. и 442. Закона о предузећима. Оспореним одредбама члана 2. Статута одређено је да у овом статуту израз "представници друштвеног капитала" означава запослене у Холдинг компанији (тачка ц)), а израз "власници капитала" означава акционаре и представнике друштвеног капитала (тачка д)).

Уставом Републике Србије утврђено је: да се економско и социјално уређење заснива на слободном привређивању свим облицима својине на јединственом тржишту робе, рада и капитала; на управљању и присвајању по основу својине и рада (члан 55.); да се јамчи друштвена, државна, приватна и задружна својина и други облици својине и да сви облици својине имају једнаку правну заштиту (члан 56.); да су својина и рад основе управљања и учешћа у одлучивању и да запослени управљају у друштвеном предузећу и учествују у управљању у другим врстама предузећа и другим организацијама у којима раде, односно у које улажу средства у складу са законом и колективним уговором (члан 58.); да се својинска права и обавезе на средствима у друштвеној и државној својини и услови под којима се та средства могу претварати у друге облике својине уређују законом (члан 59. став 1.); да Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине, као и правни положај предузећа и других организација (члан 72. став 1. тачка 4.).

Одредбе Устава које се односе на правни положај предузећа и учешће запослених по основу својине и рада у управљању предузећем не примењују се непосредно, већ се ти односи, сагласно наведеним одредбама Устава, уређују законом. Статут чије су одредбе оспорене донет је на основу Закона о предузећима ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96...36/02), који се на основу члана 64. став 2. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора, од дана ступања на снагу Уставне повеље примењивао као републички закон. Закон о предузећима престао је да важи даном ступања на снагу Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", број 125/04), односно 30. новембра 2004. године, на основу члана 456. Закона. Наведеним чланом 456. Закона о привредним друштвима је, поред осталог, прописано, да до истека рокова за приватизацију утврђених законом којим се уређује приватизација,

остају на снази одредбе чл. 392. до 399. и чл. 400а, 400б, 400в и 421а Закона о предузећима. Одредбом члана 452. став 2. Закона о привредним друштвима прописано је и да су привредна друштва, предузетници и други облици повезивања и организовања за обављање привредне делатности дужни, поред осталог, да своје опште акте ускладе са одредбама овог закона у року од две године од дана његовог ступања на снагу, ако законом није друкчије одређено. С обзиром на то да се оцена законитости општег акта врши у односу на закон, односно на оне одредбе закона које су на снази, те да није истекао рок који је Законом о привредним друштвима одређен за усаглашавање општих аката привредних друштава са тим Законом, Уставни суд је извршио оцену законитости оспорених одредаба Статута у односу на одредбе Закона о предузећима које су на снази.

Одредбама Закона о предузећима, које су на снази, поред осталог, прописано је: да је друштвено предузеће оно предузеће које у целини послује друштвеним капиталом и да је капитал друштвеног предузећа подељен на акције или уделе одређене номиналне вредности (члан 392.); да скупштину друштвеног предузећа чине представници запослених у свим деловима и да се статутом утврђује број чланова, начин избора, мандат, састав и одговорност чланова скупштине (члан 394.); да предузеће које послује већинским друштвеним капиталом, не може, у случајевима и под условима прописаним Законом доносити одлуке о располагању друштвеним капиталом без претходне сагласности агенције републике чланице надлежне за послове приватизације, те да их агенција може поништити, ако су донете без прописане сагласности (члан 398а.); да зависно предузеће може, ради спровођења поступка приватизације, да донесе одлуку о иступању из холдинга, односно матичног предузећа у случајевима организовања преносом капитала без накнаде, поделе имовине, стицања капитала у другом предузећу, инвестирања капитала у нова предузећа, као и у другим случајевима, те да се право на иступање из холдинга, односно матичног предузећа не може статутом искључити, односно ограничити (члан 400в. ст. 1. и 2.).

Из одредаба члана 394. Закона о предузећима, којима је прописано да скупштину друштвеног предузећа чине представници запослених, по оцени Суда, следи да и у другим облицима предузећа која послују друштвеним капиталом, одређена својинска овлашћења по основу тог капитала у скупштини остварују запослени у правном лицу чији је друштвени капитал статутом и другим одговарајућим актима одређен као капитал тог правног лица. То својинско-правно овлашћење чини право управљања друштвеним капиталом, без могућности запослених да по основу друштвеног капитала користе права која припадају акционарима (право на дивиденду и право на учешће у расподели ликвидационе масе), а остваривање тог права (права управљања), према Закону, везано је за право рада у правном лицу. Полазећи од тога да је у оспореном Статуту Холдинга као основни капитал, поред акционарског, исказан и друштвени капитал који је решењем Дирекције за процену вредности капитала означен као капитал Холдинга и уписан у регистар код надлежног органа, одређивање оспореном одредбом члана 2. под ц) Статута да су запослени у Холдингу представници друштвеног капитала Холдинга, по оцени Суда, није несагласно с Уставом и законом. Такође, одређивање оспореном одредбом члана 2. под д) Статута да се "власницима", у смислу Статута, сматрају поред акционара и запослени у Холдингу, као представници друштвеног капитала Холдинга у скупштини, по оцени Суда, нема значење утврђивања промене

својинских права запослених на капиталу у друштвеној својини којим Холдинг послује, већ има смисао одређивања једним појмом акционара и представника запослених, као чланова скупштине Холдинга, која је Законом о предузећима, као и Законом о привредним друштвима одређена као орган власника правног лица. По схватању Суда, ни из одредаба члана 398а Закона о предузећима не произлази да је Агенција за приватизацију одређена као титулар друштвене својине. Наиме, тим одредбама Закона уређен је начин вршења својинских овлашћења на средствима у друштвеној својини, која по основу друштвеног капитала остварују запослени као представници тог капитала у органима предузећа, а контролу законитости одлука Холдинга које се односе на располагање имовином Холдинга, сагласно наведеној одредби Закона, врше други надлежни органи, с обзиром да је одлуке предузећа донете супротно тој одредби Закона надлежна да поништи Агенција.

У вези са наводима предлагача да се на нивоу Холдинга налази и капитал зависних друштава и да није извршен деобни биланс, те да из тог разлога запослени у Холдингу не могу бити једини представници друштвеног капитала у скупштини Холдинга, Уставни суд, сагласно члану 125. Устава, није надлежан да утврђује висину и својинску структуру исказаног капитала у Статуту, односно да ли у капиталу тог правног лица има и капитала других лица, у конкретном случају зависних друштава. Наиме, за утврђивање својинских односа на капиталу и за решавање евентуалних спорова имовинске природе у погледу права и обавеза која припадају одређеним правним лицима која се налазе у односу међусобне повезаности, надлежни су други државни органи. Полазећи од тога да се оспореним одредбама Статута, не искључује, односно не ограничава право зависних друштава, да сагласно одредбама члана 400в Закона о предузећима, ради спровођења поступка приватизације, донесу одлуку о иступању из Холдинга, као и обавеза Холдинга да на зависно предузеће пренесе уделе или акције које поседује у зависном предузећу по основу дела друштвеног капитала, Суд је нашао да је указивање предлагача на потребу утврђивања одговарајућег деобног биланса ради спровођења поступка приватизације друштвеног капитала, ствар примене наведене одредбе Закона, а не оцене уставности и законитости оспореног Статута од стране Уставног суда. У том смислу висину одговарајућег друштвеног капитала ради спровођења поступка приватизације зависних друштава, заинтересована лица решавају сагласно својим актима, а у случају спора, за решавање тих односа надлежни су други државни органи. Такође, Уставни суд, на основу члана 125. Устава, није надлежан да оцењује да ли су у раду одређеног органа - у конкретном случају скупштине која је донела оспорени Статут, учествовала лица изабрана у складу са важећим актима предузећа, већ су и за одлучивање о тим питањима надлежни други државни органи.

Полазећи од изложеног, Уставни суд је, на основу члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда
ГУ-23/2005 од 20. априла 2006.

("Службени гласник РС", број 48/2006)

Како се оцена законитости материјално-правних одредаба оспореног акта може вршити само у односу на закон који је на снази, али тек по истеку рока за усклађивање акта са законом, то се нису стекли услови да се прихвати иницијатива за покретање поступка за оцену

уставности и законитости оспорених одредаба Одлуке док тече рок за њихово усаглашавање са законом. Закон о предузећима у односу на који је тражена оцена законитости престао је да важи, па не постоје процесни услови за оцену сагласности оспорених одредаба Одлуке са законом који није у правном поретку.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба чл. 39а и 59а Одлуке о измени и допуни Статута "Галеника-Фитофармација", а.д. Београд, од 21. фебруара 2004. године.

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба Одлуке наведених у изреци. Према наводима иницијатора, оспорене одредбе Одлуке су у супротности с одредбама члана 3. став 2. Устава, којим се јамче и признају економска права човека и грађанина и члана 229. Закона о предузећима, према коме акционар има право на удео у годишњој добити коју скупштина одреди за деобу (дивиденда). Поред тога, одредбом члана 59а Одлуке, која се односи на сазивање, гласање и одлучивање у скупштини акционарског друштва, искључена је примена Закона која се односи на давање заступничке изјаве.

У одговору доносиоца оспореног акта наводи се да су оспореним одредбама Одлуке, којима су допуњене одредбе Статута овог друштва, од 16. јуна 2003. године, уређени делокруг, састав и начин рада скупштине друштва и права акционара у сагласности с Уставом и одредбом члана 58., члана 55. став 2. и члана 244. Закона о предузећима. У одговору се, даље, наводи да право управљања имовином акционар остварује пре свега кроз реализацију права гласа приликом доношења скупштинских одлука, сразмерно броју акција које поседује. То управљање је ограничено истим правом осталих акционара (сувласника), те ако се неки од акционара не слаже са одлуком коју је донела већина акционара, свој економски интерес може заштитити користећи право располагања. Одлуку о изменама Статута донела је скупштина власника друштва, које је отворено акционарско друштво, чије се акције налазе на берзи, као овлашћени орган и у законом прописаном поступку, па предлаже да се одбије поднета иницијатива.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је оспореним одредбама Одлуке прописано: да "кад се добит усмерава на исплату дивиденди, као пресек стања акција акционара из књиге акционара, односно Централног регистра, узима се стање три дана пре дана одржавања Скупштине друштва (Т-3) у складу са чланом 57. овог Статута "(члан 39а); да одредбе овог Статута о сазивању Скупштине а.д., гласању, односно одлучивању на њој, искључују примену одредбе важећег Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената, која се односи на давање заступничке изјаве (члан 59а).

Устав Републике Србије не уређује питања деобе добити, врсте, састава и начина одлучивања органа привредног друштва. Према члану 57. став 1. Устава привредне и друге делатности обављају се слободно и под једнаким условима, у складу с Уставом и законом, а чланом 72. став 1. тачка 4. Устава утврђено је да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, правни положај предузећа и других организација, њихових удружења и комора, као и друге економске и социјалне односе од општег интереса.

Одредбом члана 456. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", број 125/2004) утврђено је да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о предузећима ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 и 36/02), осим чл. 392. до 399. и чл. 400а, 400б, 400в и 421а који остају на снази до истека рокова за приватизацију утврђених законом којим се уређује приватизација. Одредбама члана 452. Закона о привредним друштвима утврђено је да даном ступања на снагу овог закона, постојећа привредна друштва, предузетници и други облици повезивања и организовања за обављање привредне делатности, настављају да раде на начин и под условима по којима су уписани у регистар (став 1.), као и да су привредна друштва, предузетници и други облици повезивања и организовања за обављање привредне делатности дужни да своју правну форму, органе, акционаре и чланове, основни капитал, акције и уделе, пословно име, меморандуме, делове предузећа са одређеним овлашћењима у правном промету, као и своје опште акте и оснивачке уговоре, ускладе с одредбама овог закона у року од две године од дана ступања на снагу овог закона, ако овим законом није друкчије одређено (став 2.).

Уставни суд је утврдио да су оспорене одредбе Одлуке о измени и допуни Статута, одредбе за које је чланом 452. став 2. Закона о привредним друштвима утврђена обавеза усклађивања с одредбама тог закона, у року од две године од дана његовог ступања на снагу. Како се оцена законитости материјално-правних одредаба оспореног акта може вршити само у односу на закон који је на снази, али тек по истеку рока за усклађивање акта са законом, Уставни суд је оценио да се нису стекли услови да се прихвати иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости оспорених одредаба наведене Одлуке док тече рок за њихово усаглашавање са законом. С обзиром да је престао да важи Закон о предузећима, у односу на који се тражи оцена законитости оспорених одредаба Одлуке, то не постоје процесни услови за оцену сагласности ових одредаба са законом који је престао да важи.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-374/2005 од 6. јула 2006.

У уставно-судском поступку оцена законитости материјално-правних одредби општег акта врши се у односу на закон који је на снази, па нема процесних претпоставки за тражену оцену оспорене одредбе Статута у односу на законе који су престали да важе. Имајући у виду да је Законом о привредним друштвима субјектима на које се овај закон односи, у које спада и доносилац оспореног акта, остављен рок од две године за усаглашавање, између осталог, организације и општих аката са овим

законом, то нема основа да Уставни суд врши оцену законитости оспорених одредаба Статута пре истека рока за њихово усаглашавање са Законом о привредним друштвима. Полазећи од тога да Статут није донет непосредно на основу Устава, нема процесних претпоставки ни за оцену сагласности овог акта с Уставом.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 13. Статута Установе за физичку културу, Спортско-рекреативни центар "Ташмајдан", Београд, број 990 од 17. јуна 1992. године.

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости одредбе члана 13. Статута наведеног у изреци, јер иницијатор сматра да члан 13. Статута није у сагласности са одредбама чл. 2, 4. и члана 137. став 1. тачка 17. и став 2. Закона о радним односима ("Службени гласник РС", број 55/96), односно са одредбом члана 65. Закона о основама радних односа ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96), с обзиром на то да се овлашћење директора установе да одлучује о појединачним правима, обавезама и одговорностима запослених није могло пренети на друго лице. Такође, у иницијативи се истиче да је оспорена одредба Статута супротна и одредбама чл. 41, 42. и 63. Закона о предузећима ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96), из којих следи да директор установе може у оквиру својих овлашћења дати другом лицу - пуномоћнику писмено пуномоћје за заступање установе, приликом вршења појединих правних послова, али да не може одредити лице које ће га замењивати у случају одсутности, са свим правима и овлашћењима директора установе. По мишљењу иницијатора, одредба члана 13. Статута није у сагласности ни са одредбом члана 12. став 2. Устава Републике Србије, која одређује да се само законом може прописати начин остваривања појединих слобода и права кад је то неопходно за њихово остваривање.

У достављеном одговору наводи се, поред осталог, да је оспорени Статут донет у складу са Законом о јавним службама и прописима Скупштине града Београда која је оснивач Установе.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је Статут Установе за физичку културу, Спортско-рекреативни центар "Ташмајдан", Београд, број 990 од 17. јуна 1992. године, донео Управни одбор Установе "Ташмајдан", с позивом на члан 21. Закона о јавним службама ("Службени гласник РС", број 42/91) и Решење Скупштине града Београда ("Службени лист града Београда", број 8/92). Одредбом оспореног члана 13. Статута утврђено је да: "У случајевима одсутности генералног директора замењује лице које генерални директор одреди са свим правима и овлашћењима генералног директора".

Уставом Републике Србије утврђено је: да се законом утврђују услови и начин обављања делатности, односно послова за које се образују јавне службе (члан 65.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог,

правни положај предузећа и других организација, систем у областима радних односа, друштвене бриге о деци и омладини, образовања, физичке културе, као и систем јавних служби (члан 72. тач. 4., 6. и 7).

Закон о јавним службама ("Службени гласник РС", бр. 42/91, 71/94 и 79/2005) утврђује: да се јавном службом у смислу овог закона сматрају установе, предузећа и други облици организовања утврђени законом, који обављају делатности односно послове којима се обезбеђује остваривање права грађана, односно задовољавање потреба грађана и организација, као и остваривање другог законом утврђеног интереса у одређеним областима (члан 1. став 1.); да се ради обезбеђивања остваривања права утврђених законом и остваривања другог законом утврђеног интереса у области образовања, науке, културе, физичке културе... оснивају установе (члан 3. став 1.); да установа, предузеће и други облик организовања, обавља делатности, односно послове из члана 3. овог закона под условима и на начин утврђен законом, а у складу са циљевима ради којих се оснива (члан 5.); да се на оснивање, организацију и рад установе, сходно примењују прописи који се односе на предузећа, ако законом није друкчије одређено (члан 12.); да директор установе има права и дужности директора предузећа (члан 19.).

Закон о привредним друштвима ("Службени гласник РС", број 125/2004) утврђује: да се овим законом уређује оснивање привредних друштава и предузетника, управљање друштвима, права и обавезе оснивача, ортака, члана и акционара, повезивање и реорганизација (статусне промене и промене правне форме привредних друштава, реорганизација), престанак предузетника и ликвидација привредних друштава (члан 1.) да даном ступања на снагу овог закона, постојећа привредна друштва, предузетници и други облици повезивања и организовања за обављање привредне делатности, настављају да раде на начин и под условима под којима су уписани у регистар, с тим да су дужни да своју правну форму, органе, акционаре и чланове, основни капитал, акције и уделе, пословно име, меморандуме, делове предузећа са одређеним овлашћенима у правном промету, као и своје опште акте и оснивачке уговоре ускладе са одредбама овог закона у року од 2 године од дана ступања на снагу овог закона, ако овим законом није друкчије уређено (члан 452. ст. 1. и 2.); да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о предузећима ("Службени лист града Београда", бр. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 и 36/02), осим чл. 392. до 399. и чл. 400а, 400б, 400в. и 421а. који остају на снази до истека рокова за приватизацију утврђених законом којим се уређује приватизација (члан 456.). Закон је ступио на снагу 30. новембра 2004. године, сагласно члану 457. Закона.

На основу изнетог, Суд је утврдио да су закони у односу на које је тражена оцена законитости наведене одредбе Статута, престали да важе и то: Закон о радним односима ("Службени гласник РС", бр. 55/96 и 28/01) на основу Закона о раду ("Службени гласник РС", број 7/01), Закон о основама радних односа ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96 и 51/99) на основу Закона о престанку важења појединих закона ("Службени гласник РС", број 135/04), Закон о предузећима ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96 ... 36/02) на основу Закона о привредним друштвима. С обзиром на то да се у уставносудском поступку оцена законитости материјално-правних одредби општег акта може вршити само у односу на закон који је на снази, то је Суд утврдио да нема процесних претпоставки за тражену оцену оспорене одредбе Статута у односу на законе који су престали да важе.

Такође, имајући у виду одредбе чл. 12. и 19. Закона о јавним службама, које обавезују привредне субјекте који послују у форми установа да у погледу организације и рада, те права и дужности директора - примењују прописе који се односе на предузећа, а да је Законом о привредним друштвима субјектима на које се Закон односи остављен рок од 2 године да усагласе, између осталог, и своју организацију и опште акте са овим законом, то по оцени Суда, нема основа за оцену законитости оспорених одредаба члана 13. Статута, док тече рок за њихово усаглашавање са Законом о привредним друштвима.

Полазећи од тога да оспорени Статут није донет непосредно на основу Устава, по оцени Суда, нема процесних претпоставки ни за оцену сагласности овог акта с Уставом.

На основу изнетог и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је донео Решење као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-247/2005 од 30. марта 2006.

Сличан правни став Уставни суд је изразио и у
Решењу IУ-185/2002 од 23. фебруара 2006. год.

Имајући у виду да важећи Закон о високом образовању оставља рок од две године за усаглашавање организације и општих аката универзитета и факултета са Законом, какав акт представља и оспорени Статут, то нема основа за оцену законитости оспорених одредаба Статута Медицинског факултета у Новом Саду, док тече рок за њихово усаглашавање са наведеним Законом.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба члана 147. став 1. тачка 3., став 2. и ст. 3. до 6. у деловима који гласе: "поред услова из става 1. овог члана" Статута Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду, од 12. јула 2002. године.

Образложење

Уставном суду поднета је иницијатива за покретање поступка за оцењивање уставности и законитости одредаба члана 147. Статута Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду наведених у изреци. По мишљењу подносиоца иницијативе оспорене одредбе Статута су у супротности са чланом 35. став 2. Устава Републике Србије и чланом 72. став 1. тачка 3. и став 4. Закона о универзитету ("Службени гласник РС", број 21/2002). Подносилац иницијативе сматра да је оспореним одредбама члана 147. Статута повређена одредба члана 35. став 2. Устава, јер се онемогућава стицање наставничког звања за она лица која испуњавају све остале услове из Статута и Закона за избор у та звања, "ако нису били асистенти." Ово из разлога што се према оспореним одредбама члана 147. Статута способност за наставни рад процењује током најмање једног асистентског периода, чиме се онемогућава избор,

односно реизбор оних наставника који су већ стекли наставничко звање по ранијим прописима или се ради о најистакнутијим научним радницима, који нису били асистенти. Такође сматрају да су оспорене одредбе Статута несагласне с одредбама члана 72. став 1. тачка 3) и став 4. Закона о универзитету, јер прописују нови услов за избор у звање, а услови за избор у звање наставника утврђују се искључиво законом. Осим тога, утврђивање способности за наставни рад, као и утврђивање испуњености педагошких услова, не може се вршити "проценом", како је то предвиђено у оспореним одредбама члана 147. Статута, већ искључиво "на чињеницама заснованом оценом".

У одговору Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду се наводи да одредбама члана 147. Статута није уведен нови услов за избор у звање, већ је коришћено право из члана 72. Закона о универзитету и уређен је начин утврђивања испуњености педагошких услова, па оспорене одредбе Статута нису супротне закону. Иначе Статут је на снази, а у току је поступак доношења новог Статута у складу са Законом о високом образовању.

Уставни суд Републике Србије утврдио је да је Статут Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду донет 12. јула 2002. године, на основу члана 112. став 1. тачка 1) Закона о универзитету ("Службени гласник РС", број 21/2002). Чланом 147. Статута предвиђени су услови за избор у звање наставника (доцента, ванредног и редовног професора). У ставу 1. овог члана Статута предвиђени су услови под којима може да се стекне звање доцента, а у оспореној тачки 3. предвиђена је способност за наставни рад, што се процењује током најмање једног асистентског периода. У оспореном ставу 2. овог члана утврђено је да процену педагошке способности комисији за писање реферата дају катедра и Студентски парламент. Услови за поновни избор у звање доцента предвиђени су у ставу 3. овог члана Статута, па је поред осталог предвиђено да кандидат треба да испуњава услове из става 1. овог члана. Услови за избор у звање ванредног професора и поновни избор у ово звање утврђени су у ст. 4. и 5. овог члана Статута, па је предвиђено да кандидати, поред осталог, треба да испуњавају услове из става 1. овог члана Статута. Услови за избор у звање редовног професора прописани су у ставу 6. овог члана и предвиђено је да то звање може да се стекне ако се, поред осталог, испуњавају услови из става 1. овог члана Статута.

Уставом Републике Србије утврђено је у члану 35. став 2. да је свакоме, под једнаким условима, доступно радно место и функција, а у члану 72. став 1. тач. 4. и 6. Устава утврђено је да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, систем у области радних односа и систем у области образовања.

На основу наведених овлашћења Народна скупштина је Законом о универзитету уредила систем у области универзитетског образовања, а у оквиру тога и услове за избор у звање наставника универзитета (члан 72.). Закон о универзитету престао је да важи ступањем на снагу Закона о високом образовању ("Службени гласник РС", број 76/05), 10. септембра 2005. године.

Законом о високом образовању уведен је нови систем у области високог образовања у погледу услова и начина обављања делатности високог образовања, те су таквом систему прилагођена и звања наставника, услови, начин и поступак избора у звање наставника, а у складу са врстом студија за коју је установа акредитована. Према члану 117. Закона, универзитети и факултети усагласиће своју организацију и опште акте са овим Законом у року

од две године од дана ступања на снагу Закона, што значи до 10. септембра 2007. године.

С обзиром на то да је Закон о универзитету у односу на који је тражена оцена, престао да важи, то се оцена законитости оспорених одредаба члана 147. Статута не може вршити у односу на тај Закон, већ у односу на Закон о високом образовању који је на снази. Имајући у виду да је Законом о високом образовању остављен рок од две године за усаглашавање организације и општих аката универзитета и факултета са Законом о високом образовању, то по оцени Уставног суда, нема основа за оцену законитости оспорених одредаба члана 147. Статута, док тече рок за њихово усаглашавање са Законом о високом образовању.

Имајући у виду да оспорени Статут није акт који је донет непосредно на основу Устава, то нема процесних претпоставки ни за оцену његове сагласности с Уставом.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IY-322/2004 од 9. марта 2006.

Нема процесних услова за оцену законитости поступка доношења општег акта са законом који је престао да важи, нити за оцену уставности поступка доношења тог акта, јер оспорени Статут није донет непосредно на основу Устава.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Обуставља се поступак за утврђивање неуставности и незаконитости Статута деоничког друштва "Топола" у мешовитој својини за производњу амбалаже и фурнира са п.о. Панчево, од 26. марта 1996. године.

Образложење

Суд Србије и Црне Горе је на основу члана 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист Србије и Црне Горе", број 1/2003) уступио Уставном суду Републике Србије предлог за оцену уставности и законитости поступка доношења Статута деоничког друштва "Топола" у мешовитој својини за производњу амбалаже и фурнира са п.о., Панчево, од 26. марта 1996. године. Подносилац предлога сматра да је оспорени Статут донео ненадлежан орган (збор радника и деоничара) и да су на основу тако донетог Статута нелегално изабрани органи који су променили статус предузећа (од деоничког друштва у мешовитој својини у друштвено предузеће). Предлагач тражи "обустављање од извршења свих појединачних аката и радњи који су предузети на основу оспореног Статута".

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је Статут деоничког друштва "Топола" у мешовитој својини за производњу амбалаже и фурнира са п.о. Панчево, донела Скупштина - збор радника и деоничара, 26. марта 1996. године, на основу чл. 101. и 123. Закона о предузећима ("Службени

лист СФРЈ", бр. 77/88, 40/89, 46/90 и 61/90). У току поступка пред Судом извршена је промена облика Предузећа, из деоничког друштва "Топола" у мешовитој својини за производњу амбалаже и фурнира са п.о. Панчево, у друштвено предузеће "Топола", Панчево, на основу Решења Привредног суда у Панчеву Фи бр. 1970/96, од 29. јула 1996. године. Такође, Решењем Привредног суда у Панчеву СТ-1089/98 од 19. новембра 1999. године, одбијен је предлог дужника за закључење принудног поравнања, те је по службеној дужности отворен стечајни поступак над дужником ДП "Топола", Панчево.

Закон о предузећима на основу кога је донет оспорени Статут, престао је да важи ступањем на снагу Закона о предузећима ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 и 36/02), који је такође престао да важи ступањем на снагу Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", број 125/04), осим одредаба чл. 392. до 399. и чл. 400а, 400б и 421а, тог Закона који остају на снази до истека рокова за приватизацију утврђених законом којим се уређује приватизација.

Уставни суд је утврдио да из садржине предлога за оцену Статута произлази да се оспорава законитост поступка доношења оспореног Статута, те да су се стекли услови за обуставу поступка из члана 25. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), јер нема процесних услова за оцену законитости поступка доношења општег акта са законом који је престао да важи. Имајући у виду да оспорени Статут није акт који је донет непосредно на основу Устава, то нема процесних претпоставки ни за оцену уставности поступка доношења оспореног Статута.

Одлучивање о захтеву за обуставу извршења појединачног акта, односно радње предузете на основу оспореног Статута је беспредметно, будући да се поступак за утврђивање неуставности и незаконитости Статута обуставља.

На основу изложеног и одредбе члана 47. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-146/2005 од 18. маја 2006.

г) Удружења грађана

Закон даје овлашћење кориснику ловишта да својим правилима уређује начин организовања лова и друга питања која се односе на спровођење лова у ловишту које му је дато на газдовање, па је оспореним Правилником о лову Ловачко удружење, које је члан Ловачког савеза Србије, у оквиру законског овлашћења уредило начин организовања и спровођења лова у ловишту које му је дато на коришћење. Питања оснивања, начина организовања и унутрашњих организационих облика Ловачког удружења, као и друга питања из оквира активности ловачког удружења и остваривања циљева због којих је удружење основано, представљају њихову аутономну регулативу као друштвених организација, односно удружења грађана, која они уређују својим актима, а та питања су оспорени Правилником уређена у оквиру законом датих овлашћења.

Непостојање преамбуле у оспореном Правилнику није разлог за утврђивање неуставности и законитости Правилника, јер Уставом и законом није прописана обавеза да општи акти имају преамбулу.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Правилника о лову Ловачког удружења "Суботичка пешчара" из Суботице, од 22. августа 1994. године.

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцењивање уставности и законитости Правилника наведеног у изреци. Подносилац иницијативе указује на то да Правилник нема преамбулу, да су неке одредбе Правилника недоречене, непрецизне, да су дате погрешне формулације и да Правилником нису регулисана сва питања која треба да се регулишу тим актом, јер су неке одредбе Правилника сувишне. У иницијативи се даље наводи да су одредбе Правилника о коришћењу ловишта којим газдује Ловачки савез Србије преко ловачких удружења, несагласне са Статутом Ловачког удружења "Суботичка пешчара" из Суботице и са Правилником о дисциплинској и материјалној одговорности Ловачког удружења "Суботичка пешчара" из Суботице, и то у погледу уређивања положаја ловачких друштава; начина расподеле ловног терена; избора груповође и његовог заменика и утврђивање њихових права и обавеза; упознавања са ценовником за уловљену дивљач, издавања пропратнице, рокова достављања рачуна и опомене за неизмирење рачуна за уловљену дивљач; спровођења гостињског лова и ловног туризма; утврђивања ловних ревира; доласка у лов ловаца у алкохолисаном стању и права председника Удружења (чл. 4., до 7., 9., 11., 13., 14., 17., 22. и 26. Правилника).

У одговору Ловачког удружења "Суботичка пешчара" из Суботице наводи се да сматрају да су сва нормативна акта овог Удружења у складу са актима Ловачког савеза Србије и да су "верификована" од надлежних служби Савеза.

Уставни суд је утврдио да се оспореним Правилником о лову регулише организација и спровођење лова у Ловачком удружењу "Суботичка пешчара" и предвиђа да одлуку о лову доноси Управни одбор Удружења у складу са Законом о ловству и другим актима Републике Србије и Покрајине Војводине, Ловачког савеза Србије, Ловачког савеза Војводине, као и Статутом Ловачког удружења. Одлуке о лову доноси Управни одбор Удружења понаособ за сваку врсту дивљачи и посебно за свако ловачко друштво које је организациони део Удружења. Правилником се такође уређује: право учешћа у лову; начин вршења лова на ситну, као и на крупну дивљач; начин организовања лова, права, дужности и правила понашања ловаца и груповођа; место спровођења лова; врсте лова (редовни лов, узгојни одстрел, санитарни одстрел, гостињски лов, туристички лов), време спровођења лова и овлашћење за одлучивање о начину поделе уловљене дивљачи; контрола лова; отклањање учињене штете и одговорност за штету; средства за лов и исправност оружја за

које постоји оружани лист, и друга питања која су од значаја за безбедно учествовање у лову.

Уставом Републике Србије утврђено је: да се јамчи слобода политичког, синдикалног и другог организовања и деловања и без одобрења, уз упис у регистар код надлежног органа (члан 44. став 1.); да се заштита, коришћење, унапређивање и управљање добрима од општег интереса (природна богатства и добра у општој употреби) остварују под условима и на начин утврђен законом (члан 60. став 4.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, остваривање и заштиту слобода и права човека и грађанина и заштиту и унапређивање биљног и животињског света (члан 72. став 1. тач. 1. и 5.).

Законом о ловству ("Службени гласник РС", број 39/93), којим је уређена заштита, гајење, лов и коришћење дивљачи као природног богатства, прописано је: да се ловиште даје на газдовање једном кориснику ловишта, и то предузећу или Ловачком савезу Србије који газдује ловиштем преко ловачког удружења организованог на подручју на коме је установљено ловиште, а које је његов члан, те да Ловачки савез Србије и ловачко удружење закључују уговор којим се уређују међусобна права и обавезе у погледу газдовања ловиштем на који сагласност даје министар (члан 20.); да се гајење дивљачи, уређивање и одржавање ловишта, ловљење и коришћење уловљене дивљачи и њених делова у ловишту врши на основу ловне основе за газдовање ловиштем коју доноси корисник ловишта за период од 10 година (члан 27.), да је корисник ловишта дужан да донесе годишњи план газдовања ловиштем усклађен са ловном основом (члан 32.); да корисник ловишта утврђује својим правилима нарочито: начин организовања лова, време трајања лова, контролу изловљавања дивљачи, накнаду за учињену штету ловаца у ловишту, мере сигурности у лову и начин коришћења објеката у лову (члан 44.); да ловац, члан ловачког удружења које газдује ловиштем плаћа, кориснику ловишта за коришћење дивљачи и њених делова, износ у висини утврђеној у ценовнику који доноси корисник ловишта (члан 45.).

Имајући у виду да из наведених одредаба Закона следи да корисник ловишта својим правилима уређује начин организовања лова и друга питања која се односе на спровођење лова у ловишту које му је дато на газдовање, то је по оцени Уставног суда, оспореним Правилником о лову Ловачко удружење "Суботичка пешчара" из Суботице, које је члан Ловачког савеза Србије, у оквиру законских овлашћења уредило начин организовања и спровођења лова у ловишту које му је дато на коришћење.

Законом о друштвеним организацијама и удружењима грађана ("Службени гласник СРС", бр. 24/82, 17/84 и 50/84) прописан је поступак оснивања и престанак друштвених организација и удружења грађана. Према члану 21. став 1. овог Закона, друштвене организације и удружења грађана имају статуте, а могу имати и друге опште акте којима се уређују питања унутрашње организације, рад и међусобни односи чланова организације, односно удружења. Према ставу 2. члана 21. Закона, статутом друштвене организације, односно удружења грађана уређују се, поред осталог: облици и начин организовања, чланство у организацији, односно удружењу грађана; права, дужности и одговорности чланова; органи у организацији, односно удружењу грађана, њихова права, дужности и одговорности, начин избора и трајање мандата чланова органа и носилаца функција у организацији, односно удружењу и начин доношења других општих аката. У члану 14. Закона

предвиђено је да се у оквиру друштвене организације, односно удружења грађана могу организовати одређени облици унутрашње организације, ради потпунијег остваривања циљева и задатака и непосредног остваривања права и обавеза. Питање унутрашњег облика и начина организовања друштвених организација, односно удружења грађана није предмет законског уређивања, већ је одлучивање о тим питањима препуштено аутономији друштвених организација, односно удружења грађана, које они уређују својим актима, односно статутом и другим актима.

У смислу изложеног, Уставни суд оцењује да су питања оснивања ловачких друштава као организационог облика Ловачког удружења и уређивања њихових права и обавеза у спровођењу лова, утврђивања ловних ревира, начина расподеле ловних терена и ловних група, поступка, избора и трајања мандата груповођа и њихових заменика, као и надлежности за одлучивање о појединим питањима из оквира активности ловачког удружења и остваривања циљева због којих је удружење и основано, уређена оспореним Правилником у оквиру овлашћења Ловачког удружења која им даје закон. Непостојање преамбуле у оспореном Правилнику није, по оцени Уставног суда, разлог за утврђивање његове неуставности и незаконитости, јер Уставом и законом није прописана обавеза да општи акти имају преамбулу.

Уставни суд на основу одредаба члана 125. Устава, није надлежан да оцењује међусобну сагласност општих аката друштвених организација, односно удружења грађана, те ни сагласност оспореног Правилника о лову са Правилником о коришћењу ловишта којима газдује Ловачки савез Србије преко ловачког удружења, као ни са Статутом Ловачког удружења "Суботичка пешчара" из Суботице, нити да оцењује целисходност уређивања наведених питања у оспореном Правилнику.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-417/2004 од 18. маја 2006.

6. РЕШЕЊА О ПОКРЕТАЊУ ПОСТУКА

Закон о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласник СРС", бр. 53/82, 15/84, 5/86 и 21/90 и "Службени гласник РС", бр. 28/91, 53/93, 67/93, 48/94, 25/97 и 101/05).

- одредба члана 114. став 2.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Покреће се поступак за оцену уставности одредбе члана 114. став 2. Закона о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласник СРС", бр. 53/82, 15/84, 5/86 и 21/90 и "Службени гласник РС", бр. 28/91, 53/93, 67/93, 48/94, 25/97 и 101/05).

2. Решење из тачке 1. доставља се Народној скупштини Републике Србије на одговор.

3. Рок за давање одговора је 30 дана од дана пријема Решења Уставног суда.

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности одредбе члана 114. став 2. Закона о безбедности саобраћаја на путевима. Иницијатор сматра да оспорена одредба Закона према којој се издавање возачке дозволе условљава поновним полагањем возачког испита, када се њено издавање затражи по истеку две године од положеног возачког испита, није у сагласности с Уставом. Ово из разлога што стицање знања у центрима за обуку возача, по мишљењу иницијатора, представља у ширем смислу један вид образовања грађана, те да из Уставом утврђеног права грађана на стицање знања произлази и њихово право да доказе о стеченом знању користе сходно њиховој намени. Међутим, оспореном одредбом Закона возачу се не признаје на легалан начин стечено стручно знање, већ се супротно Уставу ограничава то право. Осим тога, уверења о положеном возачком испиту су јавне исправе на које се примењују одредбе Закона о општем управном поступку, према којима јавна исправа може престати да важи у законом прописаном поступку и то само ако се утврди неистинитост чињеница које се исправом потврђују или неисправност форме исправе. Ван ових ситуација, па тиме ни протеком рока, као што је случај предвиђен оспореном одредбом Закона, јавна исправа, по мишљењу иницијатора, не може престати да важи.

Уставни суд је на основу члана 15. став 2. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), иницијативу доставио на мишљење Народној скупштини Републике Србије, а како Народна скупштина у остављеном року није доставила мишљење, Уставни суд је, на основу члана 16. став 3. Закона, наставио поступак.

Оспореном одредбом члана 114. став 2. Закона о безбедности саобраћаја прописано је да ако возач не затражи издавање возачке дозволе у року од две године од дана положеног испита, возачка дозвола се може издати тек након поново положеног испита.

Уставом Републике Србије утврђено је: да су слободе и права човека и грађанина ограничени само једнаким слободама и правима других и када је то Уставом утврђено (члан 11.); да се слободе и права остварују, а

дужности испуњавају на основу Устава, осим кад је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих слобода и права утврђују законом и да се законом може прописати начин остваривања појединих слобода и права кад је то неопходно за њихово остваривање (члан 12. ст. 1. и 2.); да је школовање сваком доступно, под једнаким условима (члан 32. став 1.) и да Република, поред осталог, уређује и обезбеђује остваривање и заштиту слобода и права човека и грађанина и безбедност грађана, систем у области радних односа и образовања и друге односе од интереса за Републику, у складу с Уставом (члан 72. став 1. тач. 2, 3, 4, 6. и 12.).

Законом о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласник СРС", бр. 53/82 - пречишћен текст...21/90 и "Службени гласник РС", бр. 28/91...101/05) уређено је, поред осталог, оспособљавање грађана за возаче моторних возила и возаче трактора, тако што је прописано: да се оспособљавање врши у центрима за обуку возача (члан 90.); да центри за обуку возача изводе наставу према наставном плану и програму и воде евиденције о обуци кандидата, да ближе прописе о наставном плану и програму и евиденцијама које воде центри, доносе надлежни републички органи управе (члан 92.); да се возачки испит полаже пред испитном комисијом центра за обуку возача (члан 104.) и да о положеном возачком испиту и испиту за возача трактора, центар за обуку возача издаје кандидату за возача уверење (члан 109.).

Услови за стицање права на управљање моторним возилом, односно за издавање возачке дозволе за управљање тим возилом прописани су чланом 171. Закона о основама безбедности саобраћаја на путевима ("Службени лист СФРЈ", бр. 50/88...11/91 и "Службени лист СРЈ", бр. 34/92...3/02), који се на основу члана 64. став 2. Уставне повеље, од дана ступања на снагу Уставне повеље примењује као републички закон. Овим законом важност уверења о положеном возачком испиту, две године од положеног возачког испита, није предвиђено као услов за издавање возачке дозволе.

Полазећи од наведених одредаба Устава и Закона о безбедности саобраћаја на путевима, по оцени Суда, основано се постављају следећа уставно- правна питања:

1) да ли центри за обуку возача представљају један облик школа у којима грађани стичу одређену посебну врсту образовања, односно да ли се оспореном одредбом Закона уређује остваривање права грађана на школовање под једнаким условима, зајемчено одредбом члана 32. став 1. Устава;

2) да ли из права утврђеног одредбом члана 32. став 1. Устава произлази и право грађана да докаже о стеченим знањима и стручној спреми, издате у законом прописаном поступку, од стране надлежне организације, користе сходно њиховој намени;

3) да ли се условљавањем важења уверења о положеном возачком испиту за добијање возачке дозволе, две године од дана полагања испита, поништава уверење о положеном возачком испиту као доказ о стеченом знању и због пропуштања тог рока доводи у питање право грађана да користе знање стечено на законом прописан начин.

На основу изложеног, члана 15. став 1, члана 16. став 1. и члана 47. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
 У-368/2003 од 6. априла 2006.

Уредба о положају појединих институција бивше Србије и Црне Горе и служби Савета министара ("Службени гласник РС", број 49/06).

-одредбе чл. 1. до 6.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

1. Покреће се поступак за оцену уставности и законитости одредаба чл. 1. до 6. Уредбе о положају појединих институција бивше Србије и Црне Горе и служби Савета министара ("Службени гласник РС", број 49/06).

2. Решење о покретању поступка доставља се Влади Републике Србије на одговор.

3. Рок за давање одговора из тачке 2. овог решења је 45 дана од дана пријема решења.

О б р а з л о ж е њ е

Уставни суд је, поступајући по предлогу и иницијативама за оцену уставности и законитости одредаба чл. 7. до 11. Уредбе о положају појединих институција бивше Србије и Црне Горе и служби Савета министара, у предмету број IV-134/06, на седници одржаној 20. јула 2006. године, донео одлуку о утврђивању неуставности и незаконитости наведених одредаба Уредбе. На истој седници Уставни суд је оценио да се основано поставља питање да ли су и одредбе чл. 1. до 6. Уредбе у складу с Уставом и законом, па је с тим у вези, на основу члана 128. став 3. Устава Републике Србије, покренуо поступак за оцену уставности и законитости и тих одредаба Уредбе.

Народна скупштина Републике Србије је, 5. јуна 2006. године, донела Одлуку о обавезама државних органа Републике Србије у остваривању надлежности Републике Србије као следбеника државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени гласник РС", број 48/06), којом је, поред осталог, обавезала Владу и друге државне органе да, у оквиру својих Уставом Републике Србије утврђених надлежности, донесу у року од 45 дана потребна акта и предузму потребне мере са циљем "остваривања надлежности Републике Србије које су прешле на Републику Србију као државу следбеника државне заједнице Србија и Црна Гора, а пре свега у области спољних послова и одбране, до доношења неопходних закона" (тачка 1. алинеја 2.).

Влада Републике Србије, с позивом на члан 90. тачка 2. Устава, а у вези са тачком 1. алинеја 2. Одлуке, донела је Уредбу о положају појединих институција бивше Србије и Црне Горе и служби Савета министара ("Службени гласник РС", број 49/06).

Одредбама чл. 1. до 6. Уредбе о положају појединих институција бивше Србије и Црне Горе и служби Савета министара, утврђено је:

- да Војска Србије и Црне Горе мења назив у Војска Србије; Координациони центар Србије и Црне Горе и Републике Србије за Косово и Метохију мења назив у Координациони центар Србије за Косово и Метохију; Координационо тело Савета министара и Владе за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа мења назив у Координационо тело Србије за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа; Национални савет Србије и Црне Горе за сарадњу са Међународним трибуналом за кривично гоњење лица одговорних за тешка

кршења међународног хуманитарног права почињена на територији бивше Југославије од 1991. године мења назив у Национални савет Србије за сарадњу с Међународним трибуналом за кривично гоњење лица одговорних за тешка кршења међународног хуманитарног права почињена на територији бивше Југославије од 1991. године; Акредитационо тело Србије и Црне Горе мења назив у Акредитационо тело Србије, а Институт за стандардизацију Србије и Црне Горе мења назив у Институт за стандардизацију Србије; Авио-служба мења назив у Авио-служба Владе (члан 1.);

- констатује се да су престале да раде следеће институције бивше Србије и Црне Горе: 1) Скупштина Србије и Црне Горе; 2) Председник Србије и Црне Горе; 3) Савет министара; 4) Врховни савет одбране; 5) Суд Србије и Црне Горе (члан 2.);

- да престају да раде следеће службе Савета министара: 1) Генерални секретаријат Савета министара; 2) Служба за организацију и положај органа управе Савета министара; 3) Служба за финансирање надлежности Србије и Црне Горе; 4) Служба за законодавство; 5) Служба за заједничке послове Савета министара; 6) Дирекција за информисање; 7) Канцеларија Србије и Црне Горе за придруживање Европској унији (члан 3.);

- да предмете Суда Србије и Црне Горе у којима се оцењује законитост коначних управних аката преузима Врховни суд Србије; предмете Суда Србије и Црне Горе у којима се одлучује о усклађености општих аката са законом преузима Уставни суд; поступци у осталим предметима Суда Србије и Црне Горе обустављају се даном ступања на снагу ове уредбе, без доношења икаквог акта о обустави (члан 4.);

- да предмете Скупштине Србије и Црне Горе преузима Народна скупштина; предмете председника Србије и Црне Горе преузима председник Републике; предмете Савета министара преузима Влада; предмете Врховног савета одбране преузима Министарство одбране; предмете Генералног секретаријата Савета министара који су везани за статусна, кадровска и управноправна питања из надлежности Савета министара и за остваривање права функционера и запослених у органима који су укинута док је постојала бивша Србија и Црна Гора преузима Генерални секретаријат Владе; предмете Генералног секретаријата Савета министара који су везани за стамбена питања преузима Републичка дирекција за имовину Републике Србије; предмете Генералног секретаријата Савета министара који су везани за заштиту имовине Србије и Црне Горе у поступцима који се воде пред судовима и другим органима преузима Републичко јавно правобранилаштво; јединствену евиденцију запослених, коју води Генерални секретаријат Савета министара, преузима Министарство за државну управу и локалну самоуправу; предмете Службе за финансирање надлежности Србије и Црне Горе преузима Министарство финансија и предмете Дирекције за информисање преузима Министарство културе; све остале предмете институција бивше Србије и Црне Горе и служби Савета министара које престају да раде преузима Управа за заједничке послове републичких органа (члан 5.);

- да архивску грађу институција бивше Србије и Црне Горе и служби Савета министара које престају да раде и њихов регистратурски материјал коме није истекао рок чувања преузима Управа за заједничке послове републичких органа; Управа за заједничке послове републичких органа преузима и права, обавезе, опрему и средства за рад институција бивше Србије и Црне Горе и служби Савета министара које престају да раде (члан 6.).

Уставом Републике Србије утврђено је: да уставотворна и законодавна власт припада Народној скупштини, да Републику Србију представља и њено државно јединство изражава председник Републике, да извршна власт припада Влади, да судска власт припада судовима, да заштита уставности, као и заштита законитости у складу с Уставом, припада Уставном суду (члан 9.); да права и дужности Републике Србије врше Уставом одређени републички органи, као и да су слобода и права човека и грађанина, једнакост пред законом, основа и мера овлашћења и одговорности републичких органа (члан 70.); да Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује остваривање и заштиту слобода и права човека и грађанина, систем у области радних односа и запошљавања, организацију, надлежност и рад републичких органа, и друге односе од интереса за Републику Србију, у складу с Уставом (члан 72. став 1. тач. 2, 4, 11. и 12.); да Влада води политику Републике Србије и извршава законе, друге прописе и опште акте Народне скупштине у складу с Уставом, доноси уредбе, одлуке и друге акте за извршавање закона, образује стручне и друге службе за своје потребе (члан 90. тач. 1, 2. и 9.); да се законом уређује организација и надлежност министарстава, органа управе у њиховом саставу и посебних организација (члан 94. став 5.); да се организација, оснивање, надлежност и састав судова и поступак пред судовима уређују законом (члан 102. став 1.); да се поступак пред Уставним судом и правно дејство његових одлука уређују законом (члан 131. став 1.).

Уставом је такође уређена надлежност републичких органа: Народне скупштине (члан 73.), председника Републике (члан 83.), Владе (члан 90.) и Уставног суда (члан 125.). Уставом је утврђено и да: Народна скупштина уређује свој рад и организацију и начин остваривања права и дужности народних посланика (члан 82.).

Сагласно наведеним уставним одредбама, Законом о државној управи ("Службени гласник РС", број 79/05) прописано је да државну управу чине министарства, органи управе у саставу министарстава и посебне организације (члан 1. став 2.), као и да се органи државне управе образују и њихов делокруг одређује законом (члан 2.), а Законом о министарствима ("Службени гласник РС", бр. 19/04, 84/04 и 79/05) образована су министарства и посебне организације и утврђен њихов делокруг (члан 1.). Законом о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 63/01, 42/02, 27/03, 130/03, 29/04, 101/05), уређена је организација, оснивање, надлежност и састав судова.

С обзиром на наведене одредбе Устава и закона, Уставни суд је, разматрајући одредбе чл. 1. од 6. Уредбе, нашао да се основано постављају, као спорна, следећа уставно-правна питања:

- да ли се уредбом Владе може, поред мењања назива стручних служби, вршити мењање назива Војске и појединих органа и организација бивше Србије и Црне Горе, које нису имале статус служби Савета министара, или се то може чинити само законом;

- да ли се одредбом члана 2. Уредбе само констатују чињенице које су већ наступиле, сагласно Одлуци Народне скупштине о обавезама државних органа Републике Србије у остваривању надлежности Републике Србије као следбеника државне заједнице Србија и Црна Гора или ова одредба производи и одређено правно дејство;

- може ли се уредбом Владе Републике Србије уређивати престанак рада организација Србије и Црне Горе или се то питање уређује законом;

- да ли се уредбом Владе врши само расподела одређених предмета по већ започетим поступцима из судске надлежности или се кроз уређивање преузимања предмета уређује и надлежност државних органа који ће те предмете окончати, и да ли се уредбом Владе могу обуставити започети судски поступци "без доношења икаквог акта о обустави";

- да ли је у складу с уставним овлашћењима Народне скупштине, председника Републике и Владе Републике Србије и начелом поделе власти, да се уредбом Владе уређује преузимање предмета између институција бивше Србије и Црне Горе и државних органа Републике Србије;

- да ли се уредбом може уредити да један орган, односно организација или служба у Републици Србији преузима предмете, а да права, обавезе, опрему, средства за рад, архивску грађу и регистратурски материјал институција бивше Србије и Црне Горе, преузима друга организација, односно служба.

На основу изложеног, као и члана 4. тачка 5) и члана 47. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-134/2006 од 20. јула 2006.

("Службени гласник РС", број 63/2006)

Уредба о финансирању надлежности које су прешле на Републику Србију с бивше Србије и Црне Горе ("Службени гласник РС", број 49/06).

-одредбе чл. 1. до 9.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Покреће се поступак за оцену уставности и законитости одредаба чл. 1. до 9. Уредбе о финансирању надлежности које су прешле на Републику Србију с бивше Србије и Црне Горе ("Службени гласник РС", број 49/06).

2. Решење о покретању поступка доставља се Влади Републике Србије на одговор.

3. Рок за давање одговора из тачке 2. овог решења је 45 дана од дана пријема решења.

Образложење

Уставни суд, је поступајући по предлогу за оцену уставности и законитости одредаба чл. 10. до 14. Уредбе о финансирању надлежности које су прешле на Републику Србију с бивше Србије и Црне Горе, у предмету број IУ-135/06, на седници одржаној 20. јула 2006. године, донео одлуку о утврђивању неуставности и незаконитости наведених одредаба Уредбе. На истој седници Уставни суд је оценио да се основано поставља питање да ли су и одредбе чл. 1. до 9. Уредбе у складу с Уставом и законом, па је с тим у вези, на основу члана

128. став 3. Устава Републике Србије, покренуо поступак за оцену уставности и законитости и тих одредаба Уредбе.

Народна скупштина Републике Србије је, 5. јуна 2006. године, донела Одлуку о обавезама државних органа Републике Србије у остваривању надлежности Републике Србије као следбеника државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени гласник РС", број 48/06), којом је, поред осталог, обавезала Владу и друге државне органе да, у оквиру својих Уставом Републике Србије утврђених надлежности, донесу у року од 45 дана потребна акта и предузму потребне мере са циљем "остваривања надлежности Републике Србије које су прешле на Републику Србију као државу следбеника државне заједнице Србија и Црна Гора, а пре свега у области спољних послова и одбране, до доношења неопходних закона" (тачка 1. алинеја 2.).

Влада Републике Србије, с позивом на члан 90. тачка 2. Устава, а у вези са тачком 1. алинеја 2. Одлуке, 8. јуна 2006. године донела је Уредбу о финансирању надлежности које су прешле на Републику Србију с бивше Србије и Црне Горе ("Службени гласник РС", број 49/06).

Одредбама чл. 1. до 9. Уредбе о финансирању надлежности које су прешле на Републику Србију с бивше Србије и Црне Горе, утврђено је :

- да Република Србија наставља да финансира надлежности: 1) Министарства спољних послова и Министарства одбране; 2) Војске Србије; 3) Координационог центра Србије за Косово и Метохију и Координационог тела Србије за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа; 4) Националног савета Србије за сарадњу с Међународним трибуналом за кривично гоњење лица одговорних за тешка кршења међународног хуманитарног права почињена на територији бивше Југославије од 1991. године; 5) Акредитационог тела Србије и Института за стандардизацију Србије; 6) Завода за интелектуалну својину и Завода за мере и драгоцене метале; 7) Авио-службе Владе; 8) Архива Србије и Црне Горе (члан 1.);

- да Република Србија наставља да финансира надлежности у области: 1) азила, миграција, реадмисије, испитивања ручног ватреног оружја, направа и муниције, које до ступања на снагу закона којим се уређује организација министарстава привремено врши Министарство унутрашњих послова; 2) екстрадиције, међународне правне помоћи и доношења решења о предаји окривљених лица Међународном трибуналу за кривично гоњење лица одговорних за тешка кршења међународног хуманитарног права почињена на територији бивше Југославије од 1991. године, а на основу правноснажних и извршних судских одлука, које до ступања на снагу закона којим се уређује организација министарстава привремено врши Министарство правде; 3) вођења Регистра националних савета националних мањина и Регистра организација и удружења грађана, које до ступања на снагу закона којим се уређује организација министарстава привремено врши Министарство за државну управу и локалну самоуправу; 4) спољне трговине наоружањем, војном опремом и робом двоструке намене (контролисаном робом), које до ступања на снагу закона којим се уређује организација министарстава привремено врши Министарство за економске односе са иностранством; 5) стандардизације и акредитације, које до ступања на снагу закона којим се уређује организација министарстава привремено врши Министарство науке и заштите животне средине (члан 2.);

- да Република Србија наставља да финансира рад представника Републике Србије у међународним организацијама, институцијама и телима (члан 3.);

- да се надлежности које настављају да се финансирају врше према прописима који важе на дан ступања на снагу ове уредбе, изузев у делу који није у сагласности с Уставом Републике Србије или који је у супротности с другим прописима Републике Србије (члан 4.);

- да Република Србија привремено, до ступања на снагу закона којим се уређује организација министарстава, престаје да финансира надлежности: 1) Министарства за међународне економске односе; 2) Министарства за унутрашње економске односе; 3) Министарства за људска и мањинска права; 4) Завода за статистику (члан 5.);

- да Министарство унутрашњих послова преузима од Министарства за људска и мањинска права потребан број запослених, као и права, обавезе, предмете, опрему, средства за рад и архивску грађу и регистратурски материјал коме није истекао рок чувања (у даљем тексту: архива) који су потребни за вршење надлежности у области реадмисије; Министарство правде преузима од Министарства за људска и мањинска права потребан број запослених, као и права, обавезе, предмете, опрему, средства за рад и архиву који су потребни за вршење надлежности у области екстрадиције, међународне правне помоћи и доношења решења о предаји окривљених лица Међународном трибуналу за кривично гоњење лица одговорних за тешка кршења међународног хуманитарног права почињена на територији бивше Југославије од 1991. године, а на основу правноснажних и извршних судских одлука; Министарство за државну управу и локалну самоуправу преузима од Министарства за људска и мањинска права Регистар организација и удружења грађана и Регистар националних савета националних мањина, потребан број запослених, као и права, обавезе, предмете, опрему, средства за рад и архиву који су потребни за вршење надлежности у области вођења регистара (члан 6.);

- да Министарство унутрашњих послова преузима од Министарства за унутрашње економске односе потребан број запослених, као и права, обавезе, предмете, опрему, средства за рад и архиву који су потребни за вршење надлежности у области испитивања ручног ватреног оружја, направа и муниције; Министарство за економске односе са иностранством преузима од Министарства за међународне економске односе потребан број запослених, као и права, обавезе, предмете, опрему, средства за рад и архиву који су потребни за вршење надлежности у области спољне трговине наоружањем, војном опремом и робом двоструке намене (контролисаном робом); Министарство науке и заштите животне средине преузима од Министарства за унутрашње економске односе потребан број запослених, као и права, обавезе, предмете, опрему, средства за рад и архиву који су потребни за вршење надлежности у области стандардизације и акредитације (члан 7.);

- да предмете и архиву из надлежности Министарства за унутрашње економске односе који престају да се финансирају преузима Министарство привреде; предмете и архиву из надлежности Министарства за међународне економске односе који престају да се финансирају преузимају Министарство финансија и Министарство за економске односе са иностранством; остале предмете и архиву из надлежности који престају да се финансирају преузима Управа за заједничке послове републичких органа (члан 8.);

- да права, обавезе, предмете, опрему, средства за рад и архиву из надлежности Завода за статистику који престају да се финансирају преузима Републички завод за статистику; права, обавезе, опрему и средства за рад из надлежности министарстава за унутрашње економске односе и међународне економске односе који престају да се финансирају преузима Управа за заједничке послове републичких органа (члан 9.).

Уставом Републике Србије утврђено је: да уставотворна и законодавна власт припада Народној скупштини, а извршна власт припада Влади (члан 9. ст. 1. и 3.); да се средства за остваривање Уставом зајемчених права грађана и законом утврђеног општег интереса у областима које су утврђене законом, обезбеђују у буџету Републике Србије (члан 68. став 1.); да Република Србија има буџет у коме се исказују сви њени приходи и расходи (члан 69. став 1.); да права и дужности Републике Србије врше Уставом одређени републички органи, као и да су слободе и права човека и грађанина, једнакост пред законом, основа и мера овлашћења и одговорности републичких органа (члан 70.); да Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује остваривање и заштиту слобода и права човека и грађанина, систем у области радних односа и запошљавања, финансирање остваривања права и дужности Републике Србије утврђених Уставом и законом, организацију, надлежност и рад републичких органа, и друге односе од интереса за Републику Србију, у складу с Уставом (члан 72. став 1. тач. 2, 4, 10, 11. и 12.); да Народна скупштина доноси буџет и завршни рачун (члан 73. тачка 3.); да Влада води политику Републике Србије и извршава законе, друге прописе и опште акте Народне скупштине у складу с Уставом, доноси уредбе, одлуке и друге акте за извршавање закона, утврђује начела за унутрашњу организацију министарстава и других органа управе и посебних организација, поставља и разрешава функционере у министарствима и посебним организацијама, образује стручне и друге службе за своје потребе (члан 90. тач. 1, 2, 5. и 9.); да послове државне управе обављају министарства, а да се законом уређује организација и надлежност министарстава, органа управе у њиховом саставу и посебних организација (члан 94. ст. 1. и 5.).

Законом о министарствима ("Службени гласник РС", бр. 19/04, 84/04 и 79/05) образована су министарства и посебне организације и утврђен њихов делокруг (члан 1.), а Законом о државној управи ("Службени гласник РС", број 79/05) прописано је да државну управу чине министарства, органи управе у саставу министарстава и посебне организације (члан 1. став 2.), да се органи државне управе образују и њихов делокруг одређује законом (члан 2.), а да се средства за рад органа државне управе обезбеђују у буџету Републике Србије (члан 6.).

Законом о јавним приходима и јавним расходима ("Службени гласник РС", бр. 76/91, 41/92, 18/93, 22/93, 37/93, 67/93, 45/94, 42/98, 54/99, 22/2001, 33/2004 и 135/2004) уређен је систем јавних прихода и финансирања јавних расхода утврђених Уставом и законом за које се средства обезбеђују из јавних прихода (члан 1.) и прописано је: да се јавним приходима у смислу овог закона сматрају приходи којима се финансирају права и дужности Републике утврђени Уставом и законом (члан 7.); да су јавни расходи који се финансирају из буџета Републике, поред осталих, Уставом и законом утврђени задаци републичких органа, одбрана и безбедност Републике, Уставом зајемчена права грађана и законом утврђен општи интерес у областима које су утврђене законом, обавезе Републике из међународних односа (члан 18. тач. 1. до 4.); да

Влада може вршити измене распоређених износа за поједине намене у буџету на основу овлашћења предвиђених буџетом (члан 48.).

Законом о буџетском систему ("Службени гласник РС", бр. 9/2002, 87/2002, 61/2005, 66/2005 и 101/05) прописано је да су директни корисници буџетских средстава органи и организације Републике (члан 2. тачка 6.); да у току године Влада... може располагати средствима која су у буџету остварена до истека текуће године (члан 5. став 5.); да Народна скупштина доноси закон о буџету Републике (члан 6. став 1.); да је за извршење буџета одговоран министар, а да Народној скупштини за извршење буџета Републике одговара Влада (члан 7. став 1.); да општи део буџета, поред осталог, обухвата преглед текућих прихода и расхода, а да посебан део буџета обухвата финансијске планове директних корисника буџетских средстава, према принципу поделе власти на законодавну, извршну и судску (члан 10. став 2. тачка 1) и став 3.).

Законом о буџету Републике Србије за 2006. годину ("Службени гласник РС", број 106/05) утврђено је: да је део прихода буџета Републике Србије намењен трансферима Србији и Црној Гори у износу од 55.375.000.000 динара, за обављање поверених надлежности и додатних послова, на начин утврђен овим законом (члан 3.); да ће се издаци органа и организација Србије и Црне Горе извршавати преко трезора Републике Србије, који ће обављати контролу тих издатака која обухвата управљање процесима одобравања, преузимања обавеза и одобравања плаћања на терет буџетских средстава (члан 8.).

С обзиром на наведене одредбе Устава и закона, Уставни суд је, разматрајући одредбе чл. 1. до 9. Уредбе, нашао да се основано постављају, као спорна, следећа уставно-правна питања:

- да ли се одредбама чл. 1. до 5. Уредбе уређује (не)финансирање надлежности појединих државних органа и организација, односно надлежности у области одређених послова државних органа и организација које су прешле на Републику Србију с бивше Србије и Црне Горе, сагласно Закону о буџетском систему, односно Закону о буџету Републике Србије за 2006. годину;

- да ли се уредбом Владе може утврдити привремени престанак финансирања надлежности одређеног државног органа и организације са последицом коју закон утврђује за случај престанка рада државног органа, односно организације;

- да ли је у складу с Уставом да се уредбом Владе уређује "привремено вршење послова" из надлежности министарстава које су с бивше Србије и Црне Горе прешле на Републику Србију до "доношења закона којим се уређује организација министарстава" (члан 2. Уредбе);

- да ли се уредбом Владе могу уређивати питања преузимања запослених, права, обавеза, предмета, опреме, средстава за рад и архивске грађе органа и организација бивше Србије и Црне Горе од стране органа Републике Србије и Управе за заједничке послове, а да ти органи формално-правно нису престали да раде, већ је само уређен "привремени престанак финансирања њихових надлежности";

- да ли се уредбом Владе може одредити да Управа за заједничке послове републичких органа преузима права, обавезе, опрему и средства за рад органа и организација бивше Србије и Црне Горе, за које је Уредбом утврђен привремени престанак финансирања њихове надлежности.

На основу изложеног, као и члана 4. тачка 5) и члана 47. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-135/2006 од 20. јула 2006.

("Службени гласник РС", број 63/2006)

7. ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА УСТАВНОГ СУДА

Полазећи од одредбе члана 58. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, из које произлази да поступање Уставног суда по поднетим захтевима за отклањање последица насталих услед примене општег акта за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности с Уставом и законом, подразумева да је поступак по захтеву за измену појединачног акта, који је поднет на основу члана 57. наведеног Закона, окончан пред надлежним органом, те с обзиром да уз захтев за извршење Одлуке Уставног суда нису достављени докази да је по захтеву за измену појединачног акта (поднетом на основу члана 57. Закона) за упис обављања аутоксид делатности предузетника у регистар, окончан пред надлежним органом сагласно прописима којима је ова област уређена, Уставни суд је оценио да у конкретном случају није испуњен услов прописан одредбом члана 58. наведеног Закона за поступање Суда по поднетом захтеву, па је из тог разлога захтев одбацио.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 26. јануара 2006. године, на основу члана 19. став 1. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео **Закључак** којим је одбацио захтев за "извршење Одлуке Уставног суда IY број 53/04 од 29. септембра 2005. године.

Законом о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) прописано је: да свако коме је повређено право коначним или правоснажним појединачним актом, донетим на основу закона или другог прописа и општег акта за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности с Уставом и законом, има право да тражи од надлежног органа измену тог појединачног акта и то у року од шест месеци од дана објављивања одлуке у "Службеном гласнику Републике Србије", ако од достављања појединачног акта до подношења предлога или иницијативе није протекло више од две године (члан 57); да ако се утврди да се изменом појединачног акта не могу отклонити последице настале услед примене општег акта за које је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности с Уставом и законом, Уставни суд може одредити да се ове последице отклоне повраћајем у пређашње стање, накнадом штете или на други начин (члан 58); да су државни и други органи, предузећа и друге организације, политичке странке и друге политичке организације, дужни да, у оквиру својих права и дужности, извршавају одлуке Уставног суда и да ће у случају потребе, извршење одлуке Уставног суда обезбедити Влада (члан 61.).

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио: да је Одлуком Уставног суда IY број 53/2004 од 29. септембра 2005. године, утврђено да Одлука о ауто-такси превозу ("Службени лист града Београда", бр. 12/02, 5/03 и 14/04) у делу којим прописује као услов за обављање такси делатности предузетника - постојање слободог места такси возача према годишњем плану потреба (члан 6. тачка 7), као и да кад није испуњен тај услов орган Градске управе надлежан за послове привреде обавештава подносиоца пријаве да ће упис бити извршен накнадно по испуњењу и тог услова (члан 11. став 4.), није у сагласности с Уставом и законом; да је наведеном Одлуком Уставног суда утврђено и да тачка 3. Плана потреба за ауто-такси превозом у граду Београду у

2005. години ("Службени лист града Београда", број 38/04), којом је обустављен упис у регистар за обављање делатности атуо - такси превоза путника на територији града Београда, све док се постојећи број регистрованих такси возача не сведе до броја одређеног Планом, није у сагласности с Уставом и законом; да су одредбе Одлуке и Плана за које је утврђено да нису у сагласности с Уставом и законом престале да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику РС", број 90/05, односно 21. октобра 2005. године.

Из одредбе члана 58. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, произилази да поступање Уставног суда по поднетим захтевима за отклањање последица насталих услед примене општег акта за које је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности с Уставом и законом, подразумева да је поступак по захтеву за измену појединачног акта поднетог на основу члана 57. Закона окончан пред надлежним органом.

С обзиром на то да, уз захтев, нису достављени одговарајући докази јер по захтеву за измену појединачног акта поднетог на основу члана 57. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука за упис обављања аутокси делатности предузетника у регистар, окончан поступак пред надлежним органом, сагласно прописима којима је ова област уређена, Уставни суд је оценио да у конкретном случају није испуњен услов прописан одредбом члана 58. наведеног Закона за поступање Уставног суда по поднетом захтеву, те је из тог разлога захтев одбацио.

Такође, Уставни суд је оценио да се Закључак Градског већа града Београда од 10. новембра 2005. године, чија је копија достављена, а којим се налаже надлежном градском органу да застане са поступком уписа у регистар, односи на питања примене одговарајућих прописа, и да у том смислу нема значење акта којим је одлучено по захтеву странке за измену појединачног акта.

Закључак Уставног суда
IY-53/2004 од 26. јануара 2006.

Имајући у виду да Уставни суд може одредити да се последице настале применом општег акта за који је утврдио да није у сагласности с Уставом, односно законом, отклоне повраћајем у пређашње стање, накнадом штете или на други начин, ако утврди да се изменом појединачног акта не могу открити настале последице, а да се подносилац захтева није обраћао Влади Републике Србије као надлежном органу, ради спровођења Одлуке Уставног суда, то је Уставни суд одбацио захтев, јер се нису стекли законски услови за одлучивање овог Суда.

Уставном суду Републике Србије поднели сте захтев за извршење Одлуке Уставног суда IY 164/05 ("Службени гласник РС", број 52/05) од 16. јуна 2005. године, којом је утврђено да Закључак Владе Републике Србије 05 број 121-8431/2004 од 23. децембра 2004. године није у сагласности с Уставом и законом.

Уставни суд је на седници одржаној дана 11. маја 2006. године, на основу одредбе члана 19. став 1. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), донео ЗАКЉУЧАК о одбацивању Вашег захтева. Према члану

58. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд може одредити да се последице настале применом општег акта за који је утврдио да није у сагласности с Уставом, односно законом, отклоне повраћајем у пређашње стање, накнадом штете или на други начин, ако утврди да се изменом појединачног акта не могу отклонити настале последице. Како се Ви нисте обратили Влади Србије за спровођење одлуке Уставног суда, већ сте покренули поступак пред редовним судом за накнаду штете, који је у току, Уставни суд је одбацио Ваш захтев, јер се нису стекли законски услови за његово одлучивање.

Закључак Уставног суда
IУ-164/2005 од 11. маја 2006.

Уставни суд је донео Закључак да захтев за обезбеђење извршења Одлуке овог Суда уступи Влади Републике Србије, у смислу одредаба члана 61. ств 2. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука и члана 50. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 25. маја 2006. године, на основу члана 61. став 2. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 2. и члана 50. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 90/05), донео **Закључак** да да Влади Републике Србије уступи Ваш захтев за обезбеђење извршења Одлуке Уставног суда IУ број 53/04 ("Службени гласник РС", број 90/05), који сте подели овом Суду 2. марта 2006. године.

Закључак Уставног суда
IУ-53/2004 од 25. маја 2006.

8. ОСТАЈИ АКТИ

а) Није општи правни акт

Мишљење Министарства финансија, као органа државне управе, не представља пропис или општи правни акт о чијој уставности Уставни суд одлучује. Такође, Уставни суд не одлучује о представкама којима се траже правни савети и мишљења о појединим питањима која нису у његовој надлежности.

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 29. јуна 2006. године, разматрао ваш захтев за оцену уставности мишљења Министарства финансија Републике Србије број 011-00-00363/2005-08 и за правно тумачење примене одредбе члана 4. Закона о финансирању политичких странака ("Службени гласник РС", бр. 72/03 и 75/03). Уставни суд је, на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставном судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), закључио да захтев одбаци, због стварне ненадлежности. Наиме, мишљење Министарства финансија, као органа државне управе, не представља према чл. 15. и 80. Закона о државној управи ("Службени гласник РС", број 79/05) пропис или општи акт о чијој уставности Уставни суд одлучује, у смислу члана 125. Устава Републике Србије, а истовремено, према члану 52. Пословника о раду Уставног суда, Уставни суд не одлучује о представкама којима се траже правни савети и мишљења о појединим питањима, као и о другим представкама којима се захтева поступање Уставног суда у питањима која нису у његовој надлежности.

Закључак Уставног суда
IУ-293/2004 од 29. јуна 2006. године

По оцени Уставног суда, оспореним Закључком Владе Републике Србије није на општи начин уређен промет акција из портфеља Акцијског фонда, нити је уређено правно дејство појединих закона, већ су одређене смернице за рад надлежних министарстава и других субјеката који су учесници у поступку приватизације друштвеног и државног капитала, те како оспорени Закључак не садржи опште правне норме, он не представља општи правни акт за чију оцену је надлежан Уставни суд.

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 9. фебруара 2006. године, донео З а к љ у ч а к о одбацивању предлога за утврђивање неуставности и незаконитости Закључка Владе Републике Србије 05 број: 06-585/2004 од 19. августа 2004. године. По оцени Суда, оспореним Закључком није на општи начин уређен промет акција из портфеља Акцијског фонда, нити је уређено правно дејство појединих закона, већ су одређене смернице за рад надлежних министарстава и других субјеката који су учесници у поступку приватизације друштвеног и државног капитала. С обзиром на то да оспорени Закључак не садржи опште правне норме, он не представља општи акт за чију оцену је надлежан Уставни суд, у смислу члана 125. Устава Републике Србије, па је на основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука

("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 5/95), Суд одлучио на напред наведени начин.

Закључак Уставног суда
IУ-441/2004 од 9. фебруара 2006. године

Суд је утврдио да оспорени Указ Президијума Народне скупштине Народне Републике Србије ("Службени лист Народне Републике Србије", број 25/48), по својој правној природи не представља општи правни акт, и да стога нема процесних услова за заснивање надлежности овог Суда.

Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 1. јуна 2006. године донео је Закључак о одбацивању иницијативе за оцену сагласности Указа Президијума Народне скупштине Народне Републике Србије ("Службени лист Народне Републике Србије", број 25/48) са чланом 1. тачка 11. Закона о изменама и допунама Закона о национализацији приватних привредних предузећа ("Службени лист ФНРЈ", број 35/48).

Наведени закључак Уставни суд је донео на основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда ("Службени гласник РС", број 9/95).

Суд је, наиме, утврдио да оспорени правни акт по својој правној природи не представља општи правни акт, те да нема процесних услова за заснивање надлежности овог Суда, у смислу члана 125. Устава Републике Србије.

Закључак Уставног суда
IУ-134/2005 од 1. јуна 2006. године

Оспорене одлуке немају значење општих правних аката за чију оцену законитости је надлежан Уставни суд, већ имају значење аката пословања којима скупштина друштва одлучује о конкретним питањима из домена рада и пословања друштва.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 6. јула 2006. године, разматрао је иницијативу за оцену законитости одлука Скупштине Акционарског друштва "Агровојводина" АД "Елнос" за унутрашњу и спољну трговину Нови Сад, садржаних у тачки 5. Записника број 2/2004 од 10. августа 2004. године и на основу одредбе члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању иницијативе.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да оспорене одлуке немају значење општег правног акта за чију оцену законитости је сагласно члану 125. Устава Републике Србије надлежан Уставни суд. Оспорене одлуке, по оцени Суда, имају значење аката пословања којима Скупштина друштва одлучује о конкретним питањима из домена рада и пословања друштва.

На основу изложеног, Уставни суд је одлучио да поднету иницијативу одбаца.

Закључак Уставног суда
IY-385/2004 од 6. јула 2006. године

Сличан правни став Уставни суд је
заузео и у Закључку IY-364/2004 од 6.
јула 2006. године

Оспорени Споразум по форми и по садржини не представља општи правни акт, већ акт пословне политике којим се уређују дужничко-поверилачки односи из области рада између запослених и послодаваца.

У вези са поднетом иницијативом за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Споразума, број 02-10/80 од 11. јуна 2004. године, закљученог између Одбора организације синдиката "Гарант" и послодавца, обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 6. јула 2006. године, на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацавању иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости оспореног Споразума.

Уставни суд је оценио да оспорени Споразум представља акт пословне политике који има за циљ испуњавање обавеза од стране послодавца у односу на запослене, односно да представља акт којим се уређују дужничко-поверилачки односи из области рада између запослених и послодавца. Оспорени Споразум, по оцени Уставног суда, не представља општи правни акт ни по форми ни по садржини, па је Уставни суд, на основу члана 125. Устава Републике Србије, одбацио иницијативу због стварне ненадлежности Уставног суда.

Закључак Уставног суда
IY-107/2006 од 6. јула 2006. године

Анализирајући садржину оспорене Одлуке, Уставни суд је утврдио да она по својој правној природи не представља извор права и обавеза за субјекте на које се односи, већ упућује на непосредну примену одговарајућих аката тих субјеката, дакле не представља општи правни акт за чију је оцену уставности и законитости надлежан Уставни суд.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 25. маја 2006. године, разматрајући иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Одлуке Владе Републике Србије о утврђивању Социјалног програма за запослене којима престаје радни однос у процесу реструктурирања предузећа и припреме за приватизацију, стечаја и ликвидације 05 број: 551-2732/2002.02 од 7. марта 2002. године ("Службени гласник РС", број 12/02), донео, на основу члана 19. став 1. тачка 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3.

Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), Закључак којим се одбацује иницијатива.

Анализирајући садржину оспорене Одлуке, Уставни суд је утврдио да она по својој правној природи не представља непосредни извор права и обавеза за субјекте на које се односи већ упућује на непосредну примену одговарајућих аката тих субјеката, дакле не представља општи правни акт у смислу члана 125. Устава Републике Србије за чију је оцену уставности и законитости надлежан Уставни суд.

Закључак Уставног суда
IУ-253/2004 од 25. маја 2006. године

Оцењујући садржину оспорених аката, Уставни суд је утврдио да наведени акти немају значење општих правних аката, јер се њима не уређују права, обавезе и одговорности запослених, већ се утврђује систем мера и активности на обезбеђивању права запослених за чијим је радом престала потреба.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 15. јуна 2006. године, разматрајући иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Социјалног договора Холдинг предузећа "Прва искра" А.Д. Барич, број 2136 од 13. јуна 2003. године, Програма решавања вишкова за запослене којима престаје радни однос у поступку реструктурирања овог Холдинг предузећа, број 2185 од 17. јуна 2003. године, Споразума о међусобним правима и обавезама закљученог између предузећа "Прва искра-полиуретани" Д.О.О. у саставу Холдинг предузећа и подносиоца иницијативе, број 500 од 15. октобра 2003. године и Споразума о међусобном измиривању права и обавеза по основу рада закљученог између истих учесника, број 498 од 15. октобра 2003. године, донео, на основу члана 19. став 1. тачка 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), Закључак којим се одбацује иницијатива.

Оцењујући садржину оспорених аката, Уставни суд је утврдио да наведени акти немају значење општих правних аката, јер се њима не уређују права, обавезе и одговорности запослених, већ се утврђује систем мера и активности на обезбеђивању права запослених за чијим је радом престала потреба.

Закључак Уставног суда
IУ-318/2004 од 15. јуна 2006. године

Уставни суд је утврдио да оспорена Одлука о утврђивању и решавању вишка запослених, коју је донео извршни директор Компаније "Прогрес", а.д., није општи правни акт, већ представља акт пословне политике, о чијој оцени Уставни суд није надлежан да одлучује.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 9. фебруара 2006. године, на основу одредбе члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових

одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95) донео Закључак о одбацивању Ваше иницијативе за оцену законитости Одлуке о утврђивању и решавању вишка запослених број 1855 коју је донео Извршни директор Компаније "Прогрес", а.д. 28. јула 2004. године због стварне ненадлежности Уставног суда.

Уставни суд је утврдио да оспорена Одлука није општи правни акт већ представља акт пословне политике, о чијој оцени у смислу члана 125. Устава Републике Србије Уставни суд није надлежан да одлучује.

Закључак Уставног суда
IY-280/2005 од 9. фебруара 2006. године

Уставни суд је утврдио да оспорена Одлука представља акт одређене пословне политике у расподели зарада запослених, дакле не представља општи правни акт за чију је оцену уставности и законитости, сагласно члану 125. Устава, надлежан овај Суд.

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије, поводом иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Одлуке Извршног одбора Градског одбора СПС Београда, од 14. новембра 2000. године, на седници одржаној 16. марта 2006. године, а на основу одредаба члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95) донео **З а к љ у ч а к** којим се одбацује иницијатива.

Анализом садржине оспорене Одлуке, Уставни суд је утврдио да она представља акт одређене пословне политике у расподели зарада запослених, дакле не представља општи правни акт за чију је оцену уставности и законитости надлежан Уставни суд сагласно члану 125. Устава Републике Србије.

Закључак Уставног суда
IY-163/2004 од 16. марта 2006. године

Уставни суд је донео наведени Закључак, јер је утврдио да оспорена Одлука о првим изменама и допунама Одлуке о оснивању Предшколске установе "Вера Гуцуња" Сомбор, по свом правном карактеру, не спада у опште правне акте о којима одлучује Уставни суд.

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 29. јуна 2006. године разматрао предлог за оцену законитости члана 3. став 1. Одлуке о првим изменама и допунама Одлуке о оснивању Предшколске установе "Вера Гуцуња" Сомбор ("Службени лист општине Сомбор" број 21/2004) и на основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95) донео **Закључак о одбацивању предлога.**

Уставни суд је донео наведени закључак јер је утврдио да оспорена Одлука по свом правном карактеру, не спада у опште правне акте о којима, у смислу члана 125. Устава Републике Србије, одлучује Уставни суд.

Закључак Уставног суда
IУ-208/2005 од 29. јуна 2006. године

План постављања привремених објеката на јавним површинама у Београду, па тако и његове Измене и допуне, не представљају опште правне акте, за које је обезбеђена контрола уставности и законитости у поступку пред Уставним судом.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 20. априла 2006. године, разматрао Вашу иницијативу за оцену уставности и законитости Измене и допуне Плана постављања привремених објеката на јавним површинама у Београду - подручје општине Савски Венац ("Службени лист града Београда", број 8/05).

Уставни суд је, на основу члана 19. став 1. тачка 1. и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), донео Закључак о одбацивању иницијативе.

Уставни суд је овако одлучио из разлога што План постављања привремених објеката на јавним површинама у Београду, па тако и његове измене и допуне не представља општи акт за који је, у смислу члана 125. Устава Републике Србије, обезбеђена контрола уставности и законитости у поступку пред Уставним судом.

Закључак Уставног суда
IУ-261/2005 од 20. априла 2006. године

Уставни суд није стварно надлежан за оцену уставности и законитости оспореног урбанистичког пројекта, јер урбанистички пројекат није предвиђен као урбанистички план, што би му дало карактер општег акта, већ представља појединачни спроводбени акт, за који, у смислу члана 125. Устава, није обезбеђена контрола уставности и законитости у уставно-судском поступку.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 26. јануара 2006. године, разматрао предлог на оцену уставности и законитости Потврде Урбанистичког пројекта марине "Ада Циганлија" са пратећим објектима и садржајима, IX-03 број: 350.11-652/2004, коју је издао Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове 10. августа 2004. године.

Уставни суд је, на основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео ЗАКЉУЧАК о одбацивању предлога.

Уставни суд је овако одлучио из разлога што чланом 35. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 47/03), урбанистички

пројекат није предвиђен као урбанистички план, што би му дало карактер општег акта. Наиме, на основу члана 61. Закона, урбанистички пројекат представља појединачни спроведбени акт, за који, у смислу члана 125. Устава Републике Србије није обезбеђена контрола уставности и законитости у уставносудском поступку. Стога је Уставни суд оценио да није стварно надлежан за оцену уставности и законитости оспореног урбанистичког пројекта.

Раније заузети ставови Врховног и Уставног суда да урбанистички пројекат представља општи акт, заснивали су се на одредби члана 16. став 2. Закона о планирању и уређењу простора и насеља ("Службени гласник РС", бр. 44/95, 23/96, 16/97 и 46/98). Овај Закон више није у правном поретку, па се на конкретно правно питање не може применити закон који је престао да важи, већ закон који је на снази и на основу чијих одредаба је оспорени Урбанистички пројекат донет.

Закључак Уставног суда

IУ-26/2005 од 26. јануара 2006. године

С обзиром да оспорено Решење о одређивању назива нових, измени назива постојећих и утврђивању пречишћеног списка улица и тргова на подручју Генералног плана Крушевца ("Службени лист Крушевац", број 4/2004) по својој правној природи није општи већ појединачни правни акт, Уставни суд је донео Закључак којим се одбацује предлог.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 09. фебруара 2006. године, разматрао предлог за оцену уставности и законитости Решења о одређивању назива нових, измени назива постојећих и утврђивању пречишћеног списка улица и тргова на подручју Генералног плана Крушевца ("Службени лист Крушевац", број 4/2004), и на основу члана 19. став 1. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак којим се одбацује предлог.

Уставни суд Републике Србије је донео наведени Закључак, с обзиром на то да према члану 125. Устава Републике Србије, није надлежан да одлучује о поднетом захтеву, будући да оспорени акт, по својој правној природи, није општи већ појединачни правни акт.

Закључак Уставног суда

IУ-382/2004 од 9. фебруара 2006. године

Оспорена Одлука о расписивању избора за председника Републике Србије представља појединачан правни акт, за чију оцену Уставни суд није надлежан.

Савезном уставном суду поднели сте иницијативу за оцену уставности Одлуке о расписивању избора за председника Републике Србије ("Службени гласник РС", број 42/2002). Суд Србије и Црне Горе, на основу члана 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист СЦГ", број 1/03) и члана 129. Закона о

Суду Србије и Црне Горе ("Службени лист СЦГ, број 26/2003), наведену иницијативу уступио је Уставном суду Републике Србије на даљу надлежност.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној дана 20. априла 2006. године, закључио је да иницијативу одбаци, с обзиром на то да оспорена Одлука представља појединачан правни акт за чију оцену Суд, сагласно одредбама члана 125. Устава, није надлежан.

Закључак Уставног суда
IУ-136/2005 од 20. априла 2006. године

Уставни суд није надлежан да одлучује о уставности и законитости оспорене Одлуке о расписивању избора за народне посланике у Народној скупштини, јер Одлука не представља општи правни акт за чију оцену је Уставни суд надлежан.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 2. фебруара 2006. године, разматрао, иницијативу за оцену уставности и законитости Одлуке о расписивању избора за народне посланике у Народну скупштину Републике Србије ("Службени гласник РС", број 39/2000).

Уставни суд Републике Србије није надлежан да одлучује о овом захтеву, будући да оспорена Одлука, по својој форми и садржини, не представља општи правни акт за чију оцену уставности и законитости је, према члану 125. Устава Републике Србије, надлежан Уставни суд. Из наведених разлога и на основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), као и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), Уставни суд је донео Закуљчак којим је одбацио иницијативу за оцену уставности и законитости оспорене Одлуке.

Закључак Уставног суда
IУ-304/2005 од 2. фебруара 2006. године

Поводом оспорене Одлуке Управног одбора СЕМОС а.д., Палић, Уставни суд је утврдио да иста по форми и садржини не представља општи правни акт, већ акт којим се прихвата тумачење органа Друштва дато за примену Закона о предузећима у остваривању права гласа акционара у Скупштини акционара, те да Уставни суд није надлежан за оцену законитости ове одлуке.

Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 30. марта 2006. године, разматрао је предлог за оцену законитости одредбе члана 21. Статута СЕМОС Акционарског друштва за прераду пластичних материјала п.о. Палић, од 31. јула 1998. године, 13. октобра 1999. године, 28. фебруара и 9. маја 2001. године и Одлуке Управног одбора СЕМОС Акционарског друштва за прераду пластичних материјала п.о. Палић, од 21. марта 2002. године и на основу члана 19. став 1. тач. 1) и 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. и став 2. Пословника о раду Уставног суда

Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95) донео Закључак о одбацивању предлога.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је Скупштина СНЕМОС а.д., Палић донела 25. септембра 2003. године пречишћен текст Статута у који су као члан 19. Статута инкорпориране измене и допуне оспореног члана 21. Статута. Имајући у виду да је оспорена одредба Статута престала да важи у тексту у коме је тражена оцена законитости и да је на основу члана 456. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", број 125/04) престао да важи и Закон о предузећима ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96, 33/96, 23/97, 59/98, 74/99, 9/01 и 36/02) у односу на који је тражена оцена законитости, Уставни суд је оценио, да не постоје процесне претпоставке за оцену сагласности оспорене одредбе Статута са Законом о предузећима.

Поводом оспорене Одлуке Управног одбора СНЕМОС а.д. Палић, Уставни суд је утврдио да иста по форми и садржини не представља општи правни акт, већ представља акт којим се прихвата тумачење органа Друштва дато за примену Закона о предузећима и остваривању права гласа акционара у Скупштини акционара, те да Уставни суд сагласно члану 125. Устава Републике Србије није надлежан за оцену законитости наведене Одлуке.

На основу изложеног, Уставни суд је одлучио да поднети предлог одбаци.

Закључак Уставног суда
IУ-212/2003 од 30. марта 2006. године

Оспорене одлуке Управног одбора нису општи правни акти за чију оцену законитости је Уставни суд надлежан, пошто су у питању одлуке које не садрже општа правна правила већ представљају акте који се односе на одређене случајеве и одређене акционаре - купце акција за обвезнице старе девизне штедње. Такође, Уставни суд није надлежан да одлучује о примени закона и статута привредних субјеката, па ни о питањима како је утврђен број гласова представника друштвеног капитала и акционара и са којом је већином усвојена Одлука о изменама и допунама Статута.

Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 16. фебруара 2006. године, разматрао је иницијативу за оцену законитости одлука Управног одбора Енергопројект-Холдинг а.д. Београд са 61. седнице од 28. и 31. јануара 2002. године и са 66. седнице од 4, 9. и 11. марта 2002. године и поступка доношења Одлуке о изменама и допунама Статута Енергопројект-Холдинг а.д. Београд број 156 од 11. априла 2002. године, и на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео закључак о одбацивању иницијативе.

Уставни суд је у спроведеном поступку утврдио да оспорене одлуке Управног одбора нису општи правни акти за чију оцену законитости је Уставни суд надлежан на основу члана 125. Устава Републике Србије. У питању су одлуке које не садрже општа правна правила већ представљају акте који се односе на одређене случајеве и одређене акционаре, купце акција за обвезнице старе девизне штедње. Такође, Уставни суд сагласно одредби члана 125. Устава није надлежан да одлучује о примени закона и статута привредних субјеката, па

ни о питањима како је утврђен број гласова представника друштвеног капитала и акционара и са којом већином је усвојена Одлука о изменама и допуна Статута.

Имајући у виду изложено, Уставни суд је одлучио да иницијативу одбаци.

Закључак Уставног суда
IУ-213/2003 од 16. фебруара 2006. године

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је оспореним Решењем Влада Републике Србије именовала представнике друштвеног капитала у Скупштину и Управни одбор Компаније и да оспорени акт, по садржини и форми, представља појединачни акт јер се односи на одређена лица и исцрпљује једном применом, па с обзиром на то да оспорено Решење не представља општи правни акт, Суд је, због ненадлежности, одбацио предлог за оцену уставности и законитости наведеног Решења.

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 2. марта 2006. године, на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању предлога за оцену уставности и законитости Решења о именовању представника Друштвеног капитала у Скупштину и Управни одбор Компаније International CG за међународну и унутрашњу трговину, хотелијерство, угоститељство и ваздушни саобраћај ДП, Београд, 24 број 119-7501/2005, које је Влада Републике Србије донела 24. новембра 2005. године.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је оспореним Решењем Влада Републике Србије именовала представнике друштвеног капитала у Скупштину и Управни одбор Компаније и да оспорени акт, по садржини и форми, представља појединачни акт јер се односи на одређена лица и исцрпљује једном применом, њиховим именовањем. С обзиром на то да оспорено Решење не представља општи правни акт у смислу одредаба члана 125. Устава Републике Србије, Уставни суд је, због ненадлежности, одбацио предлог за оцену његове уставности и законитости.

Закључак Уставног суда
IУ-432/2005 од 2. марта 2006. године

Уставни суд је донео Закључак којим је одбацио иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности Решења о усклађивању пензија и новчаних накнада за телесно оштећење и помоћ и негу ("Службени гласник РС", број 47/02), јер је утврдио да оспорено Решење није општи правни акт у смислу члана 125. Устава и да, сагласно томе, не постоје процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање Уставног суда.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 8. јуна 2006. године, на основу члана 19. став 1. тачка 1) и

члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак којим је одбацио иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности Решења о усклађивању пензија и новчаних накнада за телесно оштећење и помоћ и негу од јануара 2002. године 01 број 181-1347/2002 од 6. августа 2002. године ("Службени гласник РС", број 47/02) и "захтев за накнаду штете за непоштовање одлуке Уставног суда при обрачуна пензија од 1. јануара 2002. године".

Уставни суд донео је наведени Закључак јер је утврдио да оспорено Решење није општи правни акт у смислу члана 125. Устава Републике Србије и да, сагласно томе, не постоје процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање о његовој уставности. Такође, Уставни суд је утврдио да се "захтев за накнаду штете за непоштовање одлуке Уставног суда при обрачуна пензија од 1. јануара 2002. године" односи на Одлуку Савезног уставног суда IV бр. 40/02...133/02 ("Службени лист СРЈ", број 39/02), за чије извршење су били надлежни други државни органи, те да не постоје процесне претпоставке за поступање Уставног суда по наведеном захтеву.

Закључак Уставног суда
IV-57/2004 од 8. јуна 2006. године

Сличан правни став Уставни суд је
заузео и у Закључку IV-143/2005 од
23. фебруара 2006. године

Уставни суд је донео Закључак о одбацивању предлога, јер оспорени Програм здравствене заштите становништва од заразних болести од 2002. до 2010. године, није општи правни акт.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 23. марта 2006. године, разматрао је предлог Центра за права мањина из Београда, Фонда за хуманитарно право из Београда и European Roma Rights Center из Будимпеште за оцену уставности одредбе Одељка II тачка 1. алинеја 2. Програма здравствене заштите становништва од заразних болести од 2002. до 2010. године који је саставни део Уредбе о здравственој заштити становништва од заразних болести ("Службени гласник РС", број 29/2002), у делу који гласи: "имунизација група високог ризика (избеглице, расељена лица, имигранти, Роми и др.)" и на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3) Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању наведеног предлога.

Уставни суд је донео наведени Закључак, јер је утврдио да оспорени акт није општи правни акт у смислу одредбе члана 125. Устава Републике Србије и да, сагласно томе, не постоје процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање о његовој уставности.

Закључак Уставног суда
IV-69/2004 од 23. марта 2006. године

Уставни суд, према члану 125. Устава, одлучује о уставности и законитости општих правних аката, те будући да оспорени део Одлуке представља ценовник, односно акт пословања Удружења осигуравајућих организација Југославије и нема карактер општег акта, то Суд није надлежан за његово оцењивање.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 9. марта 2006. године на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95) донео Закључак којим је одбацио иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности тачке 1. Одлуке о утврђивању основне техничке премије и разврставању регистарских подручја у зоне ризика број 03-14507/4/02, од 18. октобра 2002. године, коју је донео Управни одбор Удружења осигуравајућих организација Југославије.

Уставни суд Републике Србије, према члану 125. Устава Републике Србије одлучује о уставности и законитости општих правних аката. Будући да оспорени део акта представља ценовник, односно акт пословања Удружења осигуравајућих организација Југославије и нема карактер општег акта, Уставни суд није надлежан за његово оцењивање.

Закључак Уставног суда
IУ-276/2002 од 9. марта 2006. године

Уставни суд је утврдио да оспорени акти – Методологија одређивања цене и обрачунских количина природног гаса и Методологија обрачуна природног гаса, које је донео директор друштвеног предузећа "Нови Сад - Гас", Нови Сад, нису општи правни акти за које је обезбеђена уставно - судска контрола.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 12. јануара 2006. године донео Закључак о одбацивању захтева за оцену уставности и законитости Методологије одређивања цене и обрачунских количина природног гаса број 1232 коју је 25. августа 1994. године донео директор Јавног комуналног предузећа "Нови Сад - Гас", Нови Сад и Методологије обрачуна природног гаса број 1937 коју је 19. јануара 2004. године донео директор друштвеног предузећа "Нови Сад - Гас", Нови Сад.

Уставни суд је наведени Закључак донео на основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3) Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), јер је утврдио да оспорене методологије нису општи правни акти за које је, према члану 125. Устава Републике Србије, обезбеђена уставно-судска контрола.

Закључак Уставног суда
IУ-95/2004 од 12. јануара 2006. године

Уставни суд је донео наведени Закључак, јер је утврдио да оспорена Наредба по свом правном карактеру не спада у опште правне акте о којима одлучује Уставни суд.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 02. марта 2006. године разматрао иницијативу за покретање поступка за утврђивање незаконитости Наредбе број 011-20, коју је 06. јуна 2005. године донео начелник Општинске управе општине Дољевац и на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95) донео Закључак о одбацивању иницијативе.

Уставни суд је донео наведени закључак јер је утврдио да оспорена Наредба по свом правном карактеру не спада у опште правне акте о којима, у смислу члана 125. устава Републике Србије, одлучује Уставни суд.

Закључак Уставног суда
IУ-385/2005 од 2. марта 2006. године

Оспорена Одлука нема значење општег акта за чију је оцену законитости надлежан Уставни суд, јер не садржи правне норме којима се на општи начин уређују одређени односи, већ по својој правној природи и садржини представља појединачни акт располагања непокретношћу у државној својини, донет у непосредној примени закона, којим се преноси право коришћења на одређеном грађевинском земљишту у државној својини са једног корисника средстава у државној својини на другог корисника истих средстава.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 19. јануара 2006. године, разматрао је иницијативу Алије Змберовића из Новог Пазара за оцену законитости Одлуке о преношењу права коришћења на непокретности ("Службени лист општине Нови Пазар", број 7/05), коју је донела Скупштина општине Нови Пазар, и на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању иницијативе.

Уставни суд је у спроведеном поступку утврдио да оспорена Одлука није општи правни акт, односно да не садржи правне норме којима се на општи начин уређују одређени односи, већ да својој правној природи и садржини представља појединачни акт располагања непокретношћу у државној својини, донет у непосредној примени одредаба Закона о средствима у војини Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 53/95...44/99), којим се преноси право коришћења средстава у државној својини на другог корисника истих средстава.

Полазећи од тога да оспорени акт нема значење општег акта за чију је оцену законитости надлежан, у смислу члана 125. Устава Републике Србије, као и да, према истим одредбама Устава, не одлучује ни о питањима законитости и правилности примене закона, Суд је иницијативу одбацио због ненадлежности за одлучивање о поднетом захтеву.

Закључак Уставног суда
IУ-334/2005 од 19. јануара 2006. године

С обзиром да Уставни суд није успоставио надлежност за оцену уставности и законитости одлука о претварању заједничких просторија у станове које су доносиле скупштине општина, јер, према усвојеном ставу Суда, садржински не представљају опште акте за које је обезбеђена заштита у уставно-судском поступку, то је Уставни суд ненадлежан и за оцену уставности и законитости оспорених одлука о стављању ван снаге одлука о претварању заједничких просторија у станове, које такође нису општи правни акти.

Обавештавамо вас да је Уставни суд, на седници одржаној 2. фебруара 2006. године, разматрао захтев за оцену уставности и законитости двеју Одлука Скупштине општине Савски Венац и то:

- Одлуке о делимичном стављању ван снаге одлука Скупштине општине Савски венац које се односе на надзиђивање, претварање и припајање заједничких просторија суседним становима на територији општине Савски венац, број 06-1-1/2004-1-01 од 26. марта 2004. године и

- Одлуке о стављању ван снаге Допуне Одлуке СО Савски венац о условима за претварање заједничких просторија у станове на територији општине Савски венац ("Службени лист града Београда", број 10/94), број: 06-1-5/2005-1-01 од 31. маја 2005. године.

Уставни суд је, на основу члана 19. став 1. тачка 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео ЗАКЉУЧАК о одбацивању захтева.

Уставни суд је овако одлучио из разлога што је, у раније вођеним поступцима изградио праксу да одлуке о претварању заједничких просторија у станове које су доносиле скупштине општина у погледу садржине, не представљају опште акте за које је, у смислу члана 125. Устава Републике Србије, обезбеђена заштита у уставносудском поступку. Будући да Уставни суд није успоставио надлежност за оцену уставности и законитости ових одлука, то је, у смислу члана 125. Устава, Уставни суд ненадлежан и за оцену уставности и законитости одлука о стављању ван снаге одлука о претварању заједничких просторија у станове, јер се такође не ради о општим правним актима.

Закључак Уставног суда

IY-206/2005 од 2. фебруара 2006. године

Одлука Извршног одбора Фудбалског савеза Мачванског округа о наступу играча у формалном и у материјалном смислу не представља општи правни акт за чију оцену је надлежан Уставни суд.

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије, поводом иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Одлуке Извршног одбора фудбалског савеза Мачванског округа о наступу играча до 20 година старости, од 15. јула 2003. године, на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије

("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак којим се одбацује иницијатива.

Увидом у садржину оспорене Одлуке, Уставни суд је утврдио да Одлука ни у формалном, ни у материјалном смислу не представља општи правни акт за чију је оцену надлежан Уставни суд у смислу члана 125 Устава Републике Србије.

Закључак Уставног суда
IУ-297/2005 од 2. фебруара 2006. године

б) Оцена у односу на закон који је престао да важи

Имајући у виду да су у конкретној правној ствари престали да важе закони у односу на које је тражена оцена формалне законитости оспорених општих аката, Уставни суд је оценио да нема процесних услова за оцену законитости поступка доношења оспорених аката у односу на законе који су престали да важе.

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 25. маја 2006. године, разматрајући предлог Самосталног синдиката Института за кукуруз "Земун Поље" Земун Поље за утврђивање незаконитости Правилника о изменама и допунама Правилника о систематизацији са регистром радних места у Институту за кукуруз "Земун Поље" Земун Поље, од 11. новембра и 4. децембра 2002, 30. јануара, 1. августа, 1. септембра, 17. и 23. октобра 2003. и 4. фебруара 2004. године донео, на основу члана 19. став 1. тачка 4. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), Закључак којим се одбацује предлог за утврђивање незаконитости наведених општих аката.

Имајући у виду да су у конкретној правној ствари престали да важе Закон о предузећима "Службени лист СРЈ" бр. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 и 36/02) и Закон о раду ("Службени гласник РС", бр.70/01 и 73/01) у односу на које је тражена оцена формалне законитости оспорених општих аката, Уставни суд је оценио да нема процесних услова за оцену законитости поступка доношења оспорених аката у односу на законе који су престали да важе, а сагласно члану 19. став 1. тачка 4. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05).

Закључак Уставног суда
IУ-234/2004 од 25. маја 2006. године

Сличан правни став Уставни суд је заузео и у закључцима IУ-177/2005 од 22. јуна 2006. и IУ-25/2005 од 9. марта 2006. године

Уставни суд је утврдио да с обзиром да је Закон о раду који је био на снази у време доношења оспореног Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији и Правилника о раду, престао да важи, то питање овлашћења директора јавног предузећа да својим актима уређује унутрашњу организацију и систематизацију и елементе за одређивање зарада, као и питање законитости поступка доношења оспорених аката, не може бити предмет оцене Уставног суда, с обзиром да нема процесних услова за оцену уставности и законитости поступка доношења општег акта са законом који је престао да важи. О сагласности одредаба оспореног Статута и правилника с Одлуком о оснивању Јавног предузећа, Уставни суд није надлежан да одлучује.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 20. јула 2006. године, на основу члана 19. тач. 1) и 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. и став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије "Службени гласник РС", број 9/95) донео је Закључак којим је: одбацио иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 37. тачка 5. Статута Јавног предузећа "Дирекција за изградњу Општине Сремска Митровица", Сремска Митровица, од 16. априла 2002. године; одбацио иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости поступка доношења Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Јавном предузећу, од 28. јуна 2002. године и одбацио иницијативу за покретање поступка за оцену уставности и законитости поступка доношења и за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба чл. 40. и 41. Правилника о раду Јавног предузећа, од 28. јуна 2002. године.

Уставни суд је утврдио следеће:

С обзиром на то да је Закон о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01) који је био на снази у време доношења оспореног Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији, као и Правилника о раду престао да важи, то питање овлашћења директора јавног предузећа да својим актима уређује унутрашњу организацију и систематизацију као и елементе за одређивање зарада, као питање законитости поступка доношења тих аката не може бити предмет оцене Уставног суда с обзиром да нема процесних услова за оцену законитости поступка доношења општег акта са законом који је престао да важи.

О сагласности оспорене одредбе Статута, Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места, као и наведених одредаба Правилника о раду са Одлуком о оснивању Јавног предузећа, Уставни суд, у смислу члана 125. Устава није надлежан да одлучује.

Закључак Уставног суда
IУ-342/2004 од 20. јула 2006. године

Имајући у виду да се поступак доношења општег акта може оцењивати само у односу на закон који је био на снази у време доношења тог акта, а да се поступак доношења одлуке о самодоприносу не уређује непосредно на основу Устава, већ Устав упућује да ће се поступак увођења самодоприноса спровести у складу са законом, то нема процесних услова за одлучивање о уставности и законитости поступка доношења оспорене Одлуке.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 16. фебруара 2006. године, разматрао иницијативу за покретање поступка за оцену уставности и законитости поступка доношења Одлуке о увођењу самодоприноса на територији општине Бојник за период 1. јул 2001. - 30. јун 2006. год. ("Службени гласник општине Лесковац", број 70/01), и на основу члана 19. став 1. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак којим се одбацује иницијатива.

У предходном поступку, Уставни суд је утврдио да је оспорена Одлука донета у време важења Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 49/99 и 27/01) који је престао да важи ступањем на снагу Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 9/02).

С обзиром на то да се поступак доношења општег акта може оцењивати само у односу на закон који је био на снази у време доношења тог акта и имајући у виду да се поступак доношења одлуке о самодоприносу не уређује непосредно на основу Устава, већ Устав упућује да ће се поступак увођења самодоприноса спровести у складу са законом, Суд је утврдио да нема процесних услова за одлучивање, па је одбацио иницијативу за оцену уставности и законитости поступка доношења оспорене Одлуке.

Закључак Уставног суда
 У-277/2005 од 16. фебруара 2006. године

Уставни суд је оценио да не постоје процесни услови за оцену сагласности поступка доношења оспореног акта са законом који је престао да важи и да је због тога и изјашњавање по захтеву за одређивање "привремене мере" и "отклањање последица накнадом штете" беспредметно.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 8. јуна 2006. године, разматрао је иницијативу за оцену законитости поступка доношења Правилника о унутрашњој организацији Трговинског акционарског друштва "Ц маркет" од 19. новембра 2002. године и на основу члана 19. став 1. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању иницијативе.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да се иницијативом тражи оцена законитости поступка доношења оспореног Правилника у односу на Закон о предузећима ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96, 33/96, 23/97, 59/98, 74/99, 9/01 и 36/02), који је престао да важи 30. новембра 2004. године, ступањем на снагу Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", број 125/04). Такође и Закон о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01), који је био на снази у време доношења оспореног Правилника престао је да важи на основу члана 286. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05 и 61/05).

Уставни суд је, имајући у виду наведено, оценио да не постоје процесни услови за оцену сагласности оспореног акта са законом који је престао да важи и да је због тога и изјашњавање за одређивање "привремене мере" и

"отклањање штетних последица накнадом штете" беспредметно. Такође, ни указивање на Одлуку Уставног суда Републике Србије IУ-382/03 ("Службени гласник РС", број 51/04), није било од утицаја за одлучивање у овом предмету, с обзиром да је акте оспорене у том предмету Уставни суд оцењивао у време важења Закона о предузећима.

На основу изложеног, Уставни суд је одлучио да иницијативу одбаци.

Закључак Уставног суда
IУ-390/2004 од 8. јуна 2006. године

С обзиром да је престао да важи закон у односу на који је тражена оцена законитости оспореног Правилника, то не постоје процесни услови за поступање и одлучивање Уставног суда.

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије, поводом предлога Градског одбора синдиката запослених у комунално-стамбеној делатности Новог Сада за утврђивање незаконитости Правилника о раду Јавног предузећа "Завод за изградњу града" Нови Сад, од 1. јула 2002. године, на седници одржаној 16. марта 2006. године, а на основу члана 19. став 1. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео **З а к љ у ч а к** којим се одбацује предлог.

С обзиром на то да је престао да важи Закон о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 79/01) у односу на који је тражена оцена законитости оспореног Правилника, Уставни суд је оценио да у конкретној правној ствари не постоје процесни услови из члана 19. став 1. тачка 4. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) за поступање и одлучивање Уставног суда.

Закључак Уставног суда
IУ-310/2003 од 16. марта 2006. године

Предлагач је одустао од предлога за оцену уставности и законитости оспореног Правилника, а како је престао да важи закон на основу кога је донет тај Правилник, стекли су се процесни услови за одбацивање предлога.

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 26. јануара 2006. године, разматрајући предлог Синдикалне организације Јавног комуналног предузећа "Стадион" Суботица за утврђивање неуставности и незаконитости Правилника о раду Јавног комуналног предузећа "Стадион" Суботица број 8/04 од 6. јануара 2004. године, на основу члана 19. став 1. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95) донео **Закључак** којим се одбацује предлог.

Имајући у виду да је предлагач одустао од предлога, као и да је престао да важи Закон о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01) на

основу кога је донет оспорени Правилник, Уставни суд је оценио да су се стекли процесни услови из члана 19. став 1. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) да Уставни суд одбаца предлог.

Закључак Уставног суда
IY-22/2004 од 26. јануара 2006. године

Нема процесних претпоставки за вођење поступка пред Уставним судом, зато што су престали да важе оспорени Правилник и закон у односу на који се тражи оцена законитости тог акта.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 26. јануара 2006. године, разматрао је иницијативу Сенке Стојановић из Београда и Драгана М. Стојиљковића, адвоката из Београда за покретање поступка за утврђивање незаконитости Правилника о радним односима у Народној банци Србије, Г. бр. 1140 од 26. марта 2003. године, који је донео гувернер Народне банке Србије и на основу члана 19. став 1. тачка 4) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео је Закључак о добацавању неведених иницијатива.

Уставни суд је донео наведени Закључак, јер је утврдио да нема процесних претпоставки за вођење поступка пред Уставним судом зато што су престали да важе оспорени Правилник и закон у односу на кога се траже оцена законитости.

Закључак Уставног суда
IY-150/2003 од 26. јануара 2006. године

Оспорена Уредба и одредба закона у односу на коју је тражена оцена законитости престали су да важе, па не постоје процесне претпоставке за даље вођење поступка оцене законитости оспорене одредбе Уредбе, а имајући у виду да оспорена Уредба нема значења акта који је донет непосредно на основу Устава, не постоје процесне претпоставке ни за оцену сагласности одредбе члана 2. став 2. Уредбе с Уставом.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 20. априла 2006. године, на основу члана 19. став 1. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр.32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео је Закључак којим се одбацује иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 2. став 2. Уредбе о обиму средстава за вршење послова општине и градова и процентима учешће општине и градова у порезу на промет за период јануар - март 2001. године, ("Службени гласник РС", број 6/2001).

Будући да је Суд утврдио да су оспорена Уредба и одредба члана 181. Закона о извршном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 28/00, 73/00 и 71/01) у односу на коју је тражена оцена законитости, престали да важе то не

постоје процесне претпоставке за даље вођење поступка оцене законитости оспорене одредбе наведене Уредбе. Такође, имајући у виду да оспорена Уредба нема значење акта који је донет непосредно на основу Устава, Суд је утврдио да не постоје процесне претпоставке ни за оцену сагласности оспорене одредбе наведене Уредбе с Уставом.

Закључак Уставног суда
IУ-125/2005 од 20. априла 2006. године

Пошто је оспорена Уредба престала да важи, а престале су да важе и одредбе закона за чије је извршавање Уредба била донета, не постоје процесне претпоставке за даље вођење поступка оцене законитости оспорене Уредбе, а како Уредба нема значења акта донетог непосредно на основу Устава, нема процесних претпоставки ни за оцену њене сагласности с Уставом.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 6. априла 2006. године, на основу члана 19. став 1. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр.32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео је Закључак којим се одбацује иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 8. став 3. Уредбе о поступку и начину реструктурирања предузећа и других правних лица ("Службени гласник РС", број 1/2002).

Уставни суд је утврдио да будући да је оспорена Уредба престала да важи као и одредбе Закона о приватизацији за чије је извршавање била донета, не постоје процесне претпоставке за даље вођење поступка оцене законитости оспорене Уредбе, а имајући у виду да оспорена Уредба нема значење акта који је донет непосредно на основу Устава, нема процесних претпоставки ни за оцену њене сагласности с Уставом.

Закључак Уставног суда
IУ-130/2005 од 6. априла 2006. године

в) Ненадлежност Уставног суда

- Оцена бивших савезних прописа који се нису примењивали као републички прописи и оцена аката државне заједнице Србија и Црна Гора

Уставни суд није надлежан да одлучује о оспореном акту који је престао да важи, а у време важења није имао својство прописа Републике Србије.

Савезном уставном суду поднет је предлог за оцену уставности и законитости Правила о раду службе државне безбедности ("Службени лист ФРЈ" - поверљиво гласило - број 18/90). Суд Србије и Црне Горе, сагласно одредбама члана 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора и члана 129. Закона о Суду Србије и Црне Горе

("Службени лист Србије и Црне Горе" број 26/03), уступио је Уставном суду Републике Србије наведени предлог на даљу надлежност.

Уставни суд је на седници одржаној 18. маја 2006. године, на основу одредбе члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), донео закључак о одбацивању предлога због ненадлежности Уставног суда Републике Србије да о њему одлучује, с обзиром на то да је утврђено да је оспорени акт престао да важи, а да у време важења није имао својство прописа Републике Србије.

Закључак Уставног суда
IУ-140/2005 од 18. маја 2006. године

С обзиром на то да се оспорени Закон у време важења није примењивао као републички закон, Уставни суд је закључио да не постоје процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање у овој правој ствари.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 23. марта 2006. године, донео Закључак о одбацивању иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба чл. 2. до 5, 8, 10, 11, 18, 20, 21. и 22. Закона о измирењу обавеза по основу девизне штедње грађана ("Службени лист СРЈ", бр. 59/98, 44/99, 30/00 и 53/01) и о одбацивању иницијативе за оцену сагласности одредбе члана 22. став 1. наведеног Закона са Законом о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", бр. 29/78...57/89 и "Службени лист СРЈ", број 31/93).

Наведени закључак Уставни суд је донео на основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95).

Суд Србије и Црне Горе на основу члана 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист СЦГ", број 1/03) уступио је Уставном суду Републике Србије више иницијатива за оцену уставности одредаба чл. 2. до 5, 8, 10, 11, 18, 20, 21. и 22. Закона о измирењу обавеза по основу девизне штедње грађана, као и иницијативу за оцену сагласности одредбе члана 21. став 1. наведеног Закона са Законом о облигационим односима, а које су у Савезном уставном суду вођене као предмети IУ бр. 81/02, 159/02 и 194/02, IУ број 16/03 и IУ број 18/03.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да се поднетим иницијативама оспорава уставност Закона о измирењу обавеза по основу девизне штедње грађана ("Службени лист СРЈ", бр. 59/98, 44/99, 30/00 и 53/01) који је престао да важи на основу члана 37. Закона о регулисању јавног дуга Савезне Републике Југославије по основу девизне штедње грађана ("Службени лист СРЈ", број 36/02), даном ступања на снагу тог Закона, односно 4. јула 2002. године. Из утврђеног чињеничног стања следи да је оспорени Закон донет као закон Савезне Републике Југославије, да је престао да важи пре ступања на снагу Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист СЦГ", број 1/03), те да се у време важења није примењивао као републички закон.

Одредбама члана 125. став 1. Устава Републике Србије утврђено је да Уставни суд, поред осталог, одлучује о сагласности (републичких) закона с

Уставом Републике Србије, а према заузетом ставу Уставни суд оцењује и уставност савезних закона који се сагласно члану 64. став 2. Уставне повеље примењују као закони Републике Србије.

С обзиром на то да се оспорени Закон у време важења није примењивао као републички закон, Уставни суд је закључио да не постоје процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање у овој правној ствари, те је због ненадлежности за поступање одбацио иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности Закона о измирењу обавеза по основу девизне штедне грађана и иницијативу за оцену сагласности одредбе члана 22. став 1. наведеног Закона са Законом о облигационим односима.

Закључак Уставног суда

IУ-91/2005 од 23. марта 2006. године

Оспорено Упутство донео је орган државне заједнице Србија и Црна Гора, као спроводбени акт за спровођење другог општег акта државне заједнице, а имајући у виду надлежност Уставног суда утврђену у члану 125. Устава Републике Србије, Уставни суд није надлежан да врши оцену правног акта Србије и Црне Горе са законом Републике Србије.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 18. маја 2006. године разматрао представку групе станара, којом је иницирано покретање поступка за оцењивање законитости Упутства о поступку за остваривање права запослених у Министарству одбране и Војсци Србије и Црне Горе да стамбено питање решавају учешћем личним средствима ("Службени војни лист", број 7/2005).

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је оспорено Упутство донео орган Државне заједнице Србија и Црна Гора, као спроведбени акт за спровођење другог општег правног акта Државне заједнице, а имајући у виду надлежност Уставног суда Републике Србије, утврђену у члану 125. Устава Републике Србије, према којој Уставни суд није надлежан да врши оцену правног акта Србије и Црне Горе са законом Републике Србије, Уставни суд је донео Закључак о одбацивању поднете иницијативе.

Закључак Уставног суда

IУ-6/2006 од 18. маја 2006. године

Суд је донео наведени Закључак, јер је утврдио да није надлежан да одлучује о уставности и законитости оспорених статута, пошто су у питању општи акти донети од субјеката са територије обе чланице државне заједнице Србија и Црна Гора.

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 1. јуна 2006. године разматрао предлог за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба: члана 6. Статута Савеза инжењера и техничара Југославије, од 27. октобра 1993. године; члана 6. Статута Савеза инжењера и техничара Југославије, од 15. јануара 1998. година и чл. 1,6,16,17,22,43,44,49 и 50., Статута Савеза инжењера Србије и Црне Горе, од 5. децембра 2003. године и на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике

Србије ("Службени гласник РС", број 9/95) донео Закључак о одбацивању предлога.

Уставни суд је донео наведени закључак јер је утврдио да није надлежан да одлучује о уставности и законитости оспорених статута, с обзиром да су у питању општи акти донети од субјеката са територије обе чланице Државне заједнице Србија и Црна Гора, а на основу Закона о удруживању грађана у удружења, друштвене организације и политичке организације које се оснивају за територију СФРЈ ("Службени лист СФРЈ", број 42/90 и "Службени лист СРЈ", бр. 24/94, 28/96 и 73/00).

Закључак Уставног суда
IУ-79/2004 од 1. јуна 2006. године

Нису испуњене процесне претпоставке за мериторно одлучивање Уставног суда о уставности одредаба Правилника о решавању стамбених потреба корисника војних пензија ("Службени војни лист" бр. 31/94...1/97), због стварне ненадлежности да о томе одлучује.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 11. маја 2006. године, разматрао је Вашу иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 7. став 1. тачка 2) члана 8. став 2. и члана 34. став 2. тачка 3) Правилника о решавању стамбених потреба корисника војних пензија ("Службени војни лист" бр. 31/94, 19/95, 26/96 и 1/97 - пречишћени текст) и на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 9/95), донео је Закључак о одбацивању наведене иницијативе.

Уставни суд је донео наведени Закључак, јер нису испуњене процесне претпоставке за мериторно одлучивање Суда, због његове стварне ненадлежности.

Закључак Уставног суда
IУ-437/2005 од 11. маја 2006. године

- Оцена у односу на савезни Устав и законе, Уставну повељу и законе државне заједнице Србија и Црна Гора

Како је иницијативом тражена оцена сагласности Закона о одбрани с Уставом Савезне Републике Југославије (који је престао да важи), а Уставни суд Републике Србије оцењује уставност републичког закона искључиво у односу на Устав Републике Србије, то нису испуњене процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање Уставног суда.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 11. маја 2006. године разматрао је иницијативу за оцену сагласности Закона о одбрани ("Службени гласник РС", бр. 45/91, 58/91, 53/93, 67/93 и 48/94) с Уставом Савезне Републике Југославије која је поднета Савезном Уставном суду 13. септембра 1998. године, а актом Суда Србије и Црне Горе СУ број 5/2-03 од 14. јануара 2005. године прослеђена Уставном суду Републике Србије на даље

поступање сагласно члану 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист СЦГ", број 1/03). Уставни суд је, на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању иницијативе.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да се иницијативом тражи оцена сагласности Закона о одбрани с Уставом Савезне Републике Југославије који је престао да важи 4. фебруара 2003. године ступањем на снагу Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора и да Уставни суд Републике Србије, сагласно одредби члана 125. став 1. тачка 1. Устава, оцењује уставност републичког закона искључиво у односу на Устав Републике Србије.

Уставни суд је имајући у виду да је престао да важи Устав у односу на кога је тражена оцена и да подносиоци иницијативе нису поступили по допису Суда којим је тражено прецизирање иницијативе у односу на Устав Републике Србије, утврдио да нису испуњене процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање Суда. На основу изложеног, Уставни суд је одлучио да иницијативу одбаци.

Закључак Уставног суда
IУ-60/2005 од 11. маја 2006. године

Имајући у виду да су престали разлози због којих је оспораван Закон о ванпарничном поступку, јер је престао да важи Устав Савезне Републике Југославије у односу на који је тражена оцена уставности овог закона, и да Уставни суд одлучује о сагласности закона, других прописа и општих аката с Уставом Републике Србије, то нису испуњене процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање овог Суда.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 20. априла 2006. године разматрао је иницијативе за оцену сагласности Закона о ванпарничном поступку ("Службени гласник СРС", број 25/82) с Уставом Савезне Републике Југославије, које су поднете Савезном Уставном суду 7. фебруара 2000. године, односно 20. децембра 2000. године, а актом Суда Србије и Црне Горе, број 5/2-05 од 14. јануара 2005. године прослеђене Уставном суду Републике Србије на даље поступање сагласно члану 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист СЦГ", број 1/03). Уставни суд је на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању иницијатива.

Уставни суд је у спроведеном поступку утврдио да се иницијативама тражи оцена сагласности Закона о ванпарничном поступку с Уставом Савезне Републике Југославије који је престао да важи 4. фебруара 2003. године, ступањем на снагу Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора и да према члану 19. Уставне повеље, питања правила поступања и

одлучивања о личним, породичним, имовинским и другим правним стварима из ванпарничног поступка, нису у надлежности Државне заједнице.

Уставни суд је имајући у виду да су престали разлози због којих је оспораван Закон о ванпарничном поступку, јер је престао да важи Устав у односу на кога је тражена оцена и да Уставни суд, сагласно одредбама члана 125. тач. 1. и 2. Устава одлучује о сагласности закона, других прописа и општих аката с тим Уставом, као и сагласности прописа и општих аката републичких органа са законом, оценио да нису испуњене процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање овог Суда. На основу изложеног, Уставни суд је одлучио да иницијативе одбаци.

Закључак Уставног суда

IУ-64/2005 од 20. априла 2006. године

Закључено је да се предлог за оцену сагласности Закона о избору народних посланика ("Службени гласник РС", бр. 35/2000...101/2005) с Уставом СРЈ одбаци, с обзиром на то да је Уставни суд надлежан да оцењује сагласност републичких закона с Уставом Републике Србије.

Суд Србије и Црне Горе, на основу одредбе члана 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист СЦГ" број 1/03) и члана 129. Закона о Суду Србије и Црне Горе ("Службени лист СЦГ, број 26/2003), уступио је Уставном суд Републике Србије предмет IУ број 275/02, у коме је Савезни уставни суд, Решењем од 22. јануара 2003. године, по сопственој иницијативи, покренуо поступак за оцењивање сагласности члана 53. Закона о избору народних посланика ("Службени гласник РС", бр. 35/2000, 69/2002, 57/2003, 72/2003, 18/2004, 58/2005 и 101/2005) са Уставом СРЈ.

На седници Уставног суда Републике Србије, одржаној 13. априла 2006. године, закључено је да се наведени предлог одбаци, с обзиром на то да је Суд, сагласно одредбама члана 125. Устава, надлежан да оцењује сагласност републичких закона са Уставом Републике Србије.

Закључак Уставног суда

IУ-114/2005 од 13. априла 2006. године

Имајући у виду да се иницијативом тражила оцена сагласности одредаба оспорене Уредбе с одредбама Устава Савезне Републике Југославије, а да Уставни суд Републике Србије, сагласно одредбама члана 125. Устава Републике Србије, одлучује о сагласности прописа и других општих аката с овим Уставом, Суд је иницијативу одбацио.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 18. маја 2006. године, разматрао иницијативу за оцену сагласности одредаба члана 1. став 1. тачка 1), члана 2. тачка 1) и члана 3. став 1. алинеја 1. Уредбе о издавању доплатних поштанских марака у 2003. години ("Службени гласник РС", број 3/2003) са одредбама члана 18., члана 20. став 2. и члана 50. Устава СРЈ и на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), донео Закључак којим се одбацује иницијатива.

Имајући у виду да се иницијативом тражила оцена сагласности одредаба члана 1. став 1. тачка 1), члана 2. тачка 1) и члана 3. став 1. алинеја 1. Уредбе о издавању доплатних поштанских марака у 2003. години ("Службени гласник РС", број 3/2003) са наведеним одредбама Устава Савезне Републике Југославије, а да Уставни суд Републике Србије, сагласно одредбама члана 125. Устава Републике Србије, одлучује о сагласности прописа и других општих аката с Уставом Републике Србије, Уставни суд је донео наведени Закључак..

Закључак Уставног суда
 IY-133/2005 од 18. маја 2006. године

Уставни суд није надлежан за оцену сагласности оспорене одредбе Закона с Уставом Савезне Републике Југославије и са другим законом, који је пропис исте правне снаге као и пропис који се оспорава.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 8. јуна 2006. године, разматрао је Вашу иницијативу за покретање поступка за утврђивање несагласности одредбе члана 11. Закона о здравственој заштити ("Службени гласник РС", бр. 17/92, 26/92, 50/92, 52/93, 53/93, 67/93, 48/94, 25/96 и 18/02) с Уставом Савезне Републике Југославије и Законом о заштити података о личности ("Службени лист СРЈ" бр. 24/98 и 26/98) и на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању наведене иницијативе.

Уставни суд је донео наведени Закључак, јер није надлежан за оцену сагласности оспорене одредбе Закона с Уставом Савезне Републике Југославије и са Законом о заштити података о личности, као прописом који је исте правне снаге као и пропис који се оспорава.

Закључак Уставног суда
 IY-67/2005 од 8. јуна 2006. године

Сличан правни став Уставни суд је изразио и у Закључку IY-104/2005 од 8. јуна 2006. године

Уставни суд не одлучује о сагласности републичких закона с Уставом Савезне Републике Југославије и са савезним законом.

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 18. маја 2006. године, разматрао предлог за оцену сагласности одредбе члана 16. тачка 1) подтачка в) Закона о судовима ("Службени гласник РС", бр. 46/91, 60/91 и 71/92) са одредбама Устава СРЈ и Закона о изменама и допунама Закона о платном промету ("Службени лист СРЈ", број 61/95) и на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак којим се одбацује предлог.

Имајући у виду да се предлогом тражила оцена сагласности одредбе члана 16. став 1. тачка в) Закона о судовима ("Службени гласник РС",

бр. 46/91, 60/91, 18/92 и 71/92) у односу на Устав Савезне Републике Југославије и наведени савезни закон државе СРЈ, а да Уставни суд Републике Србије, сагласно одредбама члана 125. Устава Републике Србије, одлучује о сагласности републичког закона с Уставом Републике Србије, Уставни суд је донео наведени Закључак.

Закључак Уставног суда
IУ-79/2005 од 18. маја 2006. године

Уставни суд не одлучује о усклађености оспореног закона с Уставном повељом државне заједнице Србија и Црна Гора и Повељом о људским и мањинским правима и грађанским слободама.

Суд Србије и Црне Горе, на основу одредбе члана 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист СЦГ, број 1/03) и члана 129. Закона о Суду Србије и Црне Горе ("Службени лист СЦГ", број 26/2003), уступио је Уставном суду Републике Србије предмет IУ број 207/01 - Иницијатива Фонда за хуманитарно право из Београда за покретање поступка за оцењивање уставности одредбе члана 13. Закона о заштити података о личности ("Службени лист СРЈ", бр. 24/98 и 26/98) са Уставом Савезне Републике Југославије и Међународним пактом о грађанским и политичким правима ("Службени лист СФРЈ - Међународни уговори", број 7/1971).

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној дана 13. априла 2006. године, закључио је да наведену иницијативу одбаци, с обзиром на то да, сагласно одредби члана 125. став 1. тачка 1. Устава, Суд одлучује о усклађености републичког закона с Уставом Републике Србије, а да је за одлучивање о усклађености оспореног Закона са уставном повељом државне заједнице Србија и Црна Гора и Повељом о људским и мањинским правима ("Службени лист СЦГ", број 26/03) надлежан Суд Србије и Црне Горе, сагласно одредби члана 34. став 1. тачка 4. Закона о Суду Србије и Црне Горе ("Службени лист СЦГ", број 26/03).

Закључак Уставног суда
IУ-84/2005 од 13. априла 2006. године

Уставни суд није надлежан да одлучује о усклађености закона Републике Србије с Уставном повељом државне заједнице Србија и Црна Гора, као и о међусобној усклађености одредаба републичких закона, па је предлог одбацио. Истовремено, Уставни суд је закључио да предлог уступи Суду Србије и Црне Горе, ради оцене усклађености одредаба наведених закона с Уставном повељом.

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 6. априла 2006. године размотрио ваш захтев да утврди "неуставност и незаконитост" чл. 2, 10. и 12. Закона о избору народних посланика ("Службени гласник РС", бр. 35/00, 57/03, 72/03, 18/04, 85/05 и 101/05) и члана 2. Закона о избору председника Републике ("Службени гласник РС", бр. 1/90, 79/92, 73/02, 72/03, 93/03 и 18/04), као и све друге законе и акте која се односе на изборе у Републици Србији, са чланом 7. Уставне повеље државне заједнице Србија и

Црна Гора ("Службени лист Србије и Црне Горе", број 1/03) и чланом 4. Закона о држављанству Републике Србије ("Службени гласник РС", број 135/04).

Уставни суд је на основу члана 125. Устава Републике Србије и члана 35. став 1. тач. 3. и 5. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), закључио да наведени предлог одбаци, с обзиром да није надлежан да одлучује о међусобној усклађености одредаба републичких закона као и о усклађености закона Републике Србије са Уставном повељом државне заједнице Србија и Црна Гора.

Истовремено, Уставни суд је закључио да ваш предлог уступи Суду Србије и Црне Горе, ради оцене усклађености одредаба наведених закона с Уставном повељом.

Закључак Уставног суда

IУ-184/2005 од 6. априла 2006. године

Уставни суд је утврдио да не постоје процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање о уставности и законитости оспорених аката, јер овај Суд није надлежан да оцењује сагласност оспореног правилника са прописима државне заједнице Србија и Црна Гора, а Устав Републике Србије не уређује поступак доношења правилника о радним односима.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 6. априла 2006. године, разматрао је иницијативу Бранислава Радића из Београда и Милоја Ракића из Београда за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Правилника о радним односима у народној банци Србије, Г. бр. 1140 од 26. марта 2003. године, који је донео гувернер Народне банке Србије, односно незаконитости одредаба члана 136. став 1. Правилника о радним односима у Народној банци Југославије, Г. бр. 172 од 8. марта 2000. године, који је донео гувернер Народне банке Југославије и на основу члана 19. став 1. тачка 3) и став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању наведених иницијатива.

Уставни суд је донео наведени Закључак, јер је утврдио да не постоје процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање о уставности и законитости наведених аката зато што Устав Републике Србије не уређује поступак доношења Правилника о радним односима и зато што су престали да важе оспорени Правилник о радним односима у Народној банци Србије, Г. бр. 1140 од 26. марта 2003. године и закон у односу на кога се тражи оцена, односно зато што Уставни суд није надлежан да оцењује сагласност оспореног Правилника о радним односима у Народној банци Југославије, Г. бр. 172 од 8. марта 2000. године са прописима државне заједнице Србија и Црна Гора.

Закључак Уставног суда

IУ-142/2005 од 6. априла 2006. године

- Оцена међусобне сагласности и оцена примене општих правних аката

Полазећи од надлежности Уставног суда утврђене чланом 125. Устава, а имајући у виду да је у конкретном случају захтевана оцена сагласности републичког закона, који је престао да важи, са савезним

законима, који су такође престали да важе, Суд је тврдио да за одлучивање о овом захтеву не постоје процесне претпоставке.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 15. јуна 2006. године, разматрао Вашу иницијативу за покретање поступка за оцењивање сагласности одредбе члана 19. став 1. тачка 3. Закона о запошљавању и остваривању права незапослених лица ("Службени гласник РС", бр. 22/92, 73/92, 82/92, 56/93, 34/94, 52/96) са Законом о основама радних односа ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96 и 51/99) и Законом о основама пензијског и инвалидског осигурања ("Службени лист СРЈ", бр. 30/96, 70/01, 3/02 и 39/02).

Уставни суд је утврдио да је оспорени Закон престао да важи ступањем на снагу Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености ("Службени гласник РС", број 71/2003), на основу одредбе члана 160. овог закона; да је Закон о основама радних односа ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96 и 51/99) донет као савезни закон и престао је да важи 4. фебруара 2003. године на основу члана 2. Закона о престанку важења појединих закона ("Службени гласник РС", број 135/2004) и да је Закон о основама пензијског и инвалидског осигурања ("Службени лист СРЈ", бр. 30/96, 70/01, 3/02 и 39/02) донет као савезни закон и престао је да важи доношењем Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", број 34/03), на основу одредбе члана 262. овог закона.

Полазећи од члана 125. Устава Републике Србије, према коме Уставни суд, одлучује, између осталог, о сагласности закона с Уставом, а имајући у виду да је у конкретном случају захтевана оцена међусобне сагласности републичког закона, који је престао да важи са савезним законима, који су, такође, престали да важе, Уставни суд је утврдио да за одлучивање о овом захтеву не постоје процесне претпоставке, па је донео Закључак о одбацивању иницијативе.

Закључак Уставног суда
IУ-73/2005 од 15. јуна 2006. године

Имајући у виду да је у конкретном случају захтевана оцена међусобне сагласности два закона - републичког са савезним законом, што не спада у надлежност Уставног суда, Суд је донео Закључак о одбацивању поднетих иницијатива, те утврдио да нема основа за доношење решења о обустави примене оспорених одредаба закона.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 18. маја 2006. године разматрао иницијативе за покретање поступка за оцењивање сагласности одредаба члана 61. став 1. и члана 69. ст. 1., 3. и 4. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01) са Законом о основама радних односа ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96 и 51/99), које је овом Суду уступио Суд Србије и Црне Горе, на основу члана 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље Државне заједнице Србија и Црна Гора.

Полазећи од члана 125. Устава Републике Србије, према коме Уставни суд, одлучује, између осталог, о сагласности закона с Уставом, а имајући у виду да је у конкретном случају захтевана оцена међусобне сагласности два закона, републичког са савезним законом, који су престали да

важе, у току поступка пред Судом, што не спада у надлежност Уставног суда Републике Србије, Уставни суд Републике Србије је донео Закључак о одбацивању поднетих иницијатива, као и утврдио да нема основа за доношење решења о обустави примене оспорених одредаба Закона о раду, који је престао да важи 23. марта 2005. године ступањем на снагу Закона о раду ("Службени гласник РС", број 24/05).

Закључак Уставног суда
IУ-89/2005 од 18. маја 2006. године

Уставни суд није на надлежан да одлучује о међусобној сагласности закона.

Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 25. маја 2006. године донео је Закључак о одбацивању иницијативе за оцењивање сагласности члана 2. став 1. тачка 3) Закона о порезу на фонд зарада ("Службени гласник РС", број 33/2004) са Законом о основама пореског система ("Службени лист СРЈ", бр. 30/96, 29/97, 12/98, 59/98, 44/99, 53/99, 40/01 и 23/02).

Будући да Уставни суд Републике Србије, у смислу одредбе члана 125. став 1. Устава Републике Србије, није надлежан да одлучује о међусобној сагласности закона донео је наведени Закључак, на основу одредаба члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95).

Закључак Уставног суда
IУ-107/2005 од 25. маја 2006. године

Сличан правни став Уставни суд је изразио и у закључцима IУ-105/2005 од 11. маја 2006. године и IУ-96/2005 од 13. априла 2006. године

Уставни суд није надлежан да оцењује међусобну сагласност општих аката исте правне снаге, а закони у односу на које је тражено оцењивање уставности, представљају историјске законе који нису више у правном поретку, па стога нису обухваћени надлежношћу Уставног суда.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 6. априла 2006. године, разматрао иницијативу за оцењивање сагласности одредаба чл. 11, 58, 65, 67, 104, 105. и 106. Закона о државном премеру и катастру и уписима права на непокретностима ("Службени гласник РС", бр. 83/92 и 15/96), са Законом о земљишним књигама ("Службене новине Краљевине Југославије", број 146/1930), и Законом у унутрашњем уређењу, оснивању и исправљању земљишних књига ("Службене новине Краљевине Југославије", број 62/1931), који је Суд Србије и Црне Горе, сагласно одредби члана 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора, доставио овом Суду на даљу надлежност.

Уставни суд је, на основу члана 19. став 1. тачка 1. и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93, 101/05), донео Закључак о одбацивању иницијативе.

Уставни суд је овако одлучио из разлога што, сагласно одредбама члана 125. Устава Републике Србије, није надлежан да оцењује међусобну сагласност општих аката исте правне снаге, односно у конкретном случају међусобну сагласност наведених закона.

Такође Вас обавештавамо да закони у односу на које тражите оценивање уставности, представљају историјске законе који више нису у правном поретку, па, стога нису обухваћени надлежношћу Уставног суда утврђеној чланом 125. Устава.

Deleted: ¶

Закључак Уставног суда
IУ-92/2005 од 6. априла 2006. године

Одредбама члана 125. Устава није прописана надлежност Уставног суда за оцењивање примене закона.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 20. јула 2006. године, разматрао иницијативу којом сте затражили оцену примене Закона о електроенергетској и грађевинској и инспекцији парних котлова, као и оцену усаглашености тог закона са Законом о државној управи и Законом о планирању и изградњи, те оцену усаглашености Закона о стандардизацији са Законом о утврђивању одређених надлежности Аутономне покрајине.

Уставни суд је, на основу члана 19. став 1. тачка 1. и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању иницијативе.

Уставни суд је овако одлучио из разлога што, сагласно одредбама члана 125. Устава Републике Србије, којим је утврђена надлежност Уставног суда, није прописана надлежност Суда за оцењивање примене закона. На основу истог члана Устава, Уставни суд такође није надлежан да оцењује међусобну сагласност општих аката исте правне снаге, односно у конкретном случају међусобну сагласност закона.

Закључак Уставног суда
IУ-185/2004 од 20. јула 2006. године

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да предлог не садржи стварни захтев за оцену уставности оспореног Закона, већ да се оспорава уставност примене Закона о основама безбедности саобраћаја на путевима по истеку рока за усклађивање с Уставом СРЈ, те да није надлежан да одлучује о наведеном захтеву.

Суд Србије и Црне Горе, на основу члана 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист СЦГ", број 1/03), уступио је Уставном суду Републике Србије предлог за оцену уставности Закона о основама безбедности саобраћаја на путевима

("Службени лист СФРЈ", бр. 50/88, 63/88, 80/89, 29/90, 11/91 и "Службени лист СРЈ", бр. 34/92, 24/94, 28/96 и 3/02), који је у Савезном уставном суду вођен као предмет IУ број 115/2002.

Уставни суд је, на седници одржаној 29. јуна 2006. године, разматрао наведени предлог и на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању предлога за оцену "уставности примене" Закона о основама безбедности саобраћаја на путевима ("Службени лист СФРЈ", бр. 50/88, 63/88, 80/89, 29/90, 11/91 и "Службени лист СРЈ", бр. 34/92, 24/94, 28/96 и 3/02), по истеку рока за усклађивање с Уставом СРЈ.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да предлог не садржи стварно захтев за оцену уставности оспореног Закона, већ да се оспорава уставност примене Закона о основама безбедности саобраћаја на путевима по истеку рока за усклађивање с Уставом СРЈ, те да, на основу члана 125. Устава Републике Србије, није надлежан да одлучује о наведеном захтеву.

Закључак Уставног суда
IУ-94/2005 од 29. јуна 2006. године

Уставни суд је утврдио да се иницијативом оспорава примена одредаба закона, као и оправданост и целисходност решења која су њима утврђена, о чему Уставни суд није надлежан да одлучује.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 29. јуна 2006. године, на основу члана 19. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак којим је одбацио иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба чл. 7. и 120. Закона о пореском поступку и пореској администрацији ("Службени гласник РС", бр. 80/02, 84/02, 23/03, 70/03, 55/04, 61/05 и 85/05).

Уставни суд је утврдио да се иницијативом оспорава примена одредаба чл. 7. и 120. Закона, као и оправданост и целисходност решења која су њима утврђена, о чему Уставни суд није надлежан да одлучује, у смислу члана 125. Устава па је Суд одлучио на напред наведени начин.

Закључак Уставног суда
IУ-42/2006 од 29. јуна 2006. године

Иницијативом се оспорава примена оспорене Уредбе у пракси, као и целисходност и правичност појединих решења из Уредбе, о чему Уставни суд није надлежан да одлучује.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 30. марта 2006. године на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3.

Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95) донео Закључак којим је одбацио иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Уредбе о условима, начину и поступку давања субвениција за набавку терминала за даљинско читавање дневних извештаја из фискалне касе ("Службени гласник РС", број 56/05).

Уставни суд је утврдио да се иницијативом оспорава примена Уредбе у пракси као и целисходност и правичност појединих решења утврђених оспореном Уредбом о чему Уставни суд, у смислу члана 125. Устава, није надлежан да одлучује.

Закључак Уставног суда
IУ-325/2005 од 30. марта 2006. године

- Остало (ненадлежност)

Уставни суд је утврдио да се захтев својом садржином односи на поступање судова и других државних органа у конкретним поступцима, односно на указивање да се закон не примењује, због чега га треба укинути или изменити, о чему овај Суд није надлежан да одлучује.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 2. фебруара 2006. године, размотрио је ваш захтев за оцену уставности члана 52. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр.63/01, 42/02, 27/03, 103/03 и 29/04), односно захтев да се наведени члан Закона о уређењу судова укине или измени.

Уставни суд је, на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр.32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео **З а к љ у ч а к** о одбацивању наведеног захтева, због стварне ненадлежности. Наиме, Уставни суд је оценио да се захтев својом садржином односи на поступање судова и других државних органа у конкретним управним, парничним и кривичним поступцима, као и на указивање да се члан 52. Закона не примењује због чега га, према вашем захтеву, треба укинути или изменити, о чему Уставни суд, на основу члана 125. Устава Републике Србије, није надлежан да одлучује.

Закључак Уставног суда
IУ-227/2005 од 2. фебруара 2006. године

Уставни суд није надлежан да одлучује о представкама којима се тражи оцена рада судова, односно других државних органа и организација.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 11. маја 2006. године, разматрао представку за оцењивање уставности и законитости рада Општинског суда у Врњачкој Бањи у предмету О. бр. 65/01. и на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду

Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95) донео Закључак којим се одбацује представка.

С обзиром на то да се представком тражи оцена уставности и законитости рада Општинског суда у Врњачкој Бањи, као и да према члану 125. Устава Републике Србије, Уставни суд није надлежан да одлучује о представкама којима се тражи оцена рада државних органа и других организација, Суд је одлучио на напред наведени начин.

Закључак Уставног суда
IУ-158/2005 од 11. маја 2006. године

Уставни суд није надлежан да оцењује усклађеност, целисходност, оправданост, тачност и прецизност појединих језичких израза садржаних у закону, као ни да врши језичку исправку оспореног Закона, што је иницијативом тражено.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 9. марта 2006. године разматрао Вашу иницијативу за оцену уставности члана 11. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа за борбу против високотехнолошког криминала ("Службени гласник РС", број 61/05).

Према члану 125. Устава Републике Србије, Уставни суд није надлежан да оцењује усклађеност, целисходност, оправданост, тачност и прецизност појединих језичких израза садржаних у закону, као ни да изврши језичку исправку оспореног Закона, као што је Вашом иницијативом захтевано, па је донео **З а к љ у ч а к** о одбацавању поднете иницијативе.

Закључак Уставног суда
IУ-301/2005 од 9. марта 2006. године

Уставни суд је оценио да не постоје процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање о захтеваној "привременој мери", јер у поднетом захтеву није оспорена уставност и законитост општег акта, па да се у вези са тим захтева обустава извршења појединачног акта или радње, како је то предвиђено законом, већ се на основу неправилности у раду Народне скупштине захтева доношење "привремене мере", па је Уставни суд предметни захтев одбацио.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 2. фебруара 2006. године, разматрао захтев за "привременом мером да Скупштина ради до конституисања нове власти до избора".

Одредбом члана 125. Устава Републике Србије утврђено је да Уставни суд, поред осталог, одлучује о сагласности закона, других прописа и општих правних аката с Уставом, законом и другим републичким прописима. Одредбом члана 42. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) прописано је да Уставни суд може у току поступка, до доношења коначне одлуке, обуставити извршење појединачног акта или радње која је предузета на основу општег акта чија се уставност, односно законитост оцењује, ако би њиховим извршавањем могле наступити неотклоњиве штетне последице.

Имајући у виду неведене одредбе Устава и Закона, Уставни суд је оценио да не постоје процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање о захтеваној "привременој мери". Наиме, у поднетом, захтеву није оспорена уставност и законитост општег акта, те да се у вези са тим захтева обустава извршења појединачног акта или радње, како је то предвиђено Законом, већ се на основу наводних неправилности у раду Народне скупштине и председника Скупштине, захтева доношење наведене "привремене мере". Из наведених разлога и на основу члана 19. став 1. тачка 4) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је донео Закључак којим је одбацио предметни захтев.

Закључак Уставног суда
IУ-464/2003 од 2. фебруара 2006. године

Поступак доношења оспореног Плана окончан је по закону који је престао да важи, па нема процесних услова за оцену законитости поступка доношења Плана. Уставни суд, такође, није надлежан да цени садржај урбанистичких решења утврђених оспореним Регулационим планом, у који спада и одређивање локације за изградњу електроенергетских постројења у одређеном насељу, јер и према раније важећем и садашњем закону, у поступку израде и доношења плана, стручну контролу врши Комисија за планове коју оснива доносилац плана.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 9. фебруара 2006. године, разматрао предлог за оцену уставности и законитости Регулационог плана насеља Миријево ("Службени лист града Београда", број 20/02).

Уставни суд је, на основу члана 19. став 1. тач. 1) и 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео ЗАКЉУЧАК о одбацивању иницијативе.

Суд је овако одлучио из разлога што је оспорени План донет на начин и по поступку који је био прописан Законом о планирању и уређењу простора насеља ("Службени гласник РС", бр. 44/95, 16/97 и 46/98), који је престао да важи ступањем на снагу Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 47/2003). Имајући у виду да је поступак доношења оспореног Плана окончан на основу закона који је престао да важи, то нема процесних услова за оцену законитости поступка доношења оспореног Плана.

Уставни суд такође није надлежан да цени садржај урбанистичких решења утврђених оспореним Планом у који спада и одређивање локације за изградњу електроенергетског постројења у насељу Миријево, јер према раније важећем Закону и сада важећем Закону о планирању и изградњи, у поступку израде и доношења плана, стручну контролу врши Комисија за планове коју оснива доносилац плана, а коју чине стручњаци из области просторног планирања, урбанизма и грађевинарства.

Закључак Уставног суда
IУ-176/2005 од 9. фебруара 2006. године

Имајући у виду да се захтев не односи на изборни спор за који је Уставом и Законом о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука прописана надлежност Уставног суда, Уставни суд је донео Закључак којим је одбацио предметни захтев за одлучивање о изборном спору.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 2. марта 2006. године, разматрао захтев за одлучивање о изборном спору "против Репења Републичке изборне комисије, 02 број 013-192/04, од 1. маја 2004. године, Решења Републичке изборне комисије, 02 број 013-192/04, од 3. маја 2004. године и Пресуду Врховног суда Србије, Уж. 35/04, од 6. маја 2004. године".

Одредбом члана 125. став 1. тачка 7. Устава Републике Србије утврђено је да Уставни суд одлучује о изборним споровима који нису у надлежности судова или других државних органа.

Имајући у виду одредбе чл. 95. и 97. Закона о избору народних посланика, на чију сходну примену упићује члан 1. Закона о избору председника Републике, произлази да заштиту изборног права у поступку предлагања кандидата за избор председника Републике обезбеђује Републичка изборна комисија и Врховни суд Србије. У складу са тим, према оцени Уставног суда, предмети захтев не односи се на изборни спор за који је према члану 125. став 1. тачка 7. Устава и члану 31. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/91 и 101/05) надлежан Уставни суд. Из наведених разлога и на основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, као и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), Уставни суд је донео Закључак којим је одбацио предметни захтев за одлучивање о изборном спору.

Закључак Уставног суда

IVУ-207/2005 од 2. фебруара 2006. године

Уставни суд није надлежан за оцену конкретних радњи и поступака у току спровођења избора органа месне заједнице, нити за давање мишљења о законитости проведених избора органа месне заједнице.

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 16. марта 2006. године разматрао предло за оцену законитости Одлуке о месним заједницама на територији општне Лајковац, коју је на седници одржаној 20. априла 2001. године донело Општинско веће општине Лајковац и на основу члана 125. Устава Републике Србије, члана 19. став 1. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) и члана 35. став 1. тачка 7. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95) донео Закључак о одбацивању предлога.

Уставни суд је донео наведени закључак, с обзиром на то да подносилац предлога у остављеном року није поступио по захтеву Уставног суда да, сагласно одредби члана 21. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, представку употпуни, наведе ознаку одредбе акта које сопорава и разлоге оспоравања на којима заснива захтев.

Поводом захтева за давање мишљења о законитости појединих радњи у поступку спровођења избора у месној заједници Непричава, од 5. јуна 2005. године и у поступку избора руководства месне заједнице Непричава, од 26. јуна 2005. године, обавештавамо вас да Уставни суд, сагласно одредби члана 125. Устава, није надлежан за оцену конкретних радњи и поступака у коту спровођења избора органа месне заједнице нити за давање мишљења о законитости проведених избора органа месне заједнице.

Закључак Уставног суда
IY-345/2002 од 16. марта 2006. године

О питањима примене оспореног Правилника, у време његовог важења, Уставни суд, сагласно одредбама члана 125. Устава, није надлежан да одлучује, а у конкретном случају, о законитости одлука донетих у примени овог правилника у току је спор пред надлежним, редовним судом. Како је, при томе, иницијатива поднета Уставном суду неблаговремена, то је Суд исту одбацио, због недостатка преоцесних претпоставки за вођење поступка и одлучивање.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 30. марта 2006. године, разматрао је Вашу иницијативу за оцену уставности и законитости Правилника о решавању стамбених потреба радника Школе за основно музичко образовање "Др Војислав Вучковић", Чачак, од 14. децембра 2000. године, и на основу члана 19. став 1. тачка 2) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 6. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању иницијативе.

Уставни суд је у спроведеном поступку утврдио да је оспорени Правилник, са оспореном одредбом члана 13. став 1., престао да важи 20. јула 2002. године, даном ступања на снагу Уредбе о решавању стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица код корисника средстава у држаној својини ("Службени гласник РС", бр. 42/02, 76/02., 125/03 и 88/04), коју је донела Влада Републике Србије, на основу чл. 6. и 29. Закона о средствима у војини Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 53/95, 3/96, 54/96 и 32/97), а којом су непосредно уређени услови и начин решавања стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица код корисника државних средстава, у које, као установа, спада и Школа за основно музичко образовање "Др Војислав Вучковић" из Чачка.

С обзиром на то да је иницијатива поднета 21. новембра 2005. године, а након протекла рока из члана 125. став 2. Устава Републике Србије којем се могу оцењивати прописи и општи акти који су престали да важе, јер тај рок износи годину дана од престанка важења и у односу на оспорени Правилник истекао је 20. јула 2003. године, то, по оцени Уставног суда, нису испуњене процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање о оцени уставности и законитости тог акта. О питањима примене Правилника у време његовог важења, Уставни суд, сагласно одредбама члана 125. Устава, није надлежан да одлучује, а у конкретном случају, о законитости одлука донетих у примени овог правилника у току је спор пред надлежним редовним судом, по тужби подносиоца иницијативе.

Из наведених разлога, Уставни суд је поднету иницијативу одбацио.

Закључак Уставног суда
IУ-402/2005 од 30. марта 2006. године

У вези захтева из иницијативе да Уставни суд оствари увид у статуте Школе, да о њима да мишљење и о томе обавести органе Школе, Уставни суд, сагласно одредби члана 52. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије, не одлучује о представкама којима се траже правни савети и мишљења о појединим питањима.

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 1. јуна 2006. године на основу члана 125. Устава Републике Србије и члана 19. став 1. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), донео Закључак о одбацивању иницијативе за оцену устаности и законитости Статута ("Пречишћени текст") Основне школе "Јован Стерија Поповић" - Нови Београд, који је донео Школски одбор на седници одржаној 13. октобра 2005. године.

У претходном поступку Уставни суд је утврдио да у иницијативи нису наведене одредбе Статута које се оспоравају, као ни одредбе Устава и закона са којима оспорени акт није у сагласности. Сагласно одредби члана 21. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, од ницијатора је затражено да иницијативу употпуни и наведе ознаку одредбе акта који оспорава, разлоге оспоравања на којима заснива захтев, као и друге податке од значаја за оцену уставности и законитости, уз упозорење да ће Уставни суд, на основу члана 19. став 1. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, одбацивати иницијативу ако у остављеном року не откони недостатке који онемогућавају поступање по иницијативи.

Како у остављеном року нисте поступили по наведеном захтеву, Уставни суд је одлучио да одбаци вашу иницијативу.

У вези захтева из иницијативе да Уставни суд оствари увид у статуте Школе, да о њима да мишљење и о томе обавести директора Школе, Школски одбор и Наставничко веће, указујемо да Уставни суд, сагласно одредби члана 52. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), не одлучује о представкама којима се траже правни савети и мишљења о појединим питањима.

Закључак Уставног суда
IУ-405/2005 од 1. јуна 2006. године

Суд је одбацио иницијативу, због непостојања процесних претпоставки за заснивање надлежности овог Суда да одлучује о потреби измене наведене одредбе Одлуке.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 2. марта 2006. године разматрао иницијативу за измену одредбе члана 3. тачка Б. алинеја 2. Одлуке о правима и обавезама корисника превоза возилима Градског саобраћајног предузећа "Београд" ("Службени лист града Београда", бр. 11/93, 22/95, 18/96 и 20/98) и донео Закључак о одбацивању иницијативе.

Суд је одбацио иницијативу Бранислава Степића из Београда због непостојања процесних претпоставки за заснивање надлежности овог Суда да одлучује о потреби измене наведене одредбе Одлуке, односно, да покрене поступак за утврђивање њене неуставности из разлога што норма не садржи решења на која се указује у иницијативи. Овај Закључак Суд је донео на основу члана 125. Устава, члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05).

Закључак Уставног суда
IУ-199/2003 од 2. марта 2006. године

г) Остало

- Протек рока за покретање поступка

Уставни суд је утврдио да је оспорени Закон престао да важи 26. новембра 1998. године, а иницијатива је поднета 4. августа 2005. године, па су се стекли процесни услови за одбацивање иницијативе, у смислу члана 125. став 2. Устава, према коме Уставни суд оцењује уставност закона и уставност и законитост прописа и других општих аката који су престали да важе, ако од престанка важења до покретања поступка није протекло више од једне године.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 16. фебруара 2006. године, на основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тач. 3. и 6. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије, донео **З а к љ у ч а к** о одбацивању иницијативе за оцену уставности Закона о промету непокретности ("Службени гласник РС", 43/81, 24/85, 28/87, 6/89, 30/89 и 40/89 и "Службени гласник РС", бр. 53/93, 67/93, 48/94 и 53/95) и Решења Врховног суда Србије Рев. 3191/91 од 29. јануара 1992. године.

Уставни суд је утврдио да је оспорени Закон престао да важи 26. новембра 1998. године, а иницијатива је поднета 4. августа 2005. године, па су се стекли процесни услови за одбацивање иницијативе, у смислу члана 125. став 2. Устава Републике Србије, према коме Уставни суд оцењује уставност закона и уставност и законитост прописа и других општих аката који су престали да важе ако од престанка важења до покретања поступка није протекло више од једне године. Оспорено Решење Врховног суда Србије представља појединачни правни акт за чију оцену није надлежан Уставни суд, у смислу члана 125. став 1. Устава, па је Суд одбацио иницијативу и у овом делу.

Закључак Уставног суда
IУ-299/2005 од 16. фебруара 2006.

Сличан правни став Уставни суд је изразио и у закључцима: IУ-447/2004 од 18. маја 2006. године, IУ-297/2005 од 19. јануара 2006. и IУ-402/2005 од 30. марта 2006. године.

Уставни суд је утврдио да оспорени Закон не представља правни основ за заснивање нових правних односа, па стога, без обзира што последице његове примене трају и даље, он није део позитивног правног поретка Републике Србије. Пошто је оспорени Закон престао да важи његовим извршењем, стекли су се услови за одбацивање захтева, у смислу члана 125. став 2. Устава.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 16. фебруара 2006. године, на основу члана 19. став 1. тачка 2) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 6. Пословника о раду Устаног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео **З а к љ у ч а к** о одбацивању предлога за утврђивање неуставности одредаба чл. 1. и 2. Закона о враћању Удружењу новинара Социјалистичке Републике Србије права у погледу коришћења и располагања непокртностима као друштвеним средствима ("Службени гласник РС", број 56/76).

Уставни суд је утврдио да је оспорени Закон извршен једном применом, тј. уписом у земљишне књиге права у погледу коришћења и располагања зградом у улици Генерал Жданова бр. 28 у Београду. Наведени Закон не представља правни основ за заснивање нових правних односа па стога, без обзира на то што последице његове примене трају и даље, од није део позитивног правног поретка Републике Србије. Пошто је оспорени Закон, престао да важи његовим извршењем, Суд је утврдио да су се стекли услови за одбацивање захтева, у смислу члана 125. став 2. Устава, према коме Уставни суд оцењује уставност закона и уставност и законитости прописа и других општих аката који су престали да важе, ако од престанка важења до покретања поступка није протекло више од једне године. О наводима који се односе на статус појединих удружења новинара, њихове међусобне односе и права у погледу коришћења одређеног пословног простора и судског спора који се с тим у вези води, није надлежан да одлучује Уставни суд, према члану 125. став 1. Устава.

Закључак Уставног суда
IУ-219/2005 од 16. фебруара 2006.

- Застајање с поступком

Уставни суд је, на основу члана 41. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука донео Закључак, којим се застаје са поступком оцене законитости оспорене одредбе Одлуке и даје могућност доносиоцу да, у остављеном року, Одлуку усагласи са законом.

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 23. марта 2006. године, разматрао захтев генералног директора ГСП-а "Београд" да се застане са поступком оцењивања законитости одредбе члана 23. Одлуке о правима и обавезама корисника превоза возилима Градског саобраћајног предузећа "Београд" ("Службени лист града Београда", број 11/93) и на основу члана 41. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и

101/05) и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95) донео Закључак, којим се застаје са поступком оцене законитости одредбе члана 23. наведене Одлуке и даје могућност Управном одбору ГСП-а "Београд" да у року од 90 дана од дана пријема овог дописа, Одлуку усагласи са законом. Уставни суд је такође закључио да Управни одбор ГСП-а "Београд" у остављеном року обавести Уставни суд о поступању по овом Закључку.

Закључак Уставног суда
IУ-467/2004 од 23. марта 2006.

Уставни суд је, на основу члана 41. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије, донео Закључак којим застаје са поступком оцене уставности и законитости и даје могућност Скупштини општине Апатин да, у року од 60 дана, од дана пријема дописа Суда, усагласи с Уставом и законом оспорени члан Статута.

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 11. маја 2006. године, разматрао захтев Скупштине општине Апатин да се застане са поступком оцењивања уставности и законитости члана 7. Статута општине Апатин ("Службени лист општине Апатин", број 6/2002) и на основу члана 41. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95) донео Закључак којим се застаје са поступком оцене уставности и законитости и даје могућност Скупштини општине Апатин да, у року од 60 дана, од дана пријема дописа Уставног суда усагласи с Уставом и законом наведени члан Статута. Уставни суд је такође, закључио да Скупштина општине Апатин у остављеном року обавести Уставни суд о поступању по овом Закључку.

Закључак Уставног суда
IУ-379/2004 од 11. маја 2006.

Уставни суд је, разматрајући захтев Скупштине Аутономне Покрајине Војводине да се продужи рок за застајање са поступком оцењивања уставности оспорене Одлуке, донео Закључак којим се продужава рок за застајање са поступком и даје могућност Скупштини Аутономне Покрајине Војводине да у утврђеном року Одлуку усагласи с Уставом, те да у истом року обавести Суд о поступању по донетом Закључку.

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 15. јуна 2006. године, разматрао захтев Скупштине Аутономне Покрајине Војводине да Уставни суд продужи рок за застајање са поступком оцењивања уставности Одлуке о застави Аутономне Покрајине Војводине ("Службени лист АПВ", број 2/04), и на основу члана 41. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), донео закључак којим се продужава рок за застајање с поступком оцене уставности наведне одлуке и даје могућности

Скупштини Аутономне Покрајине Војводине да до краја другог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2006. години, Одлуку усагласи с Уставом. Уставни суд је такође закључио да Скупштина Аутономне Покрајине Војводине у остављеном року обавести Уставни суд о поступању по овом закључку.

Закључак Уставног суда
IУ-137/2004 од 15. јуна 2006.

Уставни суд је, након разматрања захтева Скупштине Аутономне Покрајине Војводине, донео Закључак којим се продужава рок за застајање са поступком оцене уставности и законитости оспорене Одлуке и даје могућност подносиоцу захтева да у утврђеном року Одлуку усагласи с Уставом и законом, те да у истом року обавести Суд о поступању по овом Закључку.

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 15. јуна 2006. године, разматрао захтев Скупштине Аутономне покрајине Војводине да Уставни суд продужи рок за застајање са поступком оцењивања уставности и законитости Одлуке о употреби историјског знамења Аутономне Покрајине Војводине ("Службени лист АПВ", број 10/02) и на основу члана 41. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), донео закључак којим се продужава рок за застајање са поступком оцене уставности и законитости наведне Одлуке и даје могућност Скупштини Аутономне покрајине Војводине да до краја другог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2006. години, Одлуку усагласи с Уставом и законом, Уставни суд је такође закључио да Скупштина Аутономне покрајине Војводине у остављеном року обавести Уставни суд о поступању по овом закључку.

Закључак Уставног суда
IУ-187/2002 од 15. јуна 2006.

- Окончавање поступка

Полазећи од тога да је иницијатива у овој правној ствари повучена и да није било основа да Уставни суд настави поступак у смислу члана 24. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, због недостатка процесних претпоставки за одлучивање о поднетом захтеву, Суд је поступак за оцену уставности и законитости оспорених одредаба Статута окончао.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 16. фебруара 2006. године, разматрао је Вашу иницијативу за покретање поступка за оцену уставности и законитости чл. 27. до 36. Статута Фонда за финансирање изградње и расподелу станова солидарности – пречишћен текст ("Службени лист општине Панчево", бр. 2/99 и 3/99), и на основу члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/2005) и члана 35. став 1. тачка 9. Пословника

о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео **З а к љ у ч а к** о окончавању поступка.

Уставни суд је у спроведеном поступку утврдио да сте поднеском од 28. септембра 2005. године одустали од иницијативе, а да, према одредбама члана 125. Устава Републике Србије, Уставни суд није надлежан да одлучује о оспореном пречишћеном тексту Статута, јер пречишћени текст представља редакцијско-техничко и помоћно средство за примену прописа а није општи правни акт који ступа на снагу и производи правно дејство, као и да није надлежан да одлучује о примени прописа у смислу навода из иницијативе.

Полазећи од тога да је иницијатива у овој правној ствари повучена и да није било основа да Уставни суд настави поступак у смислу члана 24. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, због недостатка процесних претпоставки за одлучивање о поднетом захтеву, Суд је поступак за оцену уставности и законитости чл. 27. до 36. наведеног Статута окончао.

Закључак Уставног суда
IУ-250/2005 од 16. фебруар 2006.

С обзиром да је предлагач одустао од предлога, као и да Уставни суд није нашао основа да сам настави поступак, Суд је донео Закључак којим је окончао поступак за оцену уставности одредаба оспорене Одлуке.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 30. марта 2006. године, разматрао предлог за оцену уставности тач. I и II Одлуке о образовању Анкетне комисије Народне скупштине Републике Србије ради сагледавања стања и утврђивања чињеница постојања или непостојања злоупотребе службеног положаја највиших државних функционера и неовлашћеног поступања лица у њиховој служби ("Службени гласник РС", број 42/02).

С обзиром на то да сте поднеском од 7. марта 2006. године обавестили Уставни суд да одустајете од предлога за оцену уставности оспорене Одлуке, као и да Суд није нашао основа да сам настави поступак, Уставни суд је на основу члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 10. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак којим је окончао поступак за оцењивање уставности тачк I и II Одлуке.

Закључак Уставног суда
IУ-135/2005 од 30. марта 2006.

Сличан став Уставни суд је заузео и у Закључку IУ-279/2004 од 16. марта 2006. године.

- Оспорени акт није објављен

Уставни суд је донео наведени Закључак, јер је утврдио да нема процесних претпоставки за вођење поступка пред Уставним судом, зато што оспорена Одлука није објављена, нити је ступила на снагу у складу с Уставом и не производи правно дејство.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 2. фебруара 2006. године, разматрао иницијативу Слађане Кастратовић из Јасике за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Одлуке о изменама и допунама Одлуке о систематизацији послова и радних задатака Главне филијале Крушевац, број 2690 од 22. децембра 2004. године, коју је донео главни директор Главне филијале Крушевац, Комерцијалне банке а.д. Београд и на основу члана 19. став 1. тачка 4) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), донео Закључак о одбацивању наведене иницијативе.

Уставни суд је донео наведени Закључак, јер је утврдио да нема процесних претпоставки за вођење поступка пред Уставним судом зато што оспорена Одлука није објављена, није је ступила на снагу у складу с Уставом и не производи правно дејство.

Закључак Уставног суда
IУ-214/2005 од 02. фебруара 2006.

Исти правни став Уставни суд је заузео и у закључцима: IУ-204/2004 и IУ-384/2005 од 26. јануара 2006. године и IУ-417/2005 од 01. јуна 2006. године.

Према ставу Уставног суда, општи акт који није објављен, сагласно члану 120. Устава, није ступио на снагу и не производи правно дејство.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 16. марта 2006. године разматрао иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости чл. 13. и 14. Правилника о зарадама радника Д.О.О. "Велмотранс Транспорт", Ћуприја, од 20. септембра 2000 године и донео **З а к љ у ч а к о** одбацивању поднете иницијативе.

Иницијативом је изричито захтевана оцена законитости одредаба чл. 13. и 14. Правилника у односу на члан 48. Закона о основама радних односа ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96 и 51/99) и чланом 63. Закона о радним односима Службени гласник РС", број 55/96), који су престали да важе. Према ставу Уставног суда, не постоје процесне претпоставке за вођење поступка за оцену законитости општег акта у односу на законе које су престали да важе. Осим тога, увидом о оспорени Правилник, Уставни суд је утврдио да се Правилник примењује даном доношења (члан 20.), што значи без објављивања. Како, према ставу Уставног суда, општи акт који није објављен, сагласно члану 120. Устава Републике Србије, није ступио на снагу и не производи правно дејство, Уставни суд је, из наведених разлога решио да одбаци поднету иницијативу.

Закључак Уставног суда
IУ-320/2005 од 16. марта 2006.

- Анонимна иницијатива

Суд је донео Закључак којим је одбацио иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости оспорене

одредбе Одлуке, с обзиром да је у питању анонимна иницијатива, а Суд није нашао основа за покретање поступка.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 6. јула 2006. године на основу члана 19. став 1. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр.32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 8. Пословника о раду Уставног Суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео је **З а к љ у ч а к** којим је одбацио иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 16. Одлуке о Општинском већу Општине Прибој ("Службени лист Општине Прибој", број 19/2003) с обзиром на то да је у питању анонимна иницијатива, а Суд није нашао основа за покретање поступка.

Закључак Уставног суда
IУ-434/2005 од 6. јула 2006.

Пошто су оспорена Уредба и закон на основу кога је донета престали да важе, а у питању је анонимна иницијатива, не постоје процесне претпоставке за даље вођење поступка оцене оспорене Уредбе.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 16. марта 2006. године на основу члана 19. став 1. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 8. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео је **Закључак** којим је одбацио иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 5. тачка 1) Уредбе о коришћењу подстицајних средстава за унапређење села у 2005. години ("Службени гласник РС", број 10/2005).

Уставни суд је утврдио да будући да је престала да важи оспорена Уредба као и Закон о буџету Републике Србије за 2005. годину а и у питању је анонимна иницијатива, не постоје процесне претпоставке за даље вођење поступка оцене оспорене Уредбе.

Закључак Уставног суда
IУ-38/2005 од 16. марта 2006.

С обзиром на то да иницијативом није прецизирано који правилник о систематизацији радних места се тачно оспорава, нису наведене одредбе Правилника које се оспоравају, нити одредбе закона у односу на које се тражи оцена законитости правилника, а прецизирање анонимне иницијативе није могуће тражити, Уставни суд је донео наведени **Закључак.**

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 18. маја 2006. године, разматрао анонимну иницијативу за покретање поступка за оцену законитости "Правилника о систематизацији радних места у Министарству унутрашњих послова", и на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових

одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 8. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95) донео Закључак којим се одбацује иницијатива.

С обзиром на то да иницијативом није прецизирано који правилник о систематизацији радних места у Министарству унутрашњих послова се оспорава, нису наведене одредбе правилника које се оспоравају, нити одредбе Закона о унутрашњим пословима у односу на које се тражи оцена законитости правилника, а прецизирање иницијативе у смислу члана 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95) није могуће тражити, јер је у питању анонимна иницијатива, Уставни суд је донео наведени Закључак.

Закључак Уставног суда
IУ-11/2004 од 18. маја 2006.

Сличан правни став Уставни суд је заузео и у Закључку IУ-463/2004 од 6. априла 2006. године

- Оцена сопственог акта

С обзиром на то да је предлог за оцену уставности и законитости оспореног Правилника поднео доносилац овог акта, да предлог нема значење захтева за оцену уставности и законитости, јер се тражи мишљење о Правилнику, односно законитости његове примене по престанку важења и тумачење начина примене прописа који уређују решавање стамбених потреба запослених код подносиоца предлога, о којим захтевима Уставни суд није надлежан да олучује, као и да је предлог поднет након протекла рока у којем се могу оцењивати прописи и општи акти који су престали да важе, то нису испуњене процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање у овој уставно-правној ствари.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 30. марта 2006. године, разматрао је предлог ваше школе за оцену уставности и законитости Правилника о решавању стамбених питања Техничке школе у Новој Вароши, од 13. децембра 2001. године, и на основу члана 19. став 1. тач. 1), 2) и 4) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тач. 3. и 6. и став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео **З а к љ у ч а к** о одбацавању иницијативе.

Уставни суд је у спроведеном поступку утврдио да је оспорени Правилник престао да важи 20. јула 2002. године, даном ступања на снагу Уредбе о решавању стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица код корисника средстава у државној својини ("Службени гласник РС", бр. 41/02, 76/02, 125/03 и 88/04), коју је донела Влада Републике Србије, на основу чл. 9. и 29. Закона о средствима у својини Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 53/95, 3/96, 54/96 и 32/97), а којом су непосредно уређени услови и начин решавања стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица код корисника државних средстава, у које, као установа, спада и Техничка школа у Новој Вароши.

С обзиром на то да је предлог за оцену уставности и законитости наведеног Правилника поднео доносилац овог акта, тражећи оцену сопственог акта, да предлог нема значење захтева за оцену уставности и законитости, јер се тражи мишљење о Правилнику, односно законитости његове примене по престанку важења и тумачење начина примене прописа који уређују решавање стамбених потреба запослених код подносиоца предлога, а о тим захтевима Уставни суд, према одредбама члана 125. Устава Републике Србије, није надлежан да одлучује, као и да је предлог поднет 5. децембра 2005. године, након протеча рока из члана 125. став 2. Устава у којем се могу оцењивати прописи и општи акти који су престали да важе, који износи годину дана од престанка важења и у конкретном случају је истекао 20. јула 2003. године, то по оцени Уставног суда, нису испуњене процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање у овој правој ствари.

Из наведених разлога, Уставни суд је поднети предлог одбацио.

Закључак Уставног суда
IУ-416/2005 од 30. марта 2006.

- Непрецизна представка

Уставни суд је донео наведени Закључак, јер је утврдио да у остављеном року подносилац иницијативе није отклонио недостатке који онемогућавају поступање Уставног суда по иницијативи.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 25. маја 2006. године, разматрао је Вашу иницијативу за оцену уставности "неког новог закона према коме се стоматолошке услуга плаћају у пуном износу" и на основу члан 19. став 1. тачка 3) зп, на седници одржаној 25. маја 2006. године, разматрао је Вашу иницијативу за оцену уставности "неког новог закона према коме се стоматолошке услуга плаћају у пуном износу" и на основу члан 19. став 1. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 7. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању наведне иницијативе.

Уставни суд је донео наведени Закључак, јер је утврдио да у остављеном року подносилац иницијативе није отклонио недостатке који онемогућавају поступање Уставног суда по иницијативи.

Закључак Уставног суда
IУ-56/2006 од 25. маја 2006.

Сличан став Уставни суд је заузео и у закључцима IУ-339/2005 и IУ-330/2005 од 13. априла 2006. године.

Уставни суд је у спроведеном поступку утврдио да подносилац захтева није поступио по дописима Суда којима је тражено прецизирање захтева, чиме је онемогућено поступање Суда по поднетом захтеву.

Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 6. априла 2006. године, разматрао је захтев за оцену уставности Појединачног

колективног уговора Акционарског друштва Југословенско речно бродарство од 17. марта 2003. године, Правилника о стимулативном награђивању запослених Акционарског друштва Југословенско речно бродарство од 17. марта 2003. године и "свих осталих аката које потписују репрезентативни синдикати и послодавац" и на основу члана 19. став 1. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), и члана 35. став 1. тачка 7. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању захтева.

Уставни суд је у спроведеном поступку утврдио да подносилац захтева није поступио по дописима Суда којима је тражено прецизирање захтева чиме је онемогућено поступање Уставног суда по поднетом захтеву.

Имајући у виду наведено, Уставни суд је поднети захтев одбацио.

Закључак Уставног суда
IУ-445/2003 од 6. априла 2006.

Уставни суд је утврдио да у остављеном року подносилац иницијативе није отклонио недостатке који онемогућавају поступање Уставног суда по иницијативи, односно да за вођење поступка и одлучивање по захтеву за решавање сукоба надлежности нису испуњене процесне претпоставке утврђене законом, јер подносилац захтева није страна у сукобу нити лице поводом чијег је права настао сукоб надлежности.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 16. марта 2006. године, разматрао је иницијативу Станислава Дошића из Лознице за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости општих аката Основне школе "Доситеј Обрадови" из Клупаца код Лознице и то: 1. Пословника о раду школског одбора, 2. Правилника о систему послова и радних задатака, 3. Правилника о похваљивању, награђивању и одговорности ученика, 4. Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности запослених и 5. Правилника о раду, као и захтев за одлучивање о сукобу надлежности између Просветне инспекције Општине Лозница и Уставног суда Републике Србије у поступку забране Одновној школи "Доситеј Обрадовић" из Клупаца код Лознице да користи неускађена нормативна акта до њиховог усклађивања са законом и на основу члана 19. став 1. тач. 3) и 49 Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 7. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању наведене иницијативе, односно захтева за одлучивање о сукобу надлежности.

Уставни суд је донео Закључак, јер је утврдио да у остављеном року подносилац иницијативе није отклонио недостатке који онемогућавају поступање Уставног суда по иницијативи, односно да за вођење поступка и одлучивање по захтеву за решавање сукоба надлежности нису испуњене процесне претпоставке утврђене законом, јер подносилац захтева није страна у сукобу нити лице поводом чијег је права настао сукоб надлежности.

Закључак Уставног суда
IУ-403/2005 од 16. марта 2006.

- Одлучивање о акту о коме је већ донет Закључак Суда

Имајући у виду да је у раније спроведеном поступку Уставни суд донео Закључак којим је одбацио иницијативу за покретање поступка за уврђивање неуставности оспореног Закона, из разлога што је оспорени Закон донет на основу овлашћења садржаних у Уставу Федеративне Народне Републике Југославије, који је, као историјски закон, извршен пре доношења Устава СФРЈ из 1974. године, па сагласно томе, не представља основ за заснивање нових правних односа, те да је оспорени Закон престао да важи пре истека рока из члана 125. став 2. Устава Републике Србије, Суд је оценио да не постоје процесне претпоставке за оцењивање уставности истог Закона.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 23. фебруара 2006. године, разматрао захтев групе грађана чији сте Ви први потписник, којим је затражена оцена примене Закона о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта ("Службени лист ФНРЈ", број 52/58).

Уставни суд је, на основу члана 19. став 1. тачка 1. и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), донео Закључак о одбацивању захтева.

Суд је овако одлучио јер, у смислу члана 125. став 1. Устава Републике Србије, није надлежан да одлучује о примени закона, нити о међусобној сагласности закона, као општих аката исте правне снаге. Такође Вас обавештавамо да је Суд у раније спроведеном поступку, на седници одржаној 3. фебруара 2005. године, донео Закључак број ГУ-178/2004, којим је одбацио иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности Закона о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта ("Службени лист ФНРЈ", број 52/58, 3/59, 24/59 и 24/61), из разлога што је оспорени Закон донет на основу овлашћења садржаних у Уставу Федеративне Народне Републике Југославије, који је, као историјски закон, извршен пре доношења Устава СФРЈ из 1974. године, па сагласно томе, не представља основ за заснивање нових правних односа. Имајући у виду да је оспорени Закон престао да важи пре истека рока из члана 125. став 2. Устава Републике Србије, Суд је оценио да не постоје процесне претпоставке за оцењивање његове уставности.

Закључак Уставног суда
ГУ-70/2005 од 23. фебруара 2006.

Полазећи од тога да је о уставности и законитости оспорене Одлуке Уставни суд већ одлучивао доношењем наведеног Закључка, а да из нових навода из поднетих доказа не произлази да има основа за поновно одлучивање о истој Одлуци, односно оспореној одредби Одлуке, те да нису испуњене ни процесне претпоставке за одлучивање о захтеву за "обуставу извршења свих појединачних одлука које су донесене на основу ове Одлуке" када се о главном захтеву не доноси мериторна одлука, Суд је иницијативу одбацио.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 20. јула 2006. године, разматрао је заједничку иницијативу Грујић Милорада, Грубишић Жарка

и Предрага Роље из Земуна, за покретање поступка за оцену уставности и законитости одредбе члана 2. став 3. Одлуке о решавању стамбених потреба запослених НИС-ГАС, дела предузећа за транспорт и промет природног и течног гаса, у саставу НИС-Нафтна индустрија Србије, Нови Сад, од 16. септембра 1997. године, и на основу члана 19. став 1. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео **З а к љ у ч а к** о одбацивању иницијативе.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је већ одлучивао о оспореном акту. Наиме, Суд је на седници од 6. марта 2003. године, на основу члана 19. став 1. тачка 4) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије, донео Закључак број IV-22/2001, којим је одбацио иницијативу за покретање поступка за оцену уставности и законитости члана 10. Одлуке о решавању стамбених потреба запослених НИС-ГАС, дела предузећа за транспорт и промет природног и течног гаса, у саставу НИС-Нафтна индустрија Србије, Нови Сад, од 16. септембра 1997. године, због недостатка процесних претпоставки за вођење поступка и одлучивање о уставности и законитости оспореног акта, јер је утврдио: да је оспорена Одлука престала да важи ступањем на снагу Правилника о решавању стамбених потреба запослених радника у НИС-ГАС, делу предузећа за транспорт и промет природног и течног гаса, у саставу НИС-Нафтна индустрија Србије, Нови Сад, од 27. новембра 2001. године; да је и тај Правилник престао да важи ступањем на снагу Уредбе о решавању стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица код корисника средстава у државној својини ("Службени гласник РС", бр. 41/02, 76/02 и 125/03), коју је донела Влада Републике Србије, на основу чл. 9. и 29. Закона о средствима у својини Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 53/95...32/97); да наведена Уредба уређује услове и начин решавања стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица код корисника државних средстава, у које спадају и јавна предузећа чији су оснивачи Република или територијалне јединице, основе, мерила и поступак за утврђивање реда првенства, органе за одлучивање и друга питања од значаја за решавање стамбених потреба наведених лица, да се Уредба непосредно примењује, те да даном ступања на снагу ове уредбе престају да важе сви прописи и општи акти по којима су решаване стамбене потребе код корисника средстава у државној својини у смислу члана 49. Закона о средствима у својини Републике Србије, а у конкретном случају ради се о таквом субјекту (чл. 1, 61. и 62. Уредбе).

Наводи иницијативе којима се одредба члана 2. став 3. Одлуке оспорава у односу на Устав СРЈ, Закон о становању и Закон о радним односима, по оцени Суда, нису од утицаја на другачије одлучивање у овој правној ствари, из разлога што: Уставни суд не одлучује о сагласности општих правних аката с Уставом Савезне Републике Југославије, који је престао да важи ступањем на снагу Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора, с обзиром на то да је, према члану 125. Устава Републике Србије, надлежан да одлучује о сагласности закона, других прописа и општих аката с овим Уставом; решавање стамбених потреба запослених у јавним предузећима, у које спада и доносилац оспорене Одлуке, од ступања на снагу Уредбе о решавању стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица код корисника средстава у државној својини, не уређује се Законом о становању ("Службени гласник РС", бр.

50/92...26/01), већ том Уредбом, као и Законом о средствима у својини Републике Србије, у чијем је режиму Уредба донета; Закон о радним односима ("Службени гласник РС", бр. 55/96 и 28/01), који је престао да важи, није уређивао права запослених на решавање стамбених потреба.

Полазећи од тога да је о уставности и законитости оспорене Одлуке Уставни суд већ одлучивао доношењем наведеног Закључка, а да из нових навода и поднетих доказа не произлази да има основа за поновно одлучивање о истој Одлуци, односно оспореној одредби Одлуке, те да нису испуњене ни процесне претпоставке за одлучивање о захтеву за "обуставу извршења свих појединачних одлука које су донесене на основу ове Одлуке", из члана 42. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, када се о главном захтеву не доноси мериторна одлука, Суд је иницијативу одбацио.

Закључак Уставног суда
IУ-147/2005 од 20. јула 2006.

Уставни суд је утврдио да у конкретном случају не постоје разлози да поновно одлучивање, јер је Закључком донетим на седници од 8. септембра 2005. године, Суд оценио да нема процесних услова за оцену законитости поступка доношења оспореног акта са законом који је престао да важи.

Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 30. марта 2006. године, разматрао је захтев за преиспитивање Закључка Суда од 8. септембра 2005. године којим је одлучено о иницијативи за оцену законитости Одлуке о V изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова у предузећу ДПП "Протеинка" на акције Сомбор, од 28. марта 2002. године и на основу члана 19. став 1. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр.32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању захтева.

Уставни суд је утврдио да у конкретном случају не постоје разлози за поновно одлучивање Уставног суда, јер је на седници одржаној 8. септембра 2005. године, Суд оценио да нема процесних услова за оцену законитости поступка доношења наведеног акта са законом који је престао да важи, те да за овакву одлуку Суда није било од утицаја позивање иницијатора на Одлуку IУ-број 110/2003 ("Службени гласник РС", број 126/03), с обзиром да је поменута Одлука била заснована на одредбама Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01), који је важио у време доношења оспореног акта.

Имајући у виду наведено Уставни суд је поднети захтев одбацио.

Закључак Уставног суда
IУ-320/2004 од 30. марта 2006.

- Преиспитивање Закључка Суда

Уставни суд је донео Закључак о одбацивању захтева за преиспитивање раније донетог Закључка овог Суда, из разлога што Закључком није мериторно одлучивао о оспореној Одлуци, већ је

иницијатива одбачена због ненадлежности, а закључак о одбацивању иницијативе не подлеже преиспитивању.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 16. фебруара 2006. године, разматрао захтев за преиспитивање Закључка о одбацивању иницијативе за оцену уставности и законитости Одлуке о организовању Јавног урбанистичког предузећа "Урбанизам" - Стара Пазова ("Службени лист општине Стара Пазова број ", број 17/96), који је Уставни суд донео на седници одржаној 8. септембра 2005. године.

Уставни суд је, на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео ЗАКЉУЧАК о одбацивању захтева за преиспитивање Закључка број IY-445/04, од 8. септембра 2005. године, из разлога што Суд Закључком није мериторно одлучивао о оспореној Одлуци, већ је иницијативу одбацио због ненадлежности. Како Закључак о одбацивању иницијативе, у смислу члана 47. тачка 5) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), не подлеже преиспитивању, то је Ваш захтев одбачен.

Закључак Уставног суда
IY-445/2004 од 16. фебруара 2006.

Разматрајући захтев за преиспитивање Закључка Уставног суда, број IY-304/2005, од 2. фебруара 2006. године, Уставни суд је оценио да не постоје разлози за поновно одлучивање о уставности и законитости оспорене Одлуке, за коју је Уставни суд већ утврдио да по својој садржини и дејству не представља општи правни акт за чију је оцену уставности и законитости надлежан овај Суд.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 13. јула 2006. године, разматрао захтев за преиспитивање Закључка Уставног суда број IY 304/05, од 2. фебруара 2006. године.

Закључком Уставног суда број IY 304/05, од 2. фебруара 2006. године одбачена је иницијатива за оцену уставности и законитости Одлуке о расписивању избора за народне посланике у Народну скупштину Републике Србије ("Службени гласник РС", број 39/2000). Том приликом Уставни суд је оценио да Одлука о расписивању избора за народне посланике у Народну скупштину Републике Србије, којом су расписани избори за народне посланике у Народну скупштину, одређен дан одржавања тих избора и др., по својој садржини и дејству не представља општи правни акт за чију оцену уставности и законитости је, према члану 125. Устава Републике Србије, надлежан Уставни суд.

Разматрајући захтев за преиспитивање Закључка Уставног суда број IY 304/05, Уставни суд је оценио да не постоје разлози за поновно одлучивање Уставног суда о уставности и законитости Одлуке о расписивању избора за народне посланике у Народну скупштину Републике Србије. Из наведених разлога и на основу члана 19. став 1. тачка 4) Закона о поступку пред

Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС" бр. 32/91 и 67/93), као и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС" број 9/95), Уставни суд је донео Закључак којим је одбацио захтев за преиспитивање Закључка Уставног суда број IУ 304/05, од 2. фебруара 2006. године.

Закључак Уставног суда
IУ-304/2005 од 13. јула 2006.

II ПИСМА НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Уставном суду Републике Србије поднето је више захтева за заштиту изборног права поводом престанка мандата народних посланика пре истека времена на које су изабрани. Тим поводом, Уставни суд је разматрао и питање уставности појединих закона који уређују област заштите изборног права, проблеме који се јављају у вези са овом заштитом, као и Уставом утврђену улогу Уставног суда и могућности за заснивање његове надлежности у заштити изборног права.

Подсећамо да је Уставни суд Републике Србије, поводом оцењивања уставности појединих одредаба Закона о избору народних посланика, Закона о избору председника Републике, Закона о локалним изборима и Закона о локалној самоуправи, као и законитости других општих аката за спровођење избора, у октобру 2003. године упутио писмо Народној скупштини у којем је указао на уочене проблеме у остваривању уставности и законитости у области Уставом зајемченог изборног права грађана, који су последица одређених правних празнина и недоречености појединих законских решења, посебно оних која се тичу заштите посланичког мандата у току његовог трајања.

Како Народна скупштина није извршила одређене законодавне интервенције у области заштите Уставом зајемченог изборног права, а у међувремену је поднето неколико захтева за заштиту изборног права пред Уставним судом због престанка мандата народних посланика пре истека времена на које су изабрани, Уставни суд је поново разматрао проблеме у остваривању заштите посланичког мандата.

По оцени Уставног суда, и поред Уставом утврђене надлежности да одлучује о изборним споровима који нису у надлежности судова или других државних органа, услед непотпуности и неконзистентности законског уређивања правне заштите изборног права, посланички мандат (остварено изборно право), чији су основи стицања и престанка уређени изборним законодавством, остао је и даље правно незаштићен, чиме је, по схватању Уставног суда, доведено у питање остваривање уставних принципа суверености и политичког представништва грађана.

При томе, Уставни суд је посебно имао у виду:

- да је чланом 7. Закона о избору народних посланика ("Службени гласник РС", број 35/00, 57/03, 72/03, 18/04, 85/05 и 101/05) правна заштита изборног права поверена Републичкој изборној комисији, Врховном суду Србије и надлежним редовним судовима, и то само у току спровођења непосредних избора за народне посланике, а не и у току трајања посланичког мандата;

- да је чланом 9. Закона о избору народних посланика изборно право које ужива правну заштиту у материјално-правном смислу дефинисано тако да обухвата право грађана да на начин и по поступку који је утврђен овим законом бирају и буду бирани; кандидују и буду кандидовани, одлучују о предложеним кандидатима и изборним листама; да кандидатима јавно постављају питања; да буду правовремено, истинито, потпуно и објективно обавештени о програмима и активностима подносилаца изборних листа и о

кандидатима са тих листа, као и да располажу другима правима која су предвиђена овим законом. Према томе, ово право не обухвата правну заштиту оствареног бирачког права (посланички мандат);

- да је, у процесно-правном погледу, одредбама чл. 31-33. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), прописано да активну легитимацију за подношење захтева за одлучивање о изборном спору који није у надлежности судова или других државних органа има сваки бирач, кандидат за председника Републике, посланика, односно одборника и подносилац предлога кандидата, а не и изабрани народни посланик.

Из наведених одредаба закона произлази да је заштита изборног права сведена само на ток изборног поступка, а да правна заштита оствареног изборног права (посланичког мандата) није уређена изборним законодавством.

Уставни суд указује да, полазећи од наведених законских одредби, постоје како материјалноправна ограничења, тако и процесноправне сметње да се заснује надлежност Уставног суда у изборним споровима из члана 125. став 1. тачка 7. Устава Републике Србије. Истовремено, заштита посланичког мандата није законом уређена ни као надлежност Врховног суда Србије ни других државних органа. Због тога је заштита посланичког мандата у току његовог трајања до сада остваривана пред Судом Србије и Црне Горе (раније Савезним уставним судом) у поступку по уставној жалби (жалби грађана).

Уставни суд, констатујући да постоје неконзистентности и правне празнине у уређивању правне заштите изборног права, сматра да је због тога заштиту изборног права у његовој укупности, укључујући и заштиту посланичког мандата, нужно уредити на тај начин да се она делотворно обезбеђује, уз прецизно одређивање материјалних и процесних претпоставки заштите, органа надлежних за одлучивање о заштити, облика акта којим се у поступку одлучује и његовог правног дејства и последица.

Уставни суд стога поново указује Народној скупштини на неопходност одговарајућих измена у изборном законодавству, у циљу обезбеђивања целовите и делотворне правне заштите свих аспеката остваривања изборног права, као јединственог права.

Закључак Уставног суда

Су -121/2006 од 11. јула 2006.

III ПРАВНИ СТАВОВИ УСТАВНОГ СУДА

**ПОСТУПАЊЕ УСТАВНОГ СУДА У ПРЕДМЕТИМА У КОЈИМА СЕ
ТРАЖИ ОЦЕНА УСТАВНОСТИ И ЗАКОНИТОСТИ АКТА О КОЈИМА
ЈЕ СУД ВЕЋ ДОНЕО ЗАКЉУЧКЕ И У КОЈИМА СЕ ТРАЖИ
ПРЕИСПИТИВАЊЕ ЗАКЉУЧАКА**

Уставни суд Републике Србије, на седници од 21. јуна 2006. године, разматрао је информацију са предлогом Редакционе комисије Уставног суда и донео Закључак, којим је усвојио следеће

С т а в о в е :

1) Захтев за оцену уставности и законитости акта о коме је Уставни суд већ одлучивао доношењем закључка, због разлога из члана 19. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/2005) и члана 35. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), Суд ће закључком одбацити, с позивом на ону одредбу члана 19. став 1. Закона (тач. 1) до 4)), односно члана 35. став 1. (тач. 1. до 12.) Пословника која је била основ за доношење закључка када је Суд први пут одлучивао;

2) Захтев за преиспитивање закључка који је Уставни суд донео на основу члана 19. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука и члана 35. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије, Суд ће, такође, одбацити закључком, с позивом на одредбе члана 19. став 1. тачка 4) Закона и члана 35. став 2. Пословника.

**ПОСТУПАЊЕ УСТАВНОГ СУДА ПО НЕПОТПУНИМ
ПРЕДЛОЗИМА И ИНИЦИЈАТИВАМА**

Уставни суд Републике Србије, на седници од 6. јула 2006. године, разматрао је предлог Редакционе комисије Уставног суда од 30. јуна 2006. године и донео Закључак, којим је усвојио следећи

С т а в :

Када предлог или иницијатива за оцењивање уставности и законитости општег акта не садржи разлоге на којима се предлог или иницијатива заснива, односно одредбе Устава Републике Србије и закона у односу на које се тражи оцена уставности и законитости, као и друге податке неопходне за вођење поступка из члана 21. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/2005), Суд ће, применом одредбе члана 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), од подносиоца предлога или иницијативе увек затражити да предлог, односно иницијативу прецизира и употпуни наведеним подацима, уз упозорење да ће у случају да недостаци предлога или иницијативе не буду отклоњени у остављеном року, Суд исте одбацити, на основу одредаба члана 19. став 1. тачка 3) Закона и члана 35. став 1. тачка 7. Пословника.

Редакциона комисија Уставног суда Републике Србије је, ради потребе уједначавања правно-техничке садржине и начина израде одлука Уставног суда којима се поступак обуставља, на седници одржаној 14. јула 2006. године, на основу одредбе члана 6. Одлуке о организацији Уставног суда ("Службени гласник РС", број 56/2002), донела Закључак:

Када Суд донесе решење о обустави поступка, на основу члана 47. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/2005), у образложењу решења наводи се само чињенично стање у вези оспореног акта, односно његових оспорених одредаба и утврђење Суда у погледу разлога за обуставу поступка за утврђивање неуставности и незаконитости тог акта, односно образложење постојања процесно-правних разлога из члана 25. Закона, са релевантним правним стањем за такву одлуку, без изношења садржине прописа у односу на које би се вршила оцена и става Суда о уставности и законитости оспореног акта.

IV ПРЕДМЕТНИ РЕГИСТАР

Одредница	Број предмета	Страна
АКТИ МИНИСТАРСТАВА И ДРУГИХ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА И ОРГАНИЗАЦИЈА		
- Правилник о врсти стручне спреме наставника, стручних сарадника и помоћних наставника у гимназији	IУ-31/2006	201
- Правилник о медицинско-техничким помагалима која се обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања	IУ-55/2006	203
- Правилник о условима и начину остваривања права из здравственог осигурања	IУ-369/2004	205
- Одлука о учешћу осигураних лица у трошковима здравствене заштите	IУ-357/2004	210
- Статут Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање запослених	IУ-244/2005	213
- Одлука о висини накнада за коришћење путева	IУ-469/2004	215
- Одлука о ближим условима примене чл. 26. и 27. Закона о банкама и другим финансијским организацијама и Упутство о ближим условима примене чл. 26. и 27. Закона о банкама и другим финансијским организацијама	IУ-205/2003	217
- Правилник о начину коришћења средстава са подрачуна, односно других рачуна консолидованог рачуна трезора Републике	IУ-30/2004	219
- Наредба о спровођењу мера за спречавање појављивања и сузбијања заразних болести животиња за 2004. годину	IУ-307/2004	222
- Правилник о начину утврђивања основице пореза на имовину и друга права на непокретностима	IУ-412/2004 (пресуђена ствар)	225

ВЛАДА**а) УРЕДБЕ**

- Уредба о изгледу контролне акцизне маркице, врсти података на маркици и начину и поступку одобравања и издавања маркице, вођења евиденције о одобреним и издатим маркицама и обележавања цигарета и алкохолних пића	IУ-203/2006	157
- Уредба о решавању стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица код корисника средстава у државној својини	IУ-146/2002	160
- Уредба о положају појединих институција бивше Србије и Црне Горе и служби Савета министара	IУ-134/2006	167
- Уредба о финансирању надлежности које су прешле на Републику Србију с бивше Србије и Црне Горе	IУ-135/2004	174
- Уредба о издавању доплатне поштанске марке "Изградња Спомен-храма Светог Саве"	IУ-2/2006	182
- Уредба и средствима за посебне намене	IУ-243/2005	183
- Уредба о поступку и начину реструктурирања предузећа и других правних лица	IУ-159/2003	188
- Уредба о субвенционисању производње и складиштењу пшенице рода 2005. године	IУ-305/2005	192

- Уредба о заштити имовине делова предузећа чије је седиште на територији бивших република СФРЈ	IY-168/2004 (пресуђена ствар)	194
б) ОСТАЛО		
- Одлука о распуштању Скупштине општине Блаце и Привременог органа општине Блаце	IY-85/2006	180
ВРЕМЕНСКО ВАЖЕЊЕ ЗАКОНА И ДРУГИХ ОПШТИХ ПРАВНИХ АКТА		
- примена закона након његовог ступања на снагу	IY-459/2004 IY-140/2004 IY-218/2004	24 30 43
- важење аката, односно норми донетих на основу претходног закона, усклађивање са новим законом, односно прописом	IY-237/2005 IY-146/2002 IY-154/2005 IY-374/2005 IY-247/2005 IY-322/2004 IY-185/2002	41 160 341 347 349 351 351
- одложена примена закона	IY-425/2005 IY-108/2006	38 97
- нема повратног дејства оспорене норме	IY-459/2004 IY-218/2004 IY-203/2005 IY-357/2004	24 43 157 210
- временски период обухваћен законом	IY-256/2005	58
ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ		
- Одређивање јавног грађевинског земљишта	IY-151/2004	259
- Утврђивање критеријума за одређивање накнаде за уређивање грађевинског земљишта, одређивање организација које се ослобађају од плаћања дела накнаде за уређивање грађевинског земљишта	IY-327/2005	261
- Измена одредаба Одлуке о грађевинском земљишту које су престале да важе на основу Одлуке Уставног суда	IY-252/2005	265
ЗАКОНИ И ДРУГИ АКТИ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ		
- Кривични законик	IY-382/2005	78
- Закон о адвокатури	IY-239/2005	3
- Закон о амнестији	IY-72/2005 (пресуђена ствар)	135
- Закон о буџетском систему	IY-395/2005	4
- Закон висини стопе затезне камате	IY-371/2004	8
- Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање	IY-363/2004	10
- Закон о здравственом осигурању	IY-220/2005	73
- Закон о играма на срећу	IY-389/2005	16
- Закон о избору народних посланика	IY-71/2005 (пресуђена ствар)	137
- Закон о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву	IY-296/2004	77
- Закон о коморама здравствених радника	IY-423/2005	18
- Закон о локалној самоуправи	IY-274/2005	85

- Закон о Народној банци Србије	IY-8/2006	81
- Закон о допуни Закона о Народној банци Србије	IY-42/2005	22
- Закон о одржавању стамбених зграда	IY-29/2006	140
	(пресуђена ствар)	
- Закон о основама система образовања и васпитања	IY-140/2004	30
- Закон о осигурању	IY-459/2004	23
- Закон о осигурању имовине и лица	IY-102/2005	87
- Закон о парничном поступку	IY-110/2005	89
- Закон о пензијском и инвалидском осигурању	IY-185/2005	33
	IY-5/2005	36
	IY-82/2006	93
	IY-295/2005	94
	IY-108/2006	97
	IY-100/2006	101
	IY-33/2006	141
	(пресуђена ствар)	
	IY-418/2005	150
	(преиспитивање одлуке)	
- Закон о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању	IY-425/2005	38
	IY-108/2006	97
- Закон о уплати доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за поједине категорије осигураника	IY-390/2005	128
- Закон о планирању и изградњи	IY-237/2005	41
	IY-255/2005	91
	IY-218/2005	43
	IY-482/2004	143
	(пресуђена ствар)	
- Закон о пољопривредном земљишту	IY-65/2005	144
	(пресуђена ствар)	
- Закон о порезима на употребу, држање и ношење добара	IY-322/2005	149
	(пресуђена ствар)	
- Закон о пореском поступку и пореској администрацији	IY-460/2004	47
	IY-184/2004	106
	IY-419/2005	108
- Закон о порезу на промет	IY-242/2005	44
- Закон о предузећима	IY-295/2005	49
	IY-111/2005	112
- Закон о прекршајима	IY-392/2005	103
- Закон о пријављивању и евидентирању одузете имовине	IY-256/2005	57
- Закон о приватизацији	IY-167/2005	53
- Закон о привредним преступима	IY-108/2005	114
- Закон о раду	IY-186/2005	63
	IY-145/2004	116
- Закон о расподели трансферних средстава из буџета Републике Србије и учешћу општина, градова и града Београда у порезу на зараде у 2005. години	IY-368/2005	65
- Закон о сахрањивању и гробљима	IY-78/2005	118
- Закон о својинској трансформацији	IY-80/2004	145
	(пресуђена ствар)	
- Закон о становању	IY-371/2005	146
	(пресуђена ствар)	
- Закон о страним улагањима	IY-88/2005	120
- Закон о изменама и допунама Закона о судијама	IY-217/2004	67
	IY-191/2004	122

- Закон о судским таксама	IY-258/2004	72
- Закон о трговини	IY-76/2005	125
- Закон о фискалним касама	IY-188/2005	131
- Пословник Народне скупштине Републике Србије	IY-288/2005	132

ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА УСТАВНОГ СУДА

- Нису испуњени процесни услови за одлучивање по захтеву	IY-53/2004	375
	IY-164/2004	376
- Уступање захтева за обезбеђење извршења одлуке Уставног суда Влади Републике Србије	IY-53/2004	377

КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ

- Овлашћење за уређивање радног времена објаката у областима угоститељства, трговине и занатства, као и објеката за приређивање забавних игара и игара на срећу	IY-375/2005	266
	IY-309/2004	281
- Новчане казне за прекршаје који се прописују актом скупштине општине	IY-375/2005	267
	IY-91/2002	269
	IY-249/2004	271
- Овлашћење за прописивање надзора републичког органа над извршавањем прописа и других општих аката из надлежности општине	IY-249/2004	271
- Преношење овлашћења са скупштине општине на јавно предузеће за одлучивање о цени комуналних услуга	IY-243/2004	276
- Прописивање правила коришћења паркиралишта	IY-243/2004	276
- Уређивање услова обављања комуналне делатности одржавања чистоће јавних и других површина	IY-310/2005	283
- Уређивање комуналног реда и урбане дисциплине	IY-1/2005	285
- Прописивање обавезе корисника који писмено откаже снабдевање топлотном енергијом да надокнађује део трошкова те комуналне услуге	IY-491/2004	286
- Прописивање услова коришћења и наплате услуга изношења смећа	IY-457/2004	279
- Прописивање права и обавеза корисника комуналних услуга и начина наплате цене тих услуга	IY-464/2004	333

ЛОКАЛНИ ЈАВНИ ПРИХОДИ

- Уређивање накнаде за коришћење грађевинског земљишта у државној својини од стране јединице локалне самоуправе	IY-316/2005	254
---	-------------	-----

МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

- Овлашћење за распуштање органа месне заједнице, за оцену рада тих органа и за образовање привременог органа који обавља послове савета месне заједнице	IY-223/2005	243
	IY-178/2002	246
	IY-435/2005	250
- Избор органа месне заједнице и начин њиховог одлучивања	IY-223/2005	243
- Овлашћење за доношење акта о систематизацији послова стручне службе месне заједнице, као и за постављање и разрешавање секретара и помоћника секретара месне заједнице	IY-430/2005	252

ОБЈАВЉИВАЊЕ И СТУПАЊЕ НА СНАГУ

- Ступање на снагу општег акта независно од објављивања	IY-43/2006	231
- Ступање на снагу даном доношења	IY-435/2005	250
	IY-98/2004	303
	IY-46/2005	308
	IY-231/2005	327
- Ступање на снагу осмог дана од дана доношења	IY-120/2004	309
- Ступање на снагу даном објављивања, а нису утврђени нарочито оправдани разлози за раније ступање на снагу	IY-338/2005	340
- Постоје нарочито оправдани разлози за раније ступање на снагу	IY-235/2004	304
- Општи акт није објављен	IY-214/2005	423
	IY-204/2004	424
	IY-384/2005	424
	IY-320/2005	424
	IY-417/2005	424
- Ступање на снагу сагласно члану 120. Устава	IY-425/2005	38
	IY-357/2004	210
- Прописивање начина објављивања општег акта	IY-43/2006	231

ОПШТИНА И ГРАД

- Кворум за рад скупштине општине	IY-181/2004	234
- Образовање радне групе и ангажовање стручних лица за обављање појединих послова, од стране Изборне комисије	IY-370/2004	236
- Службена употреба језика и писама националних мањина на територији општине	IY-379/2004	239

ПИСМА НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

- Потреба измена у изборном законодавству ради обезбеђивања целовите правне заштите изборног права и заштите посланичког мандата	Sy-121/2006	437
--	-------------	-----

ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА ПРОСТОРА И НАСЕЉА

- Услови постављања привремених објеката на јавним површинама	IY-316/2005	254
- Забрана стављања у промет гробног места	IY-377/2005	257

ПОКРЕТАЊЕ ПОСТУПКА

- Закон о безбедности саобраћаја на путевима	IY-368/2003	361
- Уредба о положају појединих институција бивше Србије и Црне Горе и служби Савета министара	IY-134/2006	363
- Уредба о финансирању надлежности које су прешле на Републику Србију с бивше Србије и Црне Горе	IY-135/2004	366

ПРАВНИ СТАВОВИ УСТАВНОГ СУДА

- Ставови од 21. јуна и 6. јула 2006. године о појединим питањима поступка пред Уставним судом		443
- Закључак Редакционе комисије Уставног суда од 14. јула 2006. године		444

ПРЕДУЗЕЋА, ЈАВНА ПРЕДУЗЕЋА И УСТАНОВЕ

- Прописивање састава, делокруга и начина избора и опозива чланова управног одбора јавног предузећа	IY-444/2003	301
---	-------------	-----

- Одређивање представника друштвеног капитала у Скупштини Холдинг-а	IY-23/2005	342
- Уређивање од стране јавног комуналног предузећа права и обавеза предузећа у коришћењу комуналних услуга	IY-467/2004	333
- Новим законом предвиђен рок за усклађивање одредаба оспореног акта са тим законом, који је у току	IY-154/2005	341
	IY-374/2005	346
	IY-247/2005	348
	IY-322/2004	351
- Оцена одредаба општег акта у односу на законе који су престали да важе	IY-374/2005	346
	IY-247/2005	348
- Оцена законитости поступка доношења општег акта са законом који је престао да важи	IY-146/2005	353

ПРИВРЕМЕНА МЕРА

- Одлучивање у коначној одлуци о захтеву за обуставу извршења појединачног акта или радње предузете на основу одредаба оспореног закона, прописа и другог општег акта	IY-395/2003	5
	IY-363/2004	11
	IY-389/2005	16
	IY-423/2005	18
	IY-459/2004	24
	IY-167/2005	54
	IY-256/2005	58
	IY-220/2005	73
	IY-382/2005	79
	IY-392/2005	103
	IY-419/2005	109
	IY-88/2005	120
	IY-76/2005	126
	IY-288/2005	133
	IY-203/2005	157
	IY-146/2002	161
	IY-134/2006	168
	IY-135/2006	174
	IY-85/2006	180
	IY-159/2003	188
	IY-5/2004	289
	IY-235/2004	305
	IY-170/2004	306
	IY-340/2005	330
- Недостатак процесних претпоставки за одлучивање о захтеву за обуставу извршења појединачног акта или радње предузете на основу оспореног акта	IY-168/2004	196
	IY-205/2003	219
	IY-30/2004	219
	IY-146/2005	353
	IY-390/2004	397
	IY-89/2005	409
	IY-464/2003	414
	IY-147/2005	429

ПРОЦЕСНЕ ПРЕТПОСТАВКЕ

а) НИЈЕ ОПШТИ ПРАВНИ АКТ

- Мишљења министарстава	IY-242/2005	44
	IY-293/2004	381
- Решења о именовану и разрешењу чланова управног одбора и директора јавног предузећа, чланова управе и вршиоца дужности директора туристичке организације	IY-181/2004	234
- Закључак Владе којим се дају смернице за рад у поступку приватизације	IY-441/2004	381
- Указ Президијума Народне скупштине Народне Републике Србије	IY-134/2005	282
- Одлуке Скупштине акционарског друштва о питањима рада и пословања друштва	IY-385/2004	382
	IY-364/2004	383
- Одлуке Владе о утврђивању социјалног програма за запослене којима престаје радни однос у процесу реструктурирања предузећа и припреме за приватизацију	IY-253/2004	383
- Социјални договор предузећа и Програм решавања вишка запослених	IY-318/2004	384
- Споразум о међусобним правима и обавезама између послодавца и запосленог	IY-107/2006	383
	IY-318/2004	384
- Одлука о утврђивању и решавању вишка запослених	IY-280/2005	384
- Одлука у вези расподеле зарада запослених	IY-163/2004	385
- Одлука о изменама и допунама Одлуке о оснивању предшколске установе	IY-208/2005	385
- План постављања привремених објеката на јавним површинама	IY-261/2005	386
- Урбанистички појекат	IY-26/2005	386
- Решење о одређивању назива улица	IY-382/2004	387
- Одлуке о расписивању избора за председника Републике и за народне посланике	IY-136/2005	387
	IY-304/2006	388
- Одлуке Управног одбора предузећа којима се даје тумачење примене одредаба закона у предузећу	IY-212/2003	388
	IY-213/2003	389
- Решење Владе о именовану представника друштвеног капитала у скупштину и управни одбор предузећа	IY-432/2005	390
- Решење о усклађивању пензија и новчаних накнада за телесно оштећење и помоћ и негу	IY-57/2004	390
	IY-143/2005	391
- Програм здравствене заштите становништва од заразних болести	IY-69/2004	391
- Ценовници	IY-276/2002	392
	IY-95/2004	392
- Наредба начелника општинске управе	IY-385/2005	392
- Одлука о преношењу права коришћења непокретности	IY-334/2005	393
- Одлуке скупштина општина о претварању заједничких просторија у станове	IY-206/2005	394
- Одлука Извршног одбора Фудбалског савеза о наступу играча	IY-297/2005	394

б) ОЦЕНА У ОДНОСУ НА ЗАКОН КОЈИ ЈЕ ПРЕСТАО ДА ВАЖИ

- Уредба о поступку и начину реструктурирања предузећа и других правних лица (обустава поступка)	IY-159/2003	188
- Уредба о субвенционисању производа и складиштењу пшенице рода 2005. године (обустава поступка)	IY-305/2005	192
- Одредбе закона у односу на које је тражена оцена законитости оспореног републичког прописа престале да важе (обустава поступка)	IY-30/2004	219
- Оспорени акт није донет ради извршавања прописа у односу на који је тражена оцена тога акта	IY-307/2005	222
- Закон на основу кога је донета оспорена Наредба престао да важи, а Наредба престала да важи пре ступања на снагу важећег закона	IY-307/2005	222
- Оцена законитости поступка доношења оспореног акта у односу на законе који су престали да важе	IY-98/2004	303
	IY-235/2004	305
	IY-126/2004	322
	IY-146/2005	353
	IY-234/2004	395
	IY-25/2005	395
	IY-177/2005	395
	IY-342/2004	396
	IY-277/2005	396
	IY-390/2004	397
	IY-338/2005	340
	IY-176/2005	415
- Престанак важења оспореног акта и закона у односу на који је тражена оцена законитости тог акта	IY-235/2004	305
	IY-376/2004	319
	IY-125/2005	399
	IY-150/2003	399
	IY-324/2004	321
- Престанак важења закона и другог прописа на основу којих су донети оспорени акти и самих тих аката	IY-307/2004	222
	IY-91/2002	270
	IY-178/2002	246
	IY-376/2004	321
	IY-324/2004	321
	IY-150/2003	399
	IY-130/2005	400
	IY-38/2005	425
- Оцена сагласности оспореног акта са законом који је престао да важи	IY-310/2003	398
	IY-22/2004	398

в) НЕНАДЛЕЖНОСТ УСТАВНОГ СУДА

- Међусобна сагласност закона	IY-371/2004	8
	IY-42/2005	22
	IY-459/2004	24
	IY-242/2005	44
	IY-167/2005	54
	IY-368/2005	65
	IY-296/2004	78
	IY-382/2005	79
	IY-255/2005	91

	IY-65/2005	145
	IY-91/2005	402
	IY-184/2005	407
	IY-73/2005	408
	IY-89/2005	409
	IY-107/2005	410
	IY-105/2005	410
	IY-96/2005	410
	IY-92/2005	410
	IY-185/2004	411
	IY-70/2005	429
- Међусобна сагласност прописа и међусобна сагласност општих правних аката	IY-305/2005	194
	IY-43/2006	231
	IY-223/2005	246
	IY-231/2005	327
	IY-417/2004	357
	IY-342/2004	396
- Међусобна сагласност одредаба истог закона, односно истог општег акта	IY-242/2005	44
	IY-255/2005	91
	IY-243/2004	279
- Оцена бившег савезног прописа, који се у време важења није примењивао као републички пропис	IY-205/2003	217
	IY-140/2005	400
	IY-91/2005	401
- Оцена у односу на Устав СРЈ	IY-60/2005	403
	IY-64/2005	404
	IY-114/2005	405
	IY-133/2005	405
	IY-67/2005	406
	IY-104/2005	406
	IY-79/2005	406
- Оцена у односу на савезни закон	IY-79/2005	406
	IY-73/2005	408
	IY-89/2005	409
- Оцена у односу на Уставну повељу државне заједнице Србија и Црна гора и Повељу о људским и мањинским правима и грађанским слободама	IY-111/2005	112
	IY-371/2005	147
	IY-84/2005	407
	IY-184/2005	407
- Оцена у односу на прописе државне заједнице Србија и Црна Гора	IY-142/2005	408
- Оцена у односу на међународне уговоре и правила међународног права	IY-239/2005	4
	IY-371/2005	147
	IY-168/2004	195
- Оцена аката државне заједнице Србија и Црна Гора	IY-6/2006	402
	IY-437/2005	403
- Оцена аката које су донели субјекти са територије обе чланице државне заједнице Србија и Црна Гора	IY-79/2004	402
- Примена закона, других прописа и општих правних аката	IY-76/2005	126
	IY-159/2003	192

	IY-213/2003	389
	IY-185/2004	411
	IY-94/2005	411
	IY-42/2006	412
	IY-325/2005	412
	IY-402/2005	417
	IY-416/2005	426
	IY-70/2005	429
- Оправданост и целисходност решења из закона и других прописа и општих аката	IY-239/2005	3
	IY-237/2005	42
	IY-102/2005	89
	IY-110/2005	90
	IY-159/2003	192
	IY-168/2004	194
	IY-469/2004	217
	IY-491/2004	286
	IY-42/2006	412
	IY-325/2005	412
- Оцена рада и поступања судова и других државних органа	IY-57/2004	391
	IY-227/2005	413
	IY-158/2005	413
	IY-464/2003	414
- Измене закона или другог општег акта	IY-108/2006	98
	IY-390/2005	130
	IY-227/2005	413
	IY-199/2003	418
- Оцена прецизности језичких израза у закону, исправка закона	IY-301/2005	414
- Заштита изборног права грађана на локалним изборима, радње и поступци у спровођењу избора	IY-370/2004	238
	IY-345/2002	416
- Доношење одлуке о расписивању и спровођењу избора за органе месних заједница	IY-430/2005	252
- Садржај урбанистичких решења у планском документу	IY-176/2005	415
- Тражење правних савета и мишљења о појединим питањима	IY-293/2004	381
	IY-405/2005	418
	IY-416/2005	426
г) ОСТАЛО		
- Оспорени акт престао да важи у току поступка пред Уставним судом, а његове оспорене одредбе, у време важења, нису биле неуставне, односно незаконите	IY-144/2005	241
	IY-370/2004	236
- У току поступка оспорене одредбе општег акта усаглашене са законом	IY-379/2004	239
- Постојање и садржај преамбуле у оспореном акту	IY-1/2005	285
	IY-417/2004	357
- Истек рока из члана 125. став 2. Устава	IY-327/2005	262
	IY-249/2004	272
	IY-402/2005	417
	IY-299/2005	419

	IY-447/2004	419
	IY-297/2005	419
	IY-402/2005	419
	IY-219/2005	420
	IY-416/2005	426
	IY-70/2005	429
- Преурађен захтев за отклањање последица примене општег акта за који је Уставни суд утврдио неуставност и незаконитост	IY-53/2004 IY-164/2005	375 376
- Уступање захтева за обезбеђење извршења одлуке Уставног суда Влади Републике Србије	IY-53/2004	377
- Одустанак од предлога, односно иницијативе, а Суд није нашао основа да настави поступак	IY-22/2004 IY-250/2005 IY-135/2005 IY-279/2004	398 422 423 423
- Застајање с поступком оцене уставности и законитости	IY-467/2004 IY-379/2004	420 421
- Продужење рока застајања с поступком оцене уставности и законитости	IY-137/2004 IY-187/2002	421 422
- Окончавање поступка	IY-250/2005 IY-135/2005 IY-279/2004	422 423 423
- Уступање захтева Суду Србије и Црне Горе	IY-184/2005	407
- Није изборни спор	IYV-207/2005	416
- Анонимна иницијатива	IY-434/2005 IY-38/2005 IY-11/2004 IY-463/2004	424 425 425 425
- Оцена сопственог акта	IY-416/2005	426
- Непрецизна иницијатива	IY-363/2004 IY-345/2002 IY-405/2005 IY-463/2004 IY-11/2004 IY-56/2006 IY-339/2005 IY-330/2005 IY-445/2003 IY-403/2005	11 416 418 425 425 427 427 427 427 428
- Одлучивање о акту о коме је већ донет Закључак	IY-70/2005 IY-147/2005 IY-320/2004	429 429 431
- Преиспитивање Закључка	IY-445/2004 IY-304/2005	431 432

РАДНИ ОДНОСИ

- Уређивање повреда радних обавеза, дисциплинских мера, дисциплинских органа и поступка за запослене у установи	IY-366/2005	297
- Сагласност Скупштине општине као услов пуноважности акта о систематизацији радних места у јавном предузећу	IY-444/2003	301

- Овлашћење за доношење правилника о организацији и систематизацији послова у јавном предузећу	IY-357/2005	317
- Услови за премештај запосленог на рад из једног места у друго	IY-170/2004	306
- Прописивање основа за отказ радног односа запосленог у ветеринарској служби	IY-373/2004	337
- Садржина Колективног уговора, основи за увећање зараде запослених	IY-170/2004	306
- Критеријуми за утврђивање вишка запослених	IY-379/2004	311
- Време трајања радно-правне заштите синдикалних представника	IY-412/2004	313
- Овлашћење за доношење акта о систематизацији и за прописивање услова за обављање послова и броја извршилаца у Републичком заводу за здравствено осигурање	IY-351/2003	315
- Закон и Уредба на основу којих су донети оспорени акти и сами ти акти престали да важе, а акти нису били донети на основу Устава (обустава поступка)	IY-376/2004	319
- Оспорени Колективни уговор, закон на основу кога је донет и закон у односу на који је тражена оцена законитости Колективног уговора престали да важе (обустава поступка)	IY-324/2004	321
- Оцена законитости поступка доношења општег акта из радних односа са законом који је престао да важи (обустава поступка)	IY-126/2004	322
- Преиспитивање Одлуке и Решења Уставног суда о акту из радних односа	IY-382/2003	323
	IY-289/2002	324

САМОДОПРИНОС

- Уређивање Одлуком о самодоприносу питања која представљају обавезне елементе такве одлуке	IY-5/2004	288
---	-----------	-----

СТАМБЕНИ ОДНОСИ

- Решавање стамбених потреба изабраних и запослених лица у општинским органима и организацијама, пре ступања на снагу стамбене Уредбе Владе Републике Србије	IY-144/2005	240
- Критеријуми за решавање стамбених потреба запослених у предузећу; уређивање начина решавања стамбених потреба запослених – дефицитарних кадрова	IY-231/2005	326
	IY-340/2005	329

СУКОБ НАДЛЕЖНОСТИ

- Процесне претпоставке за одлучивање по захтеву за решавање сукоба надлежности	IY-403/2005	428
---	-------------	-----

УДРУЖЕЊА ГРАЂАНА И ДРУГЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

- Уређивање питања оснивања, начина организовања и унутрашњих организационих облика ловачког удружења, као и спровођења лова у ловишту које је дато на коришћење ловачком удружењу	IY-417/2004	354
--	-------------	-----

